

Super predicabilia Folio Primo.

Lectus optimorum questionum una cum textualibus
expositioibus Por. huius atque veteris logice Aristotelis
per maximos reges parisienses tradidit. singulorum opi-
niones cum probatibus fideliter recitantes. quibus dis-
soluit ad mentem subtilissimi doctoris anglici Joannis
Scoti ordinis minorum. seculum absolvit. incipit feliciter

Arca initium logice

Super Por. atque Ar. Querit primo verum logica sit scia
specialis ab alijs distincta. Arguit primo quod non. quod modus
sciendi non est scia. sed logica est modus sciendi. ergo
logica non est scientia. Dator pro. quod modus rei non est res
cuius est modus. Dator pro. quod per philosophum secundo metaphisice
dicentem. absurdum est scire quod sciam et modum sciendi.
pro modum autem sciendi secundum commentatorem intelligit logicam.
Secundo sic. omnis scia acquiritur per logicam cuius acquiritur
per argumentationem. sed logica non acquiritur per logicam. quia
tunc demum est prius seipso quod est impossibile. Ergo logica
non est scia. Tercio sic. si logica est scia. aut esset omni-
nis. aut esset specialis. non cois scia subiecti eius non est co-
mune ad subiecta aliarum scientiarum. nec specialis. quia logi-
ca est de intentionibus secundis que omnibus rebus sunt
applicabiles. Quarto sic. nulla scia est de contingen-
tibus et possibilibus aliter se habere. ut habet Aristoteles
secundo posteriorum. sed logica est de huiusmodi rebus cum secundum
Averroentem sit de secundis intentionibus. que fabricantur per
opus nostri intellectus. ergo. Quinto sic. nulla scia
inest a natura. sed logica inest quibusdam a natura. ergo
non est scientia.

In oppositu arguitur auctoritate Aristote-
lis et aliorum logicorum. qui de logi-
ca nobis tradiderunt scias. Et
ro sic. logicus est sciens. Ergo logica est scia. tenet prima per
locum a conjugatis. Pro solutio istius questionis sol-
venda sunt quinque principales questiones. Prima est verum lo-
gica sit scia. Pro cuius solutione attende primo quod duplex
est logica. scilicet naturalis et artificialis. logica naturalis est. que
dam naturalis potestas nostri intellectus qua naturaliter
magis assentimus veris quam falsis. ex quo assensu procedimus
de noticia noti ad noticia ignoti. Sed logica artificialis
est quidam habitus acquisitus quo iudicamus de res-
titudine argumentationis. et est illa que data est per certas
regulas artis logice. Attende secundo quod logica iterum est
duplex. quedam est utrens et quedam docens. Logica utrens
capit dupliciter. uno modo per habitum scientifico logico
acquisito per demonstrationem quo utrimur in singulis scijs

etiam dividendo diffiniendo et verum a falso discernendo.
Alio modo capitur pro habitu acquisito ex frequenti
argumentatione siue talis habitus fuerit noticia vera vel
falsa siue dubia vel firma. Sed logica docens secundum domi-
num Albertum sic diffinitur. logica est que a fantasias que
videntur et non sunt liberat. errores dicitur. falsitates ostendit
dicit et lumen rectum in omni opere contemplationis prebet. secundum
Boetium sic. logica est scia discernens verum a falso. secundum ve-
ro sanctum Thomam est scia rationalis actuum rationis
directiva. Attende tertio quod tres sunt actus rationis
scilicet simplicium apprehensio compositio et divisio et discursus.
ideo etiam habemus tres pres logice nostrum in-
tellectum in istis actibus regulantes ne erret. scilicet librum
predicabilium et predicamentorum qui regulant pri-
mum actum. et peribermetas qui regulat secundum. et totam
novam logicam que regulet tertium. Unde dicit Aris-
toteles in fine secundi metaphisice quod multa sunt im-
pedimenta propter que solemus impediri a cognitione ver-
itatis. Unum tamen et principium est ignorantia modi sci-
endi que est logica. maxima enim causa erroris antiquo-
rum philosophorum in singulis scientijs secundum Aristotelem
fuit ignorantia logice. Quidam alius vero sic diffinit lo-
gicam. Logica est omnium artium aptissimum instrumen-
tum sine qua nulla scientia perfecte sciri potest. que non in-
re naturalium instrumentorum usu creato coluntur. sed
propter cuiuslibet alterius scientie studium siue exercitium
recipit incrementum. Sed secundum Augustinum. logica est
ars artium scientia scientiarum qua apta omnes alie aperit
untur. et qua clausa omnes alie clauduntur cuius quia
liber. et sine qua nulla. Attende quarto. quod scientia ni-
hil aliud est quam quedam qualitas subiective existens in
anima disponens intellectum ad facilius et prompte operan-
dum considerando aliquid per se obiectum intelligibile de
quo scia talis inquit passionem et per se accidentia et proprijs
principijs talis obiectum. Unde scia potest dupliciter accipi.
uno modo generaliter per noticia alicuius veri qua intel-
lectus conformiter assentit alicui obiecto siue sit evidens si-
ue non. et siue necessarium siue non. siue etiam sit nata fieri cui
dens ex aliquo prius evidenti siue non. et illo modo scio hunc
esse patrem et hanc matrem. Etiam scio parietem esse album. et
sicut scio principia inquam cognosco terminos principiorum.
Alio modo scientia capitur propter est noticia cui dens
alicuius veri necessarii nata causari ex evidenti noticia per
infirmarum applicatarum ad ipsum per discursum syllogisticum.
Et qua divisione eliciuntur quatuor conditiones requisite
ad sciam proprie dicitur. Prima conditio est quod sit noticia ca-
ta et evidens. per hoc differt ab opinione et suspitione. Se-
cunda conditio est quod sit de obiecto necessario. et per hoc differt
ab arte et prudentia. quia ars et prudentia respiciunt ob-
iectum contingens quod possibile est aliter se habere. Sci-
entia vero respicit obiectum necessarium quod impossibile
est aliter se habere. ut habetur sexto ethicorum. Tercia
conditio est quod talis cognitio sit causata a causa cui de-
te intellectui. et per hoc differt ab habitu principiorum.
qui dicitur intellectus. Quarta conditio est quod sit cause-
ta ex aliquo prius evidente applicato ad ipsum sciturum. et
discursu syllogisticum. Et ille conditiones possit sententia
liter elici ex diffinitione scire posita in primo posteriorum
dicitur. Scire est rem per causam cognoscere propter quod
res est. et quoniam illius est causa et non est contingere ali-
ter hoc se habere. Et si queras. an in deo et intelligentijs
sit scientia illo modo accipiendo sciam. Dicunt quidam

D-4013
I

Sicut

una per opo
duplex

difficilis

ad p. 27

M. Th. u. Sch. 154
92-1148 R
(J. W.)
LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUISSELDORF

q no. eo q in ipis no e discursus. Sz responde breuiter q si capiatur discursus vt importat pcessum ab aliq bus tpe noto ad aliquid posterius tpe notu. sic i eis no e discursus nec sciencia ppe dicta. Si aut capiat d/ scursus p pcessu q intellectus pcedit ab aliq bus natura cognito ad aliud posterius natura cognitu sil tñ tpe. sic i eis hñ e discursus. et scia ppe capta eo q i eis e obie ctu pmarium z secundarium.

Dic primo Ad questione. q logi ca natural no est scia. eo q ois tal acquiritur p discursu demonstratiũ sz logica natural no e h mot eo q e natural potecia siue pmpitudo qua discursus a noto ad ignoti noticiam. Dic secdo. q logica vtens secudo mo no e sciencia qz est habitus aqstus ex fres qnti argumentatione siue tal sit dyaletica demonstratiã siue sophistica sz manifestu e ex diffinitoe scie q talis habitus no est sciencificus. Dic tercio. q logica vtens pmo mo est scia. nam sibi couenit diffinito scie nec est distincta a logica docente. Dic quarto. q logica doc es est vera scia eo q sibi couenit quattuor coditoes ad sciam reqsite. Ex quo prz q logica vtens scdo mo accepta. z logica doces snt habitus reall distincti z a seinuice sepabiles. sicut z musica doces z musica vtens sepe a seinuice sepantur.

Questio secũda Utrũ logi ca sit sciencia vna p cuius solutioe. Attende pmo. q sciencia potest dici vna tris pñ. Vno mo fm numerũ. sicut noticia vnius pclusio nis demonstrare. Secdo mo dicit vna fm speciem. z tñc dicitur vna vntate obiecti ad quod plura referuntur. que habet vnam rñem formale considerandi. Ter cio modo dicitur vna fm genus quod est in aliquo cõ muni obiecto abstracto a multis obiectis specie diffe rentibus. Attende secundo. cũ sciencia sit qualis tas quedam generata z firmata ex frequenti considera tione vñ vnica pfecta inclinãs intellectum respectu cõ plexi speculandi. Et pr ponit duplex habitus. vnus vs pñius qui formalr inclinãt ad speculationem eius tanq qz naturalis similitudo ex eius consideratõne derelicta. Alius cõmunis qui virtualr inclinãt ad speculato nem eius inclinãdo formalr. z ad speculatoem alteri in quo tale complexum virtualr continetur. Attende de tercio. q p logicam possumus triã intelligere. Vt mo vnum cõmune ad omnes habitus cõclusionuz in ipa logica demonstratũ. Secũdo vni habitũ singula rem vnius conclusionis demonstrare in logica. Ter cio vnum aggregari ex omnibus habitibus in hoc li bro. Attende quarto. q aliqui dixerunt logicam eẽ vnum habitum sola vntate a ggre. rãtõnis. vñmo dis cebant q fatũ eẽ quere vnum habitum cõmune om nibus in logica traditis. sicut fatũ eẽ querere qz sic pñiceps totius mundi. pbabãt sic. quia sciencia e hã bitus cognitiuus cõclusionis. ergo tot sũt sciencia in lo gica quot sunt conclusiones demonstrabiles. cõsequẽ ti pbatur. quia habitus distinguitur p obiecta. et sciencia sũt habitus. ergo distinguitur p scibilia. Itẽ habitus innotescunt p actus. sed respectu diuersarum conclusionum sunt diuersi actus sciendi specie. igitur z habitus diuersi. z sic illa opinio ponit quodlibet cõ plexum habere habitum pñium. Et si petatur q d

ergo distinguitur logica a phisica Respondent q p so lum ordinem ad idem obiectum. aut vnus exercitius distinguitur ab alio per solum ordinem ad vextillum. Sed quia illa opinio est ptra intentionem Aristotelis in pmo z 2o posterioz. qz icoueniẽs. z etiam p eã potest metaphisica z naturalis sciencia dici vna. eo q possit aggregari z ordinem habere ad aliquid idem obiectũ Inconueniens autem est q tantã vnitatem habeat in ter se scie que ponitur simpliciter diuerse quãta habz vna istarum in se. Sed alij dicũt q tota logica que se extendit ad multas conclusiones habet vnitatem cuius iusdem rei indiuisibilibs existẽs in nostro intellectu. ita q per primam demonstratõnem acquiritur tota essen tia sciencie logice. z per demonstratõnes sequẽtes ipsa fm gradus pfectõis intenditur z pficitur. Et hoc ps batur. quia sciencia est quedam qualitas simplex ext stens in anima. ergo z vna numero z indiuisibilis. Pro batur hoc etiam in moralibus in quibus ex aliquibz actibus tẽperãtie acquiritur tota cõntia istius virtutis p actus sequentes siue sint eiusdem speciei siue diuer sarum ipa intenditur z perficitur. Sed hec opinio nõ videtur vera. nam logica z similiter quelibet alia scie tia sub se comprehendit multas conclusiones p diuersa media demonstratas. ex quibus non potest generari idem habitus. eo q actus naturaliter qui sunt am similitudinem in passio. sz differentia specie sũt di uerse similitudines. igitur tanta est differentia habitũ quãta actuum Attende vltierus q logicam eẽ vna potest intelligi duplsciter. Vno modo intrinsece z for maliter. z sic cum ipa sit quedãz qualitas de pma spes cie qualitaris habet suam vnitatem a sua differẽtia ac tuali. Alio modo extrinsece z obiectiue. z sic cum scie tia dicat respectum ad scibile ipa habz vnitatem a suo obiecto. non tamen materialiter. sed sub quadã rãtõne formali accepto.

Dic primo Si capiatur logica p habitu pñio z forma liter inclinatio ad pñi fionis illius considerationem a qua causatur ipa non est nisi vna fm aggregatõem. eo q tot sunt habitus lo gice quot sunt conclusiones scibiles in logica. z sic cõst derat eã pma opinio. Dic secundo q si capiatur los gica p habitu cõmuni alicuius incoplexi. qui stus liter inclinãt ad cõsideratõnem multoũ cõplexoũ in illo subiecto virtualiter z cõntialiter cõtentoz ipa e vna fm spẽm vñ genus pñinquũ. parz quia eius obiectũ cuius est. e idem fm spẽm quo quid dicitatiue cogni to pñoscuntur pñcipia z pclusiones nate haberi d ta li subiecto saltem virtualiter. Et vltierus pñoscuntur alia siue sint inferiora cõtenta sub ipõ siue alia attributa ad ipm tanq ad pñium. ergo habitus inclinãs for maliter ad speculãdum subiectum fm rñem quiddẽ tatiuam inclinãt virtualiter ad omnia complexa pñic ta. Dic secundo q si accipiatur logica pro noticiã omnium verozum complexozum ad que non inclinãt virtualiter vnus habitus subiecti. nec per se nec in pñ mo nec in scdo modo talis est vna fm genus remotus sicut noticia de oppositõibus equipollentijs. z multis alijs. Dic quarto. q si accipiatur logica in cõmuni p quodam cõmuni habitu ad omes pclusiones in los gica demonstratas. sic ipa est vna fm genus pñicabilis. eo q predicatur de omnibus habitibus logiis. z il

Discursus est dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

Et pñ dicitur

lo modo nō est vna numero. nec vna specie. **Dic** qñ
to. q̄ quocūq; mō accipiatur logica ipa est vna obiecti
ne. eo q̄ habet vnum genus scibile. ad quod om̄ia cōsi
derata in logica habēt ordinē & attributōnem. **Sed**
cōtra dicta arguitur quadrupl̄. Primo sic. si p̄mū
dictū esset verum. sequeretur q̄ tot eēt logice. quot sūt
p̄clusiones demonstrate in logica. immo adhuc infini
te logice nobis deficerent. cum sūt infinite conclusiones
demonstrabiles in logica. sed hoc est incōueniēs. **Se**
cundo sic. ex secūdo dicto sequitur q̄ habēs habituz de
p̄mo subiecto & nō de alijs eēt logicus. s̄ hoc est incōue
niēs. Patet añcedens. q̄ sicut se habet forma ad eē. ita
se habet ad denominari. si ergo habitus p̄mī subiecti. ef
set logica. ipa denominaret habitēm logicū. **Tercō** sic
si logica caperet vnitatem ab obiecto siue rōne formali
obiecti. v̄ ista vnitās eēt transcēdēs v̄ generis genera
lissimi v̄ generis subalterni. v̄ speciei specialissime v̄ nu
meralis. sed nullum istorum est dicendum. Nā si esset
vnitās transcēdēs. tūc om̄es scientiē eēt logica. Simi
liter si eēt generis generalissimi v̄ sp̄ci specialissime v̄ ge
neris subalterni. tūc tot eēt logice quot sunt cōclusio
nes demonstrabiles in logica. quod est incōueniēs.
Quarto sic. sicut habitus refertur ad obiectū sic & pos
sētia. sed due potentiē possunt ferri sup idē obiectum
sūt eādē ratiōnem formalem. v̄ p̄p̄ta intellectus & vol
untas sup bonū sub rōne boni. ergo & due sciētie. **Ad**
p̄mum dicitur p̄cedendo q̄ multe sūt logice p̄tiales s̄
ue indiuidue de quibus hoc genus logica p̄dicatur et
similiter q̄ multe logice nobis deficiūt. **Ad** secūdu
dicitur. q̄ sicut iste habitus cōmūnis solum virtualit̄
ter siue potentialit̄ inclināt nos ad speculationē eoruz
que in logica tradunt. Sic etiam denominat subiectū
virtualit̄ & potencialit̄ tale. **Ad** tertiū dicitur q̄ lo
gica nō habet aliquā vnitātē intrinsecā a ratiōne forma
li. & p̄leq̄ns nō oportet q̄ dicat̄ transcēdēs v̄ generalissi
ma. &c. Posset tamen dici q̄ habet vnitātē generalem
ab obiecto extrinsecō cāsi. eo q̄ obiectū in causā do talē
habitu est vnum indiuidibile. sic s̄z q̄ nullum inferius
eo possit eundem causare. **Ad** quartū dicit. q̄ non ē
simile de potentia & habitu. eo q̄ habitus scientificus d̄
cit ratiōnem ad obiectū qualem nō de potentia.

Questio tertia **Utrum** logicā sit modus
sciēdi. Pro cu
ius solutiōne. **Attende** p̄mo q̄ aliqui logici respon
dent q̄ ipa est modus sciēdi & nō est sciētia nisi capiēs
do hoc nomē scia generalit̄. sed q̄ p̄us p̄batum est q̄ lo
gica est vera scia. iō. Respondent alij q̄ logica vrens ē
modus sciēdi. & talis nō est scia. sed logica docēs non
est modus sciēdi. sed est sciētia. Alij vero respōdent
q̄ auctoritas philosophi debz intelligi. absurdū est simi
querere scientiam realem sicut est metaphisica. & mo
dum sciēdi. Alij vero dicunt q̄ logica est bñ modus sci
ēdi aliarum sciarum. sed non est modus sciēdi sui p̄
suis. Aliter tamen alij respōdent supponēdo tres distin
ctiōes. Prima est q̄ duplex est modus sciēdi. s̄z obiec
tiuus & directiuis. Obiectiuus est duplex. s̄z executiuus
actualiter siue instrumentalit̄. sicut sūt regule date & ar
gumentatiōibus. & directiuus sicut sūt p̄bātia tales regu
las. **Et** hoc dicunt q̄ logica docēs nos formare argu
menta p̄ certas regulas est vera scia. **Sz** logica vrens. q̄
s̄z dirigit nos circa argumentatiōes diffinitōes & diui

siones est modus sciēdi. **Et** de tali intelligit̄ p̄bus cū
dicit (Absurdū est simul querere sciam & modū sciē
di) **Sed** cōtra hoc arguitur sic. quia si hec eēt vera.
oporteret q̄ eēt p̄ se p̄mo modo vera cū sit predicatio
in abstracto. sed consequēs est falsū ergo & añcedēs. con
sequētia patet. quia om̄is p̄dicatō vera in abstracto est
eētialit̄ vera. falsitas consequētis p̄t̄. quia intellec
to subiecto nō intelligitur p̄dicatum. & etiā modus sci
ēdi posterior est sciētia cuius est modus. ergo nō pre
dicatur sciētia de modo sciēdi eētialit̄. neq; modus
sciēdi de logica. ideo **Attende** secundo q̄ logicam
eēt modum sciēdi potest intelligi dupliciter. Vno mō
denominatiōne quadam extrinsecā facta ab obiecto. q̄a
est de modo sciēdi siue de argumentatiōne v̄ syllogis
mo. Alio modo potest intelligi logicam eēt modū sciē
di p̄ se & eētialit̄. & isto mō ipa non est modus sciēdi
Dic q̄ logica est modus sciēdi p̄
Primo modo modo. quia est de argumēta
tōe p̄ quā notificatur quodlibz ig
notum in qualibz scia. & illo modo d̄t Aristote. in secdo
metaphisice. q̄ oportz p̄us erudiri quō singula sunt res
cipiēda. hoc est ante inquisitionē aliarū sciarum op̄
ter erudiri in logica que docz omnē modū sciēdi siue
notificādi ignotum. **Dic** secūdo q̄ logica nō est eēt
riāl̄ siue formalit̄ modus sciēdi. sed ipa est quedā sci
ētia tradita de mō sciēdi. **Dic** tercō q̄ modus sciē
di est scia materialit̄. quia logica est scia sicut p̄batum
est. & est de mō sciēdi tāq; de materia circa quā **Dic**
quarto. q̄ modus sciēdi formalit̄ nō est sciētia. **Et** h̄
prius probatum est.

Quarta. **Utrum** logica sit scien
tia rōnalis v̄ realis. Pro cui
solutiōne. **Attende** p̄mo q̄ nos
ticia potest dici rōnalis quadrupl̄. Vno mō eo q̄ sit
p̄fectiua rōnis. v̄ forma eētens in rōne. & sic om̄is sciē
tia est rōnalis. **Secūdo** modo dicitur rōnalis. quia
ipa inuēta est p̄ actum rōnis inquirētis ignotū ex noto.
Tercō potest dici rōnalis. quia ipa est de ente ratiōnis
tāq; de obiecto. & hoc modo scia rōnis distinguitur cō
tra sciam realem. **Quarto** modo dicitur rōnalis. q̄ est
directiua rōnis in actibus suis. sicut p̄t̄z p̄ doctores fac
tum dicentem logicam ideo eēt rōnalem. quia homo p̄
eā in suis actibus sine errore. p̄cedit **Attende** secdo q̄
tres sunt actus rōnis. Primus est simplicium apprehen
sio p̄ quem formātur diffinitōes. **Secūdu**s est apprehē
sionem compositō & diuisio p̄ quem formātur enūciatiō
nes. **Tercius** est discursus a magis noto ad minus no
tū p̄ quem formātur syllogismi. **Et** sub isto tercō p̄tinent
alij tres quos p̄bus nō enumerat. Primus est decipere p̄
quē formātur syllogismi falsi graphi siue ignorātie. **Se**
cūdu)s est opinari p̄ quē sūt syllogismi dyalectici. **Ter**
cius est certitudinalit̄ p̄gnoscere. p̄ quē sūt syllogismi
demonstratiui. Illo aut̄ actu qui dicitur discursiuus in
tellectus discurret de causa in causatum **Attende** t̄r
cio. q̄ logicā eēt rōnalem potest intelligi dupl̄. vno mo
do formalit̄ intrinsecē. & sic nō est scia rōnalis. Alio mō
extrinsecē & obiectiue. & sic est scia rōnalis **Attende** q̄
ro. q̄ quicūq; reale aut rōnale addūtur entī aut quali
tati aut quantitati. tūc s̄m v̄lum loquēdi nomināt reali
tate siue rōnalitatem intrinsecā. & sic hō d̄ rōnalis. aīal
rōnale. &c. **Sz** qñ ad dūf scie tūc nomināt realit̄ siue
rōnalit̄ extrinsecā & obiectiua

Questões

predicabiliū

Dic primo ^Q logica est scia ratiōnalis pmo 2 scdo mo/ do. eo q est forma pfe etia rōis 2 inuāta p rōem **Dic scdo.** q logica est rō/ nalis tercio 2 quarto mo. q omīs habitus p demonstrā cōm acqūsitus de ente rōis qui est directiu? actiu? rōis est scia rōnalis. sed sic est de logica. q ipa est rōnalis. **Dic tercio** q logica nō est rōnalis intrinsecet for maliter. ymmo est quedā qūitas realis. patz qz est habi tus de pma spē qualitatis. **Dic quarto.** q ipa ē rō/ nalis extrinsecet 2 ab objecto. qz videlz ipa est de scdis i tentōibus adūctis pms vt dicit **Zuicena.** s3 sede intē rōes sūt quedā entia rōis. qz. Et si arguas. bñ seq tur. logica est scia rōnalis. q est ens rōis p locū ab infe riori ad supius **Dico** q illa pna non valet qñ arguit ab inferiori ad supius rōe ptiū extremi. licet bñ valeat si arguat rōe totius extremi. **Ad hoc totū.** scia rōnal nō est inferius ad hoc totū ens rōnale. eo q ptingit scie tīā rōnalem supponere p grāmatica logica 2 rethorica que sūt entia realia p quibus nō supponit ens rōnale

Questio ^Q scia que acqūrit p argumēta/ cōm. Pro cuius solutōe **Attē** de pmo. q qz hō est rōnalis 2 intellectualis. iō natura liter est apprehēsiuus simpliciu 2 illorū ppositiu? 2 di/ uisiuus. 2 pponēdo 2 diuidēdo discūrit de vno ad ali ud. qui quidē discursus est argumētā. 2 ista argumē tato inest nobis a natura. sed impfecte. qz pfect p exer/ ciciū 2 artē exhibitiā **Et sic** p3 q logica natural pcessit lo gicā artificialē seu artificialē traditā **Attēde scdo.** q aliquid inest nob a natura quinqz mōis **Primo** mō qz in nobis a pncipio natiuitat? nostre. sicut grauitas ex pte corpis. **Scdo** mō in nobis sic q habem? quādā potētā p quā facilliter ad aliqd inclinamur. **Tercō** mō sic q nō in nobis violēte. **Quarto** mō. qz nō in nobis volūtarie. **Quinto** mō qz nō inest miraculose. sed a casu aut fortuna **Attēde tercio.** q logica p dūplr habe/ ri. s. vsualr 2 artificialr **Un** syllogisā 2 nescies se syllo gisare habet logicā vsualr. s3 nō artificialr. qz nescit se syllogisare nec habere logicā **Et** dē pmo rethorice **Attē** sto. q omīs ydeote syllogisat vsqz ad aliqd 2 argumen tātur. s3 vsqz syllo sciens se syllogisare h3 logicā arti ficialr. qz ille pfecte nouit ex qbus 2 qualibz est syllogis sandū. 2 ex quibz pmissis sequit? conclusio vñ nō. vñ pmo qui inuenit logicā habuit logicā vsualr. eo qyrebatur syllo in acqūrendo artē logicē. sed nesciuit se syllogisa re. **Attēde quarto.** q nulla scia p artificialr haberi tūne logica. qz quicūqz aliquā argumētācōem h3 artifi cialr scit se habere demonstrācōem ad illā. sed null? pōt se scire habere demonstrācōem sine logica. eo q sine logi ca nō pōt sciri an argumētū sit demonstratiū vñ sophisti cū. 2 an conclusio sequatur de necessitate vñ nō

Dic primo ^Q p argumētācōez vsu ale acqūta est scia de ar/ gumētācōe artificiali p3 sic qz nō ē data scia p argumētācōz artificialē. eo q tūc logica cēt an logicā. loquēdo etiā de artificiali. nō ē au tē incōueniēs. q logica vsual pcesserit logicā artificialē **Dic scdo.** q logica vsual inest nobis a natura imp/ fecte. que pfect p vsū 2 exercitiū. hoc p3 sic qz intellcūs naturalr inclinā ad assentiēdū p pōibz veris 2 p se notis ex quibus p manifestū discursū infert. p pōes veras. du bias tū. iuxta illud victorini oratoris **Natura** facit ha

bilē. ars facilem. vsus vero reddīt potētē opificē. **Dic** tercio. qz studentes in pbia vñ in alijs artibus. qzuis sci ant se retinere autētica verba **Aresto.** 2 singulas pclusi ones inducere ex pmissis si nō habeāt logicam artificia/ alem nō habēt sciam naturalez mathematicā necz the ologicā. p3 sic. qz nesciūt vtrū demonstrācōes **Aresto.** vñ alioz vtrōz autēticorū necārio concludāt. qd tū nec cessario requirit ad habēdū sciaz. **Dic quarto.** qz stu dentes in theologica vñ in naturali pbia vñ qlibet alia scia sine logica nō acqūrit scientiā p priedicā. s3 solū quendā habitū opinatiū siue quādā credulitatez de pclusionibz demonstratis. p3 qz solū credūt discursum a pmissis ad pclusionem eē bonum. 2 necessario pclus dentē. 2 sic nō acqūrit nisi fidem vñ opinionē. **Et sic** p3. q logica est summe necāria 2 maxime appetēda. qz sine ea nulla pōt haberi scia. 2 p cōsequens homo sine ea nō potest psequi felicitatē. cuius pfectissimū act? ē sci ret cōtemplari sūm **Aresto.** in decimo ethicorū

Ad rationes

Ante oppositū. **Ad** pmas dī distinguēdo minorē eo q logica p esse modus sciēdi formalr. 2 sic ipa est fallā vñ obiecti ue. 2 sic ē vera 2 nō p priedicā mod? sciēdi ē de modo sciēdi. **Ad scādā dī.** negādo maiorē si intelliga tur de logica artificiali. s3 pceditur si intelliga de logi ca naturali. 2 licz logica nō acqūrit p logica artificialē. acqūrit tū p logica naturalē. que nō est scia cū non sit habitus **Ad terciā dī.** negādo maiorē. si intelliga tur de logica artificiali. q logica sit scia spēalis. eo q p cedit ex p pms pncipijs argumētācōis. s3 sit p munitis p applicācōem. eo q ē de scdis intētibz que possūt ap plicari omībz rebus. nō est ergo communis p p dīca rōnem. licet sit communis p applicācōez 2 vsūm **Ad** quartā dīatur. q licet sede intētibz que ad sūū ē p ticularē sint ptingētes. nō tū quo ad sūū ē quidditātū **Ad** quintū p3 solutō ex dicitis.

Querit secundo.

Utrum logica sit scia p pctica vñ specularia. **Ar** guitur pmo q sit scia p pctica. qz omīs sciētia docens opari sūū subiectū ē p pctica. sed logica est sciētia do cēs opari sūū subiectū. ergo logica est scia p pctica. **Scdo** sic. omīs scia directiua opis est p pctica. euz eo habitus dicatur p pcticus. qz est opis directiu? lo gica est scia directiua opis cum sit directiua rōcinatō nis. q logica est p pctica **Tercō** sic. omīs scia q non est grā sui s3 grā opatōis cuius est directiua ē p pctica s3 logica nō est grā sui. cum maxime valeat ad alias sci ētias acqūrendas. ergo logica est sciētia p pctica. **Quarto** sic. habitus qui nō caret realiter p pctat? 2 cō formitatis actiuitat? 2 directiuitatis nō est simpliciter speculariū. qz iste videntur eē p dīcōnes habitus p pctici. sed logica est h mōi. q **Quino** p3 de p pctate. qz in acqūsitōe oim aliarum sciarum dyalectica dī ēē p/ or alijs sicut videtur haberi ex dicitis **Aresto.** scdo. mes taphisice dicitis q absurdū est sil? querere. 2c. de cōs formitate 2 directiuitate p3. qz omīs alie scie vñif logi ca **Quinto** sic. omīs habitus qui extendit ad actuz alterius potētie est p pcticus. sed logica est h mōi **Da** io: p3 p p m scdo de aīa. dicentē q intellect? sola exten sione ad opus sit p pcticus. mior p3. quia logica dirē git in qibus alijs sciētijs itellctm **Confirmat.** qz ille ha

bibus qui diuiditur in vtrē et docentē est practice. logi-
cus est hmoi. igitur. Maior pz. quia vbiqz repitur
vrens et docens repitur in eodē genere. ibi docēs est pp-
ter vres. sz habitus cuius finis est vsus v' opato ē pra-
cticus. qd pz p phz? meta. dicentē q theorice finis ē sci-
re. practice vero opus. Tales rōes faciūt noiales ad cō-
cludendū q logica est scia practica et nō speculatiua. Et
ex ipis inferūt vnā generale regulā. q omīs habitus ē
pure practicus qui nō solum hz pro fine actū quem eli-
cit. sed etiā actū quem dirigit in quacuqz potentia.

In oppo situm arguitur sic. illa scie-
tia est speculatiua cui? tota
lis et vltimus finis est scire.
sed logica est hmoi. igitur. Maior pz p pmentatorem ter-
cio de aia ponentem differentiam inter habitum specu-
latiuū et practicuū p hoc q finis speculatiui est scire pra-
ctici vero opari. Maior parz. q logica est scia dicer-
nendi verū a falso. Docet em nos diffinire diuidere et
arguere. Pro solutione istius questionis soluende sunt
quinqz pnales questiones

Questio Prima ē. quid sit praxis a qua
noticia dicitur practica. p. cul? solu-
tōe Attende pmo. q in aima
nostra est duplex potētia. s. intellectiua et volūtiua. Est at
potētia intellectiua potētia volūtiua. eo q nihil volu-
mus quin pns cognoscām? illud Attēde scdo. q il-
larū potētiarū duplex est actus. s. elicitus et impatus. vñ
actus volūtiatis v' intellectus. pprie dicūtur elicitū. ac-
tus at aliarum potētiarū qui pncipiātur et efficiūt a
dictamine et imperio volūtiatis dicūt rōes ab eo ipari.
sicut sūt comedere bibere. rōes sūt et aliqz intel-
ctōes et volūtōes impate ab ipa voluntate dicuntur actus
impati. Vñ vnus et idē actus p se simul elicitus et imp-
atus. sicut actus aliarū potētiarū a volūtiante possunt
ē impati ab ipa volūtiante. qm sūt elicitū ab illis potē-
tijs. quarū sunt actus. vt intellectō potē ē impata a vo-
lūtiante et elicitū ab intellectu speculatiuo. Attēde ter-
cio q intellectus dicitur practicus et habitus. et actus p des-
noiatōem extrinsecā ab obiecto practico. v' ab ipa pra-
xi. ita q pmo est praxis. scdm vero actus practicus qd
ē electō volūtiatis. Terciu at est habitus practicus. et vlti-
mū est intellectus practicus. Attēde quarto. q prax-
is capis triplr. pmo mō idem est q opato. vñ praxis in
greco est opato in latino. Scdo mō spēaliter vt idem ē
q opato hoīs ea gre q homo est. et sic videt eā cape p mē-
toz eustrat? p mō pmo cū dicit. q ē hominis p m elec-
tōem opato. Tercio mō capitur magis pprie vt sic dif-
finiatur a doctore subtili praxis ad quā extēditur pmo
noticia practica est actus alterius potētie q sit intel-
lectus naturalr posterior ipa intellectōe natūs pformi-
ter elici ratiōi recte vt actus sit rectus. Ad cuius diffini-
tōis declaratiōem

Primo Dic. q praxis est actus alteri? po-
tētie q sit intellectus. qd pz. qz itā?
do pēse in actibus intellectus nō est
extensio intellectus. qz extendere est extra se tendere. sz in-
tellectus nō tēdit extra se nisi vt actus eius respicit ac-
tū alterius potētie q sit intellectus. Dic scdo q praxis ē
naturalr posterior intellectōe. qd pz. qz actus nō habet
res ordinē ad intellectū. sicut sūt actus potētie vegeta-
tiue aut aliū naturalr pcedētes intellectōem. vt actus
potētie sensitīue nō dicūtur praxes. nec ad eos extēditur

noticia practica. vt sint ptes intellectōe. Dic terco
q actus volūtiatis elicitus pmo et pncipalr dicitur praxis et
impatus ex pnti. quod pz. qz nullus alius actus est cen-
tialr posterior ipa intellectōe. eo q quilibz illoz p eaz
pcedere. Et pz scdo. qz praxis ē actus qui est in pra-
te pgnoscentis. vt pz ex sexto ethicoz. vbi dicit phs q
artifex eget virtute ad recte operādū. nō at indiget vir-
tute respicū eius qd nō est in sua potestate. Et si praxis
est in prate pgnoscentis. in cuius prate nihil est nisi ac-
tus volūtiatis elicitus v' impatus sequit' pposituz. Et
qbus pz q licz aliquis actus intellectus possit ēē impar-
a volūtiante. et etiā ēē practicus. nō tñ est praxis terco mō
lz possit ēē praxis scdo mō. eo q nō est actus alterius
potētie q sit intellectus. et sic nō omīs actus impatus a vo-
lūtiante est praxis. sz omīs praxis sit actus elicitus vel
impatus Dic quarto. q praxis est actus nat' elici cō-
formiter a rōne rca vt actus sit rectus. pz ex dicto pbi
sexto ethicoz dicitur. electō recta necario requirit rō-
nem rectā. qd non tñ est verū de electōe pprie supra. sed
de qualibet electōe rca q ipsa requirit electōem rectā.
cui ipa pformiter eliciatur. omīs at praxis est electō v'
sequens electōnem. ergo omīs praxis nata est pformit'
elici rōni recte vt ipsa sit rca. Et quo pz q furtū homi-
cidium adulteriū et hmoi opatōes nō sūt praxes stārī
bus rebus vt nūc stār. eo q nō possūt recte et nō recte eli-
ci cum statim nominata hnt quādā volūtā maliciam
vt dicit phs scdo ethicoz. Et si petat quid sit specu-
latō Dic breuiter q est opato intellectus ad nihil extra
genus ptemplatiōis finalr ordinata. Et quo pz q nō
la opato alterius potētie ab intellectu est speculatiō. sic
nulla opato alterius potētie a volūtiante est pmo praxis
lz em aliqz tales opatōes aliaz potētiarum a volū-
tate sint nate pformiter elici. et psequens praxis p act-
ciens. nō tñ pmo. Vnde si actus voluntatis separatur
ab actibus aliarū potētiarum adhuc ipē ēē praxis.
Sequitur scdo q nulla speculatiō est directiua prax-
is. eo q tunc ipa nō ēē grā sui sed ēē ordinata ad al-
ud qd est p intentōem Aresto. in scdo metaphisice

Questio Secūda. vtruz logica sit habi-
tus practicus v' speculatiuus
Ad quā respōdent aliqui sup-
ponendo pmo q praxis accipitur duplr. vno mō large
p omi opatōe existēte in prate nostra que libere pducit
a nobis. siue sit pformiter elicitū dictamini recte rōis
siue nō. Alio mō accipit' stricte p opatōe bona existēte
in nostra prate pformiter elicitū dictamini recte rōis
Supponit scdo. q omīs illa scia est practica. que ē
directiua opis exntis in nostra prate. siue illud op' nat-
ū sit pformiter elici rōni recte siue nō Supponit ter-
co q omīs scia que est directiua siue ostensiua quomō
et qliter res sit operāda. si aliquis veller circa eā opari
est practica Supponit qto q logica est factiua sui ob-
iecti. qd est scda intentō v' argumētatō. nulla at sciētia
speculatiua facit suum obiectū. Et quibus infere-
rū q logica est scia practica. et hoc pbāt rōmbus in op-
positū adductis Sed ptra hoc arguitur sic. et max-
ime p vltimā suppoem q duplr. pmo sic p p m pmo
posterior de subiecto scie debet p supponi si est. ergo nō
la scia facit suum subiectū. Sed sic. si logicus facerz
suum subiectū. v' hoc ēē in quātum logicus v' in quātū
tū non logicus. non in quātū nō logicus. qz ibi est repu-
gnātia in adiecto. nec in quātum logicus. eo q ipē face-
a iij

vet vnū subiectum ⁊ supponeret aliud. ⁊ per consequēs in logica eēt duo obiecta. quod est incōueniēs. Ter⁹ eo sic. omīs noticiā debet cārī ab obiecto ⁊ a potentia. ergo nulla noticiā est cārīua sui obiecti. eo q̄ tūc eēt cārīculus in causādo. ⁊ idē eēt cārī ⁊ cārīum. qd̄ est incōueniēns respectu eiusdem. Quarto sic. mensuratū sēp debet supponere suā mensurā. sed obiectū est mensura sciētie. ergo sciētia nō est causatiua sui obiecti. Vnō p̄ ex intētiōe Aresto. decimo metaphisice. Si etiā scda et terciā suppo eēt vere sequeret q̄ metaphisica eēt practica. qd̄ est incōueniēns. eo q̄ ip̄a est ostēsiua quomō sit agēdū circa p̄ncipia natural' p̄hie. eo q̄ ip̄a p̄bat p̄ncipia naturalis p̄hie ⁊ aliarū scientiarū. ⁊ reprobāt eos qui negāt talia p̄ncipia. Dm̄ est ergo aliter fm̄ intētiōem doctoris subtilis supponēdo p̄mo q̄ habit⁹ dicit⁹ practicus ab extēsiōe eius ad praxim. vt regula ad regulatum. Cōsistit at̄ extēsiō talis in duplici relatione aptitudinali. s. p̄formitatis ⁊ p̄ositatis natural'. De p̄ositate p̄ illud quod iā dicit⁹ est. s. q̄ electō reā necēssario requirit rōem rectā. nō at̄ requireret eā necēssario nisi eēt prior. De p̄formitate habet sexto ethicoz. vbi dē p̄his q̄ veritas p̄sideratōis practice est p̄fesse se habēs appetitū recto. Et notāter dē aptitudinalis. qz nulla relatiō actual' r̄quirit. nā ad hoc q̄ praxis actual' seq̄tur p̄sideratōem practicā cui sit p̄formis. hoc omnino accidit cōsideratōi. Si em̄ ab actuali extēsiōe noticiā dicit⁹ ceretur practica. tūc nulla scia necēssario eēt practica. sed q̄nq̄ eēt practica ⁊ quādoq̄ specularia quod nihil est p̄fufficit respectus aptitudinal'

Dic primo logica isto mō nō ē practica. p̄bat. qz nulla scia vere est practica. que nō est directiua alicuius vere praxis. s. logica nō ē directiua alicui⁹ vere praxis. eo q̄ neq̄ est actiua neq̄ factiua. s. ip̄a nō est practica. Dic scdo fm̄ doctorē subtilē in sexto metaphisice questione p̄ma. q̄ logica posset dici practica extēsiōe noīe praxis. qz nō est tm̄ p̄ter scire. p̄ter scire. s. est directiua in aliq̄ actu. Nā intellectus in actu p̄prio discursiuo p̄r errare. iō indigēs habitu directiuo p̄s q̄ dirigit in alijs fm̄ Boetiu⁹ sup̄ Por. Quia tm̄ iste actus in quo dirigit nō est nisi speculariō iō logica. p̄rie nō est practica. eo q̄ finis eius nō ē veritas cōfesse se hēs appetitū recto

Questio terciā Utrūz practicus ⁊ speculariū sint dñe cēntiales ip̄ius noticiē siue scie in cōi. Pro cui⁹ solutiōe. Areste q̄ practiciū ⁊ speculariū possūt capi dupliciter. Vno mō practiciū p̄ illo respectu aptitudinali de quo nūc dcm̄ est. ⁊ speculariū p̄ negatōe illius duplici⁹ respectus extēsiōis ad praxim. ⁊ hoc mō nō sūt dñtie cēntiales noticiē in cōmuni. Alio mō pōt sumi practiciū p̄ rōne fūdamentali ⁊ intrinseca ip̄i noticiē que qui dez rō fūdāt talem resp̄ctm̄ speculariū p̄ rōne intrinseca. ex q̄ sp̄ugnat tali noticiē aptitudo v̄ respect⁹ p̄dicit⁹

Dic primo practiciū ⁊ speculariū nō sūt dñe cēntiales noticiē si capiātur p̄mo mō. p̄bat q̄ dupl'r. Primo sic. null⁹ respect⁹ ē de cēntia alie⁹ absoluti. s. rō practici ⁊ speculari sūt qd̄a resp̄ctus aptitudinales. scia p̄o q̄litas absoluta. Scdo. p̄bat sic nūq̄ ex absoluto ⁊ respectio sit aliqd̄ p̄ se vnū. qd̄ d̄ dicit

eto sit in genere. q̄ ex noticiā que ē qd̄ absolutū ⁊ rōe practici siue speculariū que sūt qd̄a resp̄ctus nō sit aliqd̄ p̄ se vnū. Ter⁹ sic. nullū posteri⁹ ē de cēntia p̄ois. s. speculariū ⁊ practiciū sūt posteriora scia cui⁹ sūcūnt. q̄ nō sūt dñe cēntiales. Quarto sic. q̄nq̄q̄ aliqd̄ cōe diuidit⁹ p̄ dñas qd̄ dicitatōs. qd̄ cadit sub mēbro p̄fectōri ē p̄fecti⁹ q̄nq̄q̄ cadere sub mēbro ip̄fectōri. Si igit̄ ista diuisiō eēt cēntial' tūc v̄l' oē practiciū eēt nobilit⁹ omī speculariū v̄l' ē. sed neutriū istoz est ddm̄. Dic 2⁹. q̄ sumdo practiciū ⁊ speculariū tūc sūt dñe cēntiales noticiē in cōi. ⁊ illo⁹ videt̄ accipe Aresto. in ser⁹ meta. cuz diuidit sciaz in practica ⁊ speculariū. p̄ p̄. qz oīs dñs stinctō extrinseca ⁊ a posteriori p̄supponit aliquā distictōem intrinseca. s. practiciū ⁊ speculariū distiguūt cēntial' ab obiectis. ⁊ h̄ extrinseca. q̄ distiguūt intrinseca a rōne practica ⁊ specularia tāq̄ cēntialib⁹ dñijs. Et isto⁹ p̄cedo. q̄ qd̄ cadit sub vno mēbro ist⁹ diuisiōis ē p̄fecti⁹ intrinseca oibus q̄ cadūt sub alio mēbro. s. possit eēt ip̄fecti⁹ extrinseca ⁊ ab obiecto sic noticiā practica q̄ habetur de deo p̄fectiō ē q̄nq̄q̄ specularia de creatur⁹

Questio Quarta. vtz noticiā dicat⁹ practica ab obiecto l' a fine. De ista q̄stione dē Henric⁹ d̄ gāda. qui notat̄ doctor solēns. q̄ scia d̄ practica nō ex obiecto s. ex fine. ita q̄ ex ordie ad p̄xim vt ad finē d̄ scia p̄ se p̄ctica. ⁊ h̄ p̄bat trib⁹ autoritatib⁹. p̄ma ē p̄bi⁹ 3⁹ de aia d̄ cētis q̄ intellectus extēsiōe ad op̄ sit p̄ctice ⁊ disticta a speculariō fine. s. ex eodē distiguūt scia p̄ctica ⁊ specularia. ex q̄ intellectus p̄ctice ⁊ speculariū dñit. igit̄ Scdo sic dē p̄his. q̄ metha. q̄ finis theorie specularie ē veritas. p̄ctice p̄o op̄. Tercia autoritas ē Areste. in p̄mo meta. dicit⁹ q̄ scia p̄ctica ē mi⁹ nobilit⁹ q̄ specularia. q̄ ē grā v̄ sus. h̄ at̄ argumētū nō teneret nisi v̄sus eēt p̄ se finis habi⁹ p̄ctice. ⁊ etiā trib⁹ rōibus. Prima rō hitus d̄ p̄ctice aut ab obiecto. aut a fine. Nō ab obiecto. qz intellectus extēsiōe sit p̄cticus. qd̄ nō est fm̄. nisi de eodē intellectus speculariū ⁊ postea p̄ctico siue extēsiōe ad op̄. q̄ circa idē p̄t eēt p̄sideratō p̄ctica ⁊ specularia. Scdo sic. mediciā diuidit in p̄cticā ⁊ speculariū. ⁊ tm̄ est de eodē obiecto. s. de corpe sanabili. Ter⁹ sic. act⁹ d̄ practicus. qz ē bon⁹ v̄ mal⁹. moral'. bonitas at̄ malicia p̄cticū act⁹ tui ex circūstātijs in q̄s p̄cipua cōstātāia ē finis. vt habet 3⁹ ethicoz. Sed h̄ h̄c opinione arguit̄ doctor s̄btil'. Primo sic. ab eodē h̄ hitus eēt p̄ctici v̄l' speculariū a quo h̄z suā entitatē. s. illā nō h̄z a fine s. ab obiecto ⁊ intellectu igit̄. Vnō p̄. qz eēt p̄cticiū ⁊ speculariū nō sūt nisi resp̄ctus aptitudinales p̄ntes p̄ncipia intrinseca habi⁹. finis at̄ nō ē h̄mōi p̄ncipiū. eo q̄ ip̄e nō est cā nisi in q̄ntū amatus ⁊ desiderat⁹. s. ista aptitudo inē noticiē. siue finis sit amatus siue nō. Pōt em̄ in intellectu eēt noticiā practica dato q̄ volūtas nō eēt cōiuncta intellectui igit̄ ista aptitudo nō cōiūct cognitiōi a cā finali. Nihil em̄ ict̄ ab aliq̄ cā. illa cā nō cāntē. Scdo sic. aut finis vt elicit⁹ extra facit habitū practiciū aut vt p̄siderat⁹ v̄l' vt itent⁹. Nō vt elicit⁹ extra. qz sic ē posterior hitu ⁊ aliq̄ q̄ mō effectus. effectus aut nō distiguūt cām. Si vt cognit⁹ sic h̄z rōem obiecti. q̄ obiectū distiguūt qd̄ ē p̄positū. Si vt itētus h̄ iā ip̄robatū est. qz natural' anq̄z intēdat⁹ est cognitō. Tercio si sciaz eēt practica ⁊ ordiare ad praxim vt ad finē cōuertāt. vt dē dca opinio. seq̄t q̄ moral' scia nō ē practica. qd̄ ē p̄ p̄m scdo ethicoz. dicentem. virtutes scrutamur non vt sciamus. sed vt boni efficiamur.

consequētia tenet q̄ finis eius est felicitas q̄ fm p̄m in decimo ethicoz cōsistit in speculatione 2 nō in praxi Et si dicas q̄ felicitas est finis remotus. nā finis cuius liber sciētie et studij est felicitas fm Auicennam primo metaphisice. 2 fm Augustinū. Omne studij nostrum et omnis opatio nostra ē vt mūdet oculus vñ videat dñs Sed finis p̄m quod est dirigere in actu p̄tutis p̄ter felicitatem. Contra vñ scia moral ordinat ad istud dirigere actualr vñ ap̄titudinalr. nō actualr sicut bus patuit. ergo ap̄titudinalr. qd idem ē sicut ē directiuū. 2 esse directiuū idē est q̄ esse practicuū. 2 sic esset scia practica qd nihil est dictu. Ideo aliter respōdet Frācis de maronis. q̄ scia nō est p̄tica a fine tanq̄ a cā extrinseca s̄ ab obiecto 2 potētia respectu finis qui finis dicit̄ practis. extensione aut̄ ad praxim dicit̄ habit̄ p̄ticus. Sed cōtra eū possent fieri argumēta facta. Ideo tñdēt fm intentionē doctoris subtilis. q̄ scia dicit̄ practica ex obiecto 2 nō ex fine. Probat̄ p̄mo autoritate phi sexto metaphisice distinguētis scias speculatiuas a practicis penes obiecta 2 nō penes fines. Et sexto ethicoz distinguit rōnatiū a sciētifico penes obiectū necēriū 2 cōrū. Et tercio de aia assignat̄ subiectū noticie p̄tice bonū nō qdēcūq̄ s̄ agibile cōtingens. q̄ scia est p̄tica p̄ se ex obiecto. Rōne sic. p̄bat̄ illd a quo scia habet respectū ap̄titudinalē p̄tutatis 2 conformitatis. ab illo habet q̄ sit p̄tica sed hoc ē ex obiecto. 2 dicit̄ patet. d̄ eo q̄ q̄quid est cā subiecti 2 etiā cā p̄prie passionis. s̄ tale est obiectū igit̄. p̄ solutiōe tamē argumētorum. Attēde p̄mo. q̄ quādo in idē cōcurrūt rō obiecti 2 finis tūc p̄ncipia sumunt a fine. nō inq̄tū finis sed inq̄tū obiectū. ex similitudine em̄ vt sup̄posita a medico inq̄tū obiectū sumunt p̄ncipia ad efficiēdū eaz vt finē. Attēde scdo. q̄ bonitas ois moral̄ ex circūstantia p̄supponit in actu 2 habitu bonitatis ex q̄ne quā habet tā act̄ q̄ h̄it̄ ex eo q̄ trāsire sup̄ debiti obiectū q̄ nulla circūstātia faceret actū bonū vñ h̄itū q̄ eēt de obiecto in debito Attēde tercio. q̄ ois bonitas ex circūstantia cōrū nec vñ actualr in obiecto. 2 p̄ cōsequēs in bonitate ex q̄ne q̄ tra hit̄ ex obiecto. nā illa ē p̄ma bonitas Attēde q̄rto. q̄ i possibile est de eodem obiecto esse habitum speculatiuum 2 practicum. Ad argumēta alterius opiniois. ad p̄mum dicendum est q̄ p̄plus ibi loquit̄ de fine vt cognito modo finis vt cognitus habet rationem obiecti Ad illd scdo metaphisice cōcedēdū d̄. eē q̄ finē theoretice est veritas 2 practice opus loquendo de finibus intra genus cognitionis 2 illi fines distinguuntur per obiecta. vñ saltem p̄ior distinctio est ab obiectis Ad tercium dicendum est concedendo q̄ practica est gratia vsus. 2 q̄ vsus est finis considerationis practice Nō sequit̄ tamen ex hoc q̄ distinctio primaria sciētiarū sit ex parte finis. sed est ex parte obiectorum que virtū aliter continent finem 2 omnes circūstātiās opationum que sunt ad finem. Ad primam rationem dicitur. q̄ fm Aristonlem triplex est intellectus. quidam ē mere speculatiuus 2 iste nūq̄ sit practicus extensione alius est practicus qui dicitur de agendis in vniuersali sicut noticia que habetur de p̄ncipijs medicine in vniuersali. Tercius est practicus qui dicitur de agibilibus in p̄ncipali sicut medicina exp̄imentalis. tunc dicit̄ q̄ intellect̄ scdo extensione sit p̄ticus. 3o intellect̄ p̄o speculatiuus sit p̄ticus. Et dicit̄ alit̄ q̄ 1o intellect̄ extensione fiat p̄ticus habit̄ tñ speculatiuus nūq̄ potest fieri practicus

eo q̄ practicum 2 speculatiuum essentialiter insunt habitui accidentali p̄o intellectui Ad scdam rōem d̄ q̄ medicina simplr ē p̄tica. dicit̄ tñ speculatiua eo q̄ vna p̄ eius recedit a p̄xi sicut medicina q̄ habet de vñbus p̄ncipijs medicine ab Auicēna vocat̄ speculatiua q̄ recedit a medicina que est de p̄ncipali. 2 p̄ p̄ns accedit ad speculatiuā. nō est tamē simplr speculatiua. Ad tercia rōnem dicit̄. q̄ licet aliq̄s actus dicat̄ bonus vel mal̄ moral̄ ex circūstantia finis h̄ tñ nō est p̄mo 2 p̄ncipalr. sed ab obiecto sicut patz ex scda 2 tercia sup̄pone Si em̄ act̄ trāsire sup̄ obiectū indebitū ex nullā circūstantia posset dici bonus moral̄. Et hisiorit̄.

Questio Quinta. vñ idē habit̄ sciētificus possit eē p̄ticus 2 speculatiuus. Ad quā dic breuiter q̄ nō. patz sic. q̄ quicūq̄ aliqua duo insunt p̄ se aliquibus sp̄e distinctis illa nō possunt in eē idē. sed sic est q̄ p̄ticus 2 speculatiuus. nunt noticijs cōtialr distinctis sicut patz ex sexto metaphisice. q̄ nō p̄nt esse eidez noticie 2 p̄ p̄ns eadē noticia nō potest eē p̄tica 2 speculatiua. Sed cōtra hoc arguit̄ q̄drupl̄. p̄mo sic. de futuris cōtingētibus deus habet noticiā speculatiuā 2 tñ si reuelaret ali cui homini ille haberet noticiā p̄ticā q̄. Secdo sic. intelligentia mouēs celū habet de motu noticiā p̄ticā 2 tamē nos habem̄ de eo noticiā speculatiuā q̄. Tercio sic. intelligentia habet noticiā de moralibus que nō est p̄tica s̄ speculatiua eo q̄ nihil reglat̄ eis 2 tñ nos habem̄ noticiā p̄ticā de moralibus q̄. Quarto sic. de rebus naturalibus phi naturales h̄nt noticiā speculatiuā 2 et alchamiste. 2 tñ alchamiste h̄nt eadē p̄ticā q̄ effectiua ergo Dic ad p̄mū. q̄ iste noticie nō sunt euidē rātois eo q̄ de ex sua volūrate determināte ad eē p̄mo vñ illa 2 ille h̄z cui fier reuelatō et fuelatōe Ad scdoz dic q̄ intelligentia h̄z noticiā speculatiuā de h̄ q̄ celū est mobile in ḡnabile incorruptibile. 2 h̄z tñ cū h̄ artem q̄ mō debeat celū mouere 2 ista ē p̄tica Dic ad scdoz q̄ prudentia vbi cūq̄ regit̄ ē p̄tica 2 h̄z nō reglet̄ actualiter opationes intelligentiarū. sufficit tñ q̄ regulet̄ ap̄titudinalr. Dic ad q̄rto. q̄ scia alchamiste de naturalibus est speculatiua. ars tñ faciēdi aliq̄ silia naturalibus ē p̄tica. sicut et si hōi daret̄ ars p̄ducēdi rosas illa eēt p̄tica. Et si perat̄ vñ idē intellect̄ sit p̄ticus 2 speculatiuus. Dic breuiter q̄ sic. nā vñ 2 idē hō sil̄ 2 sel̄ p̄t habere noticiā p̄ticā a qua d̄ intellect̄ practicus 2 speculatiuum. a qua dicit̄ intellectus speculatiuus 2 tñ null̄ hō h̄z duos intellect̄s. Differūt tñ intellect̄ p̄ticus 2 speculatiuus 2 rōez eo q̄ intellect̄ de p̄ticus q̄ informā h̄itū p̄ticū. 2 speculatiuus q̄ informā speculatiū. Secdo q̄ intellect̄ p̄ticus finē suū h̄z extra se s̄ intellect̄ speculatiuus h̄z ip̄m inter se s̄ speculatiuus Tertio d̄nt q̄ intellect̄ p̄ticus accipit formā itelligēdi vt ē p̄m op̄adi s̄ intellect̄ speculatiuus accipit eā vt ē p̄ncipiū itelligēdi. Quarto differūt q̄ intellect̄ p̄ticus p̄t dirigere in opatōibz corporalibus ad p̄ducēdiū formā ad extra. s̄ intellect̄ speculatiuus nō dirigit̄ in h̄mōi opatōibus. Ad argumēta

In oppositū Ad p̄mū d̄ negāo aūs sicut sup̄ p̄bat̄ tñ fuit q̄tuor rōibz ois em̄ scia p̄supponit suū obiectū. 2 p̄ p̄ns nulla facit ip̄suz Ad scdoz d̄. q̄ si maior itelligat̄ d̄ scia q̄ ē directia p̄e p̄xis sic ip̄a ē p̄a. 2 minor scia. eo q̄ logica nō dirigit̄ nisi in actu rationis qui quidam actus nō est p̄tixio.

Ad tercium dicendum concedendo q logica est direc...

Querit

Utrum logica existens scia ut sit de argumentatione tanq de...

In oppo

Utrum arguit p omis expositores phi q coiter oes dicit illa no...

entiaiter subiectū continet passiones inferioris. que sunt ipi no p roem ipi supio ris sed p prias roes ip...

Questio

Secunda. utrum syllogismus sit subiectum totius logice Pro cu...

rationis est subiectum logice. quia fm illos omnia que traduntur in logica sunt de actu rationis. nam de simpliciu ap p̄batione e liber pdica biluiz pdicamētoz nā illi sunt de cōceptu incōpleto. Sed de cōcepto for mato a scdo actu rōis est liber p̄armenias id ē de enun ciatōe. Sed de cōceptu formato a tercio actu rōis ē no ua logica q̄ nō est de syllogismo in cōi. sed de syllo z p̄i quis p̄ibycius. Alij autē dicit q̄ est scda intentio. naz logica fm Auitennā est de scdis intētoibz adiuētis p̄i mis. Attēde q̄to. q̄ logica pōt duplr accipi. vno° incōplete fm q̄ est tradita a p̄bo. Alio mō vt est tradi ta cōplete z p̄fecte

Primo Dic q̄ cns rōis nō est adēqm̄ sub/ iectū logice. parz sic. q̄ grāmatica et rethorica sunt de ente rōis. nam mōi significādi de q̄bus est grāmatica sunt entia rōis Et s̄it diceret de mōis p̄suadēdi de q̄bus est rethorica

Dic scdo q̄ scda intēto nō ē subiectū adēqm̄ logice nec etiā mod⁹ sciēdi. nec vox exp̄ssiuā p̄cept⁹. Nam z grāmatica z rethorica sunt de scdis intētoibz z etiāz de voce exp̄ssiuā p̄cept⁹ ergo. Q̄ autē mod⁹ sciēdi non sit subiectū. patet. q̄ nō q̄libet ps logice ē de mō sciēdi si cur patet de libris topicoz z elencoz. q̄ magis sunt de modis p̄bādi siue decipiēdi. q̄ sunt de mō sciēdi ergo

Dic tercio. fm opione Alberti magni. q̄ argumēta tio ē subiectū attributōis logice p̄p̄ete z p̄fecte parz. qz logica ē scia cōreplatiua docēs qualit̄ z p̄ q̄ deuenit per notū ad ignoti noticiā q̄ optet q̄ habeat. p̄ subiecto il lud qd̄ est p̄ se instrumētū rōis ad acq̄rēndā oēs notici am ignoti p̄ notū. h̄ autē ē argumētatio fm q̄ ē rōcinatio argūes mētē z cōuincēs p̄ habitudinē notū ad ignotū

Dic q̄to. q̄ licet syllogism⁹ nō sit subiectum attri butōis logice cōplete est tamē subiectūz logice tradite ab Aresto. p̄ma ps patet sic. qz ad cōpletā logicā p̄inz q̄libet optet deuenire de noto ad ignoti noticiā v̄iter sz hoc nō potest fieri p̄ syllogismū eo q̄ p̄ diffinitōem diui sionē entimēna z exemplū. z inductōez deuenit de no to ad ignoti noticiā z tamē hoc nō ē p̄ syllogismū. Secūda ps parz. qz tres cōditōes subiecti attributōis cō ueniunt syllogismo respectu logice Aresto. ergo. Nam p̄hs in p̄mo p̄oz. post determinatiōe de p̄ibz syllogis mi i veteri logicā p̄mittit et diffinitōez z p̄pter ip̄z de p̄tibz integralibz et. z in noua logica determinat de p̄ibz eius subiectis q̄ sunt syllogism⁹ demonstrati⁹ dyalecti/ cus z sophistic⁹. z nō determinat de p̄ibz subiectiuis ar gumētatiōis q̄. Item syllo in cōi p̄tuali z actuali cōtinz passiōes p̄p̄ias q̄ insunt sibi. vt vez a falso discernere et a magis noto ad minus notū p̄cedere z hmōi. Lōri net etiā p̄tuali z actuali ca q̄ insunt p̄ibz eius subiecti uis p̄ p̄riā rōem syllogismi z p̄tuali potētiāl̄ cōtinēt passiōes inferiores q̄ ip̄is insunt p̄ p̄riās eaz ratiōes Et h̄ confirmat Arestotiles in fine libri elencoz. cum dicit z hec de syllogismis dicta sufficiēter.

Questio Tercia. ex q̄ logica est de scdis intētoibz adiuētis p̄mis sō q̄ri tur tercio qd̄ sit scda intentio et qd̄ p̄ma. Pro cui⁹ solutiōe. attēde p̄mo. q̄ intēto d̄ a tē do isere. qz p̄ eā intellect⁹ tēdit in rē intellectā siue cōcep tam. Et sō res p̄ dici intēto inq̄tū intellect⁹ tēdit in ip̄ saz eā cōsiderādo. z cōcept⁹ siue spēs obiecti p̄ dici in tēto. qz p̄ ipsam sensus v̄ intellect⁹ tēdit in obiectum Et etiā acc̄ intelligēdi siue cōcipiēdi p̄ dici intēto qz

mediāte eo intellectus in rem tēdit Attēde scdo. q̄ ex hoc argumēto sunt tres op̄iniones de intētoibz. p̄i ma op̄inio dicit. q̄ intēto est cōceptus que habemus de re ita q̄ intēto p̄ma est p̄mari⁹ cōcept⁹ quem habemus de re. Sed intēto scda est scdari⁹ cōceptus quem habemus de re. Expli grā. nā p̄mo cōcipim⁹ aial in se z absolute. z tūc causat p̄ma intēto. Scdo vero p̄ cipim⁹ aial in ordine siue habitudine ad sua inferiora respectu quoz dicit gen⁹ v̄ superiora respectu qz dicitur spēs. z tūc causat p̄ceptus scdari⁹ siue scda intēto. Sz alia op̄inio dicit q̄ intēto ē res in quā tēdit noster intel lectus ita q̄ nō est actus intelligēdi nec spēs intelligibi lis siue cōceptus. nec qd̄ditas inē intellecto sed ē p̄cife qd̄ditas inē qd̄ditatio. ita q̄ p̄ma intēto sit qd̄ditas p̄cifa ab omni alio qd̄ sibi nō p̄uenit in p̄mo mō dicitē p̄ se. Et hoc p̄bat sic. nā hō z aial sunt intētoēs p̄me z tamē nō sunt spēs intelligibiles nec acc̄ intelligēdi. nec obiecta vt cognita qz h̄ accidit eis. z s̄it q̄libet spēs int̄elligibilis est de genere q̄titaris. nō autē q̄libet p̄ma in tēto. Scda ps patet. qz abstractōes diffinitōes diuisi siones z demonstratiōes s̄it p̄ p̄mas intētoēs z notū est q̄ nō s̄it nisi p̄ rōes qd̄ duratiuas q̄ p̄me intētoēs sunt rōes qd̄ditatiue. Per esse autē qd̄ditatiū nihil aliud in/ telligit nisi qd̄ditatē in illo cō in quo abstractit ab omni duratiōe necessitate cōtingētia cō in aia z esse extra. Sz secūda intēto nō est nisi aptitudo cōueniēs qd̄ditati bus v̄ p̄mis intētoibus in esse qd̄ditatio sicut aptitudo ad pdicandū de pluribz differētibz nūero constituit rōem spēs. z ita dicit illi q̄ scde intētoēs sunt respect⁹ fundamētales siue aptitudinales q̄ pdicāt d̄ p̄mis n̄ in p̄ mo⁹ dicitē p̄ se sz in scdo. Sz p̄tertia op̄ione q̄ dicit q̄ scde intētoēs sunt relatōes rōis derelictē in rebz ab actu intelligēdi. Attēde tercio. q̄ duplr est acc̄ intellectus. qd̄dam est rect⁹. alius s̄o collati⁹ siue cōparatiuus. Actus rectus dicitur quo intellectus fertur sup̄ aliquā rem. vt quando intellectus intelligit rōsam considerā do naturam eius. Actus vero comparatiuus appella tur quo intellectus comparat rem intellectam ad seip sam v̄ ad aliā rem. Est ergo p̄ma intēto siue terminus p̄ime intentionis res intellecta siue considerā rata. cuius consideratio v̄ intellectio immedīate causatur a re v̄ a rei specie. z sic terminus p̄ime intentionis dicitur qui significat huiusmodi res conceptas v̄ cons ceptibiles. vt homo equus. albedo nigredo. Secun da vero intēto est quedā relatio seu comparatio intel lectus vnam p̄mam intencionem v̄ vnum p̄imum in/ lectū ad aliū intellectū cōpādo. Exmpli grā. intel lectus intelligens hominem v̄ animal comparat vnuz ad aliud fm rationem subiectibilis v̄ predicabilis que comparatio ex parte animalis dicitur genus z ex parte hominis dicitur species. z sic fm diuersas comparatio nes format intellectus duas secundas intencionēs puta generis z speciei z etiā indiuidi. ita q̄ omnis scda intēto est formalr relatio rōnis

Primo Dic. q̄ secunda intēto non est se cundarius cōceptus quem habemus de re. patet sic. quia eadem ra tione poneretur tercia intēto z quarta intēto eo q̄ de re possumus habere tres vel quattuor cōceptus concipimus em̄ p̄mo rem sub cōceptu communi. se/ cūdo s̄b cōceptu p̄po. ter° s̄b cōceptu passiōis. q̄to s̄b cō ceptu respectiuis sicut p̄gnoscimus hōiem q̄ est aial z q̄

homo. 7 q est risibilis 7 q est dignissima creaturarum. Similiter scientia de intentionibus pertinet ad librum de anima in quo determinatur de conceptibus 7 similitudinibus rerum q efficiunt animam. Dic secundo. q pma intentio non est quidditas nec aptitudo quidditatis est secunda intentio. patet sic. quia tunc de eisdem considerat metaphisicus quod est contra comentato rem dicentes. sicut ens nature se habet ad metaphisica ita ens rationis se habet ad logicam. Costat autem quidditas 7 aptitudo quidditatis non sunt entia rationis sed entia realia. Dic tertio q pma intentio non est vox neq no significans res ad extra. nec scda intentio e nome significans alia nomia pme intentionis vl conceptus. na nulla ps logice considerat de nominibus neq de vocibus rei incptum super ipis fundant secunde intentiones sicut latius postea patebit. Dic quarto q secunde intentiones sunt relatoes rationis fabricate ab anima. que dependent qstum ad esse 7 conseruari ab ipso intellectu habentes esse obiectiuum in ipso intellectu. Et ex hoc sequitur q nulla secunda intentio est ens reale licet em habeat fundamentum 7 terminaz realem. no tamen est circumscripto opere intellectus quod requirit ad relationem realem.

Bed contra

Predicta arguit q druplr. pmo sic nam circumscripo omi actu intellectus vlt est aptu natu esse in pluribz 7 nome ipm est scda intentio. igit scda intentio no est p actu intellectus. Secudo sic. ille effectus est realis cuius ocs causas sunt reales sz oms cause scdaraz intentionu sunt reales vtpura intellectus 7 obiectum ergo Tertio sic. indiuiduum est scda intentio. 7 illa no est fabricata ab anima ergo. Quarto sic illud accis est reale cuius subiectum e reale sed sic est q subiectum scdaraz intentionu siue sit intellectus siue obiectu est ens reale. Ad pnu et ad tertium dicit q licet vniuersale 7 indiuiduum p me intentionaliter capta sint apta nata esse in pluribz vl in vno solo circumscripo opere intellectus. non tam ipsa capta secunde intentionaliter sicut postea patebit. Ad secundu dicitur q licet effectus qui est pnc cause factus sit realis cuius cause sunt reales non tamen effectus qui solummodo est derelictus. vnde secunde intentiones no dicunt pncie causari sed magis derelinqui ex actu copatiuo intellectus Ad quartu dicit q secunde intentiones habet solum esse obiectiuu in intellectu et nullibi habet esse subiectiuu eo q hoc pncie couenit accidibus realibus. Sz meli dicit q secunde intentiones habet esse subiectiu in obiecto 7 non in intellectu. hoc patet sic. q intellectus facit vniuersalitate in rebus fm comentatoem ergo vniuersalitate q est scda intentio est in re subiectue. Patet sic scdo q in illo e accis subiectue qd denoiat sed secunde intentiones denomiant obiectu et no intellectu q sunt subiectie in obiecto Neq refert q obiectum est ens reale non em opter accidens rationis habere p subiecto ens rationis. nisi dicat q sunt in obiecto non fm esse reale sed fm esse cognitum.

Questio

Quarta. vtz logica doceat oem modu sciendi. Pro cuius solutione attede pmo q tres sunt moi sciendi in coi. scz diffinitio diuisio 7 argumetato. Et qlibet isto diuisio. na triplex diffinitio. scd disticta descriptia et qd nois. Un ad diffinitioem qd disticta fm dnm al

bertu dncz requit. pnu e q oia posita in diffinitioe debent esse substantialia diffinitio. Scdm est q vltima diffrentia sit couertibilis cu ipo diffinitio. Tertiu e q genus in ea positu explicet pma potetia. 7 vltima vltimum actu. Quartu e q oia posita in diffinitioe explicet ipius diffinitio natura. Et qntu est q explicet ee ipi diffinitio a pma potetia vlt ad vltimu actu. Silt triplex est diuisio quedam em est generis in spes. Alia vere subiecti in accidentia vl eouerso. Et tertia vocis multiplicis in sua significata. Et similt argumetato diuidit in quattuor spes scz inductioe exemplum enthimema 7 sylm. Attende scdo q fm aliquos logica no est coplete tradita a pbo eo q no fecit spale metone de diffinitioe diuisioe inductioe enthimemate 7 exemplo. Deiu tamen videt q logica Aresto. sufficiat tradidit nobis arte diffiniedi in scdo posterioz. qd leonicus ondit quo necesse fit it aresto. interponere arte diffinitiu in scdo posterioz vt ars demonstratiua coplete esset tradita ab eo. Etia ars diuisiua sufficient pr haberi ex scdo posterioz 7 ita sufficient nobis tradita e logica ab Aresto. vt testatur Zuerrois in plogo libri phisicoru.

Dic primo

logica coplete tradita docet omnes modos sciendi patet. qz ad logicam ptinz docere omne modu diffiniedi diuidedi 7 arguendi. Na si no pnter ad logicu cu ad nulla alia scietiam pnter se qret q no habrem sciam de oi ab hoie scibili. Dic scdo q logica Aresto. coplete tradit nobis modu sciendi siue deueniedi de noticia noti ad igit noti noticia. patz sic pmo autoritate Aresto. in fine libri Elencoz dicentis q nullu coplete tradidit sciam de logica an eu 7 ppter hoc petit gras. Patz etiam ratione ex prius dictis.

Questio

Quinta. vtz logica sit ps phisicis philosophie. Pro cuius solutione. attede pmo. q philosophia capis duplr. vno mo generalr. put e pphio cuiuscunqz pntis siue sit a nobis siue a natura Et illo mo dicit dominus Albertus q e pphio cuiuscunqz amirabil p pncipia ei. Est at admirato fm eu Agonia meti suspensio cordis. ex stupore magni pdigij in spu appetis cu desiderio inueniedi eam. Admirabile at e cuius ea e occulta inuentione rara. Alio mo capis phia spalt vt e apphio pitatis cuiuscunqz em. a nasa cati 7 illo capis phisicis philosophia. pncie. Attede scdo. q phia diuidit ronale reale 7 moralez 7 illo capitur phia gnalt. Real at diuisio in nasa le mathematica 7 metaphisica Sermo coel pntinz sb se gramatica logica 7 rethorica. Moral at hz sub se ethica politica. yconomica 7 monastica. vnde ethica e de mo viuendi neoi h e ethica e de his q st pta ad oez modu viuendi. Politica e de mo viuendi ciuili. Yconomica e de mo viuendi domestice. Monastica e de mo viuendi solitarie. pna ps e tradita a pbo i libri ethicor. scda ps ab eode in politicis. tertia ps ab eode in yconomicis. De monasticis at no hem aliquu libru ab Aresto. traditu ideo forte qz statu solitariu no reputabat ee fruosuz eo q ho e aial naturalr sociale 7 politicuz. De ptrib at real sophie alibi determinabit. Dic igit breuit q logica e ps phie smocional sine ronali 7 no real. p3 sic. qz ipa e de scdis iteroibz q st etia rationis. 7 etia est directiua actuum rationis ergo. Si autem que ras an ipsa sit vtilis necessaria delectabilis 7 honesta

Ad...

Dico breuiter q sic. Q sit vtilis patet quia disponit i
tellectum ad prompte facilliter et expedite exercenduz
suas operationes et etiam sine ea nulla scientia haberi
potest. Et per hoc patet q sit necessaria. nam ea vti/
mur in adq̄sitione aliarum sciaz. Unde dicit albert⁹ q
credetes aliqd̄ scire sine logica se hnt ad suū sciri sicut
ignis ad suā p̄bustione. Nā sicut ignis cōburens sue p̄
bustiois igno: at cāz sic credetes aliqd̄ scire sine logica
cām sui sciri ignorant. Q̄ aut sit honesta. patet. q: illd̄
ē bonū honestū. quod sua vi nos trahit 2 sua dignitate
nos allicet. S3 logica est hmoi eo q ipam desideram⁹
et appetim⁹ dato q nulla eēt alia scia. Et ex h patz q ip
sa est delectabil eo q infert delectatōem hnti bō cā.

Ad argumta. In oppositiū. Ad p⁹ d̄. Negādo añs
et ad pbatōez d̄ negādo p̄iaz. nā sicut in entibz realibz
est dare grad⁹ ita in entibz rōis. 2 iō nō o3 q quē qd̄ est
minus ente rōis sit nō ens 2 nihil. 2 licz em illd̄ ens rōis
qd̄ est subiectū alteri⁹ entis rōis sit magis ens aliqd̄ mō.
nō tamē seq̄ q illud qd̄ est min⁹ ens sit nihil. nō repug
gat ergo syllo q sit subiectū alie scie. 2 q habeat passio
nes sicut etiā pbs. v. metaphica distinguim vnitates rea
les fm fundamēta realia 2 intencionalia fm fundamēta
intencionalia sicut ibidē diffuse declarat doctor subtilis

Ad scdm d̄. q ens rōis in cōi nō est subiectū logice
Ad pbatōem d̄ q licet logica habeat aliqd̄ ens rōis p
subiecto vtputa syllo vlt argumētatōem. nō tñ est inre
tio et docere ens rōis s̄b formalit et rōe. Neq̄ seq̄ circa
idē laborat dyalecti⁹ metaphisic⁹ 2 sophistista ergo ha
bēt idē subiectū sicut manifestū est. Ad terciū p̄z solu
nā licet logica sit de scdis intencōibz nō tamē ex h sequit⁹
q scda intencō sit subiectū logice. Ad q̄rtū d̄ q lz ar
gumētatō p̄me intencōnalr capta 2 s̄lrl syllo sunt entia rea
lia sunt tñ entia rōis si capiant scde intencōnaliter.

Ad quinnū patet solutio ex dicitis.

facies tibi Grifozio (cōpendiosam traditōez) id est
breuem 2 vtilem tractatum (de speculatione) id est cog
nitione istarum rerum scz hncz vniuersalium. (tempa
bo aggredi ea que dicta sunt ab ātūis p̄h̄ilosophis)
vt puta a platone in libro qui dicit s̄ophistes 2 hoc breu
uiter velut modo introductōis 2 puerili (abstīnēs) in
hoc ope (ab alioribz questōibz) id ē a questionibz diffi
cillimis que possunt formari de ip̄ vniuersalibz (vero)
p̄ sed ē (coniectās id ē determinās siue tractās) medi
ocre simpliciores. i. medio cres 2 faciles. Tūc ibi (mor
de generibz 2 sp̄ebz) tāgit sc̄am p̄em huius p̄hemij
in qua porphirius qualidam questiones mouet quas
se retinere p̄mittit. que tamē fm Boetū sunt p̄p̄iles 2
secrete 2 temprate quidem a doctis viris nec a pluribz
dissolue. Dicit igit sic) Porph⁹ id ē statim ego Porphē
rius recusabo dicere de generibz 2 sp̄ebz id ē tractare
hanc questionem vtz vniuersalia 2 p̄cipue genera 2 spe
cies subsistāt in re extra seu realr vlt tñ sunt in so lis nū
dis purisq̄ intellectibz posita (Sicut id ē cū hoc etiā re
cusabo dicere vtn vniuersalia sint corpalia vlt incorpa
lia 2 illa est scda q̄stio difficilis. siue id ē cū hoc etiā re
cusabo dicere. vtz sit separata a s̄bilibz. an ip̄ a s̄bilibz⁹
posita sint 2 illa est terciā questio difficilis. Et tūc dicit
Porphirius q ipse recusabit dicere id ē determinare nō
solum istas q̄stiones etiam qualicūq̄ alias circūstātes
et ambigentes p̄dictas questiones. Deū eum dicit al
tissimum est em. ostendit causam sui dicit quia videt⁹
et p̄dictas questiones terminare est alioris negocij 2
maioris egens indistionis q̄ sit p̄positum suum. Deū
cum dicit (Illd̄ p̄o quemadmodū) Tangit terciā
p̄em p̄hemij in qua ostendit quos velit imitari in hoc
ope. Et dicit q in isto libro ipse imitaturus est antiq̄s
p̄h̄ilosophos qui p̄babiliter determinauerunt de ip̄is
vniuersalibz 2 maxime peripateticos quozum p̄ncps
fuit Aristoteles. Circa hūc textum. Attende primo
q porphirius huic librum composuit ad instantiā cu
iusdam discipuli sui qui grifozius vocabatur eo q lē
brum predicamentozum Aristotelis ad plenum non
intelligebat ad que facillius intelligendum Porphirij
us hunc librum sibi direxit. qui multum valet ad bre
uiter 2 compendiose intelligendum doctrinam predi
camentozum Aristotelis. Dicunt tamen quidam q il
le liber prius fuit editus a platone 2 intitularus s̄ophi
stes platonis 2 postea a Porphirio repetitus 2 sic intit
ularus Incipiūt esagoze porphirij in kathēgorias A
ristotelis. Et dicunt esagoze ab isos qd̄ est intro 2 gos
gos ductio quasi introductiones ad predicamēta A
ristotelis. Attende secundo. q porphirius hic narrat
quattuor vtilitates ad quas valet 2 ordinatur scientia
huius libri. Unde Boecius. Est em per hoc opusculū
lum predicamentozum facilis cognitio. 2 diffinitio 2
integra assignatio. Et diuisionum recta inspectio 2 de
monstrationum veracissima conclusio. Primo ergo va
let ad cognitionem predicamentozum eo q in p̄dicamē
to ordinatur species sub genere ordine directo. 2 differē
tie a latere ordine in directo. Et ideo necessarium fuit
cognoscere quid sit genus quid species quid propriū
quid accidens. Nam genus species 2 differentia ponit⁹
tur in genere. accidens autem propriū 2 commune n̄
vt igitur caueatur ne accidens propriū siue commū
ne ponat in predicamēto p̄scire oportuit qd̄ accis 2
qd̄ p̄riū eo q fm Boeciū malū nō vitat nisi cognitum

Qm sit necessa.

Incipiūt Esagoze porphirij in kathēgo
nas Aristotelis id ē incipit liber Porphirij
introductor ad cognitōez p̄dicamētoz
Aristo. q diuidit in duas p̄es p̄ncipales
videlz in p̄hemij 2 tractatū. Tractat⁹ in
cipit ibi Videt aut neq̄ genus neq̄ sp̄es simplr dici.
Probemij vero cōtinet tres p̄es p̄ncipales. In p̄ia
p̄te ostendit vtilitatē huius scie vtz p hoc suos audito
res reddat beniuolos. In scda p̄te ostendit modū p̄ces
dendi in hac scia. Et cū hoc ostendit questiones a q̄bus
abstinebit in hoc ope 2 p hoc reddit auditores dociles
ibi (mor de generibz 2 sp̄ebz) In terciā p̄te ostendit q̄s
p̄bōs vult imitari in hoc ope. Et h est ibi (Illud vero
quemadmodū) Dicit ergo sic porphirij alloquēdo suū
discipulū qui grifozius vocabat. Q grifozij cui sit
necessarium nosse id est nosse vlt cognoscere quid sit
genus quid species quid differētia quid p̄p̄riū quid
accidens. Ad eam doctrinam p̄dicamētoz que capud
Aristo. id est ad addrendum scientiam p̄dicamētoz
ab Aristotile traditā. Et cū sit necessarium nosse qd̄
sit genus quid sp̄es 2c. Ad diffinitōnū assignatōem id
est ad p̄fere diffiniendū. Et etiā cū sit nec̄arium nosse
ista omnino id est vniuersaliter ad ea q̄ in diuisione et
in demonstratiōe sunt vtilia. Idcirco ego Porphirius

Questões

predicabiliū

Secūda vtilitas est. quia valet ad diffinitionū assignationē eo q̄ species diffinit p̄ gen^o 2 dīas. Et i diffinitōe nō dīz pōt accēs neq̄ ppriū neq̄ cōe. iō optuit p̄scire quid gen^o q̄ d species. 2c Tercia vtilitas q̄ valet ad diuissio- nē faciendā. diuidit em̄ gen^o i species p̄ dīas eētiales et nō accētiales siue accēs sit ppriū siue cōe. iō oīz scire ista q̄ncz vt eligāt tria. s. gen^o spēs 2 dīa. Quarta vtilitas ē q̄ valz ad demrātoez. nā in demrātōe p̄cludit ppria passio de subiecto q̄d ē spēs p̄ medium q̄d ē diffinitio q̄ cōstat ex ḡne 2 dīa. oīz scire q̄d genus q̄d spēs q̄d dīa q̄d ppriū. Et q̄ in demrātōe nō cōcludit accēs cōe. iō oīz optet scire q̄d sit accēs cōe vt a demrātōe excludat.

Attēde scio. q̄ necariū capis q̄tuor: mōis vt p̄ 3 meta phisice capitūlo de necariū. vno mō dī illd necariū sine q̄ nō cōtingit esse vt viuere 2 sic respirare ē necariū aīalt et sūt abus. Secūdo mō dicit illud sine quo nō cōtingit bene eē aut puari malo sicut bibere medicānā laxatiuā est necariū. vt aliq̄s nō laborat febre. Tercio mō dicit necariū q̄d infert violentiā. nā violentiā dicit eē q̄dam necessitas. Quarto mō dicit omne illd necariū q̄d nō cōtingit alio mō se habere. 2 hoc mō dicit necessarium simp̄r 2 pprie. Tū logica dicit esse necariū 2 etiā trach- tatus predicabiliū est necessariū ad cognitōem p̄dicamē totū eo q̄ sine libro predicabiliū nō p̄ p̄scē haberi noticiā p̄dicamētoz. Attēde q̄to. q̄ tpe Porphiriū erāt in studio atheniēsi tres secte p̄horū multū famate. quarū vna fuit epicurozū ab epicuro dicta cui^o p̄nceps fuit h̄z aliquos Aristip^o fm̄ alios p̄o epicurus q̄ felicitatē po- fuit in voluptatibus corpālīb. vt dicit Tullius. Et dī- xit omīa corpa eē cōposita ex atomis. id ē indiuissibili- bus. vt dicit Boetius in cōmentatoriō. Et interpretatur epicurus ab epi q̄d est supra 2 cutis q̄d est sup̄ficiēs. q̄ philosophabat sup̄ficialiter. Alia fuit secta stoicorū a stoia porta dicta quia vacantes studio stoticoz iuxta illā portā morabant. Tercia fuit peripareticorū quozū p̄nceps 2 p̄cipuus fuit Aristoteles. Circa hūc textum mouet talis.

Questio

Utrū vniuersale sit subiectū hu- ius libri. Et arguit p̄mo q̄ non q̄ vniuersale nō est ens ḡnō ē s̄b- iectū huius libri. Ans patet. q̄ omē q̄d est ideo est q̄a vniū numero ē v̄le nō est h̄mōi cū p̄dicat de plurib. igr

Secūdo sic. vniuersale nō habet aliq̄s passiones. ḡ nō est subiectū alic^o scie. pater p̄na. q̄ p̄ q̄d q̄d ē substā- tia demōstrāf passiones in scia illi^o subiecti de subiecto q̄ scia est habitus cōclusionis sicut intellectus ē habi- tus p̄ncipioz. Ans p̄bat. q̄ p̄petas v̄lis nō p̄t eē s̄ns- ḡare eo q̄ tūc nō cōuerteref cū eo ḡ ē v̄le. 2 sic nō erit a- liud ab illo v̄le cui^o est ppriū q̄d est incōueniens eo q̄ pp- um nō indicat eētiam ei^o cui^o est ppriū ex p̄mo thopico- nū. Tercio sic. v̄le nō est vniuocū ad illa q̄ncz vniuer- salia de q̄bus sit mēto in textu p̄posito. ergo nō est hīc subiectum. tenet cōsequētia. q̄ optet subiectū scie ē vniuocū ad ea de q̄bus p̄dicat. Ans p̄bat. q̄ omne vniuocū multis se habet ad illa sub rōe alicuius v̄lis. Sed vniuersale nō cōpatur ad hec sub ratione alicui^o v̄lis. q̄ nō sunt sub rōe alicui^o istoz q̄ncz. nullū em̄ eoz q̄ncz cōueit alijs sed h̄z est distinctum ab alijs. si ergo sub rōe alic^o alteri^o v̄lis sic erit ser v̄la q̄d p̄supponit eē- stm. Quarto sic. Si v̄le est h̄ subiectū v̄ ḡ h̄ est iq̄- s̄tū est intentio. v̄l inq̄tū rei applicat. Nō inq̄tūz intentio q̄ intentio vt intentio habet p̄siderari a metaphisico mes-

aphisicus em̄ cōsiderat quod h̄z ens inq̄tū ens ergo 2 intentionem inq̄tūm ens. Et p̄ 2 sequens cōsiderat ins- tentionē inq̄tūm intentio ē. Cōfirmat q̄ oīs scia real ē v̄lis eo q̄ singulariū nō est scia. ergo hec scia cū nō sit re- alis nō erit de v̄le. Et si dicas q̄ cōsiderat de intentōe v̄- niuersal inq̄tū est applicabilis rei. Lōra q̄ v̄le illo mō captū est ens p̄ accēs de quo nō est scia. Quinto sic hic determinat de istis q̄ncz v̄libus sub rōe ppria diuidē- do 2 diffiniendo q̄dlibet p̄ppria nō faciēdo mētionem de v̄le fm̄ se nec quo ad eius quod q̄d est. nec quo ad e^o passiones ergo hec q̄ncz v̄la erūt h̄ subiectū 2 sic nō v̄- niuersale. In oppositū arguit hec scia est vna ḡ habz vniū subiectū ergo hec q̄ncz nō sunt subiectū nisi vt cōs- ueniunt in vno cōi q̄d est p̄mūz subiectū. 2 illud est v̄le. Pro solutiōe ist^o q̄stionis soluēde sunt q̄ncz partiales questiones.

Prima

Questio est. Utrū subiectū istius tractatus q̄d est v̄le sit ens vniuo- cū ad q̄ncz v̄la. p̄ cuius solutiōne attende p̄mo. q̄ v̄le capis triū mōis sicut q̄dlibet aliud nomē cōcretū. vno mō. p̄ subiecto id est p̄ re p̄me intēō- nis cui applicat intēō v̄lis. 2 h̄ mō v̄le est p̄mū obiectū intellect^o 2 oīs scia est v̄lis 2 maxime metaphisica q̄ p̄siderat q̄d q̄d est cuiuslibet entis inq̄tūm ens. Secūdo sumit p̄ forma sc̄z p̄ intentōe v̄lritatis causata ab intel- lectu 2 applicabili rebz p̄me intēōis. Tercio mō sumit p̄ aggregatio ex subiecto 2 fo. ma 2 illud ē ens p̄ accēs aggregat em̄ res diuersas ex q̄bus nō fit p̄se vnum 2 i h̄- lo mō nō est de cōsideratōe alicui^o artificis q̄ de ente p̄ accēs nō est scia eo q̄ ipm̄ nō est diffinibile ex serzo me- taphisice. Nec dicit vniū p̄ se cōiunctū de quo aliq̄d ē de- monstrabile. vniuersale autē secūdo mō acceptū est de cōs- sideratōe logice 2 de isto cōcreto ē solū sermo h̄ in p̄posi- to. Attēde secūdo. q̄ significatū ter mi cōis significat vna veram naturam p̄ cōsiderari tripl^o. vno mō fm̄ eē in sup̄positis ei^o q̄d dicit eē fundamētale siue materiale ei^o 2 hoc mō insunt ei accētia cōia q̄ s̄nt et p̄ncipis i diuidui. Secūdo cōsiderat absolute fm̄ suū eē q̄ddicitatū et sic ei insunt p̄dicata substāntialia 2 q̄ddicitatū. Tercio mō cōsiderat vt p̄ formā siue spēm intelligibile ab intel- lectu apprehēdit. Et tale eē apprehēsum est eē cognitūz ei^o fm̄ tale eē insunt ei intēōes sc̄de. v̄n intellect^o cōs- siderās naturā h̄mōi p̄n vna in mltis. 2 de mltis alijs qua p̄prietate repra in natura sic cōsiderata mouetur ad causandū intēōez vniuersalitatis quā attribuit ipē nature vniuersali a qua sumit intentio. Attēde ter- cio. q̄ q̄dlibet istozum q̄ncz vniuersaliū in q̄ intēōis v̄- niuersalis diuidit vt pura gen^o spēs potest capi dupl^o. vno mō p̄ formali. 2 sic illa q̄ncz sunt species ipi^o v̄lis. Alio mō p̄ fundamētali siue p̄ denumiatō. 2 sic nō sunt species. v̄n genus generalissimum p̄me intēōnalt cap- tum nō potest esse species sicut dicit Porphiri^o. 2 licet bene possit esse species si capiat sc̄de intēōnalt. v̄n dī- uisio vniuersalis in q̄ncz v̄la est diuisio generis in spe- cies. Et si q̄rat q̄ sunt differētie illaz intēōnū. Dicit q̄ sint nobis ignote siue innominate. possunt tamē noīa- ri a vel b 2 si arguat. Et istis sequer eē q̄ duos spēs eius dem generis possent de se inuicem p̄dicari. vt dicendo genus est spēs v̄l differētia est species. Dic breuif q̄ non est incōueniens in accidētibus maxime rationis vnam spēm denominatiue p̄dicari de alia. sicut est hic cū dicit genus est species. v̄n q̄libet illaz intēōnū p̄-

accipi vt qd z vt modus Accipit aut vt quid qn est id qd intelligit vt modus po qn est ratio sub qua intelligit aliud Qn si se de intentiones vtrobiqz accipiunt vt quid et vtrobiqz vt mod^o tuc opponunt z vna no pdicaf de alia Si animal in illa ppe gen^o est spes accipiat vt qd vt scz est illud qd ppar ad vte qd est suu genus Spes at vt modus i. vt ro sub qua intelligit gen^o respectu vltis ppo est pa. nec ibi pdicaf oppositu de opposito. Et si inferat q pdicaf oppositu de oppo est falli figure deois mutado modu in qd z qd in modu Et h declarat familiar^o in h ex^o singulare e plurale Na si plale accipiat vt quid z fre vt mod^o ppo est pa Na fre est mod^o illi^o qd scaf p plale Arde de quarto. q de vniuocatioe vltis est duplex op^o Prima opinio est q vte est analogu ad quinqz vltia qz p p^o dr de genere z p poster^o de alijs Et ex h inferit illi q vte no dr vniuoce de istis quiqz. sz analogice z fm pus et poster^o Dicat em prius de genere qd pfecti^o picipat roem vltis siue qd est vltius z p posterius de alijs Sed hec opinio no pntet xitate Uz pmo qz fm ea oportet zcedere q vte no eet subiectu h^o tractatus sed quiqz vltia sil cent h subiectu qd e fm eo q scia dr vna ppter vnitare pmi subiecti ad qd oia alia attribuunt sicut ad suu genus scibile. Tuo^o qz licz vte p pus dicaf de genere qz de alijs h tu no impedit vniuocatoem Na in oi genere aliq spes pfecti^o picipat natura gener^o qz alia eo qz if eas e cenl ordo Et io dr natural pbs qd e quocatoeslatet in generibz z no logicis q pbar gen^o vniuocu ppter vnitare rois sic pz in pnc^o pntoz vbi dr al^o ee vniuocu hoi z boui Et ergo no seqt vte dr p pus de genere qz de alijs ergo equiuoce

Dic primo

no est diff^o nisi quid nois sz vte diffinitioe qd rei z h sic vte e qd apri natu e pdi cari de multis. igit p^o etia qz no entu nihil applicaf neqz no ens alicui applicaf sz fm boetiu sede intentiones applicant pms q vte est ens. Patet etiam qz sub rone no entis nil intelligit sz quicquid intelligit intelligit sub roe vltis g illa ro no est no ens Dic^o q vte est vniuocu ad quiqz vltia. patet qz vte pdicaf de ist^o fm nome z roez q vniuoce Tenet pna p arestotele i pnc^o pdicamtoz. Ans est manifestu qz qdlibet isto z apri natu est dici de pluribus igit Dic^o q vte est gen^o ad quiqz vltia patet sic. qz pdicaf de eis in quid z vni uoce g est gen^o Ans p^o qz ad interrogatoz facta p qd de qdlibet isto z veru e dicere q ipm est vte Dic qro q vte sub roe vltis e subiectu in isto libro. patet sic qz illd cui ppetue pdicoes subiecti in scia est subiectu illius scie. vte aut e hmoi igit Dico patz qz hic suppo nit qd est z qz e de eo taqz notu No ei eet possibile ca re quid e alicui suaz spes ignorato de ipo qd est z qz est. hic ei diffinitu e spes Un no oportuit h ponere diffinitoz vltis qz illa suppoit po: phiri^o pucient z suf ficief assignata ab arestotele pmo periarmentias z p^o mo posterioz Un roe vltis q e pdicari de plurib^o vti tur in diffinitoe isto z quiqz Silt sibi pueit scda pdi tio q est q p^o qd quid est demostrent passiones inee ipsi subiecto Un si aliq passio vniuoca istis ostendat inesse p roez. vltis tuc sufficief ostendit de subiecto p^o z p pns de aliqua vno Et si de aliq vno hec passio de mostret p roem vltis p h ostendit de vti Sz sic fit in p^o posito Na differre ab indiuiduo demostret de genere

q vte sede intentio nalit captu e ens p batur sic qz no entis no est diff^o nisi quid nois sz vte diffinitioe qd rei z h sic vte e qd apri natu e pdi cari de multis. igit p^o etia qz no entu nihil applicaf neqz no ens alicui applicaf sz fm boetiu sede intentiones applicant pms q vte est ens. Patet etiam qz sub rone no entis nil intelligit sz quicquid intelligit intelligit sub roe vltis g illa ro no est no ens Dic^o q vte est vniuocu ad quiqz vltia. patet qz vte pdicaf de ist^o fm nome z roez q vniuoce Tenet pna p arestotele i pnc^o pdicamtoz. Ans est manifestu qz qdlibet isto z apri natu est dici de pluribus igit Dic^o q vte est gen^o ad quiqz vltia patet sic. qz pdicaf de eis in quid z vni uoce g est gen^o Ans p^o qz ad interrogatoz facta p qd de qdlibet isto z veru e dicere q ipm est vte Dic qro q vte sub roe vltis e subiectu in isto libro. patet sic qz illd cui ppetue pdicoes subiecti in scia est subiectu illius scie. vte aut e hmoi igit Dico patz qz hic suppo nit qd est z qz e de eo taqz notu No ei eet possibile ca re quid e alicui suaz spes ignorato de ipo qd est z qz est. hic ei diffinitu e spes Un no oportuit h ponere diffinitoz vltis qz illa suppoit po: phiri^o pucient z suf ficief assignata ab arestotele pmo periarmentias z p^o mo posterioz Un roe vltis q e pdicari de plurib^o vti tur in diffinitoe isto z quiqz Silt sibi pueit scda pdi tio q est q p^o qd quid est demostrent passiones inee ipsi subiecto Un si aliq passio vniuoca istis ostendat inesse p roez. vltis tuc sufficief ostendit de subiecto p^o z p pns de aliqua vno Et si de aliq vno hec passio de mostret p roem vltis p h ostendit de vti Sz sic fit in p^o posito Na differre ab indiuiduo demostret de genere

p hanc pteculā pdicari de plurib^o Sed tertia pdicatio e manifesta Na vte diuidit in hec quiqz vltia. igit illa vltia hnt ordine z attributoem ad ipm Sz circa hoc.

Querit

Primo vtz vte de quo loquitur po: phiri^o sit substātia vel acci dens Et si sit accidēs vtz sit in re vel in intellectu Ad h Rndet q vte est accūs intētiō nāle causatū p actū pparū intellect^o. qd est in re tāqz in subiecto capiedo re vt pformā intellectuāle ab in tellectu pcipit siue inee cognitōz z nō in intellectu. eo q materia z efficiēs nō coincidūt ex sedo p hieoz sz itelle ctus est cā efficiēs vltis z aliaz intētiōnū g nō emate ria neqz subiectū eaz z h p^o p pmitatoe pmo de aia dicentē q intellect^o est qui facit vltia rem in reb^o Et h p^o etia qz accūs est in illo subiectuz qd denoiat. vte aut denoiat rem z nō intellectū g est in re subiectiue in intellectu aut vt in efficiēte et sicut cognitū in cognos cente est g obiectie in intellectu subiectie in reb^o cogni tis Sedm dubiū vtz hec sit pa. hō est vte. die bre uif q licz h p dicit intentio de subiecto qd scat natura vera tū nō pdicaf de eo in esse po z reali sed solū in ee cognitō ita qz h pdicatu intentionale denomiāt illud subiectū nō fm suū ee reale sz fm ee pgnitū. p^o sic qz sicut forma se hz ad ee ita ad denoiari sed illud accūs intētiōnale ē in tali subiecto g denoiarie p pdicari de tali subiecto Tertiu dubiū vtz oēs tales pponēs hō est spes hō est vte sint p se Dic breuit^o q nō hō em intentio predicaf de re in pmo dicit p se eo qz res p me intentōis nō p^o qditatue diffiniri p aliquā scām intētiōne Nec sedo qz intentio nō orit ex p se principis subiecti Vel qro qz res nō est cā efficiēs intentōis sz intellectus Necqz tertio qz ille nō est modus pdicā di sz essendi. p^o etia sic. qz p se suppoit de oi ex pmo po sterioz g si hō est p se vte. ois hō ee p se vte quod e fm. Quartū dubiū Quid sit vte z quō dnt vte z pdica bile Dic breuit^o q vte e qd apri natu est pdicari de plurib^o Vel qd est vniū in mult^o z de mult^o fm aristo tilem in primo periarmentias z pmo posterioz Et su pad dit qdes fra. fm materiale diuersitate z h dr ppter cōitatem eētie diuine q est vna in trib^o personis et dr de ipsis Dnt aut vte z pdicabile fm aliquos. eo qz pdicabile natū est pdicari de plurib^o Vte vo natuz est esse in plurib^o Sz h est ex pte pira intētiōne arestoteil^o q dr q vte est qd natū ē pdicari de plurib^o z qd ē vniū in mult^o Jo dr aliter qst^o idē absolute z dnt respect ue Idē em qd apri natū est esse in mult^o. etia apriū natū est dici de multis. sz vte dr respectū ad ee. pdica bile vo ad dici sz h idē est cū poni dicto Jo dic breuit^o q vte z pdicabile dr sicut subiectū z p^oria passio. si em illa q dat in pmo posterioz sit pfecta diffim^o vltis tuc em p cā demostret pdicabile inesse vti Si vo illa q dat in libro periarmentias. tuc p cā demostret illa q est in libro posterioz inesse vniuersali

Sed cōtra

pdicta arguit qd duplici ter. Primo sic Dnt accē des qd ē in re vel ē p^oriū vel cōie Si p^oriū inest indiuiduis. licz non pmo Si cōe tuc pmo inest indiuiduis. si g vte esset accūs in re tuc eet indiuiduo sz h est fm. qz tuc indiuidnū denoi minaret vte. Preterea intellectus est virt^o passiuā z de aia. g nō opaf extra mittendo. sicut arguit de sensu pmo topicoz q cū cāt vte nō extramittit. illud g nō est in subiecto aliq extra intellectū Itē ex intellectu z in telligibili sit verius vniū qz ex materia z forma p p^oriū

tatorē tertio de aia sed forma nō est extra materiā nec
 ecōuerso q̄ nec intelligibile extra intellectū. 2 p̄ p̄ns nec
 v̄le Sedo sic In hac p̄pōe hō est sp̄s p̄dicat̄ oppo
 sitū de opposito v̄puta intentio de re q̄ ip̄a est s̄cā Nā
 h̄n̄ seq̄ hō ē sp̄s 2 sp̄s est acc̄ns intentionale q̄ hō est
 acc̄ns intentionale. s̄ conclusio est falsa q̄ aliq̄ p̄missarū
 nō mior. 3 maior Et p̄firmat q̄ p̄dicatō in abstracto
 p̄a est vera p̄se p̄mo 4 ista hō est sp̄s nō est in p̄mo 2
 est p̄dicatio in abstracto q̄ falsa Tertio sic Lūi p̄ se
 inest diffinitio 2 diffinitū. s̄ hō p̄dicat̄ p̄ se de pluribus
 dicitur numero in quid. q̄ hō per se est sp̄s Quarto
 sic qd̄ p̄ se est intelligibile p̄ se est v̄le s̄ hō ē h̄mōi. igit̄
 q̄ p̄ h̄mōi quid est Et p̄firmat q̄ v̄le p̄uenit hōi s̄m
 q̄ abstractit ab oī acc̄ns nō inest ei vt acc̄ns q̄ p̄ se. an
 cedens p̄z. q̄ hō vt p̄iūq̄t̄ accidentib̄ est singularis
 Ad argumenta in oī p̄positū Ad p̄mū d̄. q̄ p̄cedit
 de acc̄ns reali q̄ inest rei s̄m esse naturale Et ad p̄m̄
 mā p̄firmatōem d̄. q̄ licet intellectus nō attribuat rei
 aliq̄d acc̄ns reale tr̄smutādo p̄ tale acc̄ns ip̄am rem.
 p̄t̄ t̄n̄ sibi attribueret aliq̄d acc̄ns intentionale p̄ferri
 q̄n̄ tale acc̄ns originat̄ a p̄prietate rei. sicut etiā nos at̄
 tribuimus voci modū sc̄andi q̄ est in voce vt in subie
 cto 2 ab intellectu effectiue. Et ad dicit̄ p̄m̄tatoris
 cōiter d̄. q̄ nō p̄derat̄ eī autoitas cū loq̄t̄ d̄ intellectu
 eo q̄ ibi grauissime defectū Posset t̄n̄ dici q̄ h̄mōi
 q̄ nō q̄ fiat v̄m̄ p̄positū ex illis eo q̄ t̄nc intellect̄ esset
 p̄posit̄ ex oīb̄ q̄ dicit̄ v̄z s̄c̄ibilib̄. s̄ intelligēdū ē q̄
 intellectus veri p̄cipit p̄dicatōez intelligibilib̄ actu q̄
 materia respectu forme. q̄ intellectus in actu est intell̄
 gibile eo q̄ p̄ sp̄m̄ intellectuāle in actu potest seip̄m̄
 intelligere reflectēdo. materia aut̄ nō est forma p̄ h̄ q̄
 p̄ponit̄ cū forma Ad 2 d̄. p̄cedendo q̄ in hac p̄pōe
 p̄dicat̄ intentio de re vt referat̄ ad intellectū 2 h̄mōi
 nō p̄dicat̄ oppositū de opposito Neq̄ valet p̄na sed est
 fallacia acc̄ns q̄ sp̄s respectu hōis accipit̄ vt mod̄
 2 respectu intentionis accipit̄ vt quid. q̄ q̄libet in suo
 genere est qd̄ Ad p̄firmatōem d̄. q̄ ibi nō est p̄dicatō
 in abstracto. q̄ sp̄s est quid p̄terit̄ 2 p̄dicat̄ de re de
 nominat̄ Ad tertū d̄. q̄ p̄ se p̄t̄ determinare inhe
 rentiā h̄ p̄dicatū p̄dicat̄ de plurib̄. vel p̄t̄ determina
 re inherens. s̄ p̄dicatū p̄mo ē falsa. sedo est vera 2 nō
 infert̄ p̄ns Silē p̄z h̄c acc̄ns est p̄ se ens si p̄ se determi
 net inherentiā t̄nc est vera q̄ ens p̄dicat̄ in quid de q̄
 libet s̄ si determinet inherēs t̄nc est falsum 2 p̄ idē p̄z
 solutio ad p̄firmatōez Ad q̄rtū argumentū Nam m̄
 nor est p̄a vt p̄ se determinet inherens. 2 t̄nc maior ē s̄cā
 Et ad p̄firmatōem d̄m q̄ v̄le inest hōi vt abstractit
 ab omni acc̄ns reali qd̄ p̄sc̄etur ip̄m̄ s̄m esse natura
 le. nō aut̄ vt abstractit ab acc̄ns intentionali

Questio

Seda Q̄z t̄n̄ q̄nq̄ sunt p̄
 dicabilia p̄o c̄ solutioe attē
 de p̄mo q̄ p̄dicabile cap̄ d̄
 p̄liciter. vno p̄p̄ie p̄ eo qd̄ aptū natū ē p̄dicari de plu
 rib̄ Alio p̄m̄m̄ p̄ eo qd̄ p̄dicat̄ de plurib̄ vel vno
 solo Attende. q̄ si ista p̄pō t̄n̄ quib̄ sunt p̄dicabi
 lia exponat̄ p̄p̄ie ip̄a de rigore s̄mōis est falsa. sunt ei
 multo plura p̄dicabilia q̄ quinq̄ Si aut̄ exponat̄ ad
 sensum in quo p̄cedit̄ eam logici ip̄a est p̄cedenda 2
 valet t̄n̄ sicut quib̄ sunt intentiones specificē dist̄nere
 de q̄b̄ p̄dicat̄ illa passio p̄dicabile 2 nō plures Attē
 de tertio Q̄ sic v̄le accipit̄ p̄ p̄ma intentione 2 p̄ sc̄da
 int̄tioe 2 p̄ aggregato ex v̄trac̄. ita etiā p̄dicabile p̄
 capi 2 p̄ p̄ma int̄tioe 2 p̄ sc̄da 2 p̄ aggregato ex v̄trac̄
 Attende quarto. q̄ d̄m̄ p̄dicatū 2 p̄dicabile Nam

predicatiū est qd̄a relatio rōnis fundata in termino q̄
 p̄t̄ p̄uertibil̄ l̄ nō p̄uertibil̄ p̄dicari Predicabile aut̄ ē
 relatio rōnis fundata in termino s̄m q̄ p̄t̄ in qd̄ vel qua
 le p̄dicari Et nō solum d̄m̄t̄ penes actūz aptitudinē
 sicut aliqui dicūt Tertiamē 2 p̄dicatū 2 predicabile
 possunt in eodē fundamento s̄m aliā 2 aliā rōez fun
 dari. 2 ex h̄ patet q̄ nō sunt ponēda nisi quor̄ p̄dicat̄
 ta. sicut ea ponit̄ p̄hs in p̄mo topicor̄ Nam oē p̄d̄
 catū p̄dicat̄ p̄uertibil̄ vel nō p̄uertibil̄ Si p̄d̄
 cat̄ p̄uertibil̄ h̄ est dupl̄. vel q̄ p̄dicat̄ essentialiter
 2 sic est diffinitio ad quā reducit̄ sp̄s. vel acc̄dentalit̄
 2 sic est p̄p̄iū Si aut̄ p̄dicat̄ nō p̄uertibil̄ h̄ est du
 plicif. vel p̄dicat̄ essentialiter 2 sic est genus. vel p̄d̄
 cat̄ acc̄dentaliter. 2 sic est acc̄ns Un̄ q̄rtō topicor̄um
 vbi docet p̄hs p̄struere 2 destruere gen̄. docet etiā
 h̄ de d̄ā. Alia aut̄ est d̄ā specifica 2 v̄tima q̄ p̄uertit̄
 cū sp̄e. 2 etiā p̄dicat̄ ad eā p̄uerf̄m̄ 2 illa reducit̄ ad
 diffinitioē Et forte p̄pter talē diuersitatē d̄āz. aus̄
 tor̄ h̄c nō ponit̄ d̄āz simpliciter eē predicabile q̄ nō
 habet aliq̄d modūz p̄dicandi in quid vel in quale. 2
 sp̄m̄ nō ponit̄ p̄dicatū. q̄ ip̄a reducit̄ ad diffinitioē
 cū solus sp̄s sit diffinitio Vel potius ad genus. quia
 de ip̄a gen̄ p̄dicat̄ essentialit̄ 2 nō p̄uertibil̄ Et iō ex
 q̄rtō topicor̄ habet̄ p̄sideratōes destruēdi vel p̄struē
 di p̄blemata de sp̄e siue de genere. vel q̄ sp̄s non est
 p̄dicatum p̄p̄ns dyalectice Illa em̄ nō est cōis nisi
 singularib̄ que cadūt sub sensū. idō talia excludit̄ a
 aristoteles ex p̄mo topicor̄ ab inter rogatōe dyalectice
 eo q̄ sunt manifesta sensui. sic q̄ patet quō s̄ h̄ q̄nq̄ p̄
 dicabilia 2 quor̄ p̄dicata Dicad̄ q̄stiones. q̄ t̄n̄
 quinq̄ s̄ p̄dicabilia. h̄ p̄b̄ant̄ aliqui sic. q̄ oē p̄d̄
 cabile feat̄ substantiā vel acc̄ns Si substantiā vel totā
 vel p̄t̄ Si p̄tem vel p̄tem materiale. 2 sic est gen̄. vel
 formale et sic est d̄ā vel totā substantiam. sic ē species
 eo q̄ d̄t̄ totū esse indiuiduor̄ Si acc̄ns vel p̄uertibile
 2 sic est p̄p̄iū vel nō p̄uertibile 2 sic est acc̄ns Sed hec
 sufficiētia nō valet. q̄ i p̄posito cap̄it̄ p̄dicabile p̄ sc̄da
 intentione Sed sc̄de intentiones nō p̄t̄ distingui p̄ p̄
 mas. q̄ acc̄dit̄ eis. s̄ ista dist̄nctio nō est ad p̄p̄iū
 t̄n̄ Item oēs intentiones sunt accidentia. s̄ male d̄
 singularit̄ p̄ se sc̄are substantiā. vel acc̄ns An̄ est mani
 festū s̄m eos Ideo dicūt aliq̄ q̄ iste liber immedi
 ate ordinat̄ ad lib̄z p̄dicamentor̄. vbi determinat̄ de ordi
 nabili in genere. idō h̄c loquit̄ de p̄dicabilib̄ s̄m q̄ s̄
 ordinat̄ in genere. h̄ supposito ipsi dant̄ sic sufficiētia
 Q̄do potest esse eoz q̄ sunt in genere Vel eoz q̄ s̄ in
 vno genere ad alia q̄ sunt in alio genere. in eodē potest
 eē ordo directus s̄m sub 2 supra. 2 sic sunt duo v̄tia. s̄z
 genus 2 sp̄s vel indirectus 2 sic est d̄ā q̄ est supra spe
 ciem indirecte 2 sub genere Accidentiū aut̄ ad substan
 tias est ordo vel p̄uertibil̄ vel nō p̄uertibil̄. 2 sic s̄z
 alia duo p̄dicabilia Et licet hec opinio in aliquo hab
 eat veritatem Non est t̄n̄ sufficiēns. q̄ ille ordo p̄d̄
 camentor̄ p̄t̄ eis ita h̄n̄ cōuenire s̄m q̄ s̄z subiectib̄
 sicut p̄dicabilia. 2 sic oporteret determinare etiā de sub
 iectib̄ sicut de p̄dicabilib̄ Et etiā sicut acc̄ns h̄z or
 dinem ad subiectū. ita subiectū ad acc̄ns. 2 sicut ex p̄te
 acc̄ns. sumerent̄ duo p̄dicabilia. ita etiā ex p̄te subiecti
 p̄pter duplicem eius ordinem ad acc̄dens Datur̄ s̄ sic
 sufficiētia s̄m intentionem doctoris subtilis. q̄ omne
 p̄dicabile p̄dicat̄ in quid vel in quale. si in quid hoc est
 dupliciter. quia vel p̄dicat̄ totam eētiam. 2 sic est
 sp̄s. vel p̄tem essentie 2 sic est genus. Si aut̄ in quale
 h̄ est dupliciter vel p̄dicat̄ in q̄le eētiale 2 sic est d̄ā. vel

accidentale & h est dupliciter. qz aut pdicaf accns conuertibile a principis subiecti egrediens. & sic est ppiu vel no uertibile & sic est accns. Un pdicari in quid e pdicari essentia subiecti p modu essentie siue substan/ tie & n p modu accntis siue denomiatis. Et nota q spes dr tota essentiaz indiuidui naz si aliquid essentie inesser indiuiduis pter centiam spei. tunc duo indiuidua differrent essentialiter p dras acceptas ab illo qd plus e in vno qz in alio qntu ad ee indiuidui. & sic spes aies possz diuidi formalit in indiuiduis & indiuiduis essentialiter distingui ab indiuiduo z quiditate dif finiri alia diffinitoe qz sit diffinitio spei que videt ee incoueniencia. Genus aut no dr tota essentia sz dr sol lum ptes essentie na si dicar tota essentia spei. tuc i dif finiendo spem dra supflueret qd est incoueniens

Contra predicta quadrupliciter primo sic. ens est pdicabile cu de omnibz pdicet. et tñ no ponit aliqd istoz quinqz. Seco sic indiuiduu e pdicabile cu de vno solo natu sit pdicari & taz men no est aliqd istoz. Tertio diffinitio distinguit a singulari istoz & ramē pstat qz ipa e pdicabilis de dif finito. Quarto ens pbiu vt chimera e pdicabile & tamē no e aliqd istoz qnqz. igif ad primu dicat ab aliquibz qz ens e equocū z no pdicaf aliquo istoz modoz. & p pns no est aliqd istoz qnqz. Sz contra h arguit. qz pbs 3o methaphisice dr qz ens maxie & pmo est pdicabile. Et qro methaphisice dr qz ens dr multiplz & no equoce Ideo aliter responderet francie qz porphirius no intendit loqui de pdicabili. fm qz ex tendit ra ad transcendentia qz ad limitata. sz solu loqf de pdicabilibz limitat. quale aut no est ens. & ideo res manet diuisio iustices. Un por. ordinat libz suu ad libz pdicamentoz arestotelis. ido solu loquit de illis vltis que reperunt in coordinatoe pdicabiliu aliquo mo cuiusmodi non sunt transcendentia. Ad scdm dr. qz licet indiuiduu sit pdicabile coiter sumptu. no tñ est pdicabile pprie sumptu. eo qz no est apru natum pdicari de pluribz qz sunt limitata & no transcendentia de quo hic loquitur por. Ad tertiu. patet soluto Un diffinitio costat ex genere & dra. ideo reducif ad duo pdicabilia. sicut ad suas ptes essentielles. Ad qrtu dr: qz ens fictu no est pdicabile nisi fm quid & vocaliter qz ei no coreponderet aliquid in re. sicut veritas entis diminuti no est nisi fm quid & p cosequens non qz aliq pdicatio eius simplr loquendo. Ad euidentiā questi onū quas mouet porphirius mouetur.

Questio tertia. Utz questiones quas mouet por. sint p artem dyalecticā terminabiles. Pro e solutione. Attende pmo qz porphirius mouet istas qstiones de generibz & spbz & non de alijs vltibus. qz genera & spes hnt pfectiore modū pdicandi qz alia. & etiam oia alia stz in generibus & spbz. Quare aut no voluit termina re illas qstiones. pncipalis ca fuit. qz ipse fuit instru ctor iuuenū qz tantā difficultatē ad huc intelligere non pnt. Dicunt tñ aliq qz mouit eas. ne aliq credant qz de vltibz difficiles qstiones moueri non possit. Vel ne aliq quis crederet por. illas questiones ignorare. Est tñ ca pncipalis vt ipse reddat auditores attentos ex earum difficultate. Attende scdo. qz istas qstioes difficiles soluere resolutione no spectat ad logicū sz ad metha/ phisicu tñ soluere eas dyalectice ac pbabilr siue p pncipia cōia bn pnter ad logicū. Un dr boetius. qz iste qstioes difficiles a multis quid & doctis viris stz tēp tate. sz a nullis dissoluit. Attende tertio qz aliq di/

cunt qz por. p solu intellectū intelligat intellectū diuinū. Et p puz intellectū intelligat intellectū angelicu. Per nudū hō intellectū humanū. Lausam assignat qz in/ lectus diuus solus e. eo qz nūqz est materie pmixt. sz intellectus angelicus purus est. eo qz nūqz est mixt. cu fantasmatibus. Sed intellectus hūanus est nudus eo qz in principio creatus est tāqz tabula in qua nihil est depictū. Et ex h dicit qz vltē an rem natura & tpe sit est ydea exns in solo intellectu. Sed vltē post rem est in nudo intellectu & etiā puro. Sz vltē in re non e intel/ ctu. & hoc est quod intendit dicere commentator. su p pmo de aia qz intellectus est qui causat vltates in res bus. Attende qro. qz sicut pus dicitur est vltē pōt ca/ pi p pma intentione vel p scda vel p aggregato ex pri ma & scda intentoe. Dic igit pmo. qz terminare p dē ctas qstioes dilectice pnter ad logicū. Pz sic. qz logi/ cus hz viā ad oim methadoz pncipia. maxie hz co/ viam ad ea in qbz fundant pncipales intentoes ab co/ siderare sed illa sunt vltia. Dic scdo. qz vltē scde in tentionalif capru no subsistit sed est in solis nudis pur/ ris intellectibus positū. Un hic no accipit subsistere vt idē est qd sub esse alterius sustere. Na h solu puet in diuiduis de pdica substantie. sz capif vt idē e qd ee in recirculscripto oim ope intellect. Pz sic. Illud e in solis nudis puris intellectibz positū qd solu hz ee fa bricatū a nra aia siue p opatioem nraz. sz sic e de vltē scde intentionaliter capro. Un fm boetiu idē intelligit tur hic p intellectū solu nudū & puz. Ad euidentiā aliaz duaz qstionū mouet. Quarta questio. Utz. vltē pme intentionalif capru sit in rebus. De qua qstio/ ne sunt duo modi dicēdi. Primus modus e nomina/ liū qz supponit qz triplex est vltē. f. vocale mētale & scrip/ ptū. Supponunt scdo qz substantia duobz modis accipit tur. vno pme intentionaliter p re que est substantia. Alio scde intentionaliter p termino de genere substan tie. Un etiā accns. vno p re realiter inherente. Alio p termino pdicabili accidentaliter & trāsmutabiliter. Tūc dicit sic pmo. Omne vltē vocale vel mētale est ac cidens. pmo mo accipiedo accns sz no scdo mo. Pz sic qz ois vox & ceptus est accns. sz oim vltē vocale vel mētale est hmoi. Dicunt scdo qz nullum vltē vocale vel mētale est substantia. & etiā nullū scriptū e de pdicas/ mēto substantie. Pz sic qz oē tale est accns. Nam vox & ceptus sunt accidentia. Et sicut aliq scripture stz accidē tia vtputa scripture in spēbo sacramenti altaris. licz scri pture scripture in alijs corporibz sunt substantie. no em stz nisi incaustū & papirus. Et ex h infert etiā qz qdlibet vltē est vna res singularis & no est vltē nisi p significati/ onē & qz nullū vltē est substantia extra aiam & h pbat alk quibz rōnibus. Prima rō. ois substantia est vna res & non plures res. vel est plures res. si est vna & no plures. id est vna numero. h em ab oibus vocaf vnū numero. Si aut aliqua substantia est plures res. vel est plures res singulares vel plures res vltē. Si pmiū def. sequit qz aliqua substantia eēt plures substantie singulares & p pns eadē rōe aliqua substantia eēt plures hoies. & tūc qzuis vltē distinguit a particulari vno. no tñ disti/ guit a particulari. Si aut aliqua substantia esset plures vltē. accipio vnā illaz rez & qro de illa. aut e plures res. aut vna & no plures. Si scdm def. sequit qz est singularis. Si pmiū def. qro aut est plures res sin/ gulares aut plures res vltē. & ita vel erit. pcessus in in finitū. vel stabit qz nlla substantia est vltē. ita qz no sin/ gularis ex quo relinqf. qz nlla substantia est vltē. Sed &

Tō si aliquid vlt esset substantia etnis in substantijs sin-
 gularibz distincta ab eis. sequeret qd posset ee sine eis
 qz omnis res pot naturaliter alia pot p diuina potētia
 esse sine ea sed qnis est absurdū qz aliquid esset vlt et
 nullū esset vlt Tercio sic. si eet aliqd vlt. sequeret qd de
 us non posset creare aliqd in diuiduū illius vlt s; hoc
 est falsum Patet tñ qnia qz istd nō pducere de nihilo
 cū semp vlt pesser Silt sequeret qd deus non posset an-
 nichilare vniū indiuiduū substantie nisi cetera indiui-
 dua destrueret. qz si annihilaret aliqd indiuiduū de-
 strueret totū qd ē de essentia indiuidui z p qnis destru-
 eret vlt qd est in eo z in alijs z p qnis alia nō manent cū
 non possit manere sine pre sua quale ponitur illud vlt
 Quarta ratio. tale vlt non posset poni aliquid totalit
 extra essentia indiuidui. igit esset de essentia indiuidui
 z p qnis indiuiduū pponeret ex vlt b. qta indiuiduū
 nō esset mag vlt qz singularē Quarta rō si sic seqret qd ali-
 quid de essentia chriti eet misere z saluatum. qz ita na-
 tura cōis etnis realit i xpo ē saluata z etnis i iuda ē dā-
 nata Sexta rō qz sequit qd pcraria sit essent in aliq sub-
 iecto pmo consequens est falsum z impossibile. qz an-
 recedes. qnia patet qz ignorantia in pcculari z scia in p-
 riculari stant sil in duabz aiabus solo numero differē-
 ribus. q ignorantia in cōi z scia in cōi erunt in aia in cōi
 Priz qnia qz sicut accēs pcculare est in subiecto pccu-
 lari. ita accēs in cōi in subiecto cōi Septima ratio il-
 la natura cōis maneret vna z eadē nō multiplicata ne-
 qz variata ad multiplicatōz suppositoꝝ. z tūc qūqz p-
 dicant de suppositoꝝ pccarent de natura z sic eadē na-
 tura simul curreret z qcceret dormire z vigilare qd ē
 absurdū vel illa natura eet multiplicata z variata ad
 multiplicatōz suppositoꝝ. z sic tot essent generalissima
 quot genera subalterna. tot spēs spccalissime. quot ins-
 diuidua de quibus illa natura pccaret Alius mo-
 dus dicendi est. q vlt sumptū p subiecto intentōis est
 vere aliquid in rebus nō distinctū realiter a suis sin-
 gularibus s; solū ex natura rei Probat pmo sic. quan-
 do aliqua realiter pueniūt z realit dnt ipa p aliquid
 pueniūt p aliquid dnt s; fortes z plato realiter pue-
 niunt z realiter dnt. q distincti pueniūt z dnt. sed cō-
 ueniūt in humanitate z etiā in materia z forma. q in-
 cludūt aliqua quibus distinguūt z illa nō sunt nisi
 dte indiuiduales Secdo sic plus pueniunt fortes z pla-
 to in quo nō pueniūt fortes z azinus s; nō cōueniūt in
 aliquo vno numeraliter. igit illud in q pueniūt nō est
 vniū numero qz est aliqd cōe. Tertia ratio. qz fm p h m
 in decimo methaphisice. in omni genere est vniū p m u z
 qd est metz z mensura oim que sunt illius generis sed
 nullū singulare est mensura alioꝝ que sunt in illo gene-
 re. eo qz fm p h m 3° methaphisice in indiuiduis eius
 de speciei nō est hoc p m. illud aut posteri^o. z idō inf-
 ea nō est ordo essentialis z p qnis nullū indiuiduū est p
 se mensura oim que sunt in eodē genere. Quarto sic
 fm p h m septimo phisicoꝝ. in specie arthema sit pparō
 que est vna natura. nō aut in genere qz genus nō hz ta-
 lem vnitatē. ista autē dā nō pot esse vnitatē. que est tñ
 fm rōem aut pceptū. qz hūus loquit de vnitare natu-
 re que est pter actū intellectus. z tñ nō intelligit de vni-
 tare numerali qz in vnitare numerali nulla sit pparō
 Quinto sic fm p h m quinto methaphisice sile z eq/
 se fundant supra vniū. ita qz qnis silindō habeat pro
 fundamento rem de genere qūctatis. tñ nō erit relatio
 realis nisi sic habeat fundamentū reale z rōes primā sū

dandi realem. q vnitā q requirit in fundamēto z ter-
 mino silitudinis est realis z tñ nō est numeralis. qz ni-
 hil idem numero est sile sibi p p. Sexto sic. vniū potē-
 tie est vniū obiectū fm aliquā vnitatē reale s; nō fm nu-
 merale. qz Dicit p r z. qz potētia cognoscens obiectū
 in qntū est hac vnitare vniū cognoscit ipm in qntūz est
 distinctū a quolibet qd nō est vniū hac vnitatē z sensus
 non cognoscit obiectū p mū in qntū est distinctū a quo-
 libet qd nō est illa vnitare vniū loquēdo de vnitare nu-
 merali. qz Dicit p r z. qz nullus sensus distingueret hūc
 radiū sol ab illo radio si circūscribant oia spccalissia
 cōiaypua diuersitas loci z sit Silt p potētia dīnā
 duo alba oia silia ponentē in eodē loco visus nō dis-
 cerneret ibi esse duo alba. z tñ si visus cognosceret ali-
 qd istoz in qntū est vniū vnitare numerali. etiā cog-
 nosceret ipm in qntū est distinctū numeraliter Septio
 sic si nullū vlt eet substantia seqret qd oē vlt esset accēs
 z p qnis oia pdicamenta eēt accēs Seqret etiā qz nul-
 lū eet adequatū obiectū nostri intellectus. eo qz nullūz
 singulare est tale nec etiāz aliqd vlt. eo qz oia vltā eēt
 pceptus formati ab aia s; hoc est absurdū. sequeretur
 etiā qz in genere substantie nullū eet sapius essentialē
 ad p m ā substantiam s; h eet falsum Probat etiā a s/
 rotate aristotilis in pmo phisicoꝝ dicentis illud qd
 pē est vt hō diuidit in aliqd qd pē est. vt al z in aliud
 qd vere est vt in bipedem Qd declarat pmetatoꝝ dis-
 cēs qz si posuerim^o qz ens qd est vniū apud pmetides
 z melius sit hō necesse est qz al qd est genus hoīs z bi-
 pes qd est dā et^o sunt entia in rei veritate Nā pres rei
 que sunt fm dīlinitōem pcedūt rem inesse. qz sequit qz
 pres dīlinitōis substantie necessario sunt substantie z
 possent adduci infinite autoritates p h i z pmetatoꝝ
 z auicēne ad pbandū vlt eet aliquid in re. quas cā bre-
 uitat^o omitto Pro intelligētia silius opiniois Ar-
 tende primo qz triplex ē vlt qd dam est vlt in potētia
 remota z est ipa qd dicitur q de leno est hec nec etiā
 hz respectū dicibilitatis z vltatis Altud est vlt in po-
 tētia p p n qz est ipa quid dicitur habitualiter z obie-
 ctive etnis in intellectu qz est in potētia p p n qz ad h
 qz p dicit de pluribus p dicitōe dicente h est hoc Ter-
 tiū ē vlt in cōpleto actu vltat^o z ē vlt cui puenit
 ctus qz est dīa de pluribus z esse in pluribus Atten-
 de secdo qz vlt pmo modo acceptū est natura eadē cau-
 salit cū dā p r abente eam ad singularitatez z ipa est
 p r illa dā indiuiduali Nā nature nō cōuenit ex se
 qz sit hec nec sibi repugnat ex se suū oppositū Atten-
 de tertio. qz licet singulare sit vnum numero p se secdo^o
 tñ natura nō est vna numero s; plures numero. est tñ
 minor vnitā qz sit vnitā numeralis z illa vnitā p/
 dicat de ea in secdo^o dicendi p se Attende quarto qz
 vltā fm se nō hnt ee in aia nec in rez natura s; tota co-
 ordinatio pdicamētal videt ee impmutabilis z in cōs/
 mutabilis circūscripta oī p dicitōe nra in rez natu-
 ra Nā in tali ordine pdicamētal fundat mltē regule
 incōmutabiles z ipermutabiles. s; ista duo sez qz sunt i
 rez natura vel qz sunt in aia sunt pura p r ingentia. z cō-
 firmat h qz accidit hōi fm qz hō est ee in actuali exis-
 tia. s; em p se sibi inesse. in p possibile esset ipam non ex-
 istere Et idō nō est p se in rez natura Item accidit
 hōi vt hō est qz sit in nro intellectu aliqn. cū nō intelli-
 geres corumpere si p se eet in intellectu Accidit etiā
 quid dicituribus qz sunt in loco qz sunt in tpe sit in plu-
 ribus. qz h puenit eis p p r etates indiuiduales qbus
 per accidens coniunguntur

Dic primo

q necariū est ponere vte
 pmo mo acceptū circum
 scripto ope intellect^o. p3
 pmo ad saluandū entū picipatōem qz oīe ens p pti/
 cipatōem reducitur ad aliqd reale p essentiam. cū oīe ra
 le sit ipsectū. optet qz reducatur ad pfectū. z iō cū qdlibz
 suppositū hoīs sit homo p picipatōem nature specificce
 z nō pmo optet deuenire ad aliqd qd seipō ē humaitas
 Patz scdo ad saluandū vltū coordinatōem in generibz
 spēbus. nā oīm p dīcatōem. coordinatōes sūt fm pti
 tates pīcas. vr abstrahūt ab oībus q insunt ei p accūs
 Tertio ad saluandū obiectū intellect^o cū em qlibet po
 tentia p supponat sūū obiectū. z p mū obiectū intellect^o
 sit qd qd est qd fm Aresto. est vera res. optet qz i p m nō
 habeat eē p op^o intellect^o. Quarto ad saluandū sciarū
 inuariabilitatem qz p tates scibiles sunt incōmutab/
 les optet qz cōplexiones scie habeat terminos q nō vari
 ant cū ex ipīs terminis cōplexiones depēdeat sed termini
 nō sunt incōmutabiles qz existūt eo qz continue varian
 tur sē solū qd dītatōes vr ab existentia pīcīdūt. Dic
 secūdo. qz licet tal' natura sit eadem realiter suis singu
 laribz est tamē prior ex natura rei. Probat qdru p l^r. p m
 mo sic. qz qd conuenit altcui ex sua p pīa rōe z fm p pīa
 rōem eius in qdūqz repit illud idem sibi cōuenit. ergo
 si nature humane pmo conueniret qz ipsa esset singula/
 ris in quocūqz repiret semper esset singularis. z hic ho
 mo quo d est falsum. Secūdo sic. cuiūqz inest pmo
 vniū oppositōem eidē repugnat p se reliquū. qz vntas
 numeral' pmo cōueniret nature eidē repugnatet mltitudo
 nūeral' qd est falsū. Tertio sic. cuiūqz libz oppōnis
 realis sunt duo extrema realia sed cōtrarietas est oppo
 sitio realis cū secluso oīm actu intellect^o vniū cōtrariōz
 ageret in reliquū. sibi grā caliditas agerz in frigidita
 tē. z econuerso. qz huius cōtrarietas sūt duo extrema
 realia. Sz pmo contraria non sunt hoc calidū z hoc
 frigidū. sed caliditas z frigiditas in communi. qz tūc
 tot essent pmo contraria quot sunt caliditates z frigid
 itates. quod ē falsum. ergo Quarto sic. illud qd
 in aliquo conuenit cum alio. z in aliquo differt realit'
 non omnino cum eodem conuenit z differt. sz for^o con
 uenit cum platone spē. z differt ab eodem numero. er
 go non ē omnino idem. nec omnino differt ab eo. z per
 consequens conuenit in natura communi. z differt per
 differentiam indiuidualem. Sz autē illa natura sit ea/
 dem cum singularibus realit'. p m quia si essent realiter
 distincta. sequeretur qz ipsa possit separari z annihilā/
 ri manentibus singularibus. z sic essz fortes z plato. et
 non eēt homo. sequeretur etiam qz deus nihil possz cre
 are de nouo nec annihilare. quia semp illa natura pres
 essz vī manerz post annihilatōem Dic terco qz vni
 uersale sumptum pro fundamento propinquo vniuer
 salitatis siue pro vniuersali in potentia propinqua nō
 est circūscripto ope intellectus. p m sic. quia vniuersale
 illo modo dicit naturam cum relatione dicābilitatis z
 concepitūbilitatis. ita videlicz qz est ipa natura habens
 relatōem ad intellectum siue habens eē obiectum in
 intellectu. Dic quarto. qz esse vnum numero dam
 pnatum saluatum. z sic de alijs p dīcatōis accidenta/
 libus non conueniunt nature nisi denomiatiue. p m ex
 p dīcatōis Et etiam pbat autoritate Autēme in qui/
 to metaphisice dicentis. qz equitas est tantum equi/
 titas. ita qz de natura sic abstracta z ablata non dicitur
 tur alia p dīcata nisi per notiones z denomiatiue.
 ex istis patet. qz vte cōpletum non est aliquid in reb^o

sed est p dīcatō ex nostra p dīcatōe sicut dicit mult.
 autoritates p hōz

Bed contra

predīca arguit qua
 drupliciter Primo sic
 vte in potentia remora
 similiter est singulare. eo qz ipm est sensibile cū ipm sit
 obiectū sensus. Sz confirmat qz oē animal ē p se corrup
 tibile sed natura cōis est aīal qz ipa est p se corruptibil'
 Scdo sic de quibuscūqz pōt vere affirmari vniū. z pē
 negari idem illa non sunt idē realiter neqz vna res. alī
 as em de eodem simul verificarentur contradictōria.
 qd est impossibile z ptra p mū pncipiū. sed si natura
 z dīā indiuidualis aliquo^o distinguerent de ipīs vere
 affirmaret z negaret idē vputa natura cōis nō distīn/
 guit formal' a natura cōi g natura z dīā indiuidual'
 nō sunt eadē realiter nec vna res. Sz dīā p m. qz alias
 periret oīs via pbandi distinctōem reales Tertio sic
 bene se qz oīs natura cōis realiter est cōicabilis z dīā
 indiuidualis est realiter natura cōis. Sz dīā indiuidu
 alis est cōicabilis Vel sic oīs natura cōis ē cōicabilis
 sz dīā indiuidualis nō est cōicabilis. Sz dīā indiuidu/
 alis nō est natura cōis et vltra sequit qz nō est realiter
 natura cōis Quarto sic omne ens ē ens in aīa vel ens
 extra aīam ens vte vel p tūcūlare ens reale vel ens rōis
 sed vte pmo^o capitū est. Sz ens in aīa vel extra aīam z.
 Confirmat qz quicquid est de essentia entis realis est
 ens reale. sed vte pmo modo acceptum est de essentia
 entis realis. Sz est ens reale. Similiter quicquid ē i sin
 gulari est singulare sz vte est in singulari Sz est singulare
 Ad p m dico negādo ans z ad p bationem pcedo qz
 vte in potētia remora ē obiectū sensus sz fm p dīcatōem
 in^o posteriorz scūs ē obiectū vltis. sentire pō p gularis
 z sic manifestū ē qz p nā nō valet Et ad pfirmatōes nez
 gat p nā naz aīal in motore stat p p tūcūlariū aīalibz
 qbus puenit p se corruptibilitas z in mīori stat p nā
 tura cōi z h virtute istius subiecti natura cōis Vel
 dicatur pcedēdo qz natura cōis ē corruptibilitas in potē
 tia remora vniū possit pcedi qz corruptibilitas p se inest
 qd dītatū sz nō pmo sic alibi patebit Ad scdm dōm ē
 qz de qbuscūqz p nē venficari p dīcata p tradictōria ex
 natura rei ista sz etiā distincta ex natura rei sz nō real
 iter. Sz dīā em ē distinctio ex natura rei distinctōe rez
 ali Ad 3^m dīā negādo p nāz. nā forma silogistica nō
 t3 cū istz dēminatōibz realit' formal' qd dītatū p se zē
 Et ad aliā p nāz pcedo qz dīā indiuidual' nō ē natū
 ra formal' z simplr loquēdo ē tū natura p p tūcūl' Ad
 qrtūm pcedo qz qd dītas siue vte pmo^o acceptū ē ens
 in aīa z extra aīaz z ē p gulare z vte sz h sibi accidit. vni
 accidit qz h3 ēē in intellectu z etiā qz h3 ēē in rez natura
 z etiā in singularibz Ad pfirmatōes dōm pcedēdo qz
 vte qd ē de qd dītare. entz realis ē ens reale sz h nō ē ex
 se sed accidit sibi

Questio

quinta vtrū vīa sint corpalia
 vel incorpalia. p cui^o solutioe ar
 tende qz ali qd dī: corpale duplī
 ceter vno^o actu alio^o aptitudine Est autē corpale actu
 corp^o qd h3 lōgitudinē latitudinē z p funditatem Sz
 corpale aptitudine ē qd dītas quā p se qz aptitudo ad p
 nā dimensio nē Et in corpale dī: oppositō mō Dic qz
 breuit' qz qd dītates rez corpaliū actu sz corpales ap
 titudine et qd dītates rez incorpaliū sz incorpales
 Et qz p m qz qd dītates nō sz in loco. eo qz nō hnt trinā
 dimensioez de genere qntitat'. Patet scdo qz nō sz in tpe
 eo qz solū res actu exītes sz in tpe. qd dītatū autē ac
 b. ij.

cidit q̄ actu existit. ¶ Et si arguatur. v̄le ē vbicq̄ 2 sp̄ p̄mo posterior. q̄ v̄le ē in loco 2 in tpe. Dēm ē q̄ Aris-
sto. ibi loquit̄ de v̄li posteriori q̄d est de om̄i per se
2 fm̄ q̄ ipm̄. ¶ Et dicat̄ aliter q̄ ille text̄ intelligēd̄ est
negatiue. ita videlz q̄ v̄le nō est determinatū ad certum
locū nec ad tpa. ¶ Et si petat̄. v̄rū v̄le acceptū. p̄ natu-
ra cōi sit p̄ductū v̄l nō. siue sit creatū v̄l increatū. Dic-
q̄ si p̄ creatōem intelligat̄. p̄gressio de nō ē ad vnū ēē
reale. sic quid dicit̄ in eō q̄d dicitur nō ē creatū nec
p̄creatū. eo q̄ hoc solū existētī cōuenit. Si at̄ p̄ creatio-
nē. p̄creatōem intelligat̄. p̄gressio de nō ē intelligibile.
ad ēē intelligibile. siue intellē q̄d ēē diminitū. sic ip-
sa ē p̄creata p̄ intellē diuini. ¶ Dic̄ sc̄do q̄ q̄d dicit̄
res. p̄ducit̄ in eē realis exīte p̄ p̄ductōem suarū singu-
larū. 2 de hac mat̄ia plura tangēt in seq̄ntibus

Ad rationes

Alterius opinionis ¶ Ad p̄mā dōm ē cō-
cedendo q̄ v̄le ex se
nō ē substantia singularis. nec vna numero. eo q̄ ipsum
ē diuisibile in mltas p̄tes subiectiuas. Et cū arguitur
v̄le est vna res 2 nō plures res v̄les. q̄ ē vnū numero. ne-
gāda est p̄na. q̄ ad rōem vnus numero requir̄ q̄ ipm̄
nō sit diuisibile in plures p̄tes subiectiuas. Et si argu-
at̄. q̄ v̄le cū alio v̄li sup̄tūm facit numerū. q̄ ē vnū nu-
mero. Negāda ē p̄na. p̄pter eandem cām. ¶ Ad sc̄daz
dōm ē q̄ nō ē prius naturalr̄ potest separari a posteriori
sicut p̄z de subiecto 2 propria passione. 2 etiā de passio-
nibus entis. sicut est vnū 2 intelligibile a quibus ens
separari non potest. sed forte hoc habet veritatem in illis
que sunt realit̄ distincta. ¶ Ad terciā dicitur regan-
do cōsequentiā. creatō em̄ nō ē de simplr̄ n̄bilo. s̄ est
de n̄bilo tanq̄ de materia. ¶ Et dicatur q̄ nō ens capis̄
dupl̄r. vno mō p̄o eo quod non habz ēē in rebus. nec ī
intellectu. 2 illo modo quid dicitur in eē obiectiuo nō
sunt non ens. sed chimera est non ens. Alio modo capi-
tur non ens. p̄ eo q̄d nō est actu. habz tamē ēē possibile
2 intelligibile. 2 illo modo quid dicitur an̄ p̄creatōem
suorum singulariūz sunt n̄bil. 2 de tali nō ente ad esse
verum 2 reale est creatō. ¶ Ad quartū negat̄ p̄sequen-
tia. quia v̄lia sunt eadem realit̄ cum suis singularibus
2 iō nō p̄ponit̄ cum ipis. ¶ Ad q̄ntum p̄cedendum ē
q̄ aliquid idē sp̄e est d̄minatū 2 saluatū. nec hoc est
inconueniens. licz idem numero non possz ēē d̄minatū
2 saluatū. letumz miserū. ¶ Ad sextum dicat̄. q̄ licz in
eadē sp̄e possint stare duo contraria sicut in vna aq̄ stat
caliditas. 2 in alia frigiditas. nō tamē in eodē numero
¶ Ad septimā dicat̄ cōcedendo q̄ natura manēs vna
sp̄e que est minor vnitas q̄ sit vnitas numeral̄ p̄t̄ di-
uidi 2 multiplicari in plura īdiuidua. 2 p̄pter hoc cōn-
t̄ia diuina nō ponit̄ ēē sp̄es. quia licz ipa p̄dicet̄ de tri-
bus p̄sonis. ipa tamē non multiplicat̄ in eis. sicut facit
natura specifica. Cōcedo v̄tra q̄ idem sp̄e potest am-
bulare 2 quiescere. nec hoc est inconueniens nisi obtusis
hominibus non potentibus vnam p̄fectōnem ab alia
abstrahere. Et omnibus p̄dictis parz solutō trū que-
stionum difficultum quas mouet̄ non determinat̄ por.
¶ Parz sc̄do q̄ vniuersale sc̄do int̄ronatr̄ acceptum est
adeq̄tū subiectū noticiē libi p̄dicabiliū. Dēs em̄ cō-
ditōnes subiecti prius posite sibi conueniunt. sicut p̄z
inducendo in singulis. supponitur em̄ de eo quid ē. ex
Aristotele p̄mo peribermētiā. 2 p̄mo posterioriūz
Et diffiniendo species vniuersalis v̄itur diffinitione

vniuersalis. que est predicari de pluribus. Demonstrā-
tur etiam manifeste in eō vniuersali per hoc q̄ per ratio-
nem eius demonstrantur in eō species vniuersalis. v̄s
de capitulo d̄ genere ponitur differētia vniuersalis ab
īdiuiduo p̄ hoc q̄d est p̄dicari de pluribus. 2 sc̄ia cō-
ditō de se est manifesta. Nā quodlibz istorum est sp̄es
vniuersalis. 2 ipsum vniuersale diuiditur in ea.

Ad ratioēs

Ante n̄positū ¶ Ad p̄-
mā d̄ negando antecēdēs
Et ad p̄barōem dicat̄ q̄
auctoritas Boetij debz intelligi de numerositate cōntie
2 nō suppositi. ¶ Et dicat̄ alit̄ q̄ debz intelligi de vno nu-
mero q̄d distinguit̄ contra multa micro. s̄z nō vt distin-
guat̄ 2 vnū sp̄e v̄l ḡie. ¶ Et alit̄ dicat̄ q̄ auctoritas Boe-
tij d̄z intelligi de eo q̄d h̄z ēē p̄ter aiām. v̄le aut̄ de q̄ h̄ est
ad p̄positū nō ē p̄ter aiām. q̄ ē sc̄da int̄rō. ¶ Ad sc̄daz
negatiū. 2 ad p̄barōem d̄ q̄ passio v̄lis est v̄le d̄noia-
tiue nō q̄d dicitur. ¶ Cū em̄ d̄. passio v̄lis ē v̄le. in subie-
cto tenet̄ v̄le vt q̄d. in p̄dicato nō vt mod̄. ¶ Ad ter-
ciā d̄ negādo aūs. 2 ad p̄barōem d̄ q̄ v̄le ē gen̄ resp̄cū
illoz. q̄nqz. sic patuit̄ sup̄ius. ¶ Ad q̄rtā d̄ q̄ v̄le est h̄
subiectū sub rōe v̄l itatis 2 nō p̄t̄le inq̄tū ēē est. inq̄tū
ē applicabile v̄l p̄mo accepto. 2 ad p̄firmatōem p̄z so-
luto. ¶ Ad q̄ntā d̄ q̄ h̄ d̄minat̄ de istis q̄nqz p̄ rō-
nes p̄rias. h̄ tū est inq̄tū reducū ad vnū p̄mūz sub q̄
continentur. ¶ Sequitur textus.

¶ Ad def̄ autem.

Premissa p̄te p̄heiali. d̄minat̄ por. de ist̄
q̄nqz v̄libz. ¶ Et diuidit̄ ista p̄s p̄ncipal̄ ī du-
os tractat̄. in p̄o d̄minat̄ de ip̄ q̄nqz v̄libz fm̄ se p̄side-
ratis. In sc̄da nō d̄minat̄ de ip̄ ad iūicē p̄par. p̄o
nū p̄ueniētū 2 d̄nāz. 2 d̄minat̄ de cōit̄atibz 2 p̄parat̄
h̄o ipoz. 2 incipit̄ ibi. Cōe q̄d ē oibus. s̄z p̄m̄ tractat̄
diuidit̄ in q̄nqz capitula fm̄ q̄nqz v̄lia de q̄bz d̄minat̄
2 illa videbūt̄ in p̄cessu. 2 p̄mū capitulū q̄d ē de ḡie eo
q̄ ē cōius alijs. 2 p̄ncipiū alioz. v̄liū diuidit̄ in tres p̄-
tes. In p̄ma p̄ponit̄ multitudinem ḡneris 2 sp̄e. In
secunda ponit̄ huiusmodi multitudinem ibi. Genus
enim dicitur. In terciā exequitur de ea acceptōe gen̄-
ris de qua est ad p̄positū. 2 incipit̄ ibi. (tripliciter er-
go) Dicit̄ ergo p̄mo sic. Necq̄ genus videtur dici sim-
pliciter id est vniuoce. nec etiam species videtur dici
simpliciter. id ē vniuoce. sed equiuoce. 2 mltis modis
(Genus enim dicitur) declarat̄ Porphyrius multiplē
citatem huius termini genus. ponens tres acceptōnes
eius. P̄mo genus dicitur collectō multorum quodā
modo se habentium ad inuicem fm̄ aliquam consan-
guinitatem affinitatem aut viciuitatem. et etiam se ha-
bentiu quodammodo ad aliquod p̄ncipiū a quo
huius affinitatem contraxerunt fm̄ quam significatō-
nem Romanoz multitudo. p̄pter cognatōem 2 affini-
tatem quam romani habent ad inuicem contraxerunt
ab vno patre eoz. videlicz a romulo. p̄ quā etiam
ab alijs generibz hominū distinguit̄ dicit̄ genus. (D̄-
cit̄ autem) hic ponit̄ sc̄dam acceptōem generis dicens.
Alit̄ autem rufus dicitur genus. ī alia significatōe
q̄d ē vniuersaliūz generatōis p̄ncipiū. id ē p̄ncipiū ml-
titudinis generatōis v̄l ab eo q̄ genuit̄. 2 ibi r̄q̄it̄ p̄nci-
pale generās. v̄l a loco in q̄ q̄s genit̄ est. Et replicat̄ d̄
p̄e. vt hoc est dicit̄? habere genus a t̄tulo. ī ab illo

viro. illi autem tantum dicitur hinc generatio ab hercule. Ceterum quater explicat de loco dices. pindarum dicitur esse thebanum genere. i. illi viri qui pindarum vocabatur dicitur ortum fuisse de civitate thebanum. Platonem et dicitur athenis sem genere. plato enim ab athenis generatur. Et subdit eum patrem vniuersalium generaturis principium quemadmodum dicitur et patrie. **Hec** enim dicitur inter Porphyrium. primo acceptio nes ad iudicium quod ista ratio acceptio seu fecit generis videtur esse porphyrius et magister vilitate quod prima generatio enim primo modo dicitur hinc quod sit generatio a genere. dicitur cum sit multitudo generatio quod generatio dicitur est principium in causa. **Ubi** generatio primo dicitur distiguitur ab inuicem per generatio modo dicitur. ut generatio rhotomanorum sepam ab aliis generibus per suum principium quod fuit romulus. **R**omani enim sunt qui descendunt ex genere romuli. sic citropides sunt qui descendunt ex genere citropis. et sicut eorum primi et cognati. **T**unc ibi. **A**lter dicitur. **I**n ista ratio per Porphyrium ponit rationem acceptioem generis. quod est generatio est cui supponit species. et est suppositum ad similitudinem aliorum modorum. **P**robari debet modo. quod sit generatio modo est principium multorum ab eo descendunt. sic generatio tertio. **L**ogici est principium suarum specierum. **D**e primo probatur. quod sit generatio primo modo dicitur primum quoad multitudinem. sic generatio loci primum tenet omnem multitudinem specierum quod sub ipso sit. **T**ripliciter igitur elicitur acceptioem de qua est ad proprietatem dices. quod cum generatio dicitur tripliciter solum est primo dicitur apud philosophos quod ipsi sic describunt. **S**ententia quod de pluribus et dicitur in eo quod quod sit predicat. **C**eterum hic per de claratioem dicitur ponit hanc dicitur. eorum quod predicat quod ad proprietatem dices. quod cum generatio sit idem idem. ut socrates et hinc et hinc. **A**lia predicat de pluribus. quemadmodum dicitur generatio species dicitur propria et accidentia coheret non propria aliquid. generatio ut aial species ut hinc. dicitur rationem. primum ut risibile. accens ut alibi nigri. **E**t ex hoc textu cepit per hinc. quod predicabile quod sumit proprie. quod coheret. **A**b his dicitur. **P**orphyrius probatur predicatam diffinitioem sic. generatio differt ab individuo per hoc quod predicat de pluribus. differt a specie per hoc quod generatio predicat de pluribus speciebus. sic species predicat de solis individuis. ut hinc de forte et platone predicat. **A**pprobo hoc differt. quod primum predicat de vna sola specie cui est primum. et de indiuiduis eius. ut risibile de homine et particularibus hominibus. generatio autem predicat de pluribus et dicitur in specie. **A**d dicitur autem et coheret accidentibus differt genus. quod quod predicat de pluribus dicitur in specie. tunc predicat in eo quod quod. generatio non predicat in quod. et hinc probatur a significatione. interrogant enim quod est hinc. dicitur rationalis. et quod est compositum dicitur quod niger. **Q**ui non interrogat quod est hinc. dicitur quod est aial. **Q**uare de pluribus predicari resumit hinc inter declaratores diffinitioem. et finaliter dicitur diffinitioem generis esse bona cum nihil superfluum aut diminutum contineat dices. **N**ihil igitur superfluum neque diminutum continet dea generis. **D**escriptio. **C**irca hunc textum attende primo. quod hinc verbum videtur accipit tripliciter. **U**no modo ut est signum expressiuum veritatis apparatus. et illud est videre philosophum. **S**ecundo modo ut est signum expressiuum veritatis. probabile. et istud est videre rethoricum. **T**ercio modo accipit ut est signum expressiuum veritatis necesse. et isto modo accipit in textu. **S**icut simpliciter accipit quatuor modis. primo modo ut idem est quod sine addito. **S**ecundo modo ut idem est quod vltimo modo ut idem est quod actu siue ut idem est quod perfecte. quarto modo ut idem est quod in contrate. et vltimo modo ut idem est quod vno modo siue vniuerso. **E**t isto vltimo modo accipit per hinc. **A**tende secundo. quod locus hinc duplicem naturam. vnam quod sit generatio per quam generatur et preseruat in se in ea recipit aliquid vltimo infusa a corporibus celestibus. quod preseruat nata est cooperare ad generatores et preseruat corporis locati. hinc est et sol generatur hominem ex secundo philosopho sic quod sol generatur per

mo et principium. hinc per se dicitur. nam agens dicitur non agit nisi virtute primi. **V**irtus autem corporis celestis tripliciter cooperatur locato per locum. prime principium. **E**t hinc signum dicitur per thomae in quadripartito. quod dicitur vniuersus terre magister accendit ad eadem plexioem figuram coloris et mores. **A**lia est preseruatio spiritus in qua locus continet et circumscribit locatum et ut sic locus non est causa efficiens. quod preseruat non ponit forma actiua. **N**on est tamen intelligendum quod sit omnimoda similitudo calitatis loci et patris. nam et patet et locus effectiue generatur. sic patet est principium efficiens et mouens ad esse rei. locus autem coadiuuans generatores et preseruat esse rei ad quod esse generatio terminatur. **A**tende tertio quod ad hoc quod quod sit generatio primo modo tres preseruationes requiritur. primo quod sit collectio multorum. secundo quod illa multa habeant habitudinem preseruationis ad inuicem et ad vnum principium. et tunc cumulus dicitur non est genus hoc modo. **T**ercio quod per illud principium differat ab omnibus aliis generibus. et per hoc exercitio hominum non debet dici genus. **R**equiritur etiam ad generatio secundo modo quod sit principium generatores effectiuum. et per hoc neque materia neque forma primum dicitur generatio neque corpus. eo quod est magister principium corruptioem generatores. neque mater. si sit in principium passiuum. **S**i sit autem principium actiuum ipsa erit generatio sicut per hinc. **A**tende quarto. quod generatio tertio modo acceptioem tunc uenit cum genere secundo modo acceptioem. quod sicut generatio logicum est principium suarum specierum. sic genus secundo modo dicitur est principium illorum quod descendunt ab eo. **S**ed differunt primo. quod generatio logicum est principium formale et intrinsecum. generatio non secundo modo dicitur est principium effectiuum extrinsecum. **S**ecundo differunt. quod genus logicum finem totam suam continentiam est in his quorum est genus. et tunc de ipsis predicat in quod. sic genus secundo modo dicitur non est sic in his quorum est generatio. neque de ipsis predicat. **C**onuenit autem generatio logicum cum genere primo modo dicto. quod sicut genus logicum continet multitudinem specierum. sic generatio primo modo dicitur est collectio multorum. **S**ed differunt. quia generatio primo modo hinc totius integralis respectu illorum quorum est generatio. sic genus logicum est totum vniuersale respectu suarum specierum. **C**irca hunc textum.

Querit quinto.

Utrum due diffinitioes generis logici sint a Porphyrio sufficiens assignate. **A**rguitur primo quod non. quod species supponit dicitur et sicut entia. quod non est generatio. quod illa diffinitio conuenit alteri a diffinitio. **S**ecundo sic. genus et species fecit vnam et eadem naturam. quod species non ponit sub genere. **T**ercio sic nulla diffinitio bona est nugatoria. sic ista est hinc. ergo non est bona. **D**icitur per hinc. quia dicitur per similitudinem siue pluralitate importat. sic species includit suum genus. quod cum dicitur de pluribus dicitur est nugatio sicut si diceret animal hinc. **Q**uarto sic. diffinitio aial predicat de pluribus et tunc non est generatio cum sit predicatum distinctum extra generatio. **Q**uius tunc sic. solus species est diffinitio finem Boetii. **C**onfirmatur quod diffinitio debet dari per propria et notiora. quod dicitur cum innotescit ex sexto thopico. sed species cum sit posterior generis re vltimo natura cum genere non est aliquid prius neque notius. quod male ponit in diffinitioe generis.

In oppositum. **A**rguitur autoritate Porphyrii in isto textu et Aristotelem in primo thopico quod sit diffinitio generis. **P**ro solutioe illius questionis soluetur quibus priores questiones.

Prima. **Q**uestio. vtrum diffinitio ista diffinitioem sit res prime intentionis vltimo. **b** iij.

cūde intēōis. p cuius solutōe. Attēde pmo qm aliq̄s h diffinit res p̄iacta sub intēōe sc̄da. qz logica est de sc̄dis intēōibz adiūctis p̄mis. q̄ cōsiderat p̄mas intēōes vt stant sub sc̄dis. nā sic cōsiderat res a logico sicut ip̄e cōsiderat decē predicamēta. s̄z decē p̄dis carita sūt vere res extra aiām. q̄ Sc̄do sic. nā intēō nō predicat in quid de re cū sit acc̄ns. s̄z illud qd h diffinit predicat in qd de re. i. g. i. Tercō sic. intēō nō predicat in qd nisi de hac r̄ de illa. s̄z hęc intēō r̄ illa non d̄nt sp̄e. sed numero t̄m. qd autē h diffinit predicatur de d̄ntibz sp̄e in eo qd qd est. Vior p̄bat. qz intēō generis in aiālī a colore non d̄t nisi p̄ illud cui ap̄plicatur actu. r̄ p̄ cōsequē t̄m materialī. q̄ t̄m numero r̄ nō specie. Quarto sic. si diffinit intēō generis pari rōe intēō sp̄e postea diffinit. Lū gelle intēōes sūt dispate. sequit q̄ vniū disp̄atuz p̄dicabit de alio. vt puta species de genere r̄ gen̄ de sp̄e. cui⁹ oppositū dicitur in capitulo de sp̄e. Et signū oim d̄ictoz est. qz auctor declarās diffinitōem generis declarat eā in p̄mis intēōibus. Et nisi diffinit p̄ma intēō e⁹ excludit nō esset ad p̄positū. S̄z p̄ hoc arguit qd̄rupl̄. P̄mo sic. illud qd h diffinit debz cōuenire vniuoce rebz oim p̄dicamētoz. vt aiālī colorī r̄ s̄z impossibilē est alī quā rē qualitercūqz sub intēōe fecitam vniuoce puenire rebz oim p̄dicamētoz. maxie fm̄ eos qui h̄ dicunt. Vior p̄z. qz debet p̄dicari fm̄ vniū nomē r̄ vniū rōe. Sc̄do sic. illud h̄ diffinit qd p̄ se a logico cōsideratur. s̄z illud ē intēō. Vior p̄z. qz illud diffinit ab ali quo qd̄ p̄gnoscit ab eo fm̄ suū qd̄ qd̄ est. r̄ ita p̄ se. Vior p̄bat. qz illud qd̄ diffinit a logico debz h̄z vniū p̄ se p̄ceptū. hoc ē res. r̄ tūc logica erit sc̄ia realis v̄l intēōnāl. r̄ tūc habet p̄positiū v̄l aggregatū ex vtroqz h̄ est vniū ens p̄ acc̄ns. qd̄ fm̄ p̄m̄ sexto metaphisice negat sc̄it negz diffinit. Tercō sic. si res sub intēōe diffinit. tūc res p̄ acc̄ns diffinit. eo qz intēō sibi acc̄dit. om̄e at̄ p̄ acc̄ns reducitur ad aliqd̄ p̄ se. q̄ intēō p̄ se diffinit. Quarto sic. diffinitō d̄z puenire p̄ se diffinito. s̄z si h̄c diffinit res sub intēōe diffinito sibi cōuenire p̄ acc̄ns. qd̄ ē falsū. r̄ p̄ cōsequē relinquit p̄dicta op̄into falsa. Attēde sc̄do. qz gen̄ sc̄de intēōis nālit̄ capnū pōt f̄cari in cōcreto v̄l in abstracto p̄mo significat p̄ hoc nomē gen̄. s̄z sc̄do mō significat p̄ h̄ nomē intēō generis. v̄l gen̄ in cōcreto ē applicabile rei p̄ me intēōis. r̄ sic diffinitur h̄c. gen̄ at̄ in abstracto nō diffinit h̄. s̄z forte a metaphisico q̄ cōsiderat quodlibet ens inq̄ntū ens. V̄l sicut qd̄libz p̄cretū acc̄ntale pōt acc̄ipi p̄ forma v̄l p̄ subiecto. sic etiā genus in p̄posito pōt acc̄ipi p̄ re subiecta v̄l p̄ intēōe. V̄l in diffinitōibz diffinitū cōiter supponit simplr. sic etiā h̄c genus suppoit simplr p̄ intēōe. eo qz nullū gen̄ ē illud qd̄ h̄c diffinit. S̄z cū d̄r. gen̄ est in pluribus sp̄ebus. genus habet suppositōnem p̄sonalē. eo qz intēō nō habz eē in pluribus sp̄ebus. s̄z res subiecta. vt puta aiāl v̄l substantia. p̄ quo Attēde tercō. qz predicari p̄ se est intēōnum r̄ r̄ p̄ acc̄ns. esse autē p̄ se inest rei. r̄ idō esse exeres illud in rebus p̄me intēōnis qd̄ p̄dicari significat in sc̄dis intēōibus. V̄nde duplex est predicatō. s̄z exercita r̄ signata. Predicatō exercita p̄portat p̄ hoc verbum est. eo qz p̄ illud verbū est exercet predicatō. S̄z predicatō signata p̄portat p̄ hoc verbū predicō as. exēpli gratia p̄ h̄c d̄ictōnem nō exercetur negatō. r̄ p̄ hoc nomē negatō significat negatō. S̄z p̄ t̄m exercet exclusio. r̄ per

h̄ nomē exclusio ipsa fecatur Attēde quarto. qz quā docūqz nomē cōcretū sc̄de intēōnis supponit respectu huius quod ē p̄dicari ip̄m supponit p̄ suo significato qd̄ est sc̄da intēō. s̄z quādo supponit respectu hui⁹ verbi est. tūc supponit p̄o fūdamento.

Dic primo illud qd̄ h̄c diffinitur nō est res p̄me intēōis. p̄z p̄ rōes pus post eas Dic sc̄do. qz h̄ diffinit sc̄da intēō generis p̄cretiue designata. p̄z sic. qz illud h̄ diffinit cui p̄ se inē diffinito. s̄z hoc ē t̄m sc̄da intēō. eo qz in diffinitōe ponit p̄dicata intēōnālīa q̄ p̄ se p̄mo mō nō inest. rebz p̄me intēōis Dic tercō. qz illud cui in actu exercito p̄uenit diffinitō ē res p̄me intēōis. nā illa res aiāl v̄l corp⁹ in actu exercito p̄dicat de hoīe r̄ asino in quid. Sc̄da autē intēō nō predicat de aliquibz sp̄e d̄ntibz in quid.

Dic quarto. qz a predicatōne signata ad predicatōnem exercitā in eisde terminis nō valz p̄na. S̄z ad predicatōnem in sc̄dis intēōibz ad eē in p̄mis b̄n valz p̄sequentia. Nāz b̄n sequitur. genus predicat de sp̄e s̄z h̄c est animal. S̄z nō sequitur. genus predicat de sp̄ebus. q̄ genus est sp̄es v̄l sp̄es est genus. v̄l hoc debz exerceri in p̄mis intēōibus qd̄ significat in sc̄dis Ad argum̄ta. alterius opinōis Ad p̄mo d̄icēdū est qz predicamēta sc̄de intēōnālīter capta sicut formalī nō sūt res extra aiāz. s̄z b̄n predicamēta p̄me intēōnālīter capta. v̄l si hoc argumētū p̄cluderet. sequeret qz sc̄ia predicamētoz r̄ predicabiliū nō differret a metaphisica. Ad sc̄dm d̄icēdū qz intēō nō predicat in quid de re. s̄z b̄n predicet in qd̄ de alīa intēōe. Ad tercū d̄m qz licz intēō in actu exercito nō predicet nisi de hac intēōe r̄ de illa predicat. t̄m in actu sc̄ato de pluribz d̄ntibz sp̄e. Ad quartū d̄icē. qz genus predicat de sp̄e si capiat in subiecto vt quid. r̄ in predicato vt mod⁹. V̄l d̄icē qz nō sequit. gen̄ predicat de sp̄e ergo est sp̄es. s̄z sequitur ergo h̄c est animal. sicut p̄z ex d̄ictis. Et qz illud qd̄ significat p̄ intēōnes sp̄ exercetur in rebz. iō p̄bi. declarantes intēōes declarāt eas p̄ fūdāmēta.

Querit Secundo. v̄l diffinitō generis sit qd̄ d̄icariua v̄l descriptiua Pro cuius solutōe Attēde p̄mo qz triplex est diffinitō. s̄z qd̄ d̄icariua. descriptiua. r̄ qd̄ nois Quid d̄icariua duplex est. q̄a quedā est in qua omnia posita in diffinitōe sūt de formalī r̄ qd̄ d̄icariua rōe diffinito. r̄ illa vocat qd̄ d̄icariua simplr Alīa est diffinitō qd̄ d̄icariua in qua predicata sūt eēntialia r̄ de ratōne diffinito saltē p̄pleta. non sūt tamen de cōceptu formalī r̄ quid d̄icariuo. Attēde secūdo qz relatiū pōt dupl̄ diffiniri. V̄no in p̄prio genere. r̄ isto mō nō diffinit p̄ suū cōrelatū. eo qz nec est genus nec d̄ntia relatiui. et illa diffinitō nō est p̄fecta diffinitō relati. eo qz nō explicat totā depēdētā relati. Alīa ē diffinitō relati data p̄ gen̄ r̄ d̄ntiam relati cū terminō explicāte depēdētā relatiui. r̄ illa ē cōpleta diffinitō relatiui. s̄z non ē quid d̄icariua simplr. sed solum data per additamentum.

Attēde tercō. qz fm̄ aliquos illa diffinitō non est nisi descriptō. quod et̄ testatur Porp̄brius in littera pulcherrime. qui quidem Porp̄brius in fine capituli concludendo d̄icit. nihil igitur superfluum necz minus continet d̄icta generis descriptio. D̄icē v̄lra qz p̄ma diffinitio generis sic d̄z intelligi. gen̄ ē natura cōis iue v̄l cui immēdiatē directē r̄ formalit̄er supponitur

species p hoc q dicit immediate. 2 etiã p hoc qd dicit
 vniuersale excludit ens. p hoc aut q dicit directe exclu
 dit differentia. 2 p hoc quod dicit formaliter excludit in
 diuiduum. Et dicunt in diffinitioe natura cois. na 3 in
 diffinitioe accens coereni debet poni subiectu eius in rec
 to loco generis. 2 in diffinitioe abstracti debet poni in of
 bliquo loco differentie. Sed hec opinio no videt pbabi
 us q eade facilitate dicere de omnibus diffinitombus
 nec aliud qd habet in sra. pdest. qz in sra dicit assignaue
 runt 2 diffiniuerunt. 2 infra in caplo de spe dicit nec e in
 verisqz rōnibus vri. Ratio autem quam significat nos
 me est diffinitio qro metaphice. Secdo sic. illa diffinitio
 q couertit cu diffinitio sic q no dat p aliqd accens siue ex
 trinsecu diffinitio no est solū de scriptio sed ista e hmoi q
 Vniors pz. p orphiriu dicente q illa diffinitio couer
 tit cu diffinitio. 2 etiã in ea no ponit ali qd alteri generi
 a diffinitio. Qlibet aut eiusde gnis sed p dicit de aliq
 eiusde generis est p se supi ad ipm qz nec inferius nec
 dispari. Tercio sic. Illa diffinitio q est ex predicatis p
 se in q no cadit subiectu si sit couertibilis cu diffinitio e
 eius pa diffinitio septio metaphice. sed ista e hmoi. prz
 qz in ipa no cadit aliqd subiectu vli aliqd accens. Quar
 to sic. illa diffinitio no est solū de scriptio q explicat totū esse
 ipsius diffinitio. sed sic e de illa diffinitioe q. Vniors parz
 qz dat p correlatiu. 2 totū e relatiu e ad correlatiu q
 Relinqt ergo q hec diffinitio generis no est solū de scrip
 tiua. Ritēde qro. q in diffinitioe generis h nomē qd
 no refert rem pme in rēoīs sed refert vte sedē in rēoīs
 captū tanqz gen? diffinitio. ita q idē sit dictū. Gen? e qd
 p dicit id e vte 2 totū relatiu ponere loco differentie. et
 ille copatu pluribz no debet teneri copatiue sed positi
 ue vt se 3 idē est q de multis. Si em accipitur copatiue
 tūc eēt sensus q gen? p dicit de plibus qz sint differentia
 specie. 2 etiã hec constructio no tenet copatiue sed expo
 sitiuue ut se 3 n̄ valet sicut id est. Est q illa diffinitio ge
 neris in rōne p dicitur gen? est vte apri natū p dicitur
 de pluribz differentibz spē in qd.

Dic primo Relatiu siue reale siue
 rationis pot diffiniri qd
 ditatie in pmo genere. pas
 tet sic. qz relatiu hz gen? 2 differentiam de genere relatio
 nis. licz ille cōmuniter sint nobis innotate eo qz relatio
 nes habet debilitissimā esse 2 p pns etiã debile cognos
 citilitatem Dic secunde. qz relatiu sufficienter pot
 diffiniri p suū gen? circuloquedo differentia p suū cor
 relatiu Dic tercio. qz p dca generis diffinitio e qd
 ditatiua parz sic. qz illa diffinitio est qd ditatiua q con
 stat ex pmo genere 2 p pns differentijs sed illa e hmoi. is
 qz Vniors parz. qz p hoc qd dicit q p dicit de pluribz
 explicat gen? diffinitio. Et p hoc q dicit differentibz i eo
 qz quid ponit differentia. vnde p dicitur de pluribz diuidi
 tur in p dicitur de pluribz numero vli spē. Et p dicitur de
 pluribz iterum diuidit in p dicitur in qd 2 in quale tan
 qz p pmos modos p dca di. Manifestū est q p dicitur d
 pluribz differentibz specie in quid sunt p pns differentie
 ipsius generis facietes ipm differre a quolibet alio

Questio Tercia vtrū iste ppones sint co/
 cedēde gen? est genus. Gen? est
 species differentia est species
 Dic breuiter q illa ppo genus est genus potest habere
 ser sensus. pms sensus est cum genus tenet p pma in
 tentione tam in subiecto qz in p dicitur. Secund? qz tel
 n. af. sed e intentionalr. vrbicqz. 2 istis duob? modis est

p dicitur eiusdem de se ipso. Tercius est q teneat gen?
 in subiecto p fundamento sedē intentionis. 2 in p dicitur
 to p secūda intentione. 2 sic est p dicitur denominatiua
 sicut si diceret animal est genus. Quartus ecōtra 2 sic
 est p dicitur materialis similis huic. genus est animal
 Quint? est accipiedo gen? p secūda intentione tam in sb
 iecto qz in p dicitur. sic tamen q in subiecto capiat vt fū
 mentum secūde intentionis. Et si e est p dicitur denomi
 natiuā significans q hec scda intentio genus est natura
 p dicitur de pluribz spibus in quid. siue hec scda intē
 tio genus habet sub se multas spēs. Sext? sensus poss
 set esse ecōuerso. Istis autē duobz vltimis modis ista e
 simplr falsa genus est gen? eo qz hec intentio genus non
 predicat nisi de hac secūda intentione genus 2 de illa et
 differunt solo numero. Sed de ista gen? vli dca est spe
 cies dicendum est q si teneant vniormiter hoc est eodē
 mō tā in subiecto qz in p dicitur falsa est. si vero teneat
 tur in subiecto vt quid id e vt obiectum intelligibile et
 in p dicitur vt mod? id e p p dca intentione fundata in ca
 li obiecto positiones ille reddunt vere.

Questio Quarta. vtrū gen? possit sal/
 uari in vnica eius specie. Pro e
 solutione. attende pmo. q gen?
 saluari in vna specie potest intelligi duplr. vno mō fm
 eius essentiam. Alio modo fm eius potestatem. Diffe
 rit autē essentia 2 potestas qz essentia est fundamentum
 ipsi? potestatis. Potestas autem est relatio aptitudina
 lis que dicit cōicabilitas gnis ad ples spēs. Ritēde
 secūdo. qz genus saluari posse in vna specie fm suā pos
 testatem potest intelligi duplr. vno modo formalr 2 sb
 iectiue. Alio mō terminatiue 2 cōpletiue.

Dic primo Genus fm suam essentē
 am potest saluari in vnica
 specie parer. qz essentia gen?
 neris est in diuisibilis. ergo v bicūqz repitur ibi tota res
 perit. Si ergo est in vna spē est ibi tota. Dic secūdo
 qz genus potest saluari in vna specie fm eius potestatem
 formalr 2 subiectiue. hoc e dictū qz in vna specie reperit
 formalis rō ipsi? potestatis. se 3 cōicabilitas. Et subiec
 tiue nā v bicūqz repit subiectū alie? relatiōis aptitudinal
 ibi repit ipsa relatio. Sed tota essentia generis q e fun
 damentum ipsius relationis aptitudinalis pot saluari
 in vnica specie ergo 2 tota eius potestas. Dic tercio
 qz genus nō potest saluari fm eius potestatem cōpletie
 et terminatiue in vnica spē. hoc est dictū qz vna spēs nō
 terminat totā potestatem gnis. parer sic. qz potestas gene
 ris est qdam relatio aptitudinal habes p fundamento
 essentia generis. 2 p cōpleto 2 ad cōtro termino specie pos
 sitas. q cōpletiue 2 terminatiue nō potest saluari nisi
 in speciebus oppositis. Et istis parer qz genus necessa
 rio requit ples spēs etiã actu. Et non solum potentia
 nec aptitudie p 3 autoritate 2 rōe. autoritate Boetij in
 libro dca vniuersi q dicitur eo sub gne min? duabz spibus
 ei nō possunt. Et qro topico 3. si spēs predicat de eq
 libz cū gne infimū illd qd ponit p genere qz sp de pauce
 orbz o 3 spēm predicari qz gen? Rōe sic. qz habere ples
 spēs ponit in diffinitioe generis. 2 gen? ex sua rōe diuidit
 tur p dca oppositas. qz vtraqz aduenies generi 2 sit
 tuit spēm. q sub genere nō pnt ee pauciores spēs duab?

Questio Quinta vtrū gen? p dicit de e p lē
 bus spibus rōe sue cōtine vli rōne
 tori? potestatis. vel ratione par
 tis potestatis. Pro cuius solutione. attende primo

q̄ genus p̄t̄ p̄dicari dupl̄r de suis sp̄ibus. vno mō rōe
 eētie pale abstrahēdo a rōe sup̄ioris v̄ inferioris. Alio
 mō rōe sue potestatis v̄puta rōe dīnāz p̄ quas cōtra/
 h̄it ad cōstitutiōem suaz sp̄ez. Et h̄ p̄t̄ cōtingere du/
 pl̄r. vno mō rōe sue potestatis. Alio mō rōe p̄tis potesta/
 tis v̄puta rōe vni dīnē p̄stitutiue sp̄ei. Attēde sc̄do
 q̄ aptitudo 2 differētia sic dīnt. nā aptitudo ē inclina/
 rei fm̄ se ad aliqd̄ v̄ magis nō repugnātia. Potētia autē
 est ordo ad actū. nā potētia p̄t̄ eē sine aptitudie 2 etiam
 aptitudo sine potētia. Exēplū p̄mi v̄ possibile ē graue
 esse sursum nō t̄n̄ est ibi aptū natū eē q̄ repugnat ei fm̄
 se. Exēplū sc̄di. cec̄ est apt̄ ad videndū q̄ puatio ē ne/
 gatio forme in subiecto apto nato ex. v. metaphice. Nō
 est ar̄ possib̄ le cecū v̄ dēre q̄ a puatioe in bitū impossibi/
 le ē fieri mutatiōem fm̄ p̄m̄ in postp̄dicamētis

Dic primo q̄ genus p̄dicat de suis
 sp̄ibus rōe totū eētie 2
 etiā rōe potestatis ei.
 sic. Nā gen̄ rōe sue eētie 2 potestatis h̄z q̄ sit gen̄. er/
 go etiā ab ea h̄z q̄ p̄dicat de pl̄ibz sp̄ibus. Dic sc̄do
 q̄ gen̄ nō p̄dicat de pluribz sp̄ibus rōe vni p̄tis pote/
 statis. patet sic. q̄ ista ps̄ p̄uertit̄ cuz̄ vna sp̄e quā cōsti/
 tuit̄ ḡ rōne ei nō p̄dicat de pluribz. Dic t̄rcio. q̄ ad
 rōem ḡnis p̄me intēōnāl̄ capri nō req̄rit̄ q̄ actu p̄cipi
 ant̄ sue sp̄es p̄ p̄m̄ intelligibile. v̄ q̄ actu exist̄t̄ in rez̄
 natura sed sufficit̄ q̄ sint apte nate p̄cipi v̄ apte nate ex
 istere p̄z sic. q̄ accidit̄ gener̄ p̄me intēōnāl̄ capro q̄ ei
 sp̄es cōcipiatur v̄ exist̄t̄ in rez̄ natura. ḡ

Ad rationes An̄ oppositū. ad p̄m̄
 mā dicit̄ ab aliqbz
 q̄ licet sp̄es supponat̄
 entī cū ens nō est v̄niuoēū sed equoēū. 2 licz̄ supponat̄
 dīnē h̄ t̄n̄ nō ē dīrecte sed indīrecte. Et dicit̄ q̄ licz̄ entī
 supponat̄ sp̄es h̄ t̄n̄ nō est imēdiatē sed mediatē. Sz̄ dī
 cenduz̄ est q̄ licz̄ entī supponat̄ sp̄es t̄n̄ ip̄z nō ē v̄te limi/
 tatū de quo solū h̄ intēndim̄. sed differētia nō supponit̄
 tur generi tāq̄ suū p̄ se subijcibile eo q̄ gen̄ nō p̄dicat̄
 de differētia p̄ se sed denoiatiue siue p̄ accēs. Ad sc̄cū
 daz̄ d̄z̄ q̄ licet gen̄ 2 sp̄es significat̄ v̄nā naturā realit̄
 nō t̄n̄ significat̄ v̄nā ex natura rei. Et̄ distinctio ex na/
 tura rei sufficit̄ ad hoc q̄ aliq̄ se habeat̄ p̄ modū sup̄io/
 ris 2 inferioris. Si t̄n̄ loquamur de intēōtibz̄ d̄m̄ est
 q̄ sp̄e nō significat̄ v̄nā naturā sed significat̄ intēōdes re/
 aliter dīstīctas. Ad t̄rciā d̄i cōcedēdo maiorēz̄ q̄
 negāda est mīor. v̄n̄ in ista dīstīctōe nō est nugatio. nā
 inter illas d̄cōes pluribz̄ 2 differētibz̄ mediat̄ illa cōtūc/
 tio 2 expositiue t̄ta. Et̄ dicit̄ q̄ iste due p̄ncipale sunt re/
 ferēde ad diuersa. ita q̄ p̄ hoc q̄ dicit̄ q̄ p̄dicat̄ de plu/
 ribz̄ intelligat̄ v̄te qd̄ est gen̄ dīstīctū. 2 p̄ residuuz̄ in/
 telligat̄ differētia 2 t̄n̄ nō erit nugatio. Ad quartam
 patz̄ solutio. nā gen̄ ē sp̄es v̄tis si ip̄m̄ capiat̄ v̄ qd̄ licz̄
 nō sit si capiat̄ v̄t̄ modus. Ad q̄ntū dicit̄. negando se
 cūdam p̄tem antēcedētis. nā aial̄ est gen̄ denoiatiue licz̄
 nō sit gen̄ qd̄ dicit̄atiue

Sp̄es autem
 istud est secundum capitulū hu/
 ius tractatus. in quo Porphīrius
 determinat de specie. Et continet
 quattuor p̄tes p̄ncipales. in p̄tia po/
 nit̄ dīstīctiōem sp̄iei. in sc̄cūda
 declarat ea que dicta sunt de genere 2 specie. 2 diuidit

tam genus q̄ speciem. Interca infert̄ quedam correla/
 ria ex p̄cedētibz̄. Et in quarta determinat de ip̄o in/
 diuiduo. p̄tes patebit̄ in p̄cessu. Dicit̄ p̄mo q̄ sp̄es s̄s
 gnificat̄ formā. id ē dispōem ext̄ioz̄ v̄ figuratiōem cor/
 poris. Et fm̄ h̄ac acceptōem dicit̄ est q̄ sp̄es. id ē pul/
 chritudo p̄ami digna ē impior. v̄n̄ p̄amus p̄pter suā
 t̄tutem 2 dispōem dign̄ erat impio. 2 a sp̄e illo mō dicit̄
 aliq̄s dicit̄ speciosus formosus v̄ turpis. Dicit̄ autēz̄
 species. P̄nit̄ aliā acceptōem dicit̄ est q̄ sp̄es. id ē pul/
 ea q̄ est sub assignato genere id ē sub determinato. Et il/
 lo mō solēmus dicere boīem esse sp̄em aialis. 2 albū id
 ē albedine sp̄ez color. 2 triāgulū eē sp̄ez figure. Et sic
 Remouet dubiū. nā sup̄ gen̄ est dīstīctū p̄ sp̄em ḡ spe/
 cies nō debz̄ p̄ gen̄ dīstīctū eo t̄n̄ 2 mittere eī. Et
 dicit̄ q̄ q̄ genus ē alicui gen̄ sc̄z̄ sp̄ei. 2 sp̄es ē alicuius
 sp̄es. videlicet ḡ igit̄ op̄ret in v̄t̄ioz̄z̄ rōibus v̄t̄ioz̄
 v̄t̄ioz̄. Assignat̄ autē. p̄sequit̄ de dīstīctiōe sp̄ei logice
 et diuidit̄ in tres p̄ncipales. in p̄ma ponit̄ tres dīstīctō/
 nes sp̄ei dīctēs q̄ p̄ h̄ic assignat̄ sp̄em. sp̄es est q̄ ponit̄
 sub genere sc̄z̄ assignato. Amplius autē. Sc̄da dīstī/
 ctio sp̄ei ponit̄. dīctēs sp̄es est de q̄ gen̄ in eo q̄ qd̄ sit p̄/
 dicit̄ Tercia dīstīctiō. Sp̄es est q̄ de pluribz̄ 2 dīstī/
 remibz̄ numero in eo q̄ qd̄ sit p̄dicat̄. Differētū autē iste
 tres. dīstīctiōes ab inuicē. q̄ v̄t̄ia solū cōuenit̄ sp̄ealissimē
 sed alie due cōueniunt̄ tā sp̄ealissimē q̄ subal̄. t̄ne
 Planū ar̄ erit in ista sc̄da p̄re declarat̄ q̄ sp̄es ponitur
 sub assignato genere. Et q̄ est qd̄am sp̄ealissima. Alia
 v̄o nō sp̄ealissima. dīctēs q̄ illud qd̄ dicit̄ est erit manū/
 festū h̄ mō supponēdo q̄ in v̄noq̄z̄ p̄dicamēto sunt que
 dā ḡnalissima qd̄ā sp̄ealissima 2 qd̄ā imēdiatē. v̄n̄ gen̄
 ḡnalissimū ē sup̄ qd̄ nō est aliud sup̄uicēs gen̄. Sp̄ealiss/
 suma ē sub q̄ nō erit alia inferior sp̄es. Intermedia sunt
 ḡna 2 sp̄es ad aliud qd̄ā 2 ad aliud sup̄ra. i. cōparā. Sic
 autē. Declarat̄ suā cōclusiōem dupl̄r. p̄mo talit̄ exēplo in
 p̄dicamēto substātie. Substātia ē p̄mū gen̄ sub q̄ cōti/
 net̄ corp̄ sub corp̄ corp̄ aiatū. sub q̄ aial̄ sub aial̄ aial̄
 ratiōnale sub quo homo sub homine vero Socrates et
 plato 2 qui sunt p̄ncipales homines. Inter ista autem
 substātia est generalissimū. quia est genus soluz̄. 2 non
 sp̄es. homo vero est sp̄ealissimum quia est solum sp̄es 2
 nō genus. Intermedia autē sunt genera 2 sp̄es. Corp̄
 em̄ est sp̄es substātie 2 genus aiatū corp̄is. Corp̄ aiatū
 tum ē species corp̄is 2 genus aialis. Animal autē est spe/
 cies corp̄is animati 2 genus animalis rationalis. Sed
 animal ratiōnale est species animalis. genus autem hoīs
 homo autem est species animalis ratiōnalis. nō autē gen̄
 p̄ncipalium hominum sed solum species. p̄bat̄. q̄ om/
 ne quod̄ primum est ante indiuidua est species solum
 et nō gen̄. (Quare eodē) Infert̄ ex dīctis q̄ daz̄ corre/
 laria. p̄mū correlariū est. q̄ sicut substātia est gen̄ ḡna/
 lissimū q̄ nihil est sup̄ eā sic hō ē sp̄es sp̄ealissima cū
 nō habeat̄ post se sp̄em sed solū indiuidua v̄t̄ socrates
 et plato. Illa autē q̄ sunt in medio sunt sp̄es eorum que
 sunt sup̄ ip̄a 2 ḡna eorum q̄ sunt post ip̄a. Extrema
 vero. P̄nit̄ sc̄dm̄ correlariū dīctēs. q̄ ideo intermedia
 h̄nt̄ duas habitudies. v̄nā sc̄z̄ q̄ est ad sup̄iora fm̄ quas
 dīcunt̄ sp̄es 2 v̄nā que est ad inferiora fm̄ quā dīcuntur
 genera. Extrema autē habet̄ v̄nā habitudinem tātam
 Nā ḡnalissimū h̄z̄ bitudine ad inferiora cū sit gen̄ oīm
 inferiorum. sed non habet̄ habitudinem ad sup̄iora
 cum sit supremum 2 primum p̄ncipium. Sed species
 lissimum habet̄ habitudinem ad omnia sup̄iora quo
 rum est species sed non habet̄ habitudine ad inferiora

sed dicitur species superiorum et etiam inferiorum di-
uersimode quia est species indiuiduorum velut ea, con-
tinens superiorum autem velut que ab eis continetur
(Determinant ergo) Ex istis inferunt definitiones duas
generalissimas et tres specialissimas et unam intermedio-
rum. prima definitio generalissimi est generalissimus
est quod cum sit genus non potest esse species. Secunda
generalissimum est supra quod non est aliud superue-
niens genus. Prima definitio specialissimi est specia-
lissimum est quod cum sit species non potest esse genus
Secunda specialissimum est quod cum species non di-
uiditur in species. Tercia specialissimum est quod de
pluribus et differentiis numero in eo quod quid sit predi-
catur. sed definitio intermediorum est hec. Interme-
dia sunt genera et species ad aliud quidem et ad aliud
sumpta ut agamenon. declarat predicta conclusionem a
simili per coordinationem civilem. quia in coordinatoe ci-
uili aliqis est ita pater quod non filius ut iupiter. aliqis ita fili-
us quod non pater ut agamenon. Alii sunt patres et filii res-
pectu diuerso sicut arides pelopides et tantalides
ergo a simili in coordinatoe predicamentali aliqis ita
erit genus quod non species et aliqis ita species quod non gen-
us et aliqis erunt genera et species respectu diuerso. Et
nota per isto exemplo quod in genealogia regum grecorum A-
gamenon fuit filius Atrei et non fuit pater alicuius Atrei
us pro fuit pater agamenonis et filius pelopis. Pelops
vero fuit pater atrei et filius tantali. Tantalus vero pa-
ter fuit pelopis et filius iouis. Iupiter vero omnium fu-
it pater primus et nullius fuit filius. et istud est poeticum
Nam secundum Aristotelem non est dare primum hominem
neque secundum fidem iupiter fuit primus sed adam (Sed si fa-
milias) Ponit dissimilitudinem inter istas coordina-
tiones ne aliquis credat quod sit omnino simile. Nam in
familias id est in coordinatoibus civilibus omnia res-
dicuntur ad unum primum ut puta ad iouem si in gra-
uis et species. non sic se habet id est in coordinatoibus pre-
dicamentali pluribus coordinatoes non primum reduci ad unum
principium. nam si reducerent ad unum principium ma-
iorem hoc esset ad ens sed hoc non. Probat primo sic. quia
ens non est unum commune genus omnium ergo. Ante
cedens probat primo quod dicit Aristoteles in predicamentis
quod decem genera sunt decem rerum prima principia. Probat
secundo hac ratione quod si ens esset genus ad omnia predicame-
ta. omnia dicerentur entia uniuoce sed consequens est falsum
ergo. falsitate consequentis probat duplici primo sic. quia si
quis omnia entia vocet equiuoce inquit et non uniuoce
nuncupabit. Secundo sic. quia ens predicatur solum secundum nomen et
non secundum dissimilitudinem rationis que est secundum nomen predicatur equiuoce
(Decem enim) Ista est tertia pars principalis in qua autor
remouet dubium dictum est enim quod sunt tamen decem generalissi-
ma. possit forte aliquis credere quod tamen essent decem specia-
lissima. Et dicit quod decem sunt generalissima. specialissima
pro sunt in numero quodam sed non ita diffinitio. id est de-
finitio seu nobis cognito. Indiuidua autem que post specialis-
sima sunt infinita sunt hoc est in infinitum multiplicari
possunt ideo merito descendentes a generalissimis ad
specialissima iubet plato quiescere. Nam descendente a generalis-
simis ad specialissima oportet diuidere specificis differen-
tiis sed ultra specialissima non sunt diuine specificis. Præter
etiam quia sicut idem plato inquit infinita relinquenda
sunt ab arte. neque horum potest fieri disciplina. sed
indiuidua sunt infinita ergo etc. (Descendentibus igi-
tur) Ponit autor quatuor conclusiones. prima est de-

scendentibus ad specialissima necesse est diuidentes per
multitudinem ire. descendens enim a generalissimo ad
specialissima per media semper venit per multitudinem
differentiarum (Ascendentibus vero) Secunda con-
clusio ascendentes ad generalissima necesse est colligere
multitudinem. Nam ascendendo a specie ad speci-
em ascenditur ad magis commune. sed commune sem-
per est collectivum et ad uniuersum diuisum vero sem-
per est quod singulare est. (Participatione enim).
Tercia conclusio est. quod participatione speciei plures
homines sunt unus homo. et unus homo communis
sit plures homines in singularibus. Quarta conclu-
sio que recapitulat predicta est quod dictum est de genere
et de specie quod sit utrumque. et quod genus unum habet plu-
res species. diuisio enim generis semper est in plures
species. Dictum est etiam quod genus predicatur de speci-
e et non solum genus de specie predicatur immo gene-
raliter omnia superiora predicantur de suis inferioribus
(Oportet autem) Remouet dubium. possit enim ali-
quis credere quod sicut genus predicatur de specie. ita spe-
cies de genere. Dicitur quod nec species de genere sibi proxi-
mo nec de superioribus predicatur. Non enim con-
uertitur predicatio istorum. quia oportet equa de equis
predicari. ut hincibile de equo. et maiora de minoribus
ut animal de homine. minora vero de maioribus mi-
nime. non enim animal est homo sicut homo est animal
(De quibus autem species) Inferunt tria correlaria. pri-
mum est de quocumque predicatur species de illo predi-
catur genus illius speciei et genus illius generis usque ad
generalissimum quia si socrates est homo et homo est ani-
mal et animal est substantia verum est dicere socratem esse
hominem et animal et substantiam. semper enim superiora de inferiori-
bus predicantur. Secundum correlarium spes predicatur de indi-
uiduis. Genus autem de specie et indiuiduo. Genera-
lissima autem de genere et de generibus si plura sint ge-
nera subalterna. Tercium correlarium generalissimum
predicatur de omnibus generibus speciebus et indiuis-
uis sub se positis. Genus autem quod est immediate
ante specialissimum de omnibus specialissimis dicitur
et de indiuiduis species vero solum de omnibus indi-
uiduis (Indiuiduum autem) Ista est quarta pars prin-
cipalis istius capituli in qua porphyrius determinat de
indiuiduo. primo ponens definitionem eius. dicens quod in-
diuiduum est quod predicatur solum de uno particulari
Exemplum ut socrates et hoc album et suffronici filius
si solus sit ei socrates filius. unde secundum aliquos primum
exemplum est de indiuiduo determinato. secundum autem
de indiuiduo vago et tertium est de indiuiduo circum-
locuto (Indiuidua ergo dicuntur) Autor describit in-
diuiduum per accidentia que ducunt nos in cognitio-
nem ipsius indiuidui dicens indiuidua que dicuntur hinc quod per
particularibus consistit uniuersumque illo. quarum collectio nunquam
in alio eadem erit. unde non est intelligendum quod autor
velit diffinire indiuiduum per ea et quibus componitur ma-
gis per accidentia que circumstant et quo ad nos dis-
tinguunt unum indiuiduum ab alio. ita quod per huius
modi proprietates nos arguimus distinctionem unius
ius indiuidui ab alio. Unde dicit quod proprietates Socratis
nunquam in alio particulari sunt eadem. sed proprietates
hominis in communi sunt eadem in pluribus particu-
laribus hominibus in eo quod homines Que autem sunt
proprietates indiuidui dictum est in summis. conti-
nentur enim in his versibus Forma figura loci stirps et

apertates autē hominis in cōmuni sunt risibile flebile et hic non loquitur auro: de indiuiduis accidentium sed solum de indiuiduis substantie. Conueniēt igit infert correlarie q̄ indiuiduum continetur sub specie tāq̄ p se ifert^o sub suo superiori et spēs eodē mō s̄ genere 2 sic gen^o est q̄ dā tōnū respectu sp̄i 2 indiuidui est ps sp̄i Sed species est totū 2 ps q̄uis diuersimode qz ē ps alterius scz generis sed est totum respectu alterius scz indiuiduis De genere quidam finaliter recapitular que dicta sunt a principio tractatus vsqz ad locū dicens de genere quidā 2 spē quid sunt 2 qd generalissimū 2 quid specialissimū 2 q̄ genera 2 spēs sunt eadez h̄ est que s̄ simul genera 2 spēs siue genera subaltina 2 que sunt indiuidua 2 quot modis genus 2 spēs distant sufficiēter dictū ē. ex isto textu sequuntur quatuor

Primum est q̄ vnū correlatiuoz ponit in diffinitōe alterius 2 eodē modo de em q̄ qz ista sunt alicui^o scz ad iūctē necārio est in rōnibus. I. diffinitōibus vtriusqz vtriusqz vñ vnū genus est alicuius genus 2 spēs alicui^o spēs ideo sunt relatiua 2 ex h̄ sequit q̄ q̄cūqz cognoscit vnū relatiuoz distinet cognoscit 2 reliquū. qz noticia diffinitiuā est distincta 2 vnū istoz diffinit^o p̄ reliquūz Secūdo sequit q̄ in generibus generalissimis nō ē deuenire ad vnū p̄mū genus. 2 q̄ decē genera nō sunt decē termini vocales scriptibiles vel metales s̄ s̄ decē rerū p̄ma p̄ncipia Et vltimus fm̄ intentionez porphirij ens est equo cū 2 nō vniuocū Et ad h̄ pbandūz allegat autoritatē non aristotilis. eo q̄ in nullis libris eius reperit s̄ potius platonis quē in maiorē pte illius libri in sequit. nec opz exponere istā autoritatē neqz rōem sic dicit franciscus. eo q̄ illa expositio corripit textū. qz dicit q̄ solū nomē ens est eis cōe 2 nō diffinitio fm̄ illd nō quō tñ hoc sit intelligēdū 2 an in hoc passu autoritas por. sit recipienda postea patebit Dicit tñ h̄ franciscus. dicere ens esse equo cū 2 dicere decē pdicamenta entia appellari videri oppositūz in adiecto. qz q̄cūqz plū numero enūciant h̄nt cōe illud qd tali noie significat 2 ideo nō dicimus in equo cū aial verū 2 al pictūz esse duo aialia s̄ duas aialis acceptiōes et ita decē pdicamenta nō eēt decem entia s̄ decē entūz acceptiōes Et hoc p̄firmatūm p̄mo qz illa q̄ s̄ diuersaz rōnū inq̄ntū talia nō numerant. sicut hō 2 azinus inq̄ntum talia non sunt duo hō 2 azinus Tum secūdo qz illa que numerat inq̄ntū numerant sunt vnus rōnis sicut hō 2 azinus dicuntur duo animalia 2 duo corpora Tum tertio qz vbi s̄ plures entitates ibi ē entitas 2 entitas 2 p̄ p̄ns entitas est iterata Si autē scda nō eēt eiusdem ratiōis cū p̄ma tam non esset entitas iterata s̄ alia noia incepta Tum quarto. qz in ordine decē pdicamentoz entitas p̄ prius de substantia dicit 2 p̄ posterius de alijs vt oēs p̄cedūt. ratio autē entis non pōt esse in aliq̄ p̄ prius nisi in alio eadē fuerit poster^o. alioquin si alia ratio esset in posterio tam ista non esset poster^o in vno q̄ in alio Tertio sequit q̄ omnū indiuiduoz idistinctoz fm̄ speciem est vna natura specifica. qz dicit q̄ spēs est collectiua multoz in vnā naturam 2 ex hoc sequit q̄ vnitas specifica non solū est in anima s̄ i rex natura Secūdo sequit ex eodē q̄ spēs indistinctarum fm̄ genus est vnus conceptus realis circūscripto ope nostri intellectus qz dicit q̄ genus est magis collectiū multoz in vnā naturā q̄ spēs Tertio sequit ex eodē q̄ p̄cipa tione speciei plures hoies s̄ vnus homo in spē Quarto sequit ex eodē q̄ vnus homo eōis est plures hoies

quia vnus fm̄ speciem diuiditur in plures fm̄ numerum 2 illa vnitas specifica 2 generica est in natura circūscripto ope intellectus Quarto sequit q̄ quicquid est superius superiore est superius inferiore. 2 quicquid est inferius inferiore est inferius superiore. nam de q̄buscūqz qz pdicatur species de his necessario et speciei genus 2 generis genus vsqz ad generalissimū Ex eodē sequitur scdo q̄ qd quid est maius maiore est maius minore et quicquid est minus minore est minus maiore Tertio sequit ex eodem q̄ quicquid est prius priore et plus posteriore et quicquid est posterius posteriore est posterius priore Quarto sequit ex eodem q̄ quicquid continet prius prius contentum et quicquid continet a contento continetur a continente et fm̄ istū modum sumit hoc regula Quicquid est causa cause est causa causati

Querit Sexto. vtz diffinitōes speciei sunt p̄uenienter assignate Arguitur primo q̄ nō qz hec diffinitio spēs est qd pdicatur conuenit generi. nam genus pdicat de pluribus differentibus numero in quid. q̄ male est assignata Assumptum patet qz de quocūqz dicit inferius qd dicitur dicit etia superius eius Secūdo sic. eius dē rei nō sunt plures diffinitōes ex sexto topicoz. sicut nec multe essentia qz sic non esset diffinitibilis. si autē species p̄uenienter diffinit a por. hac diffinitio. spēs est que ponit sub assignato genere alia nō erit bona Tertio sic. accidens predicatur in quid de pluribus differentibus numero. et tamen non est spēs. q̄ Quarto sic ista diffinitio conuenit diffinitioni. ipsa em predicatur de pluribus differentibus numero in quid. q̄ Quinto sic. species inq̄ntum species non habet ordinem ad inferiora sed solum respicit superiora sub quibus continetur tanq̄ ps subiectiua. q̄ non debet diffiniri per pdicari de pluribus Et p̄firmatur qz esse predicabile 2 ee subijabile sunt opposita que non insunt eidem. q̄ non debet diffiniri per pdicari si dicitur q̄ relatiue opposita bene possunt inesse eidē respectu diuersorum licet non respectu eiusdem Contra quia sequeretur q̄ idem poster referri ad plura quod negat plus quinto metaphisice

Inoppositum est porphir^o in textu Pro solutione illi^o questionis soluende sunt quinqz questiones p̄iales.

Questio prima. vtrum modi speciei sufficenter sint assignati Pro cuius solutione. Attende primo qz autor hic non curat enumerare modos speciei nisi q̄ sunt ad p̄positum. licet em̄ species possit accipi pro accidente generali et pro similitudine rei et pro actu quo aliquid cognoscitur et p̄ aromate Isti tamen modi nō deseruiūt ad p̄positum sed solum ille modus quo species accipitur pro forma. accipiendo formam vt est speciositas naturalis consistens in debita commensuratione et proportione membrorum et ab illa dicitur alijs quōs formosus Attende scdo. qz tranlanum est hoc nomen species ad vsum phisicorum. vñ dicitur topicoz omnes transferentes se fm̄ aliquam similitudinem se transferunt. sicut autē in ciuilibus species dicitur formositas vel pulcritudo que venit ab actualitate sic etiam species logica dicitur pulcritudo. quia in ea potentialitas generis est determinata vltima actuali

tate formali. non enim est amplius in potentia formali
 rido dicitur species atomica id est indivisibilis. Sed
 differunt in hoc. qz species civilis est in eo cuius est si
 cut accidens in subiecto species vero logica sicut ps
 subiecta in suo toto vel sic totu vlt in sua pte Attende
 tertio qz alpbora b^o z auicena circa presentem textum
 inducunt istam difficultate cu due sint assignationes spei
 qz vna est spei specialissimi. z alia subalterne ad quam
 illaz sit no^o spei pus translata a similitudine illa. qua
 spes de vniuersaliusqz forma vel formositas circa quaz
 difficultate dubitas inuenit auicena. ad qua pmo sig
 nificandu sit translata no^o spei Spes ei subalterna que
 subassignato genere ponit Et de qua genus in eo qz qd
 sit pdicaf. pmo occurrit descendentib^o a genere genera
 lissimo. in illo enim descensu subalterna spes est ad qua
 pmo format z distinguit gener^o potetia z sic videt p^o
 occurrere spes subalterna z ita nome species pmo tras
 lati e ad illa Et pfirmat cu ista traslatio fuit p intel
 eta. cui pmo occurrit spes subalterna. videt qz nomen
 spei pus translata sit ad ipam In oppositu huius tu e
 qz formatio potentie generis no est ppleta nisi in specie
 specialissima Illud em qd est formatu in spe subalter
 na adhuc est in potentia ad vltimioru acti. qz sua natura
 no hz plena formositate. illud aut ad cui^o similitudinez
 transferit spes. e pfecta rei pulcritudo siue speciositas
 videt qz h nome pus transferat ad spes specialissima. qz
 pfecti sui generis z potentie hz formatioem Ine has
 roes dubitare se de auicena quid hoz possimum di
 cat Et subdit qz vtruzqz p ronabiliter sustineri fm in
 ductas roes Attende quarto qz licet dia naturaliter
 pcedat spes cu sit ei pncipiū pstrutiuū. tu po. p^o co
 uenient determinat de spe qz de dia ppter duas causas
 Prima est qz spes est correlatiū gener^o z diffinit p ges
 nus Secda qz spes hz pfectiore mo du pdicandi. eo qz
 pdicaf in quid. dia po in quale

Dic primo

licet sint multi mo^o di species. ille tu q ponit
 in textu sufficit ad cog
 nitione spei logice Na nullus est mo^o spei qui tantaz
 similitudine habeat cu specie logica sicut ille qui posit^o e
 Dic secdo fm irerone dm alberti. q no^o spei prius
 translata est ad spem specialissima. na traslationes fm si
 militudinez fieri dnt. z qz spes specialissima simpliciter
 maior hz similitudine cu specie in civilib^o z naturalib^o
 sequit q no^o species pus traslati est ad ipsam Un spe
 cies subalterna aliqd hz potentie nec tota deducta est
 ad species dignitate et actualitatez sicut spes specialis
 sima Et cu de q spes subalterna pus occurrit descende
 tibus hoc nihil facit ad traslatione nois. qz traslatio
 no fit p roem diuisionis. nec etiā p roem resolutois vl
 etiā ppositois sz p sola roem similitudinis Sz ro simi
 tudinis planū est q pus transferat ad spem specialissima
 z posterior ad spem subalterna Dic tertio qz pueni
 ter autor pus determinat de spe qz de dia z hoc patet
 ex dictis

Questio

secda vtz in vno qz pdicam^o sunt
 qda generalissima Pro cui^o so
 lutione Attende primo qz vnu
 qd qz pot teneri distributue z collectiue. z pdicamen
 tu pot teneri p toto ordine pdicametalī vel p pncipio
 illius ordinis Et generalissimū pot exponi affirma
 tiue vt idē est q generale z cu alio generalius. z nega
 tiue vt idē est q generale z nihil eo generalius Attē
 de secdo qz coordinatio dz arbor ad similitudine arboris

naturalis. na sicut in arboze naturali sunt radice trūc^o
 z rami. sic etiā in hac coordinatōe Haz directa linea
 se habet vt trūcus. dē po vt rami. z genus generaliss
 mū est radice qntū ad esse qdditatuū. individua po
 qntū ad esse exne. magis ar exēplificat autor de coor
 dinatione pdicamēti substātie. eo qz genera z spes sub
 stantie sunt nobis notiores qz genera z spes alioz pdi
 camentoz Attende tertio qz media in hac coordi
 natōe sunt media p pncipationem actiuā z passiuā
 qz pncipant sua supiora fm suā totā essentia. z p pnci
 pationem passiuā inferior qz pncipant ab eis. no tu hz
 oio media p pncipatōem sicut colores medij. sunt em
 posteriores vtroqz extremo sz bec media sz poza vni
 extremo z posteriora alteri extremo. Et etiam bec me
 dia sz in extremis essentialiter sz colores medij sunt so
 lū in extremis extrinsece z causaliter Attende qro
 qz sensibile in arboze accipit actiue valens tm se aptū
 natū sentire z quib sensibilitas sit pna passio aialis.
 tu sensibile ponit p dia nobis ignota Et corp^o aiatuz
 no ponit ibi vt est qdā pplexū. qz sic no est genus sed
 diffinitio sz ponit ibi vt est vnu no^o ppositū vel vt cir
 cūloquit nobis vnu genus innotiatū Eodē mo dice
 ref de aiali ronali. si al ronale esset genus hois Et die
 simistri later^o licz sint forme positue. tu notant nobis
 puatiuis. eo qz no habemus noia imposita ad scandū
 illas formas positiuas vl ad denotandū oppoes. quā
 hnt cu alijs Ponit aut die in coordinatōe pdicamen
 tali indirecte z tāqz rami. ppter tria qz exēit a pte ge
 neris Et sunt extra natura z essentia generis z oia po
 sita in recta linea excepto genere generalissimo sz ppo
 sita ex genere z dia. die aut no sunt pposite sz sunt
 pliciter simplices Na si eēt pposite tū haberēt ptes
 essentielles p quas possent diffiniri qd est ptra boetiū
 dicentem qz sola spes diffinit Et ex h sequit qz die no
 pnt puenire in aliquo qdditatiue quib coueniant in
 aliquo denominatione capiēdo generaliter dnominatō
 uez pro eo qd neqz est equoū neqz ps essentialis eius
 de quo pdicaf Secdo sequit qz die dnt a seimice se to
 tis obiectiue qz no pueniūt in aliquo qd diratiue Se
 quit tertio qz die inferiores dextri lateris no includūt
 qdditatiue deas supiores. nec etiā p se sz bñ denotatie
 Sz die inferiores simistri lateris nullo modo includūt
 differentias superiores. falsum em est dicere qz omne in
 animatum est in corporeum vel qz irrationale inanē
 matum Et huius ratio est qz differētia inferiori simi
 stri lateris non diuidit genus constitutum per differē
 tiam eiusdem species quod facit dia dextri lateris.

Dic primo

in vno qz pdicamē
 to. i. coordinatōe pres
 dicamentali est tm vnu
 generalissimū Dic secdo qz in vno qz pdicamē
 to sunt quedam generalissima si vnoquoqz non teneat
 distributue sed collectiue Na in pdicamento sub
 stantie solū est vnu generalissimū z similiter in alijs. vtz
 tota tamen collectione pdicamentozum sunt quedā
 generalissima. z hoc accipiēdo generalissimū p pnci
 pio coordinatōis z exponēdo illum suplatiuum nega
 tiue Dic tertio qz predicta po. coordinatio sufficie
 ter est assignata excepto hoc solo qz ibi ponit animal ra
 tionale pro genere hominis z rationale mortale p diff
 ferentia nam animal rationale conuertitur cu homi
 ne Et si queras vtrum in vnoquoqz pdicamento ex
 strema habeant vnam habitudinem tantum Dico qz
 sic nam generalissimū tm habet vnam habitudinem

minatū 2 aliū indeterminatū Sed intellect⁹ certus de de vno et dubius de alio habet pceptū determinatū illius de q̄ est certus. et indeterminatū siue dīsiūctum illi⁹ de quo est dubi⁹. ergo h3 aliū pceptū de quo est cert⁹. et aliū de quo est dubius. Sed ptra istā rō/ nez arguit q̄drupliciter. Primo sic. possum esse cert⁹ q̄ canis currat. et dubitare an canis latrabilis vel be lua marina currat. ergo canis est vniuoctū. Secundo sic. aliq̄s p̄t esse certus de sanitate q̄ inest. et dubitare vtrūq̄ inest vniue vel animi mali. Si sanitas vniuoce inest vniue et aīali. Tercio sic. q̄ p̄ hi fuerūt certi q̄ aīa in format corpus. et tñ dubitauerūt vtrū aīa esset corp⁹ vel spūs. ergo corpus et spūs esset aliquod vniuoctū. Quarto sic. p̄ hi fuerūt certi deū necessarie eē. et tñ dubitauerūt vtrū esset finitus vel infinit⁹. et nō necesse eē est vniuoctū ad finitū et infinitū. ergo rē Ad primū dicendū. q̄ ibi nō est certitudo nisi de voce. p̄ hi autē fuerūt certi in nō solū de voce. sed de conceptu vno. ad quē significandū vox est imposita. Ad scdm dī. q̄ licet sanitas sit qd vniuoctū. nō tñ vniuoce inest vniue et animali. nec est de hoc certitudo realis. sed solū vocalis. Ad terciū sicut dico. q̄ nō fuerūt certi de aliq̄ pceptu specifico. sed de illo pceptu quē habuerūt de anima. et iste pceptus vt sic erat forte vniuoct⁹. Ad q̄rtum dicendū. q̄ pceptus q̄ est necesse esse nō h3 ordīnem essentialē ad finitū et infinitū. Possum em̄ cognoscere aliq̄ pceptū esse finitū. dubitando an sit necesse esse vel nō. Et sic ergo dicendū est q̄ oportet istuz pceptū de quo est certitudo qd dicitur et essentialit̄ includi in illis de quibus est dubitatio. Secūdo probatur sic. in equiuocis nō est p̄radictio. sicut patz in p̄mo elenchoz. et p̄mo periarmentis. sed ens et nō ens p̄radictio. igit rē. Vnoz p3 ex p̄mo phisicoz. vbi p̄hs reducit p̄menidē ad hoc incoēntēs q̄ nō ens sit ens. et p̄sequēs p̄radictoria de eodē verificat rē. Et hoc rō est logicalis. Tercio sic gramaticalit̄. nullū equiuocū p̄t determinari p̄ aliq̄ additum ad aliq̄ certū suppositum. sed ens p̄t sic determinari. ergo rē. Quarto patz. q̄ equiuocū actu impoitat q̄libet suū significatū. sed omne determinabile est indifferens ad hoc et ad illud. Vnoz patz q̄ aliter ens albū nō est magis determinatio. q̄ cuz dicit ens absolute et sine addito. Quarto sic. hec p̄sequētia est bona. hō ē substantia. ergo hō est ens. q̄ aīa nō p̄t esse verū sine cōsequēte. sed in equiuocis nō est p̄na. q̄ nō hnt opposita. in omni autē bona p̄na ex opposito cōsequētis inferit oppositū antecedentis.

Dic p̄mo q̄ ens est vniuoctū vniuoctatione logica probatur sic. quia illud quod dicit aliq̄ quē vni pceptū realē vel scdam intentionem intellectā sub aliq̄ intentione logica est vniuoctū vniuoctatione logica. sed ens ē h̄mōi. q̄ rē. Vnoz p3 ex diffinitione vniuoctationis logice. Vnoz p3. q̄ ens cōiter sumptū non p̄cipit sub intentione generis vt dīe. vt alteri⁹ q̄ncz vniuz cōcipit tñ sub intentione vltis p̄cretiue accepti. Est em̄ ens maxime vlt. vt habet 3°. metaph.

Dic one phisica. neq̄ in p̄mo gradu vniuoctationis. nec in scdo. Patet sic. q̄ pcept⁹ entis cōiter sumptus nō est vna natura in re. q̄ nō est vnus vniuoctatione phisica. Quis p̄bat. q̄ pceptū entis subij

cūctur oīa entia de quibus manifestū est q̄ non dicūt vnā naturā. Et etiā ens nō descendit in sua inferiora fm eūdē gradū p̄fectōis. nec fm eūdē modū essendi nec fm eūdē ordīnem. eo q̄ suba est p̄fectior et p̄ior 2 p̄fectiorē h3 modū essendi quolibet accūte.

Dic Tercio. q̄ ens non predicat vniuoce et eq̄ uoce de p̄mis passionib⁹ et vltimis differētijs. Patet sic nā vltime dīe sunt p̄is mo diuerse. sed in p̄mo diuersis nihil qd dicitur in eludif. q̄ Vnoz p3. q̄ si aliq̄d icluderet qd dicitur tūc ipsa differret in aliq̄ et in aliq̄ p̄uenirent. 2 sic essz p̄cessus in infinitū. nec ille essent vltime dīe. Sed de passionib⁹ p3. Nā subiectū est extra essentia passio nis. et predicat in scdo mō dicendi p̄ se de ipsa. q̄ nō p̄ dicat qd dicitur. Et p̄dictis p3 facilliter quō ens ē vniuoctū et quō nō. Et possent hic adduci plures autoritates et rōnes q̄s eā breuitatis vltz ad ea q̄ sequitur retineo. Patet etiā qd sit dōm ad autoritatē p̄or/ phirij. Posset em̄ dici et ad p̄or/ ph. et ad boerij q̄ p̄ma facte vident dicere q̄ ens est equiuocū. q̄ ipsi hoc intelligūt de equiuocōne phisica et nō logica. Et si dicas. p̄or/ phirius logicus fuit. et similiter boerij. Dīci posset q̄ multa dicūt in logica non logice. Et ad rōnem p̄or/ phirij dōm est. q̄ licet rō p̄dicamentalis sit diuersa. rō tñ trāscendens est eadē. Vel sic breuit̄ dicat. q̄ p̄or/ ph. nō loquit fm p̄riaz opinionē. sed fm opinionē platonis vel alicuius alteri⁹. non em̄ loquitur fm opinionem aristotelis. eo q̄ aristoteles in q̄rto metaphi. dicit ens predicari de plurib⁹ et nō equiuocē. Et si queras vtrū ens sit gen⁹. Dico breuiter dīmissa opinione buridani. q̄ dicit ens esse genus fm intentionē aristoteli. q̄t p̄uertibile cū genere subiectiue. nō tñ ad decē p̄dicamēta. Q̄ ens nō est gen⁹ patz sic. q̄ ens predicat in qd de oīb⁹ generib⁹. ergo nō est genus. Confirmat. q̄ gen⁹ d3 habere dīas q̄ sunt extra ratiōnē et. sed nihil est qd rōnez entis subterfugiat. ergo nō h3 dīas. et p̄ p̄is nō est genus. Patet tercio autoritate aristoteli. 3°. metaphi. dicentis q̄ ens nō est genus. Patet q̄rto. q̄ nullū illimitatū et infinitū est gen⁹. nec reponibile in genere. ens autē est infinitū et illimitatū. ergo ens nō est in genere.

Quarta. Vtrū hec p̄p̄ sit p̄cedenda participatione sp̄i. plures hoies sunt vn⁹ hō. Ad quā respondēt aliq̄ q̄ nō. q̄ ex hoc sequeret q̄ plures hoies essent vn⁹ hō. et p̄ simplicē p̄uersionē vnus hō esset plures hoies. qd est falsū. eo q̄ p̄radictoriū et est vtrū. Nā null⁹ hō est plures hoies. Sed in oppositū est p̄or/ ph. dicens. q̄ plures hoies sunt vn⁹ hō participatione sp̄i. hoc est p̄ participationem vni⁹ nature cōmunis. Dic q̄ breuiter fm intentionem doctōris subtilis q̄ dicta p̄positio est vera. Pro cuius declaratōe attēsdendū. q̄ vn⁹ p̄t capi dupl̄r. Vno^o cathegoretice. 2 sic est dīa entis. et sic de eo loquit aristoteli. q̄nto metha phisice ponendo q̄tuor modos eius. scz vni numero. vni sp̄e. vni genere. et vni p̄portōe. Et vnuz illo mō acceptū vniuoce se h3 ad p̄dictos modos. vel saltē se h3 ad ista q̄tuor: sicut ad simpliciter et p̄m qd. qd patz q̄ q̄nto metaphi. dicit q̄ ad vni numero sequit vni sp̄e. et ad vni sp̄e sequit vni genere. et ad vni genere sequitur vni p̄portōe. nō autē econuerso. et sic aliquo mō rō vnus est vniuoctū illis. q̄ in equiuocis nō est p̄na

vnus ad alter. Unde analogia vel ordo non excludit vnivocatione. Alio accipit vn' sine theorematice. et sic dicit modū intelligēdi terminū p supposito determinato. indeterminate tñ. Ex hac diffinitione sequitur qd si vn' capiat cathegorematicē. tūc ppo est distinguenda penes equocationem vn'. Et in tribus primis significatōibz est simpliciter vera. pro q̄ta autē est falsa. vtpura capiēdo pro vno numero. falsum enī est dicere qd participatōe sp̄ci plures hoies sunt vn' hō numero. Et cū sic arguit. analogū p se positū stat pro suo significato principaliori. q̄ vn' stat sp̄ pro vnitare numerali. Dōm est qd hoc hz veritatē qm̄ an alio q̄ est p se positū. hoc est sine determinatōe. vn' autē in predicta p̄pone sumit cū determinatōe diminutē q̄ est participatōe sp̄ci. Et p hoc p̄ 3o ad argumētum alioz vbi p̄mittit fallacia fm̄ qd ad simpliciter. Hāz vnus hō participatōe sp̄ci est dictum fm̄ qd. et vnus hō est dictū simpliciter. Si autē vnus capiat sine theorematice. tūc posset forte dici ppo simpliciter falsa. nā vnū suppositū hois nō est plures hoies. nec plures homines participando sp̄m̄ sunt vnū suppositū hominis. Sed hoc ppo vnus hō cōis vt plures hoies in singularibus est vera ad hūc sensum. vnus et idē hō in sp̄e plurificat et diuidit in multa singularia.

Questio Quinta. vtrū diffinitōes indiuidui sint a porphi. sufficient assignate Pro cui' solutio attende primo qd duplex est indiuiduū. scz vagum et determinatū. Indiuiduū vagum est singulare determinatū significatū indeterminate. et hoc fit p signūz particulare additū termino p̄muni qd significat naturā p̄tractā ad suppositū indeterminate. vt aliq̄s hō. aliq̄s aīal. Sed indiuiduū determinatum est natura p̄tracta certis p̄ditionibz indiuiduātibz ad determinatū suppositū. Et tale est q̄druplex. scz notariōne. demonstratōne. suppositōe. et circūlocutōe. Si militer indiuiduū vagū est q̄druplex. scz sp̄alissime vt aliq̄s hō. et generis subalterni. vt aliq̄s aīal. et generalissimi. vt aliq̄ substantia. et transcendēs. vt aliq̄s ens. Attende secūdo. qd prima descriptio indiuidui sic debet intelligi. Indiuiduū est natura predicabilis d vno solo vnioce. sic scz qd nō de pluribz. Unde licet intentio indiuidui p̄cretiue designata predicet in qd p̄dicatione sp̄ci de omni sc̄da intentione indiuidui cōcretiue designata. vtpura de hac et illa q̄ differūt solo numero. tñ prima intentio predicatur de vno solo. Unde p̄dicatio significata p̄ illā diffinitionē d̄z exerceat in primis intentōibz. et nō in sc̄dis. Ex hoc patet qd illa p̄positio indiuidui est indiuiduum. p̄r habere multos sensus. sicut dicitur est de alijs. Attende tertio. qd ex sc̄da diffinitione indiuidui videt̄ haberi qd p̄cipiū indiuiduatōis sint septem accētia indiuiduanria quoz accidētū collectio nūq̄ in alio eadem erit q̄ p̄tinentur in hoc metro. Forma figura locus stirps nomen patria tempus. Et possent assignari plura. vt pura pars parens. licet enī aliq̄ istoz. possent reperiri eadē in diuersis. nō tñ oīa. Dicit̄ tñ aliq̄ qd porphi. qd illas p̄prietates nō vult intelligere aliq̄ accētia. sed vult intelligere hecēitates et dīnas indiuiduales. Sed qd boetius in p̄mento. et autēna in q̄nto metaphisice vident̄ hoc idē dicere. videt̄ qd p̄sent ex septē p̄prietatibus. Ideo oportet hoc intelligere qd nō sint

p̄ntipia indiuiduatōis a porphi. scz a posteriori quo ad nos. Nam p̄ accētia q̄ nobis adueniūt distinguim' vnū indiuiduū ab alio. sed hoc non est a priori. Qd autē vnū indiuiduū nō distinguit a priori ab alio indiuiduo p̄ aliq̄d accētis. siue illud accētis sit q̄ntitas. siue materia signata quātitate siue existentia actualis siue relatio ad agens probat q̄drupliciter fm̄ doctores subtilē. Primo sic. substantia est cā oīm accidentiū et nō p̄r causare nisi indiuiduata. q̄ cū cā inq̄tum talis precedat effectū. ipsa substantia ante omne accētis erit indiuiduata. Et p̄firmat. qd accētis singularē nō p̄t recipi nisi in subiecto singulari. ergo substantia vt ē receptiua cuiuslibet accētis est indiuidua. et sic nō est indiuidua p̄ ei' receptōem. Secūda rō. qd tot' ordo p̄dicamenti substantie p̄uenit totū ordinē alioz p̄dicamentoz q̄ sunt accētia sed ordo predicamentalis dicit̄ vsq̄ ad indiuidua sicut ad vltima. q̄ indiuidua substantie sunt p̄ora oībus accidentibz fm̄ naturam. Tercia rō est. qd qualis est ordo inter vltia. talis est inter eoz indiuidua. cū ordo essentialis p̄sequat rōnem formale. et tota rō formal' vltis. scz ordine nature i indiuiduo sequit̄ vltia. Et tō cū p̄dicamētū sube ordine eentī ali p̄ueniat alia predicamēta. fm̄ naturāz indiuidua substantie erūt accētibus priora. Quarta rō est. qd qd liber indiuiduū de genere substantie hz esse p̄ se in predicamēto substantie. cū recipiat eius p̄dicationem qd dicitur. si autē foret indiuiduū substantie per accētis. tūc nō p̄ se sed p̄ accētis esset in illo genere. Et p̄firmat qd nullū accidens dicit̄ in qd de indiuiduo substantie. sed p̄stitutiū dicit̄ in qd de p̄stituto. Et iterum substantia nō dicit̄ in qd de aliq̄d accētis constituto ideo relinq̄tur qd indiuiduū de genere substantie si idē indiuiduū p̄ aliq̄d accētis vel p̄ aliq̄d ens p̄ accētis. Ideo dicit̄ doctor solēns qd indiuiduū p̄stitutiū inesse indiuidui p̄ duplicē negationē. scz diuisibilitatis in inferiora et a quolibet alio. ita qd indiuiduū dicit̄ p̄tina p̄tione diuisiōis et p̄tuationez idēp̄tatis ad aliud. Probat sic. qd si diceret vnā rōnez positua 2 nō eadēz quā dicit̄ ens. tūc esset nugatio. dicendo ens vnū. et i quolibet indiuiduo esset entitas addita entitati. qd est incoueniens. Sed p̄ra hāc op̄tionē gaudēt arguit q̄drupliciter. Primo sic. qd p̄ h̄m septimo metaphisice prima substantia p̄ se generat̄ et p̄ se op̄at. ex p̄mo metaphisice. et p̄ hoc distinguit a secūda. cui neutz p̄uenit p̄ se. ergo illa p̄tēt p̄me substantie p̄ illud qd addit supra primā substantiā. sed ista nō p̄tēt alicui p̄ negationē. ergo p̄ma substantia nō addit tñ negationē supra rōnem. Secūdo sic. ex negatōe nō p̄stituit̄ aliq̄d formalit̄ in entitate p̄fectioni q̄ entitas ista p̄tē supposita negatōi. alio q̄n negatio esset formalit̄ entitas que posita est. sed p̄ma substantia fm̄ p̄m̄ in predicamētis est maxime substantia. et est magis substantia q̄ secūda. ergo nō p̄stituit̄ formalit̄ in entitate p̄tē substantie p̄ negationē inq̄tum distinguit a secūda substantia. Tercio sic. de singulari in p̄mo mō dicit̄ p̄ se predicat̄ illud cuius singularē. sed de aliq̄ ente p̄cepto cū negatōe nō predicat̄ p̄ se aliq̄ entitas positua rōne totius subiecti. qd totū subiectū nō est p̄ se vnū. si autē predicat̄ rōne partis tūc nō esset p̄dicatione superioris de inferiori. sed eiusdem de seipso. Quarto sic. qd posita illa duplici negatōe adhuc q̄ reret de illo p̄ qd repugnat oppositū istaz negatōni.

et p quid insunt iste negatōes. et vnde habeat negatō
 q sit hec. cū ipsa sit eiusdē rōnis in sorte. ergo relinq
 tur dicta opinio falsa. Ideo dicit alij q nulla negat
 tio nec aliq accūs est pncipiū indiuiduatōis. sed ip
 sa materia. Et ad hoc adducunt quatuor autoritates
 Prima ē in qnto metaphi. ca. de vno. vbi dicit pbs
 q vnus numero sunt quoz materia est vna. sed qd est
 pncipiū vnitatis est pncipiū indiuiduatōis. Secun
 da autoritas est septimo metaphi. vbi dicit pbs q ges
 nerans generat aliud ppter materiā. calleas inquit r
 soerates diuersa qdē sunt ppter materiā. idē pō spē.
 Tercia autoritas ē duodecimo metaphi. vbi pbat
 aresto. q nō possūt eē plures celi. si plures inqēt essent
 celi vt homines foret pncipiū. qd circa vnuz quo q
 specie. et pncipiū effectiū vniū numero. nō multa. s3
 quēcūq inqēt vniū numero sunt multā hnt materiā
 Et ex hoc vltorius pcludit q pmiū mouēs est vniū et
 p psequēs celū ē vniū. Quarta autoritas est pmo celū
 et mundi. vbi dicit arestoteles. cū dico celū dico formā
 cū dico hoc celū dico materiā. signū est q indiuidu
 ario sumit a materia. Sed in oppositū est arestore.
 scdo metaphi. in antiq trāslatōe dicens. q in funda
 mento nature nihil est distinctū. p fundamētū nature
 intelligēs materiā. q materiā nō est pncipiū distincti
 onis. Nec autoritates ille cōcludūt aliud nisi q mate
 ria q opponit qd dicitur siue forme totū est pncipiū
 indiuiduatōis. eo q ipsa rē pstituit in esse subijcibilī.
 qd est eē materiale. Et ideo dicit alij q fatuū est qre
 re pncipiū indiuiduatōis. cū ois natura sit de se hec
 et p suā formā distincta a qlibet alia natura Sed
 ptra hāc opinione possent fieri argumenta q prius fa
 cta sunt de qd dicitur. et fatuū est disputare ptra eā
 eo q ipsa negat pncipiū ois qd est vlt. et p pns negat
 sciaz haberi posse. Ideo p opinione doctorū subtilis
 Attende qro q qz indiuiduuz dicit illud qd nō ē
 diuisibile in multa. et distinguit ab oī alio fm nume
 rū. hec aut diuisio siue repugnātia diuisionis in ptes
 subiectiuas nō p̄ inesse nisi p aliquid qd est in indi
 uiduo. et vocet illud. a qoz inuenire in indiuiduo a
 siue hecitate p quā sibi repugnat diuisio in partes
 subiectiuas. nō em sibi repugnat diuisio in partes in
 recales vel essentialis. Un sicut aliq sunt primo di
 uersa q sez differūt a se totis. ita videlz q i nullo pue
 niūt. sic in oibus differentibz q sunt diuersa aliqd idē
 entia. oportet inuenire aliq qbus differunt q se totis
 sint diuersa. aliter pcederet in infinitū. et ille sunt vl
 time rōnes vnitatis. et sunt indiuisibilia. Nam sicut
 dñā specifica in spē ē cā indiuisibilitatis in spēs. nec
 est cā prius. qz est illud cui primo repugnat diuisibili
 tas. et p qd vna spēs differt ab alia. ita q vna dñā ē
 primo diuersa ab alia. Sic etiā indiuidua cū sint p
 prie dñā nō pmo diuersa qrenda est cā vnitatis ma
 terialis qua pmo distinguit vniū indiuiduū ab alio.
 et illa vocat differentia indiuidualis Lū aut dñā sit
 q differūt a se singular. et pstat indiuidua p̄prie differ
 re. eo q sunt diuersa aliqd vniū entia. et p̄p̄trea eis cō
 uenit rō dñe. ideo similit iudicādū est de dñā indi
 uiduali sicut de specifica. Nā sicut dñā specifica est
 cā vnitatis specificē. ita dñā indiuidualis ē cā vni
 tatis maioris q sit vnitatis specifica et etiā pfectioris
 Est q dñā in h q dñā specifica est imperfectior eo q
 minorē causat vnitatē q sit dñā indiuidualis. et eti

am dñā specifica pstituit rez in rōne predicabilis. s3
 hec pstituit eā in rōne subijcibilis rō. Et q subiectū
 est materiale respectu predicati. ideo ipsa pōt vocari
 dñā materialis p̄prie loquēdo. licet dñā specifica ali
 quo mō possit dici materialis. qz est pncipiū subijcibilis
 respectu p̄dicati. qz tñ ipsa est vere informatiua
 generis. ideo p̄prie ē formalis. Est em pars diffinitio
 nis et qd dicitur formalis. hec aut dñā nō est qd dicitur
 fm modū qd dicitur tatis siue grad⁹ pfectionis q nō ppo
 nit cū eo cuius est mod⁹. et etiā est extra essentialē

Dic pmo

Dic secūdo q indiuidua de genere substantie p ac
 cidētia a nobis distinguūtur Hoc p3 autoritate por
 phirij boe. decij. et marij Dic tercio. q indiuiduū i
 p̄prio genere nō p̄t diffiniri alia diffinitioe a diffinitio
 one spēi. Patet sic. qz si diffiniret alia diffinitioe. illa nō
 possit dari nisi p spēm et dñā indiuidualē. sed eas
 lis dñā nō dicit qd dicitur. sed modū pfectōalem qd
 dicitur siue modū intrinsecū. Diffinitio aut qd dicitur
 dicitur debz p̄stitui ex genere et dñā q sunt diuersē qd
 dicitur. g. Dic quarto q dñā indiuidualis nō est
 de rōne spēi. sed est extra rōnem eius. nec est de quid
 dicitur indiuiduū. licet sit qdam modus intrinsecus
 i diuiduo. Patet sic. qz spēs dicit totū esse indiuiduo
 rū. q vltra eam nō requiritur aliq dñā vel qd dicitur ad
 p̄stitutiōem indiuidui. Unde licet mod⁹ intrinsecus
 siue gradus indiuidualis sit de intrinseca rōne indi
 uidui. non tñ est essentialis. eo q plus dicit essentialē
 q extrinsecū. Et si arguas ptra p̄mā diffinitioē
 indiuidui q ipsum possit p̄dicari de pluribz vniūce
 supponendo q sunt duo appellati hoc noīe sortes sub
 illa rōne. videlz q patres hoc noīe sint nūcupati. nō
 erit idē et rō eadem. g. de duobz vniūce predicabit
 Respondeo q licet rō accidentalis sit eadem in illis du
 obus. rō tñ essentialis nō est eadem. et hoc loquendo
 de rōne p̄prie vniūce. Accidit em illis hoibz q pat
 eoz sit tali vel tali noīe nūcupat⁹. dñā tñ indiuidu
 alis vniūce est intrinseca sibi. De hac questioe am
 plius dicitur in sequētibus. eo q nō est omnino logice
 facultatis rē.

Ad argumēta

Ad p̄mū dicitur q licet gen⁹ p̄
 dicitur de pluribz differentibz numero. non tñ p̄dicat
 de pluribz differentibus solū numero. qd tñ in diffinitio
 one d3 addi. sicut patet in explicatiōe diffinitiois quā
 facit porph. dicens. q spēs p̄dicat solū de indiuiduis
 is Ad secūdū dicitur q eiusdē rei absolute non sunt plu
 res diffinitioes. eiusdē tñ rei respectue bñ sunt plures
 diffinitioes. sicut idem p se p̄t referri ad plura. licet nō
 p̄mo. Ad terciū dicitur q sicut aliq spēs vñt habere
 diuersas habitudines. ita etiā i eis p̄t fūdari diuer
 se intentōes. Nā albedo fm respectū quē h3 ad subie
 ctū fūdatur intentōe accētis. et fm respectū quē h3 ad
 sua inferiora fūdatur intentōem spēi. nec hoc est incōue
 niens Ad qrtū dicitur q diffinitio nō est vniū p̄dicabi
 le nec h3 vniū modū p̄dicadi. eo q p̄dicat in qd et i q
 le. sicut et gen⁹ et dñā ex quibz pponit Ad qntū
 dicitur pcedendo q opposita relatiua p̄nt esse in codē res
 pectu diuersoz. et etiā q idē p̄t referre ad plura. licet

non pmo. neq; aliud vult dicere aresto. in qnto meta
phisice. cū dicit q idē nō p̄t referri ad plura. hoc vti/
q; vtz ē q fm eādē rōnē idē nō p̄t referri ad plura.
Nec est incōueniens q spēs respiciat ad supiora et infe
riora. dicitū em̄ ē q fm respectū quē habet ad inferio
ra p̄stituit in esse specifico.

Differētia vero

Itud est terciū caplm in q Porph. det/
minat de terciō pdicabili. scilz de dñā.
Et diuidit in duas partes pncipales. In prima p̄
nit multiplicatē huius nois dñā. In scda p̄sequit
tur de dñā de q̄ intendit. In p̄ma parte ponit quoz
diuisiones dñē. Prima diuisio q̄ ponit ibi (Dñā di
ct) est talis. Dñāz alia cōis. alia p̄ria. et alia ma
gis p̄ria. Dñā cōis est. q̄ altez. differt ab altero al/
teritate qdā q̄cūq; mō. v̄l idē a seip̄o. v̄l ab alio. v̄l so
crates differt a platone alteritate qdam. et ipse socra
tes differt a se vel puero. vel taz viro. et ipse aliqd fa
ciens differt a seip̄o quiescente. (Proprie autem)
Diffinit dñā p̄ria. dicens q̄ est q̄ altez. differt ab
altero inseparabili accēte. Inseparabile aut accēs est
vt nasi curuitas. oculoꝝ cecitas. cicatrix cum ex vul
nere occalluerit. id est indurauerit (Magis pro/
prie) Diffinit dñā magis p̄rie dicit. dicens q̄ est
q̄ altez. differt ab altero specifica dñā. sicut hō dif
fert ab cō rōnali qualitate (vniuersali) Ex hoc
infert vñū correlatiū. dicens q̄ v̄l ois dñā facit alte/
ratuz etiā cuiq; aduenit. Sed ea Comparat
mēbra diuisionis ad inuicē. dicens q̄ dñā cōis. et p̄
ria solū facit alteratuz. dñā vero magis p̄ria facit
aliud (Differētiāz igit) Infert p̄ modum correla
rie scdam diuisionē dñē dicens. Dñāz alie faciūt ali
ud. alie vero alteratū Et ponit duas dñās inf men/
bra hui⁹ diuisionis. Prima ē. dñē vero facientes ali
ud vocātur specificē. ille vero q̄ faciūt alteratū vocā
tur simpliciter dñē. sicut rōnale adueniēs ai ali facit
aliud scz spēm ai alis. sed illa q̄ est mouēdi soluz facit
alteratū cū q̄escente. Scda dñā ē. q̄ fm differētiāz
faciētes aliud sūt diuisiones generū in spēs. et affig/
natōes diuisionū q̄ p̄stitūt ex genere et hmoi differē/
tijs. Sed fm eas q̄ solū faciūt alteratū p̄stitūt sola al/
teratio siue aliq̄ mō se hndi p̄mutatio (A supior/
b⁹) Ponit terciā diuisionē dñē. dicens q̄ i choā dū
est a supioribus. et diuidenda ē ista dñā Nā dñāz
alie sunt sepabiles. et alie inseparabiles. Vouerit em̄
et q̄esere. et sanū eē et egrū eē. et filia sunt dñē sepabi
les. et q̄cūq; his p̄rit a idē filia sūt. Sed aqluz eē vel
simū eē. rōnale vel irrōnale sūt dñē inseparabiles (In
sepabiliū. alie) Ponit terciā diuisionē dñē. dicens q̄
dñāz inseparabiliū qdā sunt p se. alie p̄o p̄ accēs Nā
rōnale p se inest hōi et mortale et esse discipline susce/
ptibile. Sed aqlū eē vel simū eē insunt fm accēs et nō
p se. (Ille igit) Ponit duas dñās inf mēbra hui⁹
diuisionis. Prima ē. q̄ dñē p se accipiūtur in diffini
tione sube. et faciūt aliud. hoc ē ponūtur i diffinitōe
eēntiali et qd d̄rativa. et faciūt differre eēntialit. Sz
dñē p accēs nec accipiūtur in rōne substātie. nec fa/
ciūt aliqd alteratū (Et ille) Ponit scdam dñāz
dicens q̄ dñē p se nō suscipiunt magis nec min⁹. dñē
vero p accēs etiā si sunt inseparabiles intentiōem suscipi

piūt et remissionē. Probat p̄mā p̄re. qz gen⁹ non p̄ d̄
cat fm magis et min⁹ de eo cui⁹ est gen⁹. nec generis
dñē fm q̄s diuidit. Probat qz ipse sūt q̄ vniuersaliū
q̄ rōnē. i. diffinitōes p̄lent. eē aut vniuersaliū q̄ vñū
et idē est. nec intensionē neq; remissionē suscipiēs ē
(Aquilū aut eē) Probat scdam p̄re. dicens. qz aqlum
eē vel simū eē vel coloratū eē aliq̄ mō intenditur et re
mittit (Lū igit tres spēs) Nec ē scda ps isti capli
in q̄ porph. p̄sequit de dñā de q̄ est hic ad p̄positū
Et diuidit in duas particulas. In p̄ma referunt d̄
uisiones p̄dictas. dicens Lū igit tres spēs dñē cons/
siderent. i. cū d̄a dicat tribz modis. scz cōiter. p̄rie. z
magis p̄rie. Et cū qdā dñē sint sepabiles. et qdā in
sepabiles. Et cū qdā sint p se. qdā vero p accēs Rur
sus d̄iaz q̄ sunt p se qdā sunt fm q̄s diuidim⁹ gene/
ra et spēs. Alie sūt fm q̄s ea q̄ diuisa sunt specificant.
(Et cū p se) Declarat p̄ exempla. vt cum iste dñē
aiatū inaiatū. sensibile insensibile. rōnale irrōnale.
mortale imortale sint dñē p se. ea que est aiata et sensis/
bilis est p̄stitutua sube aiatis. aiata em̄ est suba aiata
sensibilis. Ea vero q̄ est mortalis et imortalis. rōnal
et irrōnalis diuisiue sunt aiatis. qz p eas genera z spe
cies diuidim⁹. Ille aut d̄re q̄ sunt diuisiue generū se
p̄pletiue et p̄stitutue spēs (Diuidit em̄. Hic de
clarat ea q̄ dicta sūt. qz aiata diuidit p rōnale et irrō/
nale. et p mortale et imortale. et illa q̄ est rōnal z mor
talis p̄stitutue sunt hois. rōnalis vero et imortal d̄et
et hoc loq̄ndo fm op̄inione stoicoꝝ. q̄ dixerūt deos eē
aiatia genere. aiā passibilia. corpore aerea. et tpe etna
sed hoc vt dicit augustin⁹ falsum est. Sed irrōnalis
et mortalis irrōnabiliū aiatiū est. Sicut etiā aiatū in
aiatū. sensibile et insensibile diuidit sup̄mā subam
sed illa q̄ est aiata et sensibilis p̄gregate ad aiata p̄fectes
rūt aiata. i. p̄stituit (Qm̄) Ex hoc p̄cludit q̄ ces/
dem dñē alio et alio⁹ accepte sunt diuisiue et p̄stitui/
tiue. et oēs specificē vocant (Ex his maxime) In
cidentaliter ponit duas vilitates dñē p se. dicens q̄
maxime op⁹ est his. scz differētijs p se ad diuisiones ge
nerū et diuisiones spēs. sed nō his q̄ sunt fm accēs.
etiā si sunt inseparabiles. et multo minus his q̄ sunt se/
parabiles (Quas etiā d̄terminātes) In scda part
cula ponit porph. q̄nes diffinitōes d̄e magis p̄rie si
ue specificē q̄ videt q̄ facit predicabile distinctū ab ali
is pdicabiliū. dicens q̄ anti q̄ p̄hi d̄terminantes de
d̄a dicit q̄ dñā est q̄ habundat spēs a genere. vt hō
habūdat ab aiata p rōnale et mortale. aiata em̄ nihil
hoꝝ est (Nā vnde) Ex hoc mouet vñū dubiū vñ
h̄z spēs d̄ias. cū p eas spēs habūdat a genere. Nō eī
videt q̄ habeat ab aliq̄ nisi a genere. et nō habet a ge/
nere. eo q̄ tūc gen⁹ haberet d̄ias. et cū dñē sint opposi
te. seq̄ret q̄ opposita essent simul in eodē. qd nō p̄t d̄i
ci (Sed quēadmodū) Soluit dubiū. dicens q̄ ge
nus h̄z potestate oēs d̄ias. actu p̄o nullā Sic in p̄bia
d̄z q̄ ex his q̄ nō sunt. scz potētia. nihil fit. neq; oppo
sita circa idem sunt actu. bene tū potētia (Diffini
unt aut) Scda diffinitio d̄e q̄ dat de d̄a in rōne p̄/
dicabilis est hec. Differētia ē qd de pluribz et differē
tibz spē in eo q̄ q̄le sit pdicat. Hāc diffinitōem p̄bat
p̄mo exēplo siue libno. Scdo a silū. Exēplo sic. qz rō
nale et mortale pdicant de hoie in q̄le et nō in qd̄ pro
bat sic. qz si q̄raf qd̄ est hō. puenient respondet q̄ est
aiata. sed si q̄raf qualis est hō. puenient respondet rōnal

alio. vt pz pmo phisicoz. Confirmat qz diffinitio illa puenit generi. eo qz gen^o pducit ad esse rei sicut dicitur. et etia est pars ee rei. In oppositu arguit auro: ita te porph. et suoz pmeratoz Pro solutioe istu^o qonis soluēde sunt qnqz qones parciales

Questio Prima vtru diuisio dicitur in differecia coem pna. et magis p pna sit puenient assignata.

Pro cui^o solutioe attende pmo. qz fm dnm alber/ tu ista diuisio dicitur in pnti textu a po: posita est diuisio alicui^o multiplicis p analogia ad vnu actu q est facere differre vnu ab altero. q qda act^o conuenit vere hoc est fm ei^o vera rōnem dicitur magis pnie. Aliis autē differētijs puenit fm pl^o vel min^o. fm qz videlz facit vnt magis vel min^o differre. Vn si iste dicitur coparent adinute fm vera rōne dicitur. tūc p pus dicitur: de dicitur magis pna. deinde pna. et tercio de illa q vocatur cois. Si autē pgenit iste dicitur ad cognitionē nrām. tūc p pus dicitur dicitur de illa q est cois. p hoc qz pma facit i reflectui se obicit. Scdario p dicitur de ea q dicitur dicitur pna. et vltimo de ea q maxime pna dicitur. eo q illa paucioribz et solo intellectu vrentibz innotescit. Alii tū rō det doctor: subtilis. dicitur qz sitis dubitatio est de diuisione q ponit in caplo de genere ad declarandum diffinitioem qz qz qz p dicitur. qdam p dicitur de vno solo. qda de pluribz. qz qd p dicitur de pluribz. p dicitur pnie. et qd vno solo. p dicitur coiter. et vnu mē/ bñ seq videt ad aliud. et vltiter de diuisioibz q fiut p coiter et proprie

Dic Ergo breuit ad qone q p dicitur diuisio dicitur est puenient. Parz qz tales diuisioes sūt vocis in significatioes. nō vocis equiuoce pes nes pmo mo dū equuocatis. qz vox equuoca sic pmo i potat multa. sed penes secundū modū. qz vox equuoca significat pnie vnu et ex ipso dicitur. sed ex trāspōitōe et ex vlt loq uenū significat aliud fm q dicit pmo elen/ choz q scōs est. et eo q sic soliti sum^o dicere

Questio Scda vtru hec pō sit vera. so crates senex differt a seipso pu ero. Ad quaz dic breuit q ipsa est distinguēda fm equuocōem. qz sumpra dicitur i cois ipsa ē vera. qz qdlibet accūs ipeditōem idēpti/ ratē et facit dicitur am coiter sumpra. sed si sumat proprie vel magis pnie est falsa. sicut pz ex rōne illaz dicitur. Qz aut dicitur pō sit vera. pbat sic. qz circa ens imes/ diate o pponit idē et diuersuz. vt parz. x. metaph. qz socrates senex et socrates puer sūt idē vel diuersū. nō idē. qz hec affirmatiua tūc esset pna. socrates senex est socrates puer. ergo ē diuersū. Et sumit hic differēs in cois ad oē diuersū. Vel postet dicitur aliter. qz sicut loco affirmatiōis sepe ponit negatio. ita hic loco negatiōis ponit affirmatio. sic intelligēdo qz socrates senex differt ab ipso puero. hē socrates senex nō ē socrates puer. et sic illa est pna. licet socrates non differat a seipso. vtz. tū socrā. accept^o cū vna defīminatōe negatiōe differt a seipso accepto sub alia defīminatōe et negat a se ipso. sicut etiā socrā. albz differt a seipso nigro. Si qz pō intelligat in sensu positiuo ipsa ē negāda de rigore sermonis. eo qz dicitur positiuo nō ē nisi inf extrema. nul/ l^o aut p sit ē senex et puer Sed ad maiorē deela/ ratiōem p dicitur pponēz ar. qdrupt. Primo sic. ois relatio reqrit duo extrema in actu. sed socrā. senex et socrā. puer nō sūt sūt in actu. qz dicitur qz qda relatio nō ē

inf illa duo extrema. Dicitur parz. qz si relatio ē. sūt subiectū ē. et si sūt subiectū ē. sūt correlatiū ē. relatio em sūt sūt natura. Scdō sic. si socrā. senex differt a se puero. qz nō est idē sibi puero. et p pns nō erit idē sibi ipsi. qd ē manifeste sūt. Pna pna tenet. qz idēz et differeōs o pponit. qz ad vnu seq negatio alteri^o. et sic so. senex nō esset idē sibi puero. Probaf scda pna. qz negatio in ante negat idēptitātē vtr. qz seq negatio idēpti/ tatis a se sicut a supiori ad inferi^o negatiue. Ter^o sic. si so. senex differt a se puero. qz so. senex et so. puer differūt. tenet pna. bi in ipso relatiuis edpantiē bñ se quit. vt fortes ē sūtis platonē. qz fortes et plato sūt sūtis. Lur^o rō ē. qz relatio edpantiē eqūit deno iat vtrūqz ex tremū et vltra. qz socrā. senex et socrā. puer sūt multa. Dno: pbat. qz dicitur est spēs multitudinis. vt pz qz to metaph. qz bene sequit dicitur. qz multa ab inferiori ad sup^o et vltra. qz socrā. et socrā. sūt multa. vel qz socrā. senex et so. puer sūt multa. pns est fallū. qz pnum anis Quarto sic. expōitōes istu^o pponit sūt false. qz ipsa est falsa. Aliis pz. qz expōitōes vltima est ista. socrates senex nō ē so. puer. qz nō p stare in veritate cuz illis. socrā. senex est. et so. puer est. Ad pmo dico qz o3 extrema relatiōis esse actu fm rōne referēdi. nō fm extētiā. qz pus et posteri^o licet nō existāt sūt. tū simul sūt fm rōne q referūt. Nā qn pus sub rōne pōis ē. tūc posteri^o sub rōne posterioris ē. licet nō sūt existāt. et sic dōm ē in pposito. Vel alit dōm ē q illa maior ē pna de relatiōe reali vel dicitur positiuo. ista aut dicitur nō relatiōe realis. sed solū rōnis. Relatio aut rōnis nō dependet pncipalit^o a fmo. sed solū ab intellectu pante. tō ad nō extūs bñ pē ed relatio Ad scdm dōm qz scda pna nō valet. sed nō idē sibi puero. qz nō idēz sibi. qz in pma negatur vntas respectu finitū accūtalit. in secunda respectu finitū subalis qz ipozat p h sibi qd ē relatiū reciprocū. et ideo facit fallaciā pntis. qz ad diuersitate accūtalē nō sequit diuersitate cūctalis. s3 bñ econs/ uerfo Ad terciū dōm negādo pnam illaz socrā. senex et socrates puer sūt multa. qz socrates et socrā. sūt multa qz in pma ista defīnatio respectu talis p dicitur diminit a socrate absolute Ideo nō seq scda vtrūqz ad inferi^o sed vtrūqz ad simplicia Ad qrtū dicitur ab aliqz qz illa ē falsa de rigore sermonis sed ipsa ponit loco alicui^o veri scz illi^o socrates alit se bz qn ē senex et qn ē puer Sed dōm est qz qn differt dicit dicitur negatiua nō positiuā. vel qn dicit dicitur coiter suptra nō ē ppo de differt sic expōnda nec ad veritate et reqrit veritas illarū exponētium

Questio Tercia vtr diuisioes dicitur sūt puenient assignate Pro cui^o solutioe attende pmo qz licet vntus rei absolute nō sit nisi vna diffinitio. nō est tū inconueniens ens respectiū habere plures diuisioes fm qz p ad plura refertur. qz ergo dicitur ha bet relatiōem ad sūt gen^o qd est vlt et ad illud d d qz predicat vtruta ad indiuiduuz et ad spēm. similiter et ad gēnus fm qz est diuisiua generis. et ad spēm fm qz est cōstitiua spēi primo tū refertur ad spēm. nō inq̄tum spēs. sed inq̄tum pstituta per dicitur. Etiam fm hoc dantur qnqz diuisioes. quaruz prima est differentie fm qz pstitutiua spēi. Secūda est dicitur inq̄tum ē vlt. Alie due diuisioes sūt differentie inq̄tum est diuisiua. quarū prima dat de differentia accepta a diuisiōe actiua. alia vero datur de diuisiōe formali.

Attende secdo circa primā diffinitionē dicit q̄ abunda
re ab aliq̄ est pl^o actu ⁊ intellectu icludere. illud autē
ob alio actu ⁊ intellectu includit qd̄ est de rōne forma/
li ⁊ conceptu qd̄ dicitur ei^o in q̄ includit. cu^o q̄ dicitur
est q̄ abūdat spēs a genere. Dicitur videt q̄ dicitur est q̄ spēs
actu ⁊ intellectu pl^o includit q̄ gen^o. vñ gen^o non cō
tinet dīas diuisiua nisi potestatiue. Si em̄ p̄tineret
actu eas sc̄q̄retur q̄ tota dīntia ⁊ multitudo in eadē
qd̄ dicitur includeret. nō em̄ maior rō est q̄re cōtineret
vnā q̄ aliam. ⁊ sic in eadē qd̄ dicitur opposita eēt s̄
mul inclusa. Et licet genus p̄tineat dīam constituti
uā. tñ illam eadē p̄tinet spēs. Et iō spēs abundat
dīā vltra genus Attende 3° circa scdam diffinitio
nē dicitur. q̄ dīā est q̄ predicat ⁊. q̄ q̄le nō capitur put
d̄: denotatiue a q̄litate q̄ est quartū predicamētū. s̄ q̄
le capitur p̄ eo qd̄ est determinatū potētie gener^o ad
certā spēm. ⁊ illud est q̄le gener^o. qd̄ dicitur quale essen/
tiale. Licet em̄ dīā dicitur actū sp̄i. nō tñ dicitur prem
potentialē. sed prem actualē ⁊ determinatū ad esse
specificū. Et si q̄ras vtrū p̄ istam diffinitionē dīā
distinguat ab alijs p̄dicabilib^o. Dico q̄ nō eo q̄ ista
diffinitio nō p̄uenit nisi dīntie p̄tineret sp̄i subalt/
ne. Et illi^o aliq̄ reddunt cām. q̄ dīntie spectez spes/
cialissimaz cōiter sunt nobis ignote. ⁊ p̄pter h̄ solum
diffinitur dīam nobis notā. Vñ loco dīntiaz specia/
lissimaz cōiter sumim^o dīas subalternas. q̄bus cir/
cumloq̄mur dīas specialissimas. Hoc tñ non videt
verū. q̄ nisi vltime dīntie eēt nobis note in eis nulla
fundaret scda intētio. nec alicui^o rei possem^o habere
sciam p̄ demōstrationē. cui^o mediū debet esse diffinitio
opposita ex genere ⁊ vltima dīā Attende q̄to q̄ ter
cia diffinitio dīntie q̄ dicitur. q̄ dīā est apra nata diuis/
dere. i. facere differre ea q̄ sub genere posita sunt. debz
intelligi de dīā essentiali. nō em̄ datur p̄ns diffinitio
de dīā accidentalī. vtrū de p̄rio ⁊ accēntē. eo q̄ solū fa
ciunt differre accidentaliter. Licet em̄ nos inter dū cir/
cūloquimur dīam innominatā p̄p̄tium vel accēns.
non tñ p̄pter h̄ p̄p̄tium vel accēns facit differre essentiali
ter. Quarta autē diffinitio sic dicitur intelligi. dīā est q̄
differit a se singulari. i. singule spēs sub eodē genere cō
tente. ⁊ h̄ loq̄ndo de genere immediato. Licet em̄ rōnale
le nō faciat differre hoīem ab angelis. eo q̄ vterq̄ est
est rōnalis. Sensibile em̄ qd̄ est dīā gener^o facit vnū
differre a reliq̄. Vel dicas q̄ licet rōnale vt dicitur ap̄tū
dīntē p̄uentat homi ⁊ angelo. nō tñ vt dicitur prem sp̄i
hoīs. siue vt cap̄it dīntia liter. Naz dīā debet dicere
prem formalē. gen^o autē prem materialē. Et si dī/
cas. oēs pres diffinitionis forme s̄t fm̄ p̄m vii. mes
tap h̄. q̄ gen^o nō est ps materialē. Rūdeo q̄ licet gen^o
nō sit p̄a materia. habz tñ modū materiē Et q̄nta
diffinitio cōiter assignat ps istū q̄re diffinitiois. ⁊ de
claratio quedā diffinitionū p̄dicitur. dīā em̄ debz eē
vle quod cōducit ad esse. i. p̄tra hit gen^o ad qd̄ dicitur
specificā. ⁊ est ps ei^o qd̄ est ceteri. i. ps qd̄ dicitur sp̄i
Et si q̄ras vtrū gen^o sit p̄a materia sicut videt dicitur
re p̄op̄h. Dico q̄ nō sicut patuit ex autoritate super^o
allegata. Vñ licet gen^o sit in potētia respectu dīaz. ⁊
per h̄ habeat modū materiē. h̄ tñ nō sufficit ad rōem
materiē. s̄ requiritur q̄ ipsa sit receptiua forme. gen^o at
nō recipit dīam tanq̄ subiectū ei^o. sicut maxime p̄z
in formis simplicib^o. vtrū albu nigri. ⁊. Et q̄ p̄z
q̄ omnis res q̄ est in aliq̄ p̄dicamētō est p̄posita ex ge/
nere ⁊ dīā. ita q̄ dīā ⁊ gen^o sunt pres ei^o qd̄ dicitur.

Dic p̄mo. q̄ q̄ngz diffinitioēs dīntie sunt cōue
nienter assignate. Patz sic. q̄ p̄ueniūt om
p̄tento sub diffinitio. ⁊ nihil p̄tinent super
flūū neqz diminiūtū. Dic scdo q̄ q̄ngz diffinitioēs
nō p̄ueniūt dīntie sp̄i specialissime. s̄ sp̄i subaltne.
p̄z sic. q̄ spēs specialissima nō p̄dicat de plurib^o sp̄e
dīntibus. Dic 3° q̄ vltima diffinitio q̄ est. ⁊ dīā est
qd̄ p̄dicat de plurib^o in q̄le essentialē. p̄uenit cuilibet
dīntie maxime p̄p̄e. ⁊ facit eā differre a s̄libet alio p̄
dicabili. p̄z sic q̄ tam dīā sp̄i specialissime q̄ sp̄i
subalterne p̄dicat in q̄le essentialē. ⁊ nullū aliud p̄di
cabile p̄dicatur in quale cēntiale

Quarta vtrū mortale sit dīā
diuisiua aīalis. ⁊ rōnale cōstit/
utiua hoīs sicut dicitur Porp̄h.

Pro cur^o solutiōe attende fm̄ dīm Albertū. q̄ mortale
le d̄: dupl^o. vñ^o vt d̄: actū in materia. q̄ h̄z potētia
ad recipiendū p̄tinationē illi^o act^o. ⁊ illo mō nihil p̄
hibet sp̄m esse dīam viuētis. Alio^o accipit mortale
vt d̄: ap̄titudinē ad nō esse siue ad carentia vite. ⁊ il/
lo mō nō est dīā. ⁊ h̄ intētebat dicere Auicēna cū dī/
cit q̄ mortale nō est dīā. et q̄ ea que h̄ a porp̄h. p̄ dif
ferētis assignant grā exēplī ponunt. neqz est vis de no
mine dūmodo p̄ nota res q̄cunqz mō designant. Si
milis posset dici de rōnali. de sensibili ⁊ insensibili. q̄
q̄n̄ importat ap̄titudinē nō sunt dīntie cēntiales. nā p̄
tales ap̄titudines porp̄h^o solum circūloquitur ve
ras ⁊ essentialēs differētias

Dic primo nō est gen^o p̄z sic.
q̄ omne gen^o p̄dicat in
qd̄ de plurib^o dīntib^o sp̄e. sed aīal rōnale nō est h̄mō
igit. Vñ p̄z q̄ aīal rōnale solū predicat de hoīe.
eo q̄ sube separe nō sunt corporee aīale s̄biles. h̄ non
sunt aīalia. nec aīal rōnale h̄z dīas diuisiua. q̄ licet
rōnale vt idē est qd̄ intellectuale vniuoce rep̄at in no
bis ⁊ in substantiis separtis. tñ si capiat rōnale vt sumit
ab aīa rōnali tūc nō rep̄itur vniuoce in hoīb^o ⁊ sub
stantiis separtis Dic 2° q̄ mortale nō est dīā p̄tinitū
na hoīs. P̄babat sic. q̄ oīs dīā sumit a forma. dīā
em̄ inest sp̄i rōe forme. mortale at̄ inest sp̄i rōne mate
rie. nā materia ē p̄^o quo res p̄tē ⁊ nō eē. vii. metha.

Dic 3° q̄ oīs dīā p̄mo inest sp̄i. s̄ mortale p̄^o inest
individuis. eo q̄ act^o ⁊ opationes s̄t circa singularia.
p̄^o metha. Et sicut dīā ē natural^o p̄o: sp̄e. mortale autē
nō est p̄ns sp̄e. s̄ p̄sequit esse sp̄e. Et ad porp̄h. d̄z
ē. q̄ ipse lo^o fm̄ op̄ionē stoicoz q̄ posuerūt intelligē
tias esse subas intelligibiles ⁊ imortales. corporeas tñ
vt refert Aug^o. in scdo de ciuitate dei

Quinta vtrū hec p̄p̄ sit p̄a. dīā
ē spēs Pro solutiōe attende p̄^o
q̄ dīā p̄t accipi dupl^o. vñ^o p̄^o in
tēntional^o p̄ natura cōi. q̄ diuidit gen^o ⁊ p̄tinit sp̄m
q̄ quidē natura nata ē p̄dicari de genere nō p̄dicatōe
p̄ se. s̄ p̄dicatōe p̄ accēns. eo q̄ ipsa ē extra rōes q̄. ⁊ eē
gen^o extra rōem ei^o. eo q̄ als in diffiōib^o eēt muga^o. q̄
vñ^o ⁊ eiusdē inuāl^o repetitio. S̄^o accē^o ⁊ intēntional^o
p̄ relatiōe rōis sūdata i tali na^o. q̄ p̄t fieri siue p̄p̄at
ad duo. videlz ad idiuūua illi^o ⁊ intēntionis. vel ad
gen^o eiusdē. ⁊ sic ē spēs p̄dicabil^o ⁊ subiectibil^o. Vel p̄t
p̄p̄ari ad p̄mā intēntōz dīā. ⁊ sic nō ē spēs. Sicut p̄ma
intēntio dīē p̄t p̄p̄ari ad duo. i. ad spēs quā p̄tinit. et
ad sua iseriora. de q̄b^o p̄^o sic rōnale ad h̄ rōale ⁊ ad p̄^o

Dic primo ^Q dicitur pro se habet intentionem esse actus superioris ad dicitur pme intentionalis capram. eo qd predicat de ipsa denotariue. sed respectu suoz inferiorz vel generis scde intentionalis capri est spes. nam ista predicatio. hec dicitur est dicitur. est predicatio spci de individuo. et ista predicatio dicitur est vlt. est predicatio generis de specie. **Dic secdo** qd si dicitur coparet ad spem qua constituit. vel ad gen^o qd diuidit ipsa facit predicabile distinctum ab alijs predicabilibus. eo qd de illis predicatur in qle essentiali. Et si querat vtrū dicitur sit spes respectu suoz inferiorz. vtrū ronale hui^o ronalis risti. Aliqui dicunt qd sic. non tñ est spes subiectibilis. sed solū predicabilis. sicut etiā materia pma r aia ronalis r alia hmoi. Licet ei illa nō sunt pposita ex genere r dicitur. predicant tñ fm eos de pluribus dicituribus numero in qd. hoc tñ nō videt mibi pbabile eo qd fm por phiriū r Boetii r alios logicos qlibet spes est pposita ex genere r dicitur. omnis at dicitur est simplr simplex. Et pari rōe deus posset poni spes predicabilis. licet nō subiectibilis. qd videt incōueniēs. de q postea videbit.

Ad rōnes ^{Ad} dicitur diuisio ē vocis multiplicis in suas significaciones. q non pōt diffiniri si accipiat in sua equocatione. si tñ capiat in vno sensu bene pōt diffiniri r esse principii cōmune pluribus. **Ad** pfirmationē dicitur. q licet illa diuisio nō sit bimēbris. neqz detur p opposita formalit datur tñ p opposita virtualit. r reducitur sic ad bimembriē. Differentiaz qdam ē magis pposita r qdam non. magis pposita diuidit. qd qdam est pposita r qdam cōiter dicta. et vtrū quelibet diuisio nō bimēbris pariformit posset reduci ad bimembriē. **Secūda** tamē ista diuisio nō sumēda sunt cum pscisione. eo qd als neqz formalit neqz virtualit opponerent. **Ad** scdaz dicitur. q licet cōgregatū et disgregatū sint accidentales dicitur si pparent ad sui subiectū. sunt tñ essentialis in suo genere. Et licet nō faciāt aliud illud cui adueniūt tanqz p suppositio. tñ faciunt aliud illud cui adueniūt sicut pstruto. quādmodū est spes. **Ad** tertiā dicitur. q licet dicitur pme intentionalit capte nō sit alia dicitur. nec ipsa possit diffiniri illo mō. tñ differētia scde intentionalit capte bene pōt esse diffinitio. Et cum dicitur. dicitur est qua abūdat spes ā genere. sensus est qd dicitur ponit in diffinitioe spci et est de intellectu formalit spci. nō autē generis eo qd sola spes diffinitur fm Boetii. Sic qd dicitur est spes eo modo quo dicitur est supius. nec est incōueniēs dicitur esse differētia. **Ad** qrtam dicitur. qd ee in plus pōt intelligi dupl. vno fm pntentiā actualē. alio fm pntentiā potentiale. Unigenus ē in plus scdo. sed spes est in plus pmo mō. eo qd actu r intellectu plus includit qd gen^o.

Et ad pfirmationē dicitur qd spes habet dicitur a genere. r ita gen^o habet illā tñ in potētia. spes autē in actu. **Opposita** autē in eodē esse potentiale nō est incōueniens. Un sicut ppositū materiale hz formā in potētia a materia. inquantū materia est in potētia p se ad formā. sic spes in potētia habet dicitur in potētia a genere. quod ē pporcionabile materie. **Ad** quintā dicitur qd hic nō diffinitur dicitur vltima. neqz ista diffinitio datur de dicitur vt ē predicabile distinctū sicut patuit. **Ad** pfirmationē dicitur qd dicitur pōt esse nō pme intentionis. vel scde. pmo est abstractū r spes multitudis. scdo est pcretū et p intentionē applicabile ei qd est fm for

male spci. Et licet relatio abstractiue designata nō referatur. referatur tñ si significet cōcretiue. neqz illo mō est relatio. sed magis relatiuū.

Ad argumēta ^{Contra} alias diffinitioes. **Ad** primū dicitur qd diuidere capitur duobz modis. vno vt idē est qd in plus ra piri. r illo mō dicitur nō est apta nata diuidere ea q sub eodē genere posita sunt. **Alto** capitur vt idē est qd distinguere. r hoc mō accipit in diffinitione. **Ad** pfirmationē dicitur ab alijs. q vltima diffinitio nō ē diffinitio. sed solū correctio pcedentiū. **Uel** posset dicitur q licet dicitur diuisiua sequat esse generis. r nō sit de cōceptu generis. sed tñ de pceptu spci pstitute p dicitur. Neqz differētia pite accidit alicui. cum nō sequat ē ppletum. licet nō sit de pceptu generis. Et ad aliā pfirmationē dicitur qd genus nō facit differre ea q sub eo posita sunt immediate. licet ipsa in genere pueniāt potest tñ facere differre rōne sue dicitur ea q ponūtur sub genere remoto. sicut per aial distinguit hō ab angelo rōne sensibilitatē.

Propriū autē est

Premiis tribz predicabilibus q predicant cōtialiter. in h quarto caplo determinat pophiri^o de p prio quod predicat accidentalit. distinguēdo qtuoz modos. pxi^o dicens. Propriū dicitur quadrifarie. q. q. q. q. pmo mō dicitur pxiū qd accidit alicui. licet spes nō omni sub specie pntento. vt esse medicū vt geometricū ē pxiū hōi. **Secdo** dicitur pxiū qd accidit omni cōtento sub spē. sed nō soli. sicut esse bipedē inest hōi r quibusdā alijs. **Tercio** dicitur pxiū qd inest alicui soli spci r omni pcreto sub specie. s3 nō sp. sicut canescere inest hōi in senectute. qz puenit omi hōi r soli. sed nō semp. **Quarto** dicitur pxiū qd accidit omni soli et sp. vt risibile hōi. r hōi nō est. (Nō etiā si nō) **Quinto** dicitur pxiū qd accidit actu. actus qd ridet puenit hōi p accidens r ptingēt. sed risibile. i. apitudo ad ridendū puenit hōi necario r p se. non i pmo sed scdo dicitur di p se. (Hec autē) Propriū eligi modū de quo ē ad ppositū. dicitur qd pxiū qd noiatur pite pxiū r et puenit cum specie. hequid em est hōi nō ē equū et cōuerso. Et illū pxiū est vniū de qnqz vltibus.

Querit ^{Octauo} vtrū diffinitio pxiū qd rō mō sumpti sit puenient assig ra. **Ad** pmo qd nō. qz pxiū nō est vlt. qd nō est diffinibile. **Probat** pna. qz tñ vltis est diffinitio. vt habet vū. metaph. **Ans** p qz oppo^o nō predicat de opposito. s3 pxiū r eodē opponunt. vlt autē r eodē sunt idē. qz pxiū nō est vlt. **Tum** scdo. qz nō la intētio predicat de re pme intētionis in abstracto. s3 hec ē vera. risibile ē ppetas. qz pxiū nō est intētio nec p pns vlt. **Secdo** sic. pxiū nō est distinctū vlt ab accidēte. q non hz distinctā diffinitionē. s3 ista nō ē diffinitio accidentis. q. **Prima** pna p. qz pxiū vel ē suba vel accidens. nō suba qz aliter poneret in diffinitioe spci. **Est** accidens. **Tum** qz sumptō aliq accidēte. quero de illo aut test oī subiecto p se. r sic ē pxiū. aut nō s3 p accidens. et p hoc qd sic test alijs. aut q illi alteri test p se. r sic ha

betur intentū. aut p accūs r sic procederet in infinitū

Tercio sic. prium nō necario inest ergo nō sp inest
An̄s patet. q̄ r̄isibile nō semp̄ inest hōi. homo em̄ h̄o
semp̄ ridet. Tū sc̄do. quia suba p̄cedit omne accidēs
natura r tpe. vt habet vii. metaphisice. q̄ p̄i tpe q̄n
nullū accūs inest sibi. Cum q̄ p̄riū sit accūs seq̄tur
q̄ suba possit esse sine p̄rio. Patet etiā quia oīs potē
tia passiua ē p̄tradictionis. ex nōno metaph. sed sub
iectum ē potētia passiua ad p̄riū; cū sit materia ei
q̄ pot̄ stare sub p̄rio r sub opposito ei. Quarto sic
intra diffinitōe non ponit gen^o p̄riū qd̄ est v̄le. nec ali
quid loco gener^o. q̄ nō est sufficīeter assignata. Et est
ista diffinitio puenit d̄rē vltimē r p̄pletuē sp̄i. quia
illa p̄uertitur cū specie. q̄ ista diffinitio male ē assigna

Quinto sic. diffinitū cū sit intentio p̄t esse vniuo cū
in omni genere. sed accūs nō est vniuo cū. quia tūc t̄m
duo eēt genera generalissima. q̄ male ponitur in diffi
nitione. p̄riū qd̄ accidit. Tum etiā. q̄ accūs est disti
cta sp̄s a p̄rio. q̄ p̄rium nō accidit. In oppositū
est porphiri^o. Pro solutiōe ist^o q̄stionis mouent̄ qn
q̄ p̄ncipales questiones

Questio

Prima. vtrū modi p̄riū cū dif
finitioibz eounde sint sufficīe
ter assignati. Pro cui^o solu
tione attende p̄mo. q̄ p̄rium p̄t capi dupl̄. vno^o p̄ri
me intentionali. r h̄ dupl̄. Vno^o generalit̄ put vide
licet oppo^o cōi. r sic d̄: a p̄riate denoiatiue. Alio mō
capitur p̄ eo qd̄ inest soli r p̄uertim p̄dicat̄ de re. Se
cūdo mō accipit̄ sc̄de intentionali. p̄ intētiōe videli
cet fundata in in re. r illo mō est sp̄s v̄lis. r v̄le delē
dit in ip̄m p̄ d̄as p̄ se diuisiuas ipsi^o v̄lis. r cōstituti
uas. p̄riū. p̄ hoc sc̄z qd̄ est p̄dicari p̄uertibil̄ in qua
le accūtales. Attende sc̄do. q̄ p̄hs in p̄mo thopicoz
assignādo tres modos. p̄riū sub p̄rio ad aliq̄d cōp̄es
hēdit duos p̄mos modos a porphiriō positos. p̄riū
em̄ vtroq̄z illoz modoz nō est p̄rium simpl̄. sed per
resp̄cū ad ad aliq̄d. r sic noiat istos modos ad aliq̄d
Sed tertiū modū r q̄rtum noiat p̄rium simpl̄. Vn̄
in p̄mo mō eē medicū vel geometriū dicit̄ actū r nō ap
titudinē. eo q̄ aptitudo ad essendū medicū omni hōi
puenit. Sed esse bipedē debet dicere aptitudinē r nō
actum. q̄ actu h̄e duos pedes nō puenit omni hōi.
canescere h̄o in senectute debet dicere actū et nō apti
tudinē. eo q̄ aptitudo semp̄ puenit hōi. Attēde ter
cio. q̄ sufficīetia istoz modoz facill̄ potest haberi. vi
cēdo q̄ omne p̄rium ē adēq̄tum sp̄i in supposit̄. aut
non. Si sit adēq̄tum h̄ est dupl̄. vel puenit sibi semp̄
et sic ē p̄rium q̄rto^o. vel nō r sic est p̄riū terciū^o. Si
nō sit adēq̄tum h̄ est dupl̄. vel p̄rium exedit sp̄m. r
sic ē p̄rium sc̄do^o. vel sp̄s exedit p̄rium. r sic ē pro
p̄riū p̄mo mō. Sed de hac sufficīentia r pluribz alijs
dēi fuit in summulis. Attēde q̄rto. q̄ p̄rium cō
munit̄ sic diffinit̄. Propriū est qd̄ inest vni soli. r cō
uersim p̄dicat̄ de re. r nō indicat̄ qd̄ est eē rei. sicut p̄z
in terciū caplo p̄mi thopicoz. Vn̄ ad p̄rium h̄ mō
tria requirunt̄. p̄mo requirit̄ adēq̄tio ipsi^o p̄riū cum
suo subiecto. r h̄ tangit per h̄ quod d̄: (q̄ inest vni so
li) Sc̄do requirit̄ vniuersalitatē suppositoz. r h̄ rāgit
porphiri^o cum d̄: (omni) Tercio requirit̄ vniuersali
tas t̄pm. r h̄ tangit cum d̄: (r p̄uertim p̄dicat̄ de re et
inest sp̄) Est autē duplex. p̄riū. sc̄z p̄rium idiuidui
et p̄rium sp̄i. De p̄riū idiuidui nō est ad p̄rio^o.

nā illud fuit a p̄ncipijs indiuidui. Sed propriū sp̄e
ciei ē quod fuit r causat̄ a p̄riū p̄ncipijs sp̄i in esse
p̄stitute. et illud ad huc ē duplex. nā quoddā p̄sequit̄
tur p̄ncipia sp̄i rōne materie. vt habere carnes mol
les r ambulare erecte ē propriū hōis. Aliud autē cōse
quitur gr̄a forme. vt esse susceptibile discipline. risibi
le vel flebile. et tale adhuc ē duplex. quia quoddā est
gener^o qd̄ p̄uertit̄ cū specie subalternā. vt mortale res
spectu aialis. aliud vero sp̄i quod p̄uertitur cū specie
specialissima. vt risibile respectu hominis.

Dic primo

Modi propriū sufficiē
ter sūt assignati a por
phiriō. P̄z sic. nam ip
si p̄lectunt̄ oēs modos p̄riū q̄s assignat̄. Aristot̄. in
p̄mo thopicoz. Dic sc̄do. q̄ propriū est v̄le. p̄z sic
quia omne illud est v̄le qd̄ p̄dicat̄ de pluribz. sed pro
p̄riū est h̄mōi. igit̄ Vno^o p̄z quia propriū est p̄dicā
tum p̄uertibile cū eo cui^o est propriū. sicut habet p̄rio
thopicoz. sed illud est v̄le cum possit esse subiectū des
m̄rationis. de q̄ dem̄ratur propriū. vniuersaliū autē ē
dem̄ratiō vt habet p̄rio posteriorz. Si q̄ ip̄m subiec
tum p̄dicat̄ de pluribz. etiā suū p̄uertibile qd̄ est pro
p̄riū. Dic terciū. q̄ propriū necario inest. p̄z sic q̄a
posita cā necaria r immediata necario po^o eius effect^o
sed forma specifica ē h̄mōi cā respectu p̄riū. eo q̄ pro
p̄riū egredit̄ ex proprijs p̄ncipijs subiecti. r maxime a
forma. cum q̄ subiecto necario inest forma. necario si
bi sp̄ inest propriū. Dic q̄rto q̄ diffinitio propriū ē
a porphiriō pueniēter assignata. p̄z sic quia illa diffi
nitiō q̄ p̄stat̄ ex genere r d̄rā est sufficīeter assignata. Is
ista est h̄mōi. vt patz p̄ primā p̄riculā. sc̄z accidit. Et
habet rō p̄dicari r modi p̄dicandi in q̄le accūtales cōs
uertibiliter pro omni soli r semp̄

Questio

Secūda. vtrū propriū sit accūs
accūs est equiuocū. eo q̄ p̄t esse
nomē p̄ri me intētiōis. r illo mō ē natura extra am̄
mā. fm̄ q̄ p̄hs q̄nto metaphisice diuidit̄ ens in subas
et accūs. Et hoc mō sumitur q̄nqz modis. nā quedā
accidētia sunt ab intrinseco. r h̄ vel rōe materie vt q̄
ritas. vel rōne qualitātū actiuaz r passiuaz. sicut sc̄
q̄litates sensibiles posteriores. v̄puta albū nigrū dul
ce amarū. Quedā insunt ab extrinseco. r h̄ vel manē
amoto illo extrinseco. vt nigredo ab estu. vel non man
nent in subiecto. vt calor in aqua. nā aqua sibi derel
cta redit ad propriā naturā. Nullum aut̄ istoz est pro
p̄riū. q̄ nullū istoz p̄uertit̄ cū specie. sed p̄ter h̄ est ac
cidens qd̄ inest sp̄i rōne forme. ita videlicet q̄ forma
sp̄i est cā per se p̄scisa necaria r adēq̄ta. Posita autē
cā necaria r adēq̄ta po^o effectus. r amota amouet̄. id
omni h̄mōi talē formā sp̄i inest tale accūs et sp̄. r non
h̄mōi nō inest. Sc̄do mō capitur accūs vt ē nō sc̄de
intētiōis. r tūc adhuc ē equiuocū. nā vno^o idem ē qd̄
p̄dicatū nō cēntiale siue extraneū. r sic eē in distinguit̄
p̄ dici de Est em̄ in subiecto sic qd̄ nō p̄dicat̄ cēntialit̄
de eo. S̄z alio^o cā^o vt ē intētiō fundata in re. q̄ potest
ad esse r abēc subiecto. r sic p̄stituit̄ p̄dicabile distinc
tum ab alijs p̄dicabilibz hoc supposito

Dic primo

Ad questionē q̄ p̄riūz
non est accidēs capiens
do accūs vltimo modo.
Pater sic. q̄ illud qd̄ est p̄rium p̄ se inest suo subiecto

accidēs vero nō per se inest suo subiecto. q̄ p̄rium nō est accidēs. Probat̄ p̄na. quia impossibile est idem p̄ se inesse subiecto 7 nō per se. ¶ Dic secūdo q̄ p̄rium ē vlt̄ distinctū ab accidēte. Patet sic. q̄ ille intēiones sunt distincte quāz subiecta sunt distincta. sed sic est de p̄rio 7 accidēte. igit̄. ¶ Vnoq̄ patet. q̄ p̄rium vt hic sumitur est intētio que non applicat nisi his q̄ cōuer sum p̄dicant̄ et p̄mo insunt speciei. et nō indicant quid est esse rei. Accidēs autē est intētio q̄ applicat illis q̄ possunt inesse 7 nō inesse subiecto siue sint p̄uer tibiā siue nō. ¶ Et si arguat̄. nam q̄litates q̄tuoꝝ elementoz̄ p̄sequunt̄ p̄riam formā elementoz̄. sicut caliditas formā ignis. frigiditas formā aque. sic pa te scdo de generatione. 7 sunt p̄rie elemētis 7 etiā acci dentia in mixtis. q̄ cadē res potest esse accidēs 7 p̄p̄riū. Et si s̄r de luce possit argui q̄ p̄sequit̄ immēdia te formā corporis luminosi. 7 est p̄riū corporis lumi nosi. 7 nō ē accidēs in medio. idē ergo erit p̄rium 7 accidēs. Dico breuiter q̄ neq̄ lux neq̄ q̄litates p̄ me sunt p̄rium alicui. licet sint accidētia inseparabilia. ¶ Vñ cōtra rōem p̄riū est inesse alteri ab eo cui⁹ est p̄ p̄rium. sed q̄litates vni⁹ elemēti corrupēdi possunt non inesse elemēto. nam elemētū corrupēdū stat sub p̄trario q̄litate q̄ ponitur sibi. p̄ria. S̄r lux a qua corpus d̄: luminosus 7 lucens nō habet eundē modū effendi in corp̄e luminoso 7 in medio illuato. Corp⁹ em̄ luminosum nō d̄: illuminatū sed lucens. mediūz̄ vero nō d̄: lucens sed illuminatū.

Questio Tercia. vtrū idem possit esse p̄rium 7 genus siue p̄rius et spēs. Respondēt aliqui q̄ sic. et hoc p̄ p̄parationē ad diuersa. Nam mobilitas ē p̄ria passio corp̄is. 7 tamē mobile p̄paratū ad sua infe riora est genus. S̄r r̄sibile p̄paratū ad suū subiectū est p̄riū. et tamē si cōparetur ad sua inferiora ē spe cies. nam p̄dicatur de h̄ r̄sibili 7 de illo. sicut spēs de suis indiuiduis. Sed h̄ non p̄t stare in veritate. patz sic. q̄ si p̄riū v̄puta r̄sibile esset spēs seq̄retur q̄ ha beret aliud p̄rium. et tunc s̄r p̄teret de isto p̄rio an esset spēs. 7 sic esset p̄cellus in infinitū in p̄riis. Si autē nō esset spēs. eadē rōne nec r̄sibile erit spēs. Pro batur tū p̄ns. quia q̄libet spēs est cōposita ex genere et differētia s̄m Porphyriū. a quibz̄ fuit p̄ria passio Seq̄retur secūdo q̄ p̄riū esset p̄rium. Seq̄ret ter/ cio. q̄ p̄rium p̄ se 7 directe poneret in p̄dicamēto sub stantie. quod em̄ est falsum. Nō em̄ ponitur in p̄ dica mento nisi reductiue. Seq̄retur q̄rto q̄ ex principiis vni⁹ speciei posset fluere alia spēs eiusdē generis. 7 sic due spēs sub eodē genere immēdiate cōrente p̄ueterē tur. quod est falsum. nisi diceret̄ p̄rium reponit̄ in p̄ dicamento accidētis. sed h̄ postea improbabit̄. Dōm est ergo aliter. q̄ p̄rium secūde intentionāl̄ captum nō potest esse genus. p̄ tamē esse spēs vltis h̄ns p̄riū modum p̄dicandi distinctū ab alijs vltibus. q̄ est p̄ dicari in quale accidēte p̄uertibile. hoc patet ex p̄rius dictis. Propriū vero p̄me intentionāl̄ captum. neq̄ potest esse gen⁹. neq̄ spēs cuiuscūq̄ cōparetur. hoc patz ex rōnibz̄ iā adductis. Patet etiā sic. nam q̄libet spēs p̄dicabilis distincta ab alia specie p̄dicabili habz̄ p̄ria subijcibilia s̄r distincta a subijcibilibz̄ alterius sp̄ci. Sed sic est q̄ p̄rium nō est h̄mōi. q̄ subijcibilia p̄riū sunt subijcibilia sp̄ci. eo q̄ p̄riū nō inest p̄mo

aliquibz̄ singularibz̄. sed inest p̄mo sp̄ci. p̄ cui⁹ rōez̄ inest singularibz̄ sp̄ci. Sed ista diuersitas dependet ex alia diuersitate. q̄ est de definitione p̄ria subiecto.

Questio Quarta. vtrū p̄rium distinctū guitur realit̄ a subiecto ¶ Pro cur⁹ declaratiōe attēde. q̄ du plex est p̄rium. scz̄ p̄rium intrinsecū 7 p̄rium extri secum. Propriū extrinsecū est accūs inseparabile. quod p̄uersim p̄dicatur de eo cui⁹ est p̄rium. sicut calidi tas est p̄rium igni. 7 q̄ntitas est p̄rium corp̄is. Et istud nō ē p̄rium de q̄ hic loq̄mur. sepe tū a philoz̄ sophis vocat̄ p̄rium. Aliud ē p̄rium intrinsecum qd̄ fuit 7 manar a p̄ncipijs sp̄ci. si sit p̄rium sp̄ci. vel ab essentia illi⁹ cui⁹ est p̄rium. sicut est p̄riū trāscē dens. Sed h̄ nō est in genere causa efficiētis. sed q̄s p̄ suppositiue. sicut r̄sibile est p̄riū hois. 7 sensibile aia lis. 7 illud nō est accidēs quod p̄t adesse 7 abesse sub iecto. sed est accūs h̄ est extraneū subiecto. quia nō ē de cōceptu q̄ d̄ditatio eius ¶ Ad hanc questionē respō dent ali q̄ quodlibet p̄riū est distinctū realit̄ a suo subiecto. Probat̄ sic p̄mo. q̄ oē accūs distinctū realt̄ a suo subiecto. sed p̄riū ē accūs. igit̄ ¶ Sed sic. cau sa distinctū realt̄ a suo effectu. eo q̄ s̄m Aristo. 7 s̄m Aug⁹. nihil idē seipm̄ generat. sed subiectū est cā p̄o prie passionis. igit̄ ¶ Tercio sic. omne plus realt̄ disti guitur a suo posteriori. sed subiectū est plus sua p̄ria passiōe. q̄ subiec⁹ distinctū ab ea. 7 nō solū rōe eo q̄ ē plus realt̄. sed tū q̄ realt̄ distinctū a sub̄o. ¶ Quar to sic. q̄ si p̄rium nō distingueret̄ a suo subiecto. seq̄ retur q̄ in demōstratione postissima idē demōstraret̄ de seipso. 7 esset p̄teritio p̄ncipiū. sed h̄ est falsum. igit̄. Sz̄ ista opinio nō trinet veritatē salte loq̄ndo de p̄rio in trinsecū. ¶ Et iō ē cā ponit̄ talis conclusio. p̄rium in trinsecū nō distinguūt̄ realt̄ a suo subiecto. Probat̄ q̄ d̄rupt̄. p̄mo sic q̄cunq̄ eadē generatiōe generant̄ 7 ea dē corrupsiōe corrupunt̄ sunt etiā eadē realt̄. sz̄ sub iectuz̄ 7 ei⁹ p̄ria passio sunt h̄mōi. igit̄ ¶ Sed sic. q̄i cunq̄ aliq̄ duo sunt distincta realt̄. 7 vni⁹ nō includit̄ aliud. illa p̄nt separari 7 separatim p̄seruari. Sed subie ctum 7 sua p̄ria passio nō p̄nt separari nec separatim p̄seruari. eo q̄ tūc conclusio demōstrationis erit falsa. ¶ Tercio sic. si p̄riū esset accūs realt̄ distinctū a suo subiecto seq̄retur q̄ ipm̄ h̄iet aliud p̄riū. 7 esset p̄cell sus i infinitū in p̄riis. ¶ Quarto sic. ois cā efficiens p̄t separari a suo effectu. cū sit cā extrinsecā. Si q̄ p̄riū esset accūs effectiue causatū a suo subiecto. ipm̄ possz̄ separari ab eo. sed h̄ est falsum. igit̄ ¶ Sz̄ posses forte di cere. q̄ hoc h̄z̄ veritatē nisi iter ea sit natural̄ cōnexio siue depēdētia. 7 sic euadere tertiū 7 q̄rtum argumētū. Sed h̄ nō satis facit̄ eo q̄ eadē de cā possan q̄rre. et pbare q̄ illa depēdētia poris a posteriori pōt ses parari a priori sicut p̄rius

Ad argumēta Alter⁹ opiniois Ad p̄m dōm ē q̄ accūs cā: duplr. vno⁹ p̄ forma inherēte subiecto. 7 illo⁹ p̄rium non ē accūs. Alio⁹ accūs p̄ oī illo qd̄ est extra rōez̄ aliq̄ cui⁹. 7 illo⁹ p̄riū est accūs. q̄ nō est de qd̄ dicitur sub iecti ¶ Ad 2^m d̄. q̄ duplex est cā. quedā est cā in cog noscēdo. 7 sic cā accipit̄ p̄hs cum v̄t. eām 7 mediū idē dico. Alia est cā p̄ducens. 7 sic subiectū nō est causa passionis. eo q̄ non producit̄ passionem in esse realt̄.

cum inter pducens & pductum sp sit distinctio realis
Ad secundū dico q non omne prius est realiter di-
stinctum a suo posteriori. sed bene est distinctū ex na-
tura rei vel formalr. nam prius nō includit posteriorius
in sua rōne formali. Ad quartū dicat q ad impe-
diendū petitionē principij sufficit distinctio ex natu-
ra rei. non em requiritur distinctio realis.

Questio Quinta. vtrū quodlibet acci-
dens possit dici prius respec-
tu sui subiecti. Ad hāc que-
stionē dicunt quidā q non est aliqd accidēs qn sit res-
ducibile ad aliqd primū subiectū cōe cui soli conue-
nit. & omni cōtento sub illo. sicut corpus est in media
tū subiectū coloris. nam color puenit soli corpori & oī
sitr est aliqd corpus qd est aliter pplexionatū ex p-
mis qualitatibz qd est immediatū subiectū albedis.
ita q albedo tali corpori puenit omni cōtento sub il-
lo. & sic de oībus alijs accidētibz. Sed ista opinio est
simplr falsa. Cum pmo qz accidēs prius fluit a pncipijs
cipijs spēi & nō in diuidit. sed manifestū est q nullum
accidēs de pdicamentz accidētum fluit a pncipijs spe-
ciei. Sed omnia fluunt a pncipijs. ita q psequuntur
esse pletū & pfectum. Um scdo. qz sequitur q nō pos-
set destrui accidēs quin destrueret substātia aliqua. s3
hoc videt absurdū. ergo. Probaf pna. qz quocunqz
accidētē destructo qritur an subiectū eius sit substā-
tiel accidēs. Si sit substātia habet intentū. eo q de-
struco accētē destruit subiectū prius et. Si sit ac-
cidēs tunc quero sicut pns. Si em subiectū illud ac-
cidētis sit substātia habet intentū. Si nō sit accidēs.
erit pcellus in infinitū. Et sic habet q nō cuiuslibz ac-
cidētis est aliqd subiectū prius. vel q ad destruc-
tionē accidētis sequitur destructio substātie. vel q nō erit
dabile primū subiectum alicuius accidētis. quod est
inconueniens

Ad argumēta In oppo. Ad
primū dicit negādo
ans & pbationē
pr dici. q prius oppo. cōmuni vt res pme intētionis.
nō vt vtrūqz est secūda intentio. Vel aliter dicat q p-
prius & cōe sunt relatiua. & vnū relatiuoz pr dici de
alio. non tñ oppositū de opposito. qz relatiua nō sunt
opposita nisi respectu eiused. prius aut dicit respectu
spēi. cōe vero in diuiduoz. qz de istis pdicaf sicut de
ptentis sub specie. Ad aliā pbationē dicit q pbietas
nō est abstractū huius intētionis prius. Nā abstrac-
tum eius nō significat vno noie. sicut nec in alijs qtu-
oz pdicabilibz. Et ad aliā pbationē nō possit dici q
si genus ē ad aliud spēs est ad aliud. non tñ pmo. sed
fm genus. Ad 2^m dicit negādo ans & ad pbationē di-
cendū q ipsa pcedit de accētē pme intētionāl r cap-
to. prius em illo mō nec ē substātia nec accidēs. est tñ
accidēs si capiat sedē intētionāl r. s3 tunc nihil sequit
cōtra nos. Ad aliā pbationē vōm q licet quodlibet
accidēs insit alicui p se. hoc ē sine medio & solitarie. non
tñ quodlibet inest p se. ita q fluat ex pncipijs essentia-
libz spēi. eo mō quo capitur p se in pmo posterior. Ad 3^m
dicit negādo ans. et ad primā pbationē patz
solutio. Ad scdam pō vōm q licet substātia sit prior
qlibet accētē sic intelligēdo q substātia quantū est ex
sua rōne pr pcedere quodlibet accidēs. ita q sibi nō re-
pugnat. tñ de facto substātie sp inest aliqd accidēs. s3 b

accidit sibi. Vel dicas q illa pō habet veritatē loqū-
do de accētē cōmuni & nō prius. Sed ad aliā pbatio-
nē dico q licet subiectū sit in potētia pdictionis respe-
ctu accidētis cōs. non tñ respectu accidētis ppiū. Cū re-
spectu accidētis ppiū se habet qū effectiue. Et si dice-
res q materia & efficiēs non coincidit. scdo pbilicoz.
Dico q hoc bz veritatē loqūdo de materia ex q & effi-
ciente sine transmutiōe. Ad qrtum dicit q licet in rē
finitio ppiū expresse nō ponat genus. ponit tñ impli-
cite. nec illa distinctio puenit die vltime. eo q ipsa nō
predicat in quale accidētē. Ad quintū dicit q in disti-
nitione nō capis accidit vt idē est qd accidētē inest.
sed capis pur idē ē qd predicat vel dicit de pluribz cō-
tentis sub specie. Et p alias pbationes intelligit ppiū
modū pdicādi ppiū. Et licet prius lectū de intētio-
naliter capitū sit accidēs intētionale. non tñ prius p
me intētionāl r acceptū. Etrū autē accidēs dicatur
vniuoe vel equoee de noue pdicamētis nō est pres-
entis speculationis.

Accidens ē quod

In isto qnto caplo determinat Dorpbirū de
quinto pdicabili qd est accidens ponēdo tres diffini-
tiones eius. quar pma dicit fuisse Platonis. alie vero
due ponitur ab Aresto. in pmo thopicoz. Prima dif-
finitio accidētis est ista. Accidēs est qd adest & abest p-
ter subiecti corruptionē. Qualis autē hec diffinitio sit
intelligēda in qstione patebit. Diuidit autē aus-
tor diuidit accidēs in accidēs sepabile & inseparabile. nā
dormire est accidēs sepabile. sed nigrū esse accidit cor-
uo inseparabiliter & ethiopi. Et postea remouet dubiū
dicens. q qz dixit prius q accidēs est qd adest & abest
nunc dicit q nigrū esse inest coruo & ethiopi inseparabil-
liter. ideo videt sibi cōtradicerē. Ad qd respōdet por-
pbirū. q coruus pr intelligit albus. & ethiops nigrus co-
lore pter subiecti corruptionē. & pter repugnantā in
ceptu subiecti. licet em coruus semp sit niger. cōciepe-
re em coruū albus nō implicat cōtradictionē. cuius
oppositū est de ppiis. Et rō vtriusqz est. qz prius ne-
cessario sequitur formā speciē. Et ideo intelligere sub-
iectum sub opposito ppiū. est ipsum intelligere ex pnti-
sub opposita forma. non autē sic est de accētē. quia nō
psequitur formā specificā. sed formāz in diuidu. qd
in questione declarabit. Diffinitio autē ponit pos-
prie sedā diffinitioē que sumitur penes causa-
inherētē. que est Accidēs est qd ptingit eidē inesse & nō
in esse. Cuius rō est. quia illud contingit in esse qd nō
habet sue inherētē causā essentialē & necessariā re-
pugnantē que impediāt q nō sit. Cōtingit etiā cidez
non in esse. eo q non habet causā necessariā in subie-
cto. ppter quā sibi repugnat nō inherere. et hec diffini-
tio conuenit omni accidētē etiā inseparabili. Pter istā
diffinitionē induxerūt philosophi terciā dicētē q ac-
cidēs est quod nec est gen^s nec spēs nec differētia nec
prius. semp autē est in subiecto substātes. (Omni-
bus igit) recapitulat omnia dicta dicens. q determi-
nat omnibz que dicta sunt. scz de genere de specie de
differētia de prius de accidētē. dicendū est de his que
sunt eis cōmunia & propria. hoc est de cōmunitati bz et
pbietatibz ipsoz. Ad declarandū hunc textū sine
notabilibz mouet talis questio

Querit Nono. vtrū diffinitiones accē-
tis sint a Porphirio uenient al
signate Arguit pmo q no. qz
accidens nō est vlc. ergo nō est diffinibile Tenet pna
qz tm vlc diffinit. Anz ptz pmo sic. qz qd est in singu-
lari est singulare. Nam oīne receptū est in recipiēte p
modū recipiētis. sed accēis cōmune est in singulari.
sicut ptz qnto metaphisice. Gacides cōmune est sin-
gulare. Et illud est accidēs de quo hic agit. Tū secū-
do. qz ens diuidit in subam z accidēs qnto metaphis-
sice. Si g diuisio ista valeat ipsa pposita debet da-
ri. sed res pme intētionis nō opponit rei secūde intē-
tionis. si g substantia q est alterū mēbrū diuisionis sit
res pme intētionis. accēis fo est secūde intēntio-
nis. z pns nō est spēs vltis Secūdo sic. adesse z ab-
esse est rei extra animā. quia eius ē adesse cui? est esse.
sed hic diffinit secūda intēntio. g male ponitur h ad-
esse z abesse Tercio sic. aliquid accidens cōmune
necessariū est. vt quāritas z nigredo coiuo. z albedo
eigno. g nō pnt nō inesse subiecto pter subiecti corrup-
tionē. Preterea cōbultio moīs generatio z corruptio
nō pnt adesse z abesse pter subiecti corruptionē. eo
qz sū opposita subiecto. igit. Preterea si accēis labest.
g nō est. qz nō manet sepatū a subiecto. Et si nō ē acci-
dens. ergo subiectū nō est. sunt em cōrelatiua inter
se. Nā subiectū ponitur in diffinitōe accētis vt cōr-
relatiuū. Quarto sic cōtra scōdam diffinitōē. vlc
detur em q nō sit alia a pma. eo q idē est inesse z nō
in esse. sicut adesse z abesse. Sitr cum accētis esse sit
in esse vdetur q nō possit nō inesse. et tō necario inerit
et per pns nō pnt ptingenter inesse. eo q dr Aresto. q
impossibile est ipm esse sine eo in q est. Sitr seqtur ex
hac diffinitōe q p nullam potentiā accidēs pnt esse
sine subiecto. eo q diffinitū nō pnt esse sine sua diffini-
tione Quinto sic ptra terciā diffinitōē. nulla dif-
finitio debet dari p negationē. eo q diffinitio dat ad
notificandū diffinitū sicut habet ex sexto thopicoz.
Sed p negationē nihil pnt notificari. pns autē diffi-
nitio datur per negationē. g nō est bona. Preterea.
vltima pericula videt repugnare pme diffinitōe. qz
quod semp est in subiecto subsistēs nō adest z abest.
qd tamē dicit pma diffinitio. Sed in oppositū est
Porphiri z Aresto. in pmo thopicoz Pro solutio-
ne istū qstionis soluēde sunt dncz ptales qstiones

Questio Prima. vtrū accidēs sit p dca-
bile distinctū ab alijs p dca-
bilibus. Pro solutioe attēde
pmo q accidēs capitur vno mō vt est nomē pme is-
tentionis. z sic ad huc est equiuocū. Vno dicit accē-
dens qd ptingit vt in paucioribz. Alio vt idem ē qd
adueniēs enti in actu post eius cōpletum esse. z h mō
loqitur metaphisice diuidēs ens in substantiā z accēis
et illud sic sumptū est equiuocū ad nouē genera. Alio
vt est nomē secūde ipositionis. z sic vno mō idem sig-
nificat qd extraneū ad esse rei nō necessariū. z illo mō
sumitur in fallacia accētis. Sed alio mō est secūda
intēntio q causat ex sola p dca tione intellectus. et h
modo omnia vltia sunt accidētia. Alio mō significat
idem qd predicatū nō essentialē. z sic distinguit cōtra
p dca tū essentialē. et cōmune duobz vltimis vltibus
Et ponitur in diffinitōe p dca tū sicut sup dem est. Alio
mō significat idem qd predicatū nō essentialē nec cō-

uertibile. z sic est quintū vlc Ex hoc attende scōdo.
q nō quodlibet accēis facit p dca tibile accētis. sed so-
lum accēis cōmune quod pnt inherere alicui subiecto.
in actu fm quintū modū essendi in. z nō inherere eidē

Dic primo Neqz accidētia par-
ticularia nec in abstracto
to designata faciunt p dca-
bile distinctū. Pater sic. qz accidēs p dca tibile nō
predicat de pluribz. Accidēs vero in abstracto desig-
natū nō pnt p dca tibile de suo subiecto. licet possit p dca-
tari de suis inferioribz Dic scōdo q accēis est p dca-
bile distinctū ab alijs p dca tibilibus. Pater. qz hz modū
p dca tandi distinctū a modis p dca tandi alioz p dca t
bilium. nam predicat in quale accēitale p accidēs siue
nō p uertibilr. Qz p dca tatur in qle patet. qz habet se p
modum forme q dca tantis z dca tētis. Qz p dca t
atur accētaliter patet. qz nō est essentia suoz sub-
ijcibiliū. sed seqtur esse ppletum ipsoz. Sed qz p dca-
tatur p accidēs ptz. qz nō inest suis subijcibiliū ex cōz-
natura. nec ex natura postertoz neqz pncipioz essen-
tialū ipsoz. Et ppter hoc nō inest fm aliqūe modūz
p dca tatis. Sed qz sit p dca tibile patet. qz p dca t
vniū
uoce de pluribz. et hoc capiedō p dca tione. vniūcā
generalr. vt distinguit soluz ptra p dca tione equiuo-
cā. et nō cōtra p dca tione denoiatiua. eius autē pro-
pria subijcibilia sunt indiuidua substantie. z ex pnt
spēs. Diffinit autē accēis sic in rōne p dca tibilis. Ac-
cidēs est qd p dca tatur de pluribz in quale accētia ē
accidēs siue nō p uertibile

Questio Secunda. vtrū prima diffinitō
accidētis sit a Porphirio sus-
ficienter assignata. Pro cui-
soluōne attende pmo q adēē z abesse siue inesse z nō
in esse q ponit Aresto. in sua diffinitōe sunt equiue no-
mina scōde intētionis z pme. Vt autē sunt noia pme
intētionis dī vij. metaphisice q accētis ēē est inēē. i. ēē
in alio. et h intelligit de accidēte reali de q loquit ibi
Et sic etiā sumitur adesse z abesse octauo phisicoz.
vbi dī q impossibile est idē simul adesse z abesse eidem.
Alio in esse vel abēē est nō secūde intētionis. z sic sig-
nificat p dca tione cōz q sunt extra essentia
subiecti vel alteri? generis a subiecto. Sicut p dca t
vel dicit de dicit p dca tione essentialē cōz q
sunt in eodē genere cū subiecto. Et inesse sumptū illo
mō ad huc sumitur triplr. scz p dca t. et sic nō inest nisi
accētibz cōibz. Vel cōiter. z sic inest singulis accē-
tibz siue cōibz siue p dca t. Tercio cōissime. sicut
in omni p dca tione p dca tatum inest subiecto vel non
inest. q dca tunc fuerit p dca tatur. Sitr p dca tatur vel dī-
ci de sumitur triplr. scz p dca t. p his q sunt supior a in
eodē genere. Cōiter p omni illo qd est cōmune. etiā si
sit transcendēs. Cōissime p omni eo qd specificat rē
hui? verbi est in p dca tione. Primo mō sumit in pncipio
libri p dca tamentoz. scōdo mō sumit in diffinitōe vltis
pmo p dca tmentias. tercio mō sumitur a Porphirio
in diffinitōe indiuidui Attēde scōdo. q illa pericu-
la p dca tatur eidē inesse z non inesse Sitr (quod adest
et abest. zē. pnt intelligit duplr Vno sic. p dca tatur eidē
in esse z nō inesse. i. p dca tatur z accētaliter p dca tatur
de subiecto. Vel sic z dca tatur. q accēis inest nō per se nec
p uertibilr. Alio mō exponit realiter. sic videlicet q
accēis est forma nata inherere subiecto vlc nō inherere

ita tñ q̄ hec determinatio p̄ter nō determinat hoc totum adē z abest. s̄z solū illud p̄bū abē. q̄z als̄ mori z corūp̄i z p̄buri nō eēt accētia. Attēde 3° q̄ cū d̄r. accēns sep̄ est in subiecto subiectis. hoc nō debet intelligi q̄ accēns sp̄ actuali inbereat subiecto. s̄z ap̄ritu d̄malr vel q̄ d̄iu accēns est in sua naturali dispōe ip̄m est in subiecto

Dic primo q̄ p̄ma diffinitio accēns p̄bas q̄z ois orō seu ratō p̄stās ex genere p̄rio z d̄ritijs est diffinitio p̄uenies. sed ista est h̄mōi. i. ḡit. 2° minor oñd̄it. q̄ sumēdo abēe z ad eē vt sūt noia sc̄de intēctōis p̄ illa intelligit̄ gen^o accēntis cū vera d̄na. s̄. p̄dicari nō eētiale q̄d ē gen^o inf̄mediū inter vlt z accēns. residuū p̄o. s̄. abēe ponit̄ loco d̄ritie.

Dic 2° q̄ diffinitio accēns posita ab Aresto. est bñ as signata in qua d̄r. q̄ accēns ē q̄d p̄tingit̄ eī dēz. p̄z eodē mō. q̄ dat̄ p̄ gen^o z d̄nas. S̄z p̄stās diffinitōes ar̄guīt quadrupl̄. Primo sic. accēns inseparabile nō p̄t ad/ eē z abēe. z tñ est accēns. q̄ diffinitio ē male assignata.

Sec̄do sic. de deo p̄dicat̄ aliqua accēntalr z nō p̄uertibi lit̄. v̄puta creatō v̄ustificatō. z nō sūt accēntia. q̄ diffi nitō ē male assignata. Tercio sic. illō q̄d adiacet cir ca corpus vt vestimētū adē z abest p̄ter subiecti corūp̄/ p̄tōem. z nō est accēns. q̄ Quarto sic. forma substā/ ntialis adē z abē matēre q̄ est subiectū p̄ter ip̄ius matē re corūp̄tōem cū ip̄a matēria sit incorūp̄tibil̄. vt p̄z p̄ ph̄m p̄mo p̄h̄sicoz. q̄ Ad argumēta in oppositū

Ad p̄mū d̄r. q̄z accēns inseparabile naturalr loquendo nō possit separari a suo subiecto p̄ter ei^o corūp̄tōez. p̄t nī separari intellect^o siue rō formal^o subiecti ab ip̄o accēntē in separabili. ita videlz q̄ subiectū p̄t intelligi sub oppositō illius accēntis. nō ar̄ sic ē de p̄rio. q̄z p̄mū ē p̄dicari nō eētiale subiecto. z tñ sub eius oppositō nō p̄t subiectū intelligi p̄plete sine repugnātia intellectū.

Ad sc̄d̄z d̄r. q̄z de deo possint p̄dicari aliqua p̄dicata p̄tingēterz accēntalr. hoc tamē nō est p̄ denoiatōem intrinsecā. sed p̄ denoiatōem extrinsecā q̄ se tenet ex p̄te rez. creatari.

Ad tercū d̄r. q̄ corpus nō est vestimētū subiectū. z iō nō est accēns eius. q̄z istud adēe z abēe p̄ter subiecti corūp̄ p̄tōem intelligit̄ p̄ modū subiecti.

Ad quartū d̄r. q̄ h̄ accēntis adēe z abēe p̄t p̄tingēz nō p̄uertibilr p̄dicari z iō non accipit̄ eē p̄ modū substāntis seu substāntificat̄. s̄z p̄ modū depēdētis z iberētis q̄d nō p̄uenit forme sub stāntiali respectu matēre.

Questio tertia Utr̄ aliq̄d accēns sit insepa bile. z si sic utz possit separari p̄ter subiecti corūp̄tōem. Ad istā q̄stionē dicūt aliq̄ accēns p̄t dici inseparabile dupl̄. vno^o negati ue. vt sc̄z in d̄r negatōem cuiuscūq̄z separabilitat̄. siue fa cil̄ siue difficil̄. z sic nullū accēns est inseparabile. Alio mō accēns p̄t dici inseparabile nō negatiue. s̄z q̄dāmō p̄uatiue vt sc̄z in p̄uat facilitatē separatōis. z sic aliq̄d accēns ē inse/ parabile. Et q̄ntis tale accēns nō possit separari a subiecto manētibz p̄ncipijs p̄plexionātibz q̄ sūt p̄ncipia illi^o accē dēt. p̄t nī separari si illa p̄ncipia in tali subiecto trāsmu tēt. Et illi^o dat̄ Albr̄ ex^o. q̄z si oua corūi ponāz cū vi uo argēto z vnguāf hūiore frigidō z fuscōlo. sic ē p̄gues do catti v̄ anseris. z ponāz sub gallina in loco frigidis/ simo nascēt̄ corūi albi. q̄z p̄ncipia p̄plexionantia eoz q̄ sūt calidissima trāsmutāz. Et s̄llr̄ possz dici de ethiōpe manāte in f̄. gombz frigidis q̄ ex nigro efficiet̄ albz. Alij nī aliter dicūt q̄ ē aliq̄d accēns simplr̄ inseparabile p̄ natū

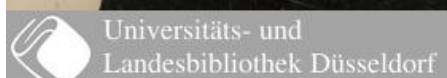
rā a suo subiecto. nec p̄t hoc seq̄ q̄ diffinitio accēns nō sit bona. s̄z em̄ aliq̄d accēns sicut calor in igne sit p̄ natū raz inseparabile. aliq̄d tñ accēns sibi sile in sp̄e ē separabile a suo subiecto. z hoc sufficit ad saluā d̄m diffinitōez accē ntis. Et def tñ dicere Por. q̄z accēns inseparabile nō possit separari a suo subiecto. tñ subiectū ei^o p̄t intelligi sine suo accēntē. cū subiectū sit p̄us accēntē. Alit̄ tñ videt̄ eē d̄bz q̄ inseparabile capīt̄ dupl̄. Vno^o vt ip̄ortat̄ potētā. z sic idē ē q̄ nō potens separari. z illo^o s̄z mltā accēntia q̄ natū/ rāl̄ nō p̄nt separari a suis subiectis imāntibz subiectis in eē. z tñ ip̄is accēntibz. s̄z omē accēns sup̄naturalr sit separabile a suo subiecto. z hoc loquēdo de accēntibz abso lūtis. q̄z dubiū est de respectis. Alio^o accipit̄ inseparabi le vt d̄r ap̄ritudinē. z sic nullū accēns ē inseparabile. q̄z nul lū ē accēns nō natū separari a suo subiecto. s̄z omē accēns ē separabile. vñ separabilitas illo^o est p̄ria passio accēntis. p̄ue nitēs p̄mo sp̄e q̄z id̄iu d̄uis. Dic ergo breuit̄ q̄ q̄dli ber accēns ē separabile a suo subiecto. s̄z em̄ mltā sint accē ntia que nō p̄nt separari a suis subiectis. cuiuscūq̄z tñ sp̄e aliq̄d accēns p̄t separari a suo subiecto. z p̄t hoc etiā ad/ eē z abēe in diffinitōibus accēntis d̄nt dicere ap̄ritudis/ nē z nō accēntis. S̄z ex hoc orit̄

Questio Quarta. vtrū dictū Por. sit ve rū in q̄ d̄r. p̄t em̄ intelligi corūus albz. q̄z p̄ eīdē modū dicit̄ q̄z possz intelligi hō q̄ nō eēt aiāl. eo q̄ neutri ē in rerū natū tura Dic breuit̄ q̄ nō est sile. q̄z aiāl est de p̄mo cō/ ceptu z formal̄ itellcū hoīs. z iō nō p̄t hō q̄d dicit̄ tūeē distictē concipi sine aiāl. Hō ar̄ sic ē de nigredine res/ p̄cū corūi. q̄z nigredo nō est de q̄d dicit̄ nec de p̄ceptu cōi. S̄z dicit̄ forte q̄ s̄llr̄ risibile nō ē d̄ itellcū q̄d dicit̄ hoīs. q̄z p̄t intelligi hō nō risibil̄ sic corūi. non nī/ ger. z tñc p̄mū eo mō q̄ accēns inseparabile adērit z aberit p̄ter subiecti corūp̄tōem. Rūdet̄ q̄ nō est sile. q̄z h̄z risi/ bile nō sit de q̄d dicit̄ hoīs. nec de formal̄ itellcū eius cū se z necario p̄seq̄ q̄d dicit̄ ei^o. Et iō h̄z hō possz i/ telligi sine risibili vera itellctōe. eo q̄ abstrahētū nō ē mēdātū. vt habet̄ p̄ ph̄sicoz. tñ nō p̄t intelligi sub op/ positō sic subiectū p̄t intelligi sub oppositō accēntis inse/ parabil̄. q̄z corūi nō solū potest intelligi sine nigredine. sed etiā sub oppositō nigredinis.

Questio Quinta. vtrū iberētia sit de eēntiā accēntis. Pro cui^o solutōe attēde q̄ duplex ē iberētia. que dā ē actual̄. z ē actual̄ vno accēntis ad subam q̄ accēns actu iest subiecto. Alia ē iberētia ap̄ritudināl q̄ ē ap̄tū/ tudinal̄ vno accēntis ad subiectū. q̄ sc̄z accēns ap̄tū natū ē iberere subiecto. Dic breuit̄ ad dubiū q̄z accēns nō possit eē sine iberētia actuali v̄ ap̄ritudinālī. nulla tñ est de eēntia ei^o p̄t de iberētia actuali. q̄ ipsa p̄ alē quā potētā ē separabil̄ ab accēntē. de ap̄ritudinālī. q̄z nul l^o resp̄cūs ē de eēntia sui fūdāmētī. S̄z iberētia ap̄ritu/ dinal̄ nō possit separari ab accēntē. p̄t q̄ est passio ip̄si^o ac cidentis. Dic secundo. q̄ accēns p̄ denoiato. v̄puta p̄ forma accidentalī nō diffinit̄ p̄ iberētiam. accidens tñ. p̄ significatō. v̄puta p̄ relatōe rōis q̄ est fundata in forma accidentalī bñ diffinitur p̄ iberētiam sicut patz ex dicitis. Ad argumēta.

In oppo sitū Ad p̄mū d̄r. q̄ antecē/ des est falsū. Et ad p̄mā p̄ batōem dicendū q̄ h̄c iten/ tio. accēns est in subiecto communi. vt in albo v̄ in aliq̄

*de h̄mōi latius 83
p̄ p̄mū albz q̄z
fo 45
ibidem vtrū
accidentia in se
Aug^o manet*

quo similiti cui applicat. sicut spēs illi subiecto hō. A
recto. autē cū uito metaphisice loquit de illo cui appli
cat hec intēto accēs. sic ē albū vī nigrū. 7 tale fm suuz
ēē maīa. est in subiecto singulari pmo. s3 sic nō ē sub
iectū iten oīs cui extraneū est ēē in singulari. Ad secū
dā pbatōem dōm q pcedit de accēte. put accēs ē res
pme intētoīs. Ad scdm dī sicut pus. nā adēē 7 abēē
in hac diffinitōe debēt capi secūde intētonaliter Ad
terciū dī. q licz aliqua accidētia nō possūt abēē subiec
to realiter sepando ea. possūt tamē abēē fm intellectuz
ita q subiectū p̄ intelligi sub opposito eius sicut dcm
ē. Ad aliud de p̄bustione dicēdum est q dato q ēēt
accētia. qd tamē non est verū. cū sint puatōes subales
tamen adhuc saluaret diffinitō. quia adhuc assūt p̄
ter subiecti corruptōem. eo q materia manet in trans
mutatōe 7 nō corrūpitur. illa tamen est subiectū p̄riū
generatōis 7 corrūptōis. S3 contra. accidēs denomi
nat subiectū in quo est. s3 si corruptō sit in eo vt in sub
iecto tūc erit corruptō eiusdem subiecti. 7 sic nō abēē p̄
ter subiecti corruptōes s3 dī aliter q adē vī abēē p̄ter
subiecti corruptōes. hoc ē subiectū p̄t intelligi sine eo
vī cum eius opposito. Ad vltimā pbatōem dicif. q licz
accēs simplr nō possūt abēē 7 ēē sine subiecto. p̄t tamē
subiectū intelligi sine eo Ad quartum dī q diffinitō
Aristo. implicite est eadē cū diffinitōe Platonis. s3 nō
explicite. Nā in diffinitōe platonis ponit p̄ter subiecti
corrūptōem. qd sufficēter intelligit p̄ h q dī eadē. vbi
em subiectū est idē nō est corruptū. Ad aliud dōm q i
dēntia nō t3 le ex pte accidētis. s3 ex parte subiecti cui
p̄t tale accēs inēē 7 nō inēē s3 ad aliam pbatōem
7 ad vltimā dī. q licz accēs sp̄ inherat aptitudinalr nō
rē actualr. sicut fide credim⁹. Et dicat q nulla inhe
rētia est de cōtra accētis. sic dcm est Ad quintū dī
q illa diffinitō nō datur p̄ purā negatōem. s3 daf p̄ ne
gatōem fundatam in affirmatōe. Et ad aliā pbatōem
dī. q distributō inclusa in hoc aduerbio sp̄ debz cade
re sup accēs q̄ dū ē 7 nō vī

Comune qui.

In hoc scdo tractatu libri predicabiliū
Por. determinat de q̄ncz pdicabilibz p̄pan
do ea ad inuicē penes pueniētā 7 dnam. Et ille trac
tatus diuidit in q̄ncz capitula. In pmo ponit vnā cōs
ueniētā generalē oīm pdicabiliū ad inuicē dicēs. q om
nia pdicabilia pueniūt in h qd est pdicari de pluribz.
s3 sit aliq dñā inter ea. qz gen⁹ mag⁹ pdicaf de pluribz
q̄ aliq̄d alioz. eo q pdicaf de sp̄bz 7 idiuuidis. 7 s3
dñā. s3 spēs pdicaf solū de idiuuidis q̄ sub eē p̄tinent
p̄riū at de sp̄e 7 idiuuidis p̄tēntis sub illa sp̄e. s3 acci
dēs pdicaf de sp̄bz 7 idiuuidis. 7 hoc declarat p̄ ex
ēpla cū dī (Nāq̄ al) 7 ex isto textu elicit q̄ accēs cōia
pus pdicaf de idiuuidis. scdario p̄o de sp̄bz q̄ cōti
nēt idiuuidia. Exēpla facilt patēt in textu (Comune
at est) In hoc scdo capitulo ponit Por. pueniētias 7
dñas gener⁹ 7 alioz pdicabiliū. Et diuidit in nouē p
tes. in pma ponit tres pueniētias generis 7 dñe. q̄rū p
ma est q̄ tā gen⁹ q̄ dñā p̄tinet plures spēs q̄ūs dñā
p̄tinet tot sic gen⁹. s3 em rōnale nō p̄tinet irrōnalia q̄
p̄tinet h gen⁹ aīal. cum p̄tinet hōlem 7 deū q̄ sūt spēs.
(Et quecūqz) ponit scdam pueniētā. q̄ ē q̄ quecūqz
pdicaf de genere vt gen⁹. pdicaf etiā de oībuz p̄tēntis
sub illo. 7 quecūqz pdicaf de dñā vt dñā pdicaf eti
am de sp̄e p̄tēntia sub ea. Nā substātia 7 aīatum nō sō

lū pdicaf de aīali fm q̄ est genus. s3 etiā de sp̄ebz. q̄
sūt sub ipso vsqz ad indiuidua. S3 vt rōe nō solum
pdicaf de rōnali qd est dñā. s3 etiā de sp̄ebz sub rōna
li p̄tēntis (Comune at) ponit terciā cōitātē. q̄ est q̄ cōe
est q̄ pempto generez dñā siue destructo destrūat p̄
rimaf eius spēs q̄ sub ipso sūt. S3 destructa dñā de
strūit oīa iferiora eius. Quēadmodū em si nō sit aīa/
neqz equ⁹ est neqz hō. ita si nō sit rōnale nullū erit aīal
qd vīat rōe Lira scdaz pueniētā attende q̄ p̄ pre
dicari de genere in q̄tū genus est. 7 de dñā in q̄tū
dñā intelligit pdicata cōitālia 7 p̄ se. alit nō habē
ret p̄tēntem illud qd dī por. Nō em sequit q̄ si aīal est
gen⁹ q̄ hō sit gen⁹. eo q̄ genus nō pdicaf cōitālr. sed
accētālr. 7 sic h̄ p̄ma pueniētā sumit penes p̄tēntiaz
p̄tēntem. scdā penes pdicatoez generalē. scdā p̄o pe
nes destructōem realem (Propū aut) in hac scdā p̄
huius capituli ponit por. lex p̄tēntes siue dñas inf
genus 7 dñam. P̄ma ē q̄ gen⁹ pdicatur de pluribz q̄
dñā etiā q̄ spēs p̄riū 7 accēs. declarat p̄ exēpla. q̄
aīal pdicaf de equo canē serpente 7 boie. q̄ d̄ripes p̄o
qd est dñā solū de hīmbus q̄tuoꝝ pedes. 7 hō solū de
p̄ricularibz hōibz. 7 hīmbile solū de eq̄z p̄ricularibz eq̄s
Et s3 accēs de p̄tēntiaz (Sp̄oz aut) dī Por. q̄ h
debz intelligi de d̄ntijs quibus diuidit gen⁹. 7 non de
d̄ntijs que p̄tēntit siue p̄tēnt sub am gener⁹. h̄ est de
d̄ntijs p̄tēntiuis (Amplius gen⁹) Por. ponit scdam
dñam. q̄ est gen⁹ p̄tinet dñas p̄tēnt. 7 non cōtinet ab
ip̄. nā aīal p̄tinet rōnale 7 irrōnale (Ampl⁹ genera)
Por. ponit terciā dñam. q̄ est q̄ genera s3 p̄o d̄ntijs
q̄ sub eis sūt. 7 nō destructo genere destrūit oīes d̄ntie
eius 7 nō ecōtra. q̄ si oīes d̄ntie aīalis destrūent ad
huc p̄t subitelligi aīal. sublatō em aīali aufert irrōna
le 7 rōnale. D̄ntie autē nō aufert genus. nā si oīes itē
rūmā. substātia tū aīata sensibīl intelligi p̄t q̄ est aīal.
(Amplius at) ponit quartā dñam. q̄ est q̄ gen⁹ pdi
caf in qd. dñā p̄o in q̄le (Ampl⁹ at) ponit q̄ntā dñaz
q̄ est q̄ genus est vnū fm vnāquāqz sp̄em. dñe p̄o plu
res eiusdem sp̄e. vt homies fm hōe sūt iste d̄ntie rāto
nale mortale 7 discipline p̄ceptibile (Et genus) ponit
tertā dñam. q̄ est q̄ genus h3 mo⁹ matic. 7 dñā habz
mo⁹ forme. Et s3 possunt assignari alie p̄p̄ta 7 cōitā
tes ḡnis 7 d̄ntie. ista tū sufficiēt (Gen⁹ at) hoc est 3° p̄
huius capituli. in q̄ por. ponit tres cōitātes ḡnis 7 sp̄e
P̄ma est. q̄ gen⁹ 7 spēs pdicaf de pluribz. Et d3 sumi
species fm q̄ est species 7 nō fm q̄ est gen⁹. si sit species
subaltrina scdā cōitātes est q̄ gen⁹ 7 sp̄e sūt p̄oā hīs q̄z
sūt gen⁹ 7 sp̄e. Tercia q̄ vt q̄ est vnū totū resp̄cū suo
rū iferioꝝ (D̄nt at) hoc est q̄ta ps in q̄ ponit lex p̄p̄
tates ḡnis 7 species. P̄ma q̄ gen⁹ cōtinet species 7 sp̄e
p̄tinet a ḡne. s3 nō ē. p̄bat p̄mo. qz in pluribz est genus
q̄ species. scdō qz ḡna p̄iacere d̄nt 7 formata specifi
cis d̄ntijs p̄ficere. i. cōstitūere species. scdā p̄tēntas
qz genus est naturalr pus specie. 7 inempto ḡne itē
mūf sp̄e. s3 nō ecōtra Tercia. posita specie nēcario po
nit gen⁹. 7 nō ē. Quarta. genera pdicaf vnūuoce de
speciebz. 7 nō ē. Quinta. ḡna abū dāt specie in cōtinen
tia species q̄ sūt sub ip̄. s3 species abū dāt a ḡne p̄rijs
d̄ntijs. Sexta. gen⁹ p̄t esse ḡnalissimū. nō at species.
7 spēs p̄t esse specialissimū. nō at genus (Gen⁹ at) 7
p̄riū In hac q̄nta pte ponit por. tres cōueniētias ge
neris 7 p̄riū. P̄ma est. genus 7 p̄riū sp̄ sequit ea quo
rū sūt. qz si homo est aīmal est. 7 si homo est r̄sibile est.
scdā. genus 7 p̄riū equalr pdicaf de suis subij
cibilibus. homo em 7 bos equaliter sūt aīalia. 7 catho

uid ut est vnica spēs. s; vnus idiu dui sūt plura accētia tā sepabilia q̄ inseparabilia. Tercia spēs ē por accētie accētia s; sūt posteriora. op̄ter em̄ cōsubiectum vt illi aliquid accidat. accētia s; sūt posteriora generioz aduētie nature. Quarta spēs p̄cipat̄ eq̄līter. s; accēdēs tā sepabile q̄ inseparabile suscipit maḡ 2 min⁹. Et hī ops em̄ cū alio ethiops habebit colorē vl̄ intellū apli⁹ vl̄ remissū s; m̄ nigredinē. Restat igitur por. facit trāsitiū ad capitulū sequēs. edicit q̄ restat solū dicere de p̄rio 2 accētie. q; tā dictū ē quō dīa 2 p̄riū differ̄ a spē 2 p̄pū a dīa 2 genere in ipoz differētijs ad ipm̄ p̄riū. (Cōe au tē p̄riū) quitum capitulū. in quo por. ponit cōitates et dīas p̄riū 2 accēdētis. Et diuidit̄ in duas p̄tes. in p̄ri m̄a ponit duas p̄uētiās p̄riū 2 accēdētis inseparabilis. Prima ē q; subiectū p̄riū 2 accēdētis inseparabil̄ nūq̄ subsistit sine ill̄. Quēadmodū em̄ p̄ter risibile non subsistit homo. ita p̄ter nigredinē nō subsistit ethiops. Secda q; vt̄iūz ipoz 2 est sp̄ et em̄ cōtinēt̄ in subiecto. (Dīnt̄ ar) In hac secda p̄te por. ponit tres dīas p̄riū 2 accēdētis. Prima q; p̄riū 2 est solū sp̄. quēadmodū dīz risibile hōmīni. s; nō accēdēs inseparabile. nigrū em̄ non inest solum ethiopi. s; etiā coruo 2 carboni 2 ebēno 2 q̄buscūq; alijs. Secda que sequitur ex p̄cedētē ē q; p̄riū p̄dicat̄ quersum nō aut̄ accēdēs inseparabile. Tercia p̄riū p̄dicat̄ equalr̄. accēdēs s; nō. s; s; m̄ magis 2 minus. 2 in fine d̄t q; st̄. etiam alie cōitates vl̄ p̄rieta ipoz vl̄iū. s; iste sufficiunt ad discretōnem ipozum. Et hoc textu sequit̄ p̄mo. q; sicut accētia. p̄pā p̄mo insūt sp̄ 2 scdo idiu dūis. eo q; causant̄ a p̄rijs p̄ncipijs sp̄. sic accētia cōia p̄mo insūt idiu dūis. 2 secundario sp̄ sub qua continent̄ in diuidua. Circa hoc tū est aduertēdū q; duplex ē p̄mitas. vt ad p̄positū sufficit. l. p̄mitas causalitat̄. 2 p̄mitas adequatōis. Loquēdo aut̄ de p̄mitate causalitatis accētia cōia siue p̄ accēdēs p̄mo insunt idiu dūis 2 secundario generib; 2 sp̄ibus. (Hī q; fortis est albus. q; homo est albus. 2 animal est albus nō cōuerso. s; cōuerso ē de accētib; p̄rijs. quia talia accētia p̄mo insunt sp̄ibus. secundario s; idiu dūis oim̄ altariū sp̄erū. Loquēdo s; de p̄mitate adequatōis accētia cōmunita nō insūt p̄mo idiu dūis. q; h̄mōi accētia nō habēt subiecta adequata. S; accētia p̄pā insunt illa p̄mitate suis speciebus. q; adequate ip̄ insūt. 2 etiā p̄mo p̄mitate causalitat̄. eo q; a suis subiectis causant̄ sicut dictū est. Secdo sequitur ex tertia dīa gener; 2 dīntie q; genus ē p̄us natura dīntijs. ita q; nō solū p̄ opus nostri itellectus. 2 q; destructo por̄ necessariū est destructi posteriori. et posteriorius potest destructi nō destructo por̄. nā ablato genere aufertur dīa. 2 tamē ablat; dīntijs nō aufert̄ genus. Dicit̄ tamē aliq; q; hoc sit itelligendum seorsum in dīntijs simplr̄ acceptis. nō autem de omnibus simul. eo q; destructi omnibus differentijs 2 speciebus demū destructur genus. Sed contra hoc instatur. quia p̄us nullo mō dependet a posteriori. 2 iō generi vt sic nō repugnat p̄ se esse posteriori. Et hoc videtur innuere Aristoteles qui d̄t in quinto metaphisice. q; p̄us potest esse sine alio. 2 aliud non sine eo. Et si arguat̄ cōtra hoc. quia in creaturis pater est p̄ior filio. 2 tamen pater non potest esse sine filio. Secdo. quia omnīs causa est por̄ suo effectu. 2 tamen destructa causa potest effectus remanere. sicut calor in aqua igne consumpto. Tercio. quia passio ponitur esse posterior subie

cto s; naturam. 2 tamen ablata passione necessarium est auferri subiectum. quia conuertunt̄. Quarto. q; cum ista regula applicetur ad genus 2 differentia p̄stat q; sublato rōnali 2 irrōnali nō remanet al̄ in reruz natura. Sicut sublatis congregatiuo 2 disgregatiuo nō remanet color. Ad ista respondet Frāsciscus. Ad p̄mū q; hic nō est intentō de p̄itate ipis s; m̄ q; pater puenit filium. s; de p̄itate nature qual̄ est inter genus 2 dīntiam. pater autem 2 filius sunt simul natura. sicut quēlibet alia relatiua. Ad scdm̄. q; ista regula debz itelligi in cōtialiter ordinatis sicut genus 2 dīntia. Et effectus aut̄ 2 cā vnio cā m̄ sunt sic ordinata. q; accidit q; talis effectus sit a tali cā. Ad tertiū q; nō spugnat subiecto ex sua rōe formali existere sine passione. cū s; m̄ naturam p̄existat et sine illa sit cum tota sua ratione diffinitiuā. Ad q̄rtū q; eodez mō generi nō repugnat ex sua quiditate fore sine differentia cū p̄existat. 2 in illo p̄ore sit quiditate sine ea. tamē p̄ter idē p̄tatem realem in non nullis etiam destruitur. Et si dī si dicas. nōne in aliquibus sūt reall̄ distincta. 2 genus nō est de quiditate dīntie. sicut nec cōuerso. cū vnū sit extra cōntiam alterius. ergo vnū potest non soluz itelligi sine alio. sed etiā cō potest dīna sine genere. Responde q; licet absolute posset concipi rōnale sine animalī. 2 etiam cō in aliquibus pro eo q; nō est intra q̄dd̄tatem eius inclusum. Tamē descendēdo a sumis ad infima p̄ lineā p̄dicamentale p̄intelligit̄ sp̄ diuisum suis diuisidentibus. et sic videtur hic loqui Por. Et similiter genus 2 dīna in aliquibus sūt distincta reall̄ absolute vt tamē sint actu composita. videlicet vt componit̄ hōmīnem vl̄ asinum sunt idem reall̄. eo q; vnū non potest esse sine alio. Tercio sequitur ex vna alia p̄rieta q; genera equalr̄ dicuntur de omnibus suis p̄tib; subiectiuis. Dicit̄ em̄ q; equalr̄ participantur in suis inferioribus. 2 q; species equalr̄ participantur in suis indiuisis s; m̄ eūdem modum. quia in hac conuenit species cum differentia. Et q; dīntia respectu suozum īferiorum habet talem equalitatem. 2 q; p̄riū dicit̄ equaliter de omnibus sibi subiectis. q; ponit q; equalr̄ p̄ticipatur p̄riū. sicut spēs ab indiuisis. Et si arguatur. q; homo d; p̄fectissimū aīal. 2 sic nobilior 2 p̄fectior modo debz p̄cipare aīalitate q; bruta. Secdo quia lux solis 2 lumen sunt eiusdem speciei. 2 tamen natura lucis p̄fectus est in sole q; in luna. Tercio. q; vna albedo magis est disgregatiua q; alia. aut nigredō congregatiua. 2 sic differentia inequaliter participatur. Quarto quia vnus homo videtur risibilior altero. aut vnū corpus altero mobilius. Ad p̄mū dicitur q; vnus homo est p̄fectior brutis per rōnalitatem. non autem p̄ animalitatem. 2 ideo homo est nobilissimū animalium. Non tamen in quantum animal est. Ad secundum dicitur q; licet lux solis sit p̄fectior luce lune. hoc tamen non est s; m̄ rōtionem specificam. sed s; m̄ gradus indiuiduales. Similiter dicat̄ de congregatiuo 2 disgregatiuo. Ad quartum dicit q; licet vnū corpus sit nobilior alio. similiter vnū hōmō risibilior. vt mobile 2 risibile dicunt potentiam. nō tamen vt dicunt ap̄ritudinem. Quarto sequitur ex differentia speciei et accidentis. q; substantia est p̄ior accidente ordine cognitionis. eo q; dicit q; species potest itelligi p̄ius q; accidentia. Sequitur secundo

q̄ substantia est por accēte. nō solū cognōtōe. sed etiā fm ordinē nature. q̄ d̄t q̄ o3 ē pus subiectus vt illi aliqd accidat. eo q̄ eē prius est q̄ recipi. sicut pati p̄suppoit existere. Tercō sequitur ex eodē. q̄ totū genus accētis ē posteri⁹ toto ḡnē sube. q̄ d̄t q̄ spēs postēiores sūt generib⁹. Nō in quā q̄ ponat vni⁹ genus oīm accētū. cu3 sint eorū nouem genera p̄ma. s3 q̄ cuiuslibet dati accidētis entitate por est ali qua suba. Quarto sequit q̄ oīa accētia sūt ab extrinsecō. q̄ d̄t q̄ sint nature aduectiue. i. adueniētes. 7 iste aduentus designat extrinsecā rem Circa hūc textum.

Querit decimo.

Utrū pueniētiē 7 differētiē p̄dicabilitū sint a por. pueniēter assignate Arguitur p̄mo q̄ nō. q̄ p̄dicabilia coincidunt in idē. q̄ nō differūt ab inuicē. q̄ coloratū est gen⁹ albi accētis corpis. 7 spēs q̄lis. 7 rōnale est spēs respectu huius rōnalis 7 illius. 7 differētia respectu hominis. sicut r̄sibile est spēs qual 7 p̄p̄riū hominis. Secō sic. oīa vltā sūt spēs 7 etiā accētia. q̄ sequit q̄ coincidunt in idē. ans p̄3. q̄ sūt spēs vltis 7 accētia p̄marū in rōtōnum Tercō sic. genus differt ab oīib⁹ alijs in hoc qd̄ est p̄dicari d̄ plurib⁹. q̄ nō oīa pueniūt in hoc qd̄ est p̄dicari d̄ plurib⁹. Losimatur q̄ multa sūt p̄dicabilia que p̄dicantur de vno solo. igit̄ Quarto sic. p̄p̄riū p̄dicatur denoiatiue. q̄ male d̄t q̄ genus 7 p̄p̄rius pueniūt in hoc qd̄ est vniuoce p̄dicari Quinto sic. albi 7 nigrū p̄t p̄misceri ad p̄stitutōem color. medioz q̄ male dicit q̄ due spēs nō possūt p̄misceri ad p̄stitutōem d̄ vna tertiā spēm

In oppositū

Pro. in textu. Pro solutiōe illius q̄tio/ nis soluende sūt quinq; p̄iales questiones Questio. utrū d̄ne p̄dicabilitū sint pueniēter assignate Pro cuius solutiōe querit p̄mo. utrū q̄ncq; intēōes vltim possunt coincidere in idē. Ad quam dic breuiter q̄ q̄ncq; intēōes vltim coincidere in idē p̄t intelligi dupl̄. vno mō qd̄ d̄tatiue. Et sic nec q̄ncq; nec aliq̄ue coincidunt in idē. eo q̄ vna sc̄da intēō nō p̄dicat de alia ab ea specificē distincta qd̄ d̄tatiue 7 centralit̄. Alit̄ s̄ fūdamentalit̄ 7 denoiatiue. 7 sic aliq̄ue p̄t coincidere. ita videlz q̄ de vno fūdamento sub diuersis rōib⁹ formalib⁹ 7 ad diuersa p̄pato possūt p̄dicari diuersē intēōes. sicut de albedine p̄pata ad suū subiectū p̄dicat accētis. 7 p̄pata ad sua inferiora p̄dicatur spēs. 7 sic b̄n̄ ē possibile q̄ aliq̄ intēōes coincidat in idē. oēs t̄n̄ nō possūt coincidere in idē aliq̄ mō q̄uis sit possibile ge nus 7 spēm 7 accētis fūdari in colore.

Querit Secō. utrū p̄p̄riū p̄dicet vniuoce Ad quā dic breuiter. q̄ vniuoce p̄dicari iterdū capitur idē q̄ qd̄ d̄tatiue p̄dicari sicut accipit p̄bs in p̄dicamto substantie cū d̄t. p̄p̄riū est sc̄dis substantijs 7 d̄ntijs eorū vniuoce p̄dicari de p̄mis. 7 sic p̄p̄riū nō p̄dicat vniuoce Alit̄ mō capitur vt distinguit̄ d̄ equoce p̄dicari. 7 sic p̄p̄riū p̄dicat vniuoce. eo q̄ p̄dicat fm vniū nō 7 eādē rōem

Tercio Querit. Utrū gen⁹ sit vniuoce sit is spēs. Dic breuiter q̄ gen⁹ ē p̄dicatiū vniuoce oībus suis spēs. p̄3. q̄a illū qd̄ p̄dicat fm idē nō 7 eādē rōe de aliq̄b⁹ ē vniuo

cū p̄dicatū illis. s3 genus ē h̄mōi. q̄. Vtrū p̄3. q̄ fm p̄m̄ sexto thopicoz nullū equocu ponit in diffinitōe s3 genus ponit in diffinitōe spēs. Et si queras. qd̄ est illud vniū in re a quo sumit vnicitas generis. Dico q̄ oīa vni⁹ gener⁹ habet iter se pueniētiā in suba 7 qd̄ d̄tatiue quā nō habet cū alijs alioz generum qd̄ cognoscit̄ ex idēp̄ritate p̄patois. vt ex passiomb⁹ extētib⁹ in spēsbus 7 illud ē aliqd̄ imp̄fectū 7 q̄si potētiāle. q̄ diuersē spēs habet diuersas formalitates p̄fectas q̄bus specificē dēstinguūt. Aliqd̄ q̄ inuenit̄ in qualibet spē qd̄ ē materia le 7 potētiāle. 7 aliqd̄ aliud qd̄ est actuale. 7 ab illo potētiāli in re sumit gen⁹. 7 ab illo actuāli sumit d̄tatiue. Et quāto genus est cōiūs tāto vnicitas illi⁹ realitat⁹ a q̄ sumit genus est minor. 7 ita nomē gener⁹ de suo p̄mo intel lectu ip̄ortat aliqd̄ qd̄ est materiale in spēsbus. 7 hoc p̄ modum rotius

Querit Quarto. utrū d̄ne p̄rie sint imp̄mixte. accētia 7 p̄ria p̄mixta. Dic breuiter fm por. q̄ sic. S3 cōtra hoc arguit̄ q̄drupl̄. Primo sic. q̄ p̄gregatiūz disgregatiūz sūt d̄ne coloris cōtrarie. 7 t̄n̄ p̄miscet̄ in me d̄is coloribus. nā blauedo minus disgregat̄ q̄ albedo

Secō sic. q̄ calor 7 frigus p̄miscet̄ur in tepido. nō ē ar̄ possibile spēs p̄misceri q̄n̄ eaz d̄ne p̄miscet̄. Tercō sic. d̄ne accētū s3 accētia. s3 accētia p̄t p̄misceri et sic sint spēs distincta. q̄ d̄t eorū dē. Quarto sic. accētia p̄ria d̄nt spēs. s3 plures spēs nō pueniūt ad vniū p̄stitutōz q̄ sūt p̄ria nō p̄miscet̄ ad inuicē Ad p̄mū d̄t q̄ p̄mixtio in accētibus negari nō pot̄. id̄ videt̄ q̄ nō fuerit̄ int̄tēō por. loq̄ nisi de d̄ntijs sube que distinguit̄ cōtra accētia Ad sc̄dm̄ p̄cedit̄ q̄ ibi p̄miscet̄ d̄ne specificē. sicut 7 ip̄e nature specificē. s3 nō est sic in subalibus de q̄bus est sermo in p̄posito. Sicut ad tertiū d̄t q̄ nō p̄cludit̄ d̄ntēōem por. Ad quartū d̄t q̄ ista p̄ria p̄miscet̄. nō vt faciūt aliā spēm sicut caliditas 7 frigiditas in tepido nō faciūt nouā spēm. s3 sūt ibi inē remissio Et si dicas. q̄ hoc nō solū habz veritatē in accētibus. s3 etiā in substantijs in q̄bus corporeiz incorporeiz p̄miscet̄ ad hoīs p̄stitutōz q̄ ē rōnale Dico q̄ corporeiz rōnale nō sūt d̄ne oppositē. s3 subalternati positē. Et p̄pter hoc etiā rōnale nō cadit̄ sub incorporeoz. sed sub corporeoz

Questio Secūda. Utrū spēs sit aliqd̄ distinctū p̄ter op̄atōes intellect⁹ a genere 7 d̄na p̄positū et ip̄is tāq; ex p̄rio distinctis. Pro cui⁹ solutiōne attēde q̄ alē quoz opinio est. genus 7 spēm nō dicere distinctas realitates. s3 solū distinctas impressiōes q̄s eadē res natura est facere in eodē intellectu. quartū vna est maḡ p̄fca q̄ alia. ita q̄ ex hoc q̄ recipit̄ ip̄fectā ip̄ressiōne oritur p̄ceptus generis Et hoc p̄o q̄ recipit̄ p̄fectā orit̄ p̄ceptus d̄ntie. Alijs aut̄ videt̄ q̄ p̄ceptus generis 7 d̄ne soluz sumit̄ a diuersis op̄atōibus siue apparētis q̄ in eadē re fūdāt. ita q̄ ab op̄atōe q̄ ē sentire sumit̄ aīal. s3 ab illa que est rōcinari sumit̄ rōnale. S3 alijs apparētis q̄ cōceptus generis nō sit aliū a cōceptu d̄ntie necq; genus 7 d̄na differāt a spē nisi fm rōes siue modos cōcipiēdē eūdē cōceptū. sicut sūt rōes determinabil̄ determinātis 7 determinati. ita q̄ genus h3 rōes determinabil̄. d̄na deter minātis. 7 species determinati

Dic primo Q̄ cōceptus gener⁹ est vni⁹ 7 distinct⁹ a cōceptibus d̄ntie 7 spēs. patz sic. quia impossibile est vnum 7 eundem conceptū e d̄nti b̄ iij.

Intellectus simul eē certū z dubiū. s3 euz certitudine de
 ceptu generis. s3 dubitatio de ceptu spēi z dicitie. s3
 Dico: patz. qz aliqds vidēs corpus a remotis certū est
 q est coloratum. z tamē dubitat an sit albū vñ nigrum
 Sicut aliquis vidēs aīal a remotis. certus ē q est aīal.
 z tamē dubitat vtrū sit equus vñ asinū. Confirmat. qd
 ceptus mere potētiā z p̄fusus est distinctus a ceptu
 actuali z determinato. S3 ceptus generis est potētiā
 z indeterminatus. ceptus p̄o dicitie ē actualis z determinat
 us. s3 Dic scdo. q ceptus generis z dicitie sumitur
 a diuersis realitatibz. Probat sic. qz capiendo genus
 vñ capif aliqd vñ nihil. nō nihil. qz tunc genū nō eēt ali
 qd spēi. Si aliqd vñ ergo illud est idē ei qd capitur
 capiendo differentiam vñ aliud. si idē. ergo ceptus ge
 neris z dicitie erūt idem. si aliud habet intentū. Et si di
 catur. q idē in re capitur. nec tamē ex hoc sequitur q con
 ceptus sint idē. eo q eadē res nata est facere diuersos ce
 ptus. Sicut a vna qz res nata est facere in intellectu ali
 que conceptū sibi p̄p̄iū z adequatū. vñ ille ceptus ē
 ceptus generis tm vñ dicitie. s3 neutriū est dōm. s3 op̄
 ter eē aliqd aliā ceptū. Confirmat. quia aut ceptus
 generis eēt idē ceptus vniū dicitie tm. z sic nō predicabi
 tur nisi de vna spē. aut ceptus aliarū. z sic erūt tot ce
 ptus generū quot dicitiarū. aut si ceptus generis ē tm
 vniū. erit etiā tm vniū cōceptū dicitiarū. Dic tercō
 q in qbusdam genū z dicitia s̄m doctorez subtilē sumunt
 ab alia z ab alia re. vt in habētibz plures formas. sicut
 ab aīa sensitīua sumitur genus qd est aīal. z ab aīa in
 tellectīua sumit dicitia que est rōnale. z in talibz genus z
 dicitia nō solū differūt formalit. z ex natura rei. s3 etiā rea
 lit. in qbusdam p̄o nō sumitur ab alia z alia re. s3 ab
 alia z alia formalitate eiusdem rei. sicut in spēbz q sunt
 forme simplices. vt albedo z nigredo. z c̄ijs. in qbus sūt
 quidā gradus infecti. quoz vniū ē actuali a quo sus
 mit dicitia. Alius p̄o potētiā a quo sumitur genū. et
 in illis genus z dicitia nō dicit realit. sed tm formalit
 z ex natura rei. Dic quarto. q genus z dicitia dicunt
 realitates distinctas ex natura rei z formalit. Pz sic p̄
 mo qz impossibile ē idē ex natura rei respectu eozū des
 eē p̄sam ratōem p̄uenitē z dicitie realis. S3 rōnalis
 tas est rō dicitie z distinctōis realis duarū specierū a sei
 uicē. s3 animal quod est p̄ncipiū p̄uenitē est distinct
 et a realitas. Scdo sic. q cūqz sūt penitus idē realit qz
 quid repugnat vni z alteri. sed multa repugnant gene
 ri que non repugnat differentie. z e conuerso. s3 Tercō
 sic. quādo aliq sūt penitus eadē cuiuscūqz vniū est cau
 sa illi? etiā aliqd est causa. sed rōnale est causa quare ho
 mo est susceptibilis discipline. z nō animal. s3 Quar
 to sic. differentia est extra ratōnem generis z e conuerso.
 vt habetur tercō metaphisice. ergo non sunt penitē idē
 realit. Et eodē modo dicendum est de distinctōne spe
 ciei a genere z differentia

Questio tertia

Utrū genus de dicitia dicit
 suar dicitia su
 perior de dicitia inferiori p se p̄dicet. Ad quā dicit
 aliq q sic. pbāt dupl. p̄mo sic. qz genus z differentia p
 se p̄dicatur de spē. s3 p se p̄dicantur de se inuicem. Naz
 bene sequitur. omnis homo est p se rōnalis. ergo rā
 tōnale est p se aīal. p̄misse sunt vere. ergo z conclusio.
 Scdo sic. quia nisi sic sequeretur q dicitie essent vltima
 predicata. z tunc eēt genera generalissima. et p̄p̄ie nes

gās vnam dicitiam ab alia essz immediata. Tercō
 sic. s̄m Aristotelem septimo metaphisice o3 in diuisio
 ne generis. p̄cedere p dicitias p se. z tūc scda diuidit porē
 p se. s̄m pedis est pedalitas. s3 quocūqz p̄dicat in ab
 stracto p̄dicatur p se p̄mo modo. pedalitas autē ē diffe
 rētia. z predicatur in abstracto de fissionē pedis qd est
 alia dicitia. s3 p se Quarto sic. vltia dicitia ē suba rei. sed
 hoc nō eēt nisi includeret p̄cedētes p se. s3

Ad questionē p̄mo. q nullū genū ē p se p̄dic
 cabile de differentia. nec differentia superior
 ē inferiori dicitia. p̄ qd dupl. p̄mo sic. autorita
 te philosophi tercō metaphisice dicentis. impossibile
 est genus de differentijs p̄dicari. z hoc intelligitur per se
 Secūdo autoritate Auicenne quinto metaphisice di
 centis. quīs genus z dicitia p̄dicentur de toto. hoc ē de
 specie p se. nullū tamen eorum significat totum p se. s3
 genū significat materiale z differentia formale. z sic vtrū
 qz significat partē spēi p modum totius. z sicut materi
 ale est extra rōem formalis. sic ceptus generis ē extra
 ratōnem differentie. Tercō. quia sic sequeretur q
 in qualibz diffinitione esset nugatō. p̄sequens est falsū
 parer tamen consequētia. qz in diffinitōe hominis sensi
 bile includitur in animal. z etiā in rationali. z sicut rā
 tōnale in animal. Quarto sic. sequeretur qz differen
 tie eēt differentia. z p consequens ipsa eēt spēs z diffini
 bilis. sed hoc est falsū. antecedens tamen patz. quia
 si inferior differentia includeret superiorē. tunc due diffe
 rentie differēt. z p consequens p aliquas differentias
 differēt. z in dicitia superiori p̄uenirēt. Et sicut pbaret p
 cessus in infinitū in differentijs.

Ad rationes

Alterius opinionis Ad p̄mā negatur
 dicitia. eo q ex p̄missis
 p se nō sequit p̄clusio p se. s3 simplr Ad scdam b3 cō
 cedendo q differentia est primū predicatum. sic intelli
 gendo q nihil est pus ea qd quidditatīue in ipsa inclu
 datur. nō tamen p̄pter hoc est genus generalissimū. eo
 q potestatiue continetur in genere Ad tertiā dicit
 dum q philosophus nō vult nisi q differentia superi
 or diuidatur per differentias inferiores per se. quia fil
 sio pedis solum diuidit habens pedes. non autem qd
 pedalitas predicetur p se i p̄mo modo de fissionē pedis
 Ad quartā dicendum ē q differentia ē substantia rei
 completiue z perfectiue. ita q esse spēi complet z p̄fici
 tur p differentiam Nō autē intelligere debes q solū dif
 ferētia esset substantia rei. eo q tūc in diffinitōne nō op̄e
 ret ponere genus. S3 ex hoc onē

Questio

Quarta. vtrum cum idē p̄p̄ta
 re reali possit stare distinctō ex
 natura rei aut formal. sicut vi
 detur dicere por. Dicunt cōster Thomiste q non. z p̄
 bant qd dupl. p̄mo qz quocūqz distinguunt vel
 distinguuntur solum per operatōem intellectus. z sic di
 stinguuntur ratōe. vñ p̄ter operatōem intellectus. z sic di
 stinguuntur realit. Scdo sic. si alique essent diuerse
 formalitates. vñ essent diuerse res vñ nihil. s̄m diuer
 se res distinguuntur realit. Et si sint nulle res erūt hi
 bil. Nam dicit Au in libro de doctrina xp̄iana. qd oīno
 nulla res est nihil. illa autē que sunt nihil non distin
 guuntur. Tercō sic. quocūqz distinguuntur forma
 liter distinguuntur realit. ergo distinctio formalis

non stat cum ydemitate reali Antecedens patet primo. quia que habent formas distinctas distinguunt realiter sed habentia diuersas formalitates habent formas distinctas. eo q formalitas sumitur a forma Secundo quia que quidditatiue distinguuntur realiter distinguuntur. eo q quidditas rei z forma id est sed que distinguuntur formaliter distinguuntur quidditatiue. ergo zc. Tertio quia formalitates sunt vere res. ergo distinguuntur realiter Antecedens patet. qz quod vere est substantia est vera res sed quidditas sine formalitas substantie eue substantia. qz polute e qstois

Attende pmo. q distinctio no est aliqd absolutu sz respectu Per sic qz distinctio fm sua roem formale de ad aliud. eo q de distinctio est ab aliq distinctu Secdo qz ide et diuersuz pnt inesse eidē respectu diuersoz. sed quecuqz opposita pnt inesse eidē respectu diuersoz sunt relatiua. vt prz p phm in pdicamentz No est aut relatio pdicamentis sz trascendens. eo q nullu pdicamenta le repit in deo in quo tamen est distinctio Et sic distinctio puenit enti anteqz descendat in decē genera. eo qz inter ens z suas passiones est distinctio q puenit enti anteqz descendat in decē genera Et h prz qz qnis aliq distinctio sit accns no tn ois Per scdo q distinctio est relatio disqpentie intrinsecis aduenies q ponit ad post roem fundamenti z finim Et si arguas q an distinctio ne erit distinctio. z sic erit pcellus in infinitu. eo q ois relatio psumponit distinctioem suoz fundamētoz Di eo beneit. q licet an distinctioes formale sit distinctio fundamentalis. tn an fundamentale no est alia distinctio Attende scdo. q duplex e distinctio qda est rationis q est fabricata ab aia z no est i re seclusa oi opatione intellectus? Alia est ex natura rei q bz ee in re seclusa opatoe intellectus? Et talis e qdruplex scz essentialis realis. formalis z quidditatis z no quidditatis siue modi intrinseci Pro qz intellectus Attende scdo qz res pot dupliciter capi. vno p modū abstracti siue subiecti. z sic est qda modus intrinsecus a q oia que st in eodem singulari rei intelligit eode mo sicut oia q sunt in forte dicunt ens vnica entitate z sū quāta vnica qntitate. Sic oia dicūt res ab vna realitate eis correspondente p modū subiecti ad quā trahunt oēs quidditates z dic z passioēs eaz entites in forte virtute agentis et pducētis forte. z illo modo res no puenit cū ente Secdo accipit res p modū pdicati. z sic omne pdicatu positū distictū de aliq di res z h modo res et positū puertunt z illo modo res est nomē equiuocū. Un si sic accipiat res tūc quecuqz hnt distinctioē pter actū intellectus in natura rei distinguunt realiter Tertio accipit res p modū pstituti resultās. sicut em psona z suppositū accipiunt p modū totius p se ent; et exitis Alia aut et corp non dnr suppositū aut psona. sz dnr aliqd suppositū aut psona Tertio aut resultās ex aia et corpe di suppositū. sic nec diā nec quidditas generis dnr res in recto sz dnr ali quid rei siue realitatis Lōpositū aut ex genere et diā di spēs. et indiuiduū includēs oia ista di res Sed quidditas siue formalitas est qd additūz alicui variat roem formatē eius vel qd ple est inclusum in rōne formali alicuius. sicut diē diuidētes genus sunt formalitates. qz ipse addite quidditati ptabibili variant roem formale Corporeū em et incorporeū variant roem formalem pstitutoz p ipsa sū oē ptabibilep aliquaz diām cū qua facit p se. vnu est quidditas vel formalitas

Sed modus intrinsecus est qui addit quidditati eō trahibili no variat rōnem formalem pstituti ex eo et tali quidditati. sicut sunt diē indiuiduales vel existētia Sed essentia de quidditate cū modo intrinsecus qui e existētia Attende quarto. q distinctio essentialis est q bz p fundamento et termino re et re et non solum aliquid rei Et si queras qn sciam aliqua se habere sicut res et res Dico primo q quecuqz duos singularia quoz qdlibet pot p se subsistere sunt res et res et non solum aliquid rei Secdo quecuqz singularia quoz vnu pot p se subsistere sine alio. licet no econtra sunt res et res vt fundamentū et sua relatio. si aut neutru illoz pot existerē sine alio tūc no sunt res et res sed qdlibet est realitas siue aliquid rei Sed distinctio formalis aut quidditatiua est illa que est inter duas quidditates siue formalitates. quaz vna non includit aliam in pmo modo dicēdi p se Sed distinctio quidditatis et no quidditatis est distinctio quidditatis et modi intrinseci sicut est distinctio inter boiem et eius existētiā et inter albedinē et gradus intentionales Isti autēz quatuor modi distinctionum sunt subordinati. qz distinctio essentialis est prima et maxima distinctio. ita qz quecuqz distinguuntur essentialiter etiam distinguunt alijs distinctionibus Secda est realis. tertia formalis? Quarta autē est distinctio quidditatis et modi intrinseci Et ex istis patet q aliqua distinguuntur realiter et formaliter sicut homo existens et azinus existens distinguuntur enim p suas distinctioes et p diuersas realitates et existētiās Aliqua no distinguuntur formaliter et no realiter vt hō et azinus in potentia abiectiua Alia no distinguunt realiter et no formaliter sicut duo indiuidua eiusdem speciei habent eandem rationem formalem. non tamen eandem existētiā Alia vero distinguuntur ex natura rei que nec distinguunt realiter nec formaliter sicut quidditas et modus intrinsecus Et si queratur quomodo tales distinctioes debeant inuestigari Dic primo q quandoquē aliqua duo sū diuersorum generum vel specierum non subalternati positioem. vel quando vnum essentialiter dependet ab alio illa distinguuntur essentialiter. eo q essentialis dependentia non potest esse infra eandem essentiam Dic scdo. q distinctio realis inuestigatur tribus documentis primum vbiūqz reperitur generans et genitum originans et originatum ibi est realis distinctio. eo q idem non pot seipsum generare Secdm quādoctū qz aliquid potest generari alio non genito vel corrupti alio no corrupto. tunc illud distinguunt ab eo realiter Tertius quecuqz possunt separati in existētia illa distinguuntur realiter Dic tertio q formalis distinctio est quecuqz aliquid ponit indiffinitoē quidditatiua vni us quod non ponitur in diffinitoē quidditatiua alterius Et quandoquē aliquid diuiditur per differentias oppositas tūc illud et sue differentie distinguuntur formaliter et quequid cadit sub vno diuidēte distinguuntur formaliter a quolibet cadente sub alio Dic quarto. q distinctio quidditatis z modi cognoscitur ex hoc q si aliqua se habeant sicut quidditas z modus eius vt sunt humitas et eius limitatio tali distinctioē distinguunt Sed distinctio ex natura rei que abstracte ab illi quoz cognoscit ex h q quecuqz de aliq duabus verificant pdicata ptabitōna. qz atqz est reale illa

distinguuntur ex natura rei eo qd nō est possibile de eo/ dem omnino pter opationem intellectus significari p̄dicata p̄tradicitoria. quoz alteruz sit reale

Ad rōes

alterius opinionis. Ad p̄mam negat āns. 2 ad p̄barōes dicit p̄cededo qd ois q̄ ois distinctio ē realis aut rōis. Si capiat real distinctio p̄ omni distinctio ne q̄ est p̄ter opationē intellectus nō tamē capiēdo distinctio nēq̄ realem p̄prie p̄ ea q̄ est inter rem 2 rem. Ad secundā dicendū qd ille formalitates bene sunt res capiēdo rem p̄ omni p̄dicato positivo 2 illo mō accipit rē Augustinus. Sed tamē nō sunt res capiēdo rem p̄prie Ad terciā negat āns Nam in eadem forma possunt repiri multe formalitates 2 ideo nō oportet qd illa q̄ distiguunt formalit̄ distiguant̄ diuersis formis. Ad q̄r tam patet solutio ex his q̄ dicta sunt in q̄rto notabili

Questio

Quinta, vtrum iste p̄p̄os fortes est homo. fortes ē rationalis sint necessarie 2 semp vere sicut dicit Porphyrius. Respondent aliqui qd non sunt simpliciter necessarie neq̄ vere. Nisi subiectum supponat p̄ aliquo existenter Et hoc p̄bat q̄drupl̄. primo sic. qz stante significatione terminoz ipse possunt esse false igitur nō sunt necērie neq̄ semper veri. Sīns patet. qz forte non existente subiectum p̄ nullo supponit 2 tamē est. p̄p̄o cathegorica affirmatiua de inesse 2 p̄nti in qua non ponitur terminus ampliatuus. ergo est falsa consequentia tenet per regulam logicorum. Secdo sic. bene sequit̄ fortes est homo. ergo fortes est. tenet cōsequentiā. a p̄re in mō ad suum totum affirmatiue. consequens est fallum 2 etiāz contingens ergo 2 āns. Tercio sic. bene sequit̄ fortes ē homo ergo aliquis homo est fortes. consequens est fallū posito qd fortes non sit p̄ suū cōtradicitoriū est verū. scz nullus homo est fortes eo qd bene sequit̄ iste homo non ē fortes. 2 iste hō nō ē fortes. 2 sic d̄ alijs. q̄ null' hō ē fortes. Quarto sic. bene seq̄ ois hō currit 2 fortes est hō q̄ fortes currit. p̄ns est fallum. q̄ 2 āns. nō. mior q̄ maior

Ad istam questionem dicendum est p̄mo qd illa p̄positio fortes est hō est vera 2 necēria. siue fortes existat siue non. p̄batur q̄drupl̄. Primo sic. qz ois p̄p̄o in qua p̄dicatū est de eētia subiecti est necēria. sed p̄dicatū p̄ positionū p̄dicatū ē de eētia subiecti. ergo ipse sunt necessarie Secdo sic. iste p̄p̄os nec sunt p̄t̄igates eo qd sunt in materia naturali. nec impossibiles vt notū est q̄ sunt necessarie. p̄batur p̄na. a sufficiētū diuisione. Tercio sic. hec consequētia est necēria hō currit ergo aial currit q̄ tenet p̄tute alicuius p̄p̄os necērie q̄ non est alia nisi ista homo est aial. Quarto sic. p̄p̄o p̄ se vera semp 2 necērio est p̄a p̄mo posteriorum. sed sic est de illis igit̄. Dic secdo. qd ad p̄ritatē p̄p̄onū q̄ sunt in materia p̄t̄igētū req̄rit actualis existētia extremoz nisi in eis ponat̄ termin' ampliatū v̄l aliquid h̄mōi. patet sic. qz p̄ritas talium p̄p̄onum cōsequit̄ actualē vnionē extremoz 2 nō rōes formales terminoz. et p̄ter hoc in illis a p̄positione de est tercio adiacente ad p̄p̄oem in qua est p̄dicat̄ secū dū adiacēs est bona p̄na 2 lz nō req̄rat̄ i p̄p̄oib' necērijs Dic tercio. qd ad p̄ritatē p̄p̄onum negatiuaz nō req̄ritur actualis existētia terminoz. patet sic. qz illa ē p̄a hō non est chimera 2 tamē chimera nō est. Dic q̄rto. qd ad p̄ritatē p̄p̄onum in quibus idem p̄dicat̄ de se ipso non req̄rit̄ existētia terminoz. patet sic. qz ista est p̄a chimera est chimera eo qd est cōtradicoria cōclusionis syl

logisimi ex oppositis q̄ semp est falsa ergo. Et si queras quale esse requirat̄ ad veritatem huius p̄p̄onīs. fortes est hō. dico qd sufficit esse q̄p̄ditatiū cū necessaria habitudine p̄dicati ad subiectū. Et p̄ hoc d̄: ad p̄mū argumentum p̄me opinionis negando āns. 2 ad p̄bationem dicit qd p̄dicta regula est falsa. neq̄ est regula logicorum eo qd nullum habet fundamentum in dictis. Restat illis nec aliquid p̄bati logica. Ad secundum negatur consequentia eo qd cōmittit fallacia a dicto s̄m qd ad simpliciter. Ad terciū d̄: cōcedendo qd aliquis homo est fortes dato tū null' qd homo existat 2 qd fortes est aliquid capiēdo aliquid vt conuertit̄ cū ente Ad q̄r negat p̄sequentia eo qd medium variatur in maiore et minore sicut dictum fuit in quarto tractatu. Ad argumenta p̄ncipalia Ad p̄mū dicitur qd vniuersalia bene cōincidunt in idem fundamentaliter non tamen formaliter sicut dictum fuit in p̄ma questione Ad secundum dicit̄ concedendo qd secunde intentiones vniuersalium sunt species denominatiue nō tamē qd dicitur. Ad terciū dicit̄ qd si pluribus accipiat̄ positue vt latū valet sicut multis sic omnia predicabilia conueniunt in hoc quod est de pluribus p̄dicari. Nō autem si capiat̄ cōp̄atiue sed tunc est p̄p̄itum generi Ad alia patet solutio ex dictis 2c.

Finis optimarum questionum super predicabilia Porphyrij.

Quia in initium predica

mentorum. Querit vtz de decē pdicamentis sit scien-
tia logicalis ab alijs pibus logice distincta Argui-
tur pmo q non. qz decē pdicamēta sunt decē voces de/
cem rez genera significātes s3 Boetii. sed nulla ps lo-
gice est de vocibz. ergo de decē pdicamentis nō habet sci-
entia logicalis Secdo sic. oīe illd de quo ē scia habz
aliquā cām. s3 pdicamēta nō hnt cām. qz de eis nō ē sci-
entia. Maior patz fm pīm pmo posterior. qz scire est
re p cām agnoscere. Minor pō patz p porphiriū capitu-
lo de spē dicentem. qz decē pdicamēta sunt decē pma pnci-
pia. Tercio sic. oīs scia habet p diffinitōem aut p
demonstratōem. sed nullo istoz modoz p haberi scia ē
pdicamentis. qz Minor p3 q ad pma pte. qz pdicamen-
ta sunt generalissima r iō nō hnt gen^o neqz rāz qbz vol-
unt diffiniri. Quo ad scōaz pte p3. qz diffinitō subie-
cti debet ēē mediū demonstratōis. qz si pdicamēta nō pos-
sunt diffiniri. nec etiā de ipis poterūt formari demonstra-
tōes. Quarto sic. si de decē pdicamentis eēt logicalis
scia vñ hec eēt de ipis pme itēōnaliter captis vñ scde in-
tentionalr. nō pme lutionalr qz sic eorum determinā-
tio spectat ad metaphisicū. nō scde intentionalr qz nullū
pdicamentū intentionale est cōe istis decē intentōibz ergo
Ans p3 p^o. qz si sic tūc aliqd eēt pns r cōi^o istis. r ita
nō eēt gñalissima neqz pma pncipia fm Boetii. Tū
scdo. qz intentio cātur a re. qz vnitās intentōis ab vnitā-
te rei sed nulla res vniuoce cōuenit istis ergo nec aliq
intentio. Tū tercio qz nihil vniuoce est denotatm. sed
qdlibet pdicamentū intentionale pdicaf denotatiue
de rebus ergo.

In oppo situm est Areste tiles q hic de/
terminat sci alr de istis. r. pdica-
mentis. Pro solutōe istius qsti-
onis soluende sunt qttuor qstiones min^o pncipales.

Questio Prima. vtz scietia de decem p/
dicamentis sit pncipalr de vocibz
bus aut de rebz aut scōis inten-
tionibus. Pro cuius solutōe atēde pmo. qz aliquoz
opinio est qz scietia pdicamentoz ē pncipalr de rebus
pdicamentilibz. nō tamē absolute sed fm qz eis insunt
scde intentōes qz sunt gñalissimū pdicamentū rē. Unde
notā^m qz pdicamēta duplr cōsiderari pnt. pmo inqstū
sunt entia realia. Secdo inqstū cōsiderant a rōe qz eis at-
tribuit aliqz intentōes. r illo mō cōsiderant h. Nā rō
attribuit substātie h qd ēē gñalissimū vñ pdicamentū
vñ vniuoce predicari. Et licet de istis demonstrēt aliq
passiones reales in hoc libro h tū nō est p se intentū. s3
ad maiorem scōaz intentōnum manifestatōnem. Ho-

ta vltra q in isto libro nō agit de istis pdicamentis nisi
inqstū vniuntur in aliquo intentionali ita q maior
vntas est illoz in aliq intentionali qz est vntas analo-
gie r illud vni dicit dñs Albert^o esse ens dicibile in cō-
plexū ordinabile in genere fm sub r supra fm q stat h
voce talē ordine significāte Attēde secundo. qz aliq
posteriores dicūt logica sciam pncipalr eē de vocibz eo
q sic logica sermocional scia vocat. r etiā in pncipijs
libroz Areste. r Boeti^o p determinat de voce scit in
pncipio pdicamentoz de equoicis r vniuoicis qz voci cō-
ueniūt r in libro pntentias Areste. r Boeti^o determi-
nat de ipsa voce. Et iō Boeti^o in pncipio huius libri
dicit q intentio in hoc libro est de pms rez noibus et
de vocibz res significantibz disputare. Et ppter hoc in
pma diuisione dicit (eoz q dicit) ut statim post singulū
lū eoz aut significat substātia aut qlitate rē Dicit autē
et significari soli voci cōuenit Et subdit ista opinio qz a
liter grāmatici determināt de voce significatiua r alif
logici. Nam grāmatici determināt de ea qstū ad pte
rates cātes pgruitatē r ineqgruitatē ostēdendo qz vox
sit verbū qz nome r qz portio mōz significādi noīs ad p-
bum r sic de alijs. Logici autē determināt de ipsijs
fm qz sunt rez significatiue r pntatis r fallitatis expō-
sue. r ita logic^o pncipalr determinat de vocibz. scōano
vero de rebz significatis p tales voces. Attēde tercio
qz licet logic^o determinet de rebz de vocibz r de scōis in
tēōibz adiūctis pms h tamē est diuersimode. qz p-
mo r pncipalr determinat de scōis intentōibus adiūc-
tis pms. Et ad declaratōem eaz determinat de pms
intēōibz eo qz scde intēōes sunt mīme entitatē. r p-
ms mīme cognoscibilitatis. Sed determinat de vocibz p-
pccitātē eo qz fm Auicēnā in pma pte logice sue ad cō-
sideratōne dēōnū dicit nos necitas. Et logic^o inqstū
logic^o nō h3 accipe noīa neqz pba nisi ad dōm vñ loquē-
dū. Si em possibile eēt pntatē mēte cōceptā solo intel-
ctu dicere nō indigerem^o vocibz

Dic primo qz si logic^o pnsideret de voz-
cibz h nō ē pncipalr intēō
ne. s3 qz nō p alio mō dos-
cere vñ doceri. patet sic. qz possibile est habere logica s3
ne vocibz. qz logica nō ē pncipalr de vocibz. Ans patz
primo qz si aliqd surd^o a natitate haberet logica nō hab-
beret eā de vocibz. Patet scdo. qz oēs passiones sillogis-
mi sibi cōueniūt seclusa omni voce. qz de eo pōt haberi
scietia omī voce seclusa. Dic scdo. qz nec logica nec
aliq ps logice est pncipalr de termis vocalibz mētalī-
bus vñ scriptis. patet. qz si eēt de vocalibz tūc surd^o nō
posset habere logica. Si de scriptis tūc cecus eam ha-
bere non posset. Si de mentalibus tūc neqz dormiens
eam haberet quod est falsum. et contra experientiam.
Dic tercio. qz logica est pncipaliter de secundis inten-
tionibus cōcretiue designatis. patet autoritate Auicē-
ne sepe allegata. Dic quarto qz cum Boetius dicit
logica esse de decem vocibus accipit actuum pro
passiua. ita qz sit sensus logica est de decem rebus si qz
ficatis per decem voces. Et similiter Arestotiles cum
dicit qz singulum eorum aut significat. id est significa-
tur. Et qz vniuoce equivoce cum incomplexum et dicit
et sic de alijs. sunt secunde intentiones concretive des-
signate etiā aliquando fundantur in vocibus. et ideo
non sequitur qz logica pncipaliter sit de vocibus pos-
set tamen concedi qz sit de vocibus minus pncipaliter

Questio

Secūda, vtrum de decem reruz generibz que sunt dece pdicame ta possit ee logica scia. Dicunt aliq q pdicameta possunt considerari fm suuz esse reale vt videlicet sunt pncipales pres entis sic de ipis non est logica sed metaphica. Alio mo pnt considerari fm q co ueniunt in aliq coi intentoe de q necario subiectu huius scie pdicet z sic de ipis est scia logica. Et ex h inferit q quis subiectu huius scie pdicet ptinget de dece pdica mens necario tñ de scda intetoe rōis ad dece pdicame ta pdicaf ad quā reducunt Sed tu dic breuiter q pdi cameta pnt duplr accipi. vno mo pme intetionalr z sic de eis nō est logica nisi p accūs. Alio mo scde intetio/ nalt. z sic ipa est p se de ipis Sed cōtra h arguo qua druplr. pma sic in h libro assignant passiones q pueni/ unt dece pdicamētis pme intetionalr z fm ee reale acce ptis g illo mo hic determinat de ipis. Scdo sic in hoc li bro non diffinit pdicamentum nec aliqua passio sibi ostenditur inee g nō ē pdicamētū de quo hic cōsideraf Tercio sic dicit Boetius q in hoc libro nec determina tur de rebz nec de rebz qñibus sed de vocibz significāti/ bus rez genera. g male dicit q hic determinat de pdica mētis pme vlt scde intetionalr captis. Quarto sic. nulle passiones ostēdunt inee scdis intetioibz. g h nō determi/ natur de ipis.

Ad ratios

in oppositu. Ad pma dicit vno mo q ille passiones of tendunt inee scdis intetioi bus nō pncipalr z p se h assignat de ipis sed solu m^o pncipalr vt lcz p pgnitoez pntoz hz ee reale sumptozuz possum^o ducit i pgnitoez scdaz itetionū Vlt dicit q qñ uis hmoi passiones nō puenit scdis intetioibz in abstrac to tñ cōcūit eis in pcreto. sicut qñuis generitas siue i/ tentio qñis nō pdicet de plibz spē dñitū tñ gen^o scde in tetionalr captū pdicaf de plibz spē dñitū. Silt d: ad scdaz z ad 3az q lz de pnto i coi z etiā de istis intetioibz nō demōstrent aliq passioēs neqz diffinitō inuestigetuz tñ ipē supponit de illo coi eo q de subiecto oz suppone/ re qd ē. ille aut passioēs q sunt pdicari vniuce diuidi i spēs z sic de alijs ostēdunt inee lube qñitaz z iō supponit inesse pnti. Ad qrtā partz solutio ex dicitis

Questio

Tercia. vtz pdicamētū sit sub/ iectū ist^o libri ad quā rñdēt ali q q nō. sed q ens dicibile incō/ pletū ordiabile zc. Et h psuadet psualione Boeti qz ad sciam ignoti p noticiā nōi nō deuenit nisi p inqñitō nē. inqñitō aut nō fit nisi p sermonē dispositū ad signifi candū qz siue hō infert apd seipm vlt apd aliū h sit p p/ monē certius plati qre seqt de necitate q ordo pdicabi litū nō pnt determinari nisi fm q pdicabile sub voce hz d signari. Rebz em inqñitōi ignote vti nō possum^o eo qz/ finite sunt nec nō pntes. z iō signis p rebz vti opoz Et ex h inferbat Boeti q hec scia libri pdicamētōz ē de dece pimis vocibz dece pma rez qñā significātibz. iste aut ordo nō ē in rebz ipf actualr hz oz q rō ponat ordi/ nē sicut z facit pōem z collectōez mltōz cōpositoz. Et et h dicit q planū est. q subiectū h libri ē ordiabile in rōe pdicabil^o z subijcibil^o. Sed cōtra h arguit sic. Si ens dicibile incōplexū ē subiectū qro. vlt accipit ens cōe enti in aia z extra aiam. aut solū ens extra aiam. aut solū ens in aia. nō pmo mo. qz enti in aia z extra aiam vlt bil ē cōe vnuocū. Et si aliqd eēt cōe eēt metaphice cōst

deratōis. nec solum accipit ens p ente extra aiam quia tale ē metaphice pderatōis. nec solū p ente rōis qz sic eēt nugatio dice do ens incōplexū eo q sequētia sp icluz dunt ens. Pterea qz vlt dicibile valz tñ sicut signifi/ cabile p vocē z hoc accidit subiecto ist^o scie vlt valz tñ sicut pdicabile z tñ a d dēdo sibi incōplexū z or diabi/ le in genere erit nugatio eo q singulum incōplexoz fm Aresto. est ordiabile in gñe. Et sic relinqt opio ista esse falsa. ideo dicit aliq z mel^o q vlt est subiectum matias le h scie. z rō formal^o et^o ē ordiabilitas vlt saltē ppa pas sio circuloquēs nobis formalē rōem innoīarā. vñ dicit q vlt sub rōe vltatis ē subiectū libri Porphiri. sed v/ niuersale sū rōe ordiabilitat^o ē subiectū libri pdicamēto rum. sed hec opio nō videt habere vltatem. Tū pmo: qz vlt ordiabile est aggregatū p accūs ex subiecto z p/ pria passione. Tū scdo qz tūc illa scia eēt subalterna sci entie libri pdicabilū qd est sūm igā. p solutōe qñtionis Attende q pdicamētū capis duplr. vno mo p tota cō/ ordinatōe pdicamētali z sic oē qd ē in pdicamēto ē or dinabile in gñe. Alio mo p pncipio ipi^o coordiatōis z sic solū gen^o gñalissimum vocaf pdicamentum. Et q/ cūq^o accipiat tūc p capis p reyl scde intetionalr p rela tōe rōis fundata in talibz rebz. Dic breuiter. q sub iectū ist^o scie ē pdicamētum scde intetionalr a cce ptum. pater. quia sibi conuenit diffinitio subiecti rese/ ctu huius scientie. z similiter omnes cōditōes subiecti attributōis in aīdeis parrate ergo

Questio

Quarta. vtrum liber pdicamen/ torum conuenientem habeat or dinem ad librum pdicabilūz et perarmenias. Dic breuiter. q licet liber pdicabi litū z pdicamētōz cōsideret de his q p pma oparōez in tellect^o eant qz tamē liber pdicabilū necari^o est ad libz huius pdicamētōz iō puenient pcediat. Dic scdo. qz libri logice ordiāt fm act^o rōis a qñ causant sua subiecta. Et subiectū libri pdicamētōz causant p p/ mā oparōez. subiectū pō libri piamenias. p scdaz opa nan. ideo iste liber cōueniēt pcedit libz piamenias sic opatio pma z scda pcedit oparōne itellect^o. Et possent hic assignari ples rōes q sufficienter sunt habi te ex pcedentibz

Ad ratios

pncipales. Ad pma pater solutio ex dcis. vñ de Aresto. in textu sepe dicit dicit. vlt significant ad denotādum q ipse nō in/ tendit dare veras diffinitōes equoqz z vniuoqz sed tñ rōes expmātes qd nois. Et cum dicit q significare pmo conuenit voci hoc videt negandum salua tamen reuerentia Boeti. qui videt hoc dicere in cōmento sū/ cur pater diligenter inspicienti. et si nominales cum ves lime allegare. p se respiciant textum z commentum Bo eti quia multum est contra eos Ad scdaz dicit. q li cet pdicamēta nō habēt pncipia aut aliquid p se quo ad ee. bene tamē quo ad cognosci z h sufficit ad h q de ipis sit scia. Et si dicas q eadē sunt pncipia essendi z pgnoscēdi Dico q hz ē q qñqz sunt pncipia eandē st^o etiā pncipia pgnoscēdi nō tamē cōtra. Vlt dic melius q licet pdicamenta fm suum esse reale non habeant causas bene tamen fm q eis attribuntur secundū in/ tentiones. Ad tertium dicit aliqui q licet de pdicamentis non possit esse scientia a priori p demon stratōem ppter qd aut p diffinitionem. tñ ad huc possit

Handwritten marginal notes in the left margin, including 'pma pnd q' and other illegible text.

esse per diuisionem eo q̄ diuisio est vnus modus sciēdi
 Dicedū est tamē q̄ licet de pdicamētis p̄me intētiōna
 liter captis nō possit eē scia a pot̄i tñ de p̄ntis scēde inten
 tiōnalr captis bñ p̄t eē scia Ad q̄rtū dico sicut dictū
 est q̄ de pdicamēto scēde intētiōnalr capto qd̄ est cōe per
 denominatiōne decez pdicamētis ē sciētia istius libri
 Neq̄ optet q̄ tāta vnitās sit in rebz q̄sta ē in intētiōibz
 eo q̄ res nō est tota cā intētiōis sed etiā intellectus. Et
 cū dicat q̄ nihil vniuocū est denotiatiō hoc vtiqz falsūz
 est. nā albū bñ pdicaf denominatiue de homine r e q̄z
 tamē est in se qd̄dam vniuocū

Quiuoca di

Iste liber pdicamētoz Aristotelis
 p̄tina sui diuisione diuidit in tres
 tractat̄ p̄tiales. in p̄mo determinat
 de anp̄dicamētis. Et diuiditur in
 tria capitula. in p̄mo determinat de p̄mo anp̄dicamēto
 scz de diffinitōe ponēdo tres diffinitōes. P̄ma ē equo
 coz quā ponit dices. Equoica dicunt quoz nomē so
 lū ē cōe s̄ illd̄ p̄o nomē rō substātie diuersa. vt aial hō
 et aial qd̄ depingit (Hoz em). Declarat diffinitōez
 dices q̄ hoz solū nomē est cōe scz hoc nomē aial. r fm il
 lud rō substātie est diuersa. qz si quis assignet qd̄ sit v
 triqz assignabit vtriqz p̄tā rōem fm hoc nomē aial
 (Vniuoca vero). Aristo. ponit scdā diffinitōem q̄
 est vniuoco dicens. vniuoca dicūt quoz nomē cōe est
 et s̄ nomē illd̄ eadē substātie ratio. Poit exēplū. vt ai
 mal homo r bos vtriqz em nominat aial r est eadē rō
 eoz fm illd̄ nomē qz si qs assignet qd̄ sit vtriqz fm hoc
 nomē aial assignabit rōem vtriqz (Denotiatiua ves
 ro) Poit tertiā diffinitōem dices denotiatiua dicūt qz
 eūqz ab aliquo solo casu d̄na sunt r fm illd̄ nomē hnt
 appellatiōem vt grāmatica a grāmatica. r fortis a fortis
 tudine (Eoz q̄ dicūt) In scdo capitulo determinat de
 scdo anp̄dicamēto ponēdo duas diuisiones. p̄ma ē. eo
 rum q̄ dicunt qdā dicunt fm p̄plexione et qdā sine cō
 p̄lexione. Exēplū de his q̄ dicunt fm p̄plexionez. vt hō
 currū. hō vincit. De his p̄o q̄ sine p̄plexione dicunt vt
 hō p̄ se. (Eozū q̄ sunt.) Hic ponit scdā diuisionē q̄ ē
 eoz q̄ sunt. alia dicūt de subiecto in subiecto p̄o nullo
 sunt. vt hō d̄ de subiecto scz de aliq̄ hoie r in nullo sub
 iecto ē. Alia sunt in subiecto r de subiecto nullo dicūt.
 (In subiecto at) Poit exē^m supponēdo q̄ eē in subiecto
 in est eē in aliq̄ nō sicut qdā ps r impossibile est eē sine eo.
 in q̄ est sic qdā grāmatica ē in subiecto. scz in aia r non
 d̄ de aliq̄ subiecto. s̄ qdā albū ē in subiecto scz i cor
 pe. ois em color ē in corpe. Alia p̄o de sbiecto d̄nr r st̄ in
 subiecto vt scia ē i subiecto scz in aia. r dicūt de sbiecto
 vt de grāmatica. Alia neqz st̄ in subiecto neqz d̄nr de
 subiecto. vt aliqz hō aliqz equ^m Nullū em hoz ē i sub
 iecto aut de subiecto d̄. r cū d̄r (Simplr at) dat docu
 mētū ad p̄gnosce^m ea q̄ nō d̄nr de subiecto. dices q̄ indī
 uidua r nūero singlaria simplr de nullo subiecto dicūt
 in sbiecto p̄o nihil phibz ea eē. qdā em grāmatica bñ
 ē in subiecto (Quā altez) In h̄ tērcō capitulo desinat de
 tērcō anp̄dicamēto ponēdo duas m̄rias siue regulas
 p̄ma est q̄n altez de altero pdicaf vt de subiecto q̄cūqz
 de eo qd̄ pdicaf dicūt oia etiā de subiecto dicunt sicut
 hō dicūt de quodā hoie r aial dicūt de hoie iō aial de q̄
 daz hoie pdicaf. qdā em hō ē hōz hō est r aial (Di

uerloz genez) ponit scdā regulam q̄ ē q̄ diuerso:unt
 generū r non subalternati positōrū diuerse sunt spēs et
 differētie vt aialis r sciētie qz differētie aialis sunt gressū
 bile volante r bipes. Sciētie p̄o nulla illaz est qz vna
 sciētia nō differt ab alia in eo q̄ bipes est (Subalerno
 rum vero) Remouet dubiū. nā possēt aliqz credere qz
 vtr̄ diuerloz genez eēt diuerse d̄ne dices. qz subalerno
 rū genez nihil phibet eadē eē vniās. r rō hui^m est qz su
 p̄iora pdicant de inferioribz. et idō q̄cūqz fuerit d̄ne p̄s
 dicati eadē erūt etiā subiecti Circa hūc textū. atten
 de p̄mo. qz qdā p̄bi dixerūt hūc libz pdicamētoz non
 fuisse p̄mo p̄positū ab Aristo. sed a platone siue vt Jāz
 bilico placet a quodaz p̄ho platoni p̄p̄aneo q̄ voca
 bat architas. vñ Boet^m in p̄mēto architas at duos p̄
 posuit libros in quoz p̄mo hec decē pdicamēta dispo
 suit. vnde posteriores qdā nō eē Aristo. h̄ diuisionis is
 uentōre suspicati sunt qz pictagoric^m vtr̄ eadē p̄sc̄p̄s
 in qua sentētia Jābilit^m p̄hs nō ignobil^m cui nō p̄sentie
 tenuit^m neqz cōcedit eū fuisse architā q̄ pictagoric^m rāz
 rētū^m qz eēt Quicqz cū plone aliq̄rū vixisset. Sed p̄pa
 etic^m aliq̄ architā q̄ nouo opi autoritate vetustate no
 mis p̄cederz. r sic q̄ patz. neqz plōne neqz architā q̄ fm
 aliqz m̄ discipul^m fuit Aristo. s̄ ip̄m Aristo. hui^m libri
 eē autorē Attēde scdo. qz vt d̄r d̄ns Albert^m Aristo. i
 h̄ libro intēdit determinare de ordie pdicabilitū r subijc
 tibilū r de reductōe eoz ad aliq̄ cōe Et p̄ma reductō
 oim ē ad ens qd̄ est equoco. iō p̄ns p̄hs poit diffinitōez
 equocoz r sic sine p̄gnitōe eoz tal reductō p̄gnosci non
 p̄t. Alia p̄o ē reductio oiz q̄ sunt vni^m gnis ad vñ p̄mū
 p̄ncipiū illi^m gnis qd̄ vniuocē d̄r de oibz ordiatas in eo.
 ideo scdo loco posuit diffinitōez vniuocoz. Et tērcia f
 ductio ē oim accētū ad subam tāqz ad subiectū de q̄
 denotiatiue dicūt iō tērcio loco p̄hs posuit noticiāz des
 notatiuoz. sed ens vt p̄dictū ē nō est equocū s̄ vniuocū
 cum Attēde tērcio. qz Aristo. p̄misit diffinitōez eq̄
 uocoz eo qz sola vniuoca ordiabilia sunt in ḡne. qz rō
 nem cognoscere non possumus non cognoscendo que
 sunt equiuoca eo qz equiuoca r vniuoca opposita sunt
 oppositorum autem eadem est disciplina r etiam qdā
 fm Boetium malum non vitatur nisi cognitum. Et
 si nō cognoscamus que sunt equiuoca non poterimus
 discernere nec extirpare ea que non ponuntur in predi
 camento ab his que ponuntur in predicamento Ar
 tende quarto. qz de equiuocis fm logicos dantur quat
 tuoz considerationes. p̄ma est qz ipsa non ponuntur in
 predicamento neqz sunt scibilia neqz demonstrabilia
 pater sic. eo qz ipsi non correspondet vnus conceptus
 formalis nec vnum medūm siue diffinitio nec vna pas
 sio. quodlibet autem scibile debet habere vnam ratio
 nem formalem siue vnum significatum. Et similiter
 quodlibet diffimbile r similiter quodlibet reponit rle
 in predicamento ideo etiam conuenienter philosoph^m
 incipit ab equiuocis. ea reiciendo a sua p̄sideratione
 Secunda consideratio in equiuocis non est contradic
 tio. hec pater p̄mo elenchorum et p̄mo p̄ciarmētis
 as. cum dicat Aristoteles. qz contradictio est affirmatō
 et negatio oppositē Dico at̄ oppositiōne eiusdēz d̄ eodē
 non autem equiuocē. r idō equiuocum reici debet a li
 bro p̄ciarmētis. Tērcia consideratio. qz signum dis
 tributiuum additum termino equiuoco non facit ip̄s
 sum supponere p̄o omnibus suis significatis quia als
 sibi corrūderet vnum fcatūz in q̄ oia equuoca p̄eirent

Quinto dicitur qd dicitur de equo

Questões

predicamentoz

Et ppter hoc etiā nō potest pluraliter significari sicut etiā patet in secō de celo ppter h rei debet a libris p orum p posterioz in qdō termi debet esse vniuoci. Quarta cōsideratio q in equocis nō est cōsequētia ppter eandē dē eam tō in nulla pte logice vrendū est equocis qre p uententer in pncipio a totius logice cōsideratōe tāq in fructuosuz t inutile extirpant.

Questio Scda. vtz noticia an pdicame toz sufficiat sit tradita a pbo.

Arguit p q nō. q si diffinitōes vniuocoz t equocoz eēt sufficiat assignate seqret. pto q oīa eq uoca t vniuoca eēt voces eo q sole voces s3 Boetii dicit. Secō seqret q nec in accitib nec in p bis eēt equocatō v vniuocatio. eo q in accitib nō est ratio substantie nec in p bis nō est cōe. Seqret tercio. q neqz ens neqz decē pdicameia essent vniuoca cū nō habēat diffinitōem. t sūtr diffinitio nō esset vniuocum cuz eius nō sit diffinitio. Quarto seqret q termini singlares nō eēt equoci cū tales nō sint noia noia. Seqret qnto q qdlibet nomē eēt equocū t p pns omnis ppositio essz distinguenda patet cōsequētia. q si aial sit equocū respēctū aial veri t picti eadē rōe qdlibet nomē erit equocū t respēctū rei tē t ficte. Et etiā seqret q aial nō eēt vniuocū ad hoīem t ad bouē eo q rō aialis sū vniuocū ē altera t altera. Seqret etiā q equus t hō eēt vniuoca in h noie album cū nomē sit eis cōe t rō substantie nō sit ea dē. Secō sic. Equoca t vniuoca nō pnt diffiniri ergo. Anz patz. nā omne diffinibile ē vniuocū. t sic eq uoca eēt vniuoca: t p pns idem eēt distinguendū. t nō distinguendū. multiplex t nō multiplex. t habēs eandē rōem t nō habēs eandē rōem. Secō pbat anz. q v dif finitio equocōū daref de rebz v interōibus. nō de rebz.

Tum pmo. q logicus nō habz p se cōsiderare de ipis. Tum secō. q res equocate nō habēt diffinitōem vna t nō etiā intelligit de interōibus q illaz nō est ratio dī uersa sed eadem. Tercio pbat anz. q omne diffinibile est aliquod vnum. sed equoca t vniuoca nō sunt aliqd vniū. Quarto q sū pncianū plurale nihil aliud ē qz geiatū singulare. s3 singulare geiatum nō pōt diffiniri eo q est totuz copulatū. Tercio sic. Si diffinitio deno minatiuo eēt bene assignata seqret pmo q homo t ani mal eēt denomiatiua cū differēt solo casu ab huma nitate t aialitate. Seqret secō. q ille nō eēt pdicard nes denomiatiue mulier ē grāmatica. hō ē studiosus sed cōsequēs est fallum cū ille sint pdicardōes ordinatez vere t nō cēntiales. Seqret tercio. q cōcretū deriuaret ab abstracto qd est fallum sicut patet p grāmaticos. Seqret quarto. q cōcreta nō significarēt subiectū s3 so lam formā eo q denomiatiua solo casu differūt ab abs tractis sed hō ē fallum. Probat pmo autoritate phi dī centis in decis sū accēs sicut sunt album t musicum nō ē idē q qd ē cū eo cui? ppter duplx significare. t au toritate cōmetatoris pmo p hieozum dicitis. illud qd si gnificat h nomē album nō ē vnum sū diffinitōem q si gnificat albedinē t recipiēs illā t duodecimo meta p hieice. dicit q cōcretum significat ambo sez subiectū t formam. Secō pbat anz. q sū p hū pmo piarmenias significare est intellectum cōstituer. sed nomē accē detale cōcretū cōstituit intellectū sui subiecti. Dicit patet pmo. q impossibile est accēs ē sine subiecto. vniū qdōz aut sic se habet ad intelligi sicut ad eē. Secō quia subiectum ē pns cognitiōe qz sūm accēs q plata vof

et prius intelligit subiectum qz accidēs. Tercio pbat anz. q illud significat nomē p quo supponit eo q suppo supponit significatōem. t suppo est acceptio termi p re significata p ipm sed nomē cōcretū suppoit p subiecto q. Quarto. qz sexto metaphice dicit pbs q idem signifi cat nomē t diffinitio. sed diffinitio accētis cōcreti signi ficat subiectū eo q in eius diffinitōe ponit subiectū lof co gnīs. Quarto sic. Si scda regula an pdicamentat eēt bñ assignata seqret q idem nō possit eē differētia dē uerisum generum nec idem possit eē in diuersis pdicas mētis. sed cōsequēs est fallum q. fallitas cōsequētis patz pmo q rōnale est dīna corpee substantie t incorpee t etiā aialis t scie. patz secō. q corpe est in gñie substantie t in pdicamento qntitatis. t figura ē in pdicamento qlitatis et etiā in pdicamento qntitatis eo q geometra q p secōside erat qntitatem etiam cōsiderat figuram. Patz. tercio qz scia ē in pma spē qlitatis t etiā in pdicamento relato nis sicut patz p p hū in capitulo de relatoe. Patet qz to. q mor est in pdicamento qntitatis qlitatis actionis passionis t vbi ergo.

In oppo situm arguit autoritate phi in retri. Pto solutioe istz questio nis soluēde sunt qntuoz pncis pales questiones. pma ē vtz diffinitōes equocoz t vni uocoz sint cōueniēt assignate p cuius solutioe. attēde pmo. circa ea q sunt dicta in summulis de vniuocis t e quocis. Attēde secō. q istis diffinitōibus nō diffini unt equoca equocātia v vniuoca vniuocātia. Sed eq uoca equocata t vniuoca vniuocata eo q nisi diffini uisset ea potuisset aliqd dubitare vruz eēt aliq talia. Diffinit aut illa in plurali nūero ppter duas cās. pma qz ipa s3 sunt plura respectu eiūdem vocis. Nulla em vox ē equoca nisi plura significet t etiā nullz terminz pprie dicit vniuocū nisi significat qntitatem cōem mltis. Et ideo quis in terminis singularibz repbat equocas tio tamē in ipis nō est pprie vniuocatio. Secda causa est q equocatio est qdam relatio rōis q actiue dicta imf portat habitudinem vocis in rōe signi ad mltā in rōne significatoz passiuē pō eōueris. Et tō equocū equoca tū impat duplicē relatiōem. vna ad equocās q est sup ppositōis. t aliā ad equocatū q est eqpantie ppter ergo re latiōem eqpantie meli diffiniunt in plz qz in singulari. Et ppter relatiōem suppois diffiniunt in habitudie ad terminū illi relatiōis. dicēdo quoz nomē est cōe. Et qz qlibet scda intētio cōcreta debet diffiniri p suū subiectū positū loco generis si genus hō sit manifestū. tō etiā ponit ibi quoz qd supponit p rebz subiectis t nō p scda intētiōe. possit tū dici q refert relatiōem rōnis sicut als dictū fuit. Attēde tercio. q aliq declarātes pdicatas diffinitōes. dicit q equocū equocās est terminz significans sua significata diuisim diuersis cōceptibz nō symo nimis. Sed vniuocū vniuocās est terminz significās suū significatū v suā significata vnicō cōceptū. ita vli delictet q ad h q aliq vox sit vniuoca pluribz sufficit q significet ea vnicō cōceptū siue q significando ea sub ordinetur vni cōceptū. nec requit q significet aliqd cōe illis. Ad hoc nō q vox sit ē quoca sufficit q significet plura mediātibz diuersz cōceptibz. vnde illi ponit vni uocatiōem ita pprie repiri in terminis singularibz sicut i t minis pmutibus. dicit tamē q in cōceptibz vltimis t p pns non est ppe equocatio sed in solis vobz t scriptu ris. Sed cōtra hāc opiniōe Arguit qdruplx. pto

quia ex ea sequitur qd possit esse aliquod nomē vniuocū
cū omni positio. sed dñs est falsū qd falsitas pñtis pñz
qd si esset aliquod vniuocū omi positio vel illud pñra
beret ad sua inferiora p aliquid positū vel p nihil. non
p nihil vt notū est. nō p aliquid positio. qd pñra
debet ee extra rōnem pñra. vniuocū autē non pōt
esse extra rōnem vniuocantis. Patet tñ pma pñra. qd ali
cui nomini pōt correspondere vnus pceptus in mente
quo oia positiua pceptiunt. Sequeretur scdo qd oia
vniuocarent in vnitare specifica. imo in vnitare nume
rali. Patet qd oia pñt vnico pceptu pcepti sub pñris et
distinctis rōnibz. deus em vnico pceptu se 7 alia pcepti
distincte 7 sub pñris rōnibus. Tertio sequeret qd sicut
oēs rose dicunt esse eodem specie ppter idempnitare con
ceptus in mente. eadē rōne deberent dici vna rosa nu
mero ppter vnitare mēteralem 7 rōnem conceptus in men
te. 7 sic oia essent vnus numero. Quarto sequeretur
qd hoc nomen canis esset vniuocū eo qd vnico actu pñ
piendi sub pñris rōnibz pñt pcepti piscis marinus aīal
latriabile 7 sidus celeste. Et possent mīta alia argumē
ta pñra dicta illius opinionis fieri que causa breuitatē
relinquuntur. Attende quarto. qd ad vniuocatiōem
pñre dictam non sufficit sola vnitare conceptus anime
nost. e. sed cū hoc requirit vnitare ex natura rei quid dī
ratis siue rōnis obiectiue significare p terminum. non
tñ vnitare nūmeralis. sed vnitare minor vnitare numerali
Ad hoc em qd aliqd nomē sit vniuocū requirit qd fecer
aliquā quidditate cōicabilem multis vnaz vnitare si
pñra que sibi p se scdo modo inest. Qñ autē talis qd
dicitur pñra in inferiora nō cōicatur vna pars illius
quid dicitur vni inferiori et alia alteri s; ipa tota cum
pñra sua vnitare que sibi p se necario 7 inseparabiliter in
est recipitur in quolibet suoz indiuicūoz. als em
natura specifica non saluaretur in vno indiuicūe. nec
generica in vna specie. Et istis pñz breuiter respōtio ad
questione quomodo videlicet pñre diffinitiones sunt
intelligende. Scdo questio. vtr equiuocū sit vniuocū
cum. Ad quā dī qd ista pñra potest habere quatuoz
sensus quoz quilibet est quadruplex. Primus sensus
est accipiēdo tam vniuocū qd equiuocū. p pñris inten
tiombz 7 hoc quadrupliciter. Primo vt sit sensus.
res equiuocata est res vniuocata 7 sic est pñra vniuocaf
liter. Scdo vt sit sensus vox equiuocans est vox vniuoc
ans 7 sic itē est vera. Nā ista vox canis que est equi
uoca respectu triuz fcatōz ē vniuoca respectu vnus.
Dicunt autē aliqui qd sic accipiēdo omē equiuocū est
vniuocū. qd qdlibet equiuocans est vniuocans respec
tu vnus suoz significatoz. h tñ non videt ee verū. qd
terminus singularis. vt fortēs est equiuocans ad hūc
fortem. 7 tñ non est pñre vniuocans ad aliqd illoz cuz
omē vniuocans fcat diuersa vno noie 7 vna ratione.
Tertio vt sit sensus res equiuocata est vniuocans. 7 sic
est vera non tñ vtr. nam ista res fortēs ē equiuoca. 7 tñ
non est vniuocans cū nō sit vox aut scriptura. Quar
to vt sit sensus vox equiuocans est res vniuoca. Scdo
sensus pñcipalis est capiēdo tā vniuocū qd equiuocū
pro scdo intentioibz 7 hoc dupliciter. Primo videlicet
vt accipiant vt sunt scde intentiones est formaliter siue
vt modus. Scdo vt vna se habeat vt qd. 7 alia vt mo
dus. Primo ad huc est quadruplex 7 in quolibet sen
su est falsa. qd sunt intentiones despate que in abstracto
nō possunt de se inuicem predicari. Scdo modo etiam

est quadruplex. Nam subiectum potest teneri vt quid
siue vt pma intentio 7 pñra vt modus siue scda
intentio fundata in illa prima intentione 7 sic est vera.
eo qd oēs scde intentiones vniuocant in hac voce intentio.
Scdo. scda intentio equiuocans est fundamentū scde
intentionis vniuocantis. Tertio scda intentio equiuo
cari est fundamentū scde intentionis vniuocantis. 7 in
istis duobz sensibus est falsa. Quarto scda intentio eq
uocans est fundamentum scde intentionis vniuocate
7 sic est vtr pñra. Tertius sensus pñcipalis ē accipien
do equiuocū in subiecto. p scda intentione 7 vniuocū pro
prima 7 sit quadrupliciter. Primo pōt esse sensus scda
intentio equiuocans est signum vniuocans 7 sic ē falsa.
Scdo. scda intentio equiuocari est res vniuocata 7 sic
est vniuocaf vera. Tertio scda intentio equiuocans est
res vniuocata. 7 sic adhuc est vera. Quarto scda inte
ntio equiuocari est signum vniuocans 7 sic est falsa.
Quartus sensus pñcipalis est accipiēdo equiuocū cum
pñra intentione 7 vniuocū p scda. et hoc quadrup
pliciter. Primo pōt esse sensus. signum equiuocans est
vniuocū vniuocans 7 sic est vera. qd idem signū pōt ee
fundamentum vtriusq; illaz intentionū. Scdo res eq
uocata est vniuocū vniuocari. 7 sic adhuc est vera.
Tertio signū equiuocans est vniuocū vniuocatum. 7
sic adhuc est vera. Quarta res equiuocata est vniuocū
vniuocans 7 sic est falsa. Si queras autē vtr omē vni
uocum sit equiuocū. dicunt aliqui qd quis nō omē vni
uocū sit equiuocū a casu. tñ omē nomē vniuocū est eq
uocū a pñra eo qd omē nomen significans aliquā rem
potest transsumi ad significandū fictiōem 7 similitudinē
illius rei 7 sic erit equiuocū ad rem verā 7 ad rez fictā
sicut aīal ad aīal viuū 7 ad aīal pictū nec ppter hoc
sequitur qd omnis pñra sit distinguenda. qd nō oīs p
positio in qua ponitur terminus equiuocus est distingue
da. sed solum ea in qua ponitur terminus equiuocus
a casu. sed dicendum est aliter qd nō omē nomen est eq
uocū a pñra. Probat quadrupliciter. Primo qd hoc
nomen ebimera nō pōt hoc modo esse equiuocū eo qd
nulla ē ebimera nisi ficta. Scdo. qd aliter esset. pñra
in infinitū in trāsumptiōibus. nam si aīal fcat equiuo
ce aīal viuū 7 aīal pictū. queritur vtrum aīal pictū sit
equiuocū a pñra 7 si non habet intentum. si sic querit
que sunt eius equiuocata a pñra 7 sic non pñt esse nisi a
nimal pictū qd est similitudo aīalis viuū 7 aīal pictū
fictum. scz similitudo aīalis pictū. 7 tunc queritur vtrum
similitudo sit equiuocū a pñra si non habet intentum.
si sic querit que sunt equiuocata eius. 7 non pñt dari nisi
similitudo vera 7 similitudo ficta. 7 tunc iterum queritur de
ficta 7 sic in infinitum. Tertio sic. si omē nomē eet eq
uocū a pñra sequeret qd nullū nomen esset vniuocū eo
qd vniuocū 7 equiuocū ex opposito distinguūt. Quarto
qd ex hoc sequeret qd de nullo posset ee scia nec diffini
tio. patet ex pñra dictis. nam equiuocū nec est diffinitio
nec demonstratio. Et si queras vtr inegalitas par
ticipatiōis eiusdem rōnis causet equiuocatiōem. Res
pondeo qd non. pñra sic. qd ad equiuocatiōem requiritur
diuersitas rōnis. sicut pñra diffinitionem equiuocatiōis
sed si aliqua rō inegalit pñcipet non pñra est di
uersa. qd nō causet equiuocatiōem. Et ex hoc pñra. qd du
plex est analogū. s. equiuocū 7 vniuocū. Vñ analogum
equiuocū hz diuersas rōes. quarū vna hz attributōez
ad aliam. sicut aīal hz diuersitas rōes fm qd fcat aīal

dictum et animalium. Et ratio animalis predicti attributionem ad rationem animalis vivit. Sed analogum univocum habet unam rationem inaequaliter participatam sicut ratio entis inaequaliter participat a substantia et accidentibus. Et si petas utrum fuerit intentio Aristotelis ponere animal esse univocum vel analogum dico breviter quod non eo quod animal non est impositum ad significandum animal predictum, sed per quandam transumptionem et similitudinem cum animali vivo animal predictum appellamus animal. Et ex hoc patet quod ad veram equivocationem requiritur diversa nominis impositio ad significandum ad placitum secundum diversas rationes. (Et ex hoc sequitur ulterius) quod in perceptibus animal non est proprie equivocatio eo quod in eis non est ad placitum significatio. Dico secundo quod aristotelis ponat ex de animali non et quod depingitur, non tamen ex hoc voluit dicere, quod animal esset univocum, sed si animal significaret ex impositione animal vivum et animal predictum tunc esset univocum. Unde aristoteles, non multum curavit utrum exempla sua sint vera vel non dummodo declararentur, ita videlicet quod ars sua verificet in eis et declaret. Et ideo dicit in primo priorum quod nos ponimus exempla non ut ita sit sicut per ea significatur, sed ut sentiat, id est, facilius intelligat mentem doctoris ille qui ad discit.

Questio tertia.

Utrum definitio denotativorum sit convenienter assignata. Pro cuius solutione attende primo, quod duplex est denominatio, quedam est denotatio proprie dicta secundum quod philosophi vult sunt ea, et ad denominationem hoc modo sumptam duo requiruntur videlicet convenientia vocaboli in principio dictionis et realis participatio in significato, sicut iustus et iusticia, fortis fortitudo in principio convenienter et differunt in fine, participant autem eandem qualitatem. Nam iustus realiter participat iusticiam a qua denotatur, et fortis fortitudinem. Studiosus autem non sic denotatur a virtute, licet enim aliquis dicatur denotativus ne studiosus qui habet virtutem, hoc tamen est minus proprie. Alia autem est denotatio impropria qua aliquid dicitur de alio, ita quod illud denotatur ab eo, qualiter de nominatione, et ita studiosus denotatur a virtute et de illa non loquimur hic. Attende secundo, ea que dicta sunt in summis. Attende tertio, quod licet accipis per naturam non sit sine subiecto, est tamen in se quedam essentia distincta ab esse sui subiecti, licet non admodum perfecta sicut essentia sui subiecti. Unde nisi accipis esse essentia distincta a suo subiecto non esset perse in aliquo genere alio a suo subiecto quamlibet autem essentiam contingit intelligere sub propria ratione et sic significare, et tali modo correspondet proprius modus sciendi. Cum ergo ista essentia intelligitur secundum se et precise tunc significatur per nomen abstractam cum non intelligitur sub percreatione ad subiectum tunc significatur per percreta. Unde dicit avicenna sexto naturalium, quod intellectus accidentis est absolutus, quia esse eius sit dependens quasi diceret quod non obstante quod natura accidentis sit dependens ad subiectum, ipa tamen secundum se potest intelligi et concretive designari. Attende quarto, quod ex hoc orta est difficultas inter philosophos utrum nomen denominatum denominatione proprie dicta fecerit formam vel subiectum vel aggregatum ex utroque. Unde dicit aliqui supponendo cum grecis quod abstractum deri-

natur a percreto abstractum et percreta differre in principali significato, ita videlicet quod percreta fecerit subiectum principaliter et pernotat formam siue dispositionem abstractam vero principaliter fecerit formam et pernotat subiectum siue habitudinem ad ipsum. Nec philosophus voluit aliud dicere nisi quod ex percreta non differunt nisi solo casu, id est, finali terminatione et modo significandi. Et hoc dicitur fuisse opinio Avicenne. Alii vero dicunt quod fecerit aggregatum ex subiecto et forma et hoc percreta autoritatis et rationibus ante oppositum adductis inter istos quidam dicunt quod fecerit primo subiectum, alii vero quod fecerit primo formam. Sed dicendum est aliter supponendo tamen quod significare capit duplex, primo capitur generaliter ut idem est quod dare intelligere. Alio modo capit specialiter ut idem est quod dare intelligere ad quod primo est impositum ad significandum.

Dic primo.

Utrum nomen percreta significat subiectum capiendo significare generaliter. Patet, quod dat intelligere subiectum. Dico secundo, quod nosmen percreta non fecerit subiectum capiendo significare proprie. Patet hoc primo auctoritate philosophi in textu dicens, utis quod denotativa solo casu dicitur ab abstractis, non differunt in principali percreto. Et hoc declarat boetius in commento dicens, si quid vero sit quod re non participat nec homine participare potest quare quecumque re non participat, denominativa esse non possunt. Secundo percreta auctoritate aristotelis in capitulo de substantia dicens quod album nihil aliud quam qualitate fecerit. Tercio percreta auctoritate permentatoris secundo metaphisice dicens, philosophus velle quod percreta tamen fecerit formam. Quarto percreta rationibus quatuor. Prima quod aliter esset nugatio addendo accipis subiecto eo quod idem bis dicitur. Secundo ratio quod aliter oporteret quod hoc nomen album fuisset impositum ad sciendum hominem et equum et vltima omnia mundi cum omnia illa per aliquam potentiam possunt esse alba, et tamen hoc est falsum. Nam ille qui impositum hanc vocem albi ad significandum non credidisset quod album potuisset verificari de omnibus corporibus. Tercia ratio, quod tunc sequeretur quod voces quotidie caderent a sua significacione, nec posset aliquid movere digitum quin aliqua vox fecerit aliquid principaliter quod philosophus non fecerat, aut oportet concedere quod quolibet nomen percreta iam actu fecerit principaliter omnia illa que possunt esse subiectum forme impotare per ipsum, et sic album et coloratum precise idem fecerit et unum erit ita eodem sicut alium cum non sit aliquod corpus quod possit esse subiectum coloris quin possit esse subiectum albedinis. Immo sequeretur quod omnia in percreta imposita tanta formas corporales precise eadem fecerit et essent imposita ad sciendum idem de principali significacione, et sic album et nigrum calidum et frigidum omnino idem significarent quod est absurdum. Quarto sic, si percreta fecerit subiectum tunc non differret per additionem quod est contra philosophum septimo metaphisice, contra patet quod quecumque poneret in eius diffinitione esset de essentia eius. Dico tertio, quod nomen percreta a pre subiecti positum supponit per subiecto, et licet non fecerit ipsum. Nam dicendo album est coloratum album supponit pro subiecto, et ideo quibus suppositio presupponat percreta, non tamen oportet quod idem significet terminum proprie per quo supponit. Dico quarto quod percreta et abstractum non differunt nisi in modo significandi. Patet sic, quod concreta et abstracta fecerit

Ad nota
propria

eandem formam. sed abstractū dicit illam p̄cise. Con-
 cretū s̄o sub habitudine et p̄nētia ad subiectū. s̄ ista
 dētia non est nisi in modo f̄ndi. **S**̄d ino: pater aucto-
 rate Aristotelis dicentis q̄ denomiatiua d̄nt solo ca-
 su. id est sola finali eadētia vocis a voce que est signū
 diuersitatis in modo concipiendi. vel vt d̄r Boetius
 sola nominū transfiguratione. casus em̄ vocabant nos
 minimum aliquas transfigurationes. Et si queras vt im-
 denomiatiua distinguant p̄ra vniuoce et equiuoca.
Dico breuiter q̄ si denotiatiue predicari s̄nt vniuoce et
 equiuoce capiuntur p̄p̄ie sicut ea capit p̄bus. tūc disti-
 gn̄nt ab inuicē. nam illo modo albū p̄dicatur de hoīe
 denotiatiue et nec vniuoce nec equiuoce. Si aut̄ vniuo-
 ce p̄dicari et equiuoce capiunt generaliter. tūc oē quod
 predicatur p̄dicatur vniuoce vel equiuoce vnde albū
 predicatur de hoīe et azino vniuoce. sed de hoīe et voce e-
 quoe p̄dicatur. Et si queras tertio vtrum p̄dicatio de
 notatiua et quidditatiua et opposito distinguat. **R**es-
 p̄ndet d̄ns Albertus q̄ sic: q̄ in p̄dicatis essentialibz
 et quidditatiuis nō regitur denotiatio. vnde iste p̄dica-
 tiones s̄: quidditatiue hō est aīal. aīal est substantia et
 p̄pter hoc nullus dicit eas denotiatiuas esse. **S**̄cdo sic
 q̄ in p̄positionibz denotiatiuis. p̄pter p̄positiōem denota-
 tur transitio siue diuersitas que est inter essentialē de-
 nominatiōem et denomiatiua. Et ex hoc infert q̄ quēctiqz
 sunt eiusdenature denominationis nō recipiunt p̄dica-
 tionem. et ideo etiam p̄p̄ium non predicatur de specie
 denomiatiue sed vniuoce. est em̄ p̄dicatum essentialē
 s̄nt in accētibz sup̄ nō p̄dicat de inferiori denotiati-
 ue. nō em̄ dicimus q̄ albedo sit colorata. **U**n̄ p̄bus in
 scdo topicorū dicit q̄ nullū genus p̄dicat de suis sp̄bz
 denotiatiue. **U**n̄ tūc est denotiatiua p̄dicatio q̄n̄ est alie
 ne nature ad aliquod subiectum p̄suppositum pulsi-
 siue transitio. Et hoc vult innuere Arist. cū dicit (et
 p̄m illud non h̄nt appellationem). i. alie nature ad sub-
 iectum pulsiōem. sicut dīcēdo homo est albus. Sed tu
 dic q̄ denotiatiua p̄dicatio p̄t recipi et in p̄dicatiōnibz
 essentialibus et accētibz. **U**n̄ nota q̄ duplex ē
 denotiatio quedā est que fit ab accētibz informante sub-
 iectum et illa non stat cū p̄dicatiōne essentiali. **A**lia aut̄
 est denotiatio que sumit a p̄e essentiali. et ista bene stat
 cū p̄dicatiōe quidditatiua. **E**st t̄n duplex p̄dicatio quiddi-
 tatiua. quedā est in vltimate abstractis vt equinitas
 est t̄n equinitas et ista tenet p̄imum gradum p̄dica-
 torum quidditatiue et distinguat contra denotiatiuam
 p̄dicatiōnem. **A**lia est quidditatiua que fit. s̄m aliquaz
 p̄cretionem. vt cū d̄r homo est aīal. rōne cūius p̄creti-
 nis ista est vera. et illa falsa humanitas est aīalitas. Et
 illa quidditatiua p̄dicatio distinguat p̄ra denotiatiuam
 adiectiue dīctam. non aut̄ p̄ra denotiatiua substanti-
 ue factā. Et si queras quarto quare in p̄dicatis esse-
 rialibus fit talis denotiatio. videt em̄ q̄ idem essentiali-
 ter et quidditatiue seipsum denotare non possit. **R**es-
 p̄ndeo q̄ hoc est ideo q̄ vt in pluribz talibus p̄dica-
 tis sup̄ius est p̄ essentialis sui inferioris. pars aut̄ de
 toto non p̄t predicari nisi s̄m aliquam denotiatiōnem.
Un̄ nullum totum est pars sua q̄ntis sit h̄ns partem.
 ideo aīal non est aīa sed aīatum et homo non est caput
 sed capitatus. Et s̄nt albedo nō est coloritas sed color.
 Et generaliter nullū vltimate abstractū est denotiatiuū
 sed quilibet non vltimate abstractū est aliquāliter con-
 cretum et per p̄ns denomiatiū saltem denotiatiue sub-

stantia.

Questio quarta vtz

diuisiones et regule antepdicamentales sint a p̄ho p̄ue-
 nienter assignate. **P**ro cuius solutione attende p̄mo
 q̄ p̄ma diuisio antepdicamentalis valet ad cognoscē-
 dum ea que sunt in p̄dicamento sicut sunt incopleta
 ab his que nō sunt in p̄dicamento sicut sunt copleta.
 vnde illa que dicunt vel p̄cipiunt simpliciter intellectōe
 sunt incopleta. **I**lla s̄o que p̄cipiunt p̄ponēdo vel dī-
 uidendo sunt copleta. et illa copletio p̄ voces scatur. v̄n̄
 copletio nō est aliud q̄ signatio. homo vincit. determina-
 tur cursus inesse homini et etiā victoria. et illa copletio
 fit p̄ intellectum. **A**tende scdo. q̄ scda diuisio dicit
 nos habere modū p̄dicandi eorum q̄ sunt in vno p̄dica-
 mento siue p̄p̄entur ad inuicem ea que sunt in eodē p̄e-
 dicamento siue in diuersis. vnde per esse in scdo intent
 onaliter acceptum denotiatur p̄dicatio eoz que sunt ex-
 tra essentialē subiecti et alterius generis a subiecto. sed p̄
 dici de denotiatur p̄dicatio eoz que sunt in eodēz gene-
 re cū subiecto sicut sup̄iora p̄dicant de suis inferioribz.
Et ex hoc patet q̄ dici de et non esse in est conditio sub-
 stantiay vniuersalitū. sed dici de et esse in accidentiū
 vniuersalitū. **N**ā dici de et non esse in substantiay p̄dicu-
 larium est. non dici de et esse in accidentiū p̄dicu-
 larium. **E**t si arguas. si accidentia singularia sunt in subiecto
 etiā p̄dicant de subiecto. et si substantie p̄diculares dīcū-
 tur de subiecto etiam erūt in subiecto eo q̄ dici de p̄sup-
 ponit esse in sicut cōiter dicit. **R**ū deo q̄ hic equiuoce
 capitur subiectum cū dicimus accidentia esse in subie-
 cto et substantias dici de subiecto. v̄n̄ accidentia dīcū-
 tur de subiecto tanq̄ de essentialiter inferiori et cui dāt esse.
Sz accēs d̄r eē in subiecto tāq̄ in fundamento siue in
 eo a quo sustentat et recipit esse. Et cū d̄r q̄ dici de sup̄
 ponit esse in accipitur et dici de et esse in in sua generalē
 ratione quomodo hic nō accipit p̄bus. **A**tende ter-
 cio q̄ sicut dīctum est in summulis aliqui diuersimos
 de exponunt p̄mam regulam antepdicalem. **U**nde
 dicunt quidam q̄ ipsa p̄tinet veritatem tribus p̄ditio-
 nibz obseruatis. **P**rima est q̄n̄ aliqua extrema sit essen-
 tialit̄ ordinata. tūc q̄cqd p̄dicat de p̄dicato et subiecto
 p̄dicat. **S**̄cda q̄n̄ medium non variat in p̄p̄atiōe ad
 subiectum de quo predicatur. et p̄dicatum q̄ p̄dicat
 de ipso. **T**ercia q̄ regula debet intelligi de p̄dicari s̄o
 in scdis intentionibus et exercitio in p̄mis. **S**ed p̄ra
 istum modum exponendi arguit sic. stantibus istis cō-
 ditionibus s̄m h̄c regulā valeret hec p̄na aīal est sub-
 stantia q̄ homo est substantia eo q̄ hic sunt tria essentialē
 aliter ordinata et medium non variatur. **E**t arguit in
 p̄mis intentionibus in actu exercitio. et t̄n nō valet eo q̄
 arguit a positione p̄ntis ad positionem antecedentis.
Ideo dicit aliq̄ q̄ oportet obseruare duas condiciones
 videlicet q̄ sit p̄dicatio ordinata et q̄ sit essentialis. **A**ns-
 teqz regula obrineat veritatem. ita q̄ in p̄ma p̄p̄ositi-
 tione sit p̄dicatio ordinata et in scda essentialis. **S**ed
 p̄ra non sequitur homo est albus. album est qualitas
 ergo homo est qualitas. **R**espondent aliqui q̄ licet in
 hoc argumento scda p̄positio sit vocaliter essentialis.
 tamen ex natura rei ipsa est accidentalis eo q̄ reducen-
 do argumentū ad p̄nam figuram p̄ma p̄positio est
 e ij

ficatur scda. vt sic arguendo omne album est qualitas
 omnis homo e albus. Et hoc non valet fm aut
 cemam et Algazel qz predicta regula extenditur etiam
 ad propositiones negatiuas dummodo negantur ea de pre
 dicato que sibi non insunt fm formam generis et speciei
 id est quid dicitur et essentialiter. vt bene sequitur ho
 mo est rationalis rationale non est insensibile. Et homo no
 est insensibilis. Sicut homo est risibilis. risibile aut no
 est inaiatum ergo homo non est inaiatum Attende
 quarto. qz licet idem numero quod est idem accire vel
 pportione possit poni in diuersis generibz. tñ idem spe
 cie vel genere vel diffinitione. non potest poni in diuer
 sis generibus Patet sic. qz quecuqz differunt in priore
 differunt in posteriore. qz quecuqz differunt in quolibet
 priore differunt in quolibet posteriore. nihil aut idem
 est in diuersis generibus generalissimis Et Unde nota
 qz sicut vnu dicitur de vno numero vno specie vno ge
 nere et vno pportione. ita etiam idem dicitur de eodem ge
 nere specie numero et pportione. sicut patet quinto me
 thaphisice Et si dicas vnum numero inferet vnu et specie
 ergo. si idem numero potest esse in diuersis predicame
 ntis. etiam idem specie et genere erit in diuersis predica
 mentis Dico qz duplex est vnum numero scz vnum nu
 mero per se et vnum numero per accidens. vnde vnum
 numero per se bene inferet vnum specie sed non vnum nu
 mero per accidens Et si dicas itez qz irrationale est diu
 aialis. et tamen non est differentia alicuius speciei a
 malis Dico qz hec regula debet intelligi de differentiis
 pstitutis et no diuisiuis. irrationale aut non est differ
 entia constitutiua alicuius speciei.

Unde dicitur
 Et sic

Dic pmo Prima diuisio ante pre
 dicamentalis sufficienter e
 assignata. patz sic. quia ipa
 datur p opposita formaliter. Na illa que concipiuntur
 ab intellectu. vt concipiunt simpliciter intelligentia. et sic
 dicitur sine pplexione. vt concipiunt ab intellectu pponen
 te et diuidente. et sic dicitur cu pplexione Tñ pmo mem
 brum correspondet pmo actui intellectus. scdm so se
 cundo actui Dic scdo qz scda diuisio anpredica
 mentalis auerenter est assignata. Patz sic p sufficiens
 nam. qz omne incomplexum vt significat substantiam vt
 accens. Si substantiam hoc est duplr. vel substantiam
 vniuersalem. et sic est pmo membrum. vel particularem. et
 sic est quartu. Si vero significet accens hoc est duplici
 ter. vt scet accens vlt. et sic est tertiu membrum. vt particu
 lar. et sic est scdm Dic tertio. qz pma regula anpredica
 mentalis vlt est vera et eius veritas est p se nota. si intel
 ligatur ad intentionem Aristot. Unde p eam nihil aliud
 significat nisi qz hec quid est prius. est prius posteriore.
 vel hec quid est superius superiore est superius inferiore Unde
 si quis velit arguere fm illa regula debet arguere sic.
 homo pdicat de quoda hoie. et aial pdicat de hoie. er
 go aial pdicat de quoda hoie Et illa pdicatio exerceri dz
 p hoc vbi est. addendo tñ modificatorem p qua deno
 tat pdicatu eentialr pdicari de subiecto. eo qz absolute
 pna no valeret. sz pmitteret fallacia pntis Dic qro
 qz scda regula anpredicamentalis est sufficienter assigna
 ta. Pz autoritate Theonitij dicitis. qz eentie pdica
 mentoz stz impmixte Id ergo in diuersis predicamen
 tis rponi no pot. et p consequens neqz in diuersis spibz
 vt generibus subalternis.

Ad argu meta an oppositu Ad pmo p3 so
 luo ex dicit. vñ equoeca sede inte
 ronalr accepta stz vniuoeca vni
 uocata. sicut pus dicitu est. et id pnt diffiniri. nec sequit
 ex hoc qz id e eor distinguendu et no distinguendu. multiplex
 et no multiplex. et hñs eas de roes et diuersas fm id e no
 me. nisi diuersimode accipiat. nec h est inconueniens
 Dicit vltra qz mebra diuisionis no debet coincidere i
 id e formalr et respectu eiusde pnt tñ in idem coincide
 re materialr siue fundamentalr Ad scdm dz qz no o3
 diffinibile ee aliquid vnu fm suppoem. sz sufficit qz sit
 aliqd vnu fm featorem. qzuis en equoeca equoecata sede
 itentionalr capta no sint aliqd vnu fm suppoz. tñ hñ fm
 significatōez. Et ad dicitu pntiani dz. qz dz intelligi qz
 ad natura pstructois. et no qz ad natura rei featore. D
 catur vltari qz illa diffinitio dat de intentionibus pceret
 et attribuit rebus sicut in alijs interdu dicitu fuit
 Ad scia roem p3 soluto ex his que dicta snt in simul
 Et ad pfirmatōem pceditur qz concreta scant subiec
 tu. non tñ pncipalr Et ad autoritates dz. qz ibi accipit
 significatō coiter. Et ad pma roem dz. qz nome accenra
 le pcretu no pstituit pncipalr intellectu d suo subiecto
 sz solu pcomitanter Ad scdam roem negat accedens
 si accipiatu significare proprie. nam solum in suppo
 tione simplici terminus supponit p suo significato. Ad
 terciā rationem dicendum est qz maior habet veritatem
 de diuisione no data p additamentum. Ad quartam
 patz soluto Ad quartam rationem principalem dis
 cendum est qz licet rationale equiuoce acceptum sit dif
 ferentia animalis et scientie. Et similiter corpus equi
 uoce sit in genere substantie et quantitatis. et similis si
 gura. non tamen vniuoce. Et licet scientia connotet res
 spectum ad scibile. gratia cuius est in predicamento re
 lationis. p se tamen significat qualitatem absolutam
 gratia cuius est in predicamento qualitatis Ad alia
 patebit soluto in sequentibus.

Singulu eorum.
 Iste est secundus tractatus pdicamen
 torum. qui diuiditur in sex capitula.
 in primo determinat de predicamen
 tis in generali. ponendo numerum et sufficientiam ipo
 rum. et pmo ponit talem diuisionem dicens. Singulu
 eorum que fm nullam complexionem dicunt hoc e. sin
 gulum incomplexorum. aut significat substantia. aut
 quantitatem. aut qualitatem. aut ad aliquid. aut vbi
 aut quando. aut situm esse. aut habere. aut facere aut
 pati. et cum dicit (Est aut substantia) ponit exempluz
 dicens qz substantia vt figuratiter dicitur. i. exempla
 riter. suba vt ho equus. quaitas. vt bicubitum tricub
 bitum. qualitas vt album nigrum. ad aliquid vt du
 plū dimidiū. vbi vt in loco ee quando autē. vt heri. si
 tum vero. vt stare iacere. habere vt calciatum esse arma
 tum esse. facere. vt secare vtere. pati vt secari vri (Sin
 gula igitur) Infert vnum correlarium dicens. qz singu
 la eorum que dicta sunt fm se in nulla affirmatōe vt
 negatione dicuntur. hoc est nullum decem predicamen
 torum fm se est affirmatō vel negatō. sed complexione
 ipsorum ad se muticem sit affirmatō. id est oratio affir

matua. Et hoc probat. quia omnis affirmatio vel negatio. hoc est oratio affirmativa vel negativa secundum se est vera aut falsa. sed nullum decem predicamentorum secundum se fecit verum aut falsum. ut album. homo. currit. nec sunt vera neque falsa (Substantia autem que) In hoc secundo de capitulo determinat in speciali de primo predicamento. scilicet de substantia. et dividitur in duas partes. in prima determinat de substantia quantum ad eius essentiam. dividendo et diffiniendo membra divisionis. Et dividitur in quattuor partes. in prima parte proponendo divisionem substantie in primam et secundam describit membra divisionis. et primo primam substantiam dicens Substantia prima est que proprie et principaliter maxime substantia dicitur. hoc est prima substantia est que nec est de subiecto neque est in subiecto. ut aliquis homo vel aliquis equus. Et cum dicitur (scilicet ante substantie) describitur secundas substantias dicens que secunde substantie dicitur in quibus ille que principaliter substantie dicitur id est prime subiecti in se inferioris in suo superiori et harum specierum genera. ut aliquis homo est in specie. in homine. et animal est generis huius speciei. id est secunde substantie dicitur. ut animal homo. (Manifestum est autem) In hac secunda parte declarat et probat diffinitionem prime substantie. ponendo tamen hoc notabile. scilicet manifestum est ex his que dicta sunt in diffinitione unius corporis que necesse est ea que dicitur de subiecto predicari non in se et ratione. sicut nomen et ratio hominis predicatur de aliquo homine. eo quod quidam homo est homo et animal rationale. et ea que sunt in subiecto. aliqui nomen. scilicet non ratione predicantur de subiecto. quodammodo vero neque nomen neque ratio de subiecto sicut album cum sit in subiecto predicatur de subiecto. eo quod corpus dicitur album. scilicet ratio albi nomen predicatur de corpore (Alia vero) Deinde probat diffinitionem prime substantie sic. illa de quibus omnia alia dicuntur. aut in eis sunt neque dicitur de subiecto neque sunt in subiecto. sed de primis substantiis omnia alia dicitur aut in eis sunt. et prime substantie neque dicitur de subiecto neque sunt in subiecto. (Sed) notandum probat quo ad veritatem preteritum. et primo quo ad primam sic. quia animal predicatur de homine. et de aliquo homine. Probat primam ex opposito sequentis. quod si de nullo homine predicatur nec omnino de homine predicabitur. Secundam partem probat. quia color est in corpore. ergo et in aliquo corpore. probat primam ex opposito sequentis Nam si non est in aliquo corpore. nec omnino est in corpore. et id omnia alia aut dicitur de primis substantiis aut sunt in ipsis (Non ergo) Infertur ex precedentibus quod non existentibus primis substantiis impossibile est esse aliquid aliorum. et hoc probat. quod omnia alia. aut dicuntur de primis substantiis. aut sunt in ipsis. sed non existentibus primis substantiis nihil est ipsum quod de ipsis dicitur. aut in ipsis sunt. ergo et (Sed) (Sed) in hac tertia parte comparat primas substantias ad secundas. ponendo tres conclusiones. in prima comparat species ad genera. et est hec. inter secundas substantias illa substantia que est species est magis substantia quam illa substantia que est genus. et hoc probat duabus rationibus. Prima est. illud est magis substantia quod est propinquius prime substantie. scilicet substantia que est species est propinquior prime substantie quam substantia que est genus. et Dionysius declarat. quia illud est propinquius prime substantie quod dicitur veniens respondet ad interrogacionem factam per quid de prima substantia. Sed ad interrogacionem factam per quid de prima substantia convenientius respondetur per speciem quam per genus. ergo species est propinquior prime substantie quam genus (Dionysius declarat)

probat per exempla. quia si aliquis assignet quid est aliquis homo. manifestius assignabit assignando quid est homo quam quod est animal. eo quod homo est magis proprius aliquid hominis. et animal est commune. Similiter si aliquis assignet que est aliqua arbor. manifestius assignabit assignando arborem quam plantam (Simplius principales) Probat conclusionem secunda ratione que est ista. quod si cut se habet prime substantie ad omnia alia. sic species se habet ad genus. sed prime substantie sunt magis substantie omnibus alijs. eo quod omnibus alijs substantiis. et omnia alia de ipsis predicantur. aut in eis sunt. ergo cum species substat generi et non econverso species erit magis substantia quam genus. cum species substat generi et non econverso. et hoc declarat. quia genera de speciebus predicantur. species autem de generibus non predicantur (Sed) (Sed) vero specierum (Dionysius secundam conclusionem. que est quod inter species quare nulla est species una non est magis substantia quam alia. Probat quod una non veniens respondet ad interrogacionem factam per quid de prima substantia quam alia. quia aliquis homo non veniens respondet ponderatur per hominem cum interrogat de aliquo homine quam per equum. cum interrogat de aliquo equo (Sed) (Sed) tertia conclusionem que est. quod inter primas substantias una non est magis substantia quam alia. quia aliquis homo non est magis substantia quam alius bos (Dionysius autem) In hac quarta parte declarat diffinitiones secundarum substantiarum ponendo hanc conclusionem solam species et genera de genere substantie dicuntur secunde substantie. probat duabus rationibus. Prima est. illa que predicantur in quid de prima substantia siue indicant quid dicitatem prime substantie. solum illa dicitur secunde substantie. sed solus genera et species de genere substantie predicantur in quid de prima substantia et indicant quid dicitatem prime substantie. et Dionysius probat. quod si quis assignaverit de aliquo homine quid sit manifestius assignabit assignando hominem quam animal Sed si assignaverit aliquid aliorum. ut album aut currit aut quodcumque aliud extraneum assignabit. eo quod nullum accidens indicat quid dicitatem alicuius substantie prime. nec predicatur de ipsa in quid (Amplius principales substantie) (Dionysius secundam rationem. que est sicut se habent prime substantie ad omnia alia. ita genera et species primarum substantiarum ad reliqua omnia. scilicet ad accidentia. sed prime substantie dicuntur proprie et maxime substantie. quod substantie omnibus alijs. ergo genera et species que sunt post primas substantias substantiant omnibus alijs accidentibus. Et solum ille dicitur vere substantie Dionysius probat. quia de secundis substantiis omnia alia predicantur. quia sicut dicimus aliquem hominem esse grammaticeum. sic etiam hominem et animal dicimus esse grammaticeum. et similiter in alijs. Circa hunc textum attende primo quod sicut dicit dominus Albertus. iste numerus predicamentorum non est nisi predicabilem. que sicut univiale de subiecto predicantur. propter quod si aliquid est quod de nullo predicatur. ut univiale nec de ipso predicatur aliquid predicari vel de subiecto siue particulari contento sub aliquo istorum. illud non est in aliquo istorum generum. sed est ante hec genera et causa omnium istorum sicut est prima causa. que nec est univiale nec particulari nec species nec genus nec differentia nec proprius nec accidens alicuius. et ideo non est in genere. sed est

predicamentum
ad argu

Inquiliu eoru

... quod dicitur in libro primo de generatione et corruptione...
... quod dicitur in libro primo de generatione et corruptione...
... quod dicitur in libro primo de generatione et corruptione...

omnium generum effectuum et cause principium omnia genera pueniens. Attende secundo. qd numerus decem predicamentorum ab Aristotele supponitur tanquam se manifestus. Unde nulla ratione probatur Aristotelem istum numerum esse predicamentorum. sicut dicit Avicenna. et ideo etiam videtur Francisco qd non sit demonstrabile decem esse predicamenta. mirum enim esset qd Aristotele. ad hoc non insudasset. cum magna pars istius scientie auferretur si ista diuisio negaretur. Nihilque aut inuenit ab Aristotele. aliquid esse suppositum. nisi p se notum vel demonstratione probatum. Debet autem dicta dicibilium diuisio intelligi de dicibilibus incomplexis res veras et complexas significantibus que sunt entia limitata. Licet etiam secunde intentiones sint dicibiles. non tamen res veras si significant. sed materia et forma non sunt entia completa et deus non est ens limitatum. id non reponitur in aliquo predicamento. Priuationes autem et negationes similiter non sunt res vere. ideo etiam non ordinantur in aliquo predicamento. Attende tercio. qd in predicta diuisione non diuiditur primorum vel terminum vel aliud signum incomplexum. sed diuiditur ens dicibile incomplexum. siue ens significatum vel significabile p signum incomplexum. ita videlicet qd philosophus accipit actiuum p passiuum. vel actum significatum p actum exercitum. sicut etiam aliquos sepe accipit actum exercitum p actum significatum. Et est sensus diuisionis. quilibet res significata p signum incomplexum. aut est subiecta. aut quantitas. etc. Et si forte dicas qd Boetius dicit de philosopho diuidere ea que significant. Dicendum est qd hoc est verum. non tamen ex primaria intentione. sed solum secundaria. Ex hoc enim qd diuiditur res significata p signum incomplexum etiam diuiditur ex consequenti signum incomplexum. Dicit enim Boetius qd quicquid in res venit. hoc idem in rerum vocabulo inuenit. Attende quarto circa hoc qd dicit. Singulorum eorum que dicuntur sunt secundum se in nulla affirmatione et negatione dicuntur. Nota qd verum capitur triplex vel adpositum sufficiens. vno modo id est qd aliene nature impunitum. et isto modo opponitur impuro. et sic dicitur. ecce secundum autem purum autem. Alio modo capitur verum siue veritas pro adaequatione rei ad intellectum. et hoc dupliciter. nam quedam est intellectus simplex siue simplicium circa quam est veritas incomplexa. secundum qd dicit Aristoteles in tercio de anima qd intellectus circa proprium quod quid est. id est obiectum semper est verum et illi veritati opponitur ignorantia. et ipsa repetitur in dicibilibus incomplexis. Sed alia est veritas intellectus complexa. que videlicet est circa adpositionem et diuisionem et illa opponitur falsitati. et de ea loquitur hic Aristoteles. Circa hunc textum mouet questio principalis

Tercia questio.

Utrum substantie que est generis generalissimum ad substantias materiales et immateriales diuisio in primam et secundam substantiam sit conuenienter assignata. Arguitur primo sic contra suppositum. qd substantie materiales et immateriales non sunt in eodem genere. qd substantia non est genus generalissimum ad ipsas. Ans probatur primo. quia secundum Aristotelem decimo metaphisice. corruptibile et incorruptibile plus quam genere differunt. sed sube immateriales sunt incorruptibiles et materiales corruptibiles. qd differunt plus quam genere. et per consequens non sunt in eodem genere. Secundo sic. qd illa que non conueniunt in vno modo eandem

di non conueniunt in vno genere. eo qd ratio generis sumitur ab vno modo eandem communi omnibus suis speciebus. sed substantie materiales et immateriales non conueniunt in vno modo eandem. qd Dionysius probatur secundum mentorem in libro de substantia orbis dicitur. qd omnes proprietates que inest inferioribus et superioribus inest eis equivoce. Tercio probatur. qd omnes species eiusdem generis sunt simul natura et coequie sub suo genere. sicut patet p Boetium in libro diuisionum. et patet in postpredicamentis. sed substantie materiales et immateriales non possunt esse sub aliquo coequie. qd Dionysius patet. qd quicquid inest cause et ratio per se et per se in causa est ratio. sed substantie immateriales sunt cause materialium. qd quicquid inest ambabus partibus perfectius inest immaterialibus quam materialibus. Quarto sic. quia substantie immateriales non sunt in genere substantie. eo qd non sunt susceptibles contrarium secundum sui mutationem. eo qd ille nunquam possunt alterari aut suscipere contraria. Et propter hoc dicit Boetius qd per hunc relictis extremis. materia et forma egit de medio. sed de substantia composita. Manifestum autem est qd immateriales substantie non sunt compositae. etiam go. etc. Secundo sic. qd aut genus substantie est substantia simplex vel composita. non simplex. quia tunc non predicaretur de substantia composita. quod est manifeste falsum. nec composita. quia tunc non predicaretur de substantiis immaterialibus. Et etiam genus sumitur a materia et differetia a forma. ergo si substantie immateriales eandem in genere. ipse haberet materiam. Et ultra sequitur qd substantia que est genus generalissimum sumitur a materia. que non est composita sed simplex. Tercio sic. qd diuisio non sit sufficiens. quia aut p illam diuisionem diuiditur substantia que est genus generalissimum. aut aliqua substantia sub ea concreta. aut aliqua communis utriusque. non tertium. quia nulla est substantia illis communis. non secundum. quia nullum contentum sub substantia potest dari quod per hanc diuisionem diuidatur. Non primo. quod patet quadrupliciter. Primo quia omnis diuisio generis fit p differetias in species. sed ista non est huiusmodi. quia prima et secunda substantia non sunt species substantie. qd Secundo. quia diuisum non debet contineri sub aliquo membro diuisidentium. sed substantia que est genus generalissimum continetur sub secunda substantia. ergo ipsa non diuiditur p hanc diuisionem. Tercio quia de aliquo predicatur substantia. ut puta de deo. quod tamen nec est prima substantia nec secunda. Quarto. quia materia et forma et differetie substantiales sunt substantie. cum non sint accidentia. et tamen non sunt prime nec secunde substantie. Quarto sic. nulla secunda substantia est substantia. ergo mala est diuisio substantie in primam et secundam. Antecedens patet. quia nullus homo est secunda substantia. nullus bos est secunda substantia. etc. ergo nulla substantia est secunda substantia. Tenet consequentia primo a sufficietia inductione. Secundo per vnam considerationem positam a philosopho secundo thopicorum. que est. si aliquid negatur a qualibus specie vniuersaliter sumpta. illud etiam negatur a genere vniuersaliter sumpto. Tercio quia a simili bene sequitur. nullus homo currit. nullus bos currit. etc. qd nullum animal currit. Quarto. qd nullus terminus est substantia. sed omnis secunda substantia est terminus. ergo nulla secunda substantia est substantia. Dionysius patet. qd

Veritas
adequata
completa

nihil significat nisi terminus. necq; etia; aliquid predi-
catur uniuocemisi terminus. naz pdicari e terminoru

In oppositu arguitur autorita/
te philosophi i textu
pro solutione istius
questionis soluende sunt quattuor questiones minus
principales

Questio prima

Uex de? v' aliqd formaliter dictuz de deo sit poibile
in pdicamento substantie. Pro cuius solutione Ar/
tende primo. q de ipsa questione est controuersia non
solum inter theologos sed etiam inter logicos. Unde
dicunt quidam deum esse in pdicamento et etiam a/
liqua formaliter dicta de deo esse in pdicamento acti
onis v' relationis. et isti sunt diuersificati nam illi qui
dicunt pdicamenta non esse nisi quosdam conceptus
v' terminos vocales v' scriptos dicunt illum terminu
deus et pater et creans contineri sub istis terminis sub
stantia relatio actio qucadmodum inferius continet
sub suo superiori. sed ista opinio deuiat i pncipijs p'itar' to
eam relinquo. Alij vero subtiliores hoc ides intelli qnt
de rebus. et illorum opinio potest aliquibus rationibz
et autoritatibus fulcari. Prima autoritas est damasce
ni in elementario capitulo quinquagesimo dicentis q
essentia diuina est respectu diuinarum persona
rum. Cu ergo omnis species habeat genus sequitur q
essentia diuina erit in genere Secunda autoritas est
eiusdem in eodem libro et eodem capitulo dicentis des
um esse in pdicamento substantie. dicit em sic. substā
tia est genus generalissimum quia non habet supra se
aliud genus. et subdit q illa diuidit in corpoream et in
incorpoream. continet autem incorporea deum angelu
animam demones. Tercia autoritas est Augustini in
quinto de trinitate dicentis q in deo est p'pissime actio
Quarta autoritas est eiusdem in eodem dicentis que
dam dicit de deo fm substantiam. quedam vero fm re/
lationem. et fm ad aliquid. Q' autem talia p'prie predi
centur de deo patet. quia ipse dicit in eodem loco alia
quedam pdicamenta dici de deo sed non p'prie vide
licet situm hitum tempus et vbi. Unde ait situs vero
et hitus et loca et tempora non p'prie sed translatiue di/
cuntur de deo. et postea remouet ab eo omnino predica
mentum passionis. Probatur etiam quattuor autori/
tatibus philosophorum. Prima autoritas est Aresto/
telis in primo ethicorum. vbi exemplificando de predi
camentis exemplificat de pdicamento substantie. vt
deus. Secundo autoritate eiusdem in duodecimo me
taphisice diuidentis substantiam in sensibiles et in insen
sibilem generabilem et corruptibilem et eternam. et post
considerationem de substantia sensibili probat esse sub
stantiam insensibilem abstractam et immobilem. Et
deinde inquit. an hec sit vna tantum vel plures inter
quas vna est prima que est nobilissima et finis et perfec
tio totius vniuersi scz deus. Philosophus autem ibi
diuidit substantiam vt est pdicamentum distinctuz
ab alijs sicut patere potest discurrendo per precedentia
et expositiones commentatoris. ergo. Tercia autori/
tas est commentatoris i quarto metaphisice vbi dicit

q in vnoquoq; genere est vna mensura que est primuz
illius generis et dicitur q est eiusdem generis cum men
surato. Dicit em ibi commentator commento viceis/
moleptimo. q prim' motor qui est deus est mensura
in genere substantie Quarta autoritas est Boetij dice
tis in libro de trinitate q in deo tantum manent duo
genera scz substantia et relatio. Probatur etiam quat/
tuor rationibus. Prima ratio est pater et filius et crea/
tor sunt in pdicamento et tamen illa p'prie dicuntur de
deo. ergo et. Secunda ratio est illud ponitur in
pdicamento substantie vel relationis cui conuenit mo
dus predicandi talis pdicamenti. sed deo patri et. p
ueniunt modi predicandi substantie vel relationis er/
go. Tercia ratio est intellectus noster certus est q de
est substantia. dubitando vtrum sit substantia creata
vel increata corporea vel incorporea ergo substantia p/
dicatur uniuoce de deo et de creaturis. igitur substans
tia est genus respectu substantie create et increate. Ans
tecedens patet. quia multi philosophi dicebant deum
esse substantiam corpoream. sed fides catholica dicit
deum esse substantiam incorpoream. Quarta ratio est
omne quod predicatur vere et in quid de pronomine d
monstrante aliam rem specie distinctam ab illa nec ta
men sic predicatur de quolibet est genus illius rei et ip
sa res continetur in illo genere sed aliquid est huius/
modi respectu dei ergo. Maior patet per diffinitionez
generis etiam accipiendo genus p'pissime. Patet etia
inductiue nec videtur posse reperiri instantia nisi in p
posito. Minor patet. quia hoc nomen species predica
tur in quid de deo et de angelis et non de boue vel de la
pide. Et sic recolligendo dicta illius opinionis dicit
quattuor. Primum q ad hoc q aliquid ponatur in p/
dicamento non oportet ipz esse copositu ex diuersis re/
bus. videlicet potenciali et actuali. nec etiam ex diuers/
sis realitatibus a quarum vna sumatur genus et ab a
lia differetia. Secundo dicit q ad hoc q aliquid sit
in pdicamento non oportet ipsum esse compositum
ex esse et essentia tanq; ex partibus distinctis Probant
quia accidentia sunt per se in pdicamento et tamen n
habent distinctum esse ab esse substantie. et sic acci/
dens et esse substantie essent in pdicamento accidens
tis quod est inconueniens Tercio dicit q non est inco
ueniens rem simplicem poni in pdicamento sicut pas
ter de materia et forma. materia em predicatur de hac
materia et de istis sicut species de individuis. Quar/
to dicit q deus est in pdicamento substantie. et hoc
sic probant quattuor autoritatibus theologoru 3. quat
tuor philosophorum et pluribus alijs rationibus.

Attende secundo. q reales doctores dicunt deum
non esse in pdicamento reponibilem. Et huius cau
sam assignat doctor sanctus. eo q nihil dicitur uniuo
ce de deo et creatura. Sed ista ratio non valet ex eo q
sicut dictum est p'ius non est inconueniens aliquid di
ci uniuoce de deo et creatura. Sed doctor subtilis ali
as adducit autoritates et ratios Prima autoritas e
Augustini in septimo de trinitate capitulo quinto di/
centis. Manifestum est deum abusiue dici substanti/
am reddit roem tale Omnis substantia substat acci/
dentibus quod deo conuenire non potest. Consi/
mas qz omnis substantia aut est prima aut scda. Si p
ma sic primo substat accitibz. si scda substat scdario

Prædicantia
nihil significat nisi terminus. necq; etia; aliquid predi-
catur uniuocemisi terminus. naz pdicari e terminoru
arguitur autorita/
te philosophi i textu
pro solutione istius
questionis soluende sunt quattuor questiones minus
principales
Questio prima
Uex de? v' aliqd formaliter dictuz de deo sit poibile
in pdicamento substantie. Pro cuius solutione Ar/
tende primo. q de ipsa questione est controuersia non
solum inter theologos sed etiam inter logicos. Unde
dicunt quidam deum esse in pdicamento et etiam a/
liqua formaliter dicta de deo esse in pdicamento acti
onis v' relationis. et isti sunt diuersificati nam illi qui
dicunt pdicamenta non esse nisi quosdam conceptus
v' terminos vocales v' scriptos dicunt illum terminu
deus et pater et creans contineri sub istis terminis sub
stantia relatio actio qucadmodum inferius continet
sub suo superiori. sed ista opinio deuiat i pncipijs p'itar' to
eam relinquo. Alij vero subtiliores hoc ides intelli qnt
de rebus. et illorum opinio potest aliquibus rationibz
et autoritatibus fulcari. Prima autoritas est damasce
ni in elementario capitulo quinquagesimo dicentis q
essentia diuina est respectu diuinarum persona
rum. Cu ergo omnis species habeat genus sequitur q
essentia diuina erit in genere Secunda autoritas est
eiusdem in eodem libro et eodem capitulo dicentis des
um esse in pdicamento substantie. dicit em sic. substā
tia est genus generalissimum quia non habet supra se
aliud genus. et subdit q illa diuidit in corpoream et in
incorpoream. continet autem incorporea deum angelu
animam demones. Tercia autoritas est Augustini in
quinto de trinitate dicentis q in deo est p'pissime actio
Quarta autoritas est eiusdem in eodem dicentis que
dam dicit de deo fm substantiam. quedam vero fm re/
lationem. et fm ad aliquid. Q' autem talia p'prie predi
centur de deo patet. quia ipse dicit in eodem loco alia
quedam pdicamenta dici de deo sed non p'prie vide
licet situm hitum tempus et vbi. Unde ait situs vero
et hitus et loca et tempora non p'prie sed translatiue di/
cuntur de deo. et postea remouet ab eo omnino predica
mentum passionis. Probatur etiam quattuor autori/
tatibus philosophorum. Prima autoritas est Aresto/
telis in primo ethicorum. vbi exemplificando de predi
camentis exemplificat de pdicamento substantie. vt
deus. Secundo autoritate eiusdem in duodecimo me
taphisice diuidentis substantiam in sensibiles et in insen
sibilem generabilem et corruptibilem et eternam. et post
considerationem de substantia sensibili probat esse sub
stantiam insensibilem abstractam et immobilem. Et
deinde inquit. an hec sit vna tantum vel plures inter
quas vna est prima que est nobilissima et finis et perfec
tio totius vniuersi scz deus. Philosophus autem ibi
diuidit substantiam vt est pdicamentum distinctuz
ab alijs sicut patere potest discurrendo per precedentia
et expositiones commentatoris. ergo. Tercia autori/
tas est commentatoris i quarto metaphisice vbi dicit

Probant etiam quod esse susceptibile contrariorum est proprie
 proprium substantie sed illud deo convenire non potest. Se-
 cunda autoritas est Anselmi in libro monologium qua
 expresse probat deum non esse in predicamento substantie. Unde
 dicit cum omnis substantia tractetur aut est vltima quod pluribus sub-
 stantiis essentialiter comitatur. ut hominem esse commune com-
 mune habet cum singulis hominibus. ut homines sint. sicut quod
 modo quod summa natura in aliarum substantiarum tractatur
 contineri intelligit quod nec in plures substantias se dividit
 nec cum aliqua alia per essentialem communicationem se colli-
 gat. Unde in hoc confutatur ratio eius. omnis substantia que
 est in genere est uniuersalis vltima indiuidua sed summa natura
 nec est vltima quod non multiplicatur in pluribus nec indiuidua.
 quod cum nullo essentialiter conuenit. Tercia autoritas est Au-
 gustini septimo de trinitate capitulo vltimo dicens. di-
 uina essentia non esse genus neque species. et tamen si esset in ali-
 quo predicamento esset genus vltima species. Quarta autoritas est
 magistri sententiarum qui allegat Augustinum quod de
 trinitate capitulo primo dicens. intelligam deum quod quatuor
 possum sine quantitate magni. sine qualitate boni. sine in-
 dignitate creatoris. sine situ preteritum. sine habitu omnia comitatur
 nentem. sine loco vbius. sine tempore sempiternum. sine vlla
 mutatione mutabilia faciente. nihilque patiente. Quibus
 subdit magister sententiarum. Ecce si subtiliter attendas ex
 his atque predictis reperit. illa predicamenta artis dialectice
 dei nature minime conuenire. quod nullis subiecta est accidenti-
 bus. vnde nec proprie substantia dicitur. Probat huiusmodi autori-
 tate Avicenne octavo metaphisice quarto capitulo dicens
 Deus non est in genere quod genus est pars speciei. sed in deo nul-
 la est pars quod quid simplex. Et probat tali ratione. si ne-
 cessario est huiusmodi genus. igitur intentione generis vltima est se ne-
 cesse esse vltima. Si dicatur secundum tunc necario esse erit consti-
 tutum ex eo quod non est necario esse. Si finis tunc non cessat
 bit quousque sit ibi deum. hoc est dicitur quod tunc genus includit
 differentias quod sine illa non est in actu vltimo. et necario esse
 est ex se in actu vltimo. Si autem est in actu vltimo tunc genus
 includit differentia. et per consequens non est genus. Prima ra-
 tio qua adducit est illa. omnis res diffinitibilis est intrinsece
 posita ex distinctis partibus. quilibet autem species contenta in aliquo
 genere est diffinitibilis et omnis talis est composita ex partibus dis-
 tinctis deus autem nullo modo est compositus intrinsece quod non
 est species. Minor probat per philosophum septimo metaphisice dicitur
 rem quod ad diffinitionem sufficit genus et differentia. Et ergo
 omnis species habeat genus et differentiam sequitur quod quod
 libet species est diffinitibilis. Maior probat per philosophum autoritate philo-
 sophi septimo metaphisice dicens. quoniam omnis diffinitio
 ratio est. et omnis ratio partes habet. ut autem ratio ad res et
 partes rationis ad partem rei similiter se habet. Ex quo patet quod
 philosophus vult quod sicut tota diffinitio significat totam rem sic
 pars diffinitionis significat partem rei. et per consequens
 omne diffinitibile habet partem et partem. Patet etiam au-
 toritate commentatoris dicens ibidem commento tricesimo
 moteratio. quod admodum diffinitio declarat quod dicitur
 rei ita pars diffinitionis declarat partem quod dicitur rei.
 Patet tertio autoritate philosophi in eodem dicens quod si ne-
 que vna substantia est ex substantiis in composita vti que
 substantia omnis quere vti que ratio erit neque vnius sub-
 stantie. Ecce vbi philosophus infert quod si omnis substantia est
 simplex nullius substantie esset diffinitio que conse-
 quentia super hoc fundat quod omne diffinitibile est compositum

Unde commentator primo quinquagesimo. aut om-
 nes existimant quod substantie sunt compositae ex eo quod con-
 cedunt quod diffinitiones significant compositum. Secun-
 da ratio nihil quod est in genere est purus actus immo
 quodlibet est compositum ex actu et potentia. siue ex ac-
 tuali et potenti. Sed deus est purus et simplex actus et
 Maior patet primo autoritate commentatoris secun-
 do metaphisice commento tricesimo tertio dicens. ge-
 nus vero dicitur formam mediam inter potentiam et ac-
 tum. Secundo autoritate eiusdem duodecimo meta-
 phisice commento decimo dicens. omnia que trans-
 mutantur habent materiam sed nature materiarum
 diuersarum sumuntur secundum modos transmutationis. Et
 ergo sunt diuersi modi transmutationis diuersorum ge-
 nerum. sequitur quod sunt materie diuersorum generum
 proprie illis. Constat autem quod etiam diuersi sunt actus
 et forme diuersorum generum. ergo sequitur quod quodlibet
 ens in genere compositum est ex parte actu et propria
 potentia illius generis. Tercio autoritate Avicenne
 dicens. secundo. ff. capitulo primo. nulla categorica
 est que non habet actum de potentia sua ad suum ac-
 tum. Quarto autoritate philosophi decimo metaphi-
 sice dicens. genus est materia et statim ostendit de quo
 genere loquatur dicens quod dicitur genus non ut circulo-
 rum vel eractorum. sed ut in natura. quod commen-
 tator vicesimo quarto commento sic exponit. genus est
 materia id est significat materiam. sed genus quod dicitur
 tur genus in rei veritate. non genus quod dicitur de ho-
 minibus attributis eidem patri. Sed genus quod
 dicitur de rebus existentibus secundum naturam quod ita
 diffinitur sed quod est predicabile de pluribus in quod
 Tercia ratio si deus haberet aliquod genus illud esse
 ens. sed hoc est fallum. ergo Patet consequenter. quia
 quodcumque esset genus dei esset etiam genus ad quod-
 cumque creaturam sed nullum posset esse tale nisi ens.
 Maior patet. quia plus conueniunt et minus differunt
 quecumque creature ab inuicem quam deus et quecumque cre-
 atura ergo sequitur quod si deus et aliqua creatura conueni-
 unt genere etiam omnes creature conueniant genere.
 Quarta ratio omnia que sunt in genere conueniunt ad
 inuicem secundum aliquam certam proportionem perfectionis. sed
 deus nullam proportionem perfectionis habet cum alio
 cum quodlibet alio excedat in infinitum. Et confir-
 matur. quia nullum infinitum habet rationem generis
 sed deus est infinitus. ergo Maior patet. quia entitas
 generis est distincta ab entitate differentie et est potentia
 alis respectu eius. Sed hoc repugnat infinito eo quod in
 ipso non est pars et pars nec etiam potentia. quia tunc
 sibi deesset aliqua perfectio ergo. Istis rationibus et
 autoritatibus manifeste concluditur deum non contineri
 in aliquo predicamento. neque aliquid dictum de deo
 formaliter. Concluditur etiam nihil reponi in aliquo
 predicamento per se et directe nisi sit compositus ex gene-
 re et differentia et hoc compositio metaphisica quod non est
 ex re et re. sed ut conuenit ex realitate et realitate que
 admodum superius dictum fuit. Et propter hoc etiam
 nec materia nec forma ponuntur per se in predicamen-
 to sed solum reductiue. et ita dicam de anima. Et licet
 autem angelus non sit compositus ex materia et for-
 ma est tamen compositus ex genere et differentia. Et ita
 dicat de celo secundum opinionem commentatoris. id dicens
 est ad rationes alterius opinionis. Ad primam

autoritatem que est damasceni. Respondet magister
sententia y distinctione decimanona primi. q. ponit na
turam diuinam esse speciem respectu suppositoz ex ali
qua similitudine spei. ita q. accipit spem p aliqua simi
litudine speciei. tamen fm Augustinum est maior disti
militudo q. similitudo. et ideo Augustinus. simili ter
negat essentiam diuinam esse speciem. Ad sedam au
toritatem dicitur q. illa z etiam omnes alie que viden
tur hoc sonare soluuntur p vnum dictum. quod est in
eodem elementario vbi dicitur (substantia inquit que
priet supsubstantialiter increaturam diuinitatem. gnos
cibiliter z p. tentiue omnem creaturam generalissimuz
est genus ex se) Vbi de Damascenus que substantia
que est genus generalissimum non p. rinet eodez modo
diuinitatem sicut creaturas. Sed supsubstantialiter ac
cipiendo illud qd est perfectionis z relinquendo illud
quod est imperfectionis. Et sic etia Auicenna nono me
thaphisice dicit deum esse ens per se z hoc non est ens
in genere sed continet generis pfectione. Ad terciāz
autoritatem dicitur q. Augustinus dicit indiuidui
pprie esse actiōem p. tra quosdam qui negabant p. ducti
one realen indiuiduoz. Sed nō dicit q. illa sit in gene
re vel q. sit genus. actio em in pluribz est q. pdicamē
tū actōis. Quāuis etiā pprie reptatur in deo sapientia
scia relatio paternitas z filiatio. non tū sunt in genere
sed sunt transcendētia. Ex hoc patet solutio quarte
autoritatis. Sed ad primam autoritatem. que est
Aristo. in primo ethicorum dicentis. q. ens et bonum
reputur in quolibet pdicamento z exemplificat de deo.
Dm est q. hoc non est fm opinione Aristo. sed phisi
corum. qui dixerūt deum esse optimum aialium. Ad
sedam autoritatem dicit q. phis non accipit ibi substan
tiam precise p substantiam pdicamentali. q. quis em acci
piat eam vt est cōmunitas ad substantias pdicamenta
les non tū solum sed etiam vt est cōis ad substantiam
infinitam. Si autem pcedentur q. accipiat substantiā
vt est pdicamentum posset dici sicut dictum est ad au
toritatem damasceni. Ad terciā autoritatem dicit
aliqui. q. commentator ibi non sequitur textum phi et
ideo negat ipsum. Alij sō dicunt q. in quolibet gene
re est dare mēsuram oim existentium in illo genere. Et
cū hoc etiā phs pcedit q. genus substantie reducitur ad
vnam substantiam que est simplicissima que tū nō est
in genere substantie. z quis infra genus substantie pos
sit dari aliquid quod sit mensura oim alioz illius ge
neris. tamen illa esset adhuc reducibilis ad illam sub
stantiam simplicissimam que est extra pdicamentum
substantie. Et hoc videtur intelligere pmentator cū di
cit q. ratio mensure z mensurati magis recipiunt analo
giam q. vniuo cationē. z p. pns non est necessarium q.
mensura z mēsuratum semper sint vniuz generis pprie
dicti. z sic deus potest esse mensura totius generis sub
stantie dato q. non sit pprie in illo genere. z hoc est q. alij
breuiter dicunt q. licz deus sit mensura extrinseca. sub
stantia tamen est mensura intrinseca omnium que sub
ea continentur. Ad quartam autoritatem dicitur q.
Boetius non dicit illa verba immo dicit in primo ca.
pitulo. q. si quis predicamēta in diuinam predicatio
nem conuerterit. omnia mutantur que mutari possunt
ad aliquid vero omnino nō mutat. z infra dicit essentia
continet vnitatem z relatio multiplicat trinitatē. Ibo
dicendū est q. ibi nō manent duo genera q. quis ibi ma

neant duo mōi predicādi scz respectū z absolutū sicut
expmūt Augustin⁹ qnto de trinitate dices q. ibi manē
ad se z ad aliū. Sedo patet p boetiū dicentem vbi pns
cum dicim⁹ deū substantiā signi ficare videmur. sed nō
est sic. es em q. est supra subam sic significamus. Et ex
his patet so ad p. mā rōnem. Ad alias dicit q. anq.
aliquid sit genus requit q. sit finitū z limitatū. z etiā ps a
licuius spei. De⁹ aut nō est h. mōi nec etiā aliquid dicitur
de deo. Vn licet ens p. dicit vniuoce de deo z creatura nō
tamē et h sequit q. sit gen⁹ sicut pns dicitū est.

Questio secūda. vtrū genera et species q.
dicunt scē sube sint se lbne ex
tra aiaz. Ad hāc q. stio nō rī dē
notia'es q. nō immo oēs scē sube sunt termi cōes ordi
nabiles i linea pdicamēti sube. quoz qdā sunt magis
cōes eo q. ples subas singulares significāt. et alij min⁹
cōes q. pauiores significāt z sic sicut ponit qdā prima
subnā z qdā scda ita posset poni qdā p. mā q. litas z que
dā scda. Sed phs de his nō fecit mēdēm q. hira dī
stictōe de suba p. etiā faciliū haberi de q. litate. Vn fm
eos p. mā suba est finit⁹ imēdiate significās re singula
rem cōceptu pprio. sed scda suba significat eam z ceptu
cōi. Sed de hac q. stione dicitur sicut in predicabilibus
Iō nūc breuiter dōm est q. nulli terminū sunt scē sub
stātie. h. pbat q. d. r. p. l. et dicitis phi in hoc textu. Vn
substātia diuidit in p. mā z scdam sed in oim bona diu
sione diuisum d. z pdicant de mēbris diuidētibz igitur
lbna pdicat de scda substantiā z prima nō at pdicat d
aliquo termino vocali mērali v. l. scripto igit Vn phis
dicit p. mā q. scda substantiā est min⁹ substantiā q. p. mā
scd inter scdas substantias spēs est magis substantiā q.
gen⁹ sed cōparatiu⁹ p. suppoit positū q. Sedo dicit q.
scē substantie scdario substāt accētibus. sed null⁹ ter
minus substāt accētibus. q. Tercio dicit phs q. scda
substantia dicitur de subiecto z non ē in subiecto. sed
omnis terminus est in subiecto. Quarto dicit phis
q. destructis p. m. substantiis impossibile ē aliquid altoz
remanere sicut destructis oibus indiuiduis alie spēs
aut generis nō remanet illa spēs z illud gen⁹. Sed de
structis oibus lapidibus aut azinis adhuc pōt mane
re iste termin⁹ a. z. v. l. lapis. q. reliquit q. nec iste termi
nus asinus nec ille termin⁹ lapis ē scda substantiā z p.
sequēs scē substantie erūt res extra aiam sicut z prime
Sequet em als q. g. n. a. z spēs cōnt substantie separe a su
is singularibz. qd negat Aristo. Quilibet em p. ceptus
v. l. v. l. termin⁹ vocal cōis ē sepat⁹ a finis singularibz

Questio tercia. vtrū diffinitio p. me substā
tie cū su is exēplis sit cōueniēter
assignata. p. cul solutioe. Arē
de primo. q. p. mā substātia z scda pnt capi dupl. vno
modo p. per se significato z sic sunt intētionēs ex oppo
sito distictē. in quas diuidit substantia diuisione que
est subiecti in accidētia. Alio modo capiunt p. denoiaz
to v. l. p. p. rebus in quibus fundant tales intētionēs
et illo modo nō distinguunt ex opposito. immo vna in
eludit aliā z sic de ip. s. h. d. determinat nisi p. accēs.
Attēde scdo q. diffinitio p. me substantie dupl. solet
exponi. p. mo vt hoc ro. (lbna p. mā que p. p. p. n. c. i. p. a. l. i. f.
et maxime substare dicit) se teneat ex pte diffinitū z tūc
per hoc ro. tū c. r. u. l. o. q. u. i. t. Aristo. p. mā substantiam z
sic abijciendum est p. m. v. l. p. b. u. z. ita videlicet q. nō dicat
substantia ē q. p. p. p. n. c. i. p. a. l. i. f. z. c. S. z. lbna q. p. p. p. n. c. i. p. a. l. i. f.

Quod dicitur 13 q. nulli ex
p. m. 2. 1. 6. 2.

no p. p. m. d. e. n. d. o.

ex opposito diffinitio

Questiones

predicamentoy

et maxime substare dicitur est que necq de subiecto dicitur necq est in subiecto. et sic erit vna distinctio. Alio^o exponitur vt sola substantia sit distinctio dicitur qd p^orie p^oncipalr^o r^ois. et sic erit due distinctioes. Et sic ista expo- sitio e^oueniens cu^o exp^oe Boetij. vñ p^oma substantia d^o p^o p^oe substantia ab actu substandi alijs et per hoc differt ab accitibus que p^orie non substant. Et d^o p^oncipalr^o ter ad differentiam scdaz substantiaz que scdario et minus p^oncipalr^o substant. et dicit (maxime) ad diffe- rentiam vtriusq^o. Attende tercio. q^o diuersitas est in ter logicos vtrum aliquis homo sit prima substantia vel non. dicit em^o aliqui q^o sic et probant p^omo aucto- ritate phi qui de p^oma substantia sic exemplificat vt aliq^os homo. aliquis equus. Sec^o q^o p^o plus p^obat om^oe ali- ud a p^omis substantijs dicit de illis aut esse in ipsis. sic arguendo aial p^odicatur de hoie. q^o de aliquo homine per aliqu^o hoiem intelligens primam substantiam. Ter^o sic. ois substantia aut est p^oma aut scda sed ali- quis homo est substantia cu^o non sit accidens et non est substantia scda q^o est p^oma. Q^o aut non sit scda. p^oz q^o si esset scda substantia esset species sed hoc est falsum eo q^o nullus homo est species. Quarto sic illud qd non est in subiecto nec h^oz aliq^oid essentialiter inferius est p^oma substantia sed aliquis homo est h^oz mo^o i^og^ol^o Vno p^oz q^o si aliquis homo haberet aliqua inferiora predicaret essentialiter de illis sed hoc est falsum. licet em^o aliquis homo p^odicetur de pluribus. hoc tñ non est nisi equo- ce et ideo etiam illa p^opositio est falsa. ois homo est aliquis homo et eius p^oradictoria est vera. scz aliquis h^o non est aliquis homo. Sed p^ota hoc arguit quadruplici- ter. Primo mo^o sic subiectu^o istius p^opositionis ois homo currit non est p^oma substantia. q^o etiam nec subiectu^o ist^o aliquis homo non currit. Pater p^ona. q^o ille p^opositioes sunt p^oradictorie in quibus debet esse ides subiectum. Sec^o sic subiectum istius p^opositionis supponit pro pluribus. q^o non est p^oma substantia. Ans pat^o q^o in p^o positionibus p^oradictorijs termini debet p^ose p^o eis de^oz supponere et de eis dem predicari eo q^o als p^oradictio no^o esset affirmatio et negatio eiusdem de eodem. Ter^o sic arguitur q^o si aliquis homo no^o supponeret p^o pluri- bus nec predicaret de pluribus nisi equivoce sequerent^o quatuor inconuenientia. Primu^o q^o ad singulare no^o sequeretur p^oncipalis nisi facta distinctioe. Sec^o q^o p^o p^oncipalis non haberet contradictoria^o vel si haberet esset singularis. Ter^o q^o p^oncipalis et indefinita non p^ouerteretur cu^o indefinita haberet plures singulares. p^o causis veritatis. sed p^oncipalis haberet eas p^o singulari bus multitudinis. Quartu^o q^o hec p^opositio aliquis h^o currit esset distinguenda. sicut ista canis currit hoc aut est falsum. nam dato q^o sic esse distinguenda non videre tur fm que modum equo cat^odis distinguere. Quar- to arguit q^o cu^o d^o aliquis homo est p^oma substantia. aut intelligitur q^o tantum homo est p^oma substantia. et hoc non. sicut nec homo est p^oma substantia cu^o d^o omnis aut intelligatur q^o hoc totuz aliquis homo est p^oma sub- stantia. et hoc no^o q^o eade rone dicere q^o omnis h^o esset p^oma substantia. Attende quarto. q^o p^o primam sub- stantiam intelligendum est indiuuum de genere sub- stantie sicut p^o p^onam qualitate^o indiuui duu^o de genere qualitat^o Tale aut duplex est. scz vagu^o et determinatu^o Vagu^o d^o quod fecit singulare determinatu^o indetia te tñ vel fecit singulare determinatu^o sub distinctione

tñ ad aliud vt aliquis homo sortem vel platonem vel cicerones. Hoc tñ non est ex impositione eo q^o ille termi- nus homo vel equus indifferenter se habet ad hoc q^o accipiat p^o natura p^o singularibus pro voce vel p^oceptu sed hoc habet virtute signi p^oncipalis sibi additi. Et si querat. primo quare aristoteles exemplificauit de sin- gulari vago et non determinato. cu^o tñ non sit p^oma sub- stantia. Rñt albertiste q^o hoc est ideo. q^o singulare vagu^o magis accedit ad incorruptibilitatem et p^o p^ons ad scientificam doctrinam q^o singulare determinatu^o. Na^o singulare vagu^o d^o natura cu^o signo significante ea debe- re accipi p^o aliquo singulari. Sed tu dic q^o Ar^o exem- plificauit p^o singulare vagu^o. qd tñ no^o est p^oma substan- tia. sic intelligendo q^o fecit tñ vnu^o singulare sicut facit iste homo vel socrates. vult em^o exprimere primam substantia^o vt distinguit p^ota scda et hoc denotat per ist^o signu^o aliq^os. Si querat tercio. quare scda substantia non vocat^o potius p^oma cu^o sit p^oncip^o in essendo q^o indiuui duu^o et per p^ons in subsistendo eo q^o talem ordinem habet aliqua in subsistendo qualcm habent mensendo. Dicit franciscus q^o cu^o esse suppositale sit incociabile qualcm ordinem habent aliqua in essendo in commu- nicabilia. talem habent in subsistendo. Indiuui duu^o aut primo sunt icomunicabilia. et ea illa que repiuntur in eis. Et si querat quarto vtru^o destructis primis stantijs possibile sit aliquod alio^o remanere. Die bre- uiter q^o sicut p^oma substantia potest accipi p^oncip^ome in^o tionaliter et scda intentionaliter. sic etiam destructis po- rest capi realiter et logice. vnde destructis primis sub- stantijs quo ad eaz esse existente impossibile est scdas substantias in esse existente remanere. licet possint mane- re in esse essentie. Similiter si logicaliter destruat^o id est negentur oia singularia alicuius substantie destru- eret et ipa scda substantia. sunt em^o due relatiue intentio- nes opposite que possit se ponunt et pempte se piment. Unde bene sequit fortes non est. plato non est et sic de alijs. Nullus homo est. Un^o fm aliquos ad rationem substantie tria requiruntur. Primu^o est q^o haber esse per seccum fm naturam et actu et non esse intentionale tñ et illud esse non puenit specie fm suam natura. Sec^o q^o substet accidentibus et sustentet oia eiusde coordina- tioes. Ter^o q^o alijs substandi et fundandi virtute tri- buat. ita videlicet q^o scda substantie non subsistant com- munit^o accitibus nisi ratione primarum. Et si for- te arguas q^o pot^ophi. d^o q^o ablato posteriore non op^oz aut ferri prius sicut ablatis differentijs et speciebus adhuc potest subintelligi substantia animata sensibilis. Di- co sicut prius q^o manet substantia animata sensibilis quo ad rone^o suam p^oncip^oam et q^o d^oditatiua. no^o tñ quo ad esse existente. Et si dicas iterum q^o locus ab inferiori ad superius non tenet negatiue sic nec a superiore ad in- ferius affirmatiue. sicut pater scdo topicorum. Conce- do. ibi tñ non arguitur ab inferiori ad superius negatiue sed a p^oribus totius in quantitate sufficienter enteratis. Nec arguit a superiori ad inferius affirmatiue eo q^o aliq^os homo de tot p^odicat sicut homo. Unde si argueret a su- periori ad singulare detimatu^o argueret ad inferi^o. S^o q^o argueret ad indefimatu^o virtualiter arguit ad p^o

Non aquis homo dicitur p^o p^ona
Opio H^ognostica

Opio Organica

Opio Organica

medicamentum

positiōem distinctiua ppositam et oibus scrib. ppositi/ ontis a qua arguit Et sic ergo patet quō tener illa pna aial pcedatur de hoie .g. de quoda hoie. t. color: est in corpore. g. in quoda corpe. Un illa pna nō tener forma liter eo q non sequit genus pcedatur de animali. g. de quodam aiali. sed solum grā materie Et istis pty que sic natura pme substantie t q aliquis homo non est p/ ma substantia nec etiā est scda substantia eo q non p/ d/ catur in quid de primis substantijs sed denotiatiue. t hoc ppter istud signū aliquis qd haber similitudinem cum intentione. opz aut quamlibet scdam substantiaz nomine t rōne pcedari Et si dicas forte album pcedi/ caf de hoie nomine t rōne. dicimus em q homo est al/ bus t homo est coloratus colore disgregatiuo visus. Respondeo q aliud est rōne pcedari t rōem pceda/ ri. Un rōne pcedari est quid dicitur pcedari. ratio nem aut pcedari est distinctiōem esse pcedari. Concedo .g. q ratio albi pcedatur de homine sed nō pcedat ratio ne id est quid dicitur. Sic q aliquis homo nō pceda/ tur qd dicitur de particularibz hoibus Et ad auroita tē pbi dicendū est q ad extploz ppositiōez non requirit veritas. Uel q p hoc pplexum aliquis homo ipse intel ligit aliqz singulare determinatū. Silt p hoc pplexū aliquis bos circumloquitur vñū determinatum singu lare bouis.

Questio quarta vtz

inter scdas substantias species sit magis substantia q genus Pro cui⁹ solutione Attende pmo. q licet sub stantia fm suam essentiam non suscipiat magis t mi/ nus. m bñ q ad actum substandi. illa em ubstantia q pluribz modis substat magis substantia dicit q illa q pau cionibus substat Attende scdo. q aliq pnt ppari fm magis t minus in vno t non in alio Nam species quo ad actum substandi sunt equaliter substantie. t n vna excedit aliam in entitate Unde homo est pfectior sub/ stantia q asinus vel musca t ideo est magis ens. s nō est magis substantia qrum ad modum substandi. nā tot modis substat musca quot modis substat hō. mus ca autez est magis sustantia q aial. licet aial pluribus substat. musca tñ pluribus modis substat Et ideo cō uenientius respondet ad interrogatiōem qua queritur de aliquo hoie qd est homo qd est aial Arguit tñ ptra hoc Albertus in pmento. qz genus generalissimū qd est substantia est pncipiū oim pcedamentoz qd dicit ue. t ita p seipm est causa formalis seu pcedatum qd d/ dicitur inferior. alia aut inferiora p ipm genus gene/ ralisimū in quid pcedatur. ido videtur q puenientius respondeat p superius q inferius Rūdet qz inferius acru t intellectu includit superius. ideo qz significat in/ ferius. assignat etiam superius t ita pfecti⁹ assignat cau sam qz qui assignat superius eo qz superius non pntet infe rius nisi potentialiter.

Dic primo inter scdas substan/ tias spes est magis substantia q genus Patet p rā/ tiones quas ponit pbs in textu. Dic scdo. q inter species specialissimas vna non est magis substantia q alia Ptz qz ad qstione factā p quid de pma substantia non respondet puenientius vna q alia. Dic tercio q vna pma substantia non est magis substantia q alia

Patet qz vna non magis subiacet sede substantie q alia eo q vtraqz est infimū subiectum in genere substantie

Dic quarto. q inter omnia alia a primis substantijs sole species t genera dicunt substantie. t hoc sufficienter patet in textu Ad argumenta in oppositum Ad pri/ mum dicit negando ans loquendo de genere logico Ad pma pbarionem dicit q corruptibile t incorruptibile pl⁹ differunt q genere pbsico. t tñ sunt in eo de genere logi co Ad scdas pbarionē negat minor. qz cōicat in h mō cōi essendi que est esse p se Et ad pbarionē dicit q pmen taro: hoc dicit. qz quicquid inest superioribus t inferioribus prius t pfectius pncipatur a superioribus q inferio ribus. Un aliquid dicitur equiuocum dupliciter vno modo p pte. s q conuenit alicui fm diuersas rationes. Alio modo cōiter t improprie sed qz non equaliter pnci/ cipat nec puenit eque pfecte quis fm eandē rōez pue niat pluribz Ad tercia ppositiōez dicit q si pparit sub stantia corporea t incorporea ad ipsam substantiam s/ coequue sub ea t vna nō est pfectior alia. sed si pparit inter se sic vna est pfectior q alia Alij respondent negā do minorem t ad pbarionem dicit q illa ppositio habet veritatē de illo qd puenit effectui p illud qd est al/ signatū causa t in eodē genere. modo substantia in cor poreā nō est cā in genere cause formalis p qua formaliter t intrinsece substantia corporea est substantia s/ solū extrinsece t effectiue. Ad quartam pbarionem negatur ans. nā angelus pōt transire de bono in malum Et ad dictū boetij dicit q per extrema intelligit pnam mas teriam t primā formā. que non reponuntur in genere. Unde inter pmas formā que est deus t pma materiā mediat substantia. Ad scdm dicit q substantia que ē genus generalissimū nō est ppositiue simplex nec cōposita sed pmissiue est verūqz Ipsa em sic est simplex q per mittit stare cū pposita. t sic est pposita q pmittit stare cū substantia simplici Et cū dicit q gen⁹ sumit a materia pcedendū ē q sumit a materia hoc est ab aliq hūte mo dū materi. enō aut a materia de qua pbsico loquunt.

Ad tercia rōnem pty solutio ex dictis. t ad pma ppos itionem silt Potest em dici q illa diuisio sit subiecti in accidentia vel vnus sede intentionis in alias scdas in tentiones Et silt dicat ad tercia q substantia q est ge nus generalissimū pntet sub illa intentione q est scda substantia nō quid dicitur s/ denominatiue Utrum aut substantia pcedat de deo dicitur est Ad quartam pbarionem dicit q materia t forma t dñe substantiales non sūt substantie de se t p se reponibiles in pcedamento substantie quō accipit hic substantia Ad quartum pty solutio ex dictis. licet em nulla substantia sit scda substantia in suppositiōe psonali. substantia tñ simplicif et hō t aial s/ sede substantie Silt dicat ad p/ siderati/ onem pbi. q ipse dicit intelligi qñ sit distributio p singu lis generū Et etiā respectū pcedatorum sede intēctionis et non pme Et sic pty. q nō est sile de ista inductione q arguit fortes nō currit. plato nō currit zc. g nullus hō currit. sicut de ista in qua arguit respectū pcedati sede intēctōis. Et p hoc patet solutio ad tercia pbarionem Et ad quartam pty solutio ex dictis sequitur cōe.

Comune est omni

In ista secunda parte principali determinat pbus de substantia quantum ad suas proprietates. t dicitur

Questiones

predicamentoz

Prima p[ro]prietat[is] substantie

Inter partes fm q[ue] assignat ser[ies] proprietates eius In p[ri]ma parte ponit primam proprietate[m] dicens Locus est om[n]i substantie in subiecto non esse Probat inductiue q[ui]a p[ri]ma substantia non est in subiecto sicut patet p[er] distinctionem eius Prima namq[ue] substantia est que neq[ue] de subiecto dicit[ur] neq[ue] in subiecto est Sicut nulla scda substantia est in subiecto Probat hoc primo inductiue sic ho[m]o no[n] est in subiecto q[ui]us dicit[ur] de aliquo ho[m]ine tanq[ua]m q[ui] de subiecto non tamen e[st] in subiecto aliquo homine Et similiter q[ui]us aial dicit[ur] de aliquo ho[m]ine tanq[ua]m de subiecto t[ame]n no[n] est in aliquo ho[m]ine Sec[un]do p[ro]bat hoc illo g[ra]mo cu[m] d[icitur] (Amplius aut[em]) dicens nihil eor[um] que sunt in subiecto p[ro]dicant[ur] r[ati]o[n]e q[ui]us nihil p[ro]hibeat nomen p[ro]dicari Sed scde substantie p[ro]dicat[ur] no[m]i[n]e r[ati]o[n]e q[ui]a r[ati]o[n]e men r[ati]o[n]e ho[m]i[n]is r[ati]o[n]e aial p[ro]dicat[ur] de aliquo ho[m]ine q[ui] scde substantie no[n] sunt in subiecto (No[n] est ar[istoteles] dicit p[ro]p[ri]um q[ue] hoc est p[ro]p[ri]um substantie sic q[ue] coueniat sibi soli q[ui] no[n] esse in subiecto p[ro]uenit etia[m] d[icitur] r[ati]o[n]e p[ro]bat sic q[ue] gressibile r[ati]o[n]e bipes p[ro]dicant[ur] de aliquo ho[m]ine de subiecto r[ati]o[n]e t[ame]n non sunt in aliquo subiecto q[ui]a r[ati]o[n]e d[icitur] p[ro]dicatur de quocunq[ue] ipsa d[icitur] p[ro]dicat[ur] r[ati]o[n]e sicut gressibile de ho[m]ine p[ro]dicat[ur] sic etia[m] ratio gressibilis (Non vos g[ra]m t[ame]n) Remouet dubiu[m] aliquis em[er]it possit dubitare ut p[ro]p[ri]es substantie sint in toto sicut in subiecto cu[m] t[ame]n videant[ur] esse substantie r[ati]o[n]e d[icitur] non vos p[ro]turbent substantia[m] p[ro]p[ri]es que ita sunt in toto quasi i subiecto sint Ne forte cogamur no[n] eas substantias esse p[ro]p[ri]es Non em[er]it in subiecto dicit[ur] ee que tanq[ua]m p[ro]p[ri]es sunt in aliquo est em[er]it aliud esse in aliquo tanq[ua]m in subiecto In ista scda parte ponit aristoteles scdam proprietatem substantie dicens inest aut[em] scdis substantijs r[ati]o[n]e d[icitur] eor[um] vniuoc[us] p[ro]dicari sp[eci]e de p[ro]p[ri]is Probat q[ui]a q[ui]cunq[ue] p[ro]dicant[ur] de indiuiduis aut speciebus p[ro]dicant[ur] vniuoc[us] Sed o[mn]es substantie que p[ro]dicant[ur] r[ati]o[n]e d[icitur] eor[um] p[ro]dicant[ur] de indiuiduis aut speciebus q[ui] p[ro]dicant[ur] vniuoc[us] D[icitur] p[ro]bat inductiue q[ui]a non sunt plures substantie que p[ro]dicant[ur] q[ui] substantia que est sp[eci]es r[ati]o[n]e substantia que est genus Nam p[ri]ncipali substantia nulla est p[ro]dicatio ip[s]a em[er]it de nullo subiecto d[icitur] sed species p[ro]dicat[ur] de indiuiduis r[ati]o[n]e substantia q[ue] est gen[us] p[ro]dicat[ur] r[ati]o[n]e de sp[eci]e r[ati]o[n]e de indiuiduis r[ati]o[n]e d[icitur] d[icitur] p[ro]bat q[ui]a omne q[ui]d p[ro]dicatur fm nomen et r[ati]o[n]e p[ro]dicat[ur] vniuoc[us] eo q[ui]a vniuoca sunt quoz nomen est coe r[ati]o[n]e substantie eadem Sed sp[eci]es genus r[ati]o[n]e d[icitur] p[ro]dicant[ur] de p[ro]p[ri]is substantijs fm nomen r[ati]o[n]e fm rationem q[ui]a certu[m] est q[ue] sp[eci]es p[ro]dicatur de indiuiduis fm nomen et r[ati]o[n]e genus aut[em] de speciebus r[ati]o[n]e ido genus p[ro]dicatur de indiuiduis fm nomen r[ati]o[n]e r[ati]o[n]em q[ui]a quecu[m]q[ue] de p[ro]dicato dicit[ur] ead[em] r[ati]o[n]e de subiecto d[icitur] Et similis d[icitur] p[ro]dicatur fm nomen r[ati]o[n]e r[ati]o[n]e ideo o[mn]es substantie que p[ro]dicant[ur] r[ati]o[n]e etia[m] d[icitur] eor[um] p[ro]dicant[ur] vniuoc[us] (Dis aut[em] substantia) In ista tertia parte ponit aristoteles tertia[m] proprietatem dicens Dis aut[em] substantia videtur hoc aliquid significare sed in p[ro]p[ri]is substantijs est veru[m] r[ati]o[n]e indubitate q[ue] fiant hoc aliquid eo q[ui]a illud q[ui]d p[ro]p[ri]as fecit est indiuiduu[m] r[ati]o[n]e vnu[m] numero In scdis substantijs etia[m] videtur hoc esse sub appellatois figura eo q[ui]a indiuiduum vocat[ur] homo vel aial no[n] t[ame]n fiant scde substantie hoc aliquid sed mag[is] quale quid eo q[ui]a illud q[ui]d p[ro]p[ri]as fecit non est aliq[ui]d vnu[m] queadmodu[m] p[ri]ma substantia sed d[icitur] de pluribus (Sed queadmodu[m]) remouet aristoteles dubiu[m] in quo aliquis possit credere q[ue] scde substantie fiant

Secunda p[ro]prietat[is] substantie

Tercia p[ro]prietat[is] substantie

simply quale siue quante sicut album dicens q[ue] scda substantia non fecit simply quale aliquid sicut album nihil em[er]it aliud fecit albu[m] q[ue] qualitate[m] Sed scde substantie circa p[ri]mam substantia[m] qualitate[m] determinat eo q[ue] scde substantie fiant qualis e[st] p[ri]ma substantia Et addit q[ue] determinatio plus est in genere q[ue] in specie id est genus potest per plura determinari r[ati]o[n]e qualificari q[ue] sp[eci]es eo q[ue] dicens aial plus p[ro]p[ri]etur q[ue] dicens hominem (Inest aut[em] substantijs) In hac q[ui]arta parte ponit aristoteles quartam proprietatem substantie dicens q[ue] substantie nihil est p[ro]p[ri]um nec etia[m] scde ergo nullu[m] substantie est aliquid p[ro]p[ri]um Probat antecesses ex exemplariter q[ue] alicui ho[m]i[n]i nihil est p[ro]p[ri]um Similiter nec ho[m]i[n]i nec aial (Non aut[em]) Dicit aristoteles q[ue] hoc non est p[ro]p[ri]um substantie non em[er]it p[ro]uenit soli substantie sed etia[m] multis alijs ut quatuordecim q[ue] bicubito nihil est contrarium nec etia[m] recta r[ati]o[n]e sic de alijs quantitatibus (Nisi quis) Ponit instantiam dicens nisi quis dicat multa paucis esse p[ro]p[ri]a vel magnu[m] paru[m] que t[ame]n videntur esse quantitates soluit q[ue] determinatorum p[ro]p[ri]etoz nullum est contrarium alteri (Videntur aut[em] substantia) In hac quinta parte ponit quintam proprietatem substantie dicens q[ue] substantia non suscipit magis r[ati]o[n]e minus r[ati]o[n]e q[ue] dicitur est p[ri]us vna substantia est magis substantia q[ue] alia ideo remouet instantiam que posset fieri dicens q[ue] non vult dicere q[ue] vna substantia quantum ad actum substantiandi non sit magis substantia q[ue] alia sed q[ue] vna queq[ue] substantia fm illud quod est no[n] suscipit mag[is] r[ati]o[n]e min[us] Probat inductiue q[ue] nulla substantia p[ri]ma fm id q[ui]d est suscipit magis r[ati]o[n]e minus Similiter nulla scda q[ue] d[icitur] p[ro]bat exemplariter q[ue] vnu[m] ho[m]o non est magis r[ati]o[n]e minus homo q[ue] alius nec vnu[m] a se nec vnus in vno t[em]p[or]e q[ue] in alio sicut albu[m] est altero albo magis albu[m] r[ati]o[n]e bonu[m] altero bono magis bonum r[ati]o[n]e ipsum etia[m] a se mag[is] vel minus album vel bonum dicitur ut corpus cu[m] sit album dicit[ur] esse magis albu[m] q[ue] prius r[ati]o[n]e cu[m] sit calidu[m] magis r[ati]o[n]e minus dicitur calidum Substantia aut[em] non dicit[ur] hoc modo q[ue] nihil mag[is] dicit[ur] n[on] ho[m]o q[ue] prius nec etia[m] aliquid alioz que sunt substantie (Maxime r[ati]o[n]e substantie) In ista sexta parte ponit sextam proprietatem substantie dicens q[ue] maxime p[ro]p[ri]um e[st] substantie cu[m] sit vna r[ati]o[n]e ead[em] numero manens fm sui mutatione esse susceptibile p[ro]p[ri]oz Et q[ue] hoc p[ro]ueniat soli substantie p[ro]bat q[ue] nihil aliud a substantia manens vnum r[ati]o[n]e idem numero est susceptibile p[ro]p[ri]oz q[ue] d[icitur] p[ro]bat inductiue q[ue] color cu[m] sit vnus r[ati]o[n]e idem numero non est aliquid do albus r[ati]o[n]e aliquando niger nec ead[em] actio in numero est praua r[ati]o[n]e studiosa r[ati]o[n]e sic de alijs que no[n] sunt substantie q[ue] aut illa p[ro]p[ri]etas conuenit substantie de clarat exemplariter quia idem homo numero est albus quando albus r[ati]o[n]e aliquando niger aliquando calidus et aliquando frigidus aliquando prauus r[ati]o[n]e aliquando studiosus (In alijs ar[istoteles]) Remouet inde vnu[m] dubiu[m] in quo tangit duas instantias Dubiu[m] est tale videtur em[er]it q[ue] aliquid aliud a substantia manens vnum r[ati]o[n]e idem numero sit susceptibile contrariorum sicut p[ro]p[ri]et[er] de oratione r[ati]o[n]e opinione Nam oratio manens vna et eadem numero est susceptibilis contrariorum eo q[ue] illa oratio fortes sedet manens vna et eadem numero forte sedente est vera forte surgente est falsa Similiter opinio qua aliquis opinatur aliquid sedere eo sedet

re est vera .z eo surgente est falsa . sed verum z falsum
 st' d'ria . s3 nec oratio nec opinio st' sube (Sed z si) Sol
 uit hanc dubitacionem . z pmo soluit eam p distinctioem
 na aliquid pt recipere d'ria duplr . vno mo fm sui muta
 roem . alio mo fm mutarorem alterius . Primo suscipe
 d'ria puenit substantie . na cum aliqua substantia mutat
 de calido in frigidu . aut ex albo in nigrum . aut ex prauo
 in studiosu . ipa mutat . S3 si opinio z oratio suscipiat co
 rriaria . hoc est scdo mo . s3 fm mutarorem alterius z non
 fm sui mutarorem . Et q oratio dicitur aliquid vera z aliquo
 do falsa . h no est . qz ipa mutata est . s3 qz facta est muta
 ro in re z sicut e de opinione (Si quis ar h) Soluit deum
 p interemptonem dicit q oratio opinio no suscipiunt co
 rriaria . z hoc pbat sic . qz cu aliqd suscipit d'ria ipm est
 subiectu illoz . z patitur ab eis . s3 oratio opinio no e sub
 iectu d'riorum . nec aliquid patit ab eis . s3 fit passio cir
 ca rem subiecta ipis . quia ab eo q res est vl non e oratio
 dicitur vera vel falsa . z no ex eo q sit suscipibil' rriarioz
 et io res est que e capax d'rioz . z no oratio vl opinio . Sub
 stantia aut suscipit d'ria fm sui mutarorem . sicut languo
 re z sanitare z nigredine z candore . z cjs . z io p'riu e sub
 stantie cu s'ryna z eade numero manes fm sui mutatoz ce
 susceptibile d'rioz Circa huc textu Attende pmo q
 in pma p'rietate no accipit Arist . subiectu p eo qd dicit
 tur quasi subiectu factu . hoc est p qlibet substantia . s3 ac
 cipitur p eo qd est ens in se pletu . z e occasio vl ea alte
 ri existendi in eo . z illo mo nihil nisi accens est in subiec
 to . No capit aut Arist . ratione p distinctioem quid d'ita
 riu . sed magis p pceptu formalit' z quid d'itariuo . vñ
 d'ria no habz distinctioem . s3 bn habet conceptu forma
 le . Attende scdo q d'ria e inter hoc aliquid z quale
 quid . vnde hoc aliquid p'rie acceptu e suppositu . Ad
 ratiocem autem suppositi requirit q alteri no imitatur
 nec habeat aptitudinem ad imitandum alteri . Un accu
 ria no snt supposita . licz sint indiuidua . eo q alteri ihe
 rit' d'ia ronalis no e suppositu . eo q bz aptitudinem ad
 imitandum alteri . v'puta corpus qd informat vl aptu
 natu est informare Unde vnu numero indiuiduu sup
 positu z psona ordie habet inter se . na indiuiduum vl
 tra vnu numero addit indiuisibile rōz in plura entialit'
 distincta . Suppositu vero vltra indiuiduu addit nega
 toem duplicis innitete . s3 actualis z aptitudinal' Per
 sona vero vltra suppositu addit nature intellectualita
 re . Est em psona fm Richardu intellectualis nature
 indiuidua substantia . sed quale quid est aliquid con
 mune pluribus de quibz pdicatur entialit' vl accu
 talit' Nome q pme substantie fcat hoc aliquid . s3 nome scde
 substantie sub appellatois figura . i . sub similitudine voc'
 videtur fcare hoc aliqd . fcat tamē qle aliquid . eo q s'
 gnicat naturā cu p'rietate ad suppositu . Et ex h mani
 feste p' error noialium . qui dicunt scdas substantias sig
 nificare hoc aliquid . Dicit em terminos coes no fcare
 vna naturam coem . sed ipa singularia . que snt hoc ali
 quid . Attende tereio q ad vera d'rietate plures co
 ditioes requirunt . Prima est q d'rietate est oppositō di
 stinctoz spē . z eorūdem genere . dicuntur em d'ria que
 sub eodem genere posita sunt . Scda conditō est q d'ri
 etas est d'ntia extremoz pdicantiū naturā positiuam
 et p hoc differt ab oppōne p'uatia . in qua alterum ex
 tremū est no ens formaliter . Tercia d'itio q d'rietate
 est inter extrema maxime distātia . z hoc habet ex septi
 mo metaphisice vbi Arist . dicit q d'rietate est differē

tia pfecta . quia si maxima . ergo pfecta Quarta d'itio
 que sequit ex tertia est q tm vnu vni contrariat . Quia
 ra e . q est oppositō eoz q ei de susceptibili vicissim insur
 z ab eode se expellit mutuo . nisi alterū sit a natura . Sex
 ta q in rriarijs hntibus mediū no deuenit de extremo
 ad extremū . nisi p'raferendo omnia media . Et ista habe
 tur ex decimo metaphisice . Un rriarietas cui puenit
 unt tales d'itioes vocatur rriarietas p'rie . vbi autē
 vna illaru deficit . erit rriarietas cōiter accepta Attē
 de quarto . q vltima p'rietate p' duplr exponi fm q h
 nome (maxime) p' exponi aduerbialit' . z tūc notat p'pa
 roem illius p'rietatis ad pcedentes p'rietates qsi ipa
 sit potior z p'uertibil' cu substantia Illio mo p' accipi no
 minalt' z gentiue . z tūc noiat comparoem p'ria substanti
 tie ad scdam z sic legitur p'riu est maxime substantie
 id e pme substantie . pma em substantia est maxima suba
 Un dicit Albertus q pma expositō est melior . s3 ex di
 ctis Arist . videt q scda sit melior . eo q dicit . cu sit vna
 et eade numero . z eē ar vnu z idē numero pncipalr pme
 substantie puenit . fm hoc etiā dicitur ista p'rietate cōs
 uenire substantie fm quartum modum propriū vl fm
 alios modos .

Questio quarta

Utrū p'rietates substantie sint a Deo . h' . sufficiēter affi
 gnate Et arguit pmo q no . qz no eē in subiecto non
 puenit omni substantie . quia no puenit forme substantia
 li Nec etiam soli substantie . quia cōuenit deo z chimere
 re q no snt substantie . s3 pma p'rietate e insufficiēter affi
 gnata . Sicut posset argui de scda . q no conuenit oī sube
 eo q pme no puenit . Sicut etiam no puenit d'ntis nec
 etiā soli substantie cōuenit . quia puenit p'rio . Scdo
 sic . nulla substantia e vox . s3 nulla substantia fcat quale
 quid . nec hoc aliquid p' d'ria . quia significare e voc'
 pceptus vl scriptura . Etia hec p'rietate puenit indiui
 dnis accitū . s3 no puenit soli Tercio sic . in quolibz
 genere est vna pma rriarietas . s3 substantie est aliquid
 rriariū . Lo firmatur . quia aliqua substantia corripit
 g corripitur a suo rriario . Scdo p'firmat . qz elemēta
 snt rriaria . s3 Tercio qz rriarietas in effectibz arguit
 d'rietate in caus . s3 in effectibz sube repitur d'rietate . er
 go z in caus . Quarto p'firmat . qz d'nie de genere sube
 snt d'rie . Et vltra si in genere sube e d'rietate suba susci
 pter magis z minus . eo q ille p'rietates sp se pcomitā
 tur . Quarto sic . oē susceptibile d'rioz e corruptibile
 er mutabile . sed aliq sube snt imutabiles z incorrupti
 biles . s3 aliq substantie no snt susceptibiles d'rioz . Vi
 nor p'z de celo z de substantijs incorporeis . Et p'firmat
 qz hec p'rietate no puenit secundis substantijs . eo q scda
 substantia no e vna z eade numero

In opposi

tu est pbs in textu . Pro so
 lutioe istius qstionis solu
 de sunt quatuor questio
 nes minus pncipales
 Prima questio . Utrū pma p'rietate sube
 sit a p'ho pueniēter assignata Pro
 cau' solutioe Attēde pmo q are
 sto . p no eē in subiecto intelligit p'rietate affirmatiua z
 que est hec . Loe est omni substantie reponibili in pdica
 meto eē es p se sic q no sit i altero rāz in subiecto . De
 em z chimera nec snt entia per se nec in pdicamēto re
 f . 12

Questiones

predicamentoz

Qua
Sua
Op. mal

ponitur. Atte de secundo q scia capitur duplr. vno/ mo generalr. p eo scz qd est ens p se. z illo mo qdlibz re/ ponibile in pdicamento substancie. siue directe siue indi/ recte. siue p se. siue reductiue possit dici substancia. Alio/ mo specialr capir pro eo qd e p se reponibile in pdicam/ to substancie. siue de quo substancia in abstracto pdicaf.

pro sbo
Ede
p d mbe
p p mbe

Un substancia equiuoce d; de epe se z de pncipijs etis p se. vñ hec pncipias e pncipia qro mo si capiat suba gna/ lit. no aut si capiat specialr. sicut hic accipit ea Areto. Atte de terco. q pres substancie snt triplices. quedaz snt eentiales. sicut materia z forma. Alie snt quiddita/ tiue. sicut gen⁹ z dñia. q constituunt qd dicitate spci. Alie/ po snt quantitatiue. z snt pres dimensionu includetes. q pstruunt substanciam extrinsece. Atte de quarto. q alr ps e in toto z accns in subiecto. Na ps exis in toto accis/ pit actiu z roem a toto. qui qd accns e a forma. Et si/ mitr opato eius qua hz fm formam. sicut oculi est vide/ re radicias alimentu trahere. z folij fructu a caumate des/ federe. z manus op⁹ practici intellectus pficere. Nec at pres facere no possit. qn a toto abscise snt. z io non no/ minatur talibz noibus. nisi equoqe. Sic aut accns no e in subiecto. sicut ps. sz subiectu accns est es in se co/ pleru z totuz. z accns pt ita bn inherere alteri subiecto manet noie z roe. sicut illi cui inheret. Est g ali⁹ mo/ dus eentiair in quo accns est in subiecto. z quo ps e in/ toto. sicut pz in qro phisicoz.

Dic primo

Quia pncipias substancie est pncipia qro mo substancie. sz substancia capia/ tur generalr. eo q couenit omi z soli substancie z ita. g e pncipia substancie accepte in suppoe simplici. z cois si capi/ atur in suppoe plonali. Dic secundo q dñia substancia/ lis e substancia generalr accipiendo substanciam. Pz qd ex no substancis no fit substancia pmo phisicoz. ex gene/ re at z dñia pstituitur spes in genere substancie. Dic t/ cio q pres. eentiales snt substancie. capiēdo substanciaz pmo mo pz primo sic. q no substancia no est por substancie. eo q substancia est pmo es septimo metaphisice. sed/ ois pars eentialis por est eo cui⁹ est ps. eo q pncipiū et/ ea e pus naturalit eato. g zc. Secdo sic. nihil pnter ad/ qd dicitatem substancie nisi substancia. sed pres eentiales p/ tinet ad eentiam substancie. igitur. Tercio sic. diuisum/ debet pdicari de mēbris diuidētibz. substancia aut di/ dit in materia formā. z id qd e ex bis. de aia Quar/ to pz ex autoritate Areto. in textu dicitis (No vos co/ turber zc. Dic quarto q pres qntitatiue no snt substancie nisi generalr capiat substanciam. z hoc loquedo de ip/ sis. vt snt in toto siue vt pres st. pnt tñ dici aliquid sub/ stancie. pz ex dicitis. Na ipe vt dicit no substancie actua/ lr. sed potētiair existunt

Cotiam in
Coi
p d mbe
p p mbe

Questio secunda

Utrū in substancia sit trinitas Pro solutioe nota q trinitas capir tripplr. vno⁹ p pncipias oppositis. sicut cap/ pit in pmo phisicoz. Alio⁹ capir p repugnancia duaru/ formaz positiuaz in quocūqz genere. Tercio⁹ capir p repugnancia duaz formaz actiuaz z passiuaz sub/ eodem genere positiaz. q maxime a seinuice distat z eis/ de susceptibili vicissim inst; ab eo dēcz se expellat. z il/ li trinitas pueniunt p dicitōes eca ter⁹ affigēte

Dic

Breuitat q in substancia repit trinitas pmo z⁹ accepta. eo q ibi est repugnancia habi/

l⁹ z pncipias. z snt dñiarū oppositaz. Sz no tercio⁹. eo q substancie no snt forme actiue z passiue adinuice. licz aut trinitas videat dicere q ignis z aq trinit fm sub/ stanciam. ex h tñ no sequit q in substancia sit trinitas pncipias dicit. Et si dicat q ome qd corrupit a suo pncipio corrupit. sicut habet ex pmo celi. substancia aut corrupit hz g corruū. Dic q substancia p accns corrupit. videlz roe pncipiu qntatū. vt pcedet q in substancia est trinitas generalr accepta.

Tercia questio

Utrū substancia hoc e forma substancial susceptat ma/ gis z min⁹. Pro cui⁹ solutioe Atte de pmo q ad illaz/ questionē rñdent aliqui q no. eo q ois dñia aduentis/ rel⁹ pstituit inee eentiair ei⁹ est accns. Si aut forma sub/ stancialis suscipit magis z min⁹. hoc eēt pncipias dñias/ siue gradus. g illi eēt accns. z pncipias forma fm suū eē/ no suscipit magis z min⁹. Secdo sic. q ois dñia q e/ inee rei est specifica. Si at forma suscipit mag⁹ z min⁹ p grad⁹ siue dñias. tūc forma ineeior spōe distat a for/ ma remissiori qd e fallū. Tercio pbatur autoritate phē/ dicētis in octauo metha. q spes rez se hnt sicut nūerū/ ita q sicut ad numez. no pnt addi vnitas qn variēt spe/ cies. ita ad spēs no pnt addi dñia qn ipa variēret. Quar/ to sic. q si substancia suscipit mag⁹ z min⁹ sequet q ad/ ipm possz eē p se mot⁹. qd e zc. Ar. qnto phisicoz. Et h/ de Ar. q substancia no suscipit mag⁹ nec min⁹. igit zc/ Pro solutioe istaz rōnū z veritatis manifestatōe At/ tēde⁹. q grad⁹ no e aliud nisi quedā portō pfectonal/ ipius forme extra qd dicitate exis. ipam tñ includes co/ ei dēs cū ea in idē eentiair z realr inclusa in cōceptu in/ diuidui vagi vage. z determinati definiatē. Un in ista/ descriptōe tā gnt aliq cōditōes reqsire ad gradū. Pncipia/ cōditō e q grad⁹ e qdā portō pfectonal. q forma spe/ cifica de se e illimitata hns quā dā totalitate siue intē/ suā qntitate. cur qntitatis iste grad⁹ portio e. Secda/ cōditō q sit extra cōceptū qd dicitatū z specificū forme. quia si eēt de cōceptu qd dicitatō. tūc vbi cūqz repiretur/ forma. ibi z oēs gradus forme repirent. qd e fallū. Ter/ cia cōditō e. q grad⁹ includat formā. pz qz in quolij/ bet gradu saluaret rō forme. qd no estz nisi eā inclu/ det. Quarta cōditō e. q gradus est idē eentiair z realr/ ipsi forme. si em no. tūc possz repiri forma sine omi gra/ du. qd e fallū. Et si arguat. grad⁹ pnt separi a forma/ et etiā aduent forme post eē ei⁹ cōpleru. g realr distin/ guit a forma. z e accns eius. Negāda e pncipias. grad⁹ em/ no snt res. z io no distinguūt ab aliq realr. sz snt mag⁹/ quidē mōi siue portōes reruz. Possz tñ dici q oēs gra/ dus in forma st. vna res int se quis rōe distat. sz d h/ postea dicit Atte de 3⁹ q duplices st. grad⁹. qdē snt/ forme specificē eentiair z specificē distinguētes. z illi vo/ eēt grad⁹ qd dicitatū de qb no loqmur in pposito. Alij/ po snt gradus indiuiduales cōtenti in latitudine forme/ specificē de qbuz data e diffinitō. Atte de qro q fm/ aliqz substancie tres snt mōi. qz pncipias eē p se. z non in/ alio. q e formāl negatiu. Secda e substare accntibz q/ e positiu. Tercius at e substare p se q no qreal. sz lo/ lū ratiōis. eo q eiusdem ad seipm no e real relatio. Et/ ex h inferit talē diffinitōem. q substancia suscipe mag⁹ z/ minus pnt illigi duplr. vno⁹ qntū ad ei⁹ pncipiu mo duz/ eēndi. q eē p se. z no in alio. z sic substancia no suscipit

Archie
Dic p
Questio

magis neq min^o. nec infra eade spem. nec in dicitur hz
latitudine graduu. z sic intelligit dicitu Aristo. in textu
et multa alia dicta p hoz. q hoc sonare vident. Alio^o
qntu ad substratū huic mo eendi. z sic subā bn pē susci
pere magis z min^o

Dic pmo Quod substantia qntū ad gra
dus specificos nō suscipit
magis neq min^o. h pbāt qe
tuor rōes supius adduce

Dic scdo. q subā qntū ad
pūū modū eendi p se nō suscipit magis neq min^o. eo
q qnter substantia eqtr est ens p se. ita q nō ē in alio sub
iectiue **Dic tertio** q substantia quo ad grad^o idiuū
duales suscipit mag^o z min^o. Pz qdruplr. pmo p arti
culū pūū sem. rxiij. q dicit q error ē dicere aiām xpi nō
esse pfectiore in centralibz aia iude. q sequit q aima xpi
hz aliqs gradus centiales qz nō hz aima iude. z silēs
gradus possent dari aie iude. p qz ipa intenderet Pro
bat scdo ratiōe Frāncisci de mar. supponedo q sic duo
corpa naturalia eiūsdē spū z eiūsdē dispōis qntum ad
oia excepta sola raritate z densitate. qz vniū sit duoz
pedum. z aliud sit vni^o pedis. z corp^o duoz pedū cō
denet quātū ad dīnēctiōes eius qzqz veniat ad qnti
tatem vni^o pedis. h totū ē possibile Quo supposito ar
guit sic. omne corp^o fm substantiā excedens aliū manēte
eius tota substantia sp excedet fm corp^o illud. sz corpus
duoz pedū fm subām excedit corp^o vniū pedis. z ip
so p dēnsato remanet tota substantia ei^o. q postqz erit cō
denatū z redactū ad qntitātē vniū pedis. adhuc exce
dit aliud corp^o vniū pedis. z erit mai^o eo. sed nō mai^o
extēsiue. q necario est maius intēsiue. z p dīs vna sub
stantia erit mag^o substantia intēsiue qz alia eiūsdē spū. z
sic substantia suscipit mag^o z min^o. **Tercio** sic. caliduz
et frigidū intēdūt z remittuntur. q ignis z aq. pna pro
batur. qz cā naturalis silr se hntē. cāru silr se hz. eo qleā
naturalis agit fm vltimū sue potētie. z sic qnto cā natu
ral^o ē pfectior vī pfectior rāto. effect^o erit mag^o z min^o
pfect^o. **Quarto** sic. id qd formāl^o z entitate prim^o ē
in termino a quo. z prim^o ē in termino ad quē hz grad^o
fm qz suscipit magis z minus. sz sic est de subā. **Da
tor** pz. qz gradus nō sūt nisi qdā pres pfectōales **Si
nor** pbāt p phm sexto phsicoz dicentem. oē qd trāsimu
ratur prim^o est in termino a q z prim^o in termino ad quē
Et dicit pmentator. h hie veritates in qntuoz generibz
de qz nūero est subā. **Dic qrtō.** q nō ē incōueniens
ad subām eē motū gener alr captū. pz ex autōritate ia z
allegata z p diffinitōz mot^o in 3° phsicoz.

Ad rōes alterius opintonis **Ad pma** dōm ē q
licet isti grad^o sint accētia. capiedo accēs pro
eo qd ē extraneū. sic capit phs in libro elēcho
rū. nō tū sūt accētia si capit accēs p eo qd adest z abest
sic capit por. z phs in p^o thopicoz **Ad scdoz** dōz q
licz gradus q sūt specificū siue qd dicitariū. variēt spēm.
nō tū grad^o indiuiduales. **Et p h** pz soluto ad terciā.
Ad quartam pz soluto ex dictis

Questio quarta

Utrū marie pūū sit substantia cū ipa sit vna z eadem
nūero manēs eē suscipibile pūū. p e^o solutoe **Attē**
de pmo q actu alr suscipit pūū z mutari de pūū in pūū
um puenit pmo substantie pme z ex pūū scdo. eo q act^o
et oparōes sūt singulariū. apertudo tū ad suscipiedum

tria pmo puenit scdo substantie. z scdario pme. z fm h
etiā ista pūūtas p eē pūūz qrtō si suscipibile dicat
apertudine. vī pmo si dicat actū. **Attē de scdo** q sub
stantie ad accēs triplex est habitudo. s. potētie ad actuz
cause ad cārum. z habitudo pūūtis eis stabilitementū z
occasione eendi. **Un** hz aliquod accēs quodamō poss
sit hie cārum. nō tū vniū accēs pbet alteri stabilitementū
siue occasione existendi. **Licet** em supficiēs sit in poten
tia ad colores. z silr qūitates pme sint cāe aliaz qūitas
rū. nō tū substantie. sz bn sūt illa mediātibz quibz subiec
tū substāt. **Un** qntitas nō est susceptiua alioz accētū
sensibiliū. nisi ex eo q alia accētia psupponit qntitatē
iberere subiecto a nō ipa inherēt. **Et p hoc** pz soluto
argumentū. quo etiā vult pbare qntitatē esse substantiā
ex eo q accēs suscipit accētia tria. h em fallū est **Attē**
tende 3° q circa instātiās qz facit phs q aliter veritas
et falsitas sūt in re voce vī scriptura z intellectu. nō em
sūt in voce. nisi sicut in signo z in re sicut in cā siue fun
damento. **In intellectu** vero sicut in termino. **Un** nō lo
quitur hic de veritate fūdamētali. q est pūūtas in re. sz for
malī. que est pformitas rei ad intellectū. que quidē cō
formitas est in intellectu obiectiue. q reflectit se sup su
um actum. p gando illū ad obiectū. z illa reflectō confi
stir in hoc q intellect^o pgnoscit suū actū eē sūtem vī diffi
milē ipi obiecto. z ista pformitas nō est aliq qūitas ab
soluta. nec etiā respectiua realis. sz solū rōis. eo q non
psurgit circūscripto ope intellect^o **Attē de qrtō** q cū
dicat phs ordēm nō suscipit tria p sui mutatōem intē
ligit q ipa nō suscipit tria nisi aliqd aliud pus mutet
er aliqd aliud pus suscipiat tria. nō aut sic est in sub
stantia. q suscipiedo tria nō prequitrit mutatōem alicu
ius pcedentis. **Un** phs nō negat oimodam mutatōez
ab ipa orōe que nūc est vera nūc falsa. sicut nec ab alte
dine. q nūc est silis. nūc diffusilis. sz vult q illa mutatō
nō est pmo nec originalr in ipa orōe. sz in re. **Un** nō vī
des possibile transire de p dictiono in p dictionū sine
mutatiōe.

Dic pmo Quod eē subiectū accētūz est
magis pūū substantie. pz qz
fm vnicemā subiectū ē es
in se cōpletū qd alteri pbet occasiōz existēdi. nihil aut h
facit nisi subā **Dic scdo** q bec pūūtas marie cōues
nit pme substantie. z scdario scdo. eo q suscipit tria ges
nerari z corūpti zē. sūt act^o q pncipalr cōueniūt suppo
sitis **Et** si arguas cōtra h. qz de^o z angeli z corpa ce
lestia nō suscipiūt tria. qz dico pcededo q de^o nō su
scipit cōtraria. nec ipē est substantia. sz sup substantiam.
z aut angeli nō suscipiūt cōtraria aliq d facto. sūt
tū suscipibiles cōtrarioz. eo q aliq angeli boni fei sūt
malī. **Licz** at corpa celestia fm cōmētariōē in de subā
orbis nō suscipiūt cōtraria corruptiā. pūū tū suscipit cō
traria pfectiā. aliq em ps celi est rara z alia densa. **Nā**
fm eū stella est dēlioz ps sui orbis. **Dic scio.** q orō z
opinio pūū suscipit cōtraria respectiua. sic sūt fm z sūm
eadē de cā q albedo suscipit cōtraria. vī pura silitudi
nem vel diffusilitudinē. nec h est cōtra phz **Dic qrtō**
q licet pūūtas fūdamētāl sit entitas real^o. nō tū pūūtas
formāl. pz q illa est in compōe z diuisione nri intellect^o
p cōpantis suū actū ad obiectū. z illa pūūtas nō est sub
iectiue in intellectu. sz solū obiectiue. sz est subiectiue in re
hntē esse cognitū **Sz** cōtra p dicitā arguit qdruplr
pmo sic. potentia intellectia z volūtia fm phs sūt accētia
f q

et tñ pnt suscipe tria. q̄ nō sola substantia est subiectū p̄trarioz. Secda ps antīs pz. q̄ possit recipere iustitiaz et iniusticia. sciam z errore. Secda sic. ignis z aq̄ sunt sube. z tñ nō pnt suscipe p̄traria. q̄c̄ Secda ps antīs pz. q̄ ignis nō p̄ trāstire de caliditate in frigiditatem. nec aq̄ de humiditate in siccitate. Rndet Boetius in cōmēto. q̄ caliditas ē de substantia ignis. z humiditas d̄ suba aque. Nec dicūt tria qlitates simplr. sed qlitates substantiales. Et hoc idem videt dicere Pe. h. sic in sūmulis patuit Sz d̄. qd̄ vni est accūs nulli est substātia. p̄mo phisicoy. caliditas at̄ ē accūs aque calefacte. q̄ nō est d̄ substantia ignis. Ter sic. nulla pp̄ vocal̄ est p̄a. q̄ male d̄. q̄ p̄tas ē in orōe tanq̄ in signo. An̄s pz. Tū p̄mo. q̄ orō vocal̄ nō est eo. q̄ nulle ei⁹ pres st̄. q̄n̄ em̄ subiectū est. p̄dicatū nō est nec copula. Tū 1. q̄a si eēt p̄a v̄l h̄ eēt q̄n̄ subiectū p̄fer. l̄ q̄n̄ p̄dicatū l̄ copula. Sz neutz hōz est dōm. sicut de le pz. q̄. Tū scio. q̄ sed q̄ postq̄ aliq̄s dixit v̄z posset nūq̄ dixisse v̄z. et postq̄ aliq̄s dixit mendatū posset nūq̄ dixisse mendaciū. sed h̄ est impossibile. q̄ Lōsequētia pz. q̄ postq̄ aliq̄s p̄tulit ista z verā. hō ē in sua libertate. z statī addat asinus. et quo p̄tas p̄pōis dependet ex p̄p̄ta p̄catōe. p̄pōis p̄ nūq̄ dixisse p̄m. p̄ q̄ em̄ q̄s p̄tulit. statī addat asinus erit vera. z sic postq̄ dixit mendaciū. p̄ nūq̄ dixisse mendaciū. Tū q̄to. p̄pōes vocales p̄cat ad placitū et aliud f̄cant in vna ydeomate q̄ in alia. q̄ q̄cunq̄ p̄pō ē p̄a in vno ydeomate poterit esse falsa z impossibilis in alio. z sic tota biblia scripta v̄l p̄ta posset esse falsa.

Quarto sic. veritas p̄pōis nihil ē. q̄ nulla. p̄pō d̄ p̄a v̄l falsa. An̄s pz. q̄ si esset aliqd̄ quōcūq̄ i intellectu v̄l p̄pōe exis. seq̄ret p̄mo q̄ p̄ motū d̄giti mei posset mutare oēs angelos. Pz p̄na. q̄. q̄ ista est p̄a d̄git me⁹. q̄el cit. z p̄ motū d̄giti mei hui⁹ p̄pōis veritas corrūp̄tur et causat in ea falsitas. tal̄ at̄ p̄pō est in mente āgeli. Seqūret q̄ ista p̄pō est absurdū. q̄ p̄na p̄ sicut p̄us. Seqūret tercio q̄ esset aliqd̄ res alia a deo quā de⁹ nō posset facere. Pz p̄na. nā ista p̄pō aliqd̄ creat a deo de nouo p̄t eē falsa. ista falsitas ē aliqd̄ distinctū a p̄pōe qd̄ de⁹ nō p̄t creare. si em̄ cāret eam. tā p̄pō esset p̄a. eo q̄ aliqd̄ de nouo creat. Seqūret q̄to q̄ duo d̄dictoria essent sū p̄a. Pz p̄na. nā ista p̄pō nihil cā̄ a dō pōt esse p̄a. ponat q̄ q̄ sic p̄a. sua veritas erit aliqd̄ distinctū ab ea. vel q̄ illō cā̄ a deo v̄l nō. si nō sequit̄ incōueniens qd̄ p̄us. si sic. q̄ ali quid cā̄ a deo sic ille due erūt p̄e. nihil causat a dō. ali qd̄ cā̄ a deo.

Ad argu mēta. Ad p̄mo dico q̄ p̄o cētā intellectiua z volitua nō st̄ accūs ip̄ius aie. sz sūt re alit̄ eē d̄ ip̄i aie. de q̄ p̄arebit in libro de aia. Ad scōz dōm ē q̄ ignis z aq̄ st̄ susceptibiles p̄rio. sz ignis nūq̄ p̄t posset naturalit̄ esse frigid⁹. nec aq̄ sicca. videt tñ q̄ ex rōibz formalibz ip̄oy. h̄ eis nō repugnet. Et sic h̄ nō possit suscipe tria humiditatis z caliditatis sūt m̄ ap̄ti nati suscipe illa v̄l alia. Et cū d̄. q̄ caliditas ē de substantia ignis. h̄ videt salua reuerētia Boetiij nō eē verū sicut ex argumto patuit. Ad 3. negat an̄s. Ad p̄mā p̄batōem dōm q̄ lz vocal̄ p̄pō nō sit ens p̄manēs nec p̄manētēs pres habeat. ē tñ es successiū. z suas pres h̄z in successione. Ad scōm. p̄batōem dōm q̄ p̄pō ē v̄l ra nō p̄tpe. platiois v̄l p̄tis. sz p̄tpe p̄pleto. platiois. Et p̄h pz solutio ad terciū. veritas em̄ istī p̄pōis. hō ē

in sua libertate dijudicanda ex tpe p̄pleto z totali f̄ca to. p̄pōis. Sūtr istius. hō in sua libertate est asinus. v̄l de iste p̄pōes sūt oīno distincte. eo q̄ h̄nt totalia f̄cata d̄ st̄neta. Ad quartū dōm est. q̄ sicut p̄pō vocalis ad placitū f̄cat p̄m. ita p̄t f̄care fallū. si termini alit̄ imposnerēt ad f̄candū. Ad q̄rtā rōem pz solutio ex dictis. Nā veritas formal̄ nō est entitas real̄. sz solū entitas rōnis. que nō ē subiectiue in intellectu. sz solū obiectie. et tō nō p̄t alterare intellectu nec mutare. nec sibi p̄ueire p̄p̄ie creatō. Est em̄ creatō entis realit̄ ex̄tis. quale es nō est veritas formalis.

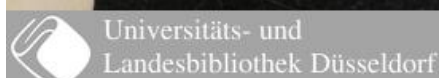
Ad argumēta p̄ncipalia. Ad p̄mū d̄. negando an̄s. Ad p̄batōem aut̄ d̄. q̄ forma subal̄ non est in subiecto v̄l h̄ caput subiectū. caput enim hic subiectū nō p̄ quoluit̄ potenciali respectu alteri⁹. sz p̄tē p̄pleto in vltio actu nature. Ad scōm d̄. q̄ p̄b caput actiū p̄ passiuo. Nā h̄ aliqd̄ f̄catur p̄nōm̄ p̄me sube. postq̄ tñ hoc exponi logicalit̄ dō q̄ termini p̄mā rū subāz f̄cant hoc aliqd̄. Ad p̄firmatōez ar̄ pz solutio ex dictis. z sūtr ad terciā. Ad q̄rtā d̄. q̄ oēs sube sūt susceptibiles p̄rio. z aliq̄ sūt imutabiles z incorruptibiles substantialit̄. oēs tñ sūt corruptibiles accūsant̄. Et ad p̄firmatōem dōm q̄ lz sede sube ex suis rōibus. nec habeat veritatē nūmeralem. nec suscipiat tria. Dec tñ habet a suis singularitibz. Ad alia pz solutio ex dictis.

Quantitatis alī.
In hoc tercio capitulo determinat Aristoteles de se dō p̄dicamēto. s. de q̄ritate. z diuidit̄ in duos pres p̄ncipales. in p̄mā determinat de q̄ritate diuisiue. Et diuidit̄ illa ps in q̄rtuor pres min⁹ p̄ncipales. in p̄mā ponit duas diuisiones q̄ritatis z duas subdiuisiones. P̄na diuisio q̄ tangit in p̄ncipio ē. Quātitat̄ alīud cōtinuū alīud discretū. Secda diuisio q̄ tangit ibi. et aliud qd̄ est. Quātitatis aliud p̄stat ex p̄tibz positōne ad semitic h̄ntibz. aliud aut̄ ex nō h̄ntibz positōem. (Est aut̄ p̄mā subdiuisiōem. videlz diuisiōem q̄ritatis discrete. q̄ est q̄ q̄ritas discreta est vt numer⁹ v̄l orō. Cōtinuū vero) Ponit scōm diuisiōem q̄ritatis p̄tinue dices. q̄ q̄ritas cōtinua ē vt linea superficies corpus. z p̄t h̄c loc⁹ z t̄pus (Partiū et̄m) In ista scōa p̄te declararat istas duas diuisiones. z p̄mo p̄bat q̄ nūer⁹ sit q̄ritas discreta ex eo q̄ pres numeri nō copulāf̄ ad aliqd̄ t̄mū cōm. sicut q̄nqz z q̄nqz ad decē sūtr tria z septē. Sūtr em̄ sp̄ discreta z sepata ab inuicēz. Probat at̄ de orōe. ex eo q̄ p̄ orōem mēsurat̄ sillaba breuis z longa. Et ne aliqd̄ credat q̄ Arist. h̄ intelligat̄ d̄ orōe mērali vel scripta subdit. Dico at̄ cū voce orōem plarā. Un̄ legon in greco idē est q̄ orō in latino. z conuenit cū orōe q̄ est in mēte z que est in voce. lz apud latinos orō solū in voce rep̄t̄at. vt in q̄ Boetius. iō p̄uenient dicit. dico at̄ cū voce orōem plarā. excludēdo mētis cogitatōem. q̄ at̄ sit q̄ritas discreta p̄bat. q̄ pres eius q̄ sūtr sillabe nō copulāf̄ ad v̄nū terminū cōm. sed v̄nā q̄s est diuisa ab alia. sed q̄ linea superficies z corpus sūnt q̄ritates p̄tinue. pz. q̄ pres eaz copulātur ad aliqd̄ que terminū cōm vt pres linee ad p̄tū z pres superficies ad lineā. z pres corpus ad superficie m̄. at̄ t̄ps sit q̄ritas p̄tinua. p̄bat. q̄ pres eius. vt p̄ritū z futūz ad p̄sens copulāf̄. De loco p̄o. p̄bat. q̄ pres loci cōtinue.

Strofe
Vocabulo...
In hunc locum...

lingulas pres corpis. q̄ pres loci copulāf ad eū dē fmi/ nū cōem ad que copulāf pres corpis (Ampli^o ar) In tertia pte resumit sedam diuisione q̄ntitatis, dicens q̄ q̄ntitatis alia p̄stat ex p̄tibus positōem ad seiuicē hū ribus, et alia ex nō hūtib positōz. Declarat aut hāc di uisōem dicens, q̄ linea sup̄ficies corp^o et locus p̄stāt ex p̄tibus hūtib positōem, nūerus p̄o tps et oīo ex p̄tibus nō hūtib positōem. Primā pte antis pbat, q̄ oē illō cō stat ex p̄tibus positōem, cui^o singule pres site sunt alicubi, et cur^o pres sit p̄manētes et p̄tinue, s̄z linea sup̄ficies corp^o et locus sit h̄mōi, et nō numer^o nec oīo nec tē pus. **S**inore declarat p̄mo de linea, q̄ singule pres linee site sit alicubi, ita q̄ possim^o assignare d̄ q̄libz p te vbi sita sit. Etā pres linee hūtib positōz, et ostēdit vbi vnaqueq̄ ps facit, et site est de soliditate, i. corp^o, et etiā de loco. De numero tpe et oīo pbat, q̄ q̄ntis pres tps et numeri habeat ad inuicē ordinatōez quādā, eo q̄ ali qd tps est pus et aliquid posterius. Et s̄z pus vnum numerat q̄ duo, et duo q̄ tres, n̄ iste pres nō hūtib positōem, eo q̄ nō copulāf ad inuicē, pres p̄o tps nō sit p manētes. Et s̄z pres oīoīs nō sit p̄tinue, nec pmanētes, q̄ qd dicitur est nō p̄t ampli^o sumi, h̄ est dicitur qd se mel dicitur est ap̄lius resumi nō p̄t (Proprie ar quācitas tes) In ista q̄rta pte definitur de q̄ntitate s̄z accēdēs et ponit tale cōclusionē, h̄c solū q̄ntitates q̄ dicte s̄z d̄ cūf p̄prie q̄nt^o, i. q̄ntitates p se, et oīa alia a p̄dicte d̄ cūf q̄ntitates p accēs. **S**inore dicit q̄ntitates pbat, q̄ illa que dicitur quāta solū p̄ p̄p̄tōem vel habitudinē ad q̄ntitates p̄dictas s̄z q̄ntitates p accēs, s̄z oīa q̄nta alia a p̄dicte d̄ cūf solū q̄nta p̄ p̄p̄tōem et habitudinē ad quācitates p̄dictas. **S**inore declarat inducti ue, q̄ albi qd est quātū p accēs dicit multū, eo q̄ sup̄ficies multa sit, et actō dicit longa, eo q̄ tps in quo sit ē longū. Et s̄z morus d̄ longus, q̄ tēpus mēsurās ipsū est multū, eo q̄ nullū istō d̄ p se quātū, q̄ si q̄s alii gnet quāta sit actō tpe diffinit, et assignabit eā quātas vel h̄mōi. Et si quis assignet q̄ntū sit albi diffinit su p̄ficie, quāta en fuerit sup̄ficies tāntū albi eē dico, qua re solū p̄p̄tē et fm se ip̄e q̄ntitates dicit q̄ pus dicte s̄z Alie p̄o nō s̄z q̄ntitates nisi p accēs (Ampli^o q̄ntita ti) In scda pte istī capituli determinat p̄s de q̄ntitate q̄ntum ad eius p̄p̄tates. Et diuidit in tres ptes fm tres p̄p̄tates et, p̄maz ponit dices, Quātitati nihil est p̄rium, et hoc ē manifestū in q̄ntitatib diffinitis, i. determinatis de quibz iā dicitur est. Nā bicubito vel sup̄ficies v̄l alicui taliū nihil est p̄rium (Nisi multa) Po nit duas instantias h̄c p̄p̄tate, p̄ma est, multū et paucū s̄z p̄ria, et etiā magnū et puū, et tū s̄z q̄ntitates. **S**z (Nihil est aut) Soluit hāc instātia dupl̄, s̄z tā inter rimēdo maiorē q̄ minorē, p̄mo q̄ soluit interimen s̄do minorē dices, q̄ nullū eoz est q̄ntitas, s̄z q̄libz eoz est ad aliqd, Probat, q̄ illa que sit, ad aliqd nō sit q̄nt itates, s̄z multū et paucū, magnū et puū sit, ad aliqd, **S**z. **S**inore declarat, q̄ illa q̄ solū dicitur in p̄p̄tōne ad aliud sit, ad aliqd, s̄z magnū et puū, multū et paucū sit h̄mōi, i. ḡ. **S**inore pbat p̄mo de magno et puo, q̄ ali qd mons d̄ puus, et multū d̄ magnū, eo q̄ multū sit ma tus in suo genere et mons sit min^o sui generis, s̄z si mag nū et puū dicerent p se et nō in p̄p̄tōne ad aliud, nunq̄ mons diceret pu^o et multū magnū (Rursus in vico) de clarat h̄ idēz de multo et puo, q̄ nos dicitur plures

hoies eē in vico et paucos in ciuitate, cur tū in ciuitate sint multo plures. Et s̄z dicitur eē multos in domo et paucos in theatro, s̄z h̄ nūq̄ dicerem^o si multū pau cū dicerent fm se, et nō in cōp̄tōe ad aliud, **S**z. Et sic p̄z q̄ q̄ntis bicubitū tricubitū et vniūq̄q̄z tā lū fecit q̄nt itate, tū magnū et puū nō fecit q̄ntitate, s̄z mag^o ad ali qd quid, eo q̄ dicitur solū in p̄p̄tōe ad alia (Ampli^o siue aliq̄s) P̄s soluit p̄dicte obiectōem p̄ intemp̄tōez ma ior, dices q̄ siue aliq̄s p̄cedat eas eē q̄nt^o siue nō, tū nihil est eis p̄rium, et h̄ pbat duplici rōe, p̄ma rō est ostēsiua qua sic arguit, in ill̄ que sit, ad aliqd nō est q̄ rietas, s̄z magnū et puū multū et paucū sit h̄mōi, **S**z. Se cūda rō est rō ducens ad impossibile, Nā si magnū et puū multū et paucū eēt p̄ria, sequeret p̄mo q̄ p̄ria s̄z eēt in eo dē, Sequeret scdo, q̄ idē eēt sub̄p̄tū p̄riū p̄ri ma p̄ria p̄z, q̄ aliqd d̄ magnū respectu vni^o, et puū res p̄ctu alterius, ergo si magnū et puū s̄z p̄ria in eo dē s̄z er eodez tpe p̄traria erūt, **S**z ar hoc sit ip̄osibile, pbat q̄ si duo p̄traria possent s̄z eīdē in eē marie videtur q̄ possent inesse p̄me substātie, q̄ ipsa est maxime suscep tiua p̄traria, s̄z hoc nō, q̄ q̄ntis oīis hō sit suscepti u^o p̄rioz, nullus tū p̄t s̄z et semel eē albi et niger, aut sa nus et eger, **S**z aut scdm̄ incōueniēs sequit^o p̄z, q̄ si p̄e dicta s̄z p̄traria, tū idē sit magnū et puū, et idē erit s̄z b̄p̄tū p̄trariū (Maxime aut videt) Ponit scdam instā tia, q̄ est, locus est q̄ntitas, sicut dicitur est, et tū loc^o s̄z et locus deorsū p̄trariā, sicut p̄z p̄ diffinitōem p̄trari oz, **S**z p̄traria eēt sit, que sub eodē genere posita s̄z maxie a seiuicē distāt, h̄c ar instātia nō soluit Et idē tū eā soluere Boetius et Simplicius dicesdo q̄ s̄z s̄z et deorsū nō sit, absoluta s̄z respectiua, neq̄ sit, loc^o, s̄z ali qd loci, sicut et ip̄m q̄nt non est tps sed respect^o a tpe in re tpali derelict^o (Sed nō videt) Ponit scdam p̄p̄tate tē, q̄ talis est q̄ q̄ntitas nō suscipit magis nec min^o, p̄ bat inductiue, q̄ bicubitū nō dicit mag^o et min^o alii bicubitū, nec et tricubitū, nec nuūer^o d̄ fm mag^o et min^o nec triāngulus nec q̄drāngulus, vt aliq̄ nō dicit eē mag^o tria q̄ alia, et magis q̄ntis q̄ alia, nec vniū tps magis et minus tps q̄ aliū, et s̄z de oīo et alijs q̄ntitatib (Pro priū ar maxime) Ponit scdam p̄p̄tate q̄ntitatis, q̄ est q̄ maxime p̄rius, id est proprie p̄rium sit quantitat fm eam equale vel ineq̄ale dici, **S**z autem hec p̄p̄tes tas conueniat cuilibet q̄ntitati, pbat inductiue, quia copus dicitur equale v̄l ineq̄ale, et numerus dicitur equalis vel ineq̄alis, et sic de alijs q̄ntitatib, **S**z ar commentat soli quantitati, pbat, quia aliqua alia q̄ non sit quantitates non dicant equalia vel ineq̄alia, q̄ af fectō et dispō non dicit equalis et ineq̄alis, sed magis similis, Similiter album non dicit equale et ineq̄ale sed simile, et ideo propriū est q̄ntitati equale v̄l in s̄ equale dici, Circa hunc textum, Attende primo, q̄ sicut refert Simplicius q̄ architas post predicamen tum substantie ordinauit predicamentum qualitatis eo q̄ p̄ sensibiles qualitates deuenimus in noticiā sub stantiarum coporalium et incorporalium, et etiā in q̄ s̄ libet substantia a qualitas reperitur, quantitas vero in substantiis spiritalibus reperiri non potest, **A**risto teles quidez post predicamentum substantie immedi ate ordinauit predicamentum quantitat, **L**ui^o cau sas assignat Boetius in cōmento sic dicens, post sub stantie tractatum, cur de quantitate potius q̄ de q̄nti

rate pposuerit hanc causam est q omnia quecumq stz si mul in numerum cadit. ois em res aut vna aut plu res vnun veroz plures quantitates simul colliguntur sed non omnis res aliquam suscipit qu alitatem. ipsa em materia sub quantitate quidez principio cadit qd est vnum. sub qualitate vero minime. Alia ca omne em corpus vt sic tribus dimensioibus constat. longitudi ne. latitudine. z altitudine. i. pfunditate. vt vero sit cu qualitate erit albu aut nigrum. sed prius est ee corp. post vero album aut nigrum. Alia ca. quia qntitas plu ra habz substatie sitia qz qualitates. na quantitati pue nit nihil ee pparatum. nec suscipe magis z minus qd q/ litati no conuenit Attende secudo q aresto. dicit in neutro genere q quantitate aliud pnum aliud dis/ cretu a d denotandu eentialem dnam mebroz ist? di uisionis. qual no reperitur inter spes ipius qlitatis Na aliud in neutro genere denotat eentiale dnam. Und subintelligendu est in pdicta diuisione genus subalter nu vt ita dicat. aliud genus subalternu qntitatis e con tinuu z aliud discretu. Et sic. aliud mebru diuisio nis est cotinuu z aliud discretu. Et riu aut illa mebra sunt dnie eentiales vel solii circuloquane eentiales dnti ptas non est curandam. verunq em probabiliter dici potest. eo q paucas habemus eentiales differentias que sunt nominate propzjs nominib. sicut in libro di uisionum Boetius videtur innuere Attende terco q in pdicta diuisione quantitate. diuisum ponitur in singulari numero z non in plurali ad denotandum q quantitas est vnum genus generalissimum vniuol cu ad oia sua inferiora sub eo contenta. Si em posuiss et in plurali numero dicedo quantitati. tuc aliquis posset credere quantitate no esse vnu genus. sz duo gene ra. quoz vnu correspondet discrete quantitati. z aliud ptiue Un lz coiter gramatici diuisu ponant in plali numero ppter mebrozum diuersitatem. logica tame at tendentes diuisi vnitatem ipm ponit in singulari nu/ mero Attende quarto q Aresto. no declarat mem bra scde diuisionis anteqz subdiuidet mebra pme diui sionis. eo q habere positioem in pibus accidit quati/ tari continue quo ad aliqs suas spes. z quo ad aliqs no habere positioem solun conuenit quantitati discre/ te. z non conuenit ei habere positioem. ideo conueniter anteqz mebra diuisionis declarat quantitate conti/ nuam z discretam subdiuidit. Et si forte petas quare hic non determinat de puncto z vno. Dico q bec non stz qntitates. sz bn terminat vl pncipia qntitatu

Questio quinta est

Utrum diuisiones spes. z proprietates secundie generis quod est quantitas sint a pbo conuenienter assignate Arquit pmo s suppositu. na qntitas no est gen? genera lissimu. sz re. Anz pz Tu pmo. qz pdicat denotatie de suis spebz. nullu at gen? denotatiue de suis spebz pdica tur. Tu scdo. qz hz aliqd an se. f. subam Tu 3o. qz spe/ cies detet ee coeque sub genere. numer? at fm Boetiu in pmo arisine. por est ipo ptiuo sz Tu qro. qz qnti/ tas no distinguit realr a suba. sz no est scdm gen? gene/ ralisimu. anz pbabit in qtra qstione Scdo sic. qnti/ tas no e vnu gnalissimu. sz no est generalissimu Anz pz Tu pmo. qz in qlibet genere vno e vnu pmur minimu

qd est metz z mensura oim alioz de illo genere. sed in genere quantitate snt duo pma z minima. scz punctus in continuis z vnitas in discretis. Tu secundo. qz qd llet genus debet hie em vnu denotatiuu z vnu modu pdicadi de pma substata. sz qntitas no hz vnu denoia tiuu sed duo. f. quantu z quotu. sz Tu tercio. qz omne gen? vnu dz habere vna roem pmam. q equalr ppetit oimibus sub illo genere exntib. qntitas aut tale roz no habet. quia si eet aliqua talis. vl eet ratio mesure vl ro diuisibilitatis. nullu aut illozuz est dicendum No em ro mesure quia ipa pus competit quantitati discrete te qz continue. sicut pz p cemeratoreum decimo metha. Nec ro diuisibilitatis. quia ipa prius conuenit quatit ati continue qz discrete. eo q numerus cat ex diuisioe co tinui terco phisicoz Tu qro. qz vni? gener? dz ee vna diuisio. quantitat? at snt ples diuisioes. sz re. Hato: pz p Boetiu in libro diuisionu dicete q ois diuisio gene r? fit p dmas oppositas Terco sic. nuer? z oz no snt spes qntitatis discrete ab inuice distincte. sz male enues rant. Anz pz Tu pmo. qz nulla e oz nisi vocalis metz lis vl scripta. nulla at tal est qntitas. sz De oie in me te z scripto de senoti est. De vocali p p ex hoc q ipa est qlitas sensibil. Tu scdo. qz breue z loqu snt dnie qu tiratis ptiue. sz fm illas mesuraf oz sicut in textu pz oz est qntitas ptiua. Et dato q eet qntitas discreta no videt q in aliquo differat a numero. Tu terco. qz nu mer? no est qntitas ex eo q pponit ex no punctis ex qui bz no fit quatit. sz Anz pbat. qz sic ex no substatie non fit suba. ita nec ex no qntis fit qntitas. nuerus at ppos nit ex vnitatib. q nec lut quate nec quatitates. Tu qr to. qz nullu trascendes est spes qntitatis discrete. nuer? at est trascedes. eo q reperit in deo z intelligetis Quar to sic. linea supficiet corp? tepus z lo? no stz spes qnti/ tatis ptiue ab inuice distincte. sz male assignat spes de stincte. Anz pz Tu p? de linea z supficie. qa oe accns hz aliqd subiectu sibi adequatu. sz nec linea nec supfis cies st? hmoi. sz no st? accntia. z p pns nec spes qntitat? Anz pz. qz no est dabile aliqd subiectu qd no habe at loquidne. latitudinē z pfunditate Tu scdo. qz coz p? est spes sube. sz no qntitatis Tu terco. qz lo? e supfi cies fm phm qro phisicoz. sz no distinguit a supficie et ppter hoc etiā phs qnto metha. no enuerat locu inter spes qntitatis Tu qro. qz fm phm qnto metha. ips est qntitas p accns. sz no est spes qntitatis. pbat pna. qa de nulla spe pdicat gen? p accns

In oppositu arqitur autoritate phē in textu. Pro solutone ist? questionis solude sunt qe tuo: questiones.

Prima qstio. vry qntitas sit gen? gnalisse mu ab alijs distinctu. Pro e? solus toe Attede p? q sicut dictu e originale distinctiu vl ni? pdicamti ab a. no est mod? pdicandi de pma sub statia neqz mod? denoiandi pma subaz. sz est qdā mo d? siue ro intrileca q in pdicameto sube est ens p se. in pdicamto vero qntitat? fm aliqs est d se hie pres integra les eo q ille mod? puenit cuilibet qntitati z nulli alteri nisi p quantitate. fm alios vero est ro mesure. Nam phs de ozdem ee qntitate. eo q est misura. Et similiter fm diuerfas rones mensurandi distinguit spes ipsius quantitatis. Nam locus z superficies sunt spccies de

dicere et h' q' loc' e' mensura extrinseca superficies ho' inh'eca
 Alij ac dicunt p' predicari in q'tu e' pp'u distincti q'titatis
 ab alijs generalissimis. In licet quantitas fm rem ha
 beat vnum modum predicandi. tamē fm vsum loquē
 di habet duos scz predicari in q'tu'z in quor. Sed fm
 regulā q' v'it' Aristot. in sedo topicor' qn aliq' duob'
 est vni nomē cōe' r' vni illoz est nomē impositū ali' ho'
 nō. tūc p' restrictōem vsualē illd' nomē cōe' restringit ad
 standū precise p' illo sp'ali cui nō est nomē impositum
 Et sic ergo q'tu' significat a dequatu' denotiatiū
 q'titatis q' tamē ipsū est cōe' ad denotiatiū q'titatis
 discrete cui est nomē impositū scz quoru' r' denotiatiū
 q'titatis cōtinue cui nō est nomē impositū ipsū stat
 precise p' denotiatiū q'titatis cōtinue. Et licet iste mod'
 dicēdi doceat distinctōem predicamētoz a posteriori r'
 scdē intentionāl' captoz. p' supponit tamē aliā distinc
 tōem a post. V' aut illa distinctio nō sit p' rōem mēsurā
 di p'mā subam. p'bat q'drupl'r. P'mo sic. q' rō mēsurā
 nō cōuenit cōtinuis nisi in q'tu' p'cipār rōem discreti r'
 ideo ipsa nō cōuenit equaliter cōtinuis r' discretis igit'
 Secūdo sic. q' si sic tūc illd' q'd maxie habet rōem men
 sure maxime eēt q'tias r' spēs q'titatis. sed vntas max
 ime h' rōem mēsure v'it' dicit q'to metaphice. q' ipsa e'
 rit maxie q'titas r' spēs q'titatis q'd est falsum q' ipsa
 nō est in genere q'titatis nisi reductiue. Tercio sic. q'
 rō mēsure dicit omī g'nalissimo eo q' in omī g'nē est v'
 p'mū q'd est mēsurā omnīū ill' g'nīs. Quarto sic. q' nul
 lus respect' cōtinūū distinguit predicamēta absoluta sz
 rō mēsure ē respectiua q'. Attende scdō. q' q'titatis
 q'tuo: sunt passioēs a p'ho assignate. P'ia passio ē diff
 bilitas in ptes eiusdē rōis. q'tu' em ē q'd est distibile i ea
 q' insunt q'z lingulū natū ē ēē hoc aliqd r' vni aliqd. id
 est natū est diuidi in ptes eiusdē rōis sicut habet q'to
 metaphice capitulo de q'to. Scdā est finitas v' infini
 tas de q' habet p'mo phicoz. cū d' q' finitū r' infinitū so
 li quantitati conueniunt. ista autem passio p' suppo
 nit p'mā. Tercia est equalē v' in equalē de qua superi'
 dictum est. Quarta vero est ratio mēsure de qua ha
 betur quinto metaphice. r' hec etiā m' supponit ter
 ciam. Nam omnis mēsurā p'ntēl'q'tur esse equas
 lis vel in equalis mēsurato. Ex hoc em q' est equalis
 vel in equalis ipsa dicitur mēsurare r' non eōuerso

Attende tercio. q' cum dicitur in vnoquoq' predi
 camento esse vnum primum quod est metrum r' mens
 sura omnium aliorum illius predicamenti hoc non de
 bet intelligi nisi de generalissimo totius coordinatio
 nis quod est primum predicatum r' simplicissimum r'
 est mensura omnium que sunt in illo predicamento.
 quia de omnibus predicatur in quid tam q' genus ea
 continens. Non autem debet hoc intelligi de vno mi
 nimo vel perfectissimo sicut est vntas punctus. vel de
 us eo q' tunc oporteret in predicamento quantitat' as
 signare duo. quorum vnum esset minimum sicut r' ali'
 ud. Dicunt tamen aliqui q' q'tis in predicamento q'
 titatis sint duo minima scilicet punctus r' vntas tamē
 men ibi est tantum vnum primum principium r' mini
 mum quod est mensura omnium aliorum. Punctus
 enim non est mensura cōtinūū eo q' tunc aliquotiens
 sumptus redderet cōtinuum. et per consequens cōs
 tinuum esset compositum ex indiuisibilibus. Sed v'
 ntas siue vnam est mensura omnium eo q' vnum ap
 plicatum alicui parti cōtinūū est mensura cōtinūū

vt dicitur quarto metaphice. Dicunt tamen aliq' q'
 hoc debet intelligi sic q' in vnoquoq' genere est vna p'
 ma r' simplicissima r' p'fectissima spēs q' est mensura om
 niū alioz de illo genere r' tal' est vna in g'nē q'titatis. q'
 forte nō est nobis noīata. Vn' inter spēs eiusdē g'nīs est
 cōtinūū ordo p'fectōis r' ideo necēssiū est repiri vna q' ē
 p'fectissima inter alias spēs. Sed doctor subtilis dicit
 q' h' debet intelligi de g'nē phico sicut in g'nē coloris
 albedo. r' in g'nē saporis dulcedo r' illa vocat' mēsurā nō
 p' replicatōem sz fm p'fectōem. v' vocat' mēsurā q'titō
 nis eo q' dicit in noticiā omī alioz q' sunt in illo g'nē.

Attēde q'to. q' in istis p'p'ibus linea est q'ta. nūer'
 est q'tus nō p'dicat genus denotiatiue de suis sp'eb' de
 nominatōe extrinseca sed hū denotiatiue intrinseca. non
 em ē incōueniens sicut in plib' patuit gen' denotiatiue p'
 dicari de suis sp'eb' denotiatiue intrinseca. Vn' p'dicte p'
 positōes nō tm valent sicut linea est hūis q'titatis eo q'
 tūc eēt false. sed valēt tm sicut linea est hūis ptes q'ti
 tivas. siue numer' est diuisibil'. Dicit tamen aliq' q' q'
 tū nō p'dicat absolute de linea sicut nec coloratū de al'
 bedie p'dicat. tū de ea p'dicat vt ē in matia vt p'fus illa
 r' p'positiōnū sit linea est q'ta iā ē res lineata est q'ta si
 ue res numerate sunt quore. Sed hoc minus bene dicit'
 est ex eo q' linea abstrahit a subiecto. pro quo de rigore
 sermonis supponere non potest

Dic primo. q' p'mū distinctiū q'titatis ab alijs
 predicamētis nō est mod' p'dicēdi. p'bat q'
 drupl'r. P'mo sic. q' tūc seqret q' abstrac
 tū r' cōcretū faceret duo p'dicamēta v' p'p'ia q'tū r' q'ti
 tas hnt em aliū r' aliū modū p'dicēdi p'pter quē causat'
 falsitas in p'positione. Secūdo sic. q' ille diuersus mod'
 dus p'dicēdi in diuersis g'nalissimis ē p' p'p'atōnem ad
 subam q' cōpando ea ad p'p'ias spēs ē p'dicatiō in q'd. r'
 sic solū illa q' p'dicant de p'mā suba erūt p'dicamēta de
 stricta r' talia nō sunt abstracta sed solū cōcreta r' sic q'le
 eēt p'dicamētū r' nō q'litās. Tercio sic. si diuersi mōi p'
 dicēdi distinguerēt p'dicamēta. aut h' sufficeret. aut cū
 hoc req'ret diuersitas eoz q' p'dicant. Si scdm dicit' tūc
 mōi fndi nō distinguūt realiter p'dicamēta. nā illd' q'd p'
 dicat p'us ē mō p'dicēdi r' p' p'ns erit aliqd p' distinguēs
 Quarto sic. q' si solū mod' p'dicēdi distinguerēt p'dica
 mēta r' nō illd' q'd p'dicat seqret q' p'p'o negatiua in q' v'
 predicamētū negat de alio nō eēt imediata q'd ē p' Ar'
 prio posterior. Pz p'ia. q' p'itas negatiue ē ex diuersita
 te extremoz sicut p'itas affirmatiue ē p'dep'itate. vbi q'
 est maior diuersitas ibi verior negatiō sed vbi ē diuersi
 tas in re maior ē q' vbi solū est in mō p'dicēdi. igit'.

Dic scdō. q' rō mēsure nō est p'p'ia rō q'titatis. p'z ex q'e
 tuoz rōnibus p'us adductis. Dic tercio. q' diuisibili
 tas in ptes eiusdē rōis nō est essentialis ratio ipsius
 q'titatis per quam distinguitur ab alijs p'dicamētis
 Pater. quia ē passio q'titatis p'p'ia ipsi q'titati. sicut p'
 us patuit. Dic quarto. q' quantitas est vnum gen'
 generalissimum habens vnum modum predicandi r'
 vna p'p'iam rōnem distincta m ab alijs modis predi
 cēdi alioz predicamētoz. sz p'mo q' sit gen' q' predica
 tur de plib' sp'e d'ntib' scz de q'titate discreta r' p'p'ia
 tu eo q' q'd. Si em querat quid est quantitas discreta
 vel cōtinua conuenienter r' d'et q' est q'titas. Sed q'
 sit generalissimum pater. q' nō habet aliū supueniens
 gen' sed q' sit vni parz. quia habet vnaz rationes fm
 quā dicitur de omnibus suis speciebus equaliter illa

modus p'dicēdi nō ē p'p'ia p'p'io

autem ratio ponit ab Aristote. quinto metaphisico. scz quatuor est quo d est diuisibile in ea que insunt. quorum singulum natu est esse hoc aliquid id est natum est diuisio in partes eiusdem rationis. q aut habeat vnu modum pdicandi patet ex dictis. Nam ppius modus pdicandi eius est pdicari in quantum

Secunda questio e

Utr spēs q̄ritatē sint a p̄ho uenitēter assignate. p̄ cu^o solutioe Aristote p̄mo. q̄ orō a dño Alberto sic describitur est forma nūeri adherens p̄tibz vocis in p̄tinua. platea sibi uicē succedētibz. n̄ capēdo eā. p̄ uoce scripta uel cōcepta. sed p̄ mēsurā intrinsecā ip̄ius orōis plate. Utr sicut numer^o nō est res nūerata sed cōforma subiecte ex istis in rebz nūeratis. p̄ quā habem^o p̄gnitōem de rebz q̄ sunt. ita orō in opposito nō ē ip̄a uox platea sed mēsurā p̄ quā p̄gnoscit^{ur} ut syllaba sit breuis uel lōga. Dicunt tñ aliq̄ nolētēs ponere sup̄fluitatē sine nēccitate q̄ orō p̄lara nō uidet habere. p̄ mēsurā nisi t̄ps̄ r̄ nūc̄z ita q̄ tēpus mēsurat eā q̄ritū ad duratiōem r̄ nūc̄z q̄ritū ad mēlitudinē sillabaz. Ad p̄m̄ aut̄ dicit^{ur} q̄ ip̄e ut cōter i hoc libro nō loq̄t^{ur} s̄m̄ p̄p̄iā op̄ionē sed s̄m̄ op̄ionē famo sam sicut uidet dicere Auicēna de loco in q̄rto p̄hicoz. Seq̄ndo tñ op̄ionē Boetij. d̄d̄z ē q̄ orō distiguit a nūc̄ro r̄ t̄pe. A nūc̄ro quidē eo q̄ ip̄e mēsurat absolute mēlitudinē sillabaz. Orō aut̄ mēsurat uoces q̄ritū ad ex tēnsionē r̄ duratiōem sillabaz. A t̄pe p̄o differt eo q̄ tēpus mēsurat motū. orō aut̄ uoces Aristote sc̄do. q̄ locus s̄m̄ q̄ ab Aristote. in q̄rto p̄hicoz. describit^{ur} nō ē sp̄cies q̄ritatis distincta a sup̄ficie. sed ē uelīa superficies corporis p̄tinētis immobil^{is} s̄m̄. Si tñ capiat^{ur} p̄o ip̄a tūc̄ ē in pdicamēto ubi eo q̄ ē respicit^{ur} extrinsecā ad uentens p̄cedēs a locatē r̄ terminat^{ur} ad locatū. Licet autem Aristote. posuerit locum inter sp̄es q̄ritatis hoc tñ non fecit s̄m̄ p̄p̄iā op̄ionē sed more suo secut^{ur} est op̄ionem famo sam at̄quoz q̄ dixerūt locū esse sp̄aciū separatū qd̄ terminaret^{ur} eis dē t̄mis q̄bus terminat^{ur} cor^o. Sed hāc op̄ionē in q̄rto p̄hicoz ip̄bat. Neq̄ ip̄m̄ inter sp̄es q̄ritatis in q̄rto metaphisice enūerat. nō ualeat aut̄ rō aliorum qui dicunt q̄ q̄ locus est mēsurā extrinsecā sup̄ficies uero intrinsecā id̄ specificē distinguunt. q̄ dicitur est p̄tius q̄ mēsurā nō est distincta pdicamēti substantie r̄ q̄ritatis. Attende t̄rcio. q̄ licet nulla q̄ritas p̄manēs possit cōponi ex p̄tibz q̄ nō sunt q̄ritas tñ successiua cuiusmōdi est t̄ps̄ bñ pōt cōponi ex p̄tibz q̄z vna ē p̄terita r̄ alia futura. Utr s̄m̄ p̄scianū p̄ns t̄ps̄ est cui^o p̄s p̄terit^{ur} p̄s q̄ futur^{us} a est. Et ex h̄ sequit^{ur} q̄ in successiuis nō est incōueniēs nō ens p̄tinuari nō enti. Seq̄tur sc̄do q̄ nō est incōueniēs aliqd̄ totū ēē cui^o tñ nulla p̄s p̄manet. Nā totus ānus est r̄ tñ null^{us} est dies saltē in p̄manētia licet sit in successione. Est at̄ t̄ps̄ mēsurā ip̄s̄ mor^o s̄m̄ p̄us r̄ posteri^o q̄ motus habet aliquā duratiōnē r̄ p̄tinuitatē. id̄ necē ē q̄ habeat aliq̄ mēsurā q̄ mēsurat^{ur} r̄ certificet cōtinuitas r̄ duratiō ei^o. Est em̄ mēsurare q̄ritatē min^{us} notā p̄ aliā q̄ritatē magis notā certificare. Aristote q̄rto. q̄ positō capif tripl^{is} s̄m̄ Alberti. vno mō accipit^{ur} ut referat^{ur} ad illd̄ cui^o ē positō r̄ sic s̄ssio statio pōnes qd̄a dicunt. Alio mō accipit^{ur} positō ut dicit ordinē p̄rium in loco r̄ sic ē vnu^o pdicamētum ab alijs pdicamentis distinctū. T̄rcio mō capif positō

ut dicit ordinē partū in toto absolute. r̄ sic ē d̄na q̄ntē tatis de qua loquit^{ur} p̄hus in p̄tri diuisione. Utr ad ras lem positōem tres cōditōes requirunt. Prima cōditō est q̄ partes sint permanētēs. Secūda q̄ tales partes sint situate in loco totius s̄m̄ ordinē p̄rtis r̄ posterioris. T̄rcia q̄ ip̄e sint cōtinue sic q̄ copulēt ad aliquē t̄rminium cōm̄ qui sint p̄ncipiū vni^o r̄ finis alius r̄ p̄ defectum illaz cōditōnum numer^o oratiō nō habent positōnem in suis partibz nec etiā tempus

Dic primo

q̄ r̄ si loc^o sit sp̄es q̄ritatis nō ē tñ distincta a sup̄ficie. patz q̄ vna sp̄es non potest uere pdicari de alia sp̄cie in abstracto. sup̄ficies aut̄ uere pdicatur de loco dicēdo q̄ loc^o est sup̄ficies q̄ nō s̄m̄ sp̄es distincte. Sed cōtra hoc arguit^{ur} q̄dupliciter. p̄mo sic Aristote. p̄bat q̄ p̄ticule loci copulant^{ur} ad eūdem terminū scz ad centrum ad quē copulant^{ur} p̄ticule corp̄is. Sed manifestū est q̄ p̄ticule sup̄ficies ad illum terminū nō copulant^{ur} q̄ loc^o est distinct^{us} a sup̄ficie. Sc̄cūdo sic. om̄e p̄ se diuisibile ē q̄ritas. loc^o aut̄ est p̄ se diuisibilis q̄. T̄rcio sic. de quociūq̄ pdicatur p̄p̄ia passio de illo pdicatur suū subiectū. de loco aut̄ pdicatur egle uel ineguale. q̄ etiā de loco pdicatur q̄ritas. D̄no: patz q̄ loc^o est egle locato. Quarto sic. q̄ loco p̄uenit rō mēsure q̄ locus ē q̄ritas. Ad p̄m̄ dicit^{ur} q̄ Aristote. nō loq̄tur s̄m̄ p̄p̄iā op̄ionē sicut d̄m̄ est. Ad sc̄dm̄ q̄ diuisibilitas r̄ s̄m̄ egleitas nō cōueniūt loco nisi p̄ actiōis uirtuta gratia sui fundamētū qd̄ est sup̄ficies. r̄ hoc p̄z so^o ad t̄rciū. Ad q̄ritū d̄m̄ est q̄ ratio mēsure uariat sp̄es q̄ritatis eo q̄ ip̄a est extrinsecā q̄ritati sicut dicit^{ur} est

Dic sc̄do. q̄ orō ē sp̄es q̄ritatis distincta a numero patet ex dictis. Dic t̄rcio. q̄ ip̄a est q̄ritas p̄ se a q̄libet alia sp̄e q̄ritatis distincta. patet autoritate Aristotiles. Sed cōtra h̄ arguit^{ur} qd̄ dupl^{is}. p̄mo sic. t̄ps̄ est numer^o q̄ nō est sp̄es a nūc̄ro distincta. Sc̄do sic. t̄ps̄ ē q̄ritas p̄ actiōis s̄m̄ p̄m̄ q̄rto metaphisice. sed de nullā sp̄e pdicatur genus p̄ actiōis igit^{ur}. T̄rcio sic. t̄ps̄ est q̄ntum per motum. ergo motus est magis quantus. patz consequentia. quia p̄ter quod vnumquodq̄ tale r̄ illud magis ergo motus est magis q̄ritas q̄ tempus. Quarto sic. quinto metaphisice enūerat^{ur} motus inter species quantitatis. ergo species erunt insufficienter hic enūerate. uel tempus nō erit species quantitatis. Ad p̄m̄ dicit^{ur} q̄ in diffinitione t̄ps̄ nō capif numer^o p̄p̄ie sed generaliter ut idem est q̄ mēsurā quia tamē tempus mēsurat per modum discreti ideo non inconuenienter dicit^{ur} q̄ est numer^o motus igit^{ur}. Ad sc̄cū dum dicit^{ur} q̄ aliquid esse quantum per accidens dupl^{is} p̄liciter intelligitur. vno modo formaliter. alio modo effectiue. Unde tempus non est q̄ntitas per accidens formaliter eo q̄ per nihil aliud recipit predicationem quantitatis immo q̄ntitas de eo pdicatur per se p̄mo. Sed tempus dicit^{ur} quantum per aliud effectiue q̄z habet suam quantitatem effectiue a motu. Ad t̄rciū dicit^{ur} q̄ propositio aristotilis est uera ubi pdicatur aliquod vniocum de causa r̄ effectu quod natum est recipere magis r̄ minus r̄ quando causa est p̄ se r̄ essentialis. Unde tempus est q̄ntitas. r̄ motus non est q̄ntitas. similiter tempus r̄ motus non recipiunt magis r̄ minus. Ad quartum posset dicit^{ur} concedendo q̄ Aristotiles hic insufficienter assignauit species quantitatis. sicut etiāz patet de loco. Utr dicit^{ur}

posse rō tñ

et per sequens aliquid esset simul figure plane et circularis. Tercio sic, illud quod est centrum circuli est aliquid in re sed punctum omnino indivisibile est centrum circuli. Quinque patet, quod vel punctum indivisibile est centrum circuli vel aliquid punctum, si punctum habet intentum, si secum dum querit de centro illius puncti circuli, aut enim est simpliciter indivisibile, et sic habet propositum, aut est divisibile sic seque est alius circulus adhuc minor, et tunc iterum querit de suo centro, et procedit in infinitum, sed hoc est impossibile, quia tunc nunquam posset sciri de aliquid puncto quod esset centrum circuli et per consequens non posset certificari quod in aliquid figura lineae ducere a centro ad circumferentiam sunt equales, et ita nunquam sciremus certitudinaliter quod aliquid sit circulus vel circularis figure. Quarto sic secundum philosophum sexto physicorum continua sunt quorum ultima sunt unum sed non sunt unum indivisibile quod tunc non essent continua eo inter ea medietate aliquid indivisibile sunt unum indivisibile et non aliud quam punctum lineae aut superficies. Confirmatur, quod aliqua corpora possunt se tangere eo quod alia infra quatuor corpora esset vacuum sed non possunt se tangere secundum profunditates eo quod alia esset penetratio dimensionum ergo illud secundum quod se tangunt carum profunditate. Ad rationes autem phantasias premissas oppositam, dicendum est, ad primam dicitur negando consequentiam, et conceditur quod si puncta sunt se subdividunt, prima tunc sunt summa situa licet nec ex hoc sequitur quod non distinguantur secundum substantiam, quod non distinguntur secundum situm. Conceditur etiam quod mille sita substantia non essent aliquid maius quam unum quod non faceret aliquid quod continuum tamen essent plura entitativa et essent plures entitates realiter distincte. Nec ex hoc sequitur quod sint frusta quod non ponuntur ut ex eis resulteret aliquid maius siue aliquid continuum. Sicut si ponerentur plures angeli in eodem loco illi non essent loco distincti nec facerent aliquid maius quam unus, non tamen ex hoc sequitur aliquid esse frustra aut quod non distinguantur secundum substantiam. Ad secundam dicitur quod illa propositio est falsa omnino accens habet subiectum libere ad equatum. Nam accens quod est terminus alteri, corporis non habet subiectum ad equatum, est enim in eodem in quo est accens cuius est terminus et ideo cum non sit ad equatum accens nec etiam subiecto. Ad tertiam dicitur quod quod sit impossibile quod sint distincte res actu separate et seorsum existens res tamen non est impossibile quod sint in finite actualitate presentie non tamen actu separate sed in existentes alteri cuiusmodi sunt puncta terminantia vel continuantia lineam. Unde si illud argumentum aliquid concluderet maxime concluderet contra aduersarios istius opinionis quod partes continui non sunt aliquid quod secundum eos in quolibet continuo sunt infinite partes. Ad confirmationem dicendum quod per divisionem continui generantur novi termini, et per unionem eorum punctum nec est inconveniens per unionem et divisionem generaliter et corrumpi in infinitum a puncta et infinitas lineas in potentia, immo est necessarium. Ad quartam dicitur concedendo quod quantitas est finita vel infinita vel in finita per se hoc est sine omni extrinseco alterius generis, non tamen sic quod non per aliquod intrinsecum eiusdem generis. Et dicitur ultra quod deus non potest facere lineam sine puncto eo quod hoc videtur implicare contradictionem. Nam distinctum non potest esse sine eo quod est de diffinitione. Puncta autem sunt de diffinitione lineae sicut habet primo posteriorum, et ideo deus non potest facere punctum sine continuo, nec continuum sine puncto, et per consequens omnia puncta non possunt esse separata. Unde

si hec ratio concluderet eodem modo concluderet quod deus posset facere continuum esse divisum in omnes suas partes, cum omnes ille partes realiter distinguantur quod tamen non conceditur ab aduersariis. Aliter tamen dicitur quod dam quod illud principium est falsum et implicans contradictionem scilicet quod deus potest omnem rem absolutam ab alia realiter distinctam facere sine illa re absoluta sic quod faciat eam sine omni causa. Non enim potest deus facere substantiam corpoream sine omni quantitate, et nec quantitate sine omni figura, nec albedinem sine omni gradu albedinis, et sic deus non potest facere lineam sine puncto nec punctum sine puncto quod quis possit facere quod linea sit sine hoc puncto et illo divisum. Et si arguatur, omne illud potest deus facere coniunctum et simul, quod natura potest facere successum sed natura potest facere lineam sine hoc puncto et illo divisum ergo deus potest facere punctum. Respondetur quod assumptum est falsum, quod natura potest facere quod alterum contradictorium sit verum absque quantitate illius contradictorii et istius divisum et tamen deus non potest hoc facere coniunctum. Et dicitur quod deus potest facere lineam sine punctis ipsam terminantibus, et tunc ista linea non est terminata nec finita nec infinita positive siue extensa, ut est tamen in infinitum extensa, sed est infinita negative et punctum tunc quod non est finita sed aperta natura finita. Secunda proque libet magnitudo siue quantitas corporea est res distincta realiter a substantia et quantitate ita scilicet quod substantia quantitas non est sua quantitas nec qualitas quantitas est sua quantitas nec sunt plures quantitates corporee realiter distincte in eodem subiecto quarum una sit substantia et alia albedo, et alia qualitas et sic de alijs, immo in unaquaque substantia corporea est tamen una corporeitas que est realiter distincta a substantia et albedine et alijs accidentibus per quam materia et forma et totum compositum et etiam omnia accidentia eius dicuntur quantitas. Probat quadruplici autoritate et quatuor rationibus. Prima est philosophi primo physicorum de centis. Si substantia et quantitas sunt, duo sunt. Et paulo post. Si sola substantia esset non esset magnitudo, et ibidem ratio finita et infiniti quantitati congruit. Secunda autoritas est eiusdem in quanto metaphysice dicentis, quod unum in quantitate facit equale et unum in qualitate facit simile, unum autem in substantia facit idem. Et decimo metaphysice, quod mensura primo debet quantitati et alijs scilicet substantie et quantitati ratione ipsi quantitates, et septimo eiusdem quantum est per se divisibile alia vero per accens. Tercio probatur autoritate commentatoris qui dicit in de substantia orbis quod dimensiones in terminate procedunt formam in materia sed terminate sequuntur. Et quarto physicorum, quod quantitas non est de partibus actuum, et primo eiusdem omnia predicamenta dicuntur esse in substantia, sicut in subiecto et ibidem individua aliorum predicamentorum existunt in individuis substantie, et octavo eiusdem inter omnia accidentia quantitas immediatus inheret substantie. Quarta autoritas est augustini in libro de trinitate dicentis quod in unaquaque substantia corporea aliud est substantia aliud est quantitas aliud relatio et aliud qualitas. Prima ratio secundum philosophum primo posteriorum, omnis propositio est immediata in qua negatur unum generalissimum ab alio sicut sunt nulla substantia est quantitas, nulla quantitas est qualitas sed omnes propositio immediata aut est in toto vera aut in toto falsa sed ille non sunt in toto false ergo sunt in toto vere. Secundo sic quod sequeretur quod in aliquo casu aliquid moneretur et tamen non haberet se aliter nunc quam prius sed sequens est manifeste falsum, ergo, contra patet quia posito quod omnes

Handwritten marginal note: *Handwritten note in the right margin, possibly a correction or commentary.*

creature pter unū bipedale sint annihilate si illud rare fiat ipm mouet 7 tū nō se habet aliter nūc q̄ prius .eo q̄ nō se habet aliter extrinsece q̄ q̄libet extrinsecū est annihilatum .nec intrinsece dicat ipm se habere aliter fm magnitudinē p̄ habēdo minore 7 postea maiore .g. Tercio sic .q̄ tunc om̄is mor̄ ad q̄ritatē est mor̄ ad substantiā . sed p̄ns est s̄z .g. p̄na p̄z . q̄ in motu ad q̄ritatē aut acq̄rit aliqd̄ aut depdit̄ . aut nihil acquir̄ nec depdit̄ . Nō nihil q̄ ois mor̄ aut ē depditū aut acq̄ritū . Si aliqd̄ v̄l ḡ illd̄ ē suba 7 sic erit mor̄ ad substantiā v̄l nō 7 sic q̄ritas nō est substantia . Quarto sic in sacramento altar̄ is est q̄ritas sine substantia ḡ q̄ritas realiter distinguit a substantia . Et si dicas q̄ licet illa q̄ritas sit distincta a substantia nō est tū distincta a qualitate . Contra q̄ tūc seq̄ret q̄ in eodē corp̄e eēt plures q̄ritates 7 p̄ p̄ns penetratio dimensionū que apud phos est impossibil̄ . Sed cōtra h̄ arguit p̄mo sic . nō est ponēda pluralitas sine necessitate . Sed oia p̄nt eque bñ saluare nō ponendo q̄ritatē distingui a re q̄nta s̄z cut ponēdo eā distingui ḡ . Secūdo sic aut tal̄ q̄ritas circūscripta suba est intrinsece extēsa v̄l nō . Si nō ergo nō facit subam extēsam . si sic v̄l ipa ē extēsa se ipa vel p̄ aliqd̄ aliō . Si se ipa ḡ eodē mō poruit dici d̄ substantia si p̄ aliud erit p̄cessus in infinitū . Tercio sic . q̄ si sic q̄rit̄ v̄z deus possit separe albedinē existentē in sorte ipsa habēte p̄tem extra p̄tem sicut quando erit in subiecto erit ā ip̄o sorte habēte p̄tem extra p̄tem sicut prius habebat . Si dicat q̄ sic tūc seq̄ret unū manifestū impossibilē se 7 q̄ eadē q̄ritas ē in diuersis locis . Si dicat q̄ nō imo ad hoc q̄ sic esset oporteret eē aliā q̄ritatē albedis separe 7 aliā subiectū . tūc seq̄ret q̄ deus nō potest separe albedinē a suo subiecto nisi faceret eā aut suū subiectū indiuisibile . Quarto sic . q̄ seq̄ret q̄ p̄ separatōem cuiuslibet albedis a sua q̄ritate ipa efficeret infinita intēsis uel sed p̄ns est falsum . ḡ . parz p̄na . q̄ albedo p̄ns in subiecto extēsa habebat infinitas p̄tes . querit ergo v̄z p̄ separatōem eius a q̄ritate oēs fluant in unū indiuisibile si ne differētia sit . 7 sic ex ip̄is cōstituet albedo infinita intēsis . aut vna p̄s manebit extra aliā sicut prius sic ipa albedo se ipa 7 nō p̄ aliqd̄ aliud est q̄ritas 7 habēs p̄tem extra p̄tem . Ad p̄mā dicendū . q̄ q̄ritas distinguit a re quāta ad saluandū augmētatōem distinguit a generatōe 7 ad saluandū multas p̄tradōnes q̄ se 7 idem inheret 7 nō inheret substantiā 7 idem eēt accēs 7 nō eēt accēs 7 multa alia . Ad sc̄daz dicat q̄ q̄ritas se ipa est extēsa 7 nō p̄ aliqd̄ aliud . nec est s̄le de ea 7 de alijs . q̄ q̄ritas de se ē diuisibil̄ 7 habēs p̄tem extra p̄tem alia p̄o solū p̄ accēs 7 extrinsece s̄z distibilia . Ad sc̄tā d̄z q̄ deus nō potest separe albedinē a subiecto v̄roq̄ p̄ separatōem habēte p̄tem extra p̄tem q̄ritatiue . nisi in v̄no illoz . p̄duceret nouā q̄ritatē . Nec tū ex hoc seq̄ret q̄ de nō possit illas separe nisi faceret v̄l illoz . indiuisibile q̄ritas nō haberet p̄tem extra p̄tem tamē haberent p̄tem . Ad q̄rtā dicat vno mō q̄ ad intēsiōem requirit̄ duplex v̄no . sc̄z v̄no graduū inter se 7 v̄no corp̄ in subiecto . Et hec sc̄da v̄no nō esset in illo casu . Et dicat aliter q̄ omnium a nata cōstantiū posit̄ est certus termin̄ . 7 ideo ille albedines vn̄ent̄ inter se vsq̄ ad certū terminū 7 nō v̄tra . Et dicat aliter 7 melius q̄ ille p̄tes nec manerent extra se nec intra se inuicē nec fluerent in unū . q̄ si mutarent localiter sed manēt ibi p̄tialiter vbi p̄t̄ diensionalr̄ occupat̄ fuerit . Tercia p̄o vnitas ē v̄

nū ens positū p̄ter aiām distinguit̄ realr̄ a substantia et q̄litate . Probat̄ p̄mo . q̄ vnitas est mēsurā nūeri sicut patet p̄ diffinitōem eius datā a p̄ho . in quadic̄ q̄ numerus est mltitudo mēsurata vnitate . suba ā v̄l q̄litas nō est h̄mōi ḡ . Secdo patet q̄ fm Aresto . in sc̄do de aiā vnitas est sensibile p̄ se distinctū ab alijs sensibilibz p̄ se ergo nō est substantia v̄l q̄litas . Sed soluendū rōnem q̄ est cōtra istam p̄p̄em . notandū ē q̄ duplx est vnitas q̄dā em̄ est q̄ seq̄ret ad indiuisiōem cōtinuū 7 tal̄ dicat vnitas p̄dicamental̄ 7 est p̄ncipiū numeri de p̄d̄is camēto q̄ritatis 7 realiter distinguit a re vna . Alia est q̄ seq̄rit̄ indiuisiōem eētē 7 tal̄ dicat vnitas trāscēndens 7 cōuertit̄ cū ente 7 p̄ eā om̄is ens est v̄nū nec distinguit realiter ab eo cuius est . Et ideo dicit p̄hs q̄rto metaphisice . q̄ nō differt̄ ens 7 v̄nū nisi fm d̄cōem repetit̄ tam 7 tal̄ vnitas nō est fm nūerū d̄ e p̄dicamēto q̄ritatis sed est p̄ncipiū numeri transcēdētis q̄ nō realr̄ distinguit a rebz numeratis . 7 hanc diffinitōem de vno siue vnitate ponit exp̄sse cōmentator q̄rto metaphisice . Dicens q̄ Auzenna fuit in hoc decept̄ q̄ non distinguit̄ inter v̄nū q̄d cōuertit̄ cū ente 7 v̄nū q̄d est in ḡne q̄ritatis . Ad rōem ergo factā p̄tra istā p̄p̄em in p̄mo dicto alterius op̄ionis . D̄m est q̄ vnitas est accēs dens indiuisibile 7 recipit̄ in subiecto diuisibili q̄ cui 7 in illo recipit̄ indiuisibilit̄ 7 non diuisibilit̄ . ideo nō est diuisibil̄ ad d̄m p̄p̄em eius 7 est tota in toto accēs p̄do to^m k̄arhegrematice nō ē tū to^m in q̄libz p̄te . nec etiā p̄s in p̄te . Posset tamē aliter dici q̄ aliqd̄ ē indiuisibile duplx . vno mō q̄ nō habet p̄tem sicut deus 7 sic v̄ vnitas nō est indiuisibil̄ . Alio mō aliqd̄ dicit̄ indiuisibile q̄ nō potest diuidi partibz remanētibz 7 sic oia sensibilia est indiuisibil̄ q̄ p̄ diuisiōem ei^m p̄tes cor̄rūp̄t . 7 si militer vnitas est indiuisibilis q̄ diuisiōem factā nō ē amplius vnitas sed dualitas . Quarta p̄o . Numerus est forma accidentaliter distincta a rebz numerat̄ p̄bat̄ q̄ duplx p̄rio autoritate p̄bi q̄nto metaphisice . dicētis . bis tria nō sunt sex . sed si numerus eēt vnitates vel res numerate bis tria essent sex . ḡ . Secdo . q̄ fm p̄m in sc̄do de aiā numerus est sensibile p̄ se . sed substantie numerate nō sunt sensibiles nisi p̄ accidēs ḡ subē nūeritate nō sunt numerus . Tercio q̄ nisi sic tūc numer̄ nō esset res distincta a magnitudine q̄d est cōtra p̄m in sc̄do de aiā vbi dicit̄ q̄ magnitudo 7 numerus sunt diuersa sensibilia p̄ se . Quarto q̄ illa sunt realiter distincta . quoz v̄nū cor̄rūp̄t altero manēt eo q̄ impossibile ē idem cor̄rūp̄t 7 manere . Sed vnitas duabz magnitudinibz ille adhuc manēt 7 nō numer̄ eā . q̄ amplius nō sunt due sed vna ḡ . Sed cōtra hoc arguit̄ q̄druplex . p̄mo autoritate cōmentatoris q̄rto p̄phisicoy diucentis q̄ mens facit numerū in subiecto p̄parato ḡ nūmerus est forma accidental̄ p̄ter aiām distincta a rebz numeratis . Secdo q̄ fm p̄m q̄rto metaphisice mēsurā vocū est vor . magnitudinis magnitudo . vnitas vnitas . sed nō numeroz numer̄ . 7 tamē si nūerus esset res distincta a rebz numeratis . sicut magnitudo a re magna non videt̄ causā q̄re numerus nō esset mēsurā numeroz sicut magnitudo est mēsurā magnitudis ḡ . Tercio sic . q̄ forma distinguit̄ ad diffinitōem matie ergo est tanta diuersitas in materia sicut in vnitatibz vel rebz numerat̄ . 7 p̄ p̄ns sicut res nūerate nō sunt aliquid v̄nū sic etiā nec numerus ip̄atū . Quarto sic . seq̄ret q̄ agens in om̄i actōe sua facit tot̄ entia . quot prius

erant. sed p̄ns est falsum ergo etc. **L**osequētia patz. qz vno p̄ducto p̄ducit binarij et. q̄ a quolibet ente pro ducuntur tot binarij quot p̄ns erant entia. Sequeret etiā q̄ agens naturale posset producere formā absolu tā in quacūqz distātia. Nā si agens naturale p̄duces ret aliquā vnitatē. tūc cū quocūqz alio vno etiā in q̄ cūqz loco p̄duceret binariū. Ad primā instantiam dicit q̄ numer⁹ accipit duplicif. Uno q̄ p̄titate dist creta q̄ causat ex diuisione p̄tinui. 2 dicit numer⁹ cōtinuo 2. 2 talē numer⁹ nō facit aia. Alio mō p̄ numero trāscendente q̄ dicit numerus cōtinuū. 2 tali numero numerant p̄tes existerēs in p̄tinuo. sic sunt p̄tes linee. Nā inter p̄tes linee nō est aliq̄ diuisio p̄tinuitatis. sicut ue numer⁹ p̄dicamentalis. sed solū est diuisio essentie siue entitatis 2 numer⁹ trāscendēs. 2 aia facit ibi dist cretōem q̄ntitatū. ita q̄ p̄metator vult dicere. q̄ ibi p̄ter aiam nō est numer⁹ q̄ntitatiū. s; aia facit ibi dist cretōne q̄ntitatis. Ad scdm dicit q̄ q̄ntuplex ē mensura. Quedā em̄ est mēsurā p̄fectōis. 2 sic p̄ma cā est mēsurā oim̄. qz p̄ accessum 2 recessum ab ipsa mēsurā p̄fectio cuiuslibet entis. Scda est mēsurā durati onis. vt tps. Tercia est mēsurā p̄sionis. 2 sic ois cā est mēsurā p̄p̄tati. Et sic dicit q̄nto methaphi. q̄ sensibile est mēsurā sensus. Quarta est mēsurā q̄nta tis. de q̄ est ad p̄positū. Et illa est duplex. Quedā em̄ est mēsurā ad eadē q̄ ad eadē notificat q̄ntitatem ali quā. vt vna vlna p̄mā aliaz vlnā. Alia est mēsurā res p̄licatōis q̄ multoties accepta reddif q̄ntitatē alteri vt vlna decies replicata mēsurat p̄mā decē vlnarū. Et de hac mēsurā dicit p̄s q̄ debz eē minima. 2 hoc intelligendū est in p̄paratōe ad mēsuratū. vnitatis q̄ est mēsurā vltis numero 2 p̄ replicatōem. qz ipa aliquāies replicata red. dit oim̄ numer⁹. nulli t̄n numeri ē mēsurā p̄ ad eadē. binarij aut̄ bñ est mēsurā q̄ternarij vel senarij p̄ replicatōem. et vn⁹ binarij bñ est mēsu ra alteri p̄ ad eadē. t̄n numer⁹ non est vlr mēsurā oim̄ nūero 2. et h̄ vult dicere p̄s. binarij em̄ nō mē surat alio numero. sed solū vnitatē. Rō aut̄ distictu/ dnis in magnitudine et numero est. qz oī magnitudi ne data est dare minozē. s; et medietatē. sed nō oim̄ numero. Ad terciū dicit. q̄ est tanta diuersitas loci et sit⁹ in binarij sicut in duob; vnitatib;. sed nō diuer sitas numeralis. due em̄ vnitates sunt due numero. qz diuidunt in plura p̄silia. sed binarij est vn⁹ numero qz nō p̄t diuidi in plura p̄silia. Forma aut̄ distictōe extrinseca distinguif ad distictōem materie. sed non distictōe intrinseca. qz si forma nūqz esset. in materia. nō t̄n esset min⁹ intrinsece disticta ab alia q̄ q̄n ma terie p̄sigit. Ad q̄rtum dicit q̄ nō est inconueniēs q̄ agens in oī actōe q̄ p̄ducit aliqd̄ cōtinuū p̄ducit tot binarios q̄t p̄ns erant. qz numer⁹ alio 2 entū nō est res di stincta ab illis. Et si arguat q̄ illi numeri sūt p̄pa rables ad inuicē. eo q̄ q̄ternarij intelligentiaz ē ma ior q̄ ternarij p̄tinuo 2. illi numeri sunt eiusdē sp̄ci et numer⁹ dicit vniuoce de illis. Dicit q̄ nō o 3 cōpa rata eē eadē sp̄c. sed sufficit q̄ illud i q̄ sit p̄paratio sit vn⁹ sp̄ci. Dicit vltra q̄ q̄uis in h̄ntib; p̄trariū ipossi bile est actōem naturālē p̄cedere ad q̄ramcūqz distā tiā. p̄ter cōtrariū impediens. t̄n in illis in qb; nulla ē p̄trarietas p̄t fieri actio ad totā distātiā mūdi. sicut p̄ de lumine. sic etiā est de numero. cui nihil est p̄tra riu 2. Sed ad rōnes scdi dicit alteri op̄inionis. ad

primā negat aīns. nam si ponatur tria p̄tinuēt secul⁹ danf oēs alie res ab illis. nō ponit numer⁹ p̄dicamen talis solū. q̄ntis ponat numer⁹ trāscendens. et sic in tali casu sunt tres res realiter distictē. sed t̄n numer⁹ ternarij ip̄saz non est realif distict⁹ ab ip̄sis. Ad scdam dicit cōiter q̄ vna vnitatis est in potētia ad ali am. posset t̄n dici q̄ illud non hz veritatē in discretis. Ad terciā dicit negādo aīns. nisi oīa illa sint eius dem rōnis. q̄uis aut̄ duo sint eiusdē rōnis et etiā due vnitates. t̄n duo hoies et duo vnitates simul nō sunt eiusdē rōnis. Ad q̄rtū dicit negādo illas p̄ns. qz numer⁹ nō dicit vn⁹. aut etiā vnitatis vna vnitatis p̄e dicamentali. sed t̄m trāscēdēt. Et ideo vnitates 2 nu meri nō numerant numero p̄dicamentali. sed solū trāscēdenti. qui nō est distict⁹ realif a reb; numeratis. et ideo ibi est stat⁹. Et si querat q̄ est forma nume rī. Cōiter rōndet q̄ est vltima vnitatis. sed hoc non ē ve rū. sicut alibi probabit. Et dicitū q̄ illa q̄stio nulla est. sicut illa q̄ quereret q̄ est forma albedinis. Unde numer⁹ est forma. s; forme nō est forma. Sed si q̄ras p̄ quid numer⁹ dicit vn⁹. Dico primo q̄ numer⁹ dicit p̄ vn⁹ individualif. sicut homo vel albedo. Dico sc cūdo q̄ numer⁹ effectiue dicit vn⁹ ab eo a quo effecti ue hz suā entitatē. eo q̄ vnitatis trāscendēs 2 entitas p̄uertunt. 2 sunt idē realif. Dico terciō q̄ numer⁹ non dicit formalif vn⁹ p̄ vnitatem p̄dicamentale. sed per vnitatē trāscēdentes. Dico q̄to q̄ numerus p̄t dici vn⁹. qz est indiuisus. indiuisio t̄n nō est cā vltis vnitatis numeralis. Nā vnitatis numeralis inuenif in alijs quib; q̄ sunt indiuisibilia. sicut in intelligētis etiā inuenit⁹ i p̄tib; p̄tinuatis. sicut hō vel lignū dicit vnū. Similit̄ in cōtignatis. sicut dom⁹ vel archa dicitur vna. et ergo ad hoc q̄ aliqd̄ sit vnū nō oportz q̄ oīno sit indiuisum. Vltis em̄ causa vnitatis numeralis est eē indiuisum in plura p̄silia. et sic loztes dicit vn⁹ hō. qz nō est duo hoies. et dom⁹ dicit vna. qz nō est due domus. sic etiā binarij d; vn⁹. qz nō ē duo binarij.

In oppositū. Ad p̄maz p̄ solutio. q̄ntitas em̄ p̄dicat denotatiue denotatōe intrin seca 2 nō extrinseca d̄ suis inferiorib;. Ad p̄batōne scdaz dicit q̄ q̄ntis habeat aliqd̄ ante se in genere cause ma terialis vel efficientis. t̄n nō hz aliqd̄ supra se in ge nere cause formalis qd̄ ad ip̄am p̄trahat. Ad terciā dicit q̄ sp̄s q̄ntitatis p̄nt p̄siderari q̄ duplicif. Uno mō in ordine ad suū gen⁹. et sic sunt coequē sub suo ge nere. Alio mō in rōne mēsure. et sic q̄ntitas discreta p̄ oī est q̄ntitate p̄tinua. Tercio. mō p̄nt p̄parari quo ad nos. et sic q̄ntitas p̄tinua p̄t est discreta. Quarto vt sunt sp̄s qd̄am que sunt de p̄fectōe vniuersi. et sic vna est essentialif p̄t alia. Ad q̄rtā p̄batōne p̄z so ex dētis. Ad scdam d; negādo aīns. Et ad p̄batōez p̄z solutio. sicut ad scdam 2 ad terciā. Ad q̄rtā dicit p̄cedendo q̄ vn⁹ generis est vna prima diuisio et esse tialis. p̄nt t̄n esse plures. quaz vna est p̄ d̄ns essentia ales. et alia p̄ d̄ns accidentales. Vñ p̄mā diuisio q̄ntitatis est p̄ d̄ns formales. scda vero nō. sed magis per d̄ns materiales siue accidentales. Ad terciū di cit negando aīns. Et ad p̄mā p̄batōne dicit q̄ ex nō q̄ntis nō resultat q̄ntitas continua. sed bñ q̄ntitas dis creta. Ad scdā p̄batōem p̄z solutio. et sicut ad ter ciā. Ad q̄rtam aut̄ dicit q̄ licet in intelligētis reperia

non sit forma numer

tur quantitas transcendens. tñ in eis nō reperitur quā-
titas de genere quātitatis Ad quartā dicit negan-
do anis. Et ad p̄mā probatōem negat maior. nō enim
o3 omne accūs habere subiectū adequatū. sicut ex dic-
tis patuit Ad scđam p̄batōem dicendū est q̄ corp⁹
equiuoce accipit qñ est spēs qñtitatis et substantie. cu3
em accipit pro substantia nata mensurari trib⁹ dimē-
sionibus. tñc est spēs substantie. sed qñ accipit p̄ ipsa
trina dimēssione. tñc est spēs qñtitatis Ad terciā p3
solutio et ad quartam ex dictis

Aliquid vero

In hoc quarto caplo determinat p̄hs de re-
latione siue de adaliquid qđ est terciū pdicamentum.
Et diuidit prima sui diuisione in duas p̄tes p̄ncipa-
les. In prima determinat de relatiōe s̄m opinione an-
tiquoz. et ponit cōitates et p̄p̄ietates relatiuoz. Et
diuidit in duas partes. In p̄ma ponit descriptiones
ad aliquid dices Ad aliquid talia dicitur q̄cūq; hoc
ipsum qđ sunt alioz dicitur vel quōlibet aliter ad
aliud. id est talia dicitur relatiua quecūq; hoc ipsum
qđ sunt dicitur alioz. id est referuntur ad alia s̄m ha-
bitudine genitiui casus vel quomodolibet aliter ad
aliud. i. sub quacūq; alia habitudine alicui⁹ alterius
casus. vt dicitur. accusatiui. vel ablatiui Et cū dicit
(Vt maius) exemplificat de eis q̄ dicitur sub habi-
tudine genitiui casus. vt in aius dicit alicui⁹ maius.
et duplū d̄: alicui⁹ duplū. vt puta dimidiū. z sic de ali-
is. S3 cū dicit (Atuero) exemplificat de illis q̄ dicitur
sub habitu dine alicui⁹ alteri⁹ casus. vt habitus
et affectus disciplina positio. dicuntur em̄ illa sub ha-
bitudine alicui⁹ casus. sicut mons dicit magn⁹ ad
aliū montem. et simile dicit alicui simile. Et q̄ exem-
plificat de positione. ideo enumerat quāsdā positi-
ones. et dicit q̄ accubitus et statio et sessio sunt positi-
ones. sed sedere et stare vel tacere nō sunt positiones. s3
denotatiue dicitur a positionib⁹ In est aut̄ p̄tra-
rarias In hac secūda parte ponit p̄hs duas cōita-
tes et duas p̄p̄ietates ad aliquid. Prima ē habere cō-
trariū. q̄ aut̄ p̄trarietas insit relationi declarat exem-
plarit. q̄ virt⁹ p̄trarietas virtio. et scia ignoratiue. et ista
sunt ad aliquid. hoc tñ nō p̄uenit omib⁹ relatiuis. q̄ du-
plici et simplici nihil est p̄trariū. nec sibi (Viden-
tur aut̄) Ponit scđam cōitate q̄ est suscipe magis et mi-
nus. Q̄ aut̄ aliq̄ relatiua suscipiūt magis et min⁹ de-
clarat exemplarit. q̄ sile d̄: magis et min⁹ sile. et ineq̄le
d̄: magis et min⁹ ineq̄le. nō tñ oia relatiua suscipiunt
magis et min⁹ q̄ duplex nō dicit magis et minus du-
plex nec aliquid taliū (Via aut̄ relatiua) Ponit
p̄mā p̄p̄ietatē. q̄ est. Oia relatiua dicitur ad p̄uertē-
tiā. Probat inductiue. q̄ seru⁹ dicit dñi seru⁹. et do-
min⁹ serui dñs. et duplū dimidiū duplū. et dimidiū
duplū dimidiū. et mai⁹ minorē mai⁹. et min⁹ maiorē
min⁹. et s̄l̄r in alijs. (Sed casu aliquoties) Dicit
aresto. q̄ nō sp̄ fit s̄m eūdē casum. q̄ disciplina dicit
disciplinati disciplina. sed disciplinātū dicit discipli-
na disciplinātū. et s̄l̄r sensus dicit sensati sensus. et sen-
sati sensu sensatū Sed cū dicit (Atuero aliquid) Ponit
vniū impedimentū qđ posset fieri p̄tra p̄dictā
p̄p̄ietatē. Et dicit q̄ relatiua dicitur ad p̄uertentiā
si fiat p̄ueniens assignatio relatiui. si aut̄ non fiat p̄ue-

niens assignatio tñc nō dicitur ad p̄uertentiā. sicut
si ala assignet aut̄ tanq̄ suo correlatiuo. assignatio est
inconueniens. Nec dicitur ad p̄uertentiā. q̄ nō ois ala
est auis ala. imo multe sunt. ale q̄ nō sunt auium. Et
hoc impedimentū p̄t p̄uenire duob⁹ modis. primo
quando correlatiuo nō est nomē impositū. et ideo ad
hoc euitādum ipse dat tale documentū. q̄ quicūq;
correlatiuo alicui⁹ relatiui nō est nomē impositū tñc
necesse est fingere nomē correlatiui a nō te relatiui. vt si
remus assignet relatiui nauis nō est cōueniens assigna-
tio. q̄ rem⁹ non refert ad nauē in eo q̄ nauis. quia
multe sunt naues quaz remi nō sunt. sed si correlati-
uū remi assignet fingendo nomen a remo tñc p̄ueniens
erit assignatio. et dicitur ad cōuertentiā. q̄ rem⁹ dicit
rei remite remus. et remitū remo remitū. Similit̄ ē i
alijs. vt si caput assignet ad aial tanq̄. ad correlatiuū
nō est conueniens assignatio. q̄ caput nō refertur ad
aial in eo q̄ aial. multa em̄ sunt animalia capita non
habētia. sicut ostree zc. sed si capitātū assignet. p̄ corre-
latiue eius p̄ueniens erit assignatio. Et q̄ dicit q̄ o3
fingere noia. ideo dat modū s̄m quē oportet ea finge-
re ibi (Sic aut̄ facilius) dicens q̄ntiēscūq; correlati-
uo non est nomen impositū tñc fingat nomē correlati-
ui a primo. id est a noie relatiui cui est nomen impo-
sitū. vt ab ala alarū. et a remo remitū. Secūdo p̄t p̄-
uenire illud impedimentū ex hoc q̄ q̄uis relatiuo et
correlatiuo sint nomina imposita. tamen relatiuū nō
assignatur ad suū propriū correlatiuū. sicut si seru⁹
non assignetur domini seruus. sed hominis aut̄ bipe-
dis aut̄ alicuius alterius. tñc non erit p̄ueniens assigna-
tio nec dicitur ad p̄uertentiā. Deinde cū dicit
(Amplius si p̄uenienter) dat duo documenta quib⁹
possum⁹ cognoscere qñ est cōueniens assignatio. et qñ
non. Prīmū documentum est. si aliqđ relatiuū assignet
alicui⁹ oportet videre an circūscriptis omnib⁹ acci-
dentib⁹ relatiui et relicto solo correlatiuo adhuc tale
relatiuū referat ad ipsum. et si sic tunc p̄ueniens ē as-
signatio. sicut circūscriptis oibus que sunt accētia
dño. vt esse bipedem scie susceptibile vel hominem. et
hoc solo relicto q̄ est dñs adhuc seru⁹ refert ad dñm
semp̄ em̄ seru⁹ dicitur domini seruus. et ideo seruus
p̄uenienter assignat ad dominū. Scđm documentū
dat arestoreles cū dicit (Si vero seru⁹) et est tale. si re-
latiuū assignet alicui et circūscriptis omnib⁹ alijs illo
solo relicto nō plus referat ad illud. tñc nō est p̄ueni-
ens assignatio. sicut si seruus assignet ad hominem et
ab homine circūscribat esse dominū. tunc seruus non
plus referat ad hominē. et ideo non est p̄ueniens assigna-
tio. Similit̄ si ala assignet ad auē. et ab auē circū-
scribatur esse alatum. tunc ala non plus referat ad
uen. ideo non est conueniens assignatio. Et ex hoc cō-
cludit q̄ omnia relatiua dicuntur ad conuertentiā
si fiat conueniens assignatio ad correlatiuū. et si cor-
relatiuo sit nomen impositum facile erit conuenienter
assignare. si vero non sit nomen impositum necesse erit
fingere nomen correlatiui a relatiuo Tunc ibi (Di-
uiditur aut̄ ad aliquid) Hic philosophus ponit ses-
cūdā p̄p̄rietatem ad aliquid que est. q̄ omnia rela-
tiua sunt simul natura. Probat q̄ duplū et dimidiū
sunt simul natura. et dominus et seruus. q̄ si duplū
est dimidiū est. et econtra si dñs est seru⁹ est. z econtra.
sic aut̄ est in alijs. ipa em̄ perempta se perimunt. quia

si non est duplū nō est dimidiū. et si nō est dimidiū nō est duplū. et sicut est in alijs. Sed cū dicit (Nō autē in oibz) ponit duas instācias p̄ra hanc p̄rietatem. Prima est de scibili et scia. q̄ p̄ sic formari. Scibile et scia sunt relatiua. et tñ nō sunt simul natura. q̄ nō oīa relatiua sunt simul natura. Maiorē p̄bat tribz rōnibz. Prima est q̄ in pluribz res p̄existūt anteq̄ de ip̄sis accipiam⁹ sciam. nā in paucis aut nullis videm⁹ sciam simul esse cū scibili. q̄ rē. Sed scōaz rōnem tāz q̄ tibi (Ampli⁹ scibile) dicens q̄ scibili distincto distinguit scia. sed distincta scia nō distinguit scibile. q̄ scibile plus est scia. An̄s p̄ vtraz p̄te probat. q̄ si nō ē scibile scia nō est. si em̄ nō est scia nō oīa scibile nō esse. vt si q̄dratura circuli sit scibilis. tñ nondū est scia de ip̄a. Et cū dicit (Ampli⁹ autē) trāgit tertiā rōnem. que est q̄ sublato aiali nō est scia. et tñ sublato aiali. p̄nt ee plura scibilia. q̄ rē. (Sicut autē his) ponit secūda instācia q̄ est de sensu et sensibili. et p̄ sic formari. Sen sensus et scibile nō sunt simul natura. et tñ sunt relatiua. q̄ Maiorē p̄bat. q̄ scibile plus est q̄ sensus. Et hoc p̄bat duabz rōibz. Prima ē q̄ destructo sensibili destruit sensus. sed destructo sensu nō destruit scibile. q̄ scibile plus est sensu. An̄s p̄bat p̄ prima p̄te. q̄ destructo sensibili destruit corp⁹. eo q̄ omne corp⁹ ē scibile. sed sensus est circa corp⁹ et in corp⁹. q̄ destructo sensibili destruit sensus. eo q̄ omne corp⁹ ē scibile. An̄s p̄ scōaz p̄te probat. q̄ destructo aiali destruit sensus. sed destructo aiali nō destruit scibile. eo q̄ destructo aiali adhuc remanet corp⁹ calidū dulce et amarū. q̄ destructo sensu nō destruit scibile. Sed cū dicit (Ampli⁹ sensus) ponit scōam rōnem. que est sensus simul sit cū sensato. sed scibile plus ē q̄ sensatū. ergo scibile plus est q̄ sensus. Maiorē probat. q̄ simul fit aial et sensus. Maiorēz p̄bat. q̄ ignis aq̄ et alia hmōi ex q̄bus p̄stat aial plus sunt q̄ aial. Et il las instācias nō soluit. (Habz autē q̄stionē) Ista est scōa pars p̄ncipalis hui⁹ capli. in qua mouet et soluit aristoteles vnā q̄stionē que est. vtruz aliq̄ suba dicit ad aliq̄d vel nō. Et p̄mo probat q̄ p̄me substātie nec fm se totas nec fm suas p̄tes dicitur ad aliq̄d. q̄ aliq̄s hō nō dicitur alicui⁹ aliq̄s hō. nec aliq̄s bos dicitur alicui⁹ aliq̄s bos. sicut q̄dā man⁹ nō dicitur alicui⁹ aliq̄s bos. sicut q̄dā man⁹ nō dicitur alicui⁹ q̄dā caput. sed alicui⁹ caput. Deinde cū dicit (Sicut autē) p̄bat q̄ scōe substātie fm se totas non dicitur ad aliq̄d. q̄ hō nō dicitur alicui⁹ hō. nec bos alicui⁹ bos. nec lignū alicui⁹ lignū. sed alicui⁹ ius possessio. Tercio vero cū dicit (In hmōi ergo) arguit dubitatiue p̄bando q̄ p̄tes scōaz substātiarū sunt ad aliq̄d. q̄ caput est alicui⁹ caput. et man⁹ alicui⁹ manus. et alia hmōi. Et ideo p̄tes scōaz substātiarū videtur esse ad aliq̄d. (Sicut igitur) Dicit p̄hus soluit p̄dicam questionem. primo cōditōaliter dicens q̄ si diffinitō superi⁹ data de ad aliq̄d sit sufficiens. aut nimis difficile. aut impossibile est soluere q̄ nulla substantia sit ad aliq̄d. Si autē illa nō sit sufficiens. hec p̄ dari. Ad aliq̄d sunt quibz hoc ip̄m esse est ad aliq̄d q̄dā modo se habere. Et ponit dōnam in ter istā diffinitōem ad aliq̄d et diffinitōem superi⁹ data tam. q̄ prima diffinitō p̄uenit omnibz relatiuis. hec autē p̄uenit solū relatiuis quoz rotū esse est ad aliq̄d. Et cū dicit (Ex his q̄ manifestū) Infert ex hac diffi-

nitione vnū correlatiū. in quo cōiter ponit vna p̄prietates relatiuoz. et est Si aliquis diffinitō nouerit vnū relatiuoz diffinitō noscet et reliquum. Probatur q̄ si q̄s nouerit diffinitō quid est duplū. mox diffinitō noscet cui⁹ est duplū. et si nō nouerit diffinitō ip̄m cuius est duplū nec etiā noscet si est duplū. Similit̄ si quis nouerit diffinitō q̄d melius est. necessariū est ip̄m cognoscere quo melius est. et ideo si q̄s diffinitō nouerit vnū relatiuoz. diffinitō noscet et reliquum. Et ex hoc soluit p̄dictā q̄stionē cathegorice. cū dicit (Caput vero) p̄bando q̄ p̄tes substātiarū nō sunt ad aliq̄d. q̄ aliquis p̄ diffinitō noscere partes scōaz substātiarū. et nō noscere ea quoz sūt p̄tes. q̄ quis aliquis diffinitō nouerit quid sit caput vel man⁹. nō tñ oportz cognoscere cui⁹ est man⁹ vel caput. ergo p̄tes scōaz substātiarū nō sunt ad aliq̄d. sicut p̄tes p̄ma et suba nō sunt ad aliq̄d. et p̄sequens verū est dicere q̄ nulla substātia est ad aliq̄d. Sed cū dicit (Fortasse autē) Finat̄ liter excusat se de dictis in hoc caplo. assignādo causā quare dubitatiue processit plus q̄ in alijs. dicens q̄ fortasse est difficile declarare aliq̄d confidenter de istis. nisi sepe pertracta sint. ideo dubitare de singulis supple dubitabilibz nō erit inutile. Circa hūc textū attende primo. q̄ ille tractat⁹ de relatiuis p̄uenienter ordinat post q̄ntitatē et ante qualitātē fm dominum Albertū tanq̄ inter sua fundamenta. Nā actio et passio q̄bus annectit qualitās et etiāz q̄ntitas sunt cause relatiuū. et etiā relatio inter oīa accētia est maioris accēntialitatis. ideo p̄uenienter post tractatū de q̄ntitate de ipsa relatiōe determinat. Tñ boetius in p̄mēto alias reddit causas sic dicens. Cur autē de his que sunt ad aliq̄d determinat amisso interim tractatu de q̄ntitate hec cā est. q̄ posita quantitate. minus minusq̄ esse necesse est. quare cū quantitate p̄tino ad aliq̄d sequitur. recte post quantitatē relatiuoz seruet ordinata est. Illud quoq̄ est in eā q̄ cū superius de quantitate tractaret relatiuoz. mentio facta est q̄n de magno paruoq̄ diceret. Et ideo p̄uenienter tractat⁹ relatiuoz post tractatū de quantitate ordinatus est. Attende secundū. q̄ istud predicamentū solet appellari ad aliq̄d relatiuū et relatio. Tñ fm albertū p̄uenientissime vocatur ad aliq̄d. eo q̄ ad aliq̄d significat naturāz hui⁹ predicamenti. vt exercitum seu vt in actu. relatiō significat eā vt abstractā. Et ita solū in aptitudine seu habitualiter acceptā. Relatiuū vero noiat materialiter illud quod refert. Unde hoc p̄positus ad aliq̄d quod est p̄positio euz suo casuali duo importat q̄ sunt in relatiuis. Vnū est transitio q̄ est ad aliq̄d diuersum. Aliud est terminatio hui⁹ habitudinis que importat p̄ hūc accusatiuū aliquid. sicut paternitas est in patre et terminat ad ad filiū. sicut filiatio est in filio et terminat ad patrē. Hinc est q̄ hoc predicamentū hz aliquid p̄mune cū omnibz accētibz. q̄ inheret. et aliquid sp̄iale. q̄ nō solū est in subiecto. sed etiā ad aliq̄d aliud terminat. Unde dicit allegando p̄p̄ phirū et alexandrum q̄ plato inuenit hoc nomē. nāz p̄dicamentū illud ab antiquis relatiuoz dicebat. q̄d plato emendauit p̄siderans q̄ relatiuū hic non p̄siderat nisi materialiter. sicut non significat p̄paratōem sine relatiōem nisi in potentia. ex eo q̄ significat potentiam actiua ad referendū. ad aliq̄d aut significat actuale exercitiū. et ex hoc infert q̄ illud predicamentū

aptissime significatur p hoc nomen adaliquid. min⁹ apte per relatiuum. minime vero p hoc nomē relatio. qd significat naturā adaliquid vt abstractā et quasi p modū absoluti. Dicit aut boet⁹ q siue relatiua dicitur siue adaliquid relatiū nihil interest. Adaliquid em dicit q ipm qdem cū p se nihil sit relatiū tm ad aliud constat. Relatiua quoq dicitur idcirco q eorum nūcupatio semp ad aliud referat quo circa nihil inf est quomoliter dicat. Vter⁹ aut videt hoc pdicamē tū p hoc nomē relatio nūcupari in abstracto et non in concreto. sicut cetera pdicamenta nūcupant. et eo q cō creta fm phum qnto thopticoz p se non sunt in genere. Un adaliquid nō iporat habitudinē siue rōnem referendi. sed terminos habitudinis siue ea q in ista relatione referunt. talia aut nō reponunt in isto pdicamē to. nec etiā adaliquid dicit qd vnū. quale debz esse gen⁹. sicut de se pz. quare puenitissime hoc pdicamē tū relatio vocat. Si aut qras quare ab aresto. ad aliquid noīctur. Dico q hoc est ex eo q res ista pdicamē tū sunt minime entitatis. et pns minime cognoscibilis. ideo aresto. tanq bon⁹ doctoz p finimos habitudinis qis iporat h nomē adaliquid ipam habitudinē demonstrat. Attende tercio. q fm boetiū qui dicit. huius aut distinctio platonis eē credit q paulo post ab aresto. emēdat totus tractat⁹ de relatiuis vsqz ibi. (Sed sūt adaliquid) est script⁹ a platone. et illud qd sequit est scriptū ab aresto. Unde simpliciter sup pdicamēta dicit. boeti⁹ vero totū libz scribens de adaliquid et de aliquo se habete puta tm a platone esse assignat⁹ vsqz (ad hoc q sunt alioz eē dicunt. qd autē sequit ab aresto. ponit correctōis gratia. Attēde qrtō q aresto. dicit i distinctōe (dicunt) i pl. 7 nō dicitur in singulari numero. Lut⁹ cām assignat boetius dicēs. quicqd em i natura relatiōis cognoscit cū alio necē est q p si deref. Atqz ideo nō dixit aresto. adaliquid vero tale dicit. sed in plurali numero. talia dicitur inquit demonstrans relatiuoz intelligentiā non in singularitate. sed in pluralitate pistere.

Questio sexta

diuisiones et proprietates tercij generis scz adaliquid sunt sufficient assignate. Arguit primo ptra suppositum qz adaliquid nō est gen⁹. pdicamētale. q. An⁹ pz. pmo qz qd est cōe enti et nō enti nō est gen⁹ pdicamētale. sz adaliquid est hmoi. q. Vno: pz qz inf ptradictoria q sunt ens 7 nō ens est ptradictio media. q est relatio. sz illa nō est ens. eo q nullū ens mediat inf ptradictoria. Parz scdo. qz qd est cōe enti reali et enti rōnis nō ē gen⁹ ms pdicamētale. sed relatio est hmoi. qz cōinet sub se sedas intēdēs et multas alias relatiōes rōnis. ergo Tercio pbat an⁹. qz qd ptnet sub se trāscēdēs nō est gen⁹ pdicamētale. sed adaliquid siue relatio ē hmoi. qz ptnet sub se idē et diuersum. q. Quarto pz qz omē genus pdicamētale dz habere vnū pxiū qsitūū respectu pme substatie. sed sic nō est de adaliquid. qz illd maxime esset qliter se hz hoc ad illud. sed hoc ē falsū. qz p hoc qsitūū bñ qrit de alijs ab his que sunt. de h pdicamēto. q. Secūdo sic. Adaliquid nō est vnū gen⁹. q nō est gen⁹ pdicamētale. An⁹ pz pmo. qz adaliquid fū daf in oibz generibz. q nō est vnū gen⁹. Secdo pz. qz relatiū in cōi hz correlatiū ad qd referat. et nō seipsuz nec aliqd supius nec inferi⁹. qe qle. Et nō est maior ra

tio quare vnū sit magis gen⁹ q aliud. q. Erūt duo genera. Maior pz qz habere correlatiū puenit oibz relatiuis. q puenit eis p aliqd cōe cui pmo puenit. et illd nō est nisi relatiū in cōi. q. Vno: pbat. qz relatiua sunt simul relatiū in cōi. q. Vno: pbat. qz si cōi nō sunt tm due spēs pme. q. Vno: pbat. qz si sic tūc sint. a. et. b. et oportet q referant adaliquid. 7 tūc qrit vtrū. a. referat ad. b. et. b. ad. c. et sic erunt relatiua eqparantie. et p pns oia relatiua eis inferiora erunt etiā relatiua eqparantie. et si sint relatiua supponis alia erūt relatiua suppositōis. et p pns oia relatiua erunt disqparantie et nulla erūt eqparantie vel saltē erūt alteri⁹ generis. et etiā erūt qtuor spēs pme relatiōis. Pater qrtō. qz spēs hui⁹ pdicamenti nō sunt distincte a spēs alioz pdicamentoz. q nō est vnū gen⁹ distinctū ab alijs. An⁹ pz p plm. qz lepe enumerat cadē in pdicamento adaliquid et in pdicamēto qlicatis Tercio arguit ptra qsitūū. qz si diff nitōes relatiuoz essent tm assignate. seqret q oia essent adaliquid siue relatiua. sed hoc est falsum. qz multa sunt q nō pnt referri sub habitudinē alicui⁹ casus. et sicut nulla sunt qz esse nō se habeat qdām ad aliud. q. Vno: pbat. qz si esse relatiōis esset ad aliud hoc nō esset nisi p aliā relatiōem et tūc illi⁹ esse etiā esset ad aliud. et p pns esset pcellus i infinitū in relatiōibz. Quarto arguit ptra prietates primo ptra pma. qz relatiua opponunt relatiuē. q nō ptraie. Tenet pna. qz sunt diuersē spēs oppositiōis. Contra scdam. qz si susceptio magis 7 min⁹ cōuenret relatiōi. vel hoc pueniret ei fm se. vel gratia sui fundamenti. Nō pmi. qz nō cōuenit oibz. Nō scdm. qz tunc nō intendet respect⁹ nisi ex intēdē sui fundamenti tūc fundamēto eqli pmanente nunq fieret intēdē ip⁹ sius relatiōis. sed hoc est falsum. qz videm⁹ q fundamēto eodem modo se hnt solo finimo suscipiente maioratōem vel minoratōem ipm dicit equale vel ineqle. Et sicut dicit de coloribz qui dicuntur siles vel dissiles. Contra tercia arguit: relatio terminat ad absolutū. q nō referat ad suū correlatiū. et p pns relatiua non dicuntur ad puentētiā. An⁹ pz. qz relatio referat ad illud q posito et circūscripto omi alio adhuc referuntur ad ipm. tale est absolutū. Contra qrtā sic arguitur. vnū relatiuoz prius est altero. sicut pat prior est filio ergo nō sunt simul natura. Et confirmat. qz vnū diffinitur p reliquū. q vnū est pus alio. ex eo q diffinitō debz esse prior suo diffinito

In oppositū Est pbs in textu. Pro solutiōe istius qstionis soluen de sunt quatuor questiones partiales

Questio prima

Utr relatio sit vnū gen⁹ cōe oibz relatiōibus ab alijs generibz distinctū. Pro cui⁹ solutiōe attende pmo q octo sunt modi relationū assignati a franco vices simanona distinctōe pmi sentētiā. Pmi⁹ est. relatiōnū alie sunt fm dicit. et alie fm esse. Illa aut dicuntur relatiua fm dicit q fm id qd sunt alioz pdicamentoz sunt. fm aut se sunt absoluta. ita q solū intelligunt cū habitudine ad aliud. sicut aia intelligit cū habitudi

ne ad homines et scia ad scibile. Sed relatiua fm esse sunt q fm tota sua notura et totu id qd sunt in p dicamento relatiōis. sicut pafnitas. Secūda diuisio relatiuoz est q alia est relatio rōnis q est ab aia fabri/ cata et in aia obiectiue. Alia vero realis que nō est ab aia fabricata. sed est in rez natura circūscripto omni ope intellecte. Et ad talē tria requirunt. Prīmū est q beat extrēa realia. Secūda ē q extrēa sunt realit distincta. Et terciū ē q talis relatio inuestigat ex natura ex tremoz circūscripto oī ope intellecte. Tercia diuisio relatiōis est in relatiōes disqparātie. q necō sunt alicuius alteri spēi in vtroqz extremis. vt paf et fili. et in relatiōes eqparātie q sicut dicit rōis in vtroqz extremoz. Quarta diuisio relatiōis disqparātie est in relatiōes suppositiōis q sicut supiores et pncipaliores. et sup/ positiōis q sunt min/ pncipales. Quinta diuisio est relatiōis in trāscēdentes et nō trāscēdentes. Unde il le sunt trāscēdentes q nō sunt alicui p dīcāmēti. vt id ē et diuersum. Ille vero nō trāscēdentes q sunt alicui determinati generis. vt dñs r seru. Sexta diuisio relatiōis est in relatiōes intrinsec/ adueniētes q neces/ sario inascunt positio extremis. et extrinsecus adueni/ ētes q nō necario inascunt positio extremis. sed acq rūt aliqā apporimatiōem. sicut respectus q est inter agens et paties. sed illa distinctio relatiōis q intrinse cus adueniunt alijs simpliciter necario ponunt positio fundamēto et termino. sicut respect/ creature ad deū alij vero nō. sicut positio duobz albis fm est posset nō poni similitudo. de quo tñ est dubiū. Sicut si de/ creat set me et patre meū inter nos nō fuisset pafnitas nec fili/ liatio. illa em nō sursurū nisi positio actū generandi. Septima diuisio relatiōis est in fundamētales r for/ males. Vñ relatio fundamētales est illa q est in suo fundamēto p se scdo mō expectās in eo relatiōem for/ male siue actualē. sicut rñsibilitas expectat actū rñsibi/ di. Sed relatio formalis est in suo fundamēto p acci/ dens. sicut pafnitas et filiatio. Attende scdo q rela/ tio siue ad aliqd vt est generalissimū est rō referēdi ad aliud. et fm illā rōnem p dīcat de oibz suis inferioribz p se pmo mō. q p3. q fm aristotelis diffinitōem illa sunt ad aliqd quoz esse est ad aliud se habere. h inest oibz q sunt a d aliqd p se pmo. q inest eis p rōne alicui/ tuis cōis. qd nō est aliud nisi rō referēdi ad aliud. igif Et si forte arguas. q si relatio sit pncipiuz referēdi ad aliud relatiuū. hoc erit fm eā de formā cōem oibz relatiuīs. q erit relatio eqparātie. Scdo idē nō re/ fert ad seipm relatiōe reali. si q relatio sit ad aliqd siue relatiuū. tñc habere aliqd correlatiuū. et cū relatiua sine simul natura sequit q in ad aliqd erūt duo gene/ ralissima genera. Ad primum respondeo. q rela/ tiuū eqparātie p capī p pte et trāsumptiue. Proprie acceptū est aliqd relatiuū qd dicit ad aliud fm eādē formā specie a q relatiōe imponit nomē vñ qd dicit de vtroqz relatiuo talis relatiōis. sicut sunt filie et eqle. Trāsumptiue autē sumptū dicit relatiuū eqparātie omē illud qd eodē mō denotat vtrūqz extremū. licet illud nomē non imponat ab vna forma in specie. et h scdo mō pcedo relatiōem q est generalissimū esse rela/ tiōne eqparātie. et ab ea dicit relatiū eqparātie. dicit em relatiū relatiue relatiū. Vñ relatiū pmo accep/ tū est spēs hui/ p dīcāmēti. nec est incōueniēs q relati/ ua disqparātie sine illo mō eqparātie. Ad secū

dum dicendū q relatio in cōi nō hz aliā relatiōem. Vñ bi oppositā. sicut nec relatiuū in cōi hz aliud correlas/ tiuū sibi oppositū. Est em pncipiū referēdi idē ad seipm. nō idē numero nec spē. sed idē genere. Et q p3 q nō est incōueniēs idē referri ad seipm relatiōe reali posset tñ dici q relatio in cōi hz rñmū in cōi. ille autē termin/ dicit de oibz terminis terminātibz relatiōes. Vñ aut relatio possit fundari in relatiōe postea pate/ bit. Attende terciū. q ista tria relatiō respect/ et ha/ bitudo vident habere aliquale ordinē. Nā respectus repit in septē generibz. relatio autē p pte sumpta p cise ē in vno genere. nā septem sunt respect/. sed tñ vñz est p dīcāmēti relatiuū. Habituudo vero cōior est respect/ tu et relatiuo. eo q in multis repitur habituudo in qd/ bus nō repitur respect/ neqz relatiuū. sicut inter diffi/ nitōem et diffinitū. subiectū et p pte passiōne repit ha/ bitudo. vbi tñ null/ est respect/. Attende qro. q ad hoc q aliq relatio sit in hoc p dīcāmēto qtuor requir/ runt. Primo q sit relatio realis. eo q ens reale diuidi/ tur in decē p dīcāmēta. et ideo omē qd est in p dīcāmē to est ens reale. Scdo requirit q sit relatio finita. et li/ mitata et nō trāscēdēns. et ideo nulle relatiōes dicte de deo si sumatur fm suū cōceptū p mune sunt in hoc p dīcāmēto. imo si in hoc p dīcāmēto reponatur hoc est fm suū pceptū finitū et limitatū. Vñ dicitur est sus/ per/ q ad hoc q aliquid sit in p dīcāmēto requir/ q habeat pceptū finitū et limitatū. nihil autē formaliter dicitur de deo est hmōi. q. Tercio requirit q sit relatio formalis et actualis. nā qz relatiōes ap ritudinales nō distinguatur realit a suis fundamētis. ideo sunt i eos/ de p dīcāmēto reductiue in quo sunt sua fundamēta. Quarto requirit q sit relatio intrinsec/ adueniēs. et ideo qz oia reponibilia in sex vltimis p dīcāmētis sunt relatiōes fm eē. tñ nullū eoz est de hoc p dīcāmē to. q nulla talis relatio necario sursurū positio fundamē to et termino.

Dic primo Relatio siue ad aliqd in suo pceptū cōi accept/ ta nō est vñ gen/ generalissimū. Pars sic. qz nihil cōe septē generibz est vñ gen/ generalissimū. sed relatio est cōis septē generibz generalissimis. q r. Dic scdo. q relatio realis actua/ lis intrinsecus adueniēs est vñm genus saltem cir/ cumlocutiue. Pars sic. qz illud est gen/ qd predicatur de pluribus differentiibus specie. sed relatio est huius/ modi. q r. Vño probatur. quia predicatur de relatiōe equiparātie et disqparātie que differunt specie. igitur r. Dic terciū q proprius modus per que p dīcāmēti istud distinguit ab alijs p dīcāmē tis est esse ad aliud. P3 ex diffinitōe aristotelis quā ipse attribuit huic p dīcāmēto. sunt enim talia ad aliqd quibus totum esse est ad aliud quodā modo se habere. Dic quinto q hoc genus generalissimū est vñ. qd patet sic. quia omne illud genus est vñm quod fm vnam rationem dicitur de omnibz suis spe/ ciebus. sed relatio est huiusmodi. quod sic patet. ens diuiditur in ens ad se. et in ens ad aliud. et nulla rela/ tio est ens ad se. ergo omnis relatio est ens ad aliud. r per consequens habituudo vnius ad alterum siue ratiō referēdi ad aliud erit propria ratio ipsius relatiōis fm quam p dīcatur de omnibus suis inferioribus. Sequitur secunda questio

Questio secunda vtz

Comunitates et proprietates relationum sunt a pho pueni enter assignate Pro cuius solutio attende pmo q beatus augustinus in suis cathedonibus illi predicamento assignat quatuor proprietates. Prima est q puenit est relationi qdammodo intelligi cu suo termino. omne em qd e ad se generalit loquedo pt intelligi in suo alio cointellecto. sed si relatio dz intelligi necessario requirit suu terminu cointellegi. Secda proprietates est q oia relatiua dicuntur ad puerentia. Tercia proprietates est q relatiue opposita pnt esse in eo de susceptibili p pparatorem ad diuersa. qz id e pt esse pat et fili respectu diuersoz. licet no respectu eiusde. Quarta proprietates est spalis modus p dicationis. recipit em p dicationem in obliq qz relatio hoc ipm qd est alioz est. et si aliqd absolutu hmoi p dicationem suscipiat. hoc tm esse no pt sine pcomitantia respectus. Attende secdo. q susceptio p rarioz. siliter magis et min no insunt relatiuis nisi gratia suorum fundamentoz. Un illa relatiua q fundant in formis suscipienti b magis et min. et hntibus p rarietatem etiā hnt p rariu. illa autē q fundant in illis formis q no hnt p rarietate nec magis nec min. etiā no suscipiunt p raria. et ppter hoc relatiōes fundate in quarta spē q litaris nec suscipiunt p rariu nec magis et minus. Unde generalit si relatiua pparent ad sua correlatiua cu q b dicitur ad puerentia no p rariant. sed relatiue opponunt. nā posita se ponit et pempta se perit. Si autē pparent ad alia q ad sua correlatiua. tūc in illis q hnt fundamenta p raria repitur p rarietas. in alijs vero no. Un si virtus pparat ad virtuosum et scia ad scitu. no e p raria. Si autē virtus cōpgetur ad vitu. et scia ad ignorātia ipsi cōrariāt. Et si forte arguas q egle et inequale suscipit magis et minus. et tū qritas q est eius fundamentum no suscipit magis et min. Dicendū est q sufficit ad hoc q relatiuū suscipiat magis vel min q e fundamentū suscipiat magis vel min vel maius et min. Videt tū dicere boetius aliter in pmeto. vnde dicit sed forte qd dicitur cur. (cu q litaris sit dicit egle et inequale. et qritas magis atq min no suscipiat) egle et inequale intēdo e crescat et remissione minuat. Dicendū igit qm quēdam dū substāt e ipsi in eo q substātia est no est p rariu. ipsi tū p rariū est p raria posse suscipere. ita et in qntitate p rarietate. p rariū em est no hoc ipm cui est p rariū. sed qdam alia extrinseca q litaris. passio em qntitatis est et qdā qualitas egle et inequale dicit posse. qd qm non est idē p rariū qd est illud cui est p rariū egle vel inequale dicit no est qritas cui est p rariū. sed qdam q litaris seu passio q litaris. Ex hoc videt haberi q equalitas vel no est qritas. vel no est imediate fundata in qritate. sed qdam extrinseca qualitas. Dicit tū cōiter q egle no suscipit magis. eo q fundat in induisibili. Ineque ac suscipit magis et min. eo q recessus ab egle p rarietate fm magis et min. Attēde tercio q relatiua dicit ad puerentia no est aliud q ea ferre ad se inuicē fm mutuā depēdētia. sic se q relatiuuz p dicit de se ipso cu obliq sui correlatiu et contra. vt dñs seruū dñs. et seruū dñi seruū. Un boetius. Lōuerti aut est. vt si pma res dicat ad secūdā. secūda rursus dicat ad primā. Dec aut proprietates puenit solis relatiuis. sicut p

in textu. Et si istes q ipsa reperiat in alijs. vt dicitur. si sol ois dies e. et si dies est sol ois. Rūdet iamblicus q aristoteles no dicit hāc proprietate esse prope p riaz. Sed boetius dicit q cu dicit cu sol ois dies est. nullā habitudo demonstrat. sed solūmodo pna ostēdit. cum vero aliqs dicit fili patris fili. habitudinē et p rarietate et qdammodo p rarietate vtroqz declarat. sed de hoc patuit in summis. Attēde q rto. q relatiua esse si mui natura a diuersis diuersimode intelligit. Unde qdā dicit ea eē simul natura. i. naturali intelligentia. ita q qritas vni intelligit. intelligit et reliquaz. que expositio francisco no placet. q aristoteles no loquitur hic de simultate relata ad intellectu. sed de ea q est in rerū natura. qz posito vno. ponit et reliquū inesse. Illi vero hoc idē intelligit qm ad depēdētia. ita q si cur vni relatiuū dependet ab alio. ita aliud dependet ab ipso. et siliter illi no intelligit hoc q rto ad existentiā. Sed boetius alit intelligit hoc dicens. Dicim em illa simul esse natura qritas altero pstituto vel alitero interēpto. simul vtraqz pstituerent vltima p rarietate. Et hoc est qd vult dicere augustinus in suis cathedonibus cu dicit q relatiua sunt simul q ad ois et occa sum. hoc est. p quocūqz instāri nature est vnus relatiuū. p eodē instāri est reliquū. et p quocūqz instāri occidit. i. destruit vni relatiuū. destruit et reliquū. hoc em est relatiua esse simul quo ad ois et occasu. Dic breuiter q proprietates relatiuuz puenient sunt assignate a pho. vt p3 in textu. et hoc intelligendo q rto p rarietate de relatiuis p se et no p actis. sicut sūt scia et scibile. no em oia talia esse sil natura. Sz p arguit q rto. pmo sic. p ruz et vitu no maxime distānt q no sūt p raria. Secdo sic. scia et scibile. sensus et se libile sūt relatiua. et tū no sūt sil natura. Tercio sic. p ruz et posteri tpe sūt relatiua. et tū no sūt sil natura. Quarto sic. destructa scia no ē necēriū destrui scibile. et sil destructo scibili no ē necēriū destrui sciam eo q nulla rosa eritē adhuc pōt haberi scia de rosa. q male dicit q destructo scibili necēriū ē destrui sciam. Ad pmo dicit q licet p ruz no p ruz vitu i gne nature. tū sibi p ruz in genere moris. in q maxime distānt vitu et vitu. vñ bonū et malū sūt in genere moris. et sub bono no p ruz vitu. sub malo vero vitu. Ad scdm dicit q scia no puenient assignat ad scibile tanqz ad suū correlatiuū. sed magis ad actualit scitu. scia autē et scitu sunt simul natura. qz qritas scia est scitu est. et qritas q scitu est scia est. Silr sensus non puenient assignat ad scibile. sed ad sensati. qritas em scia referatur ad scibile. et sensus ad scibile. tū scibile no referat ad scientia. nec scibile ad sensum. et ideo dicit aristoteles. q in pluribz p rarietate rebz accipiam scias. in paucis em vel nullis repiet aliqs sil sciam cu scibili. sed q sūt illa pauca in q b scia repitur cu scibili dicit boetius q animus q dā res si b p ruz p ruz. vt cōmēra vel cōmēra. vel alia hmoi q tūc scitunt cu ea sibi animus finire. tūc autē et incipiūt cu p ruz in opinione p ruz. et hec simul hnt esse et sciri. nā q qritas in opinione nascunt mox hnt sciri. sed cu in rōne sunt mox coruz scia capis. sed qm nihil qd in substātia non pmanet necq in veritate p ruz sciri. scia em est rez. q sūt p ruz veritatis. ideo bene superaddit (vel nullis) Ad tercium dicit aliqui q p ruz et postertus sunt termini ampliat. atini. proprietates aut illa dz intelligi de no ampliat.

Sed ista respōsio volūtaria ē. nec illoꝝ terminoꝝ vs
 ampl' latius a pbatis logicis repitur. Ideo dōm est.
 q' p'us 2 posteri' natura p'nt accipit' p se significato.
 siue in sup'pōe simplici. 2 sic sunt sil' natura. Sed si ac
 cipiant' p denoiato 2 fm sup'pōem psonale. sic nō sunt
 simul natura. nec tūc sunt relatiua. v'puta iohānes
 est p'or: platone solū denoiatiue. Vñ p' dicta p'prietas
 intelligi d'z in reb' pmanētib' 2 nō successiuis. Nam
 quōcūq' capiant' p'us 2 posteri' tpe. ipsa non sunt sil'
 natura q' ad existētia q'uis forte sint sil' natura quo
 ad depēdētia. Nā q'ncūq' d'z de vno qd ē p'us tpe
 tūc d'z de alio qd est posteri' tpe Ad quartā dicitur
 aliq' q' destructo scibili quantū ad eē exētie nō opoz
 ter sciam destrui. Si at scibile destrueret quantū ad
 oia sua esse. tunc necario destrueret scia. Et hec solu
 tio videt esse vera 2 p'cordās cum dicitioe Aristo. nisi
 q's diceret q' Aristo. h' loq'itur de destructioe scibilis
 quantū ad esse exētie. 2 tunc dōm est. q' si vlr nulluz
 scibile sit nulla erit scia. ita q' Aristo. nō velit dicere
 q' destructo aliq' scibili destruat scientia ill' scibilis

Questio tertia

no includat terminū vel correlatiū. sicut videt dices
 re Arz. in lrā. Pro cui' solutioe attende p' q' sicut
 omne accēs aliud a relatiōe (p'ter diffinitōz q' datur
 p addimētū) h'z diffinitōz q' datur p aliqd sui gener'
 scz p sua irrifeca 2 eēntialia. ita relatiō p'ter diffini
 tiōne q' datur p additamentū. v'puta p'ter diffinitōz
 q' est p extrinseca p' diffiniri p intrinseca 2 eēntialia sui
 gener'. Attēde scdo q' q'uis cōter dicit q' relatiū
 nō possit diffiniri sine suo fūmīno. h' tamē nō d'z intelli
 gi de diffinitōe mere qd dicitatiua. sed pot' de diffini
 tiōne data p additamentū. p'prie eē d'z relatiōis cōt'
 ter sunt nob' ignote. Et id eas circūloq'mur p aliq' nā
 relatiōes formāl' 2 irrifecae nō distinguunt' p fundamē
 tū 2 fūmīnū. sicut nec alia accidētia. distinguunt'
 tū extrinseca 2 q' ad nos p fundamentū 2 terminū. Et
 id cōter diffiniri' relatiua p ea q' nobis notiora sunt

Attēde 3°. q' licet p'hus in textu videat' dicere. q'
 vni relatiū 2 diffiniat' p reliquū. multis tū videt q'
 relatiū nō debeat diffiniri p correlatiū. sed p fūmīnū
 siue fundamētū correlatiui. 2 h' maxime ad euitā dū
 circularitōz 2 p'p'itōne pncipiū. Hoc tū nō obstāte pos
 set dici q' relatiū diffiniat' p correlatiū. sicut d'z Arz.
 Nā relatiū 2 fundamētū correlatiui nō sunt sil' na
 tura. nec d'icunt' ad p'uertētia. Vñ nō est incōueniēs
 q' idē diuersimode p'sideratū sit notū 2 ignotū. nec
 in relatiuis incōueniēs ē circularitō. Attēde q'rto.
 q' fm aliq's in substātia non p' imēdiate fundari rela
 tio. 2 h' p'pter imp'fectionē relatiōis. nec etiā relatiō p'
 fundari in alia relatiōe. ex eo q' sicut materie nō ē ma
 teria. sic etiā forme nō est forma. Et sil' eēt. p'cessus in
 infinitū in relatiōib'. Et dicunt' vltra q' relatiū si
 cut est p' p' adēq'to termino nō habet hūc filiū vel illū
 sed filiū in cōmuni. Et id destructo h' filio nō destrui
 tur termin' paternitat' nisi fm qd. Et p' p'ns nec etiā
 paternitas destruit' simplr. sed solū p' qd 2 in ordine
 ad filiū destructū. Et ex hoc p'z q' a distinctōe nume
 rali subiectoꝝ 2 nō fundamētōꝝ sumit' distinctio nu
 meralis relatiōnū. Vñ est q' quidā p' eadē generatiōe
 actio p'ducēs p'les filios. eadē relatiōe refert' ad ipsos

Dic primo

relatiū in suo con
 ceptu q' dicitur non in
 cludit terminū. p'z sic.
 pmo. q'z nihil alter' gener' a genere relatiōis inclu
 ditur q' dicitatiue in ipsa relatiōe. sed termin' v' cōi
 ter est alter' gener'. q' non includit' in ipsa relatiōe
 Et ex hoc sufficēter p'z. q' relatiū q' dicitatiue non
 p' diffiniri per terminū. nec p' correlatiū Dic se
 cundo q' relatiō nō terminat' p'imo ad suū correlati
 uū. Probāt' quadrupl'r. pmo sic. omne diffiniens est
 p'us diffinito. h'z relatiō diffinit' per terminū. h'z termi
 nus ē p'ior ea. relatiō autē opposita est sil' natura cuz
 alia. Maior ē manifesta siue diffinitio fiat p' intrin
 seca p'ora siue p' additamentū. Scdo sic. in eēntial'r
 ordinat' non p' esse circularitō. omne autē diffiniens ē
 p'ius diffinito. eo q' diffinitū notificat' per diffinitōz
 Si h' relatiō esset termin' tunc esset p'or 2 notior. 2 ea
 dem rōne alia opposita. Tercio sic. ois relatiō depē
 det a termino 2 fundamētō. 2 per p'ns relatiō est po
 sterior. sed relatiō opposita nō potest esse p'or hac rela
 tiōne. cum sit sil' natura cum ea. h' non p' esse termin'
 q' non p' ab ea depēdere eo q' tunc eēt circūl' Quar
 to sic. ois h'itudo inter extrema sup'ponit extrema ill'
 lius h'itudinis. sed ois relatiō est h'itudo iter funda
 mentū 2 terminū. igit' sup'ponit terminū. Et cum re
 latio nō sup'ponit relatiōe sibi oppositā. igit' nō ter
 minat' ad eam. Dic t'ercio q' relatiō p' fundari in
 substātia: relatiōe imēdiate. Probāt' quadrupl'r. p'
 sic. q' substātia est eā omnū accidētū. sil' est p'ior
 accidēte. Et etiā vna substātia fm ordinē eminētie
 est p'ior 2 sup'ior alta. 2 alteri imp'fectior 2 ineq'lis. g.
 Scdo sic. q' irrōnale videtur q' due albedines habe
 ant' p'formitatē inter se. 2 tū due substātie v'puta duo
 boies nō habēt talem p'formitatē. Tercio sic. due al
 bedines h'nt relatiōne inter se v'puta ydēp'itate specē
 ficā. ergo due sil'itudines sil' h'nt ydēp'itate specē
 ficā. 2 illa est relatiō. h' relatiō p' fundari in relatiōe
 Quarto sic. relatiō actualis real'r distincta a fundamē
 tō ē accidēs 2 vere inheret fundamētō. sed illa in
 herētia est realis relatiō. h' relatiō p' fundari in rela
 tiōne Dic q'rto q' ipossibile est idē referri ad multa.
 eadē relatiōne numero. Probāt' primo. q' omis rela
 tio h'z aliq'ua correlatiōe sibi oppositā. ergo sequit' q'
 hec filiatio h'z aliq'ua correlatiōe sibi oppositā. Sed
 destructioe cuiuscūq' relatiōis sequitur destructio cor
 relatiōis. eo q' relatiō 2 correlatiō sunt siml' natura
 h'z destruat' filiatio destruit' aliq'ua correlatiō. 2 non
 alia q' paternitas. h' destruit' paternitas. h'z implicat'
 h' dicitōne idē numero sil' esse 2 nō esse. q' illa p'afinitas
 q' remanet destructa vna filiatioe nō est eadē nume
 ro paternitati destructe. 2 p'ns erunt p'les paterni
 tates. Scdo p'bat'ur. q' implicat' h' dicitōne q' idē
 sil' intendat' 2 remittat'. 2 q' aliqd sit mag' vel minus
 sil' q' p'us. 2 tū sil'itudo nō sit mag' aut min' intēta.
 et tū vtrūq' istoz seq'ret' si sil' per eandē sil'itudinē re
 ferreret' ad p'la sil'ia. g. Vno: p'z q' ad primā partē
 q' si sit vni albu' decē graduū. 2 alia duo q' vni ē sex
 graduū. 2 a^o duodeci. sic si intēdat' albu' sex graduū
 et etiā albu' duodeci graduū. tūc sil'itudo albi decē
 graduū sil' intēdēret' 2 remitteret'. Quod ad scdā
 prem' p'z. q' addat' vni grad' albedinis. 2 remittat'
 vni nō erit sil'itudo mag' 2 min' intēta q' p'ius.

et non erit magis simile vni. et minus simile alteri

Questio quarta.

Utrum relatio sit entitas respectiva propter aiam a suba et qualitate reall distincta. Pro solutio attende primo quod relatio est quoddam esse transcendens ad predicamentum relationis et ad sex vltima predicamenta. et etiam ad multa alia. quod non sunt in isto predicamento. In inquirendo naturam relationis dicem primo in generali. quod sit natura relationis. et quod ab alijs predicamentis distinguatur relatione. Sunt autem duo modi dicendi famati de ipsa relatione. Primo modus dicendi stat in quibus dicitur

Primum dictum est. quod sit propter operationem aie aliqd sit sile. ut pater et filius. nulla tamen res quod non est signa siue terminus. et ad aliqd vel relatio. sed solum terminus sunt ad aliqd vel relatiui vel relatio. ita quod hec tria nomina non sunt nomina proprie infortionis. sed solum terminus. quod non verificant nisi de terminis. Probat quadruplur. Primo auctoritate philosophi in capitulo de relatione dicitur. quod ea sunt relationa que dicuntur aliorum aut quolibet aliter ad aliud. quod exponit coiter sub aliqua hitudine casuali. Secundo quod dicit philosophus quod omnia relatiua dicuntur ad puententiam sed casu aliquis differunt secundum loquutionem. Tercio dicit philosophus quod aliquis nomina fingere necesse est. si non fuerit non ipso situm ad quod puenteter assignet. postquam autem quod dicit non puent rebus. nec sicut casuali hitudine. sed solum terminis. nec etiam possumus fingere ipsas res. sed solum nomina reorum. Et ad illa que fingimus de philosophus alia dicit. dicit enim si non fuerit nomen impossum. ad quod seque puenteter relationum assignet. Quarto sic. absolutum et respectiuum non sunt dicitur rerum. sed solum terminorum. quod non puentunt rebus. sed solum terminis. Et ex hoc inferunt quod non est aliquis res entis subiectiue in illo que est pater que sit ad aliqd. et non res absoluta. quod secundum intentionem philosophi in illo qui est pater non est hinc imaginanda aliqd res que non sit vera substantia aut qualitas. tamen hoc nomen pater est vere ad aliqd. eo quod impossibile est ipsum verificari de aliqd nisi respectu alterius. Nam si aliquis est pater necessario est pater alicui. non autem sic est de hoc nomine homo. quia non oportet quod si sortes sit homo quod sit alicui homo

Secundum dictum est

Quis res est absoluta et omnis res est respectiva. et omnis substantia est relatio. et omnis qualitas sicut. et omnis relatio est suba vel qualitas. nec oportet hinc imaginari quod aliqd relatio sit ab oibus rebus absolute. reall distincta. et inherens alicui rei absolute. sicut accidens subiecto. Probat primo quod nisi sic sequitur quod quicunq; aliqd incipit esse vel de sinit esse relatiui. tunc ipsum vel aliqd eius esse in se mutatum per acquisitionem alterius entitatis. quod primo immediate non habuit. vel per depositionem alicuius entitatis. quod primo immediate habuit. sed hoc est falsum. igitur. Teneo prima. quod non videtur quod aliqd acquirat in se aliquam nouam entitatem. vel deperdat aliquam quam habuit. ipso nullo modo mutato. Falsitas patet primo auctoritate Augustini quod de trinitate capitulo primo dicitur. Unde cum dicitur pater relatiue dicitur. nec tamen mutatum est cum cepit pater. nec cum pater incipit esse. et si quod sunt ista. Si ergo munus per nulla hinc imaginari ratione multoties relatiue dicitur. ut nec cum incipit dicitur nec cum desinit per aliqd. nec materiam forme que munus per mutatores fiat. quanto facilius de illa incohibibili dei substantia debemus accipere. ut ita dicatur relatiue ad

creatura. et quod sit temporaliter incipiat. non tamen ipsi substantie dei aliqd accidisse intelligat. sed illi creature ad quam dicitur. Secundo probatur auctoritate Anselmi. xv. monogram dicitur. Constat quod homo post annum presentem nascituro nec minor nec maior nec equalis sum. oes autem has relationes vtrique cum natura fuerit sine omni mutatione ad ipsum habere potero et amittere. secundum quod crescat. vel per qualitates diuersas mutabitur. Tercio auctoritate philosophi quanto philosophorum dicitur. quod in aliquo non est motus. dicit enim quod pertingit altero mutare. id est. mutato verum esse alterum nihil mutatum. Et secundo metaphisicis est cum altero pmutate re verificari altero nihil pmutato. Quarto per rationem. quod tunc sequitur quod ad generatores cuiuscunq; mine entitatis in quolibet re mundi. et in quolibet eius parte noua entitas generaretur. et per philosophum ad subita cogitatorum aut hinc imaginacione mea aut per motum digiti totus mundus et quilibet pars eius mutaretur. sed hoc videtur esse multum mirabile seque quod mea hinc imaginatio totum mundum reall mutet. et res has causet in quolibet parte eius. prima tamen pars. quod a quolibet entitate noniter genita. id est. ab actu hinc imaginacionis distinguitur quilibet alia entitas mundi. Et in quolibet genere ras noua distinctio. Secundo sequitur quod quilibet agens quam tunc debile quicunq; ageret. in quolibet res mundi ageret. et in quicunq; partes eius. et secundum quamcunq; distantiam etiam si finita esset distantia. quod videtur absurdum. igitur. Secundo sic arguitur. quod si similitudo esset talis entitas reall distincta ab omni re absoluta. sequitur quod impossibile esset forte album esse simile alicui albo sine tali entitate. sicut est impossibile forte esse album sine albedine. sed hoc est falsum. igitur. Falsitas patet per quod possibile est forte ex parte albo pisse. alud album generari nulla entitate genita in forte. Probat quod si a generatione albi romie necessario generaretur aliqd entitas in forte pisse. vel generaretur a deo l'ab aliqd creatura non a deo. quod nihil agit ad extra necessario sed mere pertingit et volutarie. et sic quicquid agit per non agere. Non a creatura. quod de cuiuscunq; creature quamcunq; actus per suspedere. Tercio sic. distinctio reall non est aliqd talis entitas. sed nos per quod relatio sit res distincta a re absoluta. Anus per philosophum. quod per nullam rem inherente alicui rei ipsa est id quod essentialiter est. et per nullam sibi inherente ipsa non est illa res que ipsa non est. Sicut per nullam rem forte inherente fortes est forte. et forte non est plato. eo quod destructa quilibet re inherente fortes fortes non minus esset forte. et non minus non esset plato. sed per nullam rem sibi inherente aliqd res est reall distincta ab alia. Tercio prima. quod ad hoc quod hec res sit distincta ab alia sufficit quod tamen hoc quod illa sit. et hec non sit illa. nec oportet supaddere aliquam entitatem. Secundo haec si fortes est distincta a plaroe per aliquam aliam rem a se sibi inherente. quod sit illa distinctio. postquam quod ipse est distinctus ab illa distinctio. aut quod seipso. et sic eadem ratione erit distinctus a plaroe. et a quilibet alio. aut est distinctus ab illa distinctio per aliquam distinctioes. et sic erit pcessus in infinitum. Tercio. quod si fortes non seipso sed distinctioe sup addita est distincta a plaroe. igitur illa distinctio distinguit a distinctioe plaroeis a forte. et sicut ab ipso forte per aliquam distinctioes. et sic erit pcessus in infinitum. Et sicut posset argui de pdepritate. quod non esset talis res reall inherens. Quarto sic. duplicitas que est quodam relatio non est aliqd talis res reall inherens rei absolute. igitur. Anus per philosophum. quod si numerus quernatur quatuor hominum sit duplex ad binarium duorum hominum ex ipsis per aliquam entitatem illi inherente que sit duplicitas. aut illa entitas est simplex et indiuisibilis. et tunc oportebit quod ipsa sit tota illa

quolibet illoꝝ. cum non sit ratio. ppter quā potest sit in vno q̄ in alio. Et sic sequitur primo q̄ idem accidens numero fm se totū est simul in diuersis subiectis maxime distantibꝫ. qđ est impossibile naturalr. Sequitur secūdo q̄ quilibet illoꝝ erit duplus ad duos. et sic q̄ libet illoꝝ hōim erit q̄tuor hoies. Vel illa entitas ē diuisibilis et hōis ptes. et tunc vel ptes erunt eiusdē rōnis cum suo toto. sic q̄ qlibet sit duplitas. et tunc sequitur vltimū incōueniens. vel sunt diuersaꝝ rationū cū toto. et tunc oēs sūt q̄libet. et sic sequitur primus incōueniens. vel vna erit in vna et alia in alia. Cōstat autē q̄ ille ptes nō sunt entitatꝫ absolute fm aduersari os. q̄ sunt respectꝫ. et nō nisi ad eundē terminū ad quē est duplitas. aut ad eius ptes. Vni autē ad duo est respectꝫ subduplitas. et p̄ p̄ns ista duplitas nō est aliud q̄ subduplitas. et sic non est fm se aliq̄ duplitas vel respectꝫ alteri rōnis a subduplitate. immo cū tales subduplitas sint iter se loco distātes. nec ad inuicē p̄tine aut contigue. sequitur q̄ ipsa duplitas nō est aliq̄ mō entitas vna numero plusq̄ illi q̄tuor hoies. Sed ducit autē plures alias rōnes ad pbandū illā p̄dem quas cā breuitatꝫ relinq̄. Est tñ vna apparet qua sic arguit. possibile ē aliq̄ de non dño fieri dñm. et de nō seruo fieri seruū nullo penitus agēte in alteri ipsoꝝ. q̄ dñs seruus nō importat tales entitates. eo q̄ nulla entitas p̄t esse in aliquo de nouo nisi aliqđ agat in ipso illā entitatē. Hīs p̄z. q̄ possibile est aliq̄ legē fieri a deo vel ab aliq̄ alio. q̄ q̄cunq̄ p̄t mū vulnerauerit sponte. et infra decenniu et nō satisfecerit p̄ illa offensa. post illud decenniu ille q̄ le si sisset esset seruus et q̄ fuisset leuus. qua lege facta si q̄s aliu vulnerauerit et infra decenniu nō satisfecerit. cōspleto decēnio et nulla re agēte aliqđ in lesum vel ledētem. leuus eēt dñs et ledens seruus. non em̄ p̄t assignari quicq̄ qđ p̄ se vel p̄ accēs aliquā entitatē causaret i alterū vel vtrūq̄ ipsoꝝ. nec ipsi etiā in seipsoꝝ. q̄. vlt hoc eēt naturalr. et tunc etiā totū cursum decēnij non minꝫ causassent. nec libere. q̄ tūc possent nō causare. et sic casu posito ille posset nō esse seruus et ille dñs. Arguit iterū alio argumēto. q̄ dñs posset separe relationē a fundamēto. Et sicut. dependētia creaturē ad deum. et q̄ in deo eēt aliq̄ accētia realiter inherētia de quo postērius dicitur.

Tercium dictum ē.

Q̄ ad nō ens p̄t esse relatio realis. et sicut nō ens p̄t realiter referri ad ens. P̄z sic p̄mo. q̄ hymago refertur ad hymaginatū. ita q̄ representat rem cui⁹ ē hymago. ea nō existēte. igit. Hīs p̄z. q̄ hymago hercul⁹ representat ipm herculē. q̄ tñ nō existit. Sicut posset p̄bati de memoria q̄ refert ad illud cui⁹ est memoria. dato q̄ nō existat. Secūdo sic. p̄ductiuū realit⁹ refert ad scyibile. et factiuū ad factibile. igit. Hīs p̄z. q̄ illa sunt relatiua secūdi modi. Tercio sic. cā realiter refertur ad causatū. et causatū realr dependat ab ipsa in eē vlt fieri. s̄ aliqđ nō existēs est cā illi⁹ qđ est. Vnoꝝ p̄z q̄ finis q̄ nondū est ē cā. igit. Quarto sic. dñs eternaliter fuit p̄ductiu⁹ vlt causatū⁹ rez ab eo p̄ducibilis q̄ non fuerit ab eterno. q̄ deus ab eterno referebat relationē reali ad ipsas creaturas. Q̄ at illa relatio sit realis p̄z. q̄ fundat sup potentia actiuā et passiuā. et etiā nō est ex opatione n̄i intellect⁹. eo q̄ dñs fuit crea-

turus et causatū⁹ ante omnē animā et p̄siderationē intellectus creati

Quartum dictum.

Q̄ relatio q̄ idem refert ad seipm si illud qđ refert sit existēs ē realis. P̄z ex eo q̄ qđlibet ē magis realr idē sibi ipsi q̄ alteri. Sed relatio q̄ res ponit eadem spē cum alia re ē realis. q̄ a fortiori relatio qua res est eadē sibi ipsi est realis.

Dic primo.

Q̄ quis aliqua noia sunt absoluta. et aliq̄ relatiua. nō tñ sola noia sunt relatiua. sed aliq̄ res sunt relatiue. sc̄z ille q̄ signifiat cū terminos relatiuos. Probat p̄mo autoritate Augusti in libro de trinitate. ca. x. dicitis. Ille sp̄s sc̄s q̄ nō est trinitas. sed in trinitate intelligit. in eo qđ p̄prie dicit sp̄s sanctus cū relatiue dicit. et ad patre et ad filium refert. vbi patz q̄ nō de noie sed de p̄sona q̄ per nō intelligit in trinitate. dicit q̄ refert. Et in sequenti ca. mouet dubiū quō dicat relatiue sp̄s p̄s. cum eōs uerbo p̄ non dicat pater sp̄s sancti. Rūdet q̄ in multis relatiuis h̄ p̄tingit. q̄ ad se referunt. Et subdit q̄ ut h̄ vicissim r̄ndear dicitur donū donatoris et donatorē doni. q̄ h̄ potuit inueniri vltatū vocabulū. ibi vero nō. Et h̄ clare patz q̄ cū vocabula imponant relatiuis. et his q̄ referunt nō solū vocabula. sed res. ipse vocabulū significare sunt relatiue. Secūdo p̄bat autoritate p̄metatoris dicitis in p̄n. capli de adaliqđ. q̄ vniqđq̄ relatiū redit p̄ p̄uersionē cū accipiunt p̄ noia sua signa sup ipsa ambo. ex eo q̄ sunt relatiua si ē eis nomē. aut p̄ponit eis nō. si nō eis ambobꝫ nō. et infra dicit cum nō fuerit relationi recte nō. f̄m sup eā. ex eo q̄ ē recta. et. Finalr p̄cludit q̄ hec ē via discēdi necessaria vt ambulet p̄ ea. in eo q̄ nō h̄z nō. ex relatione videlicet vt imponat ei nō. f̄m relatiue ex ea pte qua fuit relatio. Et sic patz q̄ fm intentionē ei⁹ est dñm. q̄ relatiua sunt res quibꝫ imponunt noia. q̄ noibus nō imponunt noia. sed rebꝫ q̄ nō sunt noia. q̄. et. Et si q̄s forte p̄teruēdo vellet dicere. q̄ noibus noia imponunt. q̄re ab eo qđ est illud nō. cui nō est nō. impossi r̄. ad qđ caput relatiue dicit. cui sc̄z impo. hoc nō. casu p̄tatu. et nō potest aliqđ tale assignari sicut manifestū est. igit. Tercio Aristot. in toto caplo ad aliqđ refert suā intentionē ad res respectiuas. igit. cū em̄ dicit relatiua suscipe magꝫ et minꝫ et h̄c p̄traria. et dicit ad cōuertentiā. hoc nō intelligit de noibus. Si em̄ h̄ intel ligeret de noibus. ita q̄ nō de r̄bis. non magꝫ p̄uenit ret illis noibus q̄ alijs. Sicut manifestū est q̄ dñs nō dicit hui⁹ vocis. sc̄z serui dñs. Et sic posset deduci per totū caplm. Quarto p̄bat. q̄ illud qđ p̄uenit noibus nō ex sua natura. p̄uenit sibi ex aliq̄ alio. sed noi p̄uenit referri ad aliud. et nō ex sua natura. q̄ p̄uenit sibi ex alio. et nō potest aliud assignari nisi imposito vel significatū eius. ergo p̄uenit sibi ex parte rei significate q̄ sit relatiuū. sed nō ex parte rei absolute. q̄ relatiue Confirmat. q̄ hec p̄p̄o est vera p̄ se referri ad aliud. vel q̄ subiectū supponit p̄sonaliter. et sic habet intentū. sc̄z q̄ aliqua res refertur aut supponit materialiter. et sic p̄p̄o est falsa. Nam pater materialr sump tum est p̄ se qualitas. nulla autē qualitas est ad aliud Et ex h̄ p̄z ad autoritates ad p̄mū dcm̄ alteri⁹ opionis ad ductas. q̄uis. n. n̄ fingim⁹ res. cū fingim⁹ nō.

relatiua. et imponitur. ut res et nomina dicuntur relatiua. res quidem quae sunt ad aliquid. nomina vero quae significant illa. Et sic quibus non ueniunt rebus. tamen ueniunt ipsis nominibus. quae significant res relatiuas. et per se non possunt referri sub huiusmodi diuersorum casuum. Et cum dicitur. quod dicitur non uenit rebus sed solum terminis. negat a se ipsum. uenit enim rebus dicitur hoc uel illud. sicut eis quae ea significantur. ut patet per Augustinum. viii. de trinitate. ca. vii. dicentem. quod patet dicitur deus ad se et bonum et magnum. Et dicitur filius et purissimus. quod non est uerum. cum iste terminus patet nunquam predicatur aut dicitur ad se. Dicendum quod relatio est uera res propter actum anime. ita quod aliquid res talis quibus importat per terminos relatiuos est in re seclusa omni operatione intellectus. Probatur primo. quia ens reale extra animam secundum philosophum et suum commentatorum est diuisibile in decem. cum relatio sit predicamentum ipsa est unum ens reale extra animam. Probatur secundo. quod deus uere actualiter est pater. et fuit ab eterno. nec ad hoc facit anima quod plus sit deus. Et similiter sortis est pater platonis quem genuit. et aliqua res actualiter extra animam est ad aliquid tenet mater. quae esse patris est ad aliud quodammodo se habet. Probatur tertio. quod nisi sic sequitur quod nulle res essent realiter distincte propter animam. et per se nulla rerum pluralitas esset extra animam. sed omnia essent unum indistinctum. eo quod si aliquid sunt plura ipsa sunt distincta. ut patet per Boetium in libro de trinitate dicentem. ubi nulla diuersitas. ubi nulla pluralitas. sed unitas tantum. Quarta ratio. quod sequitur quod nulla essent similia et nulla essent equalia. propter animam. sed per se est falsum. quod nullum esset tale quod esset aliud. et sic nulla essent alba uel nigra. Sicut nullum esset tantum quantum aliud. et sic nulla essent bicubita aut tricubita. Et si diceretur quod aliquid est propter animam pater uel dominus. sed non relatiue. sed solum fundamentaliter. Contra quod si est actualiter dominus erit alicui dominus. et per se relatiue. Si autem non actualiter. sed solum in potentia. tunc iste essent falsae. deus ab eterno fuit pater. et ab eterno fuit distinctus a filio. et iste essent uere deus potuit non esse pater. et pater potuit non esse distinctus a filio. quod est hereticum. Sed contra haec arguitur quadruplex. primo sic secundum philosophum sexto metaphysice. quod dicitur est ens quod cum alio copulatur. et comparatio diuidit illud. et exponit commentatorum commento octauo dicens. Et intendit predicamenta quae coiter habent operationem. extrinsecam enim quae illa non essent si anima non esset. Ex hoc patet quod relatio non habet esse propter animam. Secundo sic. quod secundum commentatorum. xii. metaphysice commento nono. relatio inter omnia predicamenta est esse debitoris. et secundum eundem quod philosophus metaphysice octauo. ens rationum quaedam sunt completa. in quorum esse nihil facit anima quaedam sunt quorum actus completur per animam. et de talibus est tempus secundum eundem. et relatio. cum ipsa habeat esse debitoris simum. Tertio sic secundum philosophum quinto metaphysice. relatio aduenit alicui sine mutatione illius. sed nulla res extra animam aduenit alicui sine mutatione eius. Quarto sic. quia formalis effectus relationis non est aliud quam una res ad aliam referri. haec autem non facit natura. sed intellectus. et cetera. Ad primum dicitur quod philosophus et commentatorum volunt expresse quod relatio sit ens reale extra animam. Patet. quia excludendo a sua consideratione ens per accidens et ens in anima dicunt se uelle perscutari de uero ente quod est extra animam. per philosophum enim antiquam translatione ait. Ex rebus autem quae sunt in rei ueritate est illud quod significat aut quid aut quantum aut quale. aut

quod copulatur cum alio. Et dicitur commentatorum quod per istud (quod copulatur cum alio) intelligit cetera predicamenta. uolunt ergo quod cetera predicamenta significant ueras res extra animam. Et quia aliqui estimauerunt oppositum ut ibidem dicitur commentatorum. ideo ad excludendum opinionem eorum specialiter de illis fecit mentionem simul cum alijs dicens. quod etiam illa significantur ex rebus. quae sunt in rei ueritate. Dicendum est ergo quod nec a philosopho estimantur talia non esse si anima non esset. sed a quibusdam alijs hoc falsae opinionantibus. Ad secundum dicitur. quod non uult dicere commentatorum quod tempus dependat ab anima. sic quod non habeat esse reale propter animam. sed uult dicere quod tempus quantum ad aliquid esse eius dependet ab anima eo modo quo et numerus. Numerus enim quo ad actuale numerari dependet ab anima. sic etiam tempus quodammodo quo ad apprehensionem et discretiones unius patris ab alia dependet ab anima. Dicunt tamen alij quod commentatorum non uult dicere. quod non sit aliquid relatio maxime entitatis. cum aliquid relatio sit ipsamet deus. sed uult dicere quod esse ad aliquid non est esse aliquid secundum se simpliciter. sed solummodo in ordine ad aliud. Ad tertium dicitur aliqui quod quibus nulla res absoluta adueniat alicui sine mutatione eius. non est tamen incoueniens de re relatiua. immo est sibi proprium aduenire alicui sine sui mutatione. Et si arguatur. quod illud mutatum est quod se aliter habet quam prius per diffinitionem eius quod est mutari positum a philosopho. Sed si alicui aduenire relatio illud se habet aliter quam prius. ergo est mutatum. Dicitur quod mutari est aliquid aliter se habere quam prius secundum se aut secundum formam absolutam. non autem secundum formam respectiuam. Ad hoc enim quod aliqua forma respectiua recipiat in aliquo de nouo non oportet quod illud in quo recipit mutetur. sed sufficit quod in ipso aut in alio alio fiat mutatio. Et per hoc soluitur aliud argumentum quo sic argueretur. impossibile est transire de contradictorio in praedictorium sine mutatione facta. sicut patet ex articulo particeps. ergo relatio non aduenit alicui sine mutatione. Possent tamen dici aliter quod relatio non aduenit alicui sine mutatione illius. Et ad philosophum diceretur quod ipse loquitur de mutatione perceptibili. mutatio autem qua aliquid suscipit relationem est imperceptibilis. Et si arguatur. quod secundum philosophum ad relationem non est motus. sed ipsa acquiritur sine motu. Dicitur quod ad relationem non est motus primo et per se. bene tamen ex parte et per accidens. Ad quartum dicitur quod effectus formalis relatiui est esse relatiuum. et si militudinis est esse simile. et illud est in re extra animam. seclusa omni operatione intellectus. referri autem ad aliud saltem si dicatur actum anime referentis. non est effectus ipsius relationis nisi accipere relatio ut importat actionem. et sic accipiendo. relatio est in predicamento actionis. Dicitur tertio quod non omnis entitas est absoluta. nec omnis relatio est substantia uel qualitas. sed relatio est entitas respectiua ab omni re absoluta realiter distincta. Probatur quadruplici autoritate. Prima autoritas est Hieronymi xii. de trinitate dicens. Nasci quod erat iam non tamen nasci est. sed seipsum demutare nascendo. Ex qua autoritate patet quod si aliquid nascere postquam erat demutare nascendo. Ex sic nasci debet aliquam entitatem ab omni entitate absoluta distinctam. Secunda est Ambrosii primo de trinitate ca. v. dicens. Si prius erat deus et postea per generationem et accessionem mutatur est. auertat deus hanc de mentem. Ex qua autoritate sequitur quod per solam accessum

fione relationis fieret mutatio in psona. quod non esset
 nisi relatio esset res distincta a fundamento. qua fun-
 damentum pexistat. Tercia autoritas e Augustini in
 libro de trinitate ca. v. dicitis. In rebus creatis atq;
 mutabilibus quod non sunt substantia dicitur restat quod sunt
 accidentis dicatur. Et infra ca. vii. quod relatiue pnu-
 cia tur non indicat subam. videlicet ergo expresse velle quod sal-
 tem secunda relatio que amittitur manente fundamento.
 non sit substantia sed accidentis. Quarta autoritas est co-
 mentatoris dicitis. sed metaphisice. pmento xviii.
 quod relatio accidit quantitati et ceteris predicamentis Et
 decimo eiusdem. quod relatio inter omnia predicamenta habet
 esse debilius. Et ista non essent vera nisi relatio esset dis-
 tincta a substantia et qualitate. g. r. Secundo pbarur. q
 tuor rationibus. Prima est. impossibile e transire de ptra
 ditorio in ptra ditorio sine mutatione facta in aliq
 sed si relatio non esset res distincta a re absoluta. tunc
 possibile esset transire de ptra ditorio in ptra ditorio
 sine aliq mutatione. g. r. Sino. pbarur. pmo quia
 possibile est quod deus pseruet aliq corpus. et sua albe-
 dine in eodem loco ipsa albedine non inherente. quo fac-
 to certum est quod non est facta aliqua mutatio sine subam
 nec etiam sine quantitate aut qualitate. quia nulla e facta
 alteratio. nec sine loci mutatio. quia nullus eorum e in alio
 loco ab eo in quo erat. qm albedo inherere corpori
 oportet dicere quod ibi sit acquisita aut deperdita aliqua
 entitas. que nec sit corpus nec albedo. Et illa e acua-
 lis inherencia. sine vno accidentis ad substantiam. que est
 realiter distincta ab albedine et corpore. aut oportet dis-
 cere quod sit factus transitus de ptra ditorio in ptra dicio-
 riu nulla mutatione facta. cum sit verum dicere quod illa
 albedo non inheret substantie. Et pns erat verum dice-
 re quod inherere. Secundo pbarur minor. quia possibile e
 deus se solo pducatur aliquo effectui que pducit media-
 te causa secunda. ponat ergo quod radium solis que nunc
 pducit mediate solem statim post pducatur se solo. tunc
 factus erit transitus de ptra ditorio in ptra ditorio. cu
 sol non plus pducatur illi radii quam pns pducebat. aut
 ergo nulla e facta mutatio. et sic habet intentum. aut e
 aliq facta. et tunc vel illa est facta in deo. et hoc non pos-
 test dici. vel in sole aut in radio. et certum est quod illa non
 est sine subam aut quantitate aut qualitate aut vbi.
 cum nec sit ibi augmentatio nec diminutio nec altera-
 tio nec mutatio sine loci. ergo oportet quod sit facta gene-
 ratio aut corruptio alicuius noue entitatis. sed non sub-
 stantie aut qualitatis vt notum est. ergo alicuius entitatis re-
 spectiue. q sol dicebat pducens. et radius dicebat p-
 duci a sole. Secundo sic. si similitudo non esset res disti-
 cta ab albedine cuius est similitudo sequitur pmo quod pos-
 sibile esset idem desinere et non desinere esse. et posset simi-
 esse et non esse. Patet pna. quia similitudo sortis ad platonem
 potest desinere esse transmutato platone p^m qualitate
 sine qua est sibi similis. et ipso sorte manere et albedine ei
 Secundo sequitur. quod idem simul intendere et remittere
 tur. patet pna. quia positus albedini in sorte et platone
 si albedo sortis remittit per quatuor gradus. et erit inte-
 sior albedine platonis. et albedo platonis nec intendat
 tur nec remittat. tunc in sorte remittet albedo. et simi-
 litudinem intenditur similitudo eius. Et per simile argumetatio-
 nem pbarur quod relatio posset intendi dum nullum abso-
 lutum in se dicitur. et sic relatio non est res absoluta. Tercio
 sequitur quod idem simul multiplicare et non multipli-
 caretur. patet pna. quia multiplicatur similitudo sortis

non multiplicata albedine eius. sicut patet si sortes ef-
 ficiatur similis pluribus albis. Nec valet si dicatur quod
 sit simile omnibus eadem similitudine. quia tunc quicunq;
 esset similis vni essentialiter. etiam esset similis alteri. Quar-
 to sequitur quod opposita essent eadem res. patet pna. quia p-
 eandem rationem qua sortes albus est similis e platoni al-
 bo. et etiam dissimilis ciceroni nigro. ergo si similitudo non
 est alia entitas ab albedine. eadem ratione nec dissimilitu-
 do. Sequitur ergo quod similitudo et dissimilitudo sunt vna
 entitas numero. sed vna albedo. Quinto sequitur. quod
 vbiunq; esset perfectius fundamentum ibi esset perfectior
 relatio. sed pns est falsum. non enim omne albius est simi-
 milius. Tercio sic. si vno vel oppositio non esset aliq
 qua res distincta a rebus absolutis que vniuntur. se-
 quere primo quod non possent separari accidentia in sacra-
 mento altaris. Tenet pna. quia si inherencia qualitatis
 panis non sit aliud quam ipsa qualitas. sequitur quod sicut
 qualitas manet post consecrationem. ita inherencia ac-
 tualis eius. et per pns ad huc inheret sicut pns. Sed
 cundo sequitur quod sicut presponentes aliquod totum
 ipsum separate non ponunt. sic etiam nec coniuncte. pas-
 tet pna. quia nulla alia realitate ab ipsis posita non
 possunt componere aliquid quod pns non posuerunt.
 Tercio sequitur quod partes continui discrete a se inuisi-
 cem et diuise essent continue. tenet pna. quia possibile
 est quod ita sint sibi prime discrete sicut continue. vt pa-
 tet in cingulis. Et ergo si aliquando non sunt contigue
 et postea sunt sine mutatione locali. tunc aliqua entitas
 est in eis quando sunt continue que non est in eis quando
 non sunt continue. Quarto sequitur quod si filius dei nunc
 qui assumpsit naturam humanam. et non illam eandem
 quam assumpsit fecisset. tunc ipse ita realiter fuisset vni-
 cus illi sicut nunc e. et si nunc dimitteret eam ipsa ma-
 nente adhuc ipsa esset realiter vnica sibi et ab eo assump-
 ta. Quarto sic. si nulla relatio esset distincta a rebus
 absolutis. sequitur pmo quod tolleretur omnis causalitas
 et armonia in causis secundis. patet psequencia. quia
 quicquid causatur a diuersis causis secundis. pretergit
 in eis debitam proportionem et approximationem ad hoc quod
 ab eis causetur. ergo si ista armonia siue proportio et ap-
 proximatio nihil sit preter absolutum. tunc non potest cau-
 sant quando sunt approximata quam quando non sunt. Se-
 cundo sequitur quod sicut aliqua fundamenta sunt in ge-
 nere substantie. et alta in genere quantitatatis. etiam
 alique relationes essent in genere substantie. et alique in
 genere quantitatatis. et per pns predicamentum relationis
 non esset distinctum ab alijs. Quarto sequitur quod abso-
 lutum et respectiuum non essent differencie opposite. sed
 pns est falsum. ergo. r. Falsitas pntis p^m. quia sunt
 differencie immediate diuidentes ens. nam ens pns di-
 uiditur in absolutum et respectiuum. qm in substantia qua-
 ritate et qualitate. r. Quarto sequitur quod ad idem esset
 per se motus et non esset per se morus. p^m pna. quia ad fun-
 damentum relationis est per se motus p^m philosophi huius
 quinto philosophorum. ad relationem non est per se motus.
 ergo. r. Sed ad rationes alterius opinionis que sunt
 contra istud dem. Ad primam concessa pna negat falsi-
 tatem pntis. Sed ad autoritates que hoc videntur p-
 bare respondet aliqui. quod aliquid dicitur vno modo mu-
 tari in se sine ad se. et sic fit mutatio in absoluto. Alio
 modo aliquid dicitur mutari ad alterum. et sic fit in respec-
 tiuis. volunt ergo autoritates quod relatio p^m aduenire
 alicui sine mutatione in se et ad se. non tamen sine

mutacione ad alterū. sicut patz in exēplo Augustini de amico. cum em aliq̄s efficitur amicus. i. amās mutatur fm̄ qualitatē que est amor. Dicit alio mō q̄ illi le autoritates intelligunt de mutacione phisica. nō tñ negant qñ qñ alicui aduenit relatio realis ipm̄ mutatur salte mutacione metaphorica. Et p̄ hec argumēta patz solutio ad autoritatē Augustini q̄nto de finitate. q̄ relatiua incipit r̄ desinit sine mutacione phisica. sicut amicus mutat. nō tamē sine mutacione metaphorica. Et silr̄ dōm est ad autoritatē Anselmi r̄ phi. Sz ad rōem phantē fallitātē p̄ntis p̄ceditur vtraz p̄na nec debet h̄ videri mirabile. q̄ vno moto oīa moueantur. vel q̄ totū vniuersum sit in p̄tinuo motu. immo hoc ē necessariū. r̄ h̄ quantū ad relationes siue respectus siue bitudines. in q̄libet em̄ instāti q̄libet res tpa lis h̄z aliā r̄ aliā bitudine ad r̄ps. r̄ h̄z aliud qñ. Et si forte dicas. q̄ p̄ h̄s videt hoc h̄ē p̄ incōueniēti. q̄ oīa semp moueant. dicit q̄ ipse intelligit de motu phisico. sicut ē motus localis. nō autē de motu metaphorico. q̄ est motus ad respectū. Secundū etiā p̄ns nō est incōueniens. q̄uis em̄ actione phisica que req̄rit determinatū significatū inter agēs r̄ patiens non possit finitū agens agere fm̄ quācūq̄ distantia. tñ bene actio metaphorica. q̄ abstrahit a situ. agēs em̄ tali actione nō req̄rit determinatā approximationē. et tali actioe p̄ducitur relatio. Et ex hoc patz q̄ relatio p̄t causari. q̄ si nō possit causari ipsa esset ens in causariū aliud a deo. Patet sc̄do. q̄ p̄t causari p̄ mutacione ex eo. q̄ quicūq̄ inducit aliq̄ forma in aliquo subiecto. p̄ cui⁹ introductionē subiectū habet se nunc aliter q̄ p̄us. tale subiectū necārio est mutātū. sicut patz p̄ diffinitionē mutacionis. sed sic ē de subiecto relationis. igit. Ad sc̄dam rōem r̄ndent aliq̄ dicentes q̄ extrema relationis p̄nt esse sine ipsa relatiōe p̄ potētiā diuinā. q̄ si generat aliq̄ album r̄ hōmē. tūc necessario necitate nature generat similitudo in albo exi⁹ te parit. sed nō necitate simplr̄. q̄ si deus vellet nō generaret. Un̄ dicunt q̄ possibile ē esse duo alba. que nō sunt similia formalr̄. licet p̄nt esse similia fundamētaliter. r̄ ita soluunt oēs instātiās siles q̄ possunt fieri p̄ istā p̄clusionē. Sed p̄ta istos solet cōiter instari. et p̄mo sic. q̄ si extrema p̄nt esse sine relatiōe seq̄retur q̄ relatio intrinsece adueniēs nō necārio poneret positū fundamēto r̄ termino. q̄ est p̄ta diffinitionē ei⁹

Sc̄do sic. q̄ idem r̄ diuersum sunt passiōes entis trāscendētes r̄ oportantes relatiōes. sed subiectū non p̄t esse sine sua passiōe. Tercio q̄ p̄rium ē quāsitati fm̄ eam quale r̄ ineq̄le dicit. et silr̄ p̄rium est q̄litarati fm̄ eā simile vel dissile dicit. q̄ quāritas r̄ q̄litas non p̄nt esse sine similitudine r̄ dissilitudine. Quarto q̄ illud q̄d p̄t de aliq̄ demonstrari non potest ab eo se parari. sed ordo em̄inētēle hoīs ad asinū qui ē relatio p̄t de hoīe demonstrari. sic omne aīal rōnale melius ē irrōnali. sz oīs homo est aīal rōnale. q̄ omnis hō melior est irrōnali. Et p̄firmat. q̄ per se notū est. q̄ omne totū est maius sua pte. q̄ nunq̄ dz nec p̄t negari. quin oē totū sit maius sua pte Silr̄ nunq̄ p̄t ee q̄ si ab eq̄libus eq̄lia demas. q̄ ea q̄ remanēt non sint eq̄lia. Sed ad istas rōes facilliter r̄ndent p̄ distinctionē de relatione formalr̄ v̄ fundamētalr̄. Nam fundamētara nō possunt ee sine rōne fundamētalr̄. licet p̄nt esse sine relatione formalr̄. Vtrū autē relatio possit esse sine fundamēto r̄ termino r̄ cōuerso postea declarab. Di

endū est autē p̄ nunc q̄ relatio nō p̄t esse sine fundamētis nec fundamēta sine relatione. p̄pter necāriam dependentiā siue p̄ctionē vni⁹ ad alterz. Sed q̄ respōsio sit melior patebit vidēdo rōnes vtriusq̄ Sed p̄ solutiōne aliaz rationū norāde sunt due regule. q̄ rum p̄ma ē. quicūq̄ aliq̄d est tale denotatiue. r̄ aliud est formalr̄ tale r̄ denominās. tūc standū est in eo q̄d est formalr̄ tale. Sc̄da est quicūq̄ aliq̄d est mediū in aliq̄ ordine nō oportet tali medio assignare aliud mediū. sed ipm̄ seipso in talibz est mediū. sicut vnus hō est idem sp̄e cum alio p̄ ydempritatē. r̄ hoc denotatiue. ydēpritas autē est mediū ydēprificationis illoz. r̄ est talis formalr̄ r̄ q̄d dicitatiue. r̄ ideo si ydēpritas sit alicui eadē nō oportet q̄ p̄ aliā ydempritatē. sed ipsa ē eadē seipsa. Ex istis patz solutio ad terciā r̄ quartā rōnes Ad terciā q̄ negatur aīas. r̄ ad p̄mā p̄bationē p̄ceditur aīas r̄ negat p̄na. nisi intelligatur de diuersitate fundamētalr̄. Et ad p̄bationē p̄ne dz q̄ illud sufficit ad diuersitatē fundamētalr̄. non autē ad formalē. sed req̄ritur accidēs respectū quo formaliter dicat differre. Et ad alias p̄bationes aīas patz q̄ nō est p̄cessus in infinitū. sed ibi ē status Ad quartā negatur p̄na Ad p̄mā p̄bationē p̄ceditur q̄ illud est forit idem fundamētalr̄ p̄ q̄d est vni. non tñ formalr̄. Et sic patz ad autoritates. sicut r̄ p̄ idem est aliq̄d simile fundamētaliter p̄ q̄d est q̄le. Et ideo dz q̄ illa sunt similia q̄z est eadē qualitas. nō tñ seq̄tur ex hoc q̄ similitudo nō sit respect⁹ supraadditus. Et cum dz q̄ per nullū magis diuersum a platone q̄ sit fortes est sibi idē fundamētaliter. tñ bene formalr̄. Ad rōnem de duplicitate dōm est sicut de vnitae in q̄stione de quāsitatē. Sed ad rōem de dño r̄ seruo q̄ dicebat apparēs dōm est q̄ p̄pter lapsum t̄pis p̄ducunt multe noue entitates q̄ prius nō erant. ideo etiā p̄pter lapsum t̄pis p̄nt p̄duci seruit⁹ r̄ dominū. Nec seq̄tur q̄ si post aliq̄d temp⁹ elapsū p̄ducant necārio r̄ naturāl. q̄ etiā p̄us p̄ducerent Et si diceret q̄ deus possit ponere paternitatē fortz in platone. cōfesso isto de quo tñ dubitū est. non seq̄retur p̄pter h̄ q̄ plato eet pater fortz. q̄ illa paternitas nō terminaret ad fortē. sicut nec p̄us terminabat

Quartum dictum.

Ad relationē actu siue actualē req̄rit q̄ habeat terminū in actu distinctū a suo fundamēto. ita videlicet q̄ ad nō ens non p̄t esse relatio realis. nec etiā eiusdez ad seipm̄. Probat quadruplr̄. p̄mo sic. q̄ de diffinitione relatiui ē q̄ sit ad aliud. q̄d autē nihil est nō ē ad aliud. q̄ Probat sc̄do p̄prietates relatiōis. vni relatiua sunt silr̄ natura. r̄ dicunt ad p̄uertentiā. nō autē essent silr̄ natura nec dicerent ad p̄uertentiā si siml existerēt. Tercio sic. oīs bitudo necāria p̄supponit fundamētū illi⁹ bitudinis. q̄ relatio p̄supponit fundamētū r̄ terminū in actu. Quarto q̄ locus a relatiue opposit⁹ tenet respectu h̄ p̄bi ee sc̄do adiacētis. et h̄ nō esset verū si relatio possit ee ad nihil. igit. r̄. posito em̄ vno correlatiuoz non poneret reliquū. Sed. de ydēpritate p̄t facillit. p̄bari. nihil em̄ idē est ad aliud a seipso nisi fm̄ rōem. r̄ ideo etiā p̄dicta relatio soluz est relatio rōnis. Ad argumēta autē q̄ sunt p̄ta h̄ facilius est solutio. memoria em̄ r̄ hymago nō referuntur reali relatione q̄z sunt nisi ista existāt. causariū autē

et pductum non sunt relationes actuales. s3 solū fundamentales
 meta in oppositū Ad p̄mū d̄r
 negādo ans. Et ad p̄batōz p3
 soluto. relatio em̄ fm̄ suū p̄cep̄
 tū cōem̄ nō est p̄dicam̄tū distictū ab alijs. s3 ē q̄sdam
 trāscēdēs. relatio āt accepta p̄ relatioē finita actuali rea
 li z intrinsec̄ adueniēte disticta a suo fundamentō est p̄
 dicam̄tū distictū ab alijs. Et p̄ h̄ p3 solu° ad alias du
 as p̄batōes S3 qd sit p̄mū q̄sitiū rlatōis. p3 ex dicit̄
 Ad scdm̄ negat̄ ans. Ad p̄mā p̄batōes d̄r posito q̄
 relatio fūdet̄ in om̄ibz p̄dicam̄tū. nō tñ seq̄t q̄ nō sit p̄di
 cam̄tū ab eis distictū. q̄ nō est eis cōe qd dicitariue. sed
 solū denoiat̄ z p̄riget̄. Ad aliā p̄batōz p3 so° ex dicit̄
 Ad q̄rtā p̄batōes posset dicit̄ q̄ p̄hs enīerit ea q̄ sit al
 ter⁹ gener⁹ nō fm̄ p̄mā opinione. s3 fm̄ opinione alioz.
 Vel posset dicit̄ q̄ nihil p̄hibet. vt vna res diuers⁹ gene
 ribz supponat̄ alia z alia featōne sicut boetio placz. so
 crates nāq̄ in eo q̄ socrates suba est. in eo s̄o q̄ p̄ v̄ fū
 lius ad aliquid est. ita ad aliud atq̄ aliū dicta p̄dicat̄
 tōe eādē rē sub diuerso genere ponit̄ nihil p̄hibet. Ad s̄
 ciā rōem d̄r q̄ oia entia dicit̄ ad aliq̄d siue relatiua de
 noiatiue nō ē incōueniēs. s3 incōueniēs sit oia dicit̄ rela
 tiua qd dicitariue z eēntiā r̄. Tñ totū ē cuiuslibz entis
 nō est ad aliud qd dāmo se h̄re. Et ad p̄firmatōem p3
 soluto. relatio em̄ nō refert̄. s3 est r̄o referendi ad aliud
 Ad q̄rtā rōem que est p̄prietates. Ad tres p̄mas p3
 soluto. z s̄lt̄ ad quartam.

Qualitas est.

In h̄ q̄nto capitulo definit̄ p̄hs
 de q̄ro p̄mo. s. de q̄litate. z diuidi
 tur in tres p̄es p̄ncipales in p̄ma d̄
 terminat̄ de q̄litate fm̄ subam̄ et. scilz
 diffiniēdo z diuidēdo ipsā. Et diuidit̄ in du as p̄es.
 in p̄ma ponit̄ et diffiniēdo dicit̄ q̄ q̄litas ē fm̄ quaz
 q̄les eē dicimur. In scda p̄te diuidit̄ eā dicit̄. q̄litas ē
 de nūero corū q̄ multipl̄ dicit̄. h̄ est q̄litas ē de nūero
 eoz q̄ h̄nt multos modos siue sp̄es sub se. S3 cū d̄r (et
 vna q̄dē) enumerat̄ sp̄es ipsius q̄litaris. z p̄mo p̄mā di
 cēs q̄ vna sp̄es q̄litaris ē habit⁹ z dispō. Et cū d̄r (dis
 fert̄ aut̄ ponit̄ d̄nās inf̄ habitū z dispōem̄ Prima d̄n
 tiā. q̄ habit⁹ est p̄manētior z diuturnior dispōe. qd p̄
 bat̄ dupl̄r. P̄mo p̄bat̄ exēplo. q̄ scie z virtutes s̄t de
 difficulti mobiles a subiecto. q̄ scia d̄r eē p̄manētior z de
 difficulti mobilis. Si q̄s em̄ medio erit sciam sumat̄ de
 difficulti mutat̄. nisi gr̄a dis p̄mutatō scā sit. v̄ ab egrit
 udine v̄ ab aliq̄ h̄mōi. S̄lt̄ s̄tus iniusticia castitas.
 zc̄ys nō vidēt̄ posse moueri neq̄ facill̄ p̄mutari. affectō
 nes s̄o. i. dispōes s̄nt facill̄ mobiles z cito p̄mutabiles
 vt calor frigiditas egritudo z sanitas z alia h̄mōi. q̄ h̄
 afficit̄ qd dāmo circa eos z cito p̄mutat̄. q̄ cito ex calido
 fit frigidū. z h̄o ex sanitate in egritudine trāsit̄ nisi for
 te. p̄p̄ lōgitudine r̄pis trāsferat̄ in naturā subiecti. vt in
 sanabil̄ z difficulti mobil̄ fiat. z tūc d̄r habit⁹. Et cū d̄r
 (Sanifestū em̄) p̄bat̄ dictā d̄nām signo. q̄ in disci
 plinis nō mltū retinēt̄ dicit̄ habitū nō h̄re. q̄uis sit
 mel⁹ v̄ pei⁹ ad disciplinā dispositi. q̄ signū est q̄ has
 bit⁹ de difficulti mobil̄ est. z dispō de facill̄ (S̄nt̄ āt̄ ha
 bitus) P̄hs ponit̄ scdam d̄nām inf̄ habitū z dispōem̄
 q̄ habitus s̄nt̄ dispōes. s3 dispōes nō necariē est esse ha
 bitū. p̄bat̄. q̄ illi q̄ retinet̄ habitū s̄t̄ quodāmo dispō

litū ad ea que h̄nt vel melius v̄l peius. sed qui disposi
 ti s̄nt nō oino retinet̄ habitū (Aliū s̄o gen⁹) P̄hs pos
 nit̄ scdam sp̄em̄ q̄litaris dicit̄ q̄ fm̄ gen⁹ q̄litaris ē fm̄
 qd nos dicim⁹ aliq̄s eē pugillatores v̄ salubres v̄ cur
 sores. z s̄lt̄ quecūq̄ dicit̄ fm̄ naturālē potētā v̄ impō
 nē. Et q̄ aliq̄s posset credere q̄ cursor z pugillator es
 sent dispōes. iō cū d̄r (nō em̄) remouet̄ dubiū dicit̄. q̄
 nō captiū cursor z pugillator fm̄ q̄ dispōsiti s̄nt ad il
 los act⁹ s3 fm̄ q̄ h̄nt naturālē potētā ad h̄ facill̄ faciē
 dū vel ad resistēdū ne aliq̄d patiāf a suis p̄rijs. z h̄ des
 clarat̄ p̄ exēpla q̄ illi dicit̄ sanatiui. qui h̄nt naturālē
 potētā. vt nihil a q̄buslibet accētibz patiāf. z egrorati
 ui dicit̄ q̄ h̄nt naturālē impotētā aliq̄d faciēdi Et du
 rū d̄r qd h̄z naturālē potētā ad nō cito secari. mo lleve
 ro qd h̄z ad h̄ naturālē ipotētā (Tercia s̄o q̄l) Pos
 nit̄ terciā sp̄em̄ q̄litaris que ē. passibiles q̄litaris z pas
 sioēs. sicut s̄nt amaritudo dulcedo z austeritas. z his
 s̄ilia. Amplius calor frigiditas albedoz nigredo. Q̄
 āt̄ hec s̄nt q̄litaris manifestū est. q̄ fm̄ eas dicimur q̄
 les. vt mel d̄r dulce. eo q̄ dulcedinem suscipit. Et coz
 pus d̄r albū. q̄ albedinē suscipit. z s̄lt̄ in alijs. Tñ s̄nt
 q̄litaris nō dicit̄ passibiles. q̄ subiectū ipaz ab ipsis
 aliq̄d patiāf. Vel em̄ nō d̄r dulce. eo q̄ sit aliq̄d pas
 sū a dulcedine. s3 dicit̄ passibiles q̄litaris. q̄ inferunt
 passionē vel inferūt a passiōe. Et s̄lt̄ dulcedo infer̄ pas
 sionē gustui. z calor tactui. sed albedo z nigredo z aliq̄
 colores nō dicit̄ passibiles q̄litaris. q̄ inferūt passiōez
 sensui. s3 q̄ nascūt̄ z inferūt ab aliq̄bz passionibz. q̄ aut̄
 inferūt ab aliq̄bz passionibz p3. q̄ p̄ter passiōes s̄nt
 multe mutatoēs colorz. aliq̄s em̄ erubescēs rube⁹ fac
 tus est z timid⁹ pallidus z nō solūmō inferūt ab adue
 ticijs. s3 etiā ex passionibz naturalibz. q̄ si q̄s a natura
 h̄z aliq̄ā taliū passionū oz eū s̄ilem colorē h̄re. q̄ affe
 ctō q̄ nūc ad verecūdiā circa corpus scā est p̄ passionē
 naturālē est s̄ilis colorī naturali (Quecūq̄ igit̄) Poit̄
 d̄nām inter passionē z passibile q̄litarē. q̄ passibilis q̄
 litas capit̄ a passionibz de difficulti mobilibz a subiecto
 er̄ iō etiā passibiles q̄litaris nō s̄t̄ facill̄ mobiles a sub
 iecto Scda d̄nā ē. q̄ passibiles q̄litaris denoiāt̄ nos
 simpl̄r q̄les. passiōes s̄o nō. Et istas d̄nās declarat̄
 p̄mo in q̄litaribz corp̄alibz. q̄ palloz siue nigredo siue
 pueniat̄ ex naturālē passiōe siue ex aduēticia. vt ex egrit
 udine lōga vel ex estu s̄nt de difficulti mobiles a subie
 ctō. z fm̄ eas dicimur q̄les S3 passiōes causāt̄ a passi
 onibz cito trāsētibz. iō s̄nt facill̄ mobiles. z non dicit̄
 mur q̄les fm̄ ipas. q̄ ille q̄ p̄ter h̄cūdiā fact⁹ ē rube⁹
 nō d̄r rube⁹. nec ille cui inest palloz p̄ter timorē d̄r pal
 lidus. Et h̄ idē declarat̄ in q̄litaribz aie. q̄ q̄litaris ai
 me q̄ s̄nt de difficulti mobiles s̄nt passibiles q̄litaris. z p̄
 eas dicim⁹ q̄les. vt fm̄ iracūdiā dicimur iracūdi z p̄
 demētā dicimur demētēs. s3 ille q̄ s̄nt de facill̄ mobiles
 s̄nt passiōes. nec p̄ eas dicimur quales. quia ille qui
 irascitur p̄ter tristitiam nō dicitur iracūdius. sed ma
 gis aliq̄d passus. z iō tales dicit̄ passiōes. qualita
 tes vero minime (Quartum vero genus) Ponit̄ quar
 tam sp̄em̄ qualitaris. que est forma z circa hoc aliq̄d
 cōstās figura. sicut rectitudo z curuitas. z his similia
 Q̄ autem s̄t̄ qualitates probat̄. quia fm̄ eas dicimur
 quales. vt fm̄ triāgulum aliq̄d dicitur eē triāgula
 tum. z fm̄ rectitudinem z curuitatem aliq̄d dicitur
 rectum z curuū. Et quia aliq̄s posset dubitare vtū
 illa quattuor. rarum. spissum. asperum. z lene essent q̄s

b i.

Questiones

itates. id est cum dicit (rarum vero) remouet aliquid dubitatum dicens. quod non sunt qualitates. sed sunt positiones. Probat. quia importat positionem primum. ut patet per distictionem ipsorum. Spiritum enim est cuius presubstantiuam quinque sunt. Rarum vero est cuius presubstantiuam distant. Et asperum cuius una pars est superior et alia inferior. Tene autem cuius presubstantiuam in rectum iacent. Et cum dicit (et forte) excusat se super assignationem predictorum modorum distantes quod forte sunt multi alii modi quantitates. sed illi qui dicitur sunt isti magis visitati (Qualia vero) In hac secunda parte principali istius capituli dicitur de denotatio seu preterito ipsius qualitatis. scilicet de quali. Et primo ponit diffinitionem quam huius dicens Qualia dicuntur quod sunt denotatiue dicuntur vel quolibet aliter ab his. et hoc declarat exemplariter de his que dicuntur denominatiue. ut candidus dicitur a candore et grammaticus a grammatica. et iustus a iusticia. Sed de his que non dicuntur denotatiue. hoc idem declarat ostendendo quod quod modis contingit aliquid dicitur a quibus non denotatiue. Contingit enim quod qualitatibus a quibus dicitur non sunt nomina imposita. sicut cursor et pugillator. ¹ et importat naturales potestas a nulla qualitate denotatiue dicuntur. eo quod illis naturalibus potestibus non sunt nomina imposita. Quis enim quod dicitur a dispositioibus vel habitibus dicitur denominatiue. si abstractis eorum sunt nomina imposita quibus dicitur denominatiue sic ab arte pugillatoria dicitur pugillator. et ab arte palestra dicitur palestrici. Secundo pergit aliquid dicitur a qualitate non denominatiue quando qualitatis est nomen impositum. tamen concretum non est debite formatum ab ipso abstracto. sicut studiosus dicitur a virtute non denominatiue. hoc tamen non est in multis. Deinde cum dicit (Inest autem contrarietas) In hac tertia parte principali determinat de qualitate ² suas proprietates. Et assignat tres proprietates eius. Prima proprietates est. que licet inest contrarietas. et hoc probat primo in qualitatibus sicut iniusticia contrarietas iusticie. et albedo nigredini. Secundo probat in quibus. sicut iniustum contrarietas iustum. et album nigro. hoc tamen non est in omnibus qualibus. ex eo quod rubeo et pallido et alijs medijs coloribus nihil est contrarium. Sed cum dicit (Simplius si) Ponit unum documentum quod est. Si unum contrariorum fuerit quale. et reliquum erit quale. Probat. quod si iusticia contrarietas iniusticie que est iusticia. que est iniusticia. eo quod iusticia non erit quantitas. nec ad aliquid. nec ubi. nec omnino aliquid aliud quod non sit quale (Suscipit autem) Ponit secundam proprietatem que est. qualitas suscipit magis et minus. Probat. quia album est magis et minus album altero et iustum magis et minus iustum dicitur altero. et similiter candidum magis et minus candidum dicitur. Sed cum dicit (Non autem omnia) ostendit quod non conueniat omnibus qualitatibus. et primo dubitatio dicitur quod quilibet potest dubitare si iusticia dicatur magis et minus iusticia. quidam enim de talibus dubitant dicentes quod una iusticia non est magis iusticia. nec etiam minus. Similiter una sanitas et una grammatica etc. Dicunt tamen unum magis habere sanitatem altero. et minus habere iusticiam altero et similiter unum magis grammaticam altero. grammaticorum enim alter altero dicitur. et hoc indubitanter verum est. Sed cum dicit (triangulus vero) ostendit quod sunt qualitates que non suscipiunt magis et minus. Unde triangulus et quadrangulus non videntur magis et minus suscipere. nec aliqua aliarum figurarum. probat. quod qui

predicamentorum

tunc diffinitionem trianguli et circuli recipiunt equaliter sunt trianguli et circuli. Et inter illa que non recipiunt diffinitionem trianguli et circuli nihil magis alterum altero dicitur triangulum vel circumulum. quod dicitur altera prelongus non est magis circulus quam alius dicitur. Et hoc enim quod aliquid dicatur magis habere quam aliquid operis quod vtriusque suscipiat positionem rationem. Et his concludit quod nec habere contrarium nec suscipere magis et minus est proprium qualitatis. cum nullum eorum conueniat omnibus qualitatibus (Similia vero) Ponit tertiis proprietatem qualitatis que est proprie propria qualitati dicens quod proprius est qualitati finem esse simile vel dissimile dicitur. Et hoc probat. quia finem solas qualitates et non finem alium dicitur simile vel dissimile. quare proprium est qualitati finem esse simile vel dissimile dicitur. Et cum dicit (Et uero non deest) remouet unum dubium. quia aliquid possit dicere quod plus insufficienter determinat de qualitatibus quia in determinando de ipso multa de reatiuis impositum sunt. Ideo dicit quod non operis contrarietas si determinando de qualitate impositum de reatiuis aliqua. sed de habitu et diffinitione que in precedenti capitulo dicta sunt esse ad aliquid hoc enim factum est propter duas causas. Prima est. multoies genera sunt ad aliquid. et tamen singularia eorum scilicet species et indiuidua non sunt ad aliquid. ut disciplina est ad aliquid quid. quia est alicuius disciplina. sed grammatica non est ad aliquid. cum non sit alicuius grammatica. nec etiam musica cum non sit alicuius musica. sed forte finem generum. ut grammatica est alicuius disciplina. et musica alicuius disciplina. ideo in talibus genera sunt ad aliquid. et tamen singularia sunt qualitates. quia finem singulas scientias dicuntur scientes. Secunda causa est. quia non est inconueniens idem esse quod est reatiuum. et ergo non est inconueniens idem annumerari in vtriusque generibus. Circa hanc textum.

Attende primo. quod finem Boetium consueta in principio est questio. cur post relationis predicamentum diffinitionem qualitatis aggressus est. quod minus curiosus est. Mirabile enim fuerat cur post quantitates ordinem non statim de qualitate cepisset. sed quoniam quantitates rationibus quedam relationes admiscuit. et disputatorem de relatione continuauit. idcirco non est mirabile post expeditam relationis interpositionem ad qualitatis ordinem reuertisse. quod etiam ex hoc quoque recta sit series. Nam post magnum prius statim propter et quedam ad aliud comparato prosequitur. post hoc autem innascentem necario est passionem. que qualitatis nature non discrepant. Conuenienter ergo post hoc de qualitate determinat. Et attende secundo quod titulus huius predicamenti est de qualitate et qualitate sicut Boetio placet. Sed quare non suffecerat Aristotelem. determinare solum de quali vel qualitate dicitur Boetius quod hoc id est. quod quale non dicitur uno modo. sed qualitas dicitur simpliciter. quale enim dicimus et ipsam qualitatem. et illa res que qualitate illa participat. qualitas vero dicitur simpliciter. ut res ipsa que potest participari qualitas nominatur. res vero que participat qualitatis vocabulo non tenetur. quocirca quod quidam negant hunc titulum Aristotelis esse idemque confirmant posteriori adiectione esse signatum. nos tamen dicimus. propter quodam nominum similitudinem demonstrandam vtriusque posuisse ut nihil distare videatur. an quale an qualitas id quod appositum est predicamentum dicatur. quare autem Aristotelem. diffinitur qualitate per hoc quod est dicitur quale. Solutio ideo est. quia quale huius predicamenti absolutum

est a comparatione seu conrotatione. que possit ipsius ad aliud genus determinare. quod nullum aliorum predicamento sum facit. Attende tertia quod species sive modos speciales istius predicamenti circuloquit Aresto. per nomina complexa. ex eo quod non habemus nomina simplicia per que possemus perfecte significare istas species. Unde antiqui per modum spem vocabant applicatores. ex eo quod ipsa per modum acquiritionis per ipsas subiecti operationes paulatim acquiruntur et subiecto applicat. Secundam vero vocabant aptitudinem. ex eo quod per eam efficiuntur proprii et apti ad aliquid agendum. Sed tertia vocabant casum. ex eo quod casu agitur in sensibus passionibus vel aguntur ab ipsis. Et quod tam vocabant compositionem. nam forma et figura non est nisi quedam compositio simplicium. Attende tertia quod species sive modos speciales istius predicamenti circuloquit Aresto. aliquid in isto predicamento enumeraverit que etiam enumeravit in predicamento relatiouis. et sicut idem in diuersis species enumerat. hoc tamen non est finem eandem rationem nec finem eandem significatiouem. nihil enim prohibet aliquid reponi in isto predicamento quo ad significatum. et in alio quo ad conrotationem. Et sicut in diuersis species finem aliam et aliam causam. Unde Boetius inquit nihil impedit finem aliam seorsum aliam eandemque re geminis generi specieque supponere. Socrates enim in eo quod pater est ad aliquid dicitur. in eo vero quod homo substantia est. sic et in calore atque frigore. in eo quod quis finem ea videtur esse dispositus in dispositione enumerata sunt. finem vero quod ex aliquibus passionibus nascuntur passibiles qualitates dicte sunt. ipse vero ab habitu distant. eo quod in plurimum ad habitum per artes atque scientias peruenitur. ita ut ipse habitus ordinem et quodam per fiat. passibiles vero qualitates eo modo minime. Sequitur questio principalis.

Questio septima

Utrum diffinitiones species et proprietates quartis generis. scilicet qualitates sint a philosopho bene assignate. Arguitur primo contra suppositum. quia nullum equiuocum est genus generalissimum. sed qualitas est equiuocum. Unde Boetius in textu dicitur. qualitas est diuersio eorum que in triplici dicitur. Et confirmatur. quod nullum transcendens est genus generalissimum. qualitas autem est transcendens. Ergo non est genus generalissimum. Minor per primo quod diuersa substantialis que est in predicamento substantie est qualitas. quod finem ea dicuntur quales. et etiam propria passio. Secundo arguitur contra quod dicitur. Et primo contra diffinitionem qualitatis. quod que diffinitur per qualitatem. ergo qualitas male diffinitur per quale. Tene consequentia. quia idem non potest esse notum et ignotum plus et posterius respectu eiusdem. Confirmatur quod semper loco diffinitionis licet ponere diffinitionem. sicut per per unam maximam thopicam. si licet qualitas bene diffinitur per quale. et que per qualitatem idem potest diffiniri per seipsum et ponitur in sua diffinitione. quod est manifeste falsum. Tercio arguitur contra species qualitatis primo sic. cuiuslibet generis unum sunt due prime species. Et male hic assignatur quatuor. Secundo quod idem non potest esse in diuersis species. nec diuersa species sunt in abstracto de eodem verificari. sed sic est de habitu et passibili qualitate. Ergo non sunt species distincte. Tercio sic. habitus naturalis potentia passio et forma non sunt species. Ergo non sunt species qualitatis. Antecedens per quia habitus et passio sunt duo genera generalissima. sed potentia et forma sunt transcendencia. eo quod potentia est differentia entis. et forma in omni genere reperitur

Quarto. quia aut illa duo que assignantur per unam specie sunt eadem aut diuersa. Si eadem male coniunguntur per coniunctionem. eo quod coniunctio non debet poni nisi inter diuersa. Si autem sunt diuersa non erunt una species qualitatis. aut si sunt species plures erunt que quatuor. Quarto arguitur contra proprietates. et primo contra primam. quia si aliquae qualitates contrariarentur. aut ambe essent vel neutra esset. vel una esset et non alia. non primam. quia ille non mutuo se expellunt ab eodem. nec secundam nec tertiam. quia nec non ens contrariatur non enti nec ens non enti. Secundo arguitur contra secundam quia si qualitas suscipitur magis et minus. vel hoc esse finem esse vel finem entiam. non primam. quia tunc qualitas non suscipitur magis et minus. sed solum finem esse qualitatis. Nec secundam. quia essentia qualitatis consistit in indiuisibili. Sed contra tertia proprietatem arguitur. quod accidit qualitati quod sit similis vel dissimilis. ergo non est maxime proprius que litati finem ea simile vel dissimile dicit.

In opposi
tione illius questionis soluen
de sunt quatuor questio
nes speciales

Questio prima. utrum que vel qualitas sit unum genus generalissimum ab aliis distinctum. Pro cuius solutione attende primo. quod triplex est qualitas. quedam est pure essentialis que qualificat genus. et determinat ipsam ad esse speciem. et talis dicitur qualitas generis. et in omni predicamento reperitur tales qualitates. Secunda vero est qualitas patim essentialis et patim accidentalis quodammodo sicut propria passio que sequitur propria speciem. et de quodammodo do accidentalis. et quod est eiusdem speciem. id est essentialis. Tercia qualitas pure accidentalis diuides in qualitate generalis accepta. que seorsum reperitur in quibus predicamento de generibus accidentalibus. et in qualitate specialiter accepta. que sequitur esse indiuidui. et non predicatur nec in quantum nec in qualitate se habet. et in quatuor questionibus aliorum predicamentorum. sic est predicamentum ab alijs distinctum. Attende tertia quod que potest accipi pro forma et remente subiectum. et sic non distinguitur a qualitate nisi finem modum sciendi. vel potest accipi pro subiecto quod illa forma participat. et sic non est generalissimum. Potest etiam accipi pro subiecto et forma. que est in subiecto. et sic minus est genus generalissimum. eo quod est aggregatum per accidens. Attende tertia quod ea que dicitur in sumul de intellectu predicte diffinitionis bicitur ad questionem quod si qualitas capitur proprie

Dicitur que per forma a que aliquid denotat. unum genus generalissimum. per que habet unum modum predicandi et denotandi substantiam distinctam ab alijs modis predicandi. et ille est predicari in que simpliciter. sic quod non in quantum nec in quantum. nec in quantum se habet. et illi modo predicandi correspondit proprie modus essentialis. sive proprie modus intrinsecus finem que distinguitur ab alijs predicamentis.

Secunda questio. utrum illa quatuor que Aresto assignat per species qualitatis sint ueneriter ordinata et essentialiter distincta. Pro cuius solutione attende primo quod ordo istorum modorum sive species qualitatis potest sumi penes hoc quod est esse magis esse et minus esse. unde quod prima species inest tamen subiecti rei rationem suam causam. id est post hoc ordinat. Tercia autem licet in suo esse non sit ceteris. quod tamen subiectum ceteris. reputa tamen in suo esse quod in profundo informat. ideo post secundam ordinat.

b ij

capit p actu appetitus sensitivi psequete actu sensitivū
 vt p timore aut verecūdia. 2 p delectatōe 2 tristitia cō
 seqntē actu sensitivū. Aliqñ pō accipit passionē p qñ
 tate sensibili pñte hñōi a actus appetit' sensitivi. Et
 tende qñto. q forma in pposito nō accipit trāscēdentē si
 cur videt describi ab autore sex pncipioꝝ. s3 accipit p
 dispōe exteriori rei aiate que resultat ex decenti lineatō
 ne mēbroꝝ. s3m q dī qñto ethicoꝝ q pueri pñt esse for/
 mosi. hoc est deccēter lineati. Figura aut est fininus vel
 clausio rei quāte. Et illa repit ram in aiatīs q̄ in aia/
 tis. forma aut in solis aiatīs. Et idē tamē aliquibꝫ q
 idē intelligit debz p formā 2 figurā. ita q̄ hec cōiūctō et
 tenacē e ppositiue dicēdo. forma (2) p id est circa aliqd
 id ē quātitatē pñans figura. Et si forte qñas vruz
 figura distinguat a re figurata. Respondent aliq̄ q nō
 ymmo ē ea cēreal' sic qñ¹⁰⁰ i re qñca. qñtās āt nihil ali
 ud est q̄ res quāta. s3l' figura nihil aliud est q̄ res fis/
 gurata. Et hoc pbat ex eo q̄ quilibz res sufficēter p̄
 terminari suis terminis pñis. Nō oꝝ ergo supaddere q̄
 lineatē q̄ fininet ipam qñtitatē. Secōdo qz p solam ab/
 latōem pñium nō causat aliq̄ entitas positia. figura āt
 sicut est statua mercurij est p solā a blarōem pñiū. nō est
 ergo entitas positia. Tercio sic. p solū motū locale nō
 causat aliq̄ qñtas. rectum aut 2 curvū angulū 2 circū
 lare pñt cāri p solum motū localem. nō s3. ergo qualita
 res. Et pñmat. quia pñderatō mathematica est d̄ q̄
 titatibus figure. s3 de quibz pñderat mathematic' s3t
 quātitates. Quarto sic. si figura cēt res distincta a re fi/
 gurata. vel gessz simplex v' diuisibil'. Nō diuisibil'. qz
 omīs forma est simplex. 2 etiā ablata vna pte rei fis/
 gurate vel scia pte ad huc alia figura possz manere p̄
 rei figurate. nec etiā simplex. qz tūc passer auferēs gra/
 nū de turri nostri dñi totaz turrim destruerz. quod in
 pbia ridiculum est

Dic p pmo autoritate Boetij in pñenti capi
 tulo dicitis. Supficiēs nāqz qm in dilata
 tōe quadā 2 spacio pñat. quātitās est. sed pō ipi' su
 pficiei qñtas nāqz qñ tres linee cōueniūt in se iūct' ter/
 minis vñū spaciū pcluserūt qd tribus angulis 2 trib'
 lineis pñinetur hoc ipm spaciū qd pcludūt ad quāti
 tatē referri potest. qd pō tribus lineis pñinet hoc est q̄
 litas. figura em est triangulū p̄ secūdo autoritate cō
 mentatoris scōdo pñisicoꝝ dicitis. q̄ forme rerum arti/
 ficialialituz sunt accēnta. nullū aut accēns idē est ipi sub
 stantie. p̄ scio. qz artifices faciēdo figurā. aut faciūt
 aliqd aut nihil. si aliqd nō faciūt tūc seqt q̄ ars nō ē hī
 e' factiū. qd est p̄ hñ sexto ethicoꝝ. Sed q̄ etiā q̄ om
 nes domificatores 2 fabri. v' alij artifices 2 ill' siles ni
 hil faciūt. qd est absurdū. Si faciūt aliqd. v' ḡ faciunt
 aliqd nouū aut antiquū. s3 nō faciūt aliqd antiquū. qz
 tūc facerēt pus facta. Si faciūt aliqd nouū. tūc aliq̄ ar
 tificēs nihil facerēt nisi figurā. 2 nō faciūt aliqd nouū
 sbaz aut nouā qñtitatē. 2 seqt q̄ figura distiūit a re fi/
 gurata. Probat qñto autoritate p̄ hñ. p̄ hñ. ponentis
 dñāz inf res naturales 2 artificiales. 2 autoritate Por.
 dicitis. statuā pponi ex ere 2 figura. Si āt figura nō di/
 stinguere a re figurata. seqret q̄ statua nō cōponeret ex
 ere 2 figura. eo q̄ idē non pponit ex seipo' Neqz videt q̄
 mō magnitudo in q̄ depi ḡt circū' possz ēē sine tali fi
 gura si cēt vna eadēqz res. Et iā nō videt quō possz sal/
 uari p̄itas a mulz. astrolog'. p̄bata. q̄ dicit corp' celest'

ste hie influētā 2 p̄tutē in q̄sdaz lapides sic figuratos
 quā nō haberēt in eodē alio' figuratos Ad p̄mā p
 batōem dōm q̄ s3 oīs quātitās fininet imediate finio
 pñij gener'. scōdario tñ fininat' finio alteri' gener'. q̄ re
 sultat ex fininatōe ipsi' qñtitat'. p finios p̄ios 2 infise
 cos. Ad scōdam dōm pcedēdo q̄ p solā ablatōz v' mo
 tū locale nō cāi aliq̄ qualitas. bñ tñ cāi ex fininatōe lē
 neaz 2 supficiēz sic iā dicitū est. Et ad p̄firmatōz dōz
 q̄ mathematic' nō pñderat abso' de qñtitatibz. s3 cō
 siderat de qñtitatibz lineis fininatis. ex q̄bo resultat fi
 gura Ad scōtā p̄z so' ex dōis. Ad qñtā dōm q̄ figura ē
 accēns diuisibile ad diuisiōem sui subiecti imediate qd
 est qñtitas nō diuisiōe q̄ est in p' cēntiales. sic s3. mate/
 ria 2 forma. s3 bñ diuisiōe q̄ est in p' quodāmo integra
 les. nec ex hoc seqt aliq̄ incōueniēs Dic 2o q̄ q̄libz
 q̄¹⁰⁰ denoiat subiectū quale vel simpl' v' in trāitu. p̄z
 ex dicit'. Dic scio q̄ quilibz qua¹⁰⁰ de quacūqz spē
 qñtatis est simplex simplicitate q̄ opponit' p̄pōi ex ma
 teria 2 forma. p̄z autoritate Sil. pot. in pñcipio sex pñ
 cipioꝝ Dic qñto q̄ nec potē aie nec p̄prie passiones
 subeponūt in isto p' p' p̄mo sic. qz si iste potētie po
 nerēt in p' p' qualitatis. sequeret q̄ ad illas potē¹⁰⁰ est
 sent alie potē. 2 estz p̄cessus in infinitū. Sequeret 2o
 q̄ aia ex se nō possz exercere suas oparōes. s3 solū p ali
 qua accē. qd est falsum. quia qd d̄ est p̄fectōis in infē
 riori nō dōz denegari a superiori. s3 sic est q̄ calor q̄ est infē
 rior aia ratiōnali p se 2 sine aliqua qñtitate supaddita
 p̄t exercere suas op̄tōes. q̄ anima sine aliq̄ potē supad
 dita q̄ sit res ab ea distincta p̄t exercere suas oparōes
 et p̄ p̄ns supflue poneret ista naturalis potē. Sequet
 ref scio q̄ p̄clusio demōstratōis possz esse falsa. Nāz si
 p̄prie passio estz res distincta a subiecto 2 posterior sub
 iecto de' possz ēē a subiecto sepate. Sequeret qñto q̄ i
 passioibz estz p̄cessus in infinitū. nā si p̄prie passio estz
 spēs in genere qñtatis tūc illius spēs estz alia passio de
 qua possz p̄sist' queri. 2 si illa distiūguret real'. tūc q̄
 reret in quo p̄dicamēto. 2 sic p̄cederet in infinitū. Si
 āt estz eadem real'. tūc eadē rōne p̄ma fuit eadē real'
 Et p̄firmat' autōit' p̄ hñ in qñto metha. dicitis. q̄ ens
 2 vñū dicit' eadē naturā. 2 tñ vñū est passio entis. q̄
 quarta. v'z p̄prie qñtatis. sine
 a p̄ho sufficēt assignate. Pro e'
Questio solutiōe Attende p̄mo q̄ iūstici
 cia p̄t capi dupl'r. vno' p̄uatiue. 2 sic d̄t carentiā iūstici
 cie in subiecto apto nato. 2 h̄ mō opponit' p̄uatiue iūstici
 cie 2 nō p̄rie. Alio' capis iniūsticia p̄rie. 2 sic ponit' aliq̄
 qd positū. s3 habitū viciōsū p̄rium habitū p̄tuosū. 2 h̄
 mō p̄rie opponit' iūsticia 2 iniūsticia Attēde 2o q̄ de
 susceptōe magis 2 min' q̄tuor fuerūt s̄nie apud antiq̄s
 p̄hos. q̄rū tres recitat Boet' in p̄mēto sic dicitis. in h̄
 tres fuere s̄nie. qdā nāqz dicebāt in oibz p̄¹⁰⁰ materie ha
 bitudinē repiri posse magis 2 min'. p̄pitiū nāqz ēē mare
 rie copositasqz intensiōe crescere 2 minui relaxatōe q̄ q̄
 rūdā platonicoꝝ s̄nia fuit. Alij p̄o s̄m certissimā veriss
 masqz artesqz p̄tutes nō dicerēt ēē magis 2 min'. Sed
 āt medias dici posse Tercia ē de q̄ dicit'. loq̄t q̄ ipas q̄
 de habitu dines nulla intensiōe crescere. nec diminutiō
 ne decrecere putāt. s3 coz p̄ticipatōes posse sub exami
 ne p̄patōis venire 2 de his magis minusue dicit' S̄ ani
 tatē nāqz 2 iūsticia aliam alia magis minusue nō esse
 hūc em quisqz dici magis esse sanitate a lera alia. s3 h̄
 b. liij.

Solum dicere possum? magis hinc sanitates alio modo
 id est esse saniores. Sed contra est sententia diuini simplicii. quod allega-
 do archidiacono dicitur. quod est infinitate quaedam principat passio
 nes. propter hoc recipiunt quaedam intensioes determinatae secundum ma-
 gis et minus. et ita secundum suam rationem quas habent magis et mi-
 nus. et non a principatibus. Nam in principatibus considerata in-
 tensio et remissio. non quod me exire albo sic contingat. quoniam
 aut ad usum fuerit a sole facto. nec minus albo secundum ydonei-
 tate sic principatibus. vel secundum mixture eius quod non est tale et
 hoc simplicius. Attendere ratio per intellectone istius veluti
 me sine quod forme suscipiunt magis et minus. sed non secundum habi-
 tudine quam habent in subiecto. sed quod habent infinitate. hoc est il-
 limitatorem siue indefinitatorem ad certos gradus. quod si
 presentia infra rationem siue naturam specificam qualitatis. sed nos
 per actus et a posteriori percipiamus formam esse intensam quoniam sub-
 iectum magis vel minus participat ea. sed quoniam ipsa est minus permixta
 suo. tunc est magis intensa. Attendere ratio quod duplices sunt
 gradus. in forma quoddem sunt specificae. alij vero indiuidua-
 les. gradus specificus est ultima perfectio essentialis constituti-
 ua ipsius speciei essentialis. Sed gradus indiuiduales quoddam per-
 fectio forme constitute in eis indiuidui. et talis est duplex. quod
 est gradus indiuidualis qui vocatur hecetas. et constituit in
 indiuidui in eis indiuidui. et per tale nec fit intensio nec remis-
 sio. Alij sunt gradus quoddam modo sunt extra rationem indiuidui
 vnitue tunc presentia in ipso indiuiduo. et per tales potest fieri inten-
 sio et remissio. et in concreto et in abstracto. Nec haberi potest
 ex textu Aristotelis. in isto capitulo quod iusticia vel sanitas non
 suscipiunt magis nec minus. sic per intuitum

Dic primo. Quod quitas necario habet gradus
 eiusdem rationis in eodem sub-
 iecto. Quod suscipiat magis
 et minus. Probat. quia impossibile est aliquam formam a
 pluribus diuersimode participari nisi sit diuisibilis in plures
 res. sed sic est quod albedo a pluribus diuersimode participat. ut
 pura ab illo intensius. et ab alio remissius. necario habet
 res graduales. Sed quod ille sint eiusdem rationis per quod per hunc di-
 stinguunt gradus specificos a gradibus indiuidualibus. quod spe-
 cifici non sunt eiusdem rationis sed se habent sicut numeri. Quod sunt pro-
 portiones in eadem parte subiecti. per quod quia eadem albedo nume-
 ro quod plus in eadem parte subiecti erat remissa post erit intensa.
 Dic secundo quod forma in abstracto potest suscipere magis et
 minus. per intentionem simplicii. Dic tertio quod ea illi
 intensiois vel remissionis est illimitata gradu subiecti
 dem specie. per ex dictis. Dic quarto quod forma manens una
 et eadem numero potest intendi et remitti. per quod quia si non sequi
 refertur esse aliqua noua forma genita. cui tamen nulla esset
 ea. per quod quia si ab aliquo frigido remittatur unus gradus
 tunc generaretur forma noua cui nulla posset assignari causa
 ut per quod quia forma tria non est causa illi per se nec etiam
 est ab ipso frigido. quod tunc idem esset causa superius. nec ac ali-
 quod circumstantia. quod possibile est quod nihil aliud circumstet. et
 per quod quod maior manifestatio veritatis per dicitur per dicitur

Arguit primo sic per philosophum octauo metaphisice dicitur. for-
 me sunt sicut numeri. et sicut numero non potest fieri ad-
 ditio nisi mutet in aliam speciem vel diminutio. et nec forma
 manens una et eadem specie potest intendi et remitti. Confirmat
 quod vel illi gradus intensioales dunt solo numero. et hoc non
 potest fieri. eo quod duo accidia solo numero dunt non pos-
 sunt esse in eodem subiecto. aut differet specie. et sic quitas in-
 tensa est causata ex aliquibus diuersarum rationum. et per non
 esset forma simplex. sed potius totum compositum. Confir-
 mat. quod si intensio forme fieret per gradus. tunc talis posset

fieri in abstracto. ut iusticia vel alia per posset intendi et re-
 mitti. quod est contra philosophum in textu. et contra Boetium palle-
 gatium in tertia sententia per opinionem Aristotelis. Secundo sic.
 susceptio magis et minus fit per solam dispositionem factam secundum quod
 forma sic vel sic in subiecto recipit. et non fit per additionem
 gradu. Tunc probat per autorem sex principiorum dicitur. forma
 est per se contingens simpliciter et inuariabilis eadem consi-
 stens. quod non per gradus. sed per maiorem vel minorem radicatio-
 nem in subiecto intendit vel remittit. per hoc. quod subiectum est magis vel
 minus dispositum ad susceptioem talis forme. sicut lux est
 una simplex forma. et nulla variatioe facta in lumine in
 aere intendit vel remittit secundum quod magis vel minus radicat
 in aere. aer dicitur magis vel minus lucidus. Tercio sic
 susceptio magis et minus in habentibus saltem contrariis
 est ex mixture vel de puritate per se. et non per gradus. Pro-
 bat autem primo autoritate philosophi tertio thopicorum dicitur.
 Illud est albius quod est nigro impmixtum. Secundo au-
 toritate per metatorem quinto methaphisice dicitur. Albius non fit
 minus album nisi ex mixture per se. Et in alio per meto de
 Diminutione in omni genere est diminutio per mixturem con-
 trarij. et sicut in secundo de generatione dicitur. si calidum non esset
 in composito non esset in eo frigidum nisi in fine. et in sum-
 mo ubi vult probare quatuor elementa esse in mixture. Lo-
 firmat. nam colores medij intendunt et remittunt per mixture-
 onem. Ad primum dicitur quod forme sunt sicut numeri. sic
 intelligendo quod per additionem alicuius gradus specificae
 bene variant de una specie in aliam. non tamen habet veritate
 de additioe graduum indiuidualium de qua est ad propo-
 sitionem. Ad perfirmatorem dicitur quod illa autoritas philosophi non habet
 veritatem in accitibus respectiuis. nec etiam in accitibus
 per se absolute. sic est lumē et spes intelligibilis. ne-
 que accitibus corporalibus. cuiusmodi sunt isti gradus qui
 non merent dici forme. sed aliquid forme eiusdem in numero
 ut patebit. Ad secundam perfirmatorem dicitur quod concedo per se
 et nego hoc esse per philosophum. nam plus in textu relinquit subdu-
 bio. ut per intuitum. Ad secundam dico negando autem. et ad
 perfirmatorem per se soluto. Tamen si hoc esset verum. tunc non posset
 mus assignare eam intensiois et remissiois accitibus. sa-
 cramentis altarum. eo quod ibi nulla est radicatō in subiecto
 Tamen deus posset separare duas quantitates actiuas a subie-
 ctis. puta caliditate et frigiditate. quo facto una adhuc
 alterabitur aliam. cum sint derelictae proprie nature. et sic una re-
 mitteret. et tamen non sunt in subiecto radicate. vnde non est possi-
 bile quod deus ponat eandem albedinem numero in duobus
 subiectis. sic quod vnum sit magis expositum quam aliud. iam
 illa albedo erit magis et minus intensa per quod vnum
 subiectum dicitur albius alio. Ad tertium dicitur
 negando antecedens. Et ad autoritates que videtur
 hoc probare dico. quod ipsi per permutationem contrarij in-
 telligunt accessum seu approximationem ad contrarium
 et non oppositionem ex contrarijs. sic ergo quod sunt impmix-
 tiora contrarijs et minus accedentia ad ipsa tria. illa sunt ma-
 gis talia. Ad autoritatem commentatoris de mixture
 dicitur. quod non vult dicere quod hic sit mixta caliditas. cui
 frigiditate in mixto iam completo et perfecto. elementis sus-
 is substantialiter corruptis. sed vult quod in principio mix-
 tionis non concurrat ad mixtum solum elementum frigi-
 gidum. sed etiam calidum. aliter esset frigidus in fine. et
 in summo. Sed ad perfirmatorem dicitur. nec medij colores dicitur
 medij participatōem sic quod eent compositi ex extremis. sed
 potius dicuntur medij per gradus. eo quod ruberum participat albi-
 nigrum videtur. et sicut participat nigrum videtur albius. vnde sic bec opinio

primam proprietatem quia calefacere est contrarium ad frigidum facere et calefieri ad frigidum fieri et delectari ad contristari. Secunda probat quod calefieri et calefacere dicuntur magis et minus et similiter contristari. (Dicitur enim) in hac secunda parte excusat se de alijs quatuor. et dicit quod dicitur est de situ in predicamento ad aliquid dicitur enim est quod situata. ut sedere iacere et stare dicitur denotari a positionibus de alijs autem ut de qua do vbi et habere nihil dicit nisi ea que dicta sunt in principio sed huius tractus ut quod habere significat calculat esse vel armatus esse et vbi in loco esse. Et ideo que dicta sunt sufficienter de predictis generibus. et dicendum est consequenter que sunt modi oppositi. Circa istum textum per nunc nihil dicit sed ea que dicenda sunt usque ad librum secundum principiorum qui est Gilberti porritani referuabuntur. **Sequuntur postpredicamenta**

Notiēs aut.

Iste est tertius et ultimus tractatus predicamentorum. in quo philosophus determinat de postpredicamentis et diuidit in quatuor capitula. in primo capitulo determinat de primo postpredicamento scilicet de oppositōne

Et diuidit in duas partes principales. in prima parte determinat de speciebus oppositi et primo enumerat eas. dicens quod alterum potest alteri opponi quadrupler scilicet aut sicut relatiua aut sicut contraria aut sicut habitus et priuatio. id est sicut priuatio opposita aut sicut affirmatio et negatio. id est sicut contradictoria. Exemplificat autem de quilibet oppositōne cui dicit (opponit autem vniuersales istorum) ut sic figurat. et exemplanter patet. exempli de relatiuis ut dupliciter opponit dimidio. de contrarijs ut malum bono. de priuatiuis ut cecitas visui. de contradictorijs ut sedere non sedere. (Quocumque igitur ut relatiua opponunt) Hic Aristoteles diffinit species oppositi. et primo relatiue opposita dicit. Relatiue opposita sunt que ea ipsa que sunt oppositi dicuntur aut quomodo libet aliter ad aliud. sicut dupliciter hoc ipsum quod est est alteri. est enim alicuius dupliciter et disciplina dicit alterius scilicet disciplinari et disciplinari similiter dicit ad disciplinam. Sed cum dicit (illa vero) Remouet obiectum qua aliquis possit contra dicta diuisione obiectum. nam contraria videntur dici ad aliud et esse relatiua. Unde dicit quod contraria sunt id quod sunt nullo modo dicuntur ad inuicem quod malum non dicitur bonum malus sed ei contrarium nec album nigrum album sed ei contrarium Quocumque vero) Hic Aristoteles supponendo diuisionem in contraria mediata et immediata diffinit membra diuisionis. Dicitur enim contraria immediata sunt quorum necesse est alterum inesse suo proprio susceptibili. Contraria vero mediata sunt quorum necesse est alterum inesse suo proprio susceptibili. Deinde cum dicit (ut languor) exemplificat de contrarijs et primo de contrarijs immediatis ut languor et sanitas respectu animalis. et necessarium est alterum semper inesse similiter par et impar siue abundans et perfectum respectu numeri. Sed de contrarijs mediatis exemplificat cum dicit (quorum vero ut nigrum et album respectu corporis) quia non omne corpus est album aut nigrum sed est aliquid quod medium inter album et nigrum. Similiter prauum et studiosum sunt contraria mediata quod non omnia sunt

praua aut studiosa sed est aliquod medium quod neque est prauum nec studiosum. similiter est aliquid corpus quod neque est album neque nigrum sed est fuscum aut pallidum. Deinde cum dicit (in aliquibus autem) ostendit dupliciter contraria mediata. quod quedam habent media notata sicut album et nigrum habent fuscum et pallidum. Alia vero non habent media nominata sed nominantur per negationem extremorum sicut medium inter bonum et malum est quod neque est bonum neque malum. et medium inter iustum et iniustum est quod neque est iustum neque iniustum. (Priuatio vero) Aristoteles diffinit priuatiue opposita. Dicens quod priuatio et habitus sunt que habent fieri circa idem ordine quodam et tunc determinatio. Unde in ista diffinitione tangit tres condiciones priuatiue oppositi. Prima est quod habet fieri circa idem ut visio et cecitas circa oculum. Secunda quod habet fieri ordine quodam. Tercia est quod habet fieri tempore determinato. probat quod tunc dicitur mus aliquid priuari quando non habet id quod natum est habere. Non enim dicimus illi edentulum quod non habet dentes nec cecum quod non habet visum sed quando congruit habere non habet. quia sunt quedam generatōes id est quedam res genite que neque visum neque dentes habent. sed non dicuntur edentate aut cecitate. Sed cum dicit (priuari vero) ponit differentiam inter priuari et priuationem. et inter habitus et habitum et ipsum habitum. Nam priuari non est priuatio neque habere habitum est habitus. Probat quod visus est habitus et cecitas est priuatio et tamen habitus non est habere habitum. nec cecum esse est cecitas. quia cecitas est priuatio et cum esse est priuari et non priuatio. patet quod si cecus esse et cecitas essent idem de eadem predicarent sed hoc est falsum quia homo dicitur cecus et tamen homo nullo modo dicitur cecitas. Et ex hoc patet manifeste quod priuatio dicitur aliquid distinctum ab habitu. patet etiam quod abstractum et concretum nullo modo sunt termini sinonimi quod si sic tunc de eodem predicarent quod est contra Aristotilem. Sed cum dicit (opposita autem) ponit convenientiam inter priuari et habere habitum cum priuatio et habitu. quod priuari et habere habitum eodem modo opponuntur sicut habitus et priuatio. nam sicut cecitas opponitur visui sic cecum esse opponitur ad visum habere. (Non est autem) Hic consequenter determinat Aristoteles de contradictorijs ponendo convenientiam et differentiam inter affirmationem et negationem et res que subiacent affirmationi et negationi. Et dicit quod res que subiaceret affirmationi et negationi. non est affirmatio et negatio. probat quod affirmatio eorum affirmatiua et negatiua eorum negatiua scilicet eorum que subiaceret affirmationi et negationi nullum est oratio. Sed convenientia est talis quod sicut affirmatio et negatio opponuntur contradictorie. ita res que subiacent affirmationi et negationi. quod sicut sedere et non sedere opponuntur contradictorie ita res que sub utroque est scilicet sedere et non sedere. (Quomodo autem priuatio etc.) In hac secunda parte principii huius capituli ponit differentias inter species oppositi. Et primo ponit duas differentias inter priuatiue et relatiue opposita. Prima differentia est. quod relatiue opposita opponuntur ad se inuicem sub habitu rudine alicuius calius. sed priuatiue opposita non referuntur ad se inuicem. Non enim dicitur visus cecitas visus. nec cecitas dicitur visionis cecitas quous bene dicitur visionis priuatio. Secunda differentia est quia omnia relatiua sunt reciprocatua. id est dicuntur ad conuertentiam. sed nullo modo priuatiue opposita dicuntur ad conuertentiam quod quous cecitas dicitur visionis

Et visus non dicitur cecitatis visus (Quoniam autem ne-
cessitas) ponit differentiam inter contrarie opposita et pri-
uative opposita. et hoc duabus rationibus. Prima est in-
ductiva et est talis in contrariis immediatis necesse est
alterum semper inesse suo proprio susceptibili. sicut patet de
languore et sanitate. abundantia et perfectio in privative
oppositis hoc non est necessarium. In contrariis autem medi-
atis necesse est necesse alterum extremorum inesse suo proprio sus-
ceptibili. non enim necesse est omne corpus esse candidum vel
nigrum. calidum vel frigidum et hoc nisi alterum in se a natu-
ra ut igni calidum esse et nigrum candidum esse. In his autem quibus
alterum in se a natura necesse est unum de finitate inesse et im-
possibile est ei inesse reliquum. non enim est possibile igni esse
frigidum. neque nigrum. In privative autem oppositis nul-
lum istorum est necessarium. non enim est necessarium alterum inesse
suo proprio susceptibili quia ille quod nodum habet naturam
ad videndum neque cecus neque videns dicitur. Aliqua do-
tamine in privative oppositis necessarium est alterum inesse suo
proprio susceptibili quia doctus et ignis est determinatum a natu-
ra necesse est necesse alterum inesse determinate. Et cum
dicitur (Amplius hec) ponit secundam rationem que est quod in
omnibus contrariis potest fieri mutatio de uno in aliud et
econtra nisi alterum in se a natura ut igni inesse esse calidum
dum. Sed patet. quia sanus potest fieri languidus et
album potest fieri nigrum et calidum frigidum et studiosum
prauum et econtra. quod patet. quia prius exercitatus in
bonis opibus et bonis doctrinis modicum proficiet ut me-
lior fiet. et si aliquis sit semper exercitatus in bonis opibus
perfecte mutabitur aut saltem magnam incrementum suscipiet
Et in privative oppositis quibus potest fieri mutatio ab ha-
bitu in privationem. tamen impossibile est quod fiat mutatio a
privatione in habitum. quia cecus non est iterum factus videns
neque caluus factus est econtra comatus neque qui fuit
sine dentibus dentes ei orti sunt (Quocumque vero ratione)
ponit differentiam inter contradictoria et alia opposita
quod in solis contradictoriis necessarium est alterum esse verum
et alterum esse falsum. Probat quod sanitas et languor sunt
contraria. et dupliciter et dimidiata relata opposita. et visio et
cecitas privative opposita et nullum istorum est verum aut fal-
sum eo quod omnia ista dicuntur sine complexione. sed eorum
que sunt nullam complexionem dicuntur nullum est verum
aut falsum (Sed maxime videbitur) Remouet unum
dubium quod aliquis possit dicere quod etiam in complexis repi-
tur contrarietas et ex privative oppo et in talibus necesse est unum
esse verum et alterum falsum. Ideo probat quod non quod
ista sunt contraria complexa. socrates est sanus et socra-
tes est languidus et non est necessarium unum istorum
esse verum et alterum falsum. quia si socrates sit unum est
verum et alterum falsum. sed si non sit ambo sunt falsa.
Similiter socratem esse cecum et socratem habere visum
opponuntur privative. et tamen non est necessarium unum
esse verum et alterum falsum. quia si subiectum non sit
nullum est verum. et positum quod sit adhuc non est necessa-
rium alterum esse verum. quia cum socrates nondum na-
tus est habere visum ambo sunt falsa. Sed quod in con-
tradictoriis necessarium sit alterum esse verum et alterum
falsum. probat. quia siue socrates sit siue non sit necesse est
ipsum languere vel non languere. Ex his concludit in con-
tradictoriis primum est semper alterum esse verum et
alterum falsum (Contrarium autem bono) Sic Ar-
istotelis ponit quinque proprietates contrarium. Prima
est bono semper contrariatur malum hoc probat induc-

tione. nam languor contrariatur sanitati et iniusticia in-
iusticie et debilitas fortitudini et sicut in alijs. sed malo alii
quando contrariatur bonum et aliqui malum. superabundantia
enim quod est malum contrariatur egestati quod est mala est. sed ta-
men hoc tertium in paucis patet quod solum in his quod se habent super
abundantiam et defectum (Amplius contrarium) ponit se-
cundam proprietatem quod est quod si unum contrarium sit non est neces-
sario alterum esse quod omnibus existentibus suis sanitas est et
non est languor. sicut omnibus existentibus albis albedo est
et non est nigredo. Sed cum dicitur (amplius si) ponit ter-
ciam proprietatem quod est quod impossibile est contraria eidem sub-
iecto ut si socrates sit sciamus ipse non erit languidus. Quar-
ta proprietates quod tangit ibi (patet vero) est omnia contraria ha-
bent fieri aut circa idem genere ut languor et sanitas cir-
ca aial et albedo et nigredo circa corpus aut circa idem spe-
cie ut iniusticia et iniusticia circa animam. Quinta proprietates tan-
git ibi (Necessarium autem) Et est quod necesse est omnia con-
traria esse aut in eodem genere aut in contrariis et diuer-
sis generibus aut esse diuersa genera sicut album et ni-
grum sunt in genere coloris. et iusticia et iniusticia sunt
in contrariis generibus quia iusticia est in genere virtutis
et iniusticia est in genere nequicie. aut sunt diuersa gene-
ra sicut bonum et malum.

Primum autem.

In hoc secundo capitulo huius tractatus determinat
philosophus de primo post predicamentum scilicet de primo. Et dicit quod prius
dicitur quadruplex. Primo modo aliquid dicitur prius proprie
et secundum tempus. et sic illud dicitur prius quod est antiquius et
senius. Secundo autem ponit secundum modum potestatis quod est
prius dicitur a quo non conuertitur subsistendi. consequen-
tia. sicut unum est prius duobus quia duobus et tunc necesse est unum
esse sed uno exante non est necessarium esse duo. Sed cum dicitur (ter-
cio vero) ponit tertium modum quod est secundum quod aliquid dicitur prius
ordine. non tamen quocumque ordine sed ordine corporis et nature si-
cut in geometria elementa sunt priora his quod describunt. et
in grammatice res sunt priora syllabis. et in oratione id est in ar-
te oratoria siue rethorica phemium est prius narratione
Quartus modus potestatis ponit cum dicitur (Amplius pro) Et est quod
aliquid dicitur prius quod est melius et honorabilius. siue uerum em-
plum honorabiliores et magis dilectos dicere priores
apud. se ipse tamen modus est alienum modus potestatis. Unum istum
modum tamen enumerati positi sunt ab aristotele sicut boetio place-
t prius istos tamen videtur esse alium modum potestatis namque quod ponit
Aristoteles. cum dicitur (Videtur autem) Et est quocumque aliquid duo co-
uertuntur secundum eandem rationem et unum est aliter quolibet causa ut sit il-
lud quod est causa dicitur prius natura et hoc declarat quod modo de exemplo
sicut res et ordo quod uertuntur. Nam res est causa prioris vel situtatis
oratio et non econtra. nam si hoc est tunc res est oratio in quod dicitur hoc est et
si hec oratio hoc est sit res tunc ita est in res quod hoc est. Quod autem res
non est causa res sed res videtur esse quod dicitur causa prioris oratio. ha-
cuius res est aut non est vera dicitur oratio aut falsa necario. Et qui-
bus concludit quod prius dicitur quinque modis

Simul autem dicuntur

Iste est secundum capitulum in quo philosophus definit de postposito
scilicet de similitudine et ponit tres modos eius. Primum est si sit secundum que
illa dicuntur simul quorum generatio est in eodem tempore
(Naturaliter autem) ponit secundum modum quod est esse simul
natura secundum que illa dicuntur simul que uertuntur secundum eandem

consequentiam et unum non est causa alteri? ut sit sicut sunt
duplum et dimidium. Nam si duplum est dimidium est. et si dimi-
dium est duplum est neutrum est causa alteri? ut sit Tertius
modus qui tangit ibi (dicunt autem est secundum naturam) sed
que illa dicunt simul que et diuersae diuiduntur ab inuicem
ex eodem genere ut gressibile volatile et aquile. al. enim diui-
ditur in ista et nullum est prius aut posterius sed oia sunt secundum
naturam Sed cum dicit (genera vero) remouit dubium quod ali-
quis posset credere quod genera essent simul natura cum speciebus
Dicitur quod genus est prius suis speciebus quia ab ipso ad suas
species non conuertitur consequentia subsistendi quod licet si sit
agguatilis etiam sit animal tamen non est necesse. si animal sit quod
quale sit. et finaliter refertur e contrario ordine modis sitatis

Motus autem sex

In hoc quarto capitulo determinat philosophus de quarto postpositum
dicamento scilicet de motu. Et diuidit in duas partes. in pri-
ma parte enunciat species motus. et dicit quod sunt sex. scilicet generatio
corruptio augmentatio diminutio alteratio et secundum locum mu-
tatio. Sed cum dicit (in alteratio vero) mouet dubium
videt enim quod ipsa non distinguitur ab alijs. quod forte necessarium est
omne quod alteratur per aliquam aliam mutationem mutari. Sol-
uit autem hanc dubitationem per duas rationes quod altera-
tio distinguitur ab alijs motibus. Prima ratio quod tangit ibi
(Nam pene) quod possibile est aliquid alterari et tamen non mo-
uari secundum aliquam aliam mutationem quod quod alteratur per passio-
nem nec est necesse augeri nec minui et sic de alijs. et alteratio
distinguitur ab alijs. probatur consequentia quod si alteratio esset
eadem cum eis oporteret id quod alteratur augeri vel minui
vel mutari secundum aliquam aliam mutationem. Sed cum dicit
(similiter autem) probatur huiusmodi ratione quod si alteratio non
distingueretur ab alijs oporteret id quod augeret aut quod
aliqua alia mutatio mutaretur alterari. sed hoc est falsum
quod sunt quedam creatura que non alterantur sicut quadrangulum cir-
cumpositum gnomone creuit et tamen non est alteratur. (Est autem
quid) In hac secunda parte determinat de contrarietate mo-
tus et ponit unam contrarietatem que est quod motui est aliquid
contrarium. et dicit quod motui in communi et etiam omni mo-
tui contrariatur quies. Sed generationi contrariatur corruptio
et augmentatio diminutioni et mutationi secundum locum quod
secundum locum et forte mutatio in locum contrarium ut muta-
tio que est superius contrariatur mutationi que est infe-
rius. Est autem difficile assignare contrarium alterationis
nisi nec videtur esse aliquid contrarium nisi dicatur quod sibi con-
trarietur quies secundum qualitatem aut mutatio secundum qualitatem con-
trariam cum enim alteratio sit mutatio secundum qualitatem si-
bi opposita quies secundum qualitatem aut mutatio in contra-
riam qualitatem sicut album fieri ad id quod est nigrum
fieri contrarium est.

Habere autem

In hoc ultimo capitulo huius tractatus determinat
Aristoteles de ultimo postpositum dicamento quod dicitur habere po-
tendo eius modos. Et dicit quod habere dicitur multis mo-
dis. Primus modus est habere affectum id est dispositum
ad habitum aut aliquam aliam qualitatem sicut disciplina et
ritum. Secundus est habere quantitatem sicut magnitu-
dinem. ut bicubitum tricubitum. Tertius est habere
ea que circa corpus sunt ut vestimentum vel tunicam. Quar-
tus est habere aliquid in membro ut annulum in manu. Qui-

tus est habere membrum ut manum vel pedem. Sextus ha-
bere contentum ut modum grana tritici. Laguna vinum. Sep-
timus est habere possessionem ut domum vel agrum. Octa-
uus est habere uxorem aut virum et iste modus videtur
alienissimus quod habere uxorem nihil aliud est nisi simul
habitare cum ea. et cum dicit (forte tamen) finaliter se excusat
ab enumeratione aliorum modorum. et dicit quod forte sunt ad-
huc alij modi habere sed qui magis vilitati sunt enim es-
tati sunt. Circa hunc textum attende primo. quod sicut re-
fert Boetius et simplicius erant aliqui philosophi de quorum
numero fuit andronicus qui dicebat hunc ultimum tra-
ctatum propter libri intentionem esse appositum a quodam qui
hunc librum predicamentorum intitulauit ante topicam
Sed isti non intelligebant quantum oportunitate non solum
topico negotio sed etiam de predicamentis conferant dicta.
Alijs autem sicut porphirio placet fuit appositus ad ex-
planationem Unde in nominibus quorum memorari debuit
in predicamentis quecumque non erant secundum conceptus communes
intellecta. hec in principio preceperunt Aristoteles. et sic des-
terminauit de equinoctijs et uniuersis quecumque autem erant
in communibus conceptibus precepta. ampliori autem discul-
sione indigebat horum consilium preceptionem post comple-
tionem de articulatione ut non interromperet libri conti-
nuitatem si de articulatione horum in medio posu-
isset. Unde dicit simplicius quod omnes isti dicitur aliquid
sed non adiungunt totam causam que est in hoc quod quia
Aristoteles in predicamento quantitatis memoriam habuit
de contrarijs et de re latiuè oppositis cum de magno et puo-
diceret ideo conuenienter in principio. huius nominis se-
gnificationem explicauit. et in predicamento ad aliquid
dixit re latiuè esse simul natura simul tati vero opposita
positas ideo de simul et priora determinat quid sint. ne-
fallis opinionibus non firmus animus traditur luderetur
faciendi vero patientijs predicamenta sunt cum quibus que
si motus atque agitatio considerat. ideo natura ipsi motus
explicat. habet autem inter alia predicamenta nume-
ratus est. ideo conuenienter eius multiplicitate in fine disti-
gnit attende secundo. quod determinando de motus oppositis
Primo determinat de re latiuè et contrarie oppositis eo quod
vtriusque extremum eorum est ens. et primo de re latiuè oppositis
que contrarie. ex eo quod vltimo omnis oppositum est formalis re latiuè
quod re latiuè opposita respectu eiusdem non permittunt se in
in eodem neque in actu neque in potentia contraria aut successi-
ue haberi fieri in eodem. Et prius determinat de puo-
uatiue oppositis eo quod puo- uatio est minus non ens que nega-
ex eo quod relinquit aptitudinem in subiecto attende tertio
quod ex illo eodem textu manifeste patet. quod puo- uatio est entitas
distincta ab habitu et ad excludendum omnes euasiones que
aliquid adducunt legendum est istud deum Boetii Tres namque
res sunt in eo quod est habitus. is qui habet. ea res que habet
et habere ut est is que videt et huiusmodi ipsius quod ex vlti-
que sit. distat autem et videre ab eo que videt et huiusmodi ipsius videre
rursus a visu. Aliud est enim quod fit et is qui facit videre
videns aut operatur. et statim post eodem quoque modo
etiam in priuatione. Illuc quoque tres sunt res. is qui pri-
uatur. hoc ipsum quod fit. id est priuari. et ipsum quo-
quis priuatur. id est ipsa priuatio. quod si distat is qui ha-
bet ab eo ipso quod est habitus habere distat necessa-
rio id quod est priuari ab eo qui priuatur. et id quod est
priuari ab ipsa scilicet priuatione qua quisque priuatur.
et statim post non est dubium quin eorum esse sit ali-
ud que cecitas. et priuari que priuatio

Attende quarto. qd cu dicit Aristo. aliqua esse siml natura qd couertunt fm cosequenciam...

Questio octaua

Utr diuisiones postpredicamenti siue spcz eius sint conuenienter assignate Arguit pmo. contra suppositu qd...

Secdo arguit qd opposita no verificant de eode sed il la q assignant p relative oppositis...

mune qlitati z qntitati sed motus augmentatois est in genere qntitatis z alterationis est in genere qlitatis...

In oppositu

Questio prima

Utr oppo sit aliqd comune vniuoci qntuor spcz op positionis Ad qd ruder comunter qd oppo e vniuoca...

Dic primo

ex hoc sequit correlative qd oppo no est nome collectiuu sicut qdam fingit. Un ome oppositu dicit ad aliud...

Vertical text in the right margin, likely a continuation or commentary from the adjacent page.

opponat. Secunda pars p3. q2. oppositio puenit rebus de omnibz generibus. et puenit enti anteqz descendat in decē genera. sicut de se p3. q2. ens diuidit p finitum et infinitū q opponunt. anteqz diuidat in decē pdicas/menta. Tercia pars p3. q2. ille respectus immediate con/ surgit positio extremis. Dic tertio q oppositio pri/ uatiua et p traditio: ia nō sunt solū relationes rōnis. Parz de oppositōe priuatiua cuius vtrūqz extremū est ens reale. licet p uatio nō sit ens positiuū. Tū ridicu/ lum est dicere q habitus et p uatio opponantur p soluz op' nostri intellectus. circūscripta em quacuqz opatōe intellectus ad huc cecitas opponit visui. Sz de p di/ ctoria opponē p3. q2. dicit p h s q sic affirmatio et nega/ tio opponunt. ita et res q sub vtroqz scz affirmatione et negatōe est opponit. Unde si nō sedere inessz homi/ ab aia. tū circūscripto ope rōnis fortes semp sederet qd est absurdū. Dic quarto. q oppositio pdicatur vniuoce de quor: generibz oppositio nū. Parz p d i s s i/ nitōe vniuoce pdicatur em fm nomen et fm rōnem de omnibz suis spibus. sicut ex autoritate superi alle/ gara patuit. Neqz valet rō alterius opinionis. qz nec oppositio p uatiua nec p traditio sunt relatiōes rō/ nis. Sed ptra hoc arguit qdruplīcter. Primo sic respectus realis nō est ad nihil. sed aliter extremū con/ tradictōis et etiā p uatiue oppositōis est ad nihil. q nō sunt relatiōes reales. Vno: parz de esse Secdo sic ad relatiōem reale requirit q vtrūqz extremū sit rea/ le. sed sic est de oppositōe p traditio. Sz. Tercio sic. genus positiuū d3 habere spēs positiuas. sed spēs oppositōis nō sunt positue. sicut parz de oppositōe cō/ traditio. Quarto sic. enti et nō enti nihil est vni/ uocū. p traditio autē est nō ens. igit rē Ad ista ar/ gumēta dicendū est q oppositio nō dicit relatiōe rati/ onis sic q sit fabricata ab anima. sed ipsa est realis. sicut patuit. nō tū est relatiō realis positiuā. sed tū p uatiua. maxime loquēdo de oppositōe p traditio. de q est difficultas ad pns. licet em p uatio bñ possit fundari in ente positiuo. tū ens positiuū nō p fundari in p uatiōe. Nā p traditio in re nō dicit nisi in cō/ parabilitate extremoz. et pnotat respectuz oppositōis eodē modo. sicut identitatis pnotat respectū eiusdē ad se. et dicit negatōem oīs distinctōis siue indiuisionez essentie q est circūscripto ope intellectus. Vtrū autē ista negatō de' nō est lapis. sit circūscripto ope intellectus videt aliquibz q sic. ex eo q dicit pfectōem simplicitat et etiā formalitatē distinctā a sua formatōe. et tūc facile dicerem q p traditio est relatiō realis. sed de h alibi. Et p h p3 solutio ad aegumēta tā dicta

Questio secūda vtz

Priuatio et habitus insunt suis subiectis ordīne qdam Pro cui' solutio attende pmo q tripliciter ptingit p uatiōem et habitū fieri circa idē subiectū. Vno mō circa idē subiectū numero. et sic fortes dicit cec'. Alio mō circa idē subiectū in genere p p n u o. sic talpa dicitur ceca. quia suū genus quod est animal est aptum natū videre. Tercio mō circa idē subiectū in genere remoto. et sic planta dicitur ceca. quia suū gen' remotum quod est aiatum dicitur videre. Attende secūdo. q habitus potest dupliciter accipi. Vno modo pro ipsa forma positiuā inherere alicui subiecto Alio mō

capitur magis p m u n i t e r. scz pro ipsa forma positiuā na vel pro p u i s dispositionibz que disponūt subiectum ad talē formā Attēde tertio. q p uatiō p r d u s p l i c i t e r accipi. Vno mō pro discretōe forme positine inexistētis subiecto. et sic opponit habitū primo mō Alio mō accipitur p uatiō pro carentia forme in subiecto apto nato. siue ista forma p f u e r i t in subiecto siue non. dūmodo tū subiectū sit naturaliter inclinātū ad talē formā. siue dūmodo h3 aptitudinē ad talē formā. et sic hō cecus natus dicit visu priuāt'. dato q nū q habuerit visum. dūmodo tū habuit aptitudinē ad videndū Attēde quarto. q duplex est p uatiō. q s d a m est q negat actū tū relinquit do potentā. et a tali bene p r fieri regressus ad habitū. Alia est q negat actum et potētiam. et a tali nunqz potest fieri regressus Unde p uatiō pmo mō accepta ē a principio extrin/ seco sicut tenebre in corpore diaphono. p uatiō autē se cūdo mō est a principio intrinseco. sicut cecitas est ab eo qui destruit pncipia visus intrinseca

Dic primo.

Qz nō omnis p uatiō presupponit habitū ac/ tualiter p f u i s s e in subiecto. sed bene presupponit aptitudinē ad habitum Parz de p uatiōe que est in ceco nato. que nō p r e s u p p o n i t habitū Dic secūdo. q aliq p uatiō non p s u p p o n i t aptitudinē in specie. sed solū in genere p p n u o Parz de talpa. q inqstūm aial est apta nata est videre et nō videt. Dic tertio. q nulla p uatiō est in alio quo subiecto q n p r e s u p p o n a t actuz vel aptitudinē in subiecto. Parz p d i f f i n i t i o n e m p uatiōis. Dic quarto q a p uatiōe cuius pncipiū est. intrinsecū nō p r f i e r i regressus in habitū saltem naturalit. licet bene a p uatiōe cuius pncipiū est extrinsecuz. Prima pars p3 p a r e s t o. in caplo de opponē. Secunda pars p3. q2 de tenebris p r fieri regressus ad lucē.

Questio tertia vtz

D i f f i n i t i o n e s et p r i e r a t e s p r a r i o r u m s i n t a p h o p u e s n i e n t e r assignate Pro cui' solutio attende pmo. q cū dicit p h s (Necesse est alterū p r a r i o r u m i m e d i a t o r u m s p i n e s s e s u s c e p t i b i l i) non est intelligendū d i s i n c t i u e sed d i s t i n c t i m. Unde nō ē necesse sanitatē sp i n e s s e a i a l i. neqz est necesse egritudinē sp i n e s s e a i a l i. sicut de se notū est. necesse est tū sanitatē vel egritudinē i n e s s e a i a l i q d i u est a i a l. Unde nō est ponendū corp' neutruz qd scz nec est sanū nec egrū. potest tū poni corp' sanuz parū distans ab egro. et si q hoc velint appellare cor' pus neutru. nō tū p r a d i c i t a r e s t o r e l i. semp em corp' inest sanū vel egrū siue sit neutz siue non. Dicitur tamē aliq q in p r a r i o r u m i m e d i a t i s nō semp necē est alterum i n e s s e s u s c e p t i b i l i. sed sufficit q aliqd sibi sūe in s p e c i e i n s i t s u o p r i o s u s c e p t i b i l i. nō em oportet hāc egritudinē vel hāc sanitatē sp i n e s s e a i a l i. sed sufficit q h e c v e l s i b i s i s i t i n s i t Attēde secundo. q inter aliq p r esse qdruplex mediū. Primū est mediū p i n c l u s i o n e m. sicut totū p p o s i t u m inter materiam et formam eo mō quo dicit boet' q a r e s t o t e l e s r e l i c t z extremis determinat de medio. Aliud est mediū p a b n e g a t i o n e m sicut lapis nec est iustus nec iniust'. Tercū est mediū p e x c l u s i o n e m. sicut medij colores excludunt extre/ mos Quartū est mediū p p a r t i c i p a t i o n e m. sicut repidū

oppositio est prima

questio

mediat inter calidum et frigidum. Attende tereio. qd cu dicit arestoteles impossibile esse igne frigidu. no dz intelligi qd hoc sit simpliciter impossibile. sed qd hoc sit impossibile naturaliter. si em aliq caliditas hz apertus dine ad hoc qd sit sine subiecto. pariformiter et qlibz alia. licet hoc naturaliter fieri no possit. Et si forte arguas. qd dicit aresto. in secdo thopicoz qd si aliqd p dicitur alligetur inesse alicui subiecto oportet videre si contrariu illius sibi possit inesse. et si no destruendu est pbleuma. Posset qd dicere qd hoc veru est nisi alteru insit a natura. Vel dicat qd pna sit nata fieri circa idem no tn dz qd circa qd cum qd subiectu vnu est natu fieri et reliquu. et sic quis frigiditas non sit nata fieri circa igne. tn caliditas et frigiditas sunt nate fieri circa aliq qd vnu et idem subiectu. vt circa aquam. Attende quarto. qd hec ppositio pbi qd dicit. si vnu p rario: um sit. no est necesse reliquu esse. dz intelligi de necessitate absoluta. Nam in secdo de celo et mundo dicit arestoteles. qd si vnu p rario: est in natura. necesse est reliquu esse. sed hoc dz intelligi necessitate pditionata. si enim p raria debet agere ad inuicem et p suas actoes causas re generatões et corrupções. tuc necesse est qd si vnu sit in natura ena et alter. Lu aut dicit aresto. cotraria esse posita sub eodez genere. hoc dz intelligi de genere logicali. iusticia em et iniusticia ponunt in diuersis generibz moralibz. Lu aut dicit p raria esse diuersa genera. hoc dz intelligi de generibz moralibz. na malu et bonu sunt in eodem genere logico. sunt tn diuersa genera moralia. Dic ergo breuit ad questionem qd diffinitiones et p rariates p rario: sunt sufficienter assignate. vt patet ex dictis.

Questio quarta

Utrū modi p raris sint a pbo sufficienter assignati. Pro cui? solutioe Attende pmo. qd fm aresto. qnto metaphisice caplo de p rae. generalis rō p raris in oibus modis est esse. p p nqu? pncipio. igit quot modis p r aliqd esse. p p nqu? pncipio. tot sunt modi p raris. sz hoc p r pluribz modis accidere. sicut in eodez hoc manifestu est. et ideo possent plures modi p raris assignari qd hic enumerant. sed hic solu enumerant modi p raris qui sunt pncipaliores et qd deseruunt ad p rariu. Unde p m? modus deseruit ad p rariu. qd fm ipsuz videt substantia pcedere accis. Un septimo metaphisice dz. substantia pcedit accis tpe. Sed s ar mod? qd e in psequendo maxime est hic ad p rariu. qd fm illum modu supiora sunt p raria suis inferioribz. Sicut qntus motus qd est in causando est hic ad p rariu. qd substantia est ca oim accitium. Sicut tereio mod? deseruit ad p rariu. qd fm eu aliqd dicit p raris ordis ne cognitōis. et sic superiora sunt p raria inferioribus. Quart? etiā mod? aliq mō deseruit ad p rariu. qd fm eu inferiora sunt p raria superioribz. sicut prima substantia p rae est secūda. eo qd est pfectior. Vel possz dici qd tres modi qd sunt p raris tpe. natura. rō: diue. no sūt pncipaliter intenti. sed solum ponunt ad declaratōem alioz. Attende secdo. qd aliquid esse p raris natura p r intelligi dupliciter. Vno mō qd sit p raris natura ita scz qd ipm pot naturaliter existere sine alio. qd dependet ab eo in esse et no cotra. et isto modo gen? est p raris natura suis spibus. Alio mō dicit aliquid p raris natura

qd fm sui pceptum formalem et ppletum potest p r intellectū p rsciendi ab alio. et sic dicimus ens esse p raris natura deo. et genus suis spibus. no qd ens sit aliqua p raris natura. sed est bene p raris cōceptus realis. et illo modo debet intelligi diffinitio p raris natura. qua dicitur. p raris natura est illud qd potest existere sine alio et non e contra. No em intelligo qd genus p r existere sine omnibus suis spibus. licet bene possit existere sine aliquibus. sed genus in suo pceptu formali non includit spm. Et si forte arguas qd hec psequencia est bona ens est. ergo deus est. ergo p raris ens non est p raris. Dico qd hec pna solum tenet gratia materie. ex eo scz qd psequens est necessariu. qd si no esset necessarium pna nihil valeret. Attende tereio. qd ex exemplo qnto modi p raris et p uentia qua p raris arestoteles inter affirmatōem et negatōem et rem que subiacet affirmatiōi et negatiōi. videt haberi qd sicut contra dicitōia oppositio est in vocibus siue in pceptibus ita et in rebus. et similiter veritas que est in re que est ca veritatis que est in orōne. et per psequens qd veritas et oppositio sunt p rariates p rariatōis. videt sequi qd sint p rariates p rariates reales. siue p rariatōes que sunt compositae ex rebus prout res distinguuntur p rari signum. Unde p rariates significat immediate res. et non significat res incōplexas si p rariates sint p rariates. ergo significat aliquas res p rariates. ita qd illa res no est p rariates et ex vocibus neqz ex p rariates. sed ex aliis rebz. sicut hominē esse aīal. neqz significat hominē nec animal. si cut alibi deducetur. No est tn intelligenduz qd p rariates rei euz re sit p raris opus intellectus. sed est p rariates ab intellectu p rariates vel diuidente. sed de hoc alibi latius practicabit. Dic qd breuit. qd modi p rariates sunt sufficienter assignati. sicut patet ex dictis.

Ad rōnes

In oppositū. Ad primā dicit. qd non oportet membra diuisiōis esse formaliter opposita. sed sufficit qd sint opposita capiēdo opositiōnem generaliter. scz p rariates quacuqz repugnantia. et sic e in p rariates. qd licet membra no opponantur aliq istoz quatuor modoz. nō opponuntur tn opositiōne generali. qd scz sunt disparata ad que virtualiter sequit opositiōne. Ad secūdam p rariates dicit qd membra hui? diuisiōis no sequuntur ad se inuicem. qd hec diuisio dicit de sedis itētibz. et ideo licz sequit. h est albu et nō g r. ergo est albu et non albu. vel hoc est ecclū et videns. h est ecclū et non ecclū. no tn sequit. hec sunt opposita p rariates et p rariates. ergo sunt opposita p rariates. nec sequit. qd si aliqua opositiōne e opositiōne p rariates aut p rariates qd sit cotrariates. Ad secūda dicit conce dendo maiorē et negando minorē. Et ad p rariates p rariates dicit. qd licet relatiue opposita verificentur de eodem respectu diuersoz. non tn respectu eiusdem qd requirit ad rōnem opositiōne. sicut patuit in diffinitioe quam assignat boetius. Ad secūdam p rariates dicit qd rōsequencia in ipso no tenet in p rariates opositiōne nisi p rariates habitus superioris restringat p rariates habituz inferioris. Et ideo sic deberet argui. videns est sensibilibz. ergo cecus est insensibilis sensu visus. Ad tereia p rariates dicit qd in tali medio no est p rariates aliqd extremū. sed solu in esse remisso. et ideo nullū illorum denotat subiectū. Ad q rariates p rariates dicitur. vno modo qd scitū no est coloratū. eo qd nullo colore est co

loratum. sed bene est colorata. Uel si pcedat q sit es
 loratu pt dici q no sequit. ergo est album et nigrū vel
 medio colore coloratu. Et ad phm dicif. q in acci
 dentibus est duplex mod⁹ denoiandi. scz fm esse et fm
 inesse. Et ideo si scutu sit coloratu. tūc scuto inest als
 bedō vel nigredo vel medi⁹ color. non tū oportz q sit
 albū aut nigrū aut medio colore coloratu. qz in acci
 dentibus ab inesse ad esse nō semp valet p̄na. sicut als
 bi p̄z. Ad terciā dicif negādo aīs. Et ad p̄bariōez
 p̄z solō ex dēis. Ad secūda p̄bariōem pcedit q simul
 dicif tot modis quor modis et p̄us. sed tū p̄bus non
 enūerat hōes modos. vel qz sufficient p̄nt haberi per
 modos prioris. vel qz illi quos ponit sufficiūt ad p̄po
 sitū. Ponit em̄ duos modos q̄rum vterqz opponit scz
 cūdo modo prioris. Et ad iūgit simul tpe. vt ceteri in
 notescant. Ad terciā probatiōez dicif. qz q̄uis fm̄
 p̄hm tempus nō habuerit p̄ncipiū sue duratiōis. cum
 non inceperit esse. tū in tēpe est p̄ncipiū p̄manās pres
 eius. et illud est tempus p̄ns. Et sic p̄us et postertus
 tpe sumūtur p̄ respectum ad p̄sens. ita qz illud dicif
 p̄us in p̄teritis qd est remotius a p̄senti. et illud dicif
 ram p̄us in futuris qd est p̄niquius p̄senti. Ad q̄r
 tam p̄bariōem dicif qz aliqui inter p̄positiōnes est cō
 sequentiā rōne aliquoz incōpletoz. et sic illud icom
 pletum potest dici p̄us fm̄ p̄sentiaz. rōne aut⁹ aliud.
 infert p̄sequens. Et ad confirmatiōes p̄z solūto ex
 dicitis. Unde licet pars integralis sit p̄or toto fm̄ als
 quē modū p̄oris. totum est p̄us fm̄ aliū modū p̄oris.

Ad q̄rtam dicitur negando aīs. Et ad primam
 probatiōem dicitur. qz p̄bus in q̄nto p̄hicozum acci
 pit motū p̄p̄rie pro mutatiōe successiua. hic autēz
 capitur generaliter sicut in tercio p̄hicoz. vt est p̄m
 nis ad mutatiōem successiuam et instantaneā. Ad
 secūdam probatiōem dicif qz nō sunt species p̄p̄rie
 capiēdo sp̄m. sed sunt quidā modi sp̄ales. Ad
 terciā dicif. qz sicut in genere qualitatis est tū vna spe
 cies motus. et tū in genere vbi. sic etiā in genere q̄nti
 tatis. sed illa sp̄s non est nominata generalī noie. sed
 soluz in sp̄ibus que sunt augmentatiō. dimīnutiō. zc.
 Sicut dicendū est de generatiōe et corruptiōe. Ad
 q̄rtam p̄bariōem dicif qz tot sunt sp̄s motus quor sūt
 sp̄s entis acquisiti per motum. sed non oportet qz tot
 sint sp̄s motus quor sunt p̄dicamēta. sed quot sūt
 p̄dicamēta acquisita per motum. tot etiā sunt spe
 cies motus zc.

Finitur liber p̄dicā
 tamentoz Aristotelis

Handwritten notes in a cursive script, likely a student's marginalia or a scribe's correction. The text is partially obscured and difficult to decipher fully, but appears to discuss philosophical concepts related to the main text.

Iste liber p̄dicā

mentas. i. de enūciatiōe siue interpretatiōe. prima sui
 diuisione diuidit in duos libros pariales. In p̄mo
 determinat de enūciatiōe de inesse cuius scz p̄dicatū
 et subiectū sunt simplicia. Et diuidit in p̄bentiū. et i
 tractatū. In p̄bentiū tangit ordinē dicendoz. Et di
 uidit in tres partes. In p̄ma ostendit de q̄b determi
 nanduz est in hoc libro. et ea enumerat. dicens qz ōz
 p̄mo p̄stituerē quid sit nomen z qd verbum. et postea
 qd affirmatiō. i. oratiō affirmatiua. et qd negatiō. id ē
 oratiō negatiua. et qd enūciatiō. et qd oratiō (Sunt
 q̄ea) In hac secūda parte intendit docere subordina
 tiōne eoz q̄ significant et significant. dicens (qz ea que
 sunt in voce sunt note) id est signa eaz p̄ passioni. i. cō
 ceptū (que sunt in aīa. et ea q̄ scribuntur). i. scriptu
 re (sunt note eoz que sunt in voce). i. significata p̄ vo
 ces. Est autē cōuenientiā inter voces et scripturas. qz
 sicut littere non sunt eodem apud omēs. sic nec voces
 sunt eodē apud omēs. Est autē p̄uenientiā inter passi
 ones aīe et res ad extra. qz sicut res ad extra est eadem
 apud oēs. ita p̄siones aīe q̄ sunt naturales sicut dī
 nes rerū sunt eodem apud oēs. Sed cuz dicit (Et de
 his) excusat se de ampliori determinatiōe de ipsis p̄cep
 tū et rebus. Et dicit (qz hoc est alteri⁹ negotiū) et dī
 ctū est de eis in tercio de aīa (Est autē) In hac ter
 tia parte intendit hanc p̄clusionē. Vocū q̄dam sunt
 p̄p̄te verū vel falsum significātes. vt enūciatiōes. q̄
 dam vero incōplexe nō significantes verū vel falsum.
 vt noīa et verba. Et qz quēdam modū. i. sicut in anima
 aliquis est intellect⁹. id ē p̄cept⁹ q̄ est sine verō vel fal
 so. aliū vero q̄ significat verū vel falsum (Sic etiā ē
 in voce) Primā p̄rem declarat. qz circa p̄positiōne et
 diuisione intellect⁹ est veritas et falsitas. Secūdam par
 tem declarat. qz nomina et verba sine p̄positiōe et di
 uisione sunt silia intellectui qui est sine verō z falso. qz
 hō vel albū si nō addat aliqd p̄bū. nō significat verū
 aut falsum. Et hoc p̄bat a signo siue p̄ locū a maiori
 qz licet hoc nomē breuiter aliquid significet. tū non
 significat verū aut falsum si nō addat ei aliqd esse vt
 non esse simpliciter. i. in materia naturali. vel fm̄ temp⁹
 id est in materia p̄tinenti. vel aliter simplr. i. fm̄ tps
 p̄ns. vel fm̄ tps. i. fm̄ tps p̄teritū vel futurū Circa
 hūc textū Attende p̄mo de ordine istī libri ad alios
 libros logice. Unde sicut dicit p̄bus in tercio de aīa
 duplex est oratiō intellectus. Prima est simpliciu in

telligentia fm quam intelliguntur res simplices et in
 cōplexu. Secda vero est ppositio et diuisio fm quā in-
 tellect⁹ format pceptus pplexos pponendo vel diui-
 dendo ab inuicē res simplices. Et addit tertia opo-
 ratio fm quā intellect⁹ discurret ab vno in aliud. scz a
 notis ad ignota. Unde de simplicibz que pntinent ad
 primā opatōem intellectus est liber predicamentoꝝ.
 De pplexis aut que pntinent ad secūdā opatōem
 est liber perihermeniaz. intellectus em pponendo et
 diuidendo format enūciatōem de qua est presens in
 tentio. Sed in tota noua logica determinat de his
 que pntinent ad tertiā opatōem intellect⁹. in qbus ps
 ceditur a notis ad ignota. Lū ergo ista q cadunt sub
 prima opatione intellectus sunt partes eoz. q cadunt
 sub secūda opatōe. ideo ad hunc libz ordinat liber p
 dicamentoꝝ. sed illa q cadūt sub secūda opatōe intellec-
 tus sunt partes illoꝝ que cadūt sub tertia. ideo liber
 iste puenienter ordinat ante libros noue logice: Un
 aliorabi⁹ intentio logice est diffinire et pbare 2 dif-
 cernere vitiola a nō vitiolis siue vera a falsis. Ex his
 aut magis necessaria est probatio. que quidem ppositio
 ta est. Probatio em non pot ordinari nisi ex duabz ppo-
 sitionibz. in omni aut ppositio est predicatū et subiectū
 rum. in omni aut pdicato et subiecto dictio est. igitur

Attende secūdo q titulus hui⁹ libri est. Incipit li-
 ber perihermeniaz. Un perihermeniaz. i. qd ē de in-
 terpretatione. perī namq grece significat tāū sicut de
 latine. et hermeniaz hz hermeniaz in genitiuo tantū
 valens sicut interpretatio. Un greci in differēt qd 2 ab
 latino vrentes dicūt perihermeniaz. id est de interpre-
 tatione. Un boetius in pmento. quare qm nō de opatōe
 sola. sed etiā de verbo et nomine. nec vero de sola locu-
 tione. sed etiā de significatiua locutione q est interpre-
 tatio ab arethotele tractat. qm in verbis atqz noibus
 et in significatiuis locutiōibz nomē interpretatōis ap-
 taf a pmoni noie eoz de qbz in libro h tractabit. ergo
 de interpretatione iste liber ē inscript⁹ Attende ter-
 cio. q vt dicit auicēna in prima parte logice siue q ad
 pnsiderationē dictionū ducit nos necessitas. Nā logi-
 cus in eo q logicus non hz occupari circa verba nisi
 ad loquendum et dicendū. si em possemus dicere so-
 lo intellectu non indigeremus verbis. Qz ergo logi-
 cus pnsiderat de vocibus hoc est per accidens et secun-
 daria intentione. Unde si mutus posset habere artem
 sillogisandi et demonstrandū nullo mō indigeret vos-
 cibus. et tñ hoc non est iposibile q sūrd⁹ a natiuitate
 habeat logicam Attende quarto. q aliter determi-
 nat in libro predicamentoꝝ de simplicibz. et aliter hic
 de nomine et verbo. Unde boetius dicit. q intentio
 huius libri differt a numerositate predicamentoꝝ. in
 denariā multitudinem. qz in hoc libro determinat de
 vocibus significatiuis inq̄tum per eas intellect⁹ ani-
 mi designatur. et inq̄tum ex ipsis fiūt orōnes pposi-
 te Sed in libro predicamentoꝝ determinat de significati-
 uis rerū vocibz absolute. et inq̄tum p eas animi intel-
 lectus significatur. Hec tñ propter hec verba creden-
 dū est pdicamenta solū esse voces. vel in libro perihers-
 meniaz solū determinari de vocibus. vt aliqui fingūt
 qz in eodem pmento dicit statim boetius. Nā qm de
 eoz res in natura oim reperiuntur. decē quoqz intel-
 lectus quos noia 2 verba significāt. ideo decem erunt
 pdicamenta q nominibz verbisqz designātur. Ex hoc

manifeste patz q decem pdicamenta nō sunt solum
 decem voces. sed etiā decem res significare p voces q
 in omnū rerū natura reperiuntur. Et circa hūc textū

Querit tñ ad habendū ppletā noti-
 tiā de enūciatōe puenienter are-
 stoteles in principio huius libri
 subordinatōem istoz signoz scripture vocis et pcep-
 tus et eoz dnam poluerit Arguit primo ptra sup-
 positū. quia principalis intentio in hoc libro est deter-
 minare de interpretatione tanqz de subiecto ad equas-
 to. sicut patet ex dictis boetiū. igitur istud pambulū
 non est positum ad habendum notitiā de enūciatōe
 ctione. Qz autem enūciatio non sit subiectū patz. qz
 de subiecto debet presupponi quid est. sed de enūciatōe
 ctione non presupponitur quid est. imo inquiritur. igitur

Secundo arguitur sic. si voces significarent passio-
 nes. et passiones significarent res naturaliter. sequer-
 retur primo q voces non possent repñtare contraria
 conceptibus. sed psequens est falsū. sicut patet ex his
 qui mentiuntur. Sequeretur secundo. q omne signū
 vocale aut scriptum significaret accidens. cuz omnis
 conceptus sit accidens. Sequeretur tercio q omnes p-
 positiones essent falsę in quibus enūciatur aliquis ac-
 tus realis de subiecto. vt hic fortis currit Sequeretur
 quarto q omnis illa ppositio esset vera in qua afir-
 matue predicatur est secūdam adiacens. sicut sunt
 iste. antichristus est. adam est. qd patet. quia de quoz
 cunqz enūciatur esse species ipsius existit. Tercio
 arguitur sic. species intelligibilis non intelligitur. q
 non significatur Tenet consequentia. quia significare
 est intellectum constituere Antecedēs patet primo. qz
 species sensibilis non videtur. ergo species intelligibi-
 lis non intelligitur. vt patz per locū a simili. Secūdo
 pz. quia tunc esset idem qd intelligitur et quo intelli-
 gitur. sed hoc est impossibile quia in omibz differt qd
 est et quo est. solo deo excepto. Tercio pz. quia si intel-
 ligeret hoc esset p aliam spēm. et sic esset processus in
 infinitum. Quarto pz. qz tūc dec ppositio pbi tercio
 de anima (lapis nō ē in anima. sed species lapidis) i-
 cluderet ptradictoria. patet quia per eaz remoueretur
 esse in anima a specie lapidis. que significatur per hoc
 nomen lapis. et postea eidez attribueretur. cū dicitur
 (sed spēs lapidis) Quarto arguit. scripture et vos-
 ces sunt eedem apud omnes. nō aut conceptus. ergo
 scripture significant naturaliter. et nō conceptus. Pri-
 ma pars antls pz. qz scripture sunt res quarū esse va-
 riatur ppter diuersitatem vdeomatū. Secūda pars
 antls pz. qz impossibile est idem accūs numero ēē in
 diuersis subiectis. Et confirmatur. qz si scripture et
 voces significarent ad placitum. sequeretur q esset p-
 cessus in infinitum. Et sequentia patz. qz omne qd si-
 gnificat ad placitū significat mediante aliquo pcep-
 tu. et tunc quereretur verū pceptus significet natura-
 liter vel ad placitū. si naturaliter. ergo eadem ratione
 omnes pceptus. si ad placitū. ergo significatur medi-
 ante aliquo pceptu. et sic in infinitum

In oppositū Arguit auctoritate
 philosophi in terna
 dicentis. Sunt et
 go ea q sunt in voce eaz q sūt in aiapassionū note. 2 ea
 que scribūtur eoz que sunt in voce Pro solutione
 istius questionis soluen de sunt quatuor qstiones

Questio prima vtz

De enūciatōe sit scientia tanq̄ de subiecto hui⁹ libri. vel de interpretatione. Respōdet aliq̄. q̄ sicut in metha phisica est duplex subiectū. scz subiectū p̄mune qd̄ est ens. et subiectū sp̄ale qd̄ est de⁹ vel substantia. sic etiā in hoc libro est interpretatio subiectū p̄mune. et enūcia tio subiectū sp̄ale. Q̄ aut̄ interpretatio sit subiectum possit p̄bri ex autoritate boetii. et aristotelis qui in scribit hīc libz de interpretatione. Q̄ aut̄ enūciatio sit subiectū p̄z p̄ditōes subiecti attributionis. Sed hec r̄tio nō tenet veritatem. ex eo q̄ scia vna debz esse vni⁹ generis subiecti. pres 7 proprietates p̄siderās. non p̄nt ē esse duo subiecta. Patz etiā. q̄ oia p̄siderata in scia debent reduci ad vni⁹ subiectū p̄mū. ergo interp̄ ratio reducet ad enūciatōem vel eōuerso. et p̄ seq̄ns nō erūt duo subiecta prima. Pro solutione questionis

Attēde primo. q̄ interpretatio capis duplicif. Vno mō vt est vni⁹ lingue p̄ aliā expositio. vel etiā vt ē ex positio noīs minus notū p̄ nomē magis notū. et sic nō accipit hīc. Alio mō accipit pro voce significatiua q̄ p̄ seip̄am aliqd̄ significat. Et hoc fit duplicif. Vno generalif. et tūc diffinit a p̄mentatore sic. Interpretatio est explicatio rei p̄ sermonē fm̄ vniūquēq̄ modū. S3 ab alberto sic diffinit. Interpretatio est qua de re vt i verbis est vrimur ad rerū explicatōem vt sunt vel nō sunt vtr. A boetio vero diffinitur sic Interpretatio est vox q̄ p̄ seip̄am aliqd̄ significat ad placitū. siue sit cō/ p̄lexa siue incōplexa. Et ex hoc sequit̄ p̄mo q̄ sine cathē greumata nō sunt hoc mō interpretatōes. q̄ seip̄is nū hil significant Sed sequit̄ q̄ voces naturalif signifi cantes nō sunt interpretatōes. Tercio sequit̄ q̄ interpretatio sic accepta est cōis ad noīa et p̄bā 7 ad oēs orōnes. et sic est in plus q̄ enūciatio. et p̄ p̄ns si liber iste denomi net ab interpretatōe sic accepta nō denoīabit̄ ab ea tan q̄ a subiecto attributionis. sed tanq̄ a qdā magis cōi qd̄ scz est cōe subiecto et p̄tib⁹ ei⁹. Alio capis interp̄ ratio sp̄alit̄ pro orōne significatē p̄ceptū vey vel falsū. 7 sic interpretatio enūciatio. et p̄positio quertūtur et ideo nomē et verbū nō sunt interpretatōes hoc mō. s3 magis pres interpretatōis. Sicut oratio de p̄catua et alie orōnes nō indicatiue nō sunt interpretatōes. q̄ ma/ gis ordinant ad f̄candū mētis affectū q̄ ad f̄canduz p̄ceptū vey vel falsum Attēde sc̄do. q̄ interp̄ ratio siue enūciatio p̄ capi duplicif. Vno p̄me intēōialif. et p̄ denoīato. vt puta p̄ aggregato siue p̄plexo ex sub/ iecto. p̄dicato. et copula. Alio sc̄do intēōialif et pro significato. scz p̄ relatōe fundata sup̄ rali p̄plexo et ter minata ad suū f̄catū. et sic nō est aliqd̄ p̄plexū nisi p̄/ dicatōe materiali. eo mō q̄ albū est corpus siue suba

Attēde tercio. q̄ licet aristō. def̄minādo de enūciatōe nō determinet de enūciatōe p̄poretica. nō min⁹ tū ipsa p̄tinet sub subiecto hui⁹ scie tanq̄ ps subiecti ua. Et cā q̄re nō def̄minat de ipsa fm̄ aliq̄s est. q̄ p̄po sitio p̄poretica nō differt a cathēgorica nisi fm̄ vniū et multa. et ergo cognita cathēgorica facilif cognosci tur p̄poretica. S3 fm̄ alios p̄p̄o p̄poretica nō f̄cat veritatē absolutā. sed solū p̄ditionatā. scz et sup̄pone. mō in demonstratiōe ad quā iste liber ordinat̄ est ves ritas absolutā. Et p̄pter eandē cām in p̄sent̄ libro nō determinat de p̄positiōib⁹ p̄poreticis. Helior tū cā ē

ista. q̄ iste liber ordinat̄ in libros p̄oz analeticōz s̄m mediate. in quo nō determinat̄ de sillogisimis p̄p̄o the ticis. sed tū cathēgoricis Attēde q̄rto. q̄ nomē ver bū et oratio reducūtur ad enūciatōem tanq̄ pars ad suū totū. et ideo p̄uenient in hoc tractatu determina tur de ipsis. de alijs autē p̄bz orōnis nō determinat̄ q̄ nō requirunt de necessitate ad p̄positōem ipsius enūciationis. sed sunt solū colligatōes partium orōnis. s3 cur clauī partū nauis Dic̄ q̄ ad questionem. q̄ de enūciatōe sc̄de intēōialif capta est p̄ns scia tanq̄ de subiecto attributionis. Primū p̄z q̄ enūciatio h3 p̄nci/ pia scz gen⁹ et d̄nam. h3 etiā partes integrales. vt no men et verbū. et pres subiectiuas. vt affirmatiōem et negatōem. et passiones. scz significare vey vel falsum. oppositōem. eq̄pollentā. et uersionē. et sic de alijs. q̄ de ea p̄r esse scia. Sc̄dm p̄z p̄ditōes subiecti attribu tionis. q̄ oēs sibi p̄ueniūt. sicut p̄z diligent̄. inspicit̄.

Questio secūda vtz

Differentie inf̄ passiones et voces sint a p̄ho p̄uenien ter assignate. Pro cui⁹ solutione. Attēde p̄mo. q̄ vox articulata de qua solū hīc fit mentio. sic diffinit a boetio in suo p̄mento. est q̄ copulata eū aliq̄ sensu. id est cū aliq̄ p̄ceptū mētis ei⁹ q̄ loquit̄ profert̄. Vn vox articulata p̄p̄ie loquēdo est vox iam actualif. imposi ta ad significandū. Scriptura autē est qdā p̄tractio lineaz ad aliqd̄ significandū ad placitū imponētis i/ stituta. Sed passio aīe est qdā p̄cept⁹ abstract⁹ per actū aīe a re ad extra q̄ ē naturalis silitudo talis rei 7 naturalif eiusdē significatiū. Sed placitū est volun tas a gens a p̄posito mora a re cognita. Sed significat re naturaliter. est significare aliqd̄ nulla institutionē voluntaria p̄cedente. Significare ad placitū est sig nificare aliqd̄ rōne volūtarie impositōis p̄cedentis.

Attēde sc̄do. q̄ cū dicit aristō. res et p̄cept⁹ esse eadē apud omnes. nō est intelligenduz q̄ sunt eedem in essēdo. ita q̄ ea dem res sit apud om̄es. sed intelli gendū est q̄ res et p̄cept⁹ sunt idē in significando. ita scz q̄ ea dē sp̄s siue sit in mente greci siue latini semp idē representat. sicut sp̄s lapidis apud om̄es hoīes re p̄sentat lapidē. et sicut lapis apud quoscūq̄ reperiat̄ i/ p̄ rep̄ntat̄ p̄ suā sp̄m. Scripture autē et voces nō sūt eedē apud oēs. hoc est nō idē apud oēs significant. ex eo q̄ sunt signa ad placitū instituta. q̄ fm̄ volūtatē hominū variant̄ Attēde tercio. q̄ cū dicit aristō. passiones significare res. videt̄ aliq̄bus q̄ passioēs aīe nō intelligant̄ silitudines rerū. sed solū affectiōes appetitus sensitīui. vt ira. o dium. gaudium. tristitia timor et h̄mōi. q̄ significantur p̄ voces naturaliter sig nificatiuas. vt sunt fletus. gemit⁹. risus. et h̄mōi Vn dicit doctor sanct⁹. si hō esset aīal naturalif solitariuz sibi sufficerent aīe passiones p̄ quas ip̄s om̄ib⁹ p̄for maref vt de eis haberet notitiā. sed q̄ hō est naturalif ter aīal politicū necesse est q̄ hō suas p̄ceptiōes alteri manifestet. et hoc fit p̄ vocē significatiuā. ergo necesse est habere voces significatiuas. Si autē hō solū vcref significatiua cognitiōe sufficeret sibi signa naturalia. sed q̄ hō alteri hoī suas p̄ceptiōes et passiones manife stare nitif. siue sit p̄ns siue absens. ideo necessariuz est habere signa q̄ manifestat̄ passiones sensus. sicut sunt voces et intellect⁹ et scripture. Tū egid⁹ videt̄ sentif

Vox articulata
Scriptura
Passio aīe
Placitū
Significatiua
Significatiua

oppositi

re. q̄ Aristoteles per passiones nec intelligit primas reru similitudines q̄ primo in intellectu possibili cantur a fantasmatibus. Et vocant spēs intelligibiles. nam tales spēs possunt esse in intellectu sine hoc q̄ intellectus actualiter intelligat res quas sunt similitudines. q̄ ille spēs non sunt expresse nec implicite reru similitudines sed q̄ sunt forme q̄bus intellectus erit in actu intelligendi. et format intra se similitudines siue conceptus rez q̄ sunt expresse similitudines ipsarū. et nō differunt a formis ad extra nisi penes esse intelligibile et penes esse naturale. 2 ideo ille conceptus dicitur forme intellecte. Et sūt passiones q̄ vocant p ea q̄ sunt in voce. q̄ q̄q̄ vocantur rationes intelligendi. q̄q̄q̄ vero verba mentis. et ista videntur habere veritate. Sūt tñ qdā moderni fingentes passiones aīe nec esse conceptus nec spēm intelligibiles nec actū intelligendi. nec ipm intellectū nec passionem appetitus sensitivi. ex eo q̄ p ipsas spēs supponere non potest. sed nescio quale idoli fictū ab actu aīe ē. qd nec h̄z esse subiectivū in aīa nec extra. sed solū h̄z esse obiectivū ita scz q̄ eius esse est ei⁹ cognosc. sicut si domificator videret domū ad extra. fingit vna similitudo eius in mente ipsius. et illa vocat passio aīe. Sed istud nō est verus nullū em̄ fictū est naturalis similitudo alicui⁹ vere entitatis. sic em̄ possem fingere chimera q̄ est naturalis similitudo siue idoli alicui⁹ vere entitatis realis. Ideo videt esse de mente aristotelis q̄ passiones aīe sunt qdā intentiones causate a rebus mediante intellectu agente q̄ naturaliter representant re siue intellecte intelligat siue nō. Et hoc videt esse de mente aristoteli. qui hūc passum remittit ad terciū de aīa. vbi dicit q̄ lapis nō est in aīa. sed species lapidis magis facit expolitōnē dñi alberti qui hūc passum etponit. intelligendo p passiones spēs intelligibiles imp̄ssas aīe ad obiecto. nō q̄ obiectū sit totalis cā ipsius spēs. sed bñ est cā partialis.

Attende q̄to. q̄ spēs intelligibiles dupliciter de causa vocantur passiones. Prima cā est. q̄ nō p̄tingit intelligere siue fantasmate qd nō est siue corporali passiōe. ideo p̄ter terciū de aīa imaginatōem seu fantasā vocat intellectu possibile. Alia cā est. q̄ conceptus oīs in intellectu p̄ modū imp̄ssionis et receptōis. receptio autē passio qdā est. ex eo q̄ recipit est quoddā pati. Nam passio dicitur a pati grece qd ē receptio latine. Dic ergo ad q̄stionē. q̄ dīna iter voces et conceptus est p̄uenit enter assignata. vt p̄ter dictis

Questio terciā vtz

Scripture significant voces. et voces significant passiones. et passiones significant res. Pro cui⁹ solutione Attende primo. q̄ aliqd̄ p̄ aliud significare dupliciter Uno mō tanq̄ significatū vltimatū. hoc est tanq̄ illud qd vltimate significat p voces. siue illa vox sit nomen siue verbū. Alio tanq̄ significatū nō vltimatū. hoc est tanq̄ illud q̄ mediante aliud significat Attende secūdo. q̄ hic nō loquimur de noīb̄ q̄ ex sua impositōe significant conceptus. sicut est hoc nomē conceptus vel voces sicut est hoc nomē vox vel hoc scriptū vox. Nā aliq̄ vox p̄ncipaliter 2 vltimate significat vocem. sicut hoc nomē vox. et aliq̄ scripturā. sicut hoc nomē scriptura. 2 aliq̄ conceptū. sicut hoc nomē conceptus Dic autē aliq̄ ad q̄stionē q̄ spēs intelligibilis p vocē imediatē significat. Et p isto dicto supponit q̄ spēs potest

dupliciter considerari. Uno mō inq̄ritum quid in se ve ē accēs. scz siue qualitas informās aīam. Alio mō inq̄ritum representat rem. p̄tmo mō nō significat p vocem: sed bene secūdo mō. omne em̄ signū signū est. et si signū signati. Alij vero dicūt q̄ res p̄mo significat. nō tñ fm̄ q̄ existit. q̄ nec sic p se intelligit. sed fm̄ q̄ p se p̄cipitur ab intellectu. hoc est ipsa ratio rei significare per diffinitōem. que est primū obiecta intellectus. vt vult illa autoritas quarti metaphisice. Rō quā significat nomē est diffinitō. et tñ obiectū cōceptū. v̄puta res p vocem significat. nec illud qd est ens per accēs significat p noīa. q̄ oīa noīa q̄ significant res alicui⁹ generis significant re p se. eo q̄ solū ens p se ē in genere.

Dic primo. Illud qd significat p vocem vltimate ē res nō fm̄ esse intelligibile. nec fm̄ esse existentie aut non existentie. sed res absolute vt abstrahit ab illis. quia esse intelligibile et esse existentie est rei extraneū. Ad hoc tñ intelligendū aduerte diligenter q̄ ista signa. scz littera. vox. conceptus. siue passio anime sunt subordinata. sicut sunt multi effectus subordinati eiusdē cause q̄ nullus est causa alterius. sicut pars de sole illuminante multas partes aeris q̄rū queliber nō imediate illuminat a sole. sed ordine quodaz. quia remotus ē mediare. et propinquior imediate. 2 vbi est talis ordo causarū abso hoc q̄ vni sit causa alterius. ibi est imediate cuiuslibet respectu eiusdē cause. excludendo aliud in ratione cause vel effectus imediate. ita q̄ effectus propinquior potest dici causa effectus remotioris. p̄ter prioritatem illam que est inter tales effectus et causas. Ita in proposito potest concedi de multis signis ordinatis. v̄puta q̄ littera sit signū vocis. et vox sit signū passio nis. quia signū remotius nō significat nisi prius si gnum imediatius significaret. sed tñ hoc non est proprie significare aliud. sicut iam patet Dic secūdo q̄ spēs intelligibilis nō significat imediate p vocem. Probatur qua dupliciter Primo sic. q̄ res intelligit p̄mo. spēs vero p reflectōem. ergo in illo priori potest intellectus et nomē imponere. qd nomen tñ significabit rem. ergo non est necesse nomē significare spēm. Secūdo q̄ noīa imposita ad significandū signata nō significant aliq̄ā spēm. eo q̄ signata nō faciunt spēm in anima. sed soluz in virtute imaginatiua. quia anima soluz nata est recipere speciem sui obiecti. qd est quidditas rei materialis. Tercio probatur. quia nomina significantia singularia nullam significant species. eo q̄ singulare sub ratōe singularitatis nullā speciem causat in anima nostra p̄o statu isto. ex q̄ intellectus nō potest intelligere singulare sub propria ratione singularitatis. sicut patebit in sequentibus. Quarto probatur. quia illud significat qd per voces intelligitur. scz spēs nō intelligit p voces. ex eo q̄ si intelligeret per aliam speciem intelligeretur et esset p̄iectus in infinitū Dic tercio. q̄ res nō significat p̄tmo fm̄ q̄ concipitur. Patet sic. quia si sic runc omnis propositio erit falsa in qua denotat inesse subiecto aliquis actus realis. si enim nomen significaret rem vt intelligitur. tñ tale p̄dicatum attribueretur ei vt intelligitur. sed hoc modo nō inest ei aliquis actus realis. ergo propositio erit falsa. Vno probatur. q̄ rei vt intelligit inbunt

63m } vltima
2. vltima
63m } p̄tmo
63m } p̄tmo
63m } p̄tmo

predicata intencionalia. quo mo significatur sub extra
 neis rōnib. quia si sic sumeret mediū in syllogismo.
 et cludatur aliqua conclusio. tunc erit fallacia acci/
 dentis Dic quarto q scripturae voces 2 pceptus ta
 lem habent ordinē. q scripturae significat mediantib/
 vocibus. 2 voces mediantib/ pceptib/. 2 pceptus sig
 nificant ipsas res seipsis imediate. 2 non per aliquod
 aliud. est ergo talis ordo. q si pceptus mutaret suaz
 significacionē. vox 2 scriptura mutar. e etiā suā signi/
 ficacionē Et per hoc patz ex dictis qd sit dōm

Questio quarta.

Utrū in sola ppositione 2 diuisione intellectus sit ve
 ritas 2 falsitas. Pro cui' solutione Attende pmo.
 q veritate esse in cōpositione 2 diuisione intellect' po
 test intelligi quadruplici. Uno mō tanq; in cā. alio
 modo tanq; in signo. tercio mō tanq; in subiecto. q
 to mō tanq; in obiecto. Attende secūdo q cōpositio
 duplex est. 2 sūt diuisione. quedā est cōpositio rea
 lis 2 pūlica. qua scz vni corpus naturale alteri ppo
 nitur. sicut dicerem' de ppositione domus vel forme
 cum materia. Alia est ppositio intellectual'. que ē ac
 tributio pdicari ad subiectū. 2 diuisione est remotio p
 dicari a subiecto. sicut cum dicim' homo est aial. hō
 mo nō est animal. 2 hoc significat' pō affirmatiua et
 negatiua Attende tercio. q duplex est veritas. for
 malis scz 2 fundamētalis. Fundamētalis est duplex
 quedā est incōplexa. 2 talis cōter vocat' veritas en/
 tis. 2 reperit in omī re vera. siue illa habeat pformi
 tate ad pducēte aut ad intelligēte. Sz veritas cō/
 plexa est bitudo vnius termi ad alium. sicut hīc do
 aialis ad hominē. siue habitudo maioritaz' tot' ad
 suam ptem. grā cui' verificat' illa ppositio. omē to
 tum ē maius sua pte. vel hō est animal. Un' ydemp
 titate sequit' habitudo veritatis pplexa. diuersitate
 autē sequit' falsitas cōplexa. licet quālibet entitate
 psequat' veritas incōplexa. Veritas autē formalis ē
 duplex sūm q duplex est opatio intellect' per quā in/
 tellectus p' pformari obiecto. sicut mensuratū men/
 sure. quedā est pplexa 2 quedā incōplexa. inter q's re
 cte doctor' subtilis ponit vram sexto metaphi. P'ia
 q' pme veritati nō opponit' falsitas. sed ignorātia tm
 Et hoc mō intelligit' illud terci' de aia. intellect' cir/
 ca p'rium qd quid est semp' ē verus. sicut sensus cir/
 ca p'rium sensibile. Et hoc intelligendū est p'ise cir
 ca conceptū simplr simplicē. licet nō possit esse forma
 liter falsus. p' tamē esse virtualr falsus apprehēdēs
 do aliqd. scz sub determinatiōe sibi non pueniēte Et
 hoc mō dicit' quarto metaphi. caplo de falso. q est ali
 qua rō in se falsa. 2 tū illa rō in se falsa simplici appie
 hensione intelligibil' est. Secūdo autē veritati opponit'
 ignorātia puaritue. 2 falsitas p'ictorie. qn scz vniun
 tur q in re non sunt vnita. vt cum enunciat' esse quod
 nō est. vel eōuerlo. Secūda d'ia est in mō intelligē/
 di veritaz' complexa 2 incōplexa. Un' licet qlibet ves
 ritas sit in aliqua opatione intellect' vrpura in pma
 vel in secūda. neutra tū veritas est in intellectu obiecti
 tiue. nisi reflectēte se sup' suum actum pparando istū
 actum ad obiectū. que reflexio ē in cognoscēdo. scz q
 talis actus est similis vel dissimilis obiecto. cum est
 sine p'one 2 diuisione Patet aut' ex distinctione ho

modorū esse veritatem in intellectu. scz obiectiue et
 formaliter quantū ad pparationē. Quo ad secundā
 operationē declaratur. quia intellectus multas for/
 mat p'oes. 2 apprehēdit actu species. que tamē sunt
 sibi neutre. ex primo thopicor'. licet ergo in illo intell/
 lectu sit formaliter veritas et falsitas. aut quia est cō
 formis rei adextra. aut non conformis. tū non est tōt
 obiectiue. quia non apprehēditur illa cōformitas.
 Est ergo veritas incōplexa formaliter habitudo cō/
 formitatis vel similitudinis actus simplicis ad obiectū
 simplex intelligibile. Veritas autē complexa ē
 habitudo cōformitatis actus complexi ad obiectū
 cōplexum. Prima veritas est obiectiue in actu sim/
 plici. secūda in actu complexo. qui est cōpositio 2
 diuisione. neutra tamē est in intellectu obiectiue. nisi res
 reflectēte se supra suū actum. 2 cōparante ipsum ad ob
 iectum. vtrum sit similis aut cōformis aut non. Nec
 autē reflexio 2 comparatio nō est sine cōpositione 2 di
 uisione. quare in sola cōpositione 2 diuisione intellē/
 tus cōsistit veritas 2 falsitas

Dic primo

Veritas fundamēta
 lis siue complexa siue
 complexa est in re circū
 scripto opere intellectus patet ex dictis. nam veritas
 entis non est aliud q ipsa rei essentia. Similit' habi
 tudo terminor' non est nisi relatio ydemp'itaz' vel di
 uersitatis a seautētem Dic secūdo. q veritas for
 malis est in re tanq; in sua causa. patz per Aristotelē
 in postp'dicamentis Dic tercio. q veritas forma
 lis est in voce tanq; in signo. Patet quia vox 2 scrip/
 tura nullam important veritate. nisi quādo signifi
 cant ad placitum Dic quarto. q veritas 2 falsitas
 sunt in intellectu reflectente se supra suum actum ob/
 iectiue. Patet. quia si intellectus non reflecteret se sup
 pra suum actum cōparando eum ad obiectum 2 cog
 noscendo an est conformis vel disformis. nulla esset
 veritas formalis. ex eo q ipsa causatur per talem ope
 rationē. qua intellectus comparat suū actum ad ob/
 iectum. Sed q veritas non sit subiectiue in intellē/
 tu patet ex aliquib' rōnibus. que in p'dicamentis fue
 runt adducte.

Ad argumēta

principalia in
 oppositum ad
 ducta Ad p
 mum patet solutio ex dictis. Ad secundū negatur
 cōsequētia. Et ad primā probationē dicitur. q vos
 ces non possunt representare contraria conceptib' illi
 bus quib' subordinant'. q'nis em' vox mentientis rep'p
 sentat contrariū menti ipsius mentientis. non tamen
 representat contrariū illi conceptui cui subor'dinatur
 in significando. Ad secundā probationē dicitur. q
 non est incōueniens omnē vocem aliquo modo signi/
 ficare accidens. dūmodo non significet principaliter
 et vltimate. Vel dicit'. q terminus non significat cō
 ceptū aliquo mō. nisi quia sibi subor'dinat' in signifi
 cando rem. Alie autē cōsequētie nihil valent. quia
 termini in p'positionibus non supponunt pro concepti
 bus. sed pro rebus quas significat Ad terciū dī
 citur negando antecedēs. Et ad primā probationē 2
 sequētes patet solutio ex dictis Et similiter ad quartū
 argumētū cum probationib'.

Omne e vox signi.

Finito phemio Aresto. pfectur tractatu. qui diuiditur in tres tractat' p'iales. In pmo determinat de p'ibus enuciacionis r de eius genere. Et diuidit in tria capla. in pmo determinat de noie. Et diuidit i duas pres. in pma ponit diffinitione nois. p'ores q no' est vox significatiua ad placitu sine tpe. cui' nulla pars featiua e separata. Ultima p'icula pbat cum de i noie em) q' pres nois p'positi q mag' videt' fcare nihil f'.

alijs pceptib'. Non scdm. q' ex hoc sequit' q' ille pceptus esset pposit' ex alijs pceptib' in q's resolut'. tunc sicut totu no' fr totu pceptu. ita etiã pres nois fcarer pres pcept'. r p p'ns vere aliqd fcarer. Sed q' ista argumetario no' sit bona p' ex ista argumetatioe Aresto. in vij. metaph. ca. de p'ibus diffinitiois. Attēde q' Aresto. exp' se no' ponit istas p'iculas (finita r reã.) sufficient' tñ habent ex illis q' sequunt' in textu. quib' Aresto. renouet no' infinitu r no' obliquu a diffinitione nois. Attēde q' rto. q' ex h' textu q' Aresto. de (cathonis r cathoni e no' fcare vez vel falsum) cōter elicit istud dcm. q' vez r falsum p'p'ponit p'gruum vtrū aut obliquu' possit ee subiectu p'p'ns vel nō ali' bi h'z videt'. si em possz reddere p'bo nō eēt dubiu qn sit subiectu p'p'ns. Si ar nō possit reddere suppositu verbo. qd veri' existimo. tūc nec erit subiectu alicui' p'p'ns si seorsum sumat.

Querit' Utrū diffinitio nois sit a p'ho pueniter affigta Ar' p' q' n' q' ps nō p'dicat de toto. nec est materia p'dicat de eo cui' e materia. sed vox e ps no mis r etiã materia ei' q' no' nō est vox. Lōimatur pmo. q' multa sunt noia metalka r multa scripta. r tñ nullū illoz e vox. g. Scdo. q' ois vox featiua aliqd fr. r multa noia nihil f'.

Questio prima

Verum diffinitio nois pueniat tam nomini in voce
 q̄ in mente et scripto. Pro cuius solutio attende p̄
 q̄ no^o p̄r accipi duplr. vno^o scde intentionale. et p̄ se
 feato. et tūc s̄t quāndā intentionē scdam. q̄ et actu ins
 tellect^o p̄pans signū signato derelinquit in ipso sig
 no. Alio^o capitur p̄ denoiato. scz. p̄ eo de q̄ predicat
 illa intentio denoiatiue. tale at̄ denoiatū p̄t reperiri i
 triplici signo. s̄. in voce in mēte et in scriptura. qd̄ ali
 qui vocāt no^o vocale mentale et scriptū. Un̄ vocale
 nomen nō est nisi dicitur ad placitum representia sui
 significati. q̄ per se featiue sumpra p̄t esse subiectū
 enūciationis vocalis. H̄tale aut̄ ab eis vocat̄ con
 ceptus mētis naturalr̄ representatiū rei. q̄ per se sum
 rus nat^o est eē subiectū enūciationis mētalis. Et pa
 riter is̄ dicitur de noie scripto. Attēde scdo. q̄
 vox p̄r duplr̄ accipi. vno^o p̄me intentionale. vt scz ē
 qualitas de genere ql̄tatis. et tūc ista est material̄ p̄di
 catio no^o est vox. ex eo q̄ p̄dicatur subiectū de acēte
 Alio^o capitur scde intentionale. et tūc p̄t vna relatōz
 rōnis. quā intellect^o causat in voce p̄pans ipsam ad
 suū significatū imponēdo eā ad significandū. et illaz
 cōiter appello vocē p̄ceptā. et tūc ibi erit p̄dicatio for
 malis dō. no^o est vox. est em̄ p̄dicatio gener^o de spē
 dicēdo nomē est vox. Attēde tercio. q̄ in p̄dicta dif
 finitōe nois vox ponit̄ loco gener^o. q̄ vox nō diffinit̄
 h̄ ab Aristō. sed ei^o diffinitio referuat̄ vsqz ad scdm
 de aia. vbi d̄: q̄ vox ē sonus ab ore aialis. platus cū
 h̄maginatōe quadā. sp̄ feādū. Et p̄ hoc distinguit̄
 vox a sonis feraz. q̄ nō sunt noia sed noibus nolant̄.
 sicut sibil^o serpentis rugie leonū. latrat^o canū. mugit
 tus boū. et garrir^o auū. Et cū dicit̄ (featiua) excludū
 tur voces nō featiue. vt boss bass. Lū vero dicit̄ (ad
 placitū) excludunt̄ voces featiue naturalr̄. Sed cū
 d̄: (sine tpe) excludunt̄ verba q̄ s̄t cum tpe. Un̄ licz
 ann^o dies mētis tēpus s̄t. nō tūc s̄t cum tpe. et eo q̄
 s̄t per modū habit^o et q̄eris. Lū vero d̄: ps nois ni
 hil feare. hoc d̄z intelligi de p̄tibus vt p̄tes sunt. nam
 si p̄tes separent̄ a toto sicut equi et fer^o iam sunt q̄ daz
 tota. et p̄tē aliqd̄ s̄t. Attēde q̄ro. q̄ ex his q̄ d̄ca
 sunt orta ē diuersitas. an scz p̄dicta nois diffinitio cō
 ueniret cuiuslibet nois vel nō. Un̄ dicit̄ q̄ d̄am p̄mo sup
 ponēdo q̄ nomē d̄: analogice de noie vocali mētali et
 scripto. ita q̄ nomē vocale sit p̄ncipaliter analogatū.
 Scdo supponit̄ q̄ q̄n̄ diffinitio est analogū. tūc total
 diffinitio d̄z puenire p̄ncipali analogato. et non o3 q̄
 pueniat alijs analogat^o nisi fm̄ alijs p̄tes. Et h̄ infe
 runt p̄mo. q̄ ibi diffinit̄ nomē in tota sua cōitate. vt
 scz verificat̄ de noie vocali mētali et scripto. Scdo in
 ferunt. q̄ hec diffinitio puenit̄ istis tribz analogat^o. s̄z
 d̄nter. q̄ tota diffinitio fm̄ oēs suas p̄tes puenit̄ noī
 vocali. s̄z alijs em̄ pueniūt̄ aliq̄ p̄tes diffinitōis. sicut
 patz d̄lligēt̄ intuētū. Aliter tūc tūc d̄nt̄ aliq̄ p̄dicta
 diffinitio solū datur de noie vocali. cui^o rōnem assig
 nant. q̄ liber iste ordinaf̄ ad sciam de syllogismo. in
 q̄ p̄ncipalr̄ agit̄ de syllogismis vocalibz. p̄ quos
 p̄ompri^o et expedit^o p̄nt̄ disputare. Sed tu dic. q̄
 in ista diffinitōe non diffinit̄ nomē p̄me intentionale
 acceptū. sed diffinit̄ nomē secūde intentionale accep
 tum. cui^o p̄rium gen^o est vox p̄cepta siue secūda intē
 tio. q̄ potest verificari de voce p̄cepta et scriptura. q̄ ma
 nifestius nobis declarat̄ per vocē. que ē fundamētū
 ill^o secūde intentionis p̄t̄ sic. q̄ vox diuidit̄ per vocē

significatiua naturalr̄. et per vocem significatiua ad
 placitū. tanq̄ per differētiās essentielles. Et vox signi
 ficatiua ad placitū diuidit̄ per vocē p̄plexam et incōs
 plexam. Vox aut̄ incōplexa diuidit̄ per eam q̄ signi
 ficat cum tpe et sine tpe. per q̄s differētiās essentialr̄
 distinguit̄ nomē a verbo. Et h̄ est qd̄ dicit̄ Albertus
 in cōmento. Si quis tū dicit q̄ in diffinitōe nomis
 ponitur vox vt genus nihil errat. per differētiās em̄
 diuulū genus distribuit̄ in spēs. diuidimus em̄ sic
 Vocum alia significatiua alia nō. et significatiua
 lia ad placitum alia non rē. Sic ergo nomē est vox
 vel materialr̄ vel formaliter. fm̄ q̄ vox est genus
 Dic secundo. q̄ si vox accipitur p̄me intentionale
 tunc dicēdo nomen est vox esset p̄dicatio materialis.
 siue fundamētalis. ac si diceret. nomen est secūda in
 tentio fundata in voce p̄ncipaliter. et in cōceptu et in
 scriptura minus p̄ncipalr̄. Patz q̄ in artificialibz
 nunq̄ predicat̄ forma de subiecto nisi p̄dicatiōe ma
 teriali. non em̄ dicit̄ q̄ lignū est cyphus. vel q̄ anu
 lus est aurum. sicut patz per Aristō. in septimo phis
 coz. Dicit tū Albertus q̄ in artificialibz subiectum
 bene predicat̄ de forma. non aut̄ in naturalibz. S̄z h̄
 est p̄tra autoritatē Aristō. iam allegatā

Questio tertia

Utrū nomen infinitū sit vox incōplexa aliquid pos
 nens. Pro cuius solutio attende p̄mo. q̄ ad hoc q̄
 aliqd̄ nomē possit̄ infinitari requirunt̄ tria. p̄mo q̄ ha
 beat qualitatē finitam et determinatā. rōne cui^o res
 ens et aliquid nō possunt̄ infinitari. ablata em̄ ql̄tate
 illoz nominū cum ipsa sint infinita non relinquūt̄ ali
 qua ql̄tate finita. Scdo requirit̄ q̄ habeat qualitatē
 ordinatā ad substantiā finitā et determinandā. tō
 omis quilibet nemo et alia sicut hegreumata et p̄tes
 indeclinabiles infinitari nō possunt. cum h̄mōi ql̄ta
 tem non habeat. Un̄ negatio infinitas semp̄ cadit in
 p̄positionē tollēdo aliquid et aliqd̄ relinquēdo. Ter
 cio requirit̄ q̄ non fuerit ante infinitatū. si em̄ nomen
 infinitū infinitaret̄ incassum infinitaret̄ ex eo q̄ ē p̄
 infinitatū. Et ex hoc p̄t̄ diffinitio nois infiniti. Est
 em̄ nomē infinitū. cui^o p̄riata est determinata quas
 litas substantia remanēte indeterminata. Pro quo at
 tende secūdo. q̄ in quolibet nomine est compositio in
 trinseca. que est qualitat^o cum substantia. Et etiā ē
 in quolibet extrinseca. que est substantie cum aliquo
 alio. vt substantia est pars orōnis. Unde negatio infi
 nitans negat compositiōne intrinsecā qualitat^o cum
 substantia. negatio vero negans negat compositiōne
 extrinsecā p̄rium orōnis ad seimicē. Et ex hoc patet.
 q̄ cum dico homo. substantiā cum qualitate significo
 co. dum vero dico nō homo. qualitatē quidem tollo.
 substantiā tamē infinitā relinquo. Attēde tercio.
 q̄ vocem esse p̄plexam vel incōplexam dupliciter intel
 ligi potest. Dicit̄ em̄ vno mō vox incōplexa que non
 est cōposita. et complexa que est cōposita ex aliquibz.
 siue per appositionē siue per p̄pōnem. Et illo mō noī
 men infinitū bene diceret̄ vox complexa. Alio mō vox
 dicit̄ complexa que est cōposita ex aliquibz soluz per
 appositionē. et significatū eius dependet a significato
 suaz p̄rium. sic q̄ featiū cuiuslibet p̄rium sit ps feati
 totius. Et illo mō nomē infinitū nō est vox complexa

Attende q̄to. q̄ dñm Albertū duplex est nomē quoddā est nomē in aliud est nomē adiectiuū. in substantiis q̄ nomē infinitū nihil ponit. q̄ qñ q̄ litas noīs substantiū tollit. tollitur 2 suba. Nomē autē infinitū priuat q̄litatē. priuat q̄ subam. Et si dices ref. q̄ relinq̄ subam infinitā. Rñdet q̄ nō relinquit eā nisi sub apprehensione. 2 nihil ponit in rerū natura. In adiectiuis autē que hñt qualitatē finitā 2 subam i finitā. negata q̄litatē nō necario negatur suba fin id qd̄ est. Et iō in talibz cum dī nō equale vel nō simile sensus ē. ens qd̄ est equale 2 ens qd̄ nō est sile. Sic etz go noⁿ adiectiuū infinitū aliqd̄ ponit. nomē vero substantiū nihil ponit. Et hoc dī intelligere Aresto. in fine p̄ioz. cum dī q̄ differt dicere est nō equale 2 nō est eq̄le. q̄ negatio nō est equale nihil ponit. termin^o at infinit^o aliqd̄ ponit. Et in h^o differēt negatio. nomē infinitū 2 priuatio. q̄ negatio cum sit extra gen^o nihil ponit. infinitū autē cum sit in genere aliqd̄ ponit. scz ens infinitū. Priuatio at etiā in genere ponit subiectum cū aptitudīne 2 dispōne ad habitū. Hec resolutio licet habeat aliqualē apparentiā. non tū videt cōstiterē veritatē. cum em̄ dicit^o q̄ nomē infinitū priuat qualitatē 2 relinq̄ subam. hoc nō intelligim^o de suba de genere substantiē. nec etiā de q̄litatē de genere q̄litatis. Ideo dic. q̄ nomē infinitū est vox incompleta nihil ponēs. Prz p̄mo sic. q̄ illud qd̄ dicit^o tam de ente q̄ de nō ente indrūter nō ponit aliqd̄. sed noⁿ infinitū est h̄mōi. q̄ rē. H̄mōi: prz q̄ al^o esset aliqd̄ eōe enti 2 nō enti. H̄mōi: prz q̄ sicut aliqd̄ ens ē nō hō. ita nō ens est nō homo. Et etiā si aliqd̄ nomē infinitū aliqd̄ ponat. eadē rōne 2 qd̄libet. cum nō sit masio: rō de vno q̄ de alio. Et hoc p̄firmat autoritate Boetii dicitis. q̄ noⁿ infinitū dī taz de ente q̄ de nō ente. Et itez cum dico hō rem p̄stituo. cū dico nō hō mo p̄stituti tollo. 2 nihil entū pono

Questio tertia

Utz nomē obliquū sit nomen apud logicū. Rñdent aliqui p̄ distinctionē istī^o termi nomē. q̄ noⁿ p̄t accipi dupl^r. Vno^o general^r p̄ omni qd̄ p̄t subijci respectu p̄bi siue sit p̄sonale siue imp̄sonale. siue finiti mo^o di siue infiniti. 2 sic nomē obliquū bene p̄t esse nomē apud logicū. Alio^o capitur nomē special^r. p̄ eo qd̄ p̄t esse subiectū siue suppositū verbi p̄sonalis p̄ntis rē poris indicati modi Et isto^o noⁿ obliquū nō est noⁿ apud logicū. Sed tu dic. q̄ nullum noⁿ obliquū quōcunq̄ accipiat nomē est noⁿ apud logicū. Prz q̄ nullum noⁿ infinitū p̄t esse subiectū alicui^o p̄pōnis vere. sicut prz ex autoritate Aresto. in textu Et hui^o rōem assignat Albert^o. q̄ in q̄libet noīe fm̄ p̄fectā rōnem noīs est suba 2 q̄litatē. sed noⁿ obliquū deficit in significatiōe sube. q̄ ita o^o designari subam. vt de ea aliqd̄ sit enūciabile. obliquū at nō f̄ illo mō subam. Nā q̄ntis nō f̄ subam. sed aliqd̄ esse ipsi^o. 2 dñs ali^o quid illi. accūs p̄o aliqd̄ ad ipsam. ablatūs p̄o aliqd̄ ab ipsa. Sic q̄ nullus casus p̄ter rectū f̄ directe substantiā. quare de nullo obliquū est aliqd̄ enūciabile tan q̄ de totali subiecto. Et dicit cōiter q̄ obliquū pōt esse subiectū respectu p̄bi imp̄sonalis. h̄ vtq̄ non est verū. q̄ p̄bum dī iō imp̄sonale eo q̄ non enūciat de aliq̄ subiecto a q̄. egrediat actus p̄bi Sz p̄ hoc ar^o

quadrupl^r. p̄mo sic. q̄ subiectū istī^o p̄pōnis cuiuslibet hoīs alin^o currit ē nomē obliquū eo q̄ de eo enūciatur aliqd̄. 2 est aptū mediū in p̄ma figura. q̄ rē. Secdo sic. subiectū istī^o p̄pōnis hoīs est alin^o. est noⁿ obliquū. q̄ noⁿ obliquū est noⁿ apud logicū. Ter^o sic. subiectū istī^o p̄pōnis. oēm equū videt hō. ē noⁿ obliquū. q̄. Quarto sic. subiectū istī^o p̄pōnis regis i^o terest bñfacere ē noⁿ obliquū. q̄. Ad p̄m ddm ē. q̄ licet obliquū sit subiectū distributōis. nō tñ est subiectū enūciatiōis. de q̄ hic loq̄mur. Ad 2° ddm q̄ hoīs nō est subiectū totale. scz ens subintellectū. ita q̄ dicam^o ens hoīs ē alin^o. Sill^r ddm ē ad 3°. q̄ subiectū enūciatiōis ē vidēs subintellectū. Ad q̄rtum autē ddm q̄ appositiū p̄o loco sup̄ osti. euz em̄ dī. re gis i^o terest. debem^o dicere i^o terest reg^o. Sill^r tedit me vicij. 2 iste p̄pōes resoluti dñt in alias. in quibz p̄o^o p̄sonale cū sup̄ p̄o^o. vt ddo tediū vicij afficit me. Sill^r penitet me peccati. i. penitētia p̄cti tenet me. r̄ijs.

Questio quarta.

Utz iste voces boff bass sint aliq̄ mō fecatiue. Pro cui^o solutiōe attēde. q̄ vocē eē fecatiuā p̄t tripl^r itel^o ligi. vno^o q̄ p̄t fecare dummō ad fecandū impo^o. alio^o q̄ ē apra nata fecare. 3° q̄ ex fecatōe quā actu bz p̄t alteri aliqd̄ rep̄tare. 3° at fecatio dupl^r p̄t nōi p̄ue^o nire. Vno^o natural^r. 2 sic p̄uenit p̄ceptibz aie fecare. Alio^o ex volūtaria impōe. 2 sic p̄uenit vocibz 2 scrip^o turis aliqd̄ fecare. Dic bñt. q̄ iste voces boff bass et alie voces inarticulate nō f̄m^o ali qd̄ ad placitū. ex eo q̄ nō sunt iposite ad fecandū. sed si forte iponerent ad fecandū possent ita bñ ad placitū aliqd̄ rep̄tarē sic alie voces fecatiue. Et si q̄ras. ad cui^o placitū dī talis vox iponi. Rñdet q̄ nō ad placitū istī^o vel illi^o ex eo q̄ tūc q̄libet euz vellet posset vocū fecatōes mutare. 2 has p̄pōes falsificare. Sz vox dī fecatiua ad placitū p̄mi institutiōis. aut alicui^o toti^o cōitatis. sicut bec vox hō f̄ humanitatē ad placitū illi^o q̄ p̄t eam impo^ouit ad fecandū. aut ad placitū toti^o cōitatis latinoy. Et si q̄ras itez. qd̄ aduenit voci nō fecatiue p̄ qd̄ ipsa efficiat fecatiua. nō em̄ videt q̄ p̄ vocē possim^o doceri 2 instrui. nisi sibi adueniat ali q̄ virt^o siue forma realis. p̄tute cui^o docem^o. q̄ p̄ vocē instruem^o. Rñdet q̄ nihil reale aduenit voci nō fecatiue. per qd̄ ipsa efficiat fecatiua. prz q̄ ipositiō vocis fecatiue est a nrā volūtate. q̄ non ē exra se causatiua siue ipressiua alicui^o ent^o realis Sed cū q̄re p̄ vocē fecatiuā instrui mur ē. q̄ nō est ali q̄ virt^o imp̄ssa ipsi voci. sed bñ est virt^o imp̄ssa volūtati siue itellectui. q̄ itellect^o cog^o noscit vocē nunc fecare rē quā p̄t nō fecabat. Et si q̄ras vlt^o. an p̄cept^o aliq̄s possit fecare rē ad placitū. Rñdent ali q̄ qd̄a sunt p̄cept^o q̄ natural^r f̄m^o rē et illi sunt p̄prie silitudines rez. Alij p̄o f̄m^o natural^r cōiter. 2 illi sunt p̄prie silitudines vocū. q̄ f̄m^o rē ad placitū. 2 p̄ p̄ns qd̄am nō f̄m^o ad placitū. q̄ quicqd̄ ē signum signi etiā est signuz signati Sz tu dic q̄ null^o p̄cept^o ē fecatiu^o ad placitū. sicut prz p̄ Aresto. q̄ con cept^o sunt idē apud oēs. qd̄ nō eēt si aliq̄s fecaret ad placitū. sicut prz ex dict^o. Sill^r null^o p̄ceptus ē signū ad placitū institutuz. Si at q̄reres vlt^o. an voces material^r capte sint fecatiue vel nō fecatiue. quā dī modū boff bass. Rñtio prz ex his q̄ deā s^o i summul

Ad rōnes in oppositū. Ad primā pty solutio ex dictis. Ad primā pfirmationē rōnis em in pī ma qstione. Ad scđam dđm q licet nomia existētia ī libris clausis nihil actualr significat. sunt tñ signi ficantia ex significatiōe quā actu hñt. Ad terciā rñs dent aliq q qñtis vacuū nō significat vacuitatē. s̄ tñ oē illud qd est corp⁹ 2 loc⁹. 2 omē replet⁹ eo q vacuū diffinit diffinitōe qd nois. q ē locus nō replet⁹ corpe Silr chimera diffinit diffinitōe qd nois. q est ens ppositū ex capite leonis 2 cauda draconis. 2 iō hoc no men chimera s̄ oē ens 2 oē caput 2 omne leonē 2 oēm draconē. 2 sic de multis alijs. Aliter tñ pōt dici q nec vacuū nec chimera s̄ aliqd istoz. non em videt q sit impositū ad significandū ista. sicut nec hō s̄ materiā vel formā vel caput aut pedē aut aiām. qñtis sit cōs positus ex istis. Licet q vacuū 2 chimera nō s̄m ali quod ens reale. s̄m tñ aliqd fictū nō realiter factū. s̄ h ymaginari ex istz pibus ppositū. An at illis noibz corruēat pcept⁹ simplex v̄ pplex⁹. possit dici q eis corruēat pcept⁹ ptiū fictē ppositaz. q forte ppiē nō est pplexus. Ad quartā pfirmatiōz dđm ē q nihil nō est cathegreuma nec no⁹ apud logicā. sed est prim ca thegreuma 2 prim sincathegreuma. valet em tantū si cut nō aliqd vel nullū ens. Ad scđm negat añs Ad primā pbatōnē dđm ē. q qñtis res sc̄ata p hoc no⁹ gemit⁹ naturalr s̄. 2 nō est no⁹ apud logicā. tñ h no men gemit⁹ ē no⁹ 2 ad placitū s̄. Ad scđam p̄t dici sustinēdo suppoem. materialē. q qdlibet illoz ēēt no⁹ si materialr acciperetur. eo q p̄t esse subiectū enūciatio nis. negātes tñ suppoem materialē debēt dicere q n̄/ la vor materialr capta ē subiectū enūciationis. 2 p pñs nō est no⁹. Ad scđam pbatōnē pty so⁹. Ad qrtā dđm q nō ē incōueniēs q voces sc̄ates p̄pōes veras si ab vna tota cōitate deponerent postea sc̄aret. p̄pōes falsas 2 impossibiles. Et h tñ nō sequit q eadē p̄pō ēēt vera 2 falsa. necāria 2 impossibiles. q veritas nō est in vocenisi sicut ī signo. sicut ex pus dicit⁹ patuit Ad 3^m p̄pō ex dicit⁹. 2 etiā ad ei⁹ pbatōs Ad qrtū negat añs. Et ad primā pbatōnē d̄t. q licet ann⁹ dies men sis de sua pncipali sc̄atiōe s̄m tps. 2 etiā oia noia s̄m in tpe. 2 p pñs nullū sine tpe. ex suo tñ mō significā dī non impositant aliquā certam dīam tps.

Verbum est quod

In h scđo ca^o hui⁹ tractat⁹ determinat p̄hs de s̄bo. Et in dīf in tres ptes. in qz p̄ma diffinit s̄bum dī. Verbu est qd significat tps. cui⁹ p̄s nihil s̄. 2 ē sp̄ eoz q de altero p̄dicant nota. Primā ptem declarat cum d̄t (Dico autē) q cursus ē no⁹ 2 currit ē verbū Et d̄t in h. qz currit significat tps pñs. Ultimā p̄o ptem declarat cū d̄t (et sp̄) dicit⁹ q s̄m ē nota eoz q de altero dicunt. 2 eoz q dicunt de subiecto. i. q p̄t dicant essentialr. 2 eoz q sunt in subiecto. i. p̄dicant ac cidentalr (Nō currit ar) i scđa pte excludit a diffi nitōe s̄bi s̄m infinitū 2 s̄m absolutū. 2 d̄t q nō currit 2 nō ambulat nō sunt s̄ba. tñ significat tps. 2 s̄m sp̄ eoz q de altero p̄dicant nota. S̄z hūc d̄cōi. s̄bo infinito nō ē no⁹ ipositū. sed vocat s̄m infinitū. qz silr est in qdlibet qd ē vel nō est. i. p̄dicat tā de ente qz de n ente. S̄z cū d̄t (Silr ar) excludit a p̄dicata diffinitōe s̄ba obliq dicit⁹. q currit vel curtebat nō est s̄m. s̄z ca

sus s̄bi. d̄t autē s̄m obliquū a s̄bo recto. qz s̄m rectū p̄t tps pñs. s̄z s̄m obliquū p̄t p̄teritū vel futurū. qd p̄iungit v̄ p̄lectif ad pñs (Ipsa quidē) in hac p te sc̄a remouet d̄t. d̄m ē em pus q s̄m ē nota eoz q de altero p̄dicant. possit aliqz credere q s̄m fin se d̄m. i. p se nō ēēt nota. siue nō sc̄aret. iō remouet d̄t b̄tū dicit⁹. q ipsa s̄ba s̄m se d̄cā. i. sine p̄pōe 2 diffinitōe sunt noia. Probat. qz s̄m aliqd. nā ille q d̄t s̄ba p̄stis tuit cōceptū simplicē. 2 q audit q̄scit. Et h̄ exponit Boet⁹ dicit⁹. q s̄m fin se ē no⁹. sicut ois ps orōnis est no⁹. S̄z q oē s̄m p se d̄m. necz addito de q illud p̄t dicit⁹ tale ē vt nomī sit affine. i. silr. tñ hoc s̄m est in p̄pōe nihil s̄ sine extremis. qz si purū dixerz. i. accepe ris s̄m se. ipm qdē nihil ē. eo q p̄t quādā p̄pōez quā sine extremis nō est itelligere. Circa istū textū s̄z q̄tuo: pua dubia Primū ē. quare ī diffinitōe s̄bi nō ponunt ille p̄ticle vor significatiā ad placitū. sicut in diffinitōe nois. cū tñ eque pueniūt s̄bo sicut nomī Rñdē q Arz. illas p̄ticles in diffinitōe s̄bi nō po suit p̄pter breuitatē. eo q pus posite sunt in diffinitōe nois. 2 manifeste s̄z ex his q d̄cā sunt de noie. Sed 3 qz eadē rōne debuit omittēre illā p̄ticulā (cui⁹ ps) eo q ipsa etiā posita ē in diffinitōe nois. 2 est cōis noī 2 s̄bo. Rñdē vno q in diffinitōe nois illud positū ē vt distinguat ab orōne. q p̄ponit ex noibus. vt hō alz bus music⁹. in diffinitōe aut s̄bi ponit ad distinguēdū s̄m ab orōne. q p̄ponit ex s̄bis. vt mouere ē agere Alio d̄t q s̄m ipōtat quādā p̄pōem. q multū decli nat ad orōem. iō verbū maiorē h̄z pueniētū cū orōne qz no⁹. qz nō est q̄t materia 2 subiectū orōnis. s̄m at q̄t forma. 2 iō in diffinitōe s̄bi v̄tū fuit illā p̄ticulā exp̄mere Scđm dubiū est. videt em fallum qd d̄t Aristo. q verbū sit sp̄ nota eoz q de altero p̄dicant. hoc ē q s̄m sp̄ ponat a pte p̄dicati. nā verbū infinitū ut modū interdū ponit a pte subiecti. vt d̄do currere est moueri. Silr 2 alia s̄ba p̄t ponit a pte subiecti. vt amo est s̄m. D̄m ē. q q̄cunqz s̄ba ponunt a pte sub iecti hñt vim nois. 2 p̄ter h recipiūt adiectiōnē alio rū. Un qñ actio significat p s̄m infinitū modi. tūc significat p modū h̄tus 2 q̄tis. 2 vt sunt qdam res in se. verbū autē s̄m per modū flux⁹ 2 fieri. 2 p moduz egrediēt⁹ ab aliq supposito. 2 h̄ est qd d̄t Boet⁹. ver ba nihil aliud nisi accidētia significare. oē em verbū aliqd accidēs s̄m Terciū dubiū est. q in hoc qd d̄t p̄hs. q s̄bum ē nota. qz nota rei nō est res. si q̄ verbū est nota p̄dicati. nō erit p̄dicatum. Et iō verbū nun qz p̄dicatur qd est fallum. D̄m est q nota rei nō est ea res cui⁹ est nota. qñ ergo s̄bum notat aliqd p̄dica ri de subiecto vt qdam copula. tunc p̄dicat terciū ad iacens. 2 nō est p̄dicatum cui⁹ est nota. sed h̄ se tenet ex pte p̄dicati. s̄bi grā d̄do hō est albus. hoc s̄bum est nō est p̄dicatū. sed ē nota p̄pōnis denotans p̄dica tum p̄dicari de subiecto Quartū dubiū est circa hoc qd dicit Aristo. nō currit nō laborat nō esse s̄ba. cū tñ tota diffinitio s̄bi eis ip̄tis pueniat. D̄m est q nō currit nō laborat ex eo nō dicunt s̄ba qz nō s̄m ac̄ tionē vel passiōē determinatā sicut s̄m. v̄z tñ p̄m tps sicut alia s̄ba. Un sicut actio 2 passio mēsurant tpe. ita etiā p̄uatōes eaz. q sc̄ant p s̄ba finita. Un quies mēsurat tpe sicut 2 mor⁹. licet h̄ sit p accidēs. Et hinc ē q s̄ba infinita significat tps. Sed p v̄t tertioi declaratiōe textus mouetur talis q̄stio

no quarta.

Questiones libri perihermenias

Querit An ea que in hoc caplo de verbo sunt dicta sunt vera et bene assignata. Arguit primo quod non, quod dicitur in textu quod verba secundum se dicta sunt nomina, nomen vero non significat tempus, ergo nec verbum significabit tempus. Secundo sic, diffinitio verbi non provenit verbis que absoluntur a tempore, et manifestum est quod verba absoluta a tempore sunt verba, ergo. Tertio sic, omne illud quod constituit orationem veram vel falsam tanquam pars principalis est nomen vel verbum, sed verbum obliquum est binominale, quia hec propositio deus creavit mundum, Christus natus est de virgine, dies iudicii erit, est vera, et tamen verbum obliquum non est nomen ergo est verbum. Quarto sic, omne verbum adiectivum est complexum, ergo nullum verbum adiectivum est verbum. Ans patet, quod cuiuslibet verbo adiectivo in mente correspondet hoc verbum est cum suo principio. In oppositum est autoritas per hi in textu. Pro solutione istius questionis, solvende sunt quatuor questiones minus principales.

Questio prima

Utrum diffinitio verbi sit a principio provenient assignata. Pro cuius solutione attende primo, quod sicut dicitur est Aristoteles non resumit illas particulas vox significativa ad placitum, eo quod sufficienter prehaberi ex dictis. Resumit autem illam particulam (cuius pars extra est), quod magis videtur quod verbum accedat ad complexione quam nomen. Tunc quod significat propositionem, tum etiam quod sibi videtur contrarietate conceptus complexus contrarius actus generalis et specialis, siue principiorum huius verbo est. Attende secundo quod sicut dicitur est significare tempus est connotare aliquam certam diem temporis, et hoc contingit dupliciter. Uno est connotare aliquam diem temporis certe et determinate, ita quod importat suum principale significatum connotando certam et determinatam diem temporis, sic quod non aliam. Alio modo specialiter indeterminate, ita scilicet quod importat suum principale significatum sic quod sibi non repugnat teneri per alia differentia temporis. Primo modo verba significat tempus, secundo modo particula significat tempus, sicut istud principium amans licet significet actum amandi connotans presentis tempus tunc cum additur verbo presentis temporis connotat actum amandi adiacere per tempus presentis, ut dicitur ego sum amans, cum autem additur verbo preteriti temporis, significat actum amandi adiacere in preterito tempore, sicut ego fui amans. Attende secundo, quod Boetius in suo libro perihermenias, non ponit hanc particulam (et est semper eorum que de altero predicantur nota) sicut nec Petrus hispanus, quod ipse diffinit verbum secundum se, et non per respectum ad enunciationem, verbum enim in ordine ad enunciationem semper est nota eorum que de altero predicantur, sicut postea patebit. Attende de quarto, quod nomen capitur dupliciter. Uno modo specialiter et proprie, puta est una pars orationis ab alijs distincta, et sic non intelligitur verba esse nomina. Alio modo accipitur nomen ut idem est quod nota mentis, id est signum conceptus, et illo modo verba secundum se dicta sunt nomina, id est sunt note mentis, et significat aliquid, quibus non significant verum vel falsum cum significat conceptum simpliciter. Boetius tamen aliter dicit, quod verba secundum se dicta sunt nomina, id est similia nominibus, ex eo quod sicut nomen secundum se nec significat verum nec falsum, sic etiam verbum secundum se nec significat verum nec falsum. Unde dicit quod verbum non est nomen secundum se est aliquid per se orationis que nomen vocatur, ut dicitur nomen in rerum, sed quod omne verbum per se dicitur, nec per additum (de quo illud predicatur) tale est ut nomen sit affine, id est simile. Dicitur brevis uter ad questionem, quod diffinitio verbi est sufficienter assignata, sic eam intelligendo, verbum est vox significativa ad placitum, que significat tempus, sicut determinatum, cuius pars extra, id est separatum nihil significat, et est semper eorum que de altero dicuntur nota, id est semper est signum propositionis materialis cuius subiecto, et hoc intelligendo de propositione aptitudinali non actuali, quod non est possibile verbum esse quin sit nota propositionis aptitudinalis. Et ista est generalis verbi acceptio, nam si ad dantur ille particule finita et recta, quas postea addit Aristoteles, tunc verbum accipitur in stricta sui acceptione. Alie particule patent ex his que dicta sunt.

Utrum verbum sit semper nota eorum que de altero dicuntur, ita quod non sit predicatum nec per predicari. Pro cuius solutione attende primo, quod hoc verbum est quod predicatur secundum adiacens, et quod tertium, ut dicitur lapis est, vel lapis est homo. Et dicitur tertium adiacens, quia adiacet predicato quasi tertium in propositione. Nam subiectum est primum, predicatum vero secundum, et tertium est copula, quod adiacet predicato, ex eo quod tenet ex parte predicati, sicut inferius patebit. Attende secundo, quod omne intellectum intelligitur per modum actus, quod videtur enim intellectus est ex hoc quod aliquo modo habet actum. Actus enim univocatus est illud secundum quod univocum quod ab alio distinguitur, illud autem per quod distinguitur univocum quod ab alio propria ratio eius, hoc modo etiam potentia dicitur esse in actu, nam aliqua est propria ratio potentie secundum quam ipsa distinguitur a non potentia. Attende tertio, quod esse significat actualitatem entis, unum cum volumus significare aliquid esse in actu, dicimus quod est, propter hoc quod actus non facit propositionem cum eo cuius est, ideo esse non facit propositionem cum eo, quod si bi apponitur, designat enim illud quod apponitur sibi esse idem illi, subiecto secundum actum, ideo dicitur homerus est poeta significat quod poeta secundum actum est idem homerus, quod ratio essendi rei et res ipsa non faciunt propositionem. Attende quarto, quod duplex est propositio, una est que est modus significandi in verbo, secundum quam actus verbi inclinatur ad substantiam, et ista propositio est comiter in omni verbo personalis, et vocatur inclinatio ad suppositum, alia est propositio que designat per hoc verbum est, et non est modus significandi, sed res provenienter significata aut comiter significata, que propositio differt a prima, quod prima non facit propositionem affirmativam vel negativam, sed est in omni verbo personalis. Secunda autem per quam designat aliquid esse vel non esse de aliquid facit propositionem affirmativam vel negativam. Nam ab hac propositio dicitur propositio affirmativa vel negativa, et ipsa est alia in propositione affirmativa et negativa.

Questio secunda

Utrum verbum sit semper nota eorum que de altero dicuntur, ita quod non sit predicatum nec per predicari. Pro cuius solutione attende primo, quod hoc verbum est quod predicatur secundum adiacens, et quod tertium, ut dicitur lapis est, vel lapis est homo. Et dicitur tertium adiacens, quia adiacet predicato quasi tertium in propositione. Nam subiectum est primum, predicatum vero secundum, et tertium est copula, quod adiacet predicato, ex eo quod tenet ex parte predicati, sicut inferius patebit. Attende secundo, quod omne intellectum intelligitur per modum actus, quod videtur enim intellectus est ex hoc quod aliquo modo habet actum. Actus enim univocatus est illud secundum quod univocum quod ab alio distinguitur, illud autem per quod distinguitur univocum quod ab alio propria ratio eius, hoc modo etiam potentia dicitur esse in actu, nam aliqua est propria ratio potentie secundum quam ipsa distinguitur a non potentia. Attende tertio, quod esse significat actualitatem entis, unum cum volumus significare aliquid esse in actu, dicimus quod est, propter hoc quod actus non facit propositionem cum eo cuius est, ideo esse non facit propositionem cum eo, quod si bi apponitur, designat enim illud quod apponitur sibi esse idem illi, subiecto secundum actum, ideo dicitur homerus est poeta significat quod poeta secundum actum est idem homerus, quod ratio essendi rei et res ipsa non faciunt propositionem. Attende quarto, quod duplex est propositio, una est que est modus significandi in verbo, secundum quam actus verbi inclinatur ad substantiam, et ista propositio est comiter in omni verbo personalis, et vocatur inclinatio ad suppositum, alia est propositio que designat per hoc verbum est, et non est modus significandi, sed res provenienter significata aut comiter significata, que propositio differt a prima, quod prima non facit propositionem affirmativam vel negativam, sed est in omni verbo personalis. Secunda autem per quam designat aliquid esse vel non esse de aliquid facit propositionem affirmativam vel negativam. Nam ab hac propositio dicitur propositio affirmativa vel negativa, et ipsa est alia in propositione affirmativa et negativa.

Dic primo.

Verbum semper est nota eorum que dicuntur de altero, id est semper est signum propositionis predicati cum subiecto. Propter hoc, quod hoc verbum est ex eo quod est copula ideo est nota propositionis. Sed verbum adiectivum, ex eo quod includit hoc verbum est sicut est nota propositionis. Dicitur secundo quod hoc verbum est predicatum secundum adiacens, tunc ipsum est predicatum, patet quod in omni casu.

bo in enūciatione sp inueniat pponem pdicati cū sub
 iecto. sequit q nullū p̄bū possit infinitari in oīone. seq̄
 tur etiā q nullū p̄bū excepte actōis p̄ infinitari. cum
 sp̄ talia p̄ba icludāt defmīnata supposita. Et h̄ p̄bat
 sic. p̄mo q̄ negatio q̄ addit p̄bo in enūciatione negat
 p̄ponē pdicati cū subiecto. q̄ facit p̄ponēs negatiuā. 2
 nō affirmatiuā de pdicato finito. An̄s p̄3. q̄ negatio
 illa destruit illā p̄ponē post se. Sec̄do p̄3. q̄ negatio sp̄
 agit in id qd̄ ē p̄ncipali⁹. s̄z p̄pō pdicati cū subiecto i
 enūciatōe est p̄ncipali⁹. q̄ ip̄am negat negatio. Ter⁹
 p̄3. q̄ p̄ba in 2° hui⁹ nō docet multiplicare p̄ponēs q̄
 sunt de alijs p̄bis ab h̄ p̄bo est alit̄ q̄ illas de hoc ver
 bo est sc̄do adiacēte. sed p̄ponēs de h̄ p̄bo est sc̄do adia
 cente non multiplicant penes pdicatu⁹ finitū vel infini
 tū. q̄ nec p̄ponēs de alijs p̄bis. 2 p̄ p̄ns p̄ba nūq̄ infini
 tant in enūciatione. Quarto p̄3. q̄ si ponerent p̄ba in
 finita in oīone nō videret quō differēt a p̄bis negat̄
 non em̄ videt̄ q̄lis est̄ d̄na inf̄ illas duas sortes non
 currit. 2 lor. non currit. fm̄ q̄ negatio in vna capis̄ nes
 gan̄ 2 in alia infinitant. Sed tu dic. q̄ p̄bū positiū
 in oīone p̄t infinitari. sicut extra oīone. Probat primo
 autoritate p̄bi in textu dicitis p̄bū infinitū ēē nota co
 rū q̄ de altero pdicat̄. non em̄ p̄ce nota de aliq̄ eo mō
 q̄ p̄hs accipit ēē nota de aliq̄ nisi i enūciatōe. Et statiz
 post d̄t. q̄ p̄bū infinitū s̄lt̄ est i q̄libet qd̄ ē 2 qd̄ non est.
 qd̄ cōter exponit q̄ p̄bū infinitū d̄t̄ tā de ente q̄ de nō
 ente. et h̄ non p̄t ēē nisi enūciatione. Sec̄do p̄3. q̄ p̄ba
 te p̄bi p̄mo posterior q̄ facit istā dem̄strationē. q̄ quid
 non scintillat ē p̄pe nos. plane nō scintillat. q̄ plane
 re s̄t p̄pe nos. ex hoc em̄ seq̄t q̄ i minore nō scintillat est
 p̄bū infinitū. 2 etiā in maiore. q̄ minore negatiua in p̄
 ma figura nihil sequit. 2 etiā p̄clusio ē affirmatiua. 2
 ideo o3 ambas p̄missas ēē affirmatiuas. Tercio p̄bat
 q̄ o3 p̄buz p̄me aut sc̄de aut sc̄de p̄sone erigat n̄m p̄o
 supposito. sed p̄bū infinitū est p̄me. sc̄de. aut sc̄de p̄sone. q̄
 erigat n̄m p̄ supposito. 2 p̄ p̄ns sibi p̄t addi n̄m tā q̄
 a supposito. et si sic. fiet enūciatio. q̄ Quarto p̄3. q̄
 posito casu q̄ hoc p̄bū nō currit sit alicui scriptū. 2 si
 bī p̄scribat hoc nomē sortes. notū ē q̄ ibi ē enūciatio. et
 tū ad huc ē p̄bū infinitū sicut p̄us. q̄. Minor p̄3. q̄ q̄
 ut p̄ter p̄scrip̄tionē hui⁹ d̄conis sortes sit facta aliq̄
 mutatio. tū nō videt̄ q̄ ibi sit talis mutatio q̄ p̄p̄ eā
 h̄ p̄bū nō currit qd̄ p̄us erat vna d̄co 2 vna p̄bū s̄tfa
 etiā plures d̄cones sive vna oīo. Et ideo ad rōnes al
 teri⁹ opinionis. Ad p̄mā d̄t. q̄ negatio infinitās addi
 tur p̄bo p̄ p̄ponē. 2 facit vna d̄ctionē cū ea. et ideo ta
 lis negatio non negat copulā. sed reliq̄t eā infinitā. 2 iō
 de p̄. h̄. q̄ h̄c p̄pō cesar nō currit est distinguenda
 q̄ si sit negatio negās. sensus est. cesar nō currit. si ve
 ro sit negatio infinitās. sensus est. cesar ē nō currit. Et
 ad 2^{am} d̄m. q̄ ip̄a h̄z veritatē de negatōe negatē nō infi
 nitatē. Ad 3^{am} d̄m. q̄ loc⁹ ab autoritate nō tenet ne
 gatiue. Rō aut̄ q̄re p̄hs nō posuit h̄mōi multiplicat̄
 tionē ē. q̄ nō est manifesta d̄na inf̄ p̄bū negatū 2 infi
 nitū. tū ibi est d̄na q̄ dicta est. q̄uis non possit facit̄
 videri. sic nec possum⁹ facit̄ videre d̄nam inf̄ istas
 duas p̄ponēs. nō hō currit. 2 non hō currit. fm̄ q̄ vna
 est v̄tis negatiua de subiecto finito. et alia ind̄finita
 affirmatiua de subiecto infinito. non tū sequit̄ ex hoc
 q̄ ille terminus non hō in oratione positus non mane
 at infinitus. Ad quartā p̄3 solutio ex dicitis

Ad rōnes Principales. Ad primam
 p̄3 solutio ex dicitis Ad
 secūdam dicendū. q̄ verba

non absoluūtur a tempore sic q̄ nullius sint temporis
 sed absoluūtur a tempore sic q̄ nō restringant termin⁹
 nū cui additur ad aliquam certam 2 determinatam
 differentiaz temporis. Ad terciā dicitur negando
 antecedens. Et ad p̄bationem dicit. q̄ iste propositi
 ones non dicunt aliquid esse verū vel falsum. sed bes
 ne fuisse vel fore. Ad quartam dicendū. q̄ licet in
 verbis sit actus generalis et specialis qui explicantur
 per hoc verbum est et per participiuz. in eis tamē nul
 la est complexio. quia inter actum generale et specia
 lem est p̄positio intrinseca que non facit complexiōes
 proprie dictam. Utrum autem verba adiectiua sine
 complexa vel incompleta. D̄m̄ facillis est responsio
 Breuo. q̄ sunt incompleta

Enūciatiua vero

In hoc tercio capitulo defmīnat Aristoteles de enūci
 atōe et partibus eius. Et diuiditur in tres partes
 principales. In primā diffinit orationem dicit. Oratio
 est vox significatiua cuius partium aliquid signi
 ficatiuum est separatim vt dictio non vt affirmatio.
 (Dico autē) Probat vltimam partē. quia homo
 significat aliquid vt dictio. non autē vt affirmatio. s̄z
 si addatur sibi verbum. tunc erit affirmatio vel nega
 tio. non tamen quelibet pars oratiōis significat vt d̄
 ctio. quia in hoc n̄mo sine foret. rex n̄ h̄l significat. sed
 est vox sola. verū est tamē q̄ in duplicibz compositis
 pars aliquid significat. sed non fm̄ se in actu. sed quē
 admodum dictū ē. (Est autem) Probat q̄ oratio si
 gnificat ad placitum. quia nō significat sicut instru
 mentum supple naturaliter ad aliquid deputatū. aut
 non significat sicut instrumentū supple immediatū ves
 ritatis naturalis. sicut plato dixit in libro qui vocat̄
 eratulus. sed fm̄ placitum. sicut prius dictū est. (Enū
 ciatio vero) In hac secūda parte Aristoteles subtili
 ter tangendo vnam diuisionem orationis in enūciati
 tuam et non enūciatiuam diffinit enūciationem 2 d̄
 cit. q̄ non omnis oratio est enūciatiua. sed illa oratio ē
 enūciatiua in qua verum vel falsum est. Declarat au
 tem q̄ non omnis oratio est enūciatiua. vel q̄ non om
 nis enūciatio significat verum vel falsum. quia etiā
 deprecatiua est oratio. et tamen non est vera aut falsa
 Et cum dicit (retorice em̄) elicit orationem que per
 tinet ad logicum. nam de sola enūciatiua oratione p̄
 tinet ad logicum determinare. Alia autē ab enūciati
 one magis sunt poetice vel retorice considerationis
 (Est autem vna) In hac terciā parte diuidit enūci
 ationem. et primo tangit tres diuisiones. quarū p̄
 ma est. Enūciationuz alia est vna. alia plures. Sec
 cūda est. enūciationum alia affirmatiua. alia nega
 tiua. Tercia est enūciationum vnarum. alie sunt sim
 pliciter vne. alie sunt p̄iunctōe vne. et illas mira bene
 tate tangit. (Necesse est) Aristoteles remouet dubiuz
 Nam dixit q̄ alique enūciationes sunt simpliciter
 vne. et non coniunctione vne. ideo posset aliquis cred
 dere q̄ essent ita simpliciter vne. q̄ nullam haberent
 compositionem. ideo dicit q̄ non. quia necesse est q̄
 oportet enūciationem esse ex verbo vel ex casu verbe
 quorum quelibet compositionē importat. Hoc autē
 optime p̄bat per locum a maiori. quia si aliqua esset
 enūciatio sine verbo et casu verbi maxime hoc esset

verū de diffinitōe. sed hec nō. nā diffinitio hoīs nō est. oīo enūciatiua nisi sibi addat est. fuit. vel erit. aut ali qd hmoi (Quare aut) Excusat se a determinatōe qst onis. qz posset qri qre diffinitio est aliqd vnuz. et dicit q aial gressibile bipes est vnū et nō multū. non tñ ex h q pres sibi iuuicē ppinq sunt. i. cōtinue pferā f. qz talis punitas etiā req. ut in his q sunt vnū p accūs. Deter minare aut hmoi qōne est alteri negotij. qz est meta/ phisice plderatōis (Est aut vna) Lōsequēt innuit vna diuisionē enūciatōis. scz in enūciatōem vna. z plu res. eas diffinitendo. dīcēs q enūciatio vna ē q fit vnū de vno vel pūctōe vna. Plures aut q plura fit et non vnū vel incōiuncte (Nomē aut) Posset aliqs crede/ re q enūciatio vna q fit vnū de vno fearer vnuz sicut nomē. Et dicit q nō. qz nomē et pūctō est dictio sola. z ideo nō fit sicut enūciatio. siue aliqs vraf infrogādo vel sine infrogatōe. vel etiā ipso pferente (Vox aut) Innuit qndā diuisionē enūciatōis. q ē enūciatōis in enūciatōem simplicē et ppositā. dīcēs q simplex enū/ ciatio est q enūciat aliqd de aliq vel aliqd ab aliquo. Sed enūciatio pposita est q pponit ex his. i. enūciatō nibz simplicibz (Est aut) Aristo. innuit vna diffinitio nē enūciatōis simplicis p enūciatōem de pnti. de pres/ rito. et de futuro. diffinitō enūciatōem simplicē. Et de q enūciatio simplicē. i. simplr vna est vox fcatua d eo qd est aliqd vel nō ē quēadmodū rpa distincta sūt Affirmatio aut ē enūciatio alicui? de aliq. negatio ve ro est alicui? ab aliq enūciatio. Circa hūc textū Ar tende pmo. qz aristo. in diffinitōe orōnis rōnabilr rei terat illā pūctulā. vox fcatua. ex eo q fcatio orōis est alia a fcatōe noīs et pbi. qz nomē et pūctō fcatō simpli cē pceptū. orō pō pceptū ppositū. et ideo puenient ite rata ista pūctula vox fcatua. Dicit aut (cui? pnti) et nō partes. qz qdā ponitur i orōne. vt puta aliq sin/ carthegeumata. q pnti nō fnt aliqd fm se. sed in habi tudine vni? ad alex. vel alit ly aliqd pē cōstrui cū h pbo fit. vt sit sensus q ps orōnis sepate. i. seorsum ac/ cepte nō fnt aliqd p se. qd verū ē aliq mō de oī pre orō nis. Un negatio z alia sine carthegeumata nihil sig/ nificat. cū sint voces sine carthegeumate Attēde se cūdo. q ista pūctula vt dictio nō vt affirmatio alit ex ponit a boetio. et alit ab alexādro. Un alexāder sup ponit q duplēs sunt orōnes. qdaz sūt q solis pbiis et noīb pūctū. Alie pō pposite. qm pres pūctū faciūt orōnē. cū q dicit. vt dictio nō vt affirmatio. idē ē ac si diceret. duplex qdā est dictio. vna simplex. alia pō af firmatio. s. ita pres orōnis aliqd extra fcat. vt ea dco q est simplex. nō vt ea dictio q ē affirmatio. Sed alia expō ē. qz aristo. sepe vsus ē isto noīe dictio p affir matōe. et ideo ne aliqs credat eū sic velle vti isto noīe dictio. statim sup addit. non vt affirmatio. Vel sic vt videt dicere boeti? vt dictio supple ex necitate. nō ā vt affirmatio ex necitate. Un hec diffinitio cōuenit tā orōni pfecte qz ipfecte. z tā orōi simplicē qz cōpōsite Oratio aut pposita siue pūctōe vna pē cōpōsite ex pnti q sūt affirmaciones. s. h nō est necāriū. necārio aut pponit ex pnti q sūt dōnes. Attēde z q ar. de hic orōem nō cē fcatuā sicut instrumētū naturale quēadmodū dicit plato. s. ad placitū. Un boeti? de h i pnto q plato i eo lib? q inscribit erat? alit vo cē fcatuā pstituit eā q dē ē suppellectilē quā dā atqz strumētū fndi res eas q naturalit intellectibz pceptū tur. qm naturalit rez vsus fm naturā est. vt videndū ocūlos. noīa qz fm naturā cē ardirāf. S. h aristo.

negat. et statim post. Quod circa dīcēdū nobis ē na turalit nos qdā cē vocales potētes qz naturalit vocal bula rebz ipūctū non tñ naturalit s. pōstōe Cule g dicere q licet nos habeam? naturalē pōnāz formā? di voces z ipōnēdi rebz vocabula. ipa tñ impō est ad placitū Attēde qro. qz circa diffinitōem enūciatio nis orā ē diuersitas inf alexādrū z porphiriū Unde dicit alexāder q diuisio enūciatōis in affirmatōem et negatōem nō esse diuisionē generis in spēs. s. cē diuisi onē equoci in sua equocata. vel analogi in sua analo gata. eo q affirmatio pōr est negatōe. S. h non placz boetio. et ideo dicit i pnto. mibi qz videt q porphē rī sit sequēda snia q affirmatio z nega? cōi enūciatio nis generi supponatur. videt q ipse velit dicere hāc diuisionē nō cē equoci in equocata. sed generis in spēs

Querit ciatōis sine sufficienti in textu al signate. Arguit pmo q nō. qz orō nō est vox fcatua ad placitū. qz orō nō ē vox vna sed idē est vox et vox vna. qz orō non est vox. Pro scda pte pz. qz si orō est vox fcatua ad placitū. sequeret q orō posset nō fcare suū fcatuz. z p pns qlibet orō vera posset esse falsa. qd est iconueniēs Scdo sic. orō non fuit iposita ad fndū. qnō ē significatiua ad placitūz An pz. qz si sint iposita ad fndū. vel qōis orō sit im pōsita. vel aliq et aliq nō. Nō scdm. qz non ē maior rō de vna qz de alia. Nō pnti. qz multe possent formari orōes quaz nūqz siles fuerit. etiā qz alit opoteret q pnti? ipositor: iposuit ad fndū ifinitas orōes. cū infi nite dīliles possint formari Tercio sic. non cuiuslibz bet orōnis ptes sunt fcatuē vt dictio nō vt affirmatō g diffinitio nō puenit cuiuslibet orōni. An pz. pmo qz pres hui? orōnis. fortes currit z plato disputat fnt aliqd vt affirmatio. Scdo pz. quia ho. et mo sūpres hui? orōnis hō currit. et tū nō fnt aliqd vi dco. g zc. Confirmat. qz aliq orō est cui? nulla ps fit aliqd vt dictio. g. An pz pmo de hac orōne lego. Scdo pz. qz pōsito q. a. iponat ad fndū tārtū sicut hō est aial. tunc a. est orō. et tñ nulla ei? ps aliqd significat. cum nullā habeat pte. g. Daito pz. qz i illo casu. a. est vox fcatū ua ad placitū. z non est nomen neqz pbiū neqz aliqua alia ps orōnis p significat pceptū vey vel fallūz. g. est oratio Quarto sic. hec orō omne. a. est. b. est ppo. cū sit pmissa felli. vt pz p p m pmo pōz. z tñ in ea neqz est vey neqz fallū. An pz pmo. qz nihil fit. Scdo pz qz cōiter dī: talis ppo sūto q pstituit ex terminis nō sū gnificatiuis abstrahit a veritate z fallitate. necitate z ptingētia. Tercio pz. qz fm p m sexto metaphisice verū z fallū sunt in intellectu. nō sunt g aut in oratiōe illa aut in aliq alio. Confirmat. qz si veritas aut falsi tas est in enūciatione. vel esset tota veritas i tota enū cia tione. z tota in qlibet pte. vel est tota in tota z ps in pte. et qz qz mō dicat. cū veritas z fallitas nō pnt habere pres diuersaz rōnū. sequit q qlibz ps orōnis erit vera z sūr qlibet erit falsa. qd est absurdū. g verit ras z fallitas non sunt i orōne. nec p pns vey aut f m

In oppositū Arguit auctoritate pbi in textu Pro solone qstionis sol uende sunt quatuor questiones min? pncipales

Quer a signata a pbo. Pro cui? solone Ar/ tende pmo q orō capis duplr. Uno? pme intentionalit. et sic nō pē diffinitū. cū vna rotalis orō cō

natura humana pcepta vt dicibilis de plurib; de ea/
dem vt pcepta vt no est dicibilis de plurib; extranea
e em ei existentia. Ad qra dicendu q suppositu exis
et no exis non equocant in ente. capiend; ens vt ero
men. eo q ipm abstrahit ab vtroq; pnt tm equiuoca
ri in ente si capiat participialit. Ad roes in oppsitu
p3 solutio ex dicitis

Quoniam autem est

Ex pdictis omnib; q aresto. se dicturus pmisserat.
nuc in hoc vltimo sacratu determinat de opponib;
et legib; enuciatiou istaz. Et diuidit in tria capla.
In pmo determinat de oppositoe diffinitive r diui
siue. ostendendo qd sit r qz modis dicit. Et diuidit
in duas pres. In pma defminat de oppone diffinit
ue. pmittedo vna suppone ad intelligedu diffinitoez
oppois. Et ponit pmo quor; modos enuciati di. pmo e
qn enuciat ee qd est. scds e. qn enuciat ee qd no est. scd
est. qn enuciat no ee qd e. qrt e. qn enuciat no ee qd
no est. Et dicit q oi affirmato est negatio opposita. r
oi negato affirmatio. Et statim cu de (et e pdictio)
diffinit oppone sub noie ptractiois dices. q ptracti
ctio est affirmatio vel negatio opposita. Et dz intelli
gi eiusde de eode. et no equocetur dictum e in libro
elenchoz ptra sophisticas argumetoz impotunita
tes. i. ptra eos q argumetis fallacib; vere ronis viam
conatur euertere (Qm aut) In hac scda parte defmi
nat de spbo oppois. Et diuidit in duas pres In p
ma pmutit duas diuisiones. quaz pma e rez. et scdu
da intetionu. Prima tagit cu dicit (Hec qda) Et e
qz veru alia sunt vltia. et alia singularia. Vlt e q in
plurib; natu e pdicari. vt ho. Singulare vero qd no
est natu in pluribus pdicari. sed tantuz i vno solo. vt
plato. Scdam diffinitoem tagit ibi (Hec est) dices
q enuciatiou qda est de subiecto vlti in q enuciat
aliqd de aliq; q sunt vltia. Alia vero est de subiec
to singulari in q enuciat aliqd de aliq; qz q. snt sin
gularia (Si ergo) in hac tertia parte determinat de
spbo oppositionis. Et pmo diffinit ptractia dices. q
coctarie sunt in qbo enuciat aliqd. i. aliqd pdicatu af
firmatiue vl negatiue de aliq; subiecto vlti vlt sumpto
Terminu aut teneri vltter e ipm teneri cu signo vlti. vt
ois ho albu est. null? ho albus est. Sed cu dicit (Qn
aut) diffinit subcoctaria dices. q subcoctarie dicunt
an quib; enuciat ide pdicatu affirmatiue vel nega
tiue de eo de subiecto vlti non vlt sumpto. qais autem
alle in quibus sic enuciat non sint coctarie fm mo du
enuciandi. tm contingit ea q per ea significant esse con
traria. hoc est ptingit eas esse coctarias fm rem sca
ra. r hoc e rez si sint in materia naturali de pdicatoe
directa. vel si sint in materia remota. vel hoc forte rez
est ex pre pdicatorz. nam iste. ho est sanus. et ho non
est san? quodamodo sunt ptractie ex parte pdicatoru
eo q homine ho esse sanu est ipsum esse egru. Vlt aut
tem dicit no teneri vniuersalr qn sumit sine signofali
qz omnis non est vlt. sed qm vltter feat (In eo vero)
Remouet vnu dubiu. qz dictum est q in aliqua pro
positoe aliqd enuciat vltter p additoeem hui? signi
omnis. ideo posset aliqs dubitare vtru debeat ad di
subiecto vel pdicatu. vel ex hoc q dicitur est q subiec
tu aliqn teneri vltter posset aliqs dubitare an pdicatu
posset teneri vltter. Ideo remouet p h3 dubiu r dz q

non. qz nulla affirmatio erit vera in qua de vlti pdica
to predicat vlt vltter. vt omnis ho; est omne animal.
(Oppon aut) diffinit ppoes coctariorias. dices
q ptractioe sunt affirmatio r negatio. quatu vna
feat vltter. alia vero no vltter. supple si sint eiusdem
subiecti et eiusde pdicari. iste em coctaric. omnis
ho albu est. et non omnis ho albu est. et iste. aliquis ho
mo albus est. et nullus homo albus est (Quo circa)
In hoc secudo caplo determinat de legibus oppositi
oniu. Et diuidit in tres partes. In pma determinat
de ipsis ostendendo qliter enuciatoes se hnt ad posse
esse simul veras aut falsas. Et pmo ponit legē cons
trariar; dices. q quia ptractie sunt vltis affirmatia
et vltis negatiua. vt omnis ho iustus est. et quidaz ho
iustus est. ideo impossibile est eas sit ee veras. Sz cum
dicit (His vero) dat legem subcoctariar; dices. q co
ctarie pdictarum scilz subcoctarie possunt simul
esse vere. vt non omnis homo albus est. et quidaz ho
albus est. Sed cu dicit (Quecuq; igit) dat legem cos
tradioziarum. dices q in ptractiois vltum ne
cesse est semper alteram esse vera et alteram falsam. et
similiter in omnib; ptractiois singularium. vt so
crates est albu. so crates no est albu (Quecuq; autem)
Losequent; probat q subcoctarie possunt simul esse
vere tribus exemplis. Primum est de istis duab;. ho e
albus. et ho non est albus. Secundum est de istis. ho
est probus. et homo no est probus. iste em sunt simul
vere. quia si aliquis homo est turpis non est probus.
Terciu exempli est de istis. homo est pulcer. ho non
est pulcer. quia si homo est fedus ipse no est pulcer. et
ista probat. quia si sit aliquid. no est. id est. si aliquis
homo sit probus vel pulcer. ipse non est prob? vel pul
cer. Aliqui tamen legunt pro quarto exemplo qd esset
de istis. aliquid est et aliquid non est. que verificatur
de eo quod sit. et quia dicitur est q iste sunt simul ves
re. est homo albus. non est homo albus. posset aliqs
credere q iste etiam essent simul vere. est homo alb?
et nemo est albus. quia iste videntur idem significas
re. Ideo pbs remouet hoc dubium dices. q nec iste
idem significat nec puertuntur (Manifestu est) In
hac secuda parte hui? capli ponit aresto. hanc; pclus
sionem. Vni? affirmatois est vna negatio Probat. qz
illud ide debet negare negatio qd affirmat affirmatio
et de eode siue illud idem sit vlt vltter sumptum
vel no vltter sumptum siue sit singulare. q vni? affir
mationis est vna negatio. Vni? pbat. qz si negatio ne
gat aliud de eode vel ide de alio. tm talis negatio no
erit opposita illi affirmationi. sed erit ab ea diuerfa.
Probat pdicta conclusionem exemplo. qz hui? affir
matois. omnis ho plbus est. est hec negatio. no homo
albus est. Sed cu dicit (Quonia a ute) epilogat ea q
dicta sunt. et dicit q ex pdictis patet q oppositaruz
propositio nu. alie sunt coctarie. et alie coctaric
patet etiā q no in omnibus oppositis. si vna est vera
alia est falsa. sed in aliquibus oppositis. si vna est vera
alia est falsa. sed in aliquibus tm (Vna aut) In hac
tercia parte determinat aresto. de affirmatione vna et
negatione vna. de quibus primo fecit mentionem. et
ostendit quid est affirmatio vna et negatio vna. et dz
cit q affirmatio et negatio vna est quo vnum de vno
significat. siue vlt sumatur vniuersaliter siue no vni
uersaliter. vt omnis ho est albus. non omnis ho e albu
null? ho est alb?. qda ho e alb?. et hoc posito q albu
vnu fecit. qz si no. vnu significaret non est; oppositio vna

et sic intendit tale conclusionē. enūciatio q̄ est de termi
no equivooco nō est vna. illa scz in q̄ ponit nomē ad si
gnificā dū diuersa ex q̄bō nō fit vni. sicut hec tunica ē
alba. si tunica iponat ad fndū boiem z etiā equū. nō
ē vna. Probat qz illo ca su posito nō refert dicere ista
tunica ē alba. z iste hō ē albu. z equ⁹ ē albu. s; iste mtra
fnt. et nō sūt ppō vna s; plures. q̄ etiā p̄ma plura fr. z
erit ppō plures. Datōz p̄bat. qz equ⁹ z hō non sūt
aliqd vni. Ex q̄bō ifert vni correlariū dicēs. qz i his
affirmatōib; scz q̄ sūt de finimis equoicis nō est necē al
terā ē verā et alterā ē fallam. Et hoc forte ē ideo. qz
aliud possēt negare negatio q̄ affirmatio affirmare
rit. Circa hūc textū Attēde p̄mo. qz aresto in p̄ncipio
ist⁹ capli puenient p̄ponit enūciatōis diuisione ad
ostēdedā conclusionē intentā. si em̄ p̄tingat affirmare eē
qd̄ est. vel esse qd̄ nō ē. et hoc idē negare. sequit qz vni⁹
affirmatōis est vna negatio. et qz cui libet affirmatiōis
est vna negatio opposita Attēde 2°. qz aresto. diffi
nit oppōne p̄ dictionē. vel ex eo qz q̄libz oppō reducit
ad dictionē tanq̄ ad maximā z p̄ncipaliorē oppōez
vel ex eo qz in q̄libet oppōne est negatio et affirmatio
q̄litatis. qd̄ p̄ncipalit̄ dicitōis cōuenit. Et ex hac diffi
nitōe sequit qz ens non est equoicū sed vniū ocū. qz in
equoicis nō est dicitō. ens autē z nō ens dicitō. sicut
p̄ p̄mo p̄bilitoz. Et seq̄tur vlti⁹ qz disputatōes so
phistaz sūt nisi importunitates. i. clamores. rixosi nō
cludētēs p̄positū Attēde 3°. qz ex hoc textu mani
feste p̄ error illoz q̄ dicit vltia nō ē nisi concept⁹ vel
terminos. et etiā subiectū et p̄dicatū non ē res. ita qz
p̄ nō p̄t p̄poni ex reb; vt res distinguit̄ p̄tra signū
Dicit em̄ aresto. qz aliq̄ res sūt vles z aliq̄ p̄ticulares
negz valet aliq̄ expositio dicitōis qz capit rem p̄ finē
nō vocabili vel p̄ceptū. qz boetius in cōmēto expresse
dicit h̄ intelligi debere de reb;. Un̄ dicit. videm⁹ nan
qz aliq̄ esse res h̄mōi q̄ in aliū ducit nō p̄t nisi in
vna quā qz singularē p̄ticulareqz subam. Alia em̄ ē q̄
litās singularis. vt platonis vel socratis Alia est que
cōicāta cū plurib; totā se singularē ac oib; p̄bet. vt est
ip̄ta humanitas. est em̄ qdā h̄mōi q̄litās qz z in singu
la tota sit. Un̄ breuit̄ dicit boeti⁹ vltia habere eē in
aia et etiā in re extra scz in singularib; et ideo etiā in
mente sūt qdāz definitiōnes q̄ denotāt vle accipi
nūc sic. nūc sic. Quia q̄ aliq̄ p̄dicatū attribuit q̄qz
vli fm̄ totū suū ambitū z capacitātē suoz p̄centoz
ad fndū hoc inuentū est h̄ signū ois. et q̄qz p̄dicat
tū remouet a subiecto fm̄ totū suū ambitū. et ad hoc
fndū inuentū est hoc signū null⁹. Sicut ddm̄ est de sig
nis p̄ticularib; Attēde quarto circa istud p̄bum
qd̄ dicit aresto (q̄n enūciat in vliū nō vlti⁹. tūc ppō
nes nō sūt p̄trarie. sed est ea q̄ p̄ca fecant eē p̄traria)
dubitū est quō debeat exponi. Un̄ albert⁹ dicit qz ta
les ppōnes sūt subcōtrarie q̄trum ad q̄titatē. z sūt
p̄trarie q̄trum ad q̄litatē. qz idē enūciat in vna affir
matue de eodē subiecto et p̄ eodē. et in alia negatiue
Doc autē nō videt vlt̄ vez. qz in subcōtrariis nō est af
firmatio et negatio p̄ eodem. eo qz als nūq̄ possent si
mul esse vere. Ideo alit̄ exponit̄ alij dicentes. qz licet
due subcōtrarie possint simul esse vere in maieria cō
tingenti. non tñ in materia naturali vel remota. Sed
illa expositio non sufficit. qz hic non loquimur de veri
tate vel falsitate. p̄positiōnuz. sed tm̄ de oppōne. Alia
expositio alexandri ē que sequit̄ beat⁹ thomas. qz ibi
p̄b; loquit̄ de ppōnib; indiffinitis. nā in indiffinitis

non denotat qz p̄dicatuz in se subiecto vlti⁹. qz sic
essent p̄trarie. aut non sicut in p̄ticularibus. et ideo q̄
uis tales enūciatōes nō sūt p̄trarie fm̄ modū enū et
andi. tñ p̄tingit eas esse p̄trarias fm̄ rem fecataz. Sed
hec expositio nō placet. ideo aliter exponit̄ a porphib
rio. qui dicit qz p̄tingit q̄qz indiffinitas esse p̄trarias
ex parte p̄dicatoz. vt si dicat hō est; san⁹. hō non est
san⁹. q̄ equiualeat hūc hō est eger. Sed ista expositio
impugnā dupliciter. Tū p̄mo qz in fine bul⁹ lib; di
cit aresto. qz enūciatōes de p̄trariis p̄dicatis non sūt
cōtrarie. Tū scdo. qz hic aresto. loquit̄ de p̄trariis cō
plexis et nō incōplexis. Ideo dicendū est qz q̄uis in
diffinitē non sūt p̄trarie q̄trum ad modū enūciandi.
contingit tñ eas eē cōtrarias q̄trum ad fecatū. vt si p̄
dicatū attribuat subiecto rōne forme vli; sicut i ma
teria naturali hō est aīal. hō non est aīal. nam rōne sig
nificati vli; tantū valet ista hō est animal. q̄trum om̄
nis hō est aīal. et nullus homo est aīal. sicut hō non est
aīal. non sūt ergo p̄trarie q̄trum ad modū et forma
enūciationis. licet bene gratia rei fecate.

Querit Utrū spēs oppositōis sint a p̄b
losopho conuenient assignate.
Arguit p̄mo qz non. quia oppo
sitio subalterna. p̄tratiua. et relatiua sūt oppositio
nes. et tñ nō assignant̄ h̄a p̄b. q̄z Secūdo sic iste
due ego sum iohānes. ego non sum iohānes scripte i
partē opponit̄ur. et tñ nulla specie oppōnis opponit̄
tur. q̄. Sinor parz. qz nō videntur qz opponit̄ur ali
qua alia spē oppōnis quā oppositōne cōtradictoria.
sed hoc nō. eo qz ambe possunt simul eē vere si a diuer
sis legant. quoz vnus vocetur iohānes et alius non.
Tercio sic. iste p̄tradicit̄. sortes currit. et fortes nō
currit. et tñ p̄t simul vere esse. q̄ lex cōtrariarū nō est
sufficiens assignata. Sinor parz. qz pro quocūqz tpe p̄t
fortes currere. p̄t etiā nō currere. q̄ pro quocūqz instā
tñ p̄t illa esse vera. fortes currit. poterit etiā illa esse ve
ra fortes non currit Quarto sic. dicitoria nec repu
gnāt in veritate nec in falsitate. ergo inter cōtradictō
ria nulla est oppositio. et p̄ n̄s oppositio cōtradictō
ria non est spēs oppōnis. Sinor parz. et p̄mo qz nō repug
nent in veritate. qz ista duo p̄tradicit̄. iste tribul⁹ est
sapid⁹. et iste tribul⁹ nō ē sapid⁹. z tñ sūt siml̄ vere. q̄.
Sinor parz. qz illud qd̄ iudicat̄ ab aliq̄ tota spē ē vez
sz oēs asini iudicat̄ tribulū esse sapidū. q̄ h̄ est vez. qz
natura i tota vna spē nō deficit. z p̄ n̄s ista est vera.
iste tribul⁹ est sapid⁹. q̄ autē sua p̄tradicitoria sit p̄a
parz. qz hō a tota sua spē iudicat̄ hūc tribulum nō eē spi
dū. q̄ iudicat̄ ē verū. z p̄ n̄s ista erit vera. iste tribul⁹
nō est sapid⁹. Sed qz dicitoria nō repugnēt in falsi
tate parz. qz iste due dicit̄. ego dico falsū. ego non dico
falsū. cū sint singulares diuerse q̄litatis. et tñ sūt siml̄
falsē. Sinor parz. p̄mo qz ista sit falsa. ego dico falsū
qz posito casu qz fortes nullā aliā ppōne dicat nisi istā
ego dico falsum. tunc sic arguit. qz vel fortes dicit̄ ve
rū vel falsū. si dicat vez. q̄ vez est forte dicere falsū. et
cū nullā aliā ppōne dicat nisi istā. ego dico falsū. ergo
ista ppō. plata a sorte. scz ego dico falsū. ē falsa. Proba
tur etiā qz sua negatiua. scz ista ego nō dico falsum sit
falsa. qz fortes nihil dicit nisi istā. ppōem. ego dico fal
sum. et tñ ip̄a est falsa. vt p̄batū est. q̄ falsū ē dicere for
tem nō dicere falsū. z p̄ n̄s hec ppō ego non dico fal
sum ē falsa. et sic habet intentū In oppositū est are
stodes i textu. Pro solone q̄ntis sit alte q̄ntoz q̄ntes

Quod prima virtus sint tres species oppositis. scilicet contradictoria contraria et subcontraria. Pro cuius solone attende primo quod aresto. diffinitio nit oppositio sub nomine predicacionis. que est affirmatio et negatio opposite. in qua diffinitio est predicatio fundamentalis. quasi diceret quod est quedam relatio fundamentata in affirmacione et negacione. que admodum dicuntur quod per se habet. vel possit esse sensus predicacionis affirmatio et negatio. i. repugnancia affirmacionis et negacionis. Unde ad quolibet oppositum requiritur talis repugnancia. Et ultra requiritur quod sit circa idem subiectum et idem predicatum. Secundo quod sit ydeitas finis et finis. Et idem dicitur (et non equivoce) ad designandum quod non sufficit ydeitas nominis. Tercio requiritur quod sit idem Quarto quod fiat relatio ad idem. quod si diceretur fortiter est magis ad a. et non est magis ad b. non esset predicatio. Quinto requiritur simultas et in loco et re. Et ista sufficienter preter elici ex diffinitioe elenchi posita in libro elechior. Sed possit magis generaliter diffiniri oppositum. quod est repugnancia duarum propositionum in quantitate terminum. Et in quantitate et in quantitate. Et in quantitate terminum. Et in veritate et falsitate. Et in prima per primam periculosa excludit oppositum relatiua et per se. per se eadem excludit oppositum subalternam. que non est repugnancia propositionum in quantitate. sed in quantitate terminum. Unde de ista oppositio subalternam non loquitur aresto. quod sibi non puenit diffinitio data ab aresto. Attendit secundo. quod sicut dicitur fuit in suis multis ad hoc quod aliquid propones sunt contrarie tres predicaciones requirunt. Prima est quod una sit veritas affirmatiua. et alia veritas negatiua eiusdem subiecti et eiusdem predicati. Secunda quod terminus distribuibilis non distribuitur in vna distributione in alia. et defectu cuius ille non sit contrarie. cuiuslibet habet huiusmodi aliquid. cuiuslibet huiusmodi aliquid non currit. quod in nulla eorum iste terminus aliquid distribuitur. Et autem non sunt contrarie per se. quod sunt simul vere. quod repugnat legi contrariarum. sed contra prima est ista. cuiuslibet huiusmodi aliquid affirmatus currit. Tercia predicatio est quod termini teneant eam ample et eam stricte. ita quod non teneant magis ample in vna quam in alia. et ideo iste non contrariatur. ois huiusmodi est mulier nullus huiusmodi est mulier. quod in prima huiusmodi tenet per femellas. in secunda pro per viris. Attendit tertio. quod ad oppositum subcontrariam tres predicaciones requirunt. Prima quod una sit particularis vel indiffinita affirmatiua. et alia particularis vel indiffinita negatiua eiusdem subiecti et eiusdem predicati. Secunda quod predicatum teneat in vna particulariter. et in alia vtriusque. et defectu cuius iste non subcontrariatur. huiusmodi est animal. et huiusmodi animal non est. Tercia predicatio est quod termini teneant eam ample et eque stricte in vtraque propositione. et ideo iste non subcontrariatur. quod huiusmodi huiusmodi fuit per die albus. et quod huiusmodi huiusmodi fuit heri albus. quod preter si mulier est false. Attendit quarto quod duplices sunt propositiones predicacionis. quod sunt predicacione de lege terminum. alie sunt predicacione de lege et forma sit quod predicaciones requirunt. Prima est quod sint opposite. sic scilicet quod sint diuersae quantitates et quantitates eiusdem terminum subiecti et predicati. Secunda est quod quilibet terminus distribuibilis non distribuitur in vna distributione in alia. et extra. nisi forte talis terminus cuius fuerit determinatio finis singularis. quod ista due predicaciones. fortiter videtur aliquid currit. et fortiter videtur aliquid non currit. et tamen in neutra iste terminus videtur esse distribuibilis. Tercia predicatio est quod termini teneant eam ample et eam stricte. et illa inuebat in diffinitioe oppositis. sicut patuit super. Quarta predicatio est quod termini suppones distributiue in vna de supponere de terminare in alia. scilicet quod si in propositione vna terminus di-

struere in ordine ad alterum terminum supponere simpliciter. tunc terminus distribuitur in vna de in particulari contradictione supponere determinate. et non simpliciter. et ideo iste non contradicit. ois huiusmodi est animal. et animal huiusmodi non est. sed contra contradictoria prima est ista. quod huiusmodi huiusmodi non est animal. Quinta predicatio est quod in propositione vna terminus distribuitur in ordine ad alium terminum supponere determinate de in particulari sibi contradicente stare simpliciter et non determinate. et ideo iste non contradicit. caput huiusmodi ois huiusmodi. et aliquid huiusmodi non habet caput. sed contradictoria prima est ista. et caput huiusmodi non habet.

Dicitur ad questionem. quod species opposicionis sunt sufficienter assignate ab aresto. sicut patet ex dictis.

Quod differt. Pro cuius solutio attende primo quod duplicia sunt contradictoria. quedam sunt complexa. et quedam incompleta. siue quedam sunt propositionum. et quedam terminorum. Attendit secundo. quod aliquid dupliciter dicitur repugnare siue distare. Vno modo in modo enunciatum. et sic contradictoria maxime distat. eo quod quicquid affirmat affirmatiua tollit negatiua. Vltimo quo ad veritatem et falsitatem. et sic contradictoria maxime repugnant. quod non solum in veritate. sed etiam in veritate et falsitate repugnant. quod neque puenit contrariis neque subcontrariis.

De primo contradictoria siue complexa siue incompleta maxime distat extensiu. patet de complexis. quod repugnant in veritate et falsitate. quantitate et quantitate. sed nulla alia opposita repugnant in oibus istis. quod contraria repugnant solum in veritate et quantitate subcontraria vero in falsitate et quantitate. sed subalternam in quantitate terminum. Sed de incomplexis patet. quod illa extrema maxime repugnat extensiu quod sit se habet quod nullum susceptibile per subterfugere predicacionem alicuius imperio. et nullo modo de eodem preter verificari. sed sic est de contradictoriis in incomplexis. et non de aliis aliis oppositis. **De secundo** quod contradictorie maxime repugnant inter se. patet quod illa maxime repugnat inter se que habet maximam incompatibilitatem ad simul essendum in eodem. sed contradictoria sunt huiusmodi. quod per nullam potentiam preter de eodem verificari. aut esse in eodem. **De tertio** quod contradictoria maxime repugnat exclusiu. patet quod illa maxime repugnat exclusiu que excludit quod eodem in quo puenit. sed contradictoria sunt huiusmodi. quod in nullo eodem puenit. **De quarto** quod contradictoria preter maxime et minime repugnare permittunt et fundamentaliter. patet quod illa maxime repugnat permittunt et fundamentaliter. quorum fundamenta sunt maxime repugnancia. et illa repugnat minime permittunt quorum fundamenta minime repugnant. sed sic est de contradictoriis. possunt enim fundari in maxime distantibus quod clarum est et etiam in minime distantibus. patet quia possunt fundari in his que sunt eadem realiter et sola distincta ex natura rei. sicut sunt diffinitio et diffinitum. **De quinto**

Questio tertia vtz

fit aliqua propositio vera in qua predicatur vniuersale vtrius sumptum. Pro cuius solutio attende primo. quod vtriusque sumptum non est aggregatum ex termino eodem et signo vtriusque. sicut multi imaginantur. sed est terminus eodem distribuitur. ita quod ois terminus eodem distribuitur est vtriusque sumptum. nam aggregatum et terminus eodem et signo vtriusque non est vtriusque. et ideo etiam non est vniuersale vniuersaliter sumptum. Unde si dicitur aliquis terminus distribuitur. ipse est vniuersale et

Ad rones

In oppositu. Ad prima et scdam pz solutio ex dictis Sed ad scdam dicunt ali qui q ille pones scripte sunt dicitorie si sint scripte ab eodē. nec pnt simul ee vere vel false a quocūqz les gantur. qz sicut pnomina vocalia pme persone nunqz supponit nisi p illis q ea pferunt. sic nec scripta supponunt nisi p illis q ea scripserūt Et si dicat ptra hoc. q sepe aliqs scribit iras obligatorias p alio. aut etiā legit. r m pnomina pme plone tbi posita nō supponunt p eo. qz aliter obligaret ipse scdm. Dicit ad hoc q in illo casu illa pnomina nō supponit pme nisi p legente aut scribete. tū ex vsu loquedi gmissum ē q ipsa imprope supponit p eo noie cui fit obligatio pter hoc q non oēs sciunt scribere aut legere. aut ppter aliqd aliud hmoi. Alio dicit q pnomina pme plos ne sunt pura sineatbegreumata. nec pnt esse subiecta enūciationū. Et iō si per se sumant semp oz subintel ligere aliqd subiectū. r iō si in pariete scribat hec pō ego sum iohānes. tūc intelligit q ego iohānes sum iohānes. Et sic patz q ille due nō sunt vere aut false. vel in ipsis nō est idē subiectū. r p pns nō sunt dicitorie. nec sūt paise eiusdē subiecti r pdicati. Et qzuis nō oporteat ppter h q dicitorie pōes ab eodē pferā tur vel legant. hoc tū oz si ppter variationē legētis vel pferētis. aut talis aut loci variet veritas pōnis

Ad terciā dicit pcedendo aīs p pma pte. sed p se cunda pte distinguendū est eo q p tpe r simul pē def minare hoc verbū pnt. r tunc erit simultas potētie. et sic tam aīs qz pns est verum. sicut pbat argumentū Alio pnt determinare h verbū esse. r tūc erit poīa sū multat. r tam aīs qz pns erit falsum. licet em pnt ee pē. nō tū pnt ee sil vere. Ad quartā negat minor. r ad et pbatōnē p pma pte dī. q tā asin qz hō recte iudicat. s nō seqtur q iste due dicitorie sint sil vere. tribul h est lapid. r h tribul nō est lapid. qz asinus nō iudicat q h tribul est lapid. simp ltr. s q sit lapid sibi. Silr hō iudicat q nō ē lapid sibi. r h to tū est verū. s ex istis recte iudicis nō p hū nisi q ille due sint sil vere. tribul ē lapid asino. r nō lapidus hōi. Ad pbatōnē minoris p scda pte q n pbat q iste due sunt sil false. ego dico falsum. ego nō dico falsum dī q affirmatiua est falsa casu stāte. qz equalet hūc. ego dico aliqd aliud falsum ab isto. ego dico falsum q est falsa. s sua negatiua. s ista ego nō dico falsum. ē vera. qz eqpoller isti vere. ego nō dico ali ud falsū ab ab h falso. r hec nō fundat in hoc pō. q ps nunqz pē supponere p toto. s hoc pō improbatū fuit in tractatu de insolubilib. iō p cesso casu posito ista eēt falsa ego dico falsuz. ista tū dicitoria nō ego dico falsuz est pā. Un ista pō ego dico falsum casu posito f se esse verā r se ee falsam. r ideo falsificat seipsam. Sz de hoc vide ad longū in tractatu de insolubilib

In h vltimo ca hui tractatōndit p h s qliter se habeat enūciationes q ad ee verū determinate vel falsum Et diuidit in duas ptes pncipales. in pma oñdit q bus dicitorius puenit q vna ps ē determinate vera. et alia determinate falsa. dicēs q in oībz dicitorius de p sentī r de pterito necē est vna ptem esse verā. r alterā esse falsā. siue sint de subiecto singulari siue vli. tū in subcōtrariis h nō est necē sicut dcm est pus (In singularib pō) in hac scda pte oñt qbus dicitorius nō

puenit q vna ps sit determinate vera. r alia determinate falsa. dicēs q in singularib r futuris. i. in dicitorius de futuro ptingētī nō est necē alterā ptem ee determinate verā. r alterā determinate falsam. Probat talī rōe. qz si oīs affirmā vel negatio eēt pā vel falsa. spē determinate. seqret q oīa de necessitate euentrēt. sed pns est falsum. q r aīs. pnam pbat duab rōnib Prima qz posito casu q aliqs dicat h erit. r ali dicat hoc nō erit. si oīs affirmā sit pā vel falsa determinate necē est alterū ipsoz vey dicere. cū nulla affirmā sit sil pā r falsa. Et si necē est alterū ipsoz dicere verū. ergo alterū necessario erit. r sic omnia de necessitate euentnt. Sedāz pbat p silē in ill de pnt. qz si ē vey dicere albū ē necē albū ee. r si vey ē dicere. albū nō ē necē est albū nō ee r eē. et si ē albū p m ē affirmare albū ee. et si nō ē albū vey ē negare albū nō ee. et si nō ē albū affirmā albū ee mētī. et si affirmā albū ee mētī albū nō ē. q a silī si altep ipoz dī vey. altep ipoz necā erit. et sic oīa d necessitate euentnt. et p pns nihil fieret a casu aut ad vtrū liber. Illō em fit ad vtrūlibet qd nō magē ē detiatū ad ee qz ad nō ee. ita q nō magē se hz vt fiat qz vt nō fiat. s cū necitate fit illū q affirmat illū q negat p m dicez res erit detiate ad eē ad nō ee (Ampli si albū) ponit scda rōez. q ē. si oīs affirmā v l negā sit detiate vera v l falsa. tūc de l qd nūc ē albū sp fuit vey dicere. h erit albū. et si sic nō potuit nō fieri albū. r si nō potuit nō fieri albū ipossibile fuit ip m nō fieri albū. r si ip possibile fuit nō fieri. necē fuit ip m fieri. et p pns oīs affirmā vel negā sit detiate pā vel falsa. oīa q futu ra sunt necē est fieri. r de necessitate euentnt. r p pns nihil erit ad vtrūlibet neqz a casu. qz id qd fit a casu nō fit ex necessitate (Situo nec) i hac scda pncipula ponit p h s talē pclusionē. in dicitorius de futuro ptingētī necē ē alterā ptem ee verā. r nō pē dici q neutra sit pā Probat duab rōnib. pma qz si affirmā sit falsa negatio ē pā. r si negatio ē falsa affirmā erit pā. q. rē. Sedā rō quā tāgit tbi (Ad huc ad) ē talis. si neutra ē pā tollet ptingēs ad vtrūlibet. Pā si p m ē dicere q a liqd ē albū. oz q sit albū. r si p m ē dicere q aliqd est magnū. oz q sit magnū. r si erit cras p m dicere q sit albū. cras erit albū. q si p m est dicere. q neqz erit neqz nō erit. oportebit neqz ee neqz nō ee. qd est rōem cōtingētis ad vtrūlibet. sic patz de nauali bello qd neqz oz fieri neqz nō fieri. Et qv cōcludit. q si necē est in dicitorius de futuro ptingētī siue sint de subiecto vli siue singulari alterā ptem ee verā r alterā ee falsā. spē detiate. seqtur q nihil erit ad vtrūlibet. s oīa fierēt r erūt ex necessitate. r p pns nō oportebit nos neqz p silia rī neqz negociari. qz siue h fecerim siue nō. illud tū qd est futurū erit (Nihil em) Circa pdicta remouet p h s duas cauillationes. Pria est p scdam rōem. dcm ē em in scda rōe. q si oīs affirmā l negatio sit de terminare pā vel falsa. seqret q de l qd nūc est albū sp vey fuit dicere h erit albū. posset aliqs dicere q hoc ē vey in p p n q tpe. s nō in remoto. iō remouet hāc cauillationē dicēs. q quātū ad tps nihil refert. etiā si aū millesimū annū dicat. Sedā cauilla est p p m rōez in q dcm ē q si aliqs dicat h erit. r ali dicat h nō erit necē est altep eoz dicere p m. posset aliqs dicere q h sequit ex eo qz dicit dicitoria. s si nihil diceret nihil seqret. p h s remouet hāc cauillationē dicēs. q siue ali qs affirmauerit siue negauerit nihil ppter h muratur in re. nō em ppter nōstrū affirmare l negare res erit v l

non erit. nec in mille annū magis q̄ in quātolibz
 tpe. Et cū dicitur (Quare sic) resumit media p̄dictaz rō
 nū (Quare si) hanc q̄ta p̄te p̄bat p̄hs q̄ incōueniē
 tia pus illata sunt impossibilia. i. q̄ oīa futura de necē
 rate eueniāt. 7 q̄ nihil fiat ad vtrūlibet neq; a casu. 7
 h̄ duabz rōnibz. P̄tia ē. q̄ nos sum⁹ p̄n^m futuroz eo
 q̄ cōsiliamur atq; agim⁹ aliqd. q̄ nō oīa eueniūt de
 necitate. Secūda rō. multa sunt q̄ nō sp̄ actu sunt. imo
 p̄nt eē 7 nō esse. fieri 7 nō fieri. vt possibile ē eaz
 incidi 7 nō incidi. sed pus exteri. Sicut possibile ē eaz
 nō exteri. nō em̄ eēt p̄tingens cā p̄n^m exteri. nisi eēt pos
 sibile eā nō incidi. q̄ nō oīa de necitate eueniūt. sed q̄
 dam sunt ad vtrūlibet. q̄ nō magis se h̄nt ad esse q̄
 ad nō esse. 7 quedā sunt vt in pluribz. vt p̄tingētia na
 ta. 7 quedā vt in paucioribz vt p̄tingētia rara (Quare
 esse) in hac q̄ta p̄te ostēdit quō p̄pōes se habeāt ad ve
 ritatē vel falsitatē. Pro eius declaratiōe p̄mittit quō
 res h̄z ad necitatem. et p̄o quō s̄m se 7 absolute h̄z
 ad necessitatē. sc̄do quō per p̄pationē ad opposita sua
 Res em̄ se h̄nt ad necitatem s̄m se 7 absolute. sic q̄ nō
 sunt necārio simplr. s̄ ex sup̄pōne. q̄ oīe qd̄ est qn̄ est
 necē est eē. 7 oīe qd̄ nō est qn̄ nō est necē est non eē. sed
 nō oīe qd̄ est necē est eē. nec oīe qd̄ nō est necē est nō
 esse. nō em̄ est idē aliqd̄ necē eē qn̄ est. 7 aliqd̄ simplr
 necē esse. Sicut nō est idē aliqd̄ necē non eē qn̄ non ē. 7
 aliqd̄ simplr necē non esse. Res autē se h̄nt ad necitaz
 tē p̄ p̄pōes ad opposita. sic q̄ nō sunt necārie simplr
 sed ex distiūctione. illud em̄ qd̄ nō h̄z determinatā rō
 nem necitatis sit necārium sub distiūctione ad suum
 oppositū. vt necē est nauale bellū cras esse futurū vel
 non eē futurū. s̄z non eē simplr 7 absolute necē ē nauale
 bellum eē cras. sed ip̄m futurū esse vel nō esse necē est
 (Quare quidē) finalr p̄hs ostēdit ex p̄dictis q̄liter
 oīdes se h̄nt ad veritatē 7 falsitatē. Et dicit q̄ sicut se h̄z
 in rebz 7 in enūciationibz. q̄ sicut sunt quedam res q̄ nō
 sunt determinate ad eē nec ad nō esse. cuiusmodi s̄t illi
 le q̄ sunt ad vtrūlibet. ita etiā sunt aliq̄ enūciationes
 q̄ nō sunt determinate ad veritatē vel falsitatē. 7 sicut
 sunt quedam res q̄ nec sunt sp̄ nec sp̄ nō sunt. sed vna ē
 sub distiūctione ad aliā. ita sunt aliq̄ p̄dictiones in
 quibz necē est alterā prem esse verā vel falsam. i. hanc
 vel illā. non tñ est necē illā prem esse verā 7 alterā falsā
 sam. Ex p̄dictis infert duo correlaria. primū tāgitur
 ibi (Quare manifestū) 7 est. q̄ nō in oībus p̄dictiois
 necē est vna prem determinate eē verā. 7 alterā determi
 nate falsam. Secūm correlariū ē. q̄ nō est s̄le de p̄tra
 dictiois de p̄senti. 7 de p̄dictiois de futuro p̄tingēt
 Circa hunc textum.

Attende primo

Intelligēda ē de p̄pōibz singlaribz q̄ sunt simplr vne
 et futur⁹ in materia p̄tingētī. Vñ p̄pō penes eī. q̄ d̄ di
 tatē diuidit in vna 7 plures. simplicē 7 p̄positaz. sed
 penes qualitatē in affirmatiuā 7 negatiuā. penes q̄
 titatē in vñ particularē indistinctā 7 singularē. pe
 nes temp⁹ in p̄pōnem de p̄senti p̄terito 7 futuro. 7 pe
 nes materiā in p̄pōnem necessariā p̄tingētē 7 impossi
 bilē. vel in p̄pōnem q̄ est in materia naturali p̄tingētī
 vel remota. Vñ illa diuisio attendit penes habitudi
 nē predicatī ad subiectū vel eōtra. q̄ si veritas nō eo
 dē modo se h̄z in necārijs 7 p̄tingētībz. p̄ntibus p̄te

q̄ questio
 quā p̄tra
 tar arist.

ritis 7 futuris. ideo p̄ueniēt p̄ponit questionē Att
 tendē sc̄do. q̄ sicut refert Boet⁹ in cōmento magna
 fuit discordia inter peripatheticos 7 stoicos de futu
 ris p̄tingētībz Peripathetici em̄ quoz Arist. fuit
 p̄nceps. 7 casum 7 liberi arbitrii iudiciū 7 necitatez
 rebz q̄ fiunt queq; agunt prim cū grauissima auto
 ritate. p̄tm cū ap̄tissima rōne p̄firmant. Stoici autē
 oīa quidē necitate 7 p̄uidencia fieri putātes id qd̄ ex
 casu fit. non s̄m ipsi fortune naturā. sed s̄m nostraz
 ignorantā mentiunt. idē em̄ casu fieri putāt qd̄ cum
 necitate sit ab oībus cum ignorat. Cōtra illos autē vt
 detur h̄ arguere Arist. nam stoici omnia necitate
 damnātes liberū volūtaz arbitriū custodire conant
 dicunt em̄ naturā q̄dam animā habere volūtate
 ad quā p̄pria ip̄s natura impellit. p̄ipathetici autē
 nō in nobis s̄z in ipsa natura posuerūt vt quedā eēt
 possibilīa fieri. 7 eēt possibilīa nō fieri Attēde ter
 cio q̄ triplex ē p̄tingēs. quod d̄ā est p̄tingēs rari. 7 vt
 in paucioribz. vt qd̄ euenit a casu vel a fortuna. vt si q̄s
 fodiens sepulchrū inueniat thesaurū p̄ter intentionē
 Aliud ē p̄tingens ad vtrūlibet. qd̄ se 7 nō magis se h̄z
 ad vna prem q̄ ad aliā. sicut illa q̄ fiunt ex mera lib
 tate arbitrii. Tercū est p̄tingens frequēter siue natū.
 vt boiem canescere in senectute. Vñ hoc p̄tingēs cue
 nit a natura q̄ vniformit ogatur vel sp̄ vel frequēter.
 Vñ Boet⁹ in p̄mento dicit. p̄tingens est qd̄ cum aut
 casus fert aut ex libero cuiuslibet arbitriū 7 p̄tia vo
 luntate venit. aut facilitate nature in vtrāq; prem re
 dire possibile ē. vt fiat se 7 aut nō fiat Attēde q̄to
 q̄ istud totū distiūctū (necārium vel p̄tingēs) ē pas
 sio entis circūloquens passionē p̄uertibile. passiones
 aut p̄uertibiles vt in plurimū dicunt immediate de
 ente. eo q̄ ens h̄z p̄ceptum simplr simplicē. ideo nō vt
 detur p̄ quod mediū demonstrat necārium vel con
 tingēs de ente. nisi capiēdo priorē passionē per quā de
 monstratur passio postero: inesse subiecto. Difficile ē
 autē videre que passio sit prior. nec videtur q̄ p̄es
 misse essent notiores cōclusionibus. potest tamen in
 passionibz distiūctis extremū minus nobile demon
 strari in esse p̄ extremum magis nobile. vt si aliquo d̄
 ens sit necāriū. oz aliqd̄ esse p̄tingens. Vñ arist. arg
 guens in hoc loco p̄tra necitate futurorum nō inducit
 aliqd̄ impossibilius p̄pōthesi. sed ducit ad impossibile
 manifestū. sc̄z q̄ nō oporteret negotiari. et ideo negā
 tes talia manifesta indigēt pena vel sensu. q̄ s̄m aut
 cennā p̄mo metaphisice negātes primū p̄n^m sunt vas
 pulādi et p̄burendi q̄usq; credāt q̄ nō est idē p̄buri 7
 nō p̄buri. vapulare et nō vapulare. et isti q̄ negāt ali
 qd̄ ens esse p̄tingēs exponēdi sunt tormētis q̄usq; cre
 dāt et p̄cedant q̄ possibile est eos tormēti sic nō tormēti

Querit

Utrū aliqua p̄pō de futuro cō
 tingētī sit determinate vera vel
 falsa Arguit p̄mo q̄ sic. quia
 hec est determinate vera dicit iudiciū erit. et similiter
 hec. sol orietur cras. et tñ sunt de futuro contingent.
 ergo rē. Et confirmatur. quia hec distiūctua est de
 terminate vera. sol orietur cras vel non orietur. ergo alte
 ra pars est vera determinate et non ista sol non orietur
 cras. ergo ista p̄pōsitio est vera. sol orietur cras
 Secūdo sic. omis p̄pōsitio de futuro p̄tingētī sig
 nificat aliter q̄ sit in re. ergo est falsa. Tenet p̄na. q̄

dicat hic in lra q orones vere sunt quemadmodu 2 res
 Sed anis pz. qz ppositio de futuro significat nuc. q
 res habebit esse determinatu qd est indeterminatu. q
 significat aliter q est. Confirmatur per Boetiu hic in
 pmento. q dicit q hoc nauale bellum erit cras. qsi ne
 esse sit futurum pnuat. qd si euerit no nunc verus
 est q dicit. quia qd cotingenter euenit dicit de necita
 te euenire. vñ non in euentu rei e falsitas sed in pdica
 tionis mo. Tercio sic. omne futurum de necessitate
 eueniet. q omnis ppositio de futuro ptingenti est des
 minate vera. Anis pz. qz omne qd est de necitate fut
 turum de necitate eueniet. sed omne futurum est de nes
 cessitate futurum. ergo omne futurum de necitate eueniet
 Confirmatur. quia fm p hm in textu. omne qd est nec
 esse qñ est. q omne qd erit necario erit qñ erit. sed
 omne futurum erit quado erit. q omne futurum necario
 est esse. et p sequens omne futurum de necitate eueniet.
 Quarto sic. hec ppositio e determinate vera vel fals
 ta. sortes curret cras. q aliqua ppositio de futuro cot
 ringerit est determinate vera. Anis pz. quia aut de
 scit q sortes curret cras aut q no curret cras. aut nul
 lum aut vtrunq. Non e dicendu q nullum. quia ds
 no posset plus de futuris contingebus qz sortes vl
 plato. Hec e dicendu q scit vtrunq. quia nihil scitur
 nisi verum. 2 ambo cotradictoria non sunt simul fa
 Si aut sciat q sortes curret cras. ergo hec e determi
 nate vera sortes curret cras. Loscquentia tenet. quia
 si no esset determinate vera tunc scietia dei est falsa 2 de
 cipitur. qd est magnu incoueniens. Confirmatur. qd
 si sortes debeat cras currere tunc deus sciuit q sortes
 curret cras. et hec psequencia e bona. deus sciuit heri
 q sortes curret cras. ergo sortes curret cras. anis e nes
 cessariu. ergo 2 pns. Qz aut anis sit necartum pz. qd
 est vna ppositio de pterito vera. 2 omnis talis est neca
 ria. q. zc. In oppo arguit auctoritate phi in textu
 Pro solutioe ista qstionis soluende sunt qmoro qstiones

Questio prima

Utrum ppo de futuro ptingenti sit aliqñter determina
 te vera anteqz ponatur in esse. Pro cui solutioe
 attende primo. q aliqua ppositio dicat determinate ver
 ra triplicif. Uno mo qz necesse est eam esse vera. vel i
 possibile est eam no esse vera. 2 sic ppositio necaria dz
 esse vera. Secdo mo dicat determinate vera. qz p illo i
 stanti p quo e vera no potest esse falsa. 2 sic ppones cot
 ringeres de verbo pntis tps sunt determinate vere.
 Tercio mo dicat determinate vera sic q no est falsa.
 potest tñ esse falsa p illo instanti p quo e vera. Et sic
 ppositio de futuro ptingenti posset dici vera. Et oppos
 sito mo posset dici de falso. Attende secdo. q duplex
 est indeterminatio. qdam est se tenens ex pte cause. 2 as
 lia e se tenens ex pte effectus Attende tercio. q inde
 terminatio se tenens ex parte cause e duplex. qdam est
 de inesse. Et dicit illa qua causa e indeterminata ad
 agere vel ad no agere. 2 e de inesse. eo q respicit extres
 ma de inesse Alia e indeterminatio de possibili. q sez
 causa e indeterminata ad posse agere 2 ad posse no age
 re. 2 vocatur de possibili. qz respicit extrema vt sunt
 possibilia Attende qtro q indeterminatio se tenens
 ex pte effectus est duplex. qdam est indeterminatio de
 inesse. q sez effectus est indeterminat ad pduc. Alia
 est indeterminatio de possibili. q effectus e determinat

tus ad posse pduc. 2 ad posse no pduc. Indetermina
 tio po de inesse posterior: e illa de possibili. sicut agere
 est posteri ad posse agere. Sicut dicat de determinate

Dic primo

Quilibet effectus ptingens anteqz ponat in esse
 est determinatus definiti
 natione de inee. sic q ista est vera anteqz erit. anteqz
 pducatur anteqz in esse. Pz qz nihil e scitu nisi fm
 q est veru. sz deus scit determinate anteqz in fore. ergo
 ista e determinate vera anteqz erit. Si em ds no zg
 nosceret determinate anteqz in fore. sed tñ indetermina
 te. 2 sub disiunctioe futura ptingenti a seqtur. q ita cer
 tam noticia possem habere de futuris ptingentibus.
 sicut deus hz. sed pns est falsum. q. zc. Pz tñ pna. qz
 de quocunq futuro ptingenti nos scim sub disiunctio
 ne q erit vel no erit. Et confirmatur. qz ho agens p ele
 ctione pri determinat illud qz ponat inesse. sed tale est
 ptingens futurum. ergo futuro ptingenti no repugnat
 esse determinatu anteqz ponat inesse. Dic secdo. q
 nullus effectus ptingens e determinat determinatioe
 de possibili. sz e indeterminat. Pz qz illud qd pr
 fieri 2 no fieri. esse 2 no esse e indeterminatu determina
 tione de possibili. sed qlibet effectus ptingens est hmoi.
 dicit em ptingens qz pr esse 2 non ee. sicut voluntas qñ
 vult tñc est tñi determinatio de inee. 2 sic elicit actum
 volenti q no elicit actum nolenti sibi oppositu. 2 tñ ita
 re illa determinatione voluntas pr velle 2 non velle.

Dic 3o q ppo de futuro ptingenti e determinate vera ter
 cio mo. no primo nec secdo. Pz ex dictis. licet em
 no cognoscam determinate q ps sic vera 2 q falsa. hoc
 tñ potest cognoscat ab illo intellectu q naturu optime
 nouit. 2 no aliter facta qz fienda. q est ds glosus. q zg
 nouit oia anteqz fiant. sicut pr Daniel. in. Dic qz
 ro. qz cu indeterminatioe de possibili stat ptingenti. qz
 in illo stat pte ptingenti. qz posito ponit tota ro pting
 gentie. sz posita indeterminatioe de possibili ponit to
 ta ro ptingente. q. zc. Vno pz. qz ptingens est qd pr
 ee 2 non ee. ista at ptingent ad determinatos de possibi
 li. Et ex istis pz qz ca no dicat ptingens. ex eo q e inde
 terminata indeterminati one de inee. de em glosus est
 ca determinata determinatioe de inee. 2 tñ queqd cau
 sat ad extra. ptingent 2 libere causar. sz sufficit q sit i
 determinata indeterminati one de possibili. ita sez q pos
 sit causare 2 no causare. dato etia q nunq no causa
 illud quod no determinauit

Questio secunda

Utrum omne qd est qñ e necesse est esse
 Pro cui solutioe Attende qz hec deo qñ pr accipi du
 plr. vno aduerbialr. alio punctionalr. ita q equa
 buic punctioni si. Un dr Boetiu in pmo libro de syl
 logismis hypotheticis. q ita pr fieri ppo pditionalis
 cu hac deoe cu sicut cu hac deone si. hec em cu ho cur
 rit ho est. e pditional. sicut ista si ho est. aial e. 2 sunt
 eius de pntis. Potest at id esse iudiciu de hac deone
 qñ. sicut de hac deoe cu vt manifestu est. Et ex h pz
 q in pdicta pnone qñ pr teneri punctionalr vel ad
 uerbialr. Et fm h pr dici ad qstione. q si qñ tenent
 punctionalr. sic pr esse coditionalr vel de coditionalr
 li extremo. Si sit coditionalis. ad huc pr esse duplex.
 eo q necesse dicere pr necessitate pnie. 2 sic e vera. qz sen
 sus e hec e necaria si omne qd est ipsum e. Vel sic om
 ne quod est si e est. Vel potest denotare necessitatem

sequens. et sic est falsa. quia denotat qd si aliquid sit quodcumq; sit illud ipsum de necessitate. Si sit de conditionato extremo. hoc e dupl. qz vel sit esse de conditionato predicato. et sic est vera. qz sensus e de quocumq; veru est dicere qd e. de illo veru e dicere qd necario sit dum e. Si sit de conditionato subiecto e falsa. et e sensus. de quocumq; veru est dicere qd e. de illo veru e dicere qd necario e. et adhuc aliq; predicto; sensu pnt distingui per sensum positu et diuisum. sicut p3 in fincarbegreumantib. Si ar qn terminat aduerbialr predicta p3 est distinguenda. eo qd p3 cap3 in sensu diuiso aut posito. Si accipiat in sensu posito. tunc sensus e qd hec e necaria. omne qd est qn est. et sic e vera vel in sensu diuiso. et h3 dupl. qz vel e tpalis. et sic e; ualer huc copulatiue. oē qd e aliqñ est. et oē tale cū est necario e eē. et sic ipsa e falsa. qz scda ps et e falsa. vel p3 eē de tpali subiecto. et sic h3 totu oē qd est qn est se tenet ex pte subiecti. et de eo denotat verificari esse sub mō necessitatis. et sic itez e falsa. vel de tpali predicta; ro. et tūc qd e. est subiectu. et totu residuu se tenet a predicta; t. et sic fm aliq; e vera. et fm alios e falsa. Qd p3 q; h3 se qur oē qd e de necessitate e qn est. h3 fortes e. qd de necessitate e qn est. conclusio e impossibil. Aliq; premissaz. et nō minor e maior. Qd ar conclusio ut iposib; bilis p3. qz cū ipsa sit singular; h3 terminu singularē incoplem p subiecto p3. tūc si ipsa e vera in sensu diuiso. ipsa etiā erit vā in sensu posito. Et sic hec erit necaria fortes qn est. h3 hoc e falsum. qz ad eā sequit fortes aliqñ est. et vtra. qz fortes e. qz sequit qd ista e falsa fortes qn est. si fortes nō sit. Et p3 p3 nō e necaria. Et tō fm huc modū dicēdi si ipsa sumat in sensu diuiso. et qn stat aduerbialr. tunc quocumq; modo sumat semp ipsa est falsa

Questio tertia

Utrū stante infallibilitate scie diuine. stet ptingētia in rebus. et liberum arbitriū in hoibus Pro cuius solutione attende pmo. qz ptingens tūc dicit ptingens qn potest eē et nō esse. ita qz rei d; ptingens qn nō necario e. nec necario nō e. sicut p3 h3 ex diffinitōe ptingētis data a p3o pmo p3o. Coringēs est qd nō exite necario. posito ar tūc nihil ppter h3 erit i possibile Antē de scdo. qz libertas duplex e. quedā est libertas pditionis. qz h3 aliqd p3 in effectū et i op positi e. Alia e libertas p placētie. qz h3 aliqd p3 i effectū libere et ptingēter. nō tū p3 in oppositū eius

Dic primo

Utrū scia de futuris ptingētibus. qz nō nouit alif facta qd scda. Utrū si nō h3 et aliqualē noticiā de futuris ptingētibus. tūc eā scia eē fallibil. et p3 nō ipse eē mutabilis. h3 noticiā infallibilē. Dic scdo. qz quis de habeat infallibilē et certissimā noticiā de futuris ptingētibus. tū illa eueniūt ptingēt et nō necario. qz qz nis de sciat ea futura. ptingēt tū et nō necario scit ea eē futura Et si arguas. si futura qd de scit pnt euenire. ponat qd nō eueniāt. tūc se qur qd deus nō scit plus ea eē futura. qz si sit possibile ea nō euenire. possib; erit deū decipi et nescire qd scit. Qd m qz p3 nō ualet. qz si ponat tūc qd illa nō eueniāt. ponet tam tūc qd de ea nūq; scit. Et p3 nō si nō eueniāt nō decipitur de. Utrū si nō eueniāt nūq; p3 de futuro ptingenti qz significabat ea euenire futi p3. et per p3 nō

scita. qz nihil nisi veru scit. Dic 3o qz voluntas diuina e libera libertate pditionis. et etiā libertate cōplacētie. In scda pte pueniūt oēs p3i cum fide catholica. sed in pma pte dssentiūt. sicut p3 patere in oratio p3ilicoz. et pmo de celo. et ideo pbat sic. deus deus pducit multos effectus quos p3 pducere. et mltos nō pduxit quos potuit pducere. et quoscūq; p3 duxit in eodē instanti in quo p3 duxit. potuit nō pducere. ergo. Et ista conclusio e a quolibet fideli seruanda. quicqd philosophi senserint Dic quarto. qz voluntas humana sūl e libera quacūq; libertate. et in h3 pueniunt Aristo. et fides catholica. et ideo etiā quocumq; bono sibi pntato ipsa p3 illud velle vlt nō velle. et suū actum a quocūq; volitione suspendere. qz de tur opositū tunc nō erit libera.

Questio quarta.

Utrū cum dictis Aristotelis posset stare veritas ppositionū de futuro ptingenti. videt em qd ipse expresse probat oppositū. Qd m est breuif. qz licet aliquib; vlt deatur qz veritas pphetiaz nō posset stare cum dicit Aristo. et hoc h3 potest saluari duab; maximis. qz prima est. qz falsitas rei fatate vel pphetizate nō debz concedi absolute. h3 solum si deus voluerit. vel si h3 se non emēdauerit. Secūda. semp neganda e necessitas pntis. et pcedēda necessitas psequētie. Et hoc patet practica do valore rationū philosophi. Sed possent multe difficultates circa hunc textū moueri. qz causa breuitat; vsq; ad scdm p3ilicoz retineo

Aid rōnes

Ad oppositū. Ad primā dē ista ppositio dicit in dicit erit est necaria non simplr necq; vera simplr. sed solum supposita relatiōe pscientis. Hec autē ppositio sol orietur cras fm intentionē p3i credentis mundū esse eternū nullo mō est de futuro ptingenti. sed e simplr necessaria. eo qz nullo mō est de futuro ptingenti. sed e simplr necaria. eo qz nullo mō potest falsificari. tū ipsa fm veritate est simplr cōtingens. sol em posset cras nō oriri si deus veller. Ad pfirmationē dicit. qz bene pbat vna illaz esse vlt ram pmo vel scdo mō. sed non tercio mō. Ad scd cundū negatur aūs. Et ad pbatōne dicendū. qz licz ipsa significet rem determinate tercio mō. et etiā deters minatione de inesse. nō tamē primo vel scdo mō. Nec determinatiōe de possibili. Et ad Boetiū pcedendū est qd ille qd dicit p3oem de futuro ptingenti non dicit aliquod determinatū primo vel scdo mō. sed h3 tērs cio mō. Ad terciū negatur aūs. Et ad eius pbatōne dicit. qz hec ppositio omne futurū de necessitate est futurū est distinguēda fm sensum ppositū vel diuisum. ipsa em in sensu diuiso e falsa. qz sensus est. de quocumq; veru est dicere qd est futurū. de illo veru est dicere qd ipsum de necessitate est futurū. sed in sensu com; posito e vera. qz significat qd hec ppositio est necaria. omne futurū est futurū. Et ad pfirmationē p3 solutiō. si em maior accipiat in aliquo sensu vero clarū est p3iam nō valere. Ad quartū sūl p3 solutiō. Sed ad pfirmationē dicit qd nō omnis ppositio de pterito vera est necaria. sed solū illa cui; veritas nō depēdet ab aliqua p3ōne de pnti. que nūq; adhuc fuerit. h3 aliquādo erit vera ptingēt. Et in hoc finitur p3mus liber pbermentias Aristotelis.

Quonia aut.

Iste est scds liber perihermeniaz
Aristo. in q̄ determinat de enu-
ciatione maḡ p̄posita q̄ sit illa
de q̄ in p̄mo libro determinatū
ē. Et dividit in duos tractat̄.

In p̄mo determinat de enuciatione cui⁹ alterū extremo
rū est p̄positū. Et dividit in tria capla. in p̄mo deter-
minat de enuciationib⁹ q̄p̄ alterū extremo ē termin⁹
infinit⁹. 2 p̄na a p̄teritate talū enuciationū ad inuisi-
cem. Et dividit in duas p̄es p̄ncipales. in p̄ia ostē-
dit ex quib⁹ p̄o enuciatio. 2 intendit talē p̄clusionē.
Q̄is affirmatio p̄stat ex nomie 2 p̄bo. vel ex infinito
noie 2 p̄bo. Probat sic. q̄ ois affirmatio p̄ aliqd̄ de
aliqd̄. s̄ illud de q̄ aliqd̄ scatur ē noⁿ vel innoīabile. s̄.
nome infinitū. 2 illud qd̄ de alio significat est verbū.
ergo ois affirmatio ē ex noie 2 p̄bo vel ex infinito nos-
mine 2 verbo. Hatorē declarat. q̄ in oi affirmatione
significat vnū de vno. Hatorē vero p̄ p̄ma p̄e pro-
bat. sc̄ q̄re dixit noⁿ vel innoīabile. q̄ sicut verbū in-
finitū nō est verbū. sed verbū infinitū. s̄r nome infini-
tū nō est noⁿ. 2 q̄ aliqd̄ posset credere q̄ noⁿ infinitū
scaret plura. ideo d̄t q̄ vnū quodāmodo. nō em̄ p̄
vnū simplr. sed fm̄ qd̄. s̄ negationē alicui⁹ forme. S̄
sc̄dam p̄em minoris p̄bat. q̄ p̄ter p̄bum nulla est af-
firmatio vel negatio. et h̄ ibi (P̄ter verbū autē) Uel
fm̄ alios remouet vnū dubiū. q̄ posset aliqd̄ dubitari
re. vtz noⁿ infinitū p̄ se sumptū faciat negationē. 2 si-
nitū affirmationē. H̄o remouet dubiū dicens q̄ p̄ter
verbū nulla ē affirmatio vel negatio. Et manifestuz
facit qd̄ intelligat p̄ verbū dices. q̄ noie p̄bi p̄prehen-
dit p̄ns p̄teritū 2 futurū. s̄ est fuit vel erit 2 silia. his
em̄ p̄uenit diffinitio p̄bi sup̄ius data. eo q̄ p̄signifi-
cant temp⁹. (Quare p̄ma) In hac p̄e sc̄da docet
p̄hs multiplicare p̄pōnes penes p̄dicatū finitū vel in-
finitū. aut etiā penes subiectū. Et p̄io docet multi-
plicare p̄pōnes penes subiectū finitū. in quib⁹ h̄ verbū ē
p̄dicat̄ per sc̄dm̄ adiacēs. Et adhuc docet multi-
plicare ī indiffinit⁹. 2 penes copulā p̄ntis t̄pis dicens
q̄ p̄ma affirmat̄ 2 p̄ma negatio sunt h̄o est. h̄o nō est.
sc̄da. nonh̄o est nonh̄o nō est. (Rursus ē) h̄ multi-
plicat enuciationes vles de est sc̄do adiacente sic. ois
h̄o est. ois h̄o nō est. ois nonh̄o est. ois nonh̄o nō ē. Et
eadē rō est in t̄pibus extrinsecis. h̄ est eodē mō p̄nt ml-
tiplicari p̄pōnes de p̄terito 2 futuro (Quā autē ē) in
hac sc̄da p̄ricula docet multiplicare enuciationes pes-
nes subiectū finitū 2 infinitū. in quib⁹ p̄dicat̄ est ter-
ciū adiacēs. 2 p̄mo penes p̄dicatū Et d̄t q̄ p̄pōnes de
est sc̄do adiacēte duplicant̄ in ordine ad illas de est se-
cūdo adiacēte. Hoc at̄ p̄bum est p̄dicat̄ terciū adia-
cens q̄n̄ verbo adiacet noⁿ. h̄ est q̄n̄ in enuciatione est
aliud p̄dicatū materiale ab h̄ verbo ē. vt h̄o est iust⁹
h̄o nō est iust⁹. sunt ḡ due oppōes 2 q̄rtuor p̄pōes. q̄p̄
due se h̄nt fm̄ p̄nam. s̄ affirmatiā 2 negatiua. Et alie
due non h̄nt se fm̄ p̄nam. q̄ vna affirmatiā nō infert
aliā a firmatiuā. nec vna negatiua aliā negatiuā.
S̄z cū d̄t (Dico at̄) declarat q̄ sunt q̄rtuor p̄pōes. q̄
q̄n̄ h̄ verbū ē adiacet iusto 2 nō iusto s̄z due affirma-
tiōes. 2 s̄r due negatiōes. 2 sic sunt q̄rtuor. 2 h̄ p̄tz ex
his q̄ ponunt̄ in vna figura subscripta. in cui⁹ p̄io oī
ōne poⁿ h̄o est iust⁹. in sc̄do h̄o nō est iust⁹. in ter-

cio h̄o est nōiustus. in q̄rto h̄o nō ē nōiust⁹. hec em̄
p̄pōes disponunt̄ sicut d̄cm̄ est in libro p̄oz. s̄ in si-
ne p̄mi in vna figura q̄rtuor anguloz designatoz p̄
bas lrās a b c d. Et s̄r multiplicant̄ p̄pōes vles. vt
ois h̄o est iust⁹. ois h̄o nō ē iustus. ois h̄o est nō iust⁹
et ois h̄o nō ē nōiust⁹. Et t̄n̄ d̄r̄ inter idiffinitas 2
vles. q̄ in indiffinit⁹ p̄ncipit angulares s̄r esse veras
s̄z non p̄tingit h̄ in vlib⁹. Uel p̄ angulares n̄ intelligit
p̄hs eas q̄ mō subalterno disponunt̄. s̄z eas q̄ dispon-
tur mō p̄tario vel p̄dictorio (Deiq̄) in hac ter-
cia p̄e p̄ricula docet multiplicare p̄pōnes penes subiec-
tū. et d̄t q̄ aliqd̄ p̄pōnes h̄nt aliqd̄ additū ad subiectū
sc̄z negationē infinitatē. sic iste nonh̄o est iust⁹. nonh̄o
nō ē iust⁹. nonh̄o est nōiustus. nonh̄o nō ē nōiust⁹.
Et nō reperunt̄ p̄les oppōes. s̄z iste enuciationes. s̄. q̄
sunt de subiecto infinito erūt extra illas. i. oino impri-
nētes in p̄na illis q̄ sunt de subiecto finito (In his
vero) in hac q̄rta p̄e docet p̄hs multiplicare p̄pōes de
alijs p̄bis ab h̄ verbo ē. 2 d̄t q̄ eodē mō multiplicant̄
p̄pōes in q̄bus poⁿ currere vel ābulare. sic ille in q̄bus
ponit̄ hoc p̄^m est. vt ois h̄o currit. ois h̄o nō currit.
ois nonh̄o currit. ois nonh̄o nō currit. Et q̄ posset a-
liqd̄ credere q̄ in multiplicatōe vles negatio ē ad dē-
da signo. iō remouet dubiū. ibi (Nō em̄) Et d̄t q̄ nō
oī dicere non ois h̄o. sed negatio d̄z addi ad id qd̄ ē
h̄o. Et h̄ p̄bat. q̄ negatio ē ad dēda vlt̄ 2 non ē qd̄ p̄
qm̄ vlt̄. s̄z ois nō p̄ vlt̄ qm̄ vlt̄. Qd̄ p̄bat q̄ p̄dicte
p̄pōnes q̄ sunt de h̄ signo ois d̄nt ab istis h̄o currit.
h̄o nō currit. nonh̄o currit nonh̄o nō currit. in h̄ q̄ i
illis subiectū tenet vlt̄. 2 in istis nō. ḡ signū vlt̄ non fe-
aliud nisi qm̄ affirmat vel negat aliqd̄ vlt̄ de subiec-
to (Quā p̄o p̄ria) In sc̄do ca^o h̄o tractat̄ p̄hs
declarat duo p̄t̄ d̄ca. s̄z immanifesta. et q̄dam dubia
remouet circa ea q̄ d̄ca sunt. P̄io ḡ declarat vnū im-
manifestū qd̄ p̄t̄ dixit. sc̄z q̄ in vlt̄ b̄o terminis vlt̄ sup̄-
tis non p̄tingit angulares s̄r esse p̄as. sic p̄tingit i ter-
minis non vlt̄ sumpt⁹. Et h̄ p̄bat p̄ vnū discursum cō-
tinentē duos syllos sic arguēdo. iste due oē aīal est iu-
stum. nullū aīal est iustum sunt p̄rie. s̄z p̄tante non p̄te
s̄r ee vere. ḡ iste non sunt s̄r vere. q̄uis eis oppōsitē. i.
eaz p̄dictorie. q̄ sunt sib̄inūcē subcōtrarie p̄nt aliqd̄
s̄r esse vere. sicut sunt iste. non oē aīal est iustū. aliqd̄
aīal ē iustū. s̄z cū quocūq̄ nō stat vnū p̄uertibilū. nec
etiā reliquū. iste aut̄ sunt p̄uertibiles nullū aīal ē ius-
tum. 2 oē aīal nō est iustū. q̄ vna sc̄q̄tur ad alterā. et
ecōuerso. ḡ cū quocūq̄ nō stat vna nec etiā altera. Et
p̄ p̄ns sicut iste due oē aīal ē iustū. 2 nullū aīal ē iustū
nō s̄r stat. sic nec iste. oē aīal ē iustū. oē aīal ē nōiustū
Q̄ ad aut̄ ad istā nullū aīal est iustū sc̄q̄tur ista oē
aīal ē nōiustū. p̄bat q̄ ista ois h̄o est nōiust⁹ sequit̄
ad istā null⁹ h̄o est iust⁹. q̄ da oppōsitū. s̄. non ois h̄o
est nōiust⁹. sc̄q̄tur q̄ aliqd̄ h̄o est iust⁹. s̄z ista repug-
nat p̄rie q̄ fuit null⁹ h̄o est iust⁹. ḡ p̄ria p̄na erat bona
sc̄z ista null⁹ h̄o est iust⁹. ḡ ois h̄o est nōiust⁹. Q̄ at̄
sc̄q̄tur non ois h̄o est nōiust⁹. ḡ aliqd̄ h̄o est iust⁹. p̄
bat cū d̄t (Op̄ortz at̄ esse aliqd̄) h̄o est non ois h̄o ē
nōiustus. oī q̄ aliqd̄ h̄o sit iust⁹. (Manifestū est)
in hac sc̄da p̄e remouet duo dubia. P̄mū q̄ dixit
sup̄ius q̄ negatiua de p̄dicato finito infert affirmati-
uā de p̄dicato infinito H̄o posset aliqd̄ dubitare vtz
ex aliq̄ r̄sione negatiua data ad aliquā questionē af-
firmatiuā valeat p̄na ad respōsionē affirmatiuā de
p̄dicato infinito. Rūdet p̄hs q̄ in p̄pōnib⁹ de terminis

13

singularibus et ratione negatiua de predicato finito. licet inferre affirmatiua de predicato infinito. vt si querat est ne socrates sapiens. et si respondeat qd no. uenient inferretur qd socrates e non sapiens. sed in vltibus no licet. na si qd dicitur est ne ois homo sapiens. et fiat misto qd non. tunc non uenienter inferret. ergo omnis ho est non sapiens. sed hui inferretur qd non ois homo e sapiens. qd ista vltima pcedit pme z alia ei contrariata. Contra rie possunt illi esse falsi s no p contradictione. Que vero fm remouet scdm dubius qd est. possit aliqs credere qd noia infinita essent enunciationes negatiue sine verbo. hoc dubiu remouet z dicit qd no. qd omnis enu ciatio negatiua e vera vel falsa. sed noia infinita non significat veru vel falsum si no addatur eis aliquid quia qui dicit no homo nihil magis dicit quo ad verum vel falsum. qd si diceret homo. (Significat aut) in hac tertia pcula declarat scdm immanifestum qd dcm est prius z no declarati. Est em pri' dicitur. qd ppos de subiecto finito z infinito sunt extra eas q sunt de predicato finito z infinito. i. sunt impet nentes illis quo ad pnam. sed seimice psequunt. huius redit hic cam z dicit. qd hoc ppositio de subiecto infinito omnis nonho est iustus. nulli ppositioni de subiecto finito est eade. nec idem significat. Si nec opposita q est. no omnis nonho est iustus. illa tñ que est omnis nonho est non iust' significat idem scit ista negatiua de subiecto infinito nullus nonho est iust'.

(Transposita vero) in hac qtra parte remouet aliud dubiu. quia ipse sepe fecit transpositione nominu et verbor. z sepe pposuit subiectu predicato. ideo posset aliqs credere qd hoc esse inconueniens. ppter hoc remouet dubiu. z dicit qd iste duo idem significat. est albus homo. z ho est albus. nomina em z verba transposita idem significat. z hoc pbat. quia si no tunc vni' affirmationis eent plures negationes. sed hoc est falsum. quia dcm est q vni' affirmationis est em vna negatio. sed psequentiā probat. qd negatiua ista' est albus homo est hec. no est albus homo. qd si iste no sunt eade est ho albus z est albus homo. tñ negatio istius est homo albus. et hec no est no homo albus. vel hec non est albus homo. Ad pma. quia illa est negatio ista'. est no homo albus. ergo alia scz ista non e albus homo opponit ei que est. est homo albus. z sic erunt due negationes vni' affirmationis. scz istius e albus homo. iste due no est homo albus. z no est albus homo. Et per psequens transposito nomine vel verbo fit eade affirmatio vel negatio. Circa hunc textuz

Attende primo

q Boeti' hui' libri innuit tal' lem diuisionē. Vñ dicit qd omnis ppositio predicatiua in duas diuidit spēs. aut em subiectu eius est ex i finito nomine aut ex noie simplici. Et infinito quide cum dico no homo currit. ex finito aut. i. simplici vt ho ambulat. que subiectu est singulare. vt socrates ambulat. Alie em sunt enunciationes ex infinito nomine subiecto. Alie vero sunt ex finito noie z simplici. Et alie sunt q vniuersale simplex subijciunt Alie vero que singulare. Vñ in pmo libro docuit pbs. q sunt differentie enunciationu simplex nome in subiecto ponentiu. dicit em q alie sunt vles. alie pculares. alie in diffinitis. q diuisio attendit penes quantitate pponis. fm qualitate aut etia cum dixit q alie sunt affirmati

ue z alie negatiue. idem qz in his pponibus q ex infinito noie subiecto enunciat. Alie naqz hanc in diffinitis te sunt alie diffinitis. Diffinita aut alie sunt vles alie pculares. alie affirmatiue alie negatiue. Et sicut etia possunt diuidi ille q sunt in diffinitis. et fm hoc etia reperitur triplex dca enunciationu. vna est fm affirmatiue z negatione. alia fm subiectu finitum z infinitu tertia fm subiectu vltet vel non vlt sumptu. Et de secudo. q Boeti' circa hunc textu mouet tale dubium. qre cum pbs tam dixit in pmo libro q enunciatio non p constituit pter verbu. nunc illud repetat. na hoc videtur esse supfluum. Ad hoc rñdet qd rō est. qz nome finitum cum negatiua pcula e nome infinitu. ideo putaret fortasse negatio esse dicendo no homo quia si hic esset negatio tñ homo esset affirmatio. ne ergo quis capiat hoc errore dicit pbs hoc repetisse qm pter pbum enunciatio esse non p. quasi diceret. nemo arbitret infinitu nome esse negatiu. z finitum nomen esse affirmatiu. pter verbu em affirmatio vel negatio nulla rōne constituit p. Attende tercio. q ad intelligendu ppones angulares h ymaginada e vna figura qd irregularis. in cui' pmo angulo q sit a ponatur affirmatiua de predicato finito. i. ho est iust'. In secudo angulo a latere opposito qui sit b. ponatur negatiua de predicato finito. i. ista homo no est iustus. In tercio angulo sub b. qui dicat c. ponatur affirmatiua de predicato infinito. vt ho est no iust'. In qtro angulo sub a. q dicatur d. ponatur negatiua de predicato infinito. vt homo no est no iustus. Et addatur etia q in isto angulo sub c. q dicatur e. ponatur affirmatiua de predicato huato. vt homo e iust'. Et in alio angulo qui dicat f. ponatur negatiua de predicato negato. vt ho non e iust'. Vñ quantum ad qtuor pmas dicit Aristoteles q est z non e adiacet iusto in affirmatiua z negatiua finitis. sed in affirmatiua z negatiua infinitis. adiacet no iusto. Qd aut ad c sequitur b. pbat pbs in libro poy sic arguendo. De qlibet est veru a aut b. et de nullo sil. cu sint opposita p dictione. Galtera e vera. i. b c. sed no a. q esse iustu no inest ei qd est ee no iustu. q b sequitur ad c. i. no esse iustu ad esse no iustu. vt b sequitur. si ho est no iustus. q non e iustus. eade rōne sequitur si ho est iust'. q non e no iust'. Attende qtro qd Aristo. in fine ista' text' vbi pbat q noia z vba transposita idem snt. videt in sua rōne petere pn'. Na diceret aliqs q negatio hui' e albus ho. est tñ illa non e albus. z no illa non e ho albus. sed e negatio hui' est ho albus. Aristo. aut supponit in sua rōne q ista. non e ho albus. e negatio hui' affirmatiue e albus ho. qd negaret ille q teneret ptem opposita. z tam Aristo. h no. pbat. videt q petere pn'. Ad hoc rñdet Boeti'. q p illa non e ho albus tantu negat quam affirmat q hanc e albus ho. Ad hoc Aristo. supponit tanq manifestu. scz q illa sit eius negatio. nec curat hoc probare.

Querit

Utrū a negatiua de predicato finito ad affirmatiua de predicato infinito sit bona pna. Et ar' h' q no. qz non sequitur fortes no videt equu. ergo fortes videt no equa. qz ans pte esse veru posito q fortes nihil videat. pntē exite falso. Et firmat per Aristo. q dicit in textu. qre qtuor: iste erunt quaz due ad affirmatione z negatione se habebūt fm psequentiā. vt p' uationes. due vero minime. vbi videtur innuere Aristo. q ad affirmatiua sequit negatiua. sed non e contra.

Et pfirmatur scdo. qz affirmatiua bz plures cas sue veritatis qz negatiua. qz arguendo ab affirmatiua ad negatiua erit falla pntis. sic arguendo a tota distictiua ad altera ei pre scdo sic. no seqt. ho no e alb. q ho e no albus. ans em pt ee vez nullo boie exite. z tn pns e fallum si null ho sit pz qz bn seqtur ho est no alb. q ho est a ppoe de e tercio adiacete ad ppoem de e secu do adiacete in pdicationibz acntalibz. h aut ho e no albus e pdicatio acntalis. sic de se piz. Lofirmat qz in ista ppoe ho est alb. ho restringit ad exites. q seqt tur. ho est no albus. q ho est. Ans pz. qz in ista ois ho est alb. ho restringit ad exites qd oes pcedit. qz etiā in ista ho no est alb. qz alit non eent pdicorie. cu ter mi debeat teneri eq ample z eq stricte in pponibz pdi ctoijs. Et vltra in hac ppoe ho no est albus. ho res stringit ad existetes. q in ista ppoe ho est no albus. cu ista inferat prima. Tenet pna. quia aliter arguendo a magis amplo ad minus amplū esset bona psequētia.

Tercio sic. no sequit chimera non est ho. ergo chi mera e non ho. Ans pz. qz negatiua nihil po. z affir matiua po. alid. qz pna no valet. Lofirmat. qz ad h qz negatiua sit pa no reqritur subiectū z pdicatum. aut supponere p aliq. aut supponere p eode. sz verū qz reqritur ad veritate affirmatiue. qz negatiua ad affir matiua no v3 pna. Qmo pz. qz in oi ppoe affirmati ua denotat q pdicatu z subiectū sine ide. aut qz ide e p q suppo subiectū. z p q suppo pdicatu. Scdo pz. qz fm p hm p poz bn seqtur. a e b. q aliqd ide est a er b. q oportet qz subiectū z pdicatu supponat p eode vel sine idem. Etia seqtur. aliquod idem est a er b. ergo a e aliqd. z per pns reqrit ad veritate pponis qz subiectū et p aliq supponat. Quarto sic. no seqtur h est no egle. q hoc no e egle. vel in secana st. no pilces q in secana no st pilces. z tn ar ab affirmatiua de pdi caro ifinito ad negatiua de pdicato finito. Ans pz p Ar. in p poz. q dt q ei qd est no egle aliqd subiacet. i. inegle. sed no sequitur. hoc est inegle. qz non est egle. ergo etiā alia pna no valet. vñ ans pt esse verū pite exite fallo. Lofirmat. qz ad veritate pponis affirmatiue de pterito aut futuro sufficit qz p aliq tpe pterit to aut futuro pdicatu in sit subiecto vl insuerit. sz ad veritate negatiue de pterito reqrit pdicatu nunq in fuisse. Et de futuro reqrit q nunq in erit. qz ab affir matiua nunq v3 pna ad negatiua. In oppo ar. autoritate p hi i textu. Pro solutioe illi qstionis z p apliori declaratioe text. soluēde st. qtuor qstiones.

Prima. v3 a negatiua de pdicato finito totale pdicatu e termin? finit? Et illa bz de pdicato ifinito cui? totale pdicatu e termin? ifinit? Et ex h manifesto pz qz iste no st. de pdicato ifinito. fortes videt no equū. in secana st. no pilces. fortes pt no cur rere. lapis e lignū no albu. zcjs. nā in ipi no ifinitat totale pdicatu. Attēde scdo. q fm aliqz pnehmōi no valet. nisi qnq pditionibz obseruat. Pna e qz ar guat respectu h? pbi e. ita qz no respectu pbi pteritū vel futuri tps. Et iō no sequit. adā fuit alb. qz adā fuit no alb. possibile em est qz aliqd in tpe pterito p dicit? pposit. z iō no sequit. fortes no est lignū albu q est lignū no albu. Tercio qz no arguat in pponibz quibz copla modifical. z iō no seqtur. fortes no e qd

ditatiue alb? qest qd ditatiue no alb? Quarto qz no arguat in termis de pn? relatiōis. qz no sequit fortes est no p. fortes no est pz. pt em ee pz z no pz. qz filius Silr no seqtur. h est no egle. q hoc no e egle. qz id e pt esse egle z non egle respectu diuersoz. Quarto qz no ar guat in termis obliqz. qz no sequit. hois est alit. q hois no e no alit? Sz tu dic. qz sz z vlr e bona pna. ab affirmatiua ad negatiua subiecto manēte eode z pdi caratō solū variato penes finitū z ifinitū. dū tñ non arguat a no distributo ad distributo ex pte tps ipor tati p copulā. dem e em in summul. qz nega negans copulā distribuit ipsam. z facit eā teneri p qlibet pte tps importati p ipsaz. Et ppter h etiā oportet qz copu la eode mō teneat in affirmatiua z in negatiua. Tñ licet hec pna no valeat. fortes fuit no alb. q fortes no fuit albus. tñ hec pna est bona. fortes in toto tpe ptes rito fuit no albus. qz no fuit albus. Et h posset pbari p locū a pdicatioe sine pte pmi pncipi. Tenet etiā in pdicatis obliqz z ppositis si debite arguat. In in stantijs at ad ducit no debite arguit. sic de se piz. Te net etiā in termis respectiuis. qz iposibile est pdicatio rita verificari de eode. siue sint a absoluta siue respecti ua. vel oportet dicere qz p pn? no esset vlr verū. vñ no seqtur iste e pz. nec seqtur h est egle illi. z no egle illi. q est egle z no egle. sicut patz in libro elechoy. z iō no est possibile ide esse egle z no egle. Sz dicunt itez aliq. qz dato qz a ppoe affirmatiua valeat pna ad ppoem negatiua variato pdi carato penes finitū vl ifinitū. tñ a negatiua no valet pna ad affirmatiua. cui? causaz reddūt. qz negatiua nihil po. nec ad veritate ei? oz sub iectu p aliq supponere. affirmatiua fo aliqd pnti z oportet subiectū p aliq supponere. z p eode p q suppo nit pdicatu. Sz tu dic. qz si debite arguat vt dem est. tūc arguendo ab affirmatiua ad negatiua vlr e bo na z formal? pna. sine ponat pntia subiecti siue non. nec oz ad h qz affirmatiua de tne z de pnti sit vera. qz pdicatu z subiectū supponat p eode ente reali. Et idco bn sequit. ho no est alb. q ho est no albus. Silr ho no est no albus. q ho est albus. Tenet pna p locū a pdicatioe. z per p pn? in quo dt de qlibet affirma tio vel negatiua pa. z de nullo ambo simul.

Quod affirmatiua ad negatiua ad affirmatiua. e.

Quod contra pdicatio manēte eode. z subiecto variato penes finitū z ifinitū valeat pna.

Dic pmo qz qñ pdicatu est termin? singulari. tunc ab affirmatiua ad negatiua z contra pdicatio manē te eode. z subiecto variato penes finitū z ifinitū. est bona pna pz quia no est dabilis in statia bn em seq tur. non ho est fortes. q ho non e fortes. Silr non albu est fortes. q albu no est fortes. Et silr ecotra. nec e po nere pstantia subiecti sicut aliqz videt. Dic scdo qz quicunq pdicatu est termin? eōis no valet pna qz forme. qz no seqtur. non ho est in fuis. q ho no est in fuis. nec etiā ecotra. Et h est qd voluit dicere p h cum d? Ille q sunt de subiecto ifinito sunt extra eas q sunt de pdicato ifinito. q ad pnam. loquimur em de illis i quibz pdicatu est termin? eōis. Posset hic moueri questio. v3 no ifinitū ponat aliquid. Et v3 sub iectō rēdeat pcept? cōplexus. vt ddo non ho ens quod no est ho. Et v3. verbū posset manere ifinitū in oio ne. Dicit em Boetius in hoc cōmento qz no. Et v3. hoc pbum est possit ifinitari. sed de hoc sufficiēt dicitum est in primo libro.

Quarta. vtz noia z pba trasposita ide fecit. pro cuius solutioe. Atrede qz nome z pbbi ide fecare pe intelligi duplr. vno qz ide fecet videlicet id ad qd sstmpoita ad fndu zilic pte intelli qz ide fecit sic qz pte traspositom ipoz no variet sensus orois aut eqpollerta aut oppositio. alio no feat idem. Un dr p h in sedo elcoz. Ad scim. sepe traspositu ignoiam. Et qda alt. noibz z oronibz inordinate pla tis sepe generat decepio. Dicit tr aliq qz noia z pba trasposita ide feat sedo. z h stualit z illatue siue equa lent fz no vtr qz decept e in qtuoz casibz. Pim calus est qn pte talē traspositioem mutat aliq ppietas logica lis sicut e suppo restrictio. Scds calus qn pte talem traspositioem termini in rigore smonis l fm vsu loque di accipiunt in alia z alia fride. vtr ddo fortes e magn? clerice? z fortes magn? e clerice?. Tercia qn pte trasposi tionē mutat pgruitas gual. vtr ddo al hō cur? z hō ak cur?. Quarta qn dco ppoita aut p poita generat sensu ambigua. fz hō no videt ee de intētoe Arresto. q solū intē dit remouere erroze circa orōnes in qbz noia z pba tras ponit. z id intelligit de feato toti? orōis z no smnoitū in orōne positōz. z si pōtēra ppo tot pateret instancias magis nos duceret Ar. in erroze qz amoueret errozem. Tdo dicendū e q pōtēra ppo arestom solū e intelligēda in exēplis que ipse possit vel in silibz. ita qz no e intelligē da vtr. vtr hec ppo e hō alb? z est alb hō. z currit hō. z hō currit ide feat qd qd sit de alijs exēplis sic no ois hō currit. ois hō no currit z ois hō est ad dīscipulū na z eadē disciplina est oim pttanoz no ide feat eo qz vna est za z alia fia. z forte ad talia z hōmōi exēpla pols sint explicari conditionēs supius assignate

Quarta. vtz pbbi de pñi copuler nunc qd in distiguit a pterito z futuro. sic breuiter q pbbi de pñi copular nūc tpe pñi. vtr pñs instat z p alio tpe qd instabit vel instetit. Un postea qz sit aliq pōra angusta p quā no possit nisi vtr hō trasire z q qdlibet eris in pōra cū fuerit voce b. tūc b stabit sp. pente in pōra fz no p vno ente defiato. immo nūc p petro nūc p paulo. Silt si dicaz hō e hoc pbbi est copu lar p vno nūc qd instat siue h sit hodie siue cras. sp nū sub rōne pñtis. vtr pbbi sic copular p pñti vtr pterito no p h pñti vel p hoc pterito fz p qlibet hnt rōem pñtis. Vtr pterit si em copularet p h pñti assignet illud z sit a. illa ppo hō est. erit falsa postqz a trasire. tūc em hō no in a imo in alio instati e. vtr sile est de ppo pñtis tpe si cur de noier respectu suoz supposito. nā hō no solū ves nificat de hoie actu exntē sed enā de hoie q fuit z q erit. Silt pbbi pñtis no solū copular siue denotat rē suā inelle subiecto p h instanti fz p qlibet sub rōne pñtis. Et posset h ide sic pbari. qz nulla dettatio coartat sūū determinabile vitra forma suā. Nā ddo hō alb. albu? no coartat hoiez nūc vtr ster p albo nec pte coartari ipm ad standū p aliq alio vel minus coiter qz pmitat fois ma albi Silt pbbi vtr intelligit aliqd in se non coartat tūmū ad pñs. p? qz sibi addit mod? fndi restrictōe tūmū ad standū p pñti. fz iste modus no respicit h ma gis nūc qz illud. id etiā no restringit magis ad h nunc qz ad illud. restringit nūc ad nūc siue pñs defiatū z dī stinctū contra pteritū z futurum. Ad rōnes an qd possit pater solutio ex dicitis z parebit inferius.

Stuero vnu de plu.

In hoc tercio capitulo determinat pbs de enūciatio nibz hntibz altex extremoz ppositū ex defiatōe z deter minabili z de oppositione z pna circa eas. Et diuidit in tres ptes principales. in prima ostendit qd sit enūciatō plures. Dices enūciatio plures e in q enūciat plura de vno vel vnu de pluribz. dum nū et illis pluribz no fiat vnu p se. Et hoc declarat dicens. qz ex illis pluribz dz ee vnu no nū vocaliter fz essentialiter vel o: dīne detamiz narōis z determinabilis. sicut hic. hō e aial māfuctum bipes z hō si cur h hō est albū abulāns. eo qz est ibi nū aggregatio vocū. et hoie em z abulante no sit vnu. idō si aliq affirmet aliqd de illis vel illa de aliq non erit affirmatio vna fz solū erit vox vna : affirmatōes vero multe z silr plures. sed qz illa est hō albū abulans no sic vna fz plures pte ex hoc. qz illa enūciatio non est vera ad quā dyalectice interrogatū no dz dari vna respōsio. Nā qz interrogatio dyalectica ppois est petitio. ppost tio aut vnu? est pte ptradictionis. dicitū e aut de his in topicis. sed ad illā interrogatiōe dyalectice no dz da ri vna respōsio. z idō incidētaliter interrogat quid sit interrogatio dyalectica ostēdendo qz interrogatio quā quērit qd est no est dyalectica eo qz interrogatio dyalectica interrogat vna pte ptradictōis z petit defiate si? bi dati alterā. Sz qstio quid est solū pponit vna prem ptradictionis. vtr si qras quid est aial est qstio quid est si vero qrit vtr hō sit aial vel no. est interrogatio dyalectica. (Un qz) in hac sedā pte ostendit quō. valeat pna a diuisis ad pñicta mouēdo z soluendo vna qstio nem. Questio e hec cū ita sit qz aliq valeat pna a diuisis ad pñicta z aliq non qz est rō differentie z qz talis pna est bona z qz no. vtr aut aliq valeat pbat vtr vtr exēplis pñti qz hō sequit fortes e aial z fortes est bipes fz fortes e aial bipes. silr bene sequit fortes est hō z fortes est albū fz est hō albū. vtr aliq non sequit pbat pmo exemplo. qz no sequit qz si aliq sit citharedus z bonus qz sit bonus citharedus z h ibi (sed no) Sed pbat rōne dūcite ad inconueniens. qz si p valerēt pna a diuisis ad pñicta multa inconueniētia sequerent. z h ibi (si em) Un sequit pmo pcessus in infinitū z nugatio z hoc pbat duobz exēplis. qz hō est albū z albū z iterū hō est z albū. ideo hō est hō homo albū albū z sic in infinitum Silt cū fortes sit albū z musicus z am bulans sequit qz fortes est albū albū musicus am bulans. vtr pnter sequit nugatio pbat qz fortes hō z bipes ideo esset hō bipes. (Un) q pbs soluit qstione ponendo duas regulas ad debite arguendū a diuisis ad pñicta. Quaz pna est qnē qz pñicta diuisa pñt de tercio vel de se mutem pñicta fm accēs qz ex diuisis non licet inferre pñictū z ideo non sequit fortes e albū z est musicus fz est musicus albū. qz quis sit vtr. dicendo musicū esse albū tamē hoc est fm accēs. Silt non sequit fortes est citharedus z bonus. fz citharedus bonus. Un aut diuisa non pñictat de se mutem. aut de tercio p accēs tūc ex ipis licet inferre pñictū vtr bū sequr fortes est aial z bipes. fz est aial bipes. hec em no in sunt fm accēdens. (Amplius est nec) Ponit sedāz res gulā qn vnum pñictatoz. sed scdm est in aliquo. i. actu aliter includitur in pmo non valeat pna z ideo non sequr hoc est album z hoc est albū. q hoc est albū albū nec sequit hō est aial hō est aial bipes fz est aial bipes.

nec sequit est hō z aīal. Est homo aīal (Vex ē aut)
 In hac tertia pte ostendit qñ valet psequētia a cons
 iunctis ad diuisa z quādo nō Et dī q aliqui ex pñctis
 licet inferre diuisum. qz bene sequit est homo albus q
 est homo z albus Ad hoc aut q semp valeat pñctē di
 as pditiones Prima q non sit repugnātia in adiecto
 non em sequit hō mortuus est Est homo z mortuus.
 Scdm alios aut ponit hic tria do cumenta ad cognos
 cendum qñ est repugnātia in adiecto pñmū qñ ptra
 dicto rii determinabilis p dīcat de pñctis. vt hō mor
 tuus est nō homo Scdm si determinabile affirmet de
 pñctis z pō sit falsa in se. sed negata vera. s; si diffi
 nitio determinat. repugnet determinabili z contrā
 Secda p dītio. q pñctia dicantur de subiecto simplr
 et nō fm quid. vel sic fm alios q vñū pñctoz nō insit
 alteri fm accūs. z iō nō sequit homer^o ē aliqd vt poeta.
 q homer^o ē aliqd. sūt non seqt est ens opinabile. Est
 ens. opinio em est de ente nō q sit. s; q ens non ens Et
 quib; pcludit q quicūq; nō est repugnātia in adiecto
 nec est p dīcatō fm accūs. tunc ex pñctis. licet inferre
 diuisum Circa hunc tertum Attende pmo. q sicut
 dī Albertus in pmento Aresto. determinat de oppositi
 one z pñā in qb; p dīcant plura de vno vñū de plurib;. vnde
 qruor sunt genera enūciationū. vt aliquib; p dīca
 tur de vno z de illis determinatū est in primo libro In
 alijs p dīcant plura de plurib; z de illis ipse non deter
 minat. qz nō intendit determinare de enūciationē nisi
 sit aliq; mō vna. ne ergo videat diminutus determinat
 de enūciatione. in qua p dīcant plura de vno vel vnum
 de plurib; Attende scdo. q sicut dīctū est in pmo li/
 bro qñ cūq; est p dīcat tertium adiacens res sibi nō spe
 cificat illud qd subsequt sive illud cui adiacet s; econ
 uerso. vt dicendo homerus ē aliqd vt poeta est. non spe
 cificat poetā ad standū. p existentib; tñ. s; poeta speci
 ficat esse. qz qñ est p dīcat tertū adiacens p dīcat qd in
 alio ē. nūc aut esse specificatū p poetā est indīctū ad sup
 posita sicut poeta vt nō magis ster p existente qñ nō ex
 stente. vñ hic esse p dīcat p accūs. i. p aliqd extraneum
 nam esse poete de homero extraneū est et qd est esse sim
 pliciter qd p dīcatur euz dī homerus eum. vel p accūs
 dens. i. fm quid. qz esse poete vt dī de homero nō ponit
 esse simpliciter. z ideo nō sequit homerus est vt poeta
 q homerus est. Attende tertio q oppō in adiecto est
 implicatio ptradictionis: p; si red daf diffim^o p noie
 nā diffinitio hoīs est aīal rōnale mortale. s; si est aīal q
 est aīatū. dicere q hoīem mortuū esse hoīem. est dicere
 nō aīal z nō aīatū z p pñs hoīem nō esse hoīem. At
 tende quarto. q ad pgnoscendū qñ valet pñā ab est 3°
 adiacente ad est scdm ad iacēs. oportet notare q si post
 illud pbum ē ponat p dīcatū pueniens subiecto pccise
 fm esse existente. tūc sp valet pñā ab est tertio adiacen
 te. Si aut post hoc pñū est ponatur p dīcatum pueni
 ens subiecto tā in esse qd dīctariū qñ in cō concepto vel
 ymaginato qñ in esse existēte. tunc nūq; valet pñā nisi
 gratia materie. z ideo ista pñā. homerus est poeta q ho
 merus est. non valet Unde dī Boetius q in hac ppo
 sitione homerus est poeta sunt duo p dīcata. s; poeta
 pñā paliter z est secundario. ideo est p dīcat esse qd in
 alio est. qz p dīcat esse quod suppositum habet nō fm
 se sed fm quid. vrpura fm esse qd cōuenit homero fm
 q poeta Nec sequitur ex hoc q Aresto. frustra deter
 minez hic a quibus coniunctis valet consequentia ad
 diuisa z a quibus non. quia in alijs pñctis sepe valet

predicta consequentia sicut fortes est homo alb^o. ergo
 est homo in alijs vero nō valet sicut patet in textu. So
 circa hoc mouetur questio.

Pro a diuisis ad pñctia valeat pñā z econuer
 so. Et arguit pmo q non. qz non sequit fortes est
 homo vel azinus q fortes ē homo z azinus Nec sequit
 homo est aīal. equus est aīal. q homo equ^o est aīal nec
 sequitur. fortes est albus fortes est aīal q fortes est albu
 aīal. Nec sequit fortes est hō fortes est aīal. q fortes
 est homo aīal. Nec sequit iste canis ē tuus z est pater q
 est pater tuus z tñ in oibus istis arguit a diuisis ad co
 iuncta. q a diuisis ad pñctia non valet pñā Confir
 matur. qz arguendo a diuisis ad pñctia comittit falli
 laria accūs. sicut patet p assignationem modoz falla
 cie accūs. sic arguendo non valet psequētia Se
 cundo sic. non sequit quinq; sunt duo z tria. q quinq;
 sunt duo z qñq; sunt tria. Nec sequit azinus ē volās
 et est habens pennas q azinus est volans z habens pē
 nas. Nec sequitur oīs ppositio vel eius ptradictoria
 est vera q oīs ppositio est vā. Nec sequit fortes est bo
 nus faber. ergo fortes est bonus z fortes est faber. z tñ in
 istis arguit a pñctis ad diuisa q non est bona psequē
 tia Tertio sic. non sequit cesar est homo mortuus q
 cesar est homo z est mortuus. z tñ arguit a pñctis ad
 diuisa. q Añs patet primo. qz sequitur cesar est homo
 mortuus q cesar non est homo Patet cōsequētia per
 diffinitionēz huius qd est mortuum. est em mortuū cor
 pus priuatū aīa fm Boetū Scdo patet qz in trans
 mutatione substantiali res amittit nomē z diffinitioēz
 quā prius habuit. q suppositum in corruptione substā
 tiali amittit nō sp. z p pñs cesar non est hō postq; ē
 mortuus sive corruptus Quarto sic. nō sequitur hoj
 mo est homo albus. q homo ē homo z homo ē albus.
 et tñ arguitur a coniunct. ad diuisa. q Añs patet. quia
 psequens est ptingens vt notum est z antecedens est ne
 cessariū. qd patet. qz sequitur p pñctis sione simplice ho
 mo albus est homo. q homo est homo albus. sed ante
 cedens ē necessarium q consequēs. S; q añs sit neces
 sarum p; pmo. qz sequit per locum a pte in modo ad
 suū totum hō albus est homo albus q homo albus est
 homo. sed añs est necessarium cū in ipso idem p dīcat
 de seipso. nulla aut ppositio est verior illa in qua idēz
 predicatur de seipso. Scdo patet. qz quicūq; alicuius
 ppositiois affirmatiue oppositū p dīcatū infert opposi
 tum subiecti ipsa est necessaria. oppositum em p dīcatū
 tū hui^o ppositiois homo albus est homo infert oppositū
 subiecti. qz sequit nō est hō. q non est hō albus Confir
 maf. qz bec. ppo hō albu ē hō est affirmatiua vera q nō
 est in materia ptingētū. q ē in materia naturali. z p pñs
 est necāria. q aut nō sit in materia ptingētū p; qz p dī
 catū nō p; abec nec adēē subiecto p dīcatū corruptioēz
 oppositū. Arguit auctoritate pbi in textu Pro

In solutioē ist^o qonīs soluent qruor qñctōes Pri
 ma qñctio vtz a diuisis ad pñctia z e cōtra va
 leat pñā p cū^o solutione Attende pmo. q aliq; p dī
 cata pñt ēē pñctia duplt^o Uno. pñctiū p aliqua con
 iunctōem. vt fortes ē albu z music^o Alio. p negatōēz ali
 cui^o medianē. z sic illa dicuntur pñctia. qz vñū ime
 dīate adiungit alteri. vt homo albus currit. Similit
 ter aliqua pñt esse diuisa dupliciter Uno modo p po
 sitionem alicui^o medianē. vt fortes ē hō z albu Alio
 per negationē alicuius copulantis. aut diuisantis. vt

Foras est ho' albo abulās Atēde scdo q' in pposito p' dicata dicit sumū diuisim qm sumūf cū pūctōe me dia. 2 dicit sumū pūctim qm sumūf sine pūctōe At tēde tercio. q' arguere a diuis' ad pūctā ē arguere a plū b' p' dicatis diuisim sūptis p' pūctōez mediā ad eadē p' dicata sūpra sine pūctōe. 2 arguere a pūctis ad diuisa est arguere eadē. Atēde q'ro q' ad sciēdū qm v3 at gumē a diuis' ad pūctā dat Aliter tale docu/ mēti. q' illa p' dicata diuisim sūpra respici vnt' subiec ti sic se hnt q' v' vtrūq' ē subale v' vtrūq' accēitale. v' alterū subale 2 alterū accēitale. Si 3° mō sp' tenēd' p' nā. a diuis' ad pūctā. v' dō. sō^o ē hō 2 est albo. q' ē hō al' b' Si p' vtrūq' sit subale hō nō p' p' rēgere nisi vni in/ cludat in alio. aut q' magis eōe pcedit 2 tūc 3° p' nā. v' sō^o est al' 2 est hō. q' est al' hō. aut e conuer/ so. 2 tūc nō t3 p' pter nugarōem. v' sō^o est hō 2 est al'. 2 est hō al'. Si ar vtrūq' sit accēitale. h' p' rēgit duplr. aut ita q' vtrūq' res p' cū subiecti sit accēitale. 2 tū ad iuice vni alteri ē suba le. aut ita q' vtrūq' sit accēitale resp' cū subiecti 2 ad iuice Si p' mo' ad huc d' l' i. quif. q' aut eōe pcedit. 2 tūc t3 p' nā sic p' us. aut min' eōe pcedit. 2 tūc nō t3 p' nugarōem. sic dīcēdo. sō^o est albo 2 colorat'. q' est colorat' albo. Si scdo' nūq' t3 p' nā. v' sō^o est albo 2 ē monach' q' est albo monach'. Nec seqt. sō^o est ethared' 2 ē hō/ nus. q' est ethared' bon' S3 q' d' h' est dubitatū qd de qm mag' eōe pcedit min' eōe seqt v3 p' nā. 2 nō e conuer/ so p' nugarōem. q' fm mltos nugatio est dicere al' hō sic hō al'. 2 h' p' reddēdo diffinitōes p' noib'. In 2° r'. general' negat p' nā valere qm vni includit in alio q/ cuiq' mō ordinet. q' sp' est nugarō. In sexto thopi. p' r. q' dīcō v' si sibi addat p' ticularē est nugarō. 2 sic aut dato q' apud grāmaticū q' nō p' siderat nisi mōs p' cād l' poss' nugarō p' appōem excusari. tū apd meta. 2 logicū q' sit artifices subriūtores nō appet quō excuset. sic etiā p3 ex p' b' dicit' Ar. q' t.

Dico q' a diuis' ad pūctā. aut eō nō est for/ mal' p' nā. q' nō t3 a p' subiecti. nec in oib' a p' p' d' sic p3 in textu **D**ico q' a diuis' ad cōiūctā ē bona p' nā. trib' p' d' tōib' ob' quāt'. Prima est q' ex h' mōi diuis' fiat aliq' vnum p' se. sic ex homie et albo. v' hōie ē sensib' l' de q' postea vi debet. 2 nō sic ex musico 2 etharedo. Vni fm intōem phi nō oia dicit' fm accēs q' p' d' cāf p' rēgent. aut que nō p' d' cāf p' se. sed solū illa q' vni accidit alteri p' aliq' d' t' r' cū cui etiā ac ci d' t' r' cui' sūr acc'. sicut bonū 2 etharedū p' d' cāf de seinuicē fm accēs. q' bonū accidit illi cui 2 etharedū scz ipsi subiecto. 2 mediāte illo insit subijmūtē. vni nec hō^o accidit subiecto mediāte etharedo. 2 nec eō. Secū da p' d' tō. q' p' mīnt in cōiūctā 2 diuise nō accipiāt equi/ uoce nec variet sup' p' oib' ipsoz. Tercō q' nō variet p' r' r' tas nec p' mīrat nugarō. Et hōz exēpla patēt in argu/ mētis an' oppositiū. **D**ico 3° q' a pūctō ad diuisā est bona p' nā q' r' t' r' o' cō d' t' r' o' b' ob' seruāt. q' ponūf in textu Prima est q' nō sit repugnācia in adiecto. Seda est q' t' r' i' n' i' nō accipiāt equoche. Tercia q' nō ponat aliq' det' mīnā' āpl' r' a' r' i' a. sic ē opinabile v' ymaginabile Quar ta est q' nō ponat aliq' analogū. V' aut p' d' cēte p' nē sint bone p3. q' ex oppositō p' nē infert oppositū an' t' r' i' s. Et si arguas. q' sūr sic arguēdo. sō^o est albo 2 ē mu sicus. q' est music' albo ex oppositō p' nē infert opposit' an' t' r' i' s. q' p' nā est bona. Dicit' eōt' r' negādo an' s. stat' t' r' i' s q' sō^o nō sic music' albo. 2 tū sit albo 2 music'. sicut

etiā stat q' sō^o nō sit monach' albo. 2 tū sit monach' 2 albo. Posset tū dici q' oppositū p' nē nō stet cū an' te. eō sequētia ē bona. s3 nō virtute hui'. q' arguit a diuis' ad pūctā. s3 r' t' r' u' e' alteri' alicui' h' a' b' i' t' u' d' i' n' i' s' **D**ic q' r' t' o' q' ex documto dato ab Alberto facit p' nē p' nōsci il le p' nē. excepta sola ista p' t' r' i' c' u' l' a' i' n' q' v' i' d' e' t' p' m' i' t' t' i' n' u' g' a' t' o' d' e' q' d' u' b' i' u' est apd mltos. sic parit

Questio

scda. v3 hec p' o' sit vna. sō^o ē hō albo p' r' o' cui' s' o' l' u' t' i' o' e' At tēde p' mo' q' vnitas in p' pōe est p' p' t' o' n' a' b' i' l' vnitati in reb'. in reb' at quedā hnt vnita tē simplr. sicut q' s' t' r' entia simplr. sicut hō lignū. q' d' a' z dicit' vni fm quid. v' q' ex talib' p' p' o' n' i' f' sicut dom' exercit' 2 alia h' m' o' i' s. Sūr est in p' p' o' i' b' u' s. vni hec hō est al' est simplr vna. hec aut hō albo currit nō ē ita simplr vna sicut pcedes Atēde 2° q' ois illa enūciatō ē lim p' l' r' vna in qua subiectū p' d' cā tū nō tenēt equoche. nec mltā sūpra cū cōiūctōne ibi explicite v' p' l' icite posita. nec multa sine cōiūctōe ex q' b' nō est natū fieri vni p' se ex ill' aut sit vni p' se in p' p' o' s' i' t' o' q' h' sit p' modū actus 2 potētie. v' q' se habēt p' modū d' e' t' i' n' a' t' o' i' s' 2 d' e' f' i' n' i' a' z' b' i' l' i' s' 2 sic ex hōie 2 albo sit vni p' se. Et sūr ex albo sequē te quātū. cū albū insit subiecto mediāte p' r' i' t' a' t' e. s3 nō sit vni p' se ex albo 2 musico. q' vni nō est d' e' t' i' n' a' t' i' o' alterius. nec vni inē subiecto mediāte alio

Dico

p' mo. q' hec est simplr vna. sō^o est hō albo. 2 sūr hec. albū est musicū. 2 hō albo est hō mu sic'. eo q' in oib' ill' ē vnitas extremoz suffi ciēs ad vnitatē p' p' o' i' s' Et si arguas. q' Boet' dr. sic ex his que subijctis aut p' d' cā s nō est vni nō ē p' o' vna Et subijct q' si ex his que subijct. aut p' d' cā s nō fiat vni sicut ex substitūcia aiata sensibili nō est p' o' vna Et dr' p' h' s in textu q' si p' d' cā t' p' l' a' d' e' v' n' o' aut vni d' p' l' b' ex q' b' nō sit vni nō est enūciatō vna. Totū at q' ex hō' mie 2 albo. aut ex albo 2 q' nō sit vni. sic ex substan tia aiata sensibili. Sūr de in textu q' q' cū q' p' accēs d' cūf v' de eodē v' alterū de altero hec nō erit vni S3 al bū 2 hō dicit' de se fm accēs. Et sūr q' n' tū 2 albu dicit' de se. 2 etiā de altero. v' p' t' a' d' e' c' o' p' e. q' ex ill' nō sit al' qd vni vnitate de quo loquitur p' h' u' s' in textu Ad ista dōm est p' mo' q' hoc aduerbū sicut nō dicit oīmo q' dam sūltudinem. sed solū sūltudinem actus 2 potētie. siue d' e' t' i' n' a' t' o' i' s' 2 d' e' f' i' n' i' a' b' i' l' ita q' p' n' c' i' p' i' u' m' se h' a' l' t' e' r' v' t' a' c' t' u' s' v' e' l' v' t' d' e' f' i' n' i' a' b' i' l' e. 2 sequēs v' t' potēti tia v' l' v' t' d' e' f' i' n' i' a' t' i' o. Dōm est scdo. q' fm p' h' i' m' ex omī bus illis sit aliquo d' vni. quoz scdm inest mediāte p' s' mo. nec illa p' d' cā t' u' r' fm accēs. s3 fm se. sed illa insunt fm accēs. quoz vni nō inest grā alterius. nec vni d' e' t' i' n' a' t' alteriū. Vni p' o' d' r' fm se duplr. vno' v' t' fm se rā rū valet sicut p' se 2 eēntialr. 2 sic opponit et qd est p' ac/ cides. 2 sic dīcām' q' ista nō est fm se. hō ē albo nec ista albū est musicū Alie' p' o' d' r' fm se. v' fm se opponit' u' h' u' i' c' qd est p' aliud siue grā alterius. 2 sic ista est fm se hō est albus. q' albū nō inest hōi rōe alicuius scū cū vtrūq' acci dat. 2 hec est fm accēs. albū est musicū. q' a musicum nō inest albo. nisi rōe t' r' e' r' c' i' j' v' t' p' u' t' a' s' o' r' t' i' s' v' e' l' p' l' a' t' o' n' i' s' cū accidit eē albū 2 musicū

Questio

tercia. v3 enūciatō p' les sit enū ciatō. Et v' d' e' f' q' nō. q' fm p' h' 3 p' o' e' l' e' c' t' o' z' i' d' e' est p' o' 2 p' o' vna cū ergo enūciatō p' les nō est enūciatō vna. seqt etiaz q' nō est enūciatō p' r' o' solutōe iste' d' u' b' i' j' s' u' p' p' o' n' i' t' q' sicut

al dr equooc analogice de aial... id est de aial picto... et de ppe que no est...

in trāsmutacōe subali amittit no... q materia amittit formā subale...

Quaestio quarta. vtz hec pna valeat... res est hō mortu... q for no e hō...

In hō scdo tractatu bu? libri definiat pbs de ppe... bus modalibz... et diuidit in tria capitula...

Dic pmo. q si accipiat mortuū p... mō. hec pna est bona... hō mortu... q for no est hō...

esse licet dicitur ponendo negatoz ad ee. qm in modalibz po-
nido negatoz ad modu dicatorē p. qz sic in ill de ice
eez no ee st. appoes. i. p. 2. res st. subiecta. sic in moda-
libz ee z no ee st. subiecta. z moi st. appoes ipa detianh
tes. i. st. p. dicitoria. qm isti. possi. e no ee e hec. n possi-
bile est n ee. z iste no dicitur possi. ee. possi. no ee. qz p se
quirit ad seiuice. s3 iste dicitur possi. est ee z no possi. e
ee. Siu dicit h. neca. e ee no est hec. neca. e no ee. s3
hec. no neca. est ee. z h. q e neca. e no ee. ea q e n neca-
riu no esse. z dicitoria h. ipossi. est ee no e hec. ipossi.
est n ee. s3 hec. n ipossi. est ee. z h. q est ipossi. est n ee. ea
q est no ipossi. est no ee. Et vlt ad hndu dicitoz i mo-
dalis ferenda est nega ad modu. z ista dicitur pos-
sibile no possi. ptes n ptes. ipossi. no ipossi. neca.
riu no neca. s3 m no p m () In h. p. capitulo
lo dicit de equipollētis pntis. p. modalu. dicitur
in duas pres. in p. dicitur d equipollētis p. modalu
fm opinione atiqz. Et de q fm atiqz ista p. possi. e
ee equipollēt iste. ptes esse. no ipossi. esse. z no necē esse.
Et iste. possi. no ee z ptes no ee equipollēt isti. no ipos-
sibile no ee z no necē no esse. Istis p. no possi. esse. no
ptes. equipollēt isti. necē est no esse z ipossi. ee. z iste. non
possi. n esse. z no ptes no esse. equipollēt isti. ipossi. n ee
et necē ee. z h. p. ex figura atiqz sublepta. sic p. ex textu
(Ergo iposibile) In hac p. te dicitur pbs de equipollē-
tis. p. modalu fm opinione p. z p. oñdit in q a
tiq. bn dixerit. z vult q bn ordinauerit ptes possi.
et ipossi. faciendo equipollētia p. de possibili z ptes.
ti. ill. de iposibili no dissit se hnt. qz iposibile z n ipos-
sibile p. dicitur ee hnt. z possi. z no possi. ptes no
ptes. ta. f. q affirmatia de possibili. z affirmatia d i/
possibili p. dicitur. z iste negatia d possibili. z negatia
de iposibili. z i. o possi. z no ipossi. equipollēt. z iste ipos-
sibile z no possi. (Hec a. p.) Hic oñdit pbs in q tra-
uerit atiq. z de q errauerit qru ad p. de necario
qz male ordinauerit illas in p. z. ord. ubi. s3 dicit q
p. dicitur ee q. lic sunt disponde. p. de neca. qz ma-
nifestu est q no debet ordinar eo mo q atiq. ordinauerit
et tēdit hāc p. dicitur ee qd est necē non
ee no e hec. no necē ee. pbat tribz roibz p. quā tāg.
ta. f. ca. at. ist. q. iste st. s3 h. y. necē no ee z no necē ee. Et
sequit ad seiuice. q no st. p. dicitur ee. cu p. possi. ee z
no necē esse p. dicitur. seqt q iste no equipollēt. possi. esse
et no necē ee. nec dnt in eode ordie p. p. z p. ista n
necē ee male reponit in pmo ordine (Et certe) Pbs po-
nit h. scdm rōez q est neca. z ipossi. opponit p. e. qz
pollent ponendo negatoz ad dictu siue postponēdo ne-
gatoem mo. z p. p. si in pmo ordine negat ipossi. z af-
firmat e dicit. etia negabit necē z negabit e dnt. (Et
uero neq) Hic tāg. scia rōez q est. si iste equipollēt pos-
sibile ee z no necē esse. tūc p. dicitur seqret ad seiuice/
ee. s3 p. n e ipossi. e. d. d. scquentia. pbat. qz bn seqt necē
esse. q possibile esse. q seqt possi. esse. q no necē ee. tūc
de pmo ad vltimu seqret necē esse. q no necē ee. p. mā-
p. nam pbat. qz si ad necē ee no seqt possi. esse. tūc e co-
tradictoria seqt. i. sit. scz no possibile esse. s3 ad non
possi. esse seqt iposibile esse. qd no p. stare cu necē esse
q pbs pbauit tribz roibz q iste no equipollēt. possi. esse ee
no necē esse. z p. p. n atiq. male dicitur hāc nen necē ee
reponi in pmo ordine. z hāc no necē non esse in. ordie
cu omes p. eus dē ordinis debeat esse equipollētes
(Relinqt ergo) In hac pte oñdit pbs quo debet or/

dinari fm p. a opinione. z de q no necē no esse equipollē-
let hnt. possibile esse. z sic debet pnt in eode ordine. ee
hoc. pbat duabz roibz. Prima est. ad possibile esse no se-
quit necē esse. nec necē no esse. nec no necē. Et o. ad pos-
sibile esse seqt aliqua p. de necario. ergo seqt no ne-
cessē no esse. s3 no sequat necē esse. pbat. qz cu hoc qd e
possibile ee stat possibile no esse. sed qd est necē esse n est
possibile no esse. s3 no seqt necē no esse. pbat. qz possibi-
le esse no est necē no esse. q. s3 aut no sequat no necē esse
pbatu est tribz roibus. Secda rō ad no possibile esse se-
qui iposibile ee z necē no esse. ergo ad iposibile esse qd
ei. p. dicitur ante sequit no iposibile esse z no necē
no esse qd s3 p. dicitur pntis. hanc p. nōz no pbat
p. tr. p. bari. qz si in quertilibz ad ans seqt pns. tunc
ad oppositu ante sequit oppositu pntis (Dubitabit aut
aliq) In hoc scio capitulo mouet z soluit vnu dubiu
qd est. v. ad necariū esse sequat possibile esse. Et p. mo-
arguit ad p. affirmatiā sic. qz si ad necē esse non seqt
possibile esse. tūc p. dicitur seqt. i. p. dicitur pntis
stabit cu ante. s3 p. dicitur pntis. f. no possibile ee. n
stat cu necē esse. q. Et si aliqz dicat q p. dicitur h.
possibile esse no sit ista. no possibile ee. tūc erit ista. pos-
sibile no esse. s3 vtreqz sūt false. illa de necario erit p.
ergo. s3 cu de (at p. refert rursus) arguit ad pte ne-
gatiā sic. illud qd p. esse p. no esse. qz idē videt possi-
bile incti. z possibile no incti esse z no ee. si q. ad ne-
cessē esse seqret possibile ee. tūc necē ee possi. no ee. (z
nifestu est) In hac pte pnt pbs duas diuisōes. Pro-
solutōe istius dubij p. diuisio. potētia qd a. it. rāz
nates. z iste manētes eede sūt plurimoz p. rōez. h. e
potētie rōnates pnt ad opposita. alie st. irrōnates. z ha-
rū qd a sūt oppositoz. alie p. no. qz vis calefactibil. ig
nis est potētia irrōnal. z no est oppositoz. qz no p. non
calefacere. Un ex hac distinctōe soluit argumtu factū
ad pte negatiā p. interp. a. ante. non em omne qd
possibile e esse possibile est no ee. (Quedā p.) Hic tāg.
tur scdā diuisio q est q possibile d. equo. eo q aliqd
d. possibile qd ia actu est. sic est possibile pntu actu
vr possibile est aliquem abulare qn abulat. z omē illd
p. esse qd iam actu est. Aliud est possibile qd p. agere
vr esse. z h. est possibile distās ab actu. z sic ille p. abula-
re q abulat. z q no actu abulat. Et ar. d. a. inf. illa pos-
sibilia quā tāg. tibi. (z hec qd ez) q. sed m solū repit i re-
b. mobilibz. i. trāsmutabilibz. s3 p. repit in rebz imo-
bilibz siue in corruptibilibz. Et ex hac distinctōe soluit
dubiū cu de (in vtrifq) Hā scdā possibile n seqt ad ne-
cessē s3 alteru. z hoc pbat. qz a p. iculari seqt vlt. sed
non oino. i. non vtr possibile seqt ad necē. se solū possi-
bile pntu actu. S3 cu de (z est quide) ordinar. p. o.
nes modales ad inuicē sicut p. z in figura q ponit in tex-
tu. z de q. p. de necario sūt pores. z necariū est pnt
pnt oim. z hoc pbat. qz illa q sūt sempitna z p. actu st.
pora z pncipia alioz. s3 necaria sūt sempitna et semp
actu sūt. s3 sūt puoz aliqz z pncipia alioz. Secda dicit
hoc quide infert ex p. dicitis q est triplex gen. entiu. qa
qd a s3 sūt actu sicut p. e. i. substantie et ne. z celuz
et intelligentie. Alia p. sūt actu et p. tē in q. b. act. nas-
tura p. est. s3 tpe posterior. Alia p. nūqz st. actu s3 so-
lū p. tē. Circa hūc textū. Alredē. p. mo. ea q sūt dicta
in sumul de modalibz et equipollētis et pntis carū pos-
sibile em et iposibile equipollēt. p. s3 st. se hnt et mō
dissit. iposibile vero et necariū verbo dissit. et mō sūt
l ij

Questões libri Perihermeniarū

se hñtib. possibile pō z necariū cōpollent pō z mō dū
sūt se hñtib. p qz memoria ponit hi pñs. Pos. ipof.
ed. sūt p. dñsūt. mo. Impof. z ne. dñsūt. p. z sūt. mo.
Toro dñsūt. pos. ne. qz equalebūt Attēde 2. q cū
dē h Aresto. sicut z in nono meta. potētias rōnales esse
ad op³ irrōnales pō nō. h itelligit d potētis q sūt rōna
les p cēntiā sicut sūt intellectūs z volūtas q prinet ad ani
mā intellectuā vt distiguit d sensitiuā. Nā potētie se
sitiue in boie nō dicūt rōnales nisi p picipatōez. vtpu
ta. qz subdñt ipio vt iudicio rōis. Cū appetit³ p cupi
scibit³ z irascibit³. z potētia mortua subdñt ipio aie intel
lectiue. possum³ em fm iudiciū rōis ābulare vt nō ābu
lare. p cupiscere z n. p cupiscere. videre z nō videre. Vt
dicūt rōnales qsi denotiatiue aut nūcupatiue. sic etiaz
habēt³ intellectūs dicūt rōnales Attēde 3. q duplex ē
potētia in genere. s. obiectiua z subiectiua. Cū potētia
subiectiua sumit in re p ppatōem ad materiā in q sit.
sz potētia obiectiua sumit in re p ppatōez ad agēs. qd
sz p illā re pducere vt nō pducere. z fm h sepe dicim³
aliqd ēē in potētia passīua materiē. vt in potētia ac
tiua pducētis illud Si qm in textu fiat pmo de potētia
subiectiua. p3 q sēpitina z imaterialia nō sūt in tali po
tētia. eo q nō hñt materiā. Si d: fiat pmo de potētia ob
iectiua. sic oīa citra p³ fuerūt in potētia. At. aut videt h
do q de potētia subiectiua z de pcessione fm tps z dura
tōem. sic p3 diligēt inspicētū textū Attēde qrtō q du
plex est oppō. s. pūatiua z rōia z vtroqz mō potētia rōna
lis ē oppōsitōz. Ex³ pmi sicut ābulare z nō ābulare.
erē³ scōi. sic posse ascēdere z descēdere. Silt³ posse ama
re z nō amare pūatiue siue dicitōrie oppōnūt. sz amas
re z odire rōie oppōnūt. potētia pō irrōtional³ p accipi
eor mōis p oppōsitū. eo q tot mōis dē vniū oppōsitōz z
hē mōis dē reliquū. Vñ sz bruta possūt ābulare z nō
ābulare. p³ diuersas appōnsiōes sensus. vel diuersos
act³ appetitus. q appetitus cū fantasia mouet brutum
localiter. sicut p3 scōdo de aīma. tñ appetitus sensitiuus
magis agit qz agar. tō brutū magis ducitur qz ducat.
sic q nō h3 pfectam potēstare z sui actus. sz trahitur ab
obiecto. z tō motus causatus a tali appetitu magis di
citur ēē ad vniū oppōsitōrum qz ad alterum indifferen
ter. Circa hūc textū mouet

Questio Utrū ad dādū p r adictōez in
ppōibz modalibz regnat. z suffi
ciat ponere negatōem ad mō
dū Arguit pmo q nō. quia iste nō sūt contradictō
rie. animal esse hominē est possibile. z animal ēē hominēz
nō est possibile. z tamē ponit negatō ad modūz Et iste
sūt p r adictōrie. sicut currere est possibile. z sicut cur
rere ē impossibile. z tamen in nulla iparū ponit aliq ne
gatō. Silt³ iste sūt cōtradictōrie. sicut currere est verūz
et sicut currere nō currere est verūz. z tamen ponitur nega
tio ad verbū z non ad modū. ergo ad dādū p r ad
dictōnem nō requiritur negatō. zc. Secūdo sic. si
sufficeret ponere negatōnem ad modū iste essent con
tradictōrie. sicut currere est necesse. z sicut currere
nō est necesse. sed hoc est falsū. quia tūc vna cōtradictō
ria sequeretur ad aliam. sequit³ em. sicut currere est
necesse. ergo sicut currere est possibile. ergo sicut
currere est cōtingēs. eo q possibile et cōtingēs idē sūt
quāsi eant sicut dicit. Boetius. z sequitur. sicut cur

rere est cōtingēs. ergo sicut currere nō currere est cōtingēs.
p r uersionē in oppositam qualitatem. z sequitur vtra
sicut currere nō currere est cōtingēs. ergo sicut currere nō
est necesse. ergo de primo ad vltimum sequitur. sicut
currere est necesse. ergo sicut currere nō currere est necesse.
Tercio sic. iste sunt contradictōrie. sicut currere possibile
est. z sicut currere possibile est non ēē. ergo si cōcedens par3
pmo. quia sicut currere est de contradictōne in p pōibus d ins
esse. ita videtur ēē in modalibus. sed in ill³ de inesse op
tet negatōnem addi ad verbum. ergo Secūdo. quia
sicut se habent iste due. sicut currere est z sicut currere non est. ita iste
sicut currere possibile est esse. z sicut currere possibile est non esse. sz
pme sūt cōtradictōrie. ergo z secūdo. Quarto sic
iste due. sicut currere possibile est currere. z sicut currere possibile
est nō currere sūt singularis affirmatiua z singularis
negatiua eiusdem subiecti z eiusdem predicati. ergo h
cōtradictōrie. Sed autem hec sit negatiua. sicut currere possi
bile est non esse. p batur pmo. quia ipa pōt ēē vera sub
iecto p nullo supponente. quia hec est vera. chimeram
possibile est non ēē. cū sua contradictōria sit falsa. que ē
ista. chimeram necariū est ēē. ergo ipa est vera. Tene
pna. quia nulla propositio categorica affirmatiua
de presenti pōt ēē vera. eius subiecto p nullo supponente
Secūdo p batur aīcedēs. qz ipa equalet alicui propositio
ni negatiue. s. sicut currere nō necesse est ēē. vt par3 p p m q
est simpl³ negatiua. ergo etiam ipa est negatiua. z cō
sequentiā. quia stat negatiua esse vera terminis eius pro
nullo supponentibus. sed nō affirmatiua. q nūqz aff
firmatiua equalet negatiue. Cōfirmat quia dicta p
positō p r adictū vni simpliciter affirmatiue. s. sicut. sicut
currere necesse est esse. ergo nō est affirmatiua sz negatiua.
P3 pna Tū pmo. qz tunc plures pōes nō equipollēt
tes p r adictōrie eidem. cū cūlibz affirmatiue p r adictō
cat aliqua negatiua Tū scōdo. quia due dicitōrie pnt
simul ēē falsę. eo q abē affirmatiue ēent falsę si subiecta
earū pro nullo supponente

In op positiū arguit autoritate phi in terna
pro solutiōe ist³ qstionis z vltiori d
claratiōne textus soluēti sz quam
oz questiones

Questio pma vtz pō modal³ z pō de in
ēē distinguantur spē. p cuius sol
lutiōe Attēde pmo q pōsitō
modalis capitur dupliciter. vno mō general³ pro qua
libz pōsitōne in qua ponitur aliquis modus. siue iste
modus sit predicati siue compōnis. et hoc modo iste
pōsitōnes. sicut currit bene. sicut currit velociter et
sic de alijs possunt dici modales. Alio modo accipitur
specialiter. et sic sola proportō dicitur modalis in qua
ponitur aliquis istorum quattuor modorum. possibile
le cōtingēs impossibile necesse. Unde sicut dicit Al
bertus ad hoc q aliqua pōsitō sit modalis specialiter
accepta tres conditiōes requiruntur. Prima est q in ea
ponatur modus determinans pōsitōnem. et ideo ista
sicut currit bene non est modalis proprie dicta. eo q
bene non determinat pōsitōnem. Secūdo requirit³
q ponat specialem differentiaz entis. z ideo sicut opt
natur creditur. et alia huiusmodi non faciunt proposit
tionem modalem proprie dictam. Tercio requiritur
q talis modus ampliet cōmpositōnem vtra tempus

presens. & ideo verū & falsum nō faciūt ppōnem modā
tem pprie dicitur sed de his vide ea q̄ dicta sunt in sum/
mulis Arstede scdo. q̄ duplx est ppō modal q̄dā est
modalis ppōsita in qua mod⁹ determinat totū dictum
videlicet aggregatū et subiecto & pdicatō dicitur vt forte
currere ē possibile q̄ expollz hūic. hec ppō fortes currit ē
possibilis. Alia ē ppō modal diuisa cui⁹ mod⁹ determi/
nat nō totā ppōem dicit sed determinat copulā dicit & fē/
significans p̄ subiectū & pdicatū dicit diuisim. vt hos/
mine sedentes possibile est nō sedere. hec ppō nō signifi/
cat q̄ hec ppō sit possibilis hō sedens nō sedet. sed q̄ hō
sedens possit nō sedere Arstede tertie. q̄ aliqbz vide/
tur ppōem modalē ppōsita nō ēē modal ē sed esse sim/
plr ppōem de inēē & illi supponit q̄ in ppōne modalī
ppōsita mod⁹ sp̄ subiectū aut pdicatū. & q̄ i talibz ē sim/
plex inherētia pdicatū ad subiectū iō tales sunt simplr
de inēē & solū modales fm qd vrpura ppter similitudine
quā habēt de veris ppōibz modalibz Arstede q̄rto. q̄
licet in scdbz intentōibz siue in entibz rōis nō sunt pprie
spēs neqz ḡna. & p̄ his distinctio specificā v̄ ḡnica eo q̄
in pdicamēto nō ponit nisi entia realia. p̄t̄ m̄ ibi repe/
riti genera & spēs eo mō quo ipa sunt entia

Dic ad q̄stione. q̄ ppō modalis & de inesse disti/
gunt spēs. p̄z sic. q̄ ppōes de mō & de inesse
magis dnt q̄ affirmatio & negatio. sed af/
firmatio & negatio dnt spēs sicut sup̄ patuit. q̄ p̄a/
for. p̄bat. q̄ magis differ ppō modalis ab vna de in/
esse q̄ vna de inēē ab alia de inēē. sed affirmatio & nega/
tio q̄ ambe s̄lunt de inēē dnt spēs. q̄ affirmatio de inēē
et negatio de mō pl⁹ dnt q̄ spēs. Sēdo sic. q̄ q̄ dnt in
forma dnt spēs. Hā dntia fm formā est dntia spēs. S̄z
ppō de eē & de mō dnt in forma. q̄ forma in illis de in/
esse videt inēē simplex inherētia pdicatū cū subiecto et
simplex ppō eorundē. forma autē in illis de mō ē deter/
minatio cōpōnis p̄ quā hec eētialr distinctiō ab illa

Dic secūdo. q̄ q̄cūqz ppō modal p̄ d̄st̄igui in sen/
sum ppōsita & sensum diuisam siue mod⁹ ppōnat siue
postponat siue in medio ponat. p̄z q̄ ista transpō vocū
nō variat spām neqz naturā ppōis modal diuisē neqz
ppōsita. immo sepe Arstede. & Boeti⁹ d̄st̄iguit ppōes
pene s̄ sum ppōsita & diuisam. in q̄bus tñ mod⁹ in me/
dio v̄ in fine ponit Et si q̄ras q̄l̄t diuisā ppōis
modalis in modalē ppōsita & diuisam. R̄ndent aliq̄
q̄ est diuisio analogi equiuocū in sua equiuocata. ita. i
q̄ modalis diuisa est modalis simplr. cōposita vero so/
lū est modalis fm quid eo q̄ in modalī cōposita ē sim/
plex inherētia pdicatū cū subiecto eo q̄ cōpositio non
modificat. S̄z op̄sser dicit aliter q̄ modalī cōposita est
vere modalis nec ibi est simplr inherētia pdicatū cū
subiecto. sed pdicatū determinat cōpōem vt dīcēdo for/
tem currere ē possibile denotat q̄ est possibil v̄nio siue
cōpō pdicatū cū subiecto v̄puta cursus cū hoīe. Et si
ar quāqz idē nō p̄t esse cōpositū & determinatio cōpōnis
pdicatū autē est alterū cōpositū. q̄ nō est determinatio
cōpōis. S̄dm q̄ in ppōe modalī duplx ē cōpō. vna sc̄z
dicit qd subijct. q̄ sicut dicit Arstede. nihil aliū est dice/
re forte ambulare q̄ ambulare eē. & sic eē & nō eē. cū cō/
positōe subijct in enūciatōe modalī & illī cōpōnis mo/
dus est determiatio & nō cōpōis q̄ est cōpō enūciatōis
et iō p̄t eē & determinatio cōpōsitionis dicit & pdicatum
enūciationis. Et si iterū dicat q̄ pdicatū non est deter/
minatio cōpōsitionis. R̄ndet cū alexandro. q̄ licet h̄

habeat veritatē in p̄sitione de inēē. non tñ oz in p̄pō/
sitione modalī q̄ non subijct in p̄sitione modalī st/
stantia cui inl̄it pdicatū. sed cōpositio de qua pdicā/
cat mod⁹ non vt eē significat mod⁹ ipius esse qd dicit
cōpositio. Si queras v̄ltius quō dnt modalis com/
posita & diuisa. dimissis varijs dntijs q̄s ponit noīas/
les inter modalē ppōsita & diuisam. v̄puta q̄ in moda/
li cōposita ponit mod⁹ a p̄e pdicatū v̄ subiectū. in diui/
sa vero nō. Et in modalī cōposita mod⁹ tenet matiatr
siue p̄tmio & ipōis in modalī hō dīa tenet p̄sonatr &
p̄tmio p̄me ipōis. s̄l̄r in modalī cōposita mod⁹ nō ā/
pliat subiectū dicit v̄ copulā qd m̄ facit in modalī di/
uisa. Sed tu pone dntiam sup̄s assignatā iste enim
dntie sunt aliq̄l̄r cōtra ea q̄ dicta sunt. Et si q̄ras v̄ltius
v̄z in ppōne modalī mod⁹ possit eē pdicatū. R̄ndent
aliq̄ q̄ nō. sed dicit q̄ mod⁹ solū est appō h̄est determinā/
tio cōpōis sed istis r̄ndet Albert⁹ sicut dnt ē sup̄is
Et dicit sunt tñ q̄ p̄t inductas rationes dicunt mo/
dos non eē pdicata sed de coz. d̄cis non curam. quā/
nec cōmētatoribz concordāt nec innitit p̄catū. Et h̄o/
eti⁹ exponēs illū textū dicit q̄ Arstede. vocat appōnes p̄/
dicatōes. Et Boeti⁹ dicit q̄ in his ppōibz q̄ p̄t a/
liquē modū dicunt pdicatū qdā sp̄ esse & nō esse v̄ p̄a
q̄ esse cōtinet. subijctū h̄o res de q̄bus illa pdicatū ve/
cū dicit alb̄ ē. in his autē in q̄bz modus aliq̄s pdica/
tur eē qdā subiectū est v̄ ea vera q̄ eē cōtinet. Dos/
dus aut sol⁹ quod dāno pdicatū & statim post. Similit̄r
modus cōtinet totius ppōnis vim. qd aut ppōsitionis
vim cōtinet pdicatū q̄ d̄t. hec Boetius

Questio sc̄da. utrū nec̄ario et impossibi/
le ampliat ad ōmē tempus. sc̄z
ad presens. p̄teritū & futurū. &
possibile & cōtingēs ad p̄ns & futurū tñ. Ad hoc dicit
Albert⁹ q̄ possibile & cōtingēs apliat ad p̄ns & ad futū
rū. q̄ cōtingēs futurū p̄t eē & nō eē. Nec̄ariū āt r̄ impossibi/
le apliat cōpōez ad oē tps q̄ nec̄ariū & impossibile p̄t i/
ē fm oē tps. nā nec̄ariū oī tpe inest. impossibile āt nul/
lo tpe simplr inē. Et p̄t h̄ v̄lter⁹ d̄t q̄ nec̄ariū & impossibi/
le sunt modī v̄les. possibile h̄o & cōtingēs sunt modī p/
ticulares Sed hec r̄nsō nō valet. patet p̄mo sic. q̄ p̄/
positōnes eiuſdē subiecti & pdicatī & qualitat̄s. quā/
rum vna est v̄lis & alia p̄ricularis. aut indiffinita. vna
autem de impossibili & alia de possibili aut cōtingen/
ti. contradicunt. ergo termini tenentur eque ample et e/
que restricte in ambabus. als enim due contradic/
torie possunt simul esse vere. sicut patet inuētū. S̄z
cundo probatur. quā si impossibile & nec̄arium am/
pliarent ad p̄teritū. non autem possibile & cōting/
gens sequitur. q̄ iste due contradicōne essent simul
falsē. diem heſternum fore est impossibile. & diez heſter/
nū fore est possibile. Et s̄l̄r iste due Adā fuisse ē nec̄ari/
ū & adā nō fuisse ē cōtingēs Propt̄ istas rōes & p̄ssiles
respondēt aliq̄ aliter q̄ sicut possibile & cōtingens so/
lū ampliant ad presens & futurum. ita etiam nec̄ariū
et impossibile. Et dicunt q̄ nec̄arium & impossibile
dicunt modī v̄niuersales q̄ ampliant copulatiōe. pos/
sibile vero & cōtingens dicuntur particulares. quā
ampliant disijunctiōe. sed hoc non est verum. Quā
festum enim est. q̄ nec̄arium & impossibile ambiat oē
tps. ideo non optet ea solū limitare ad p̄ns & futurum
Nec valz argumētū. q̄ p̄bat q̄ possibile nō apliat ad p̄/
sens p̄teritū & futurū. Arguit eū communit̄r ex dicte

Aresto. q. ad pteritū nō est potētia h' vtriqz vez. ē. si potētia capiat p potētia actia v' passiua. si at capiat p q dā mō pōis fabricate a b aia inter extrema qz vno v' dīsto n' iplīcat d' dcoz nō o3 v' n' possibīle illo mō vocaf

Dic ad q̄stionē. q. signa v'ia (possibile logicuz v'puta oīs t null' q̄n addūn' p̄dicatis v' s' iectis denotāi ipā accipi p oibz suis scatis sibi pueniētibz p tpe. vez tñ ē dūmō nō alīudē ipediāt et sic distribuūt n' mios qb' ad dūn' 2 faciūt eos stare v' n' ueritatē qz q̄ois nō fē v' s' q̄n v' l' sicut patuit in p' et scdo hū'. ita etiā isti mōi necārio impossibile se hūc circa copulā distribuendo tps importatiū p eā faciunt tñ copulā cui addūn' accipi v' l' t' p q̄libz tpe copulatiue. Et sicut qdā 2 qdā nō sunt signa p̄cularia nō distribuētia terminos qb'us addūn' sed faciūt ipos accipi p suis scat' d' i' ueritē seu d' i' uis' sic isti mōi possibīle possibile n' se hūc ēca coplaz q̄ ad tps importatiū p ipaz ita q' defmiant copulā denotādo ipam importare tps d' i' ueritue ampliā do ad tot d' r' i' as tps ad qd' apliant isti mōi necārio 2 impossibile copulatiue 2 sic sicut oīs et null' faciūt p̄pōes v'les ex pte subiecti v' nā affirmatiuā et aliā negatiuā. q̄n addūn' subiecto sic isti mōi necel' fanū 2 impossibile faciūt p̄pōes modales v'les ex pte copule. 2 dicunt mōi v'les. 2 sicut qdā 2 qdā nō addita subiecto faciūt p̄pōes p̄culares ex pte subiecti sic possibīle 2 possibile nō reddūt p̄pōes p̄culares ex pte copule. 2 sic q' p3 q' possibile logicū ampliā ad p̄terituz 2 q' ad p̄ritū ē pōia logica siue possibīle logicū l3 nō sic possibīle p h' cū h' em solo puaf de' q' n' p' t' gēra facere i

Questio

tertia. v'z istī mōi p̄tingē (q̄cēra tis 2 possibīl' reponūt in diuerf' or' d' i' b'. Et v'z ad qd' libz possibīle siue p̄tingens sequat' ad necārio ē. p cui' solutiōe At tēde p̄mo. q' possibile 2 si l' p̄tingēs p̄nt accipi du p̄t. vno p̄tingētī alto v' p' possibīli alto p' illo videl' cet qd' est cōe ad oīs modos p̄tingētis 2 sic illd' est p̄tingēs qd' nō est impossibile. 2 sicut illd' idē est possibile. Et il lud' p̄tingēs h3 duas spēs p̄ncipales scz p̄tingēs necārium 2 p̄tingēs nō necārium. Coringēs necārium est idē cū necārio. s3 p̄tingēs nō necārium est qd' nec ē necārium nec ī possibile. eius sunt tres spēs scz p̄tingens natū p̄tingēa raro 2 coringēs ad v' r' i' l' i' b' z 2 eodē' d' icat' de possibile At tēde scdo. q' q̄nūqz possibile aut p̄tingēs ponit in aliq' p̄pōne siue ad dīto ipm restrigēte tūc de rigore sermonis accipit p p̄tingētī aut possibīli alto. Et ideo dīcēdo hōiem ēē albū est p̄tingēs p̄pō in rigore sermonis nō d3 accipi p p̄tingētī necārio v' nō necārio s3 p p̄tingēs et alto. nulle em p̄p̄tates p̄uēctēs alicui spēi sub sua p̄p̄ria rōe p̄ueniūt q̄n in sua cōitate accepto. 2 iō etiām oīs p̄pō de p̄tingētī siue ad dīto poif in eā dē lineacū eā q' est de possibīli alto. ille at ponit eo mō q' Aresto. ponit eas in textu. Si aut' p̄tingens sumat cū addito p̄pō ponit p̄m exigētā sui ad dīto. 2 iō hec hōiem ēē aial ē p̄tingēs necārio ponit in q̄rto ordie At tēde tercio. q' q̄libz d' e' x p̄pō de p̄tingētī nō necārio ad sui p̄tate requit p̄tate v' nō coplariē p̄pō s' ite ex duabz de possibīli vna hūte dēn' affirmatiū 2 alia negatiū vt ad p̄tatem hū' forte ēē albū est possibile 2 forte nō ēē albū est possibile. Et ex hoc seq̄t q' ad dandū d' d' cōt' i' a t' o3 dare d' i' s' t' i' a z cōpositā ex p̄tībz d' d' cōt' i' b'. Et v' t' e' r' i' t' seq̄t q' p̄tingens nō necessārium nō faciūt p̄pōem modalem p̄p̄rīsum acceptā

cū nō sit simplx determinatio p̄pōis At tēde q̄rto q' alia s' i' t' d' i' u' i' s' i' o possible apud stoicos 2 alia apd p̄g ripareticos q' supi' fuit declarata. Tñ dicit Boet' in p̄mōto alid' nō ignorandū est q' stoicis v' i' u' s' vidē esse possibile a necārio. diuidūt em enūctatōes h' mō. enūctatōnū alie sūt possibīles. alie impossibīles. possibīliū alie sunt necārie. alie nō necārie. rursus nō necārie. alie possibīles alie impossibīles stulte 2 impude possibile 2 gen' necāriū 2 spēm p̄stituētēs. P̄mōi aut' Aresto. 2 id possibīle qd' nō necārium ē. 2 id possibile rursus qd' necārium ē

Dic p̄mo. q' p̄pōnes de p̄tingētī alto reponūt (p̄ in eisdē lineis in qb' p̄pōes de possibīli p̄pōnes aut' de possibīli reponūt in diuerf' lineis sicut d' u' c' i' t' Aresto p̄pōnes tō de p̄tingētī necārio reponunt in eisdē lineis quibus p̄pōnes de necārio eo q' ad inuicē p̄uertunt Dic scdo. q' p̄pō de p̄tingētī 2 necārio edpollēt vni copulatiue p̄t' tute ex duabz p̄pōibz de possibīli in q' uari' vna dīcū negat' 2 affirmat' in p̄p̄t' a. sicut ista forte currere ē p̄tingēs ad v' r' i' l' i' b' z edpollēt ist' forte currere ē possibile. 2 forte nō currere est possibile. Et iō ē d' cōt' i' a erit vna d' i' s' t' i' c' i' a copulatiue ex p̄tībz d' d' cōt' i' b' v'puta ista forte nō possibile est currere. v' forte nō possibile ē nō currere Dic tercio. q' oīs p̄pō affirmatiualē d' v' r' i' l' i' b' er. in q' scz mod' nō negatur ponit in duabz lineis scz in p̄mar' scdo. s3 oīs negatiua d' h' mōi cōtingētī in q' scz mod' negat' ponit in duabz lineis scz tertia 2 q̄rta Dic q̄rto. q' ad necārio ēē seq̄tur possibile ēē 2 etiā cōtingens. esse accipiēdo possibile 2 cōtingēs p' possibīli 2 cōtingenti alto. p3. q' tūc arguit' ab inferiori ad supius aut a toto in q̄titate ad sūi p̄t' aut a copulatiua ad d' i' s' t' i' c' i' a z aut p' legē subalternariū Nā sicut dēn' est supius necārium s' h3 ad possibile s' i' s' c' u' t' i' g' n' i' v' l' e ad signū p̄cularē. s3 ad necārio ē non sequit' possibile aut cōtingēs nō necārio. 3 sic s' i' s' t' i' s' accipiant possibile 2 cōtingēs p' possibīli 2 cōtingenti alto sequunt ad se inuicē q' cōuertunt. Si tō accipiant p' necārio s' i' s' t' i' s' sequunt ad se inuicē q' cōuertunt. Si aut' aliter cōbīnent nō sequunt ad se inuicē 2 ex istis patz q' si cōtingēs ēē accipiat p' cōtingenti alto aut necārio ad ipm nō sequit' cōtingēs nō ēē sed hū sequit' si accipiat p' cōtingenti nō necārio q' qd'libet tale p̄t' ēē 2 nō esse

Questio

q̄rta. v'z modalē cōpositē equaleat aliqua modalis 2 v'z ī modalē b' de termino singulari cōposita 2 diuisa ex eisdē r' i' m' i' s' ē q̄ualēat cōuertibīl' i' t' e' r' p' solutiōe q̄stioia At tēde. q' ad p̄tate modalē cōpositē sufficit 2 requit v' i' t' a' s' v' n' i' t' a' s' p̄pōis in qua modus modalit' p̄dicat' de p̄pōitione cōr' r' e' s' p' d' e' n' t' e' d' i' c' t' o' s' i' c' u' t' ad veritatem istius album possibile est esse nigrū. si accipiat in sensu cōposito requit veritas ist' p̄pōis. hoc cōpositio est possible albū est nigrū siue hoc dīcū est possibile albū est nigrū. Et illud vocat' antiqui logic' cī modalem de dicto. sed ad veritatem modalis diuis' se requiritur 2 sufficit veritas v' n' i' t' a' s' p̄pōitionis in q' modus p̄dicatur siue verificat' de re demonstrata per pronomen demonstratiuum. p qua supponebat subiectum dīcti. Et ideo ad veritatem istius albū possibile est esse nigrum in sensu diuiso sufficit p̄t' i' t' a' s' istius hoc esse nigrum est possibile demonstrādo rem. p qua supponebat hō nomen album. Et illam antiqui logic' vocabant modalem de re quod idem est. vnde sicut ad veritatem istius. omne astrum esse supra nōm orizonā

Arto...

Arto...

Arto

Arto...

est possibile requirere qd modus possit predicari de omnibus rebus p quibus supponit astra demonstratio p illud p nomine hoc ut puta hoc astra esse supra nostrum orizontem e possibile et illud et sic de alijs. Attende scdo. qd duplex est modalis de subiecto singulari qda est de subiecto singulari simplici ut illa in q subiecti vnic' finit' singularis v' vni simplici p nome demonstratiu' ut sortez ee albu e possibile v' hoc ee nigru e p'p'as. Alia e de finio singulari pplexo. v' ista sortez esse curre e possibile. h albu ee nigru est possibile. Attende scdo. qd aliqs p pones p'ertibit equalere p' intelligi dupl'r vno' foza' liter ita q' scatur vni' in p'ria foza sit scaturz alteri' et sic modalis pposita diuisa no espollit nec etia affirmatiua et negatiua. Alio' p' h' intelligi illa ita q' significatiu' vni' p'ertibit sit illam significatiu' alteri'.

Dic primo ad q'stione q' modalis ppositio e equalz modal' ppositio modal' diuise equales modal' diuise. Et p'p'om' d'z ee de oppone. p'z. qz si modal' ppositio equalz tuc opponeret modal' diuisa aut ecotra tuc possibile ee vni' espollit' esse sim alio erit p'z. et p' possibile ee duas p'p'ositas s' ee p'as et falsas. q' stat modal' pposita ee vera diuisa exite falsa aut ecotra. Dic scdo. q' modal' pposita et diuisa de subiecto singulari simplici et ad ee finis constitute equi uale' illa ite no formal' sed illa q' est de subiecto coplo no ozequalere nec formal' nec illate p'z ex deis. Et si forte q'ras v'z ista p'p' sortez possibile est no esse sit affirmatiua v' negatiua. R'ndent aliq' q' omnes ties p'p'os p'p'ones sunt simpl'r negatiue eoz' ad p'itate istius sorte possibile est no esse sufficit q' subiectu' p' nullo supponat q' ipa est negatiua. q'na tenet. q' hoc sufficit ad p'itate negatiue et repugnat p'itati affirmatiue. R'ns p'z de ista ista chimera possibile est no esse q' est p'z a cu eius p'ra deoia sit fa. et p' subiectu' p' nullo supponit. Pas ter scdo. qz p'ra deoia ista' sortez possibile est no esse e affirmatiua q' ipa est negatiua. tenet q'na p' diffinitoem p'ra deois. p'z scio qz ipa espollit negatiue q' negatiua. tenet coseqntia. qz nuqz in p'p'ois eathegoricis negatiua espollit affirmatiue. p'z q'ro. qz ipa sedq' ad negatiua h' est negatiua. tenz coseqntia qz ex negatiua no seqt affirmatiua. Sz hec r'atio n' valz imo illa est simpl'r affirmatiua. Probat qd r'up'r p'mo p' p' h'm in textu q' dicit q' eius q' est possibile est no ee negato est no possibile est no esse. q' hec est negatiua no possibile e no esse. et p' coseques alia affirmatiua cu sibi contradicat. Probat scdo qz nulla p'p' est negatiua cu' copula et p'dicati no negant sim hoc sortez est possibile est non esse nec copula nec p'dicati negant. Dator p'z qz in omi' p'p'one negatiua oze copulam negari et etia p'dicati cu ipm seqt copulam. D'no' p'z. qz necariu' e q' in illa p'p'one possible sit copula aut p'dicati aut ps cople. Tercio qz p' h's dicit in textu q' sicut se h'z esse in illis de inee' ita mod' in modalibz. h' no p' intelligi nisi q' sicut ee se habz in illis de inesse v' sez est copula v' p'dicati v' definitio alius ita mod' in modalibz. sz p'p' de inee' nuqz est negatiua nisi v'z negat. Et etia in modalibz oze modu' negatiua. Quarto sic. si hec sit falsa chimera p' no esse sua. sz p'ra erit p'z. sez hec chimera no p' no ee sed ad hac sequit hec chimera necesse est esse. q' hec est necaria chimera est qd est manifeste falsum. q' aut ad hac chimera no p' ee seqt hec chimera nec ee ee. p'z p' p'm' in l'z

bro pced'it sic arguent' in forma q' si p'p' veru' dicere qm v' est vel erit no p' h' no ee vel no futur' ee qd aut' no p' non fieri ipossible. e no fieri et qd ipossible est no fieri nec ee fieri. p'z q' euidet' ex hac argumetatione q' b' seqt non p' non ee q' nec ee ee. similit' sequit chimera no p' n' fieri. Et p' conseqns sequit q' si iste sunt false chimera p' non ee chimera p' non fieri q' chimera necario est ee nec ee fieri. Nec valz euasio q' aliqs diceret q' co seqntia ee bonal' chimera p' aliq' supponeret q' p' h's ar guit in his q' non sunt sicut de futuris conting'ibz. nec val' rationes eoz'. Na ad p'mu' nega' du' e ans sicut se pe negatur. Et ad scdm' d'om q' contradictoria istius formal' e ista foiz n' possibile e non ee et oes sibi equaleres non contradic'it formal' sed magis illa ite siue eq' ualent. Sz ad sciu' et ad q'ru' nega' du' e ans. Ad rate ones an oppo' p'z. so' p'z ex deis h' et in summulis

In h' vltio tractatu h' l'bra in q' tm e vni' capitulu' p' h'mou'z et soluit vna q'uestione q' est p'p'ositio affirmatiue contrariet' p'positio de modo enuciandi contrariet' aut contrariet' alia p'positio affirmatiua de p'dicatiu' to contrario. Et p'mo mouet eam h' modo. v'ru' h'uc p'positio' omnis homo est iustus contrariet' ista. nul' lus homo est iust us aut ista. omnis homo est iniustus. Et similit' ista calleas est iustus contrariet' ista calleas non est iustus. vel ista calleas est iustus. hac qu' est on' breuiter soluit Aristo. cu' dicit (Na si ea) Dicens q' si ea que sunt in voce sequuntur ea que sunt in aima et in opinionibus mentalibus ille sunt contrarie q' s'it de p'dicatis contrarijs sic erit in p'positionibus vocalibus sed si ille opinionibus non sunt contrarie. similit' liter nec p'positiones de predicatis contrarijs erit contrarie sed solu' ille q' sunt de contrarijs modis enuciandi. et ideo consideradi est in opinionibus aie. v'ru' sez ill' le sint contrarie que sunt de contrario modo opinandi aut ille que sunt de contrarijs rebus vera est vna opinio de bono qua opinat' q' bonu' est bonum. et est vera et e alia qua opinatur illa bonum non est bonum et est falsa. et opinat' contrario modo. Est etiam alia opinio falsa qua opinatur q' bonum est malum. consideranduz ergo est. que istarum duarum est contraria opinione vere sez illi qua opinat' q' bonum est bonum. Deinde cum dicit (Nam arbitrari) Probat octo rationibus q' opinionones de rebus contrarijs non sunt contrarie. Prima ratio opinionones contrarie non possunt simul ee vere. sed opinio qua opinatur q' bonum est bonum. et ea qua opinatur q' malum est malum sunt simul. vero et tamen bonum et malum sunt contraria. ergo opinones de contrarijs rebus non sunt contrarie. (Si p'ponit sed am ratione q' est de bono. est vna ratio qua opinatur q' bonum est bonum et est vera. alia est qua opinatur q' bonum non est bonum et est falsa. Et sunt multe alie que opinantur bonum esse aliquid q' ipsum nec est nec potest esse et sunt etiam alie que opinatur bonum non esse id quod ipsum est. et sunt infinite tales opinionones. sed vni' non contrariant infinita. ergo isti bonum est bonum contrariet' ista. bonum non est bonum et non alie (Sed in quibus) Ponit tertiā rationem q' est. inter illas enuciationes est prima contrarietas inter quas est prima falsitas sed prima falsitas est inter contrarios modos enuciandi. ergo et p'ma p'ra rarietas. D'no' p'z. qz p'ma falsitas e inf' illa inf' q' sunt gnationes

et corruptioes sed gñarões 7 corruptioes sunt int' eē 2 nō esse q̄ sunt p̄ rarij mōi enūciandi q̄ (Si q̄ p̄oit q̄ntam rōem q̄ ē. opio q̄ est fm se p̄a p̄iat opioni fm se false. Sed opio q̄ opinat bonū ēē bonū ē s̄z se p̄a. 2 q̄ opia/ tur bonū nō ēē bonū ē fm se f̄a. illa at̄ ē q̄ opinat bonū ēē malū ē fm accōis f̄a eo q̄ accidit bono nō ēē malum (Quare magis) h̄ p̄oit q̄ntā rōem q̄ est opiones p̄rie det̄r p̄lium distare s̄z opiones de p̄rys mōis opinādī magis distāt q̄ ille q̄ sunt de rebz p̄rys q̄ sc̄q̄ q̄ ille s̄z p̄rie 2 nō iste (His igit' p̄oit sextā rōez q̄ est opioni ve re 2 simpl̄ci p̄iat opio f̄a 2 simpl̄x. s̄z opio boni q̄m bonū est. est p̄a 2 simpl̄x. opio p̄o boni q̄m nō ē bonū est f̄a 2 simpl̄x. nō aut̄ opio boni q̄m est malū q̄ implicat alīā 2 nō ēz q̄ (Ampl' s̄z) p̄oit septimā rōem q̄ est p̄rie tas d̄z ymformit' sumi in oibz opionibz. s̄z penes p̄rietas d̄z ymformit' sumi in oibz q̄ m̄ta sunt quoz nō lū est p̄riu sicut hō. q̄ (Ampl' s̄z) p̄om̄ octavā rōem q̄ est sicut se h̄nt iste. bonū est bonū 2 nō bonū ē bo. ita se h̄nt iste bonū nō est bonū. 2 nō bonū nō est bonū. q̄ p̄ locū a trāsmutata p̄pocōe sicut se h̄nt iste nō bonū est bonū. 2 nō bonū nō ē bonū. ita iste bonū est bonū 2 bo nō est bonū. s̄z due p̄me sunt p̄rie. q̄. Vinor p̄z. q̄ isti nō bonū est bonū nō p̄iat ista nō bo. est malū. nec ista nō bonū nō est malū. q̄ ille tres sunt sil' p̄e. sed nūq̄ ve/ ra vere ē p̄ria. q̄ oīz q̄ sibi p̄rie ista nō bonū nō est bonū (Haifestū ē) Aresto. remouz dubiū. nā exemplifica/ ur su q̄ p̄ p̄oes indiffinitas tō aliq̄s possit credere q̄ inditū itate eiusdē subiecti 2 p̄dicati q̄z v̄ ē affirmatiua et alīa negatiua eēnt p̄rie. Et dicit q̄ nihil refert q̄ntū ad intētionē suā siue ponam affirmatiuam v̄lter siue non q̄ s̄p̄ intētio sua fuit q̄ v̄lter affirmatiua eēt p̄ria v̄l nega tiue 2 ecōtra 2 sic p̄ indiffinitas intelligit v̄les (Quare si) h̄ Arz. p̄cludit ex p̄dcis p̄ q̄ in enūciatōibz sumit p̄rietates penes modos enūciandi p̄rios. 2 nō penes pre dicamēta p̄ria. 2 arguit sic. sicut se h̄nt opiones aīe sic se h̄nt p̄pōes vocales. sed manifestū ē q̄ opiones de p̄rio mō opinādī sunt p̄rie q̄ etiā sic est in enūciatōibz (Ma nifestū ē) finalr p̄cludit q̄ enūciatio p̄a nō p̄iat enūci atōi p̄e. p̄bat q̄ p̄rarie opposita sunt circa idē. eīdem aut̄ nō insunt sil' p̄raria. q̄. p̄ declaratiōe textus

Qda penes p̄rietatē p̄dicatoz aut penes mōs enūciandi p̄rios arguit p̄mo q̄ nō. q̄ nulle enūciatiōes vocales sunt p̄rie. q̄ nō ē sumēda p̄rietates in eis nec penes p̄rietatē p̄dicatoz. nec penes mōs enūciandi p̄rios. Añs p̄z. q̄ oīs enūciatō vocal est vox s̄z n̄ li voci est alīa vox p̄ria v̄l etiā aliū q̄ Vinor p̄z. q̄ nul lis vocibz p̄uenit diffinitō p̄rioz. Lōfirmat q̄ an oēs enūciatiōes vocales eēnt sibiynūicē p̄rie aut aliq̄ 2 aliq̄ n̄ aut nulle nō p̄. vt notū ē q̄ nō oēs sunt de p̄dicat' cō trarijs aut de p̄rys mōis enūciādī. nec sedm q̄ n̄ ē ma/ tor rō de aliq̄b q̄ de alijs cū nō magis repugnet q̄cūq̄z due p̄pōes ad eē sil' in eodē subiecto q̄ aliē. Nō em magis repugnat iste due oīs hō est alby nullus hō est alby ad esse sil' in eodē subiecto q̄ iste due sortes currit plas to disputat. q̄ relinq̄ q̄ nulle p̄pōes vocales sunt p̄rie

Seco sic. q̄ fm p̄m in postp̄ntis iste sunt p̄riēōz est lā quid' sortes est san'. q̄ p̄rietates ē sumēda penes p̄dicata contrariā 2 nō penes cōtrarios modus enūciandi. Lōfirmat q̄ ille p̄pōes magis det̄r dicit p̄ria/ rie q̄ p̄rietatē 2 sunt magis p̄fomes sed sic ē de il līs q̄ sunt de p̄dicamētis p̄rarijs. 2 nō de illis. q̄ sunt d

modis enūciandi p̄rarijs. Dato: p̄z. q̄ p̄pōes nō dē/ cunt fm se p̄rarie sed solū p̄pter res p̄catas. Dicit p̄z q̄ enūciatiōes de p̄rarijs p̄dicat' f̄nt res p̄rarias vt p̄z de istis hō est alby. hō ē niger. nō at̄ ille q̄ sunt de p̄ras ijs mōis enūciādī. nllas em res p̄rarias f̄nt ille oīmīs hō est alby null' hō ē alby. q̄ Tercio sic. Enūciatiōes q̄ sūt de p̄dicat' p̄rarijs h̄nt maiorē distātiā 2 magis opponunt q̄ ille q̄ sunt de p̄rario mō enūciādī. q̄ 2 ipe magis sunt p̄rarie. Tenz p̄na. q̄ p̄raria maxie det̄r distare. Añs p̄z. q̄ p̄ p̄ req̄nt ad p̄sificandū affirmatiuā de p̄dicato p̄rario q̄ ad p̄sificandū negatiuā Lōfirmat q̄ ad nullū hōiem eē iustū sufficit oēm hōiem nō habe re iusticiā h̄ at̄ nō sufficit ad oēm hōiem eē iniustū s̄z cū hoc req̄rit q̄ oīs hō sit 2 habeat iusticiā q̄ iste due ma gis distāt oīs hō est iust' 2 oīs hō ē iniust'. 2 m̄nt' p̄nt sil' eē p̄e Quarto sic. Opiones p̄rarie p̄nt sil' elen eodē subiecto v̄puta in intellectu nō opponit ad se i uicē. p̄na tenz q̄ p̄rarie opposita nō p̄nt sil' eē in eodē In oppositū arguit auro itate p̄hi in textu. p̄ solutiōe q̄stiois 2 declaratiōe text' solutiōe sunt q̄nto: q̄stiones minus p̄ncipales

Questio p̄na. vt p̄rietates sil' sit sumi da in enūciatōibz vocalibz sicut metalibz. p̄ cur' solutiōe Attēde p̄mo. q̄ triplices s̄t enūciatiōes q̄ dā sunt vocales q̄ dā inētales 2 q̄ dā scrip te sicut dicit Boet' in p̄m̄to p̄mi piamentas. At tēde sedō. q̄ p̄rietates capit duplr. vno. p̄ repugnan tia aliq̄z p̄ponū p̄rarias 2 sic nō capit hic. Alio. p̄ res pugnātia aliq̄z p̄ponū oppositaz in aliq̄ triū spē op/ postōis. 2 sic capit h̄. Attēde tercio. q̄ aliq̄ p̄nt dicit p̄raria duplr. vno. inf̄siccē 2 formalt. 2 sic illa sunt p̄ raria q̄ sunt p̄ma fundamēta p̄rietatatis. Alio. et̄ inf̄ sece 2 ab obiecto. 2 sic illa dicunt p̄raria q̄nā obiecta v̄ f̄cata sunt p̄raria. Ex istis p̄z. q̄ nllē p̄pōes siue mēta/ les siue vocales siue scripte sunt p̄rarie inf̄siccē 2 for malt. H̄z de scriptis. q̄ oīs scriptura ē de q̄nta spē q̄l' itis sed q̄l'itatis q̄ntē spē nihil ē p̄rarius sicut patz p̄ p̄m in p̄ntis. P̄z etiā de metalibz. q̄ nō magis repug nat p̄pōes metalēz p̄trad cōtras sil' eē in ea dē intellectu q̄ q̄cūq̄z alīas siue etiā tū subiectū q̄ p̄dicatiū euīdē p̄pōis. S̄z aliq̄ p̄pōes p̄nt sumi eē in eodē intellectu aut salte subiectū 2 p̄dicatiū eiusdē p̄pōis. q̄ etiā due p̄ pōes mētales sunt p̄trad cōrie. 2 p̄ p̄ns tal' nō opponit inf̄siccē 2 formalt sed solū obiectivē. 2 eodē mō. postz p̄ bari de p̄pōe vocali. p̄uenit tñ p̄rietates p̄pus p̄pōibz mē talibz q̄ vocalibz aut scriptis. p̄z q̄ ill' p̄ p̄rietates cō uenit q̄bz p̄us cōuenit. p̄ritas aut s̄litas sed sic est de enū ciatōibz metalibz eo q̄ f̄nt naturalt. 2 p̄ cōsequē h̄nt a nata q̄ sint p̄e aut f̄le alie p̄o ad placitū. Et si argua/ tur q̄ p̄pō metal' ni hil aliū ē q̄ opio. q̄ si opioes cōtra rie nō p̄nt sil' eē in eodē. nec etiā p̄pōes metalē cōtra/ rie. Rūdet negādo añs. q̄ opio ē assensus quo q̄s cre dit se habere sicut p̄pō f̄cat p̄pō aut̄ metalis nō est ta lis assensus q̄ sic opteret q̄ q̄cūq̄z haberet p̄pōem mēta lem haberet assensum q̄ ē manifeste f̄im. licz em idē nō possit sil' assentire his duabz oīs hō ē alby 2 null' hō est alby p̄t tñ eas sil' formare 2 opulatiue salte aut diffinitivē Nec p̄t assignari aliq̄ rō p̄p̄ quā non possit eas sumit formare quin etiā p̄pter eandē cām nō poterit formare h̄āc p̄pōem albiū est nigz. vel istā homo nō est hō. Un eodē mō repit cōtrarietas in opinionibus sicut in pro positionibz non tñ totalit'. p̄z. q̄ p̄pōes siue mētales

Aristotilis

Folio lxi.

sive vocales sive scripte non opponunt intrinsece et for- maliter. nec quo ad esse sil' in eodẽ. s; opiniones contrari- ant q' ad esse sil. sicut patz p' p'm q'mo metaphisice dice- tem q' opiniones contrarie nõ pnt sil' stare in eodẽ intel lectu. et nõ sil'itudo in h. q' sicut in merte p'rtetas opinio- num attenditur penes eas esse de p'rtis mo's opinandi sic etiã in metalib; vocalib; et scriptis enũciatõib; atten- dit p'rtetas penes eas esse de cõtrarijs modis opinandi

Attende q'mo. q' p'dicata cõtraria s; termin' q' non pnt sil' et semel de eodẽ verificari. vt albu et nigru; et illi se tenet ex pte materie p'positõis. s; modo di enũciandi d'f- cunt' p'rti q' nõ est affirmatiu' et alter negatiu'. et h'ij se tenet ex pte forme. Et q' p'rt' q' p'põnes de cõtrarijs p' dicatis mag' p'rtant ex pte materie q' ille q' sunt de cõs- trarijs modis enũciandi. cõtra aut' e' de p'põmb; cõs- trarijs ex parte forme

Dic ad q'stione. q' p'rtetas in enũciatõib; voca- libus mag' est sumeda penes modos cõ- trarios enũciatõis q' penes p'dicata cõtra- ria p'rt' q' mod' enũciatõis se tenet ex pte forme. p'dica- ra aut' cõtraria se tenet ex pte materie. a forma aut' res mag' dz denotari. Et possit h' ides p'bari rone p'hi. qz sic est in opinõib; ita e' in enũciatõib;. s; p'rtetas in opinõib; sumit' penes mōs opinãdi p'rios. q' in enũcia- tionib; sumit' penes modos enũciandi p'rios. Vatorẽ p'bat. q' ea q' sunt in voce sequũt' ea q' sunt in aia. V's nozem p'bat octo rationib; in textu positis

Q sc'da v'p' iste due sunt p'rie bonuz e' bonum et bonum nõ est bonũ. sic dz p'hs in textu. Dic- breuit' q' si accipiat' p'rtetas cõiter. vt se exte- dit ad oim' p'põem sic b'i sunt p'rie eo q' sunt subcõtra- rie. tñ si accipiat' p'rtetas specialit' sic nõ sunt p'rie q's- us p'cipient' legẽ cõtrariar' eo q' nõ pnt sil' e' p'e et eo q' equalent' v'lib; eũ sunt in materia naturali. V' ar' de p'hs. (q' nõ refert si termini sumãtur v'lt). hoc p't vno' exp'õit' q' h' e' v'p' q' ad rōem generalẽ oppositiõis. nõ aut' q' ad sup'põem finio'uz. nec etiã q' ad veritatẽ et fal- sicut' Possit tñ alio' exp'õit' q' nõ refert q' ad snũ p'põs- tũ. q' ipse h' intelligit' q' v'lis affirmatiua et v'lis negati- ua sunt contrarie.

Quarta v'p' aliq' p'põ sit p' se p'mo sil'. sicut v's- det' innuere Aristo. in textu. p' cui' solutione Attende q' p'põ duplx p't dici p' se p'mo fal- sa Vno. q' inf' subiectũ et p'dicatu' nihil mediat' p' q' d' possit ondi p'dicatu' s'le in e' subiecto. et sic ista e' p'mo fal- sa bonũ e' malũ. q' dz p'z p' p'hm p'mo posterioz dicentes q' illa p'põ in q' p'dicat' oppositũ de opposito e' p'mo falsa. Alio' aliq' p'põ p't dici p' se p'mo sil'. qz an' ipm non e' alia mag' sil'ã ad quã sit reducibilis. et sic illa in q' nes- gat' idẽ de seipso e' p'mo et p'se sil'ã et nõ illa in qua p'dicat' vnu' p'rio' de alio. Dicis tñ in textu q' inf' terminos ge- neratõis et corruptõis e' p'ma sil'itas. qz e' et nõ e' sil' ter- mini g'natõis et corruptõis. et s; mōt enũciatõis p'rti et p'di- cata p'ma q' n' pnt' p'el' s'le p'dicari de aliq' Dicis aut' illa p'põ simplex respectu alicui' alteri' q' nec implicat nec in- fert aliã s; implicat' et infer' ab aliã. sic est ista bonũ non e' bonũ in ordine ad istã bonũ est malũ. Dic ad q'stio- nõ q' p'põnes simplices s; p'mo p'e vel s'le eo q' ip'e nõ in- eluduntur in alijs nec reducuntur ad aliã sed potius alie reducuntur ad ipsas.

Quarta v'p' argumentũ a tãsmutata p'põne- quo Arz. v'rif in sexta rone v'lt teneat. Pro- cui' solutiõ supponit' q' p'põitio est h'itudo

vni' q'ntitat' ad aliã s'm Euclides. sic q'uo: se h'nt ad octo' in p'portione dupla. s; p'portionalitas est h'itudo duaz. p'portioõis q' sil' sumpte h'nt q'tuoz terminos. vt sicut se h'nt q'tuoz ad octo sic se h'nt q'ncz ad decẽ. Do- dus aut' arguẽdit' a p' murata p'portione accipit' ab euclẽ de libro q'nto q'stiõẽ decima q'nta et decima sexta vbi dz q' si q'tuoz quantitates p'portionales fuerint pmutat' p'portionales etiã erũt et tãssert ad argumẽta p'hi. sic p'z sedo poz in duab; regulis eius. vt s'ia. et b. p'uertũ tur ex vna pte et d. et c. ex alia et a. et c. cõtradicitur b. et d. etiã cõtradicitur. vt sicut se h; p'mũ ad terciũ ita oppo- sitũ p'mũ ad q'tũ p'na p'hi ibi d' est necõria. qz alterz cõ- tradictõioz dz de q'tuoz et cõuertibile eũ vno cõtradi- ctõioz nõ recipit' p'dicatõem alteri' cõtradiçto'ũ nec ecõuerso. ideo subdit q' cõuertitur eũ reliq' cõtradiçto- rio. vñ argumẽtu a tãsmutata p'portione tenet v'lt q'm- tum ad cõtradicere et cõuert' s; nõ tenet quãtũ ad con- tradicere et seq' s; cõit' fit sil'ã p'ntis. p'bi grã q' fit talia pmutatio p'pandi lupi' ad inferi'. vt sicut se h; b'o ad nõ h'oicm s'm p'nam sic aial et nõ aial se h'nt s'm p'nam q' p' mutati' sic se h; b'o ad aial ita nõ h'o ad nõ aial. sed ois h'o est aial q'ois nõ h'o est non aial q'o est sil'm. quia aliquid e' nõ h'o v'puta azimus q'o nõ est nõ aial. S'lt' h'ic sic se h; sup'ficies ad hanc sup'ficiẽ sic color ad h'ic colorem s; sup'ficies nõ p't e' sine colore. s; h'ec sup'ficies nõ p't e' sine hoc colore q'o e' sil'm. S'lt' h'ic se h; coz' pus ad h' corp' sic locus ad h'ic locũ. q' p' mutati'. sicut corpus ad locũ sic h' corpus ad h'ic locũ. sed corp' non p't e' sine loco. q' nec h' corpus sine hoc loco q'o est sil'm. S'lt' h'ic sicut se h; e' ad nõ e' sic possibile ad iposib'le. q' p' mutati'. sicut se h; ens ad possibile sic nõ ens ad impossibile. s; oim' ens e' possibile. q' nõ ens est iposib- bile q'o est sil'm. qz anti'p's est nõ ens. et tñ nõ e' iposib'le. Et ideo v'lt arguendo sicut p'mũ ad terciũ. sic sedm ad q'tũ fit sil'ã p'ntis sed ecõtra dz argui. sicut p'mum ad terciũ sic q'tũ ad sedm et sic in p'posito ois h'o est aial. q' nõ aial est non h'o. et oim' ens est possibile. q' nõ non possibile est nonens S'lt' etiã q'ntũ ad alia due ex'p'la p'na nõ tenet. v'puta q'ñ cõe determinat sibi aliã d' cõe inferias aut sub illo cõi nõ detiat sibi inferias sub alio cõi non tenet p'na. vñ q'uis corpus definit sibi locus tñ hoc corp' nõ detinat sibi h'ic locũ. ideo in illis non tenet p'na. nisi arguẽdo nõ p'põsito.

Ad rones in oppositũ Ad p'mam et ad cõfirma- tionẽ eius. p'z solutio Ad sedaz dz q' p'hs non intelligit' eas simplr e' p'rtarias s; intelligit' q' sunt enũciatões de p'dicat' contrarijs. Ad cõs- firmationẽ p'z solutio Ad terciã et ad p'firmatõem eius dz q' q'uis plus requirat' a d' verificandũ p'pões af- firmatiua q' negatiua. tñ nõ seqtur q' affirmatiua mag' distet aut mag' opponat' affirmatiue q' negatiua. sicut plus requir' a d' verificandã copulatiua q' disiunctiua. et tñ disiunctiua de p'tib; p'radiçtib; mag' opponatur copulatiue. Ad quartum patet solutio Et in hoc finit' liber perihormenas De sine grãz actiones illi. q' sine fine viuit et regnat gaudens impendo Amen

Cursus optimarum questionum textus porphiri et veteris logice Aristotelis cum textu alibus expõsitõ- onibus traditus a regentibus p'sius s'm mentem sub- tilissimi doctoris Johannes Schoni feliciter explicat

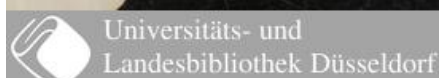
Quo

perihormenas

perihormenas

perihormenas

perihormenas

LANDES-
UND STAAT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

